OPEN. AUTOBIOGRAFIE

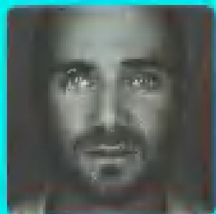
ANDRE

AGASSI

AGASSI

OPEN. AUTOBIOGRAFIE

Sunt un om relativ tânăr. Treizeci şi şase de ani. Dar mă trezesc ca şi cum aş avea nouăzeci şi şase. După trei decenii de sprinturi, opriri bruşte, sărituri înalte şi aterizări brutale, corpul meu nu mai pare să fie corpul meu, mai ales dimineața. În consecință, mintea mea nu mai pare să fie mintea mea. Pe când deschid ochii sunt un străin pentru mine însumi şi deşi, încă odată, acesta nu e un lucru nou, e mai pronunțat dimineața. Trec repede prin faptele elementare. Numele meu e Andre Agassi. Numele soției mele e Stefanie Graf. Avem doi copii, un fiu şi o fiică, de cinci şi trei ani. Trăim în Las Vegas, Nevada, dar momentan locuim într-un apartament al hotelului Four Seasons din New York, pentru că joc la US Open 2006. Ultimul meu US Open. De fapt, ultimul meu turneu. Trăiesc din tenis, deşi urăsc tenisul, îl urăsc cu o patimă întunecată şi secretă, şi totdeauna l-am urât. **Andre Agassi**

Nu doar memoriile unui sportiv de excepţie, ci un adevărat *bildungsroman*. O carte de un umor adeseori negru, scrisă de un suflet angoasat și sentimental.

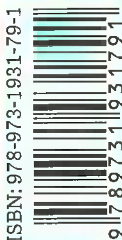
The New York Times Book Review

Agassi a scris, probabil, cea mai bună autobiografie a unui sportiv din toate timpurile. O poveste frustă scrisă într-un stil captivant și plin de nerv. Memoriile lui Andre sunt la fel de fermecătoare precum jocul său de tenis.

Time Magazine

Nu numai că Agassi și-a dezgolit sufletul în fața cititorilor cum puţini atleţi profesioniști au facut-o, dar a reușit acest lucru într-un mod în care nu mulţi scriitori ar fi făcut-o.

Entertainment Weekly

ISBN: 978-973-1931-79-1

VICTORIA BOOKS

Mai mult decât o carte de memorii despre viaţa unui profesionist în tenis, OPEN este povestea captivantă a unei vieţi remarcabile.

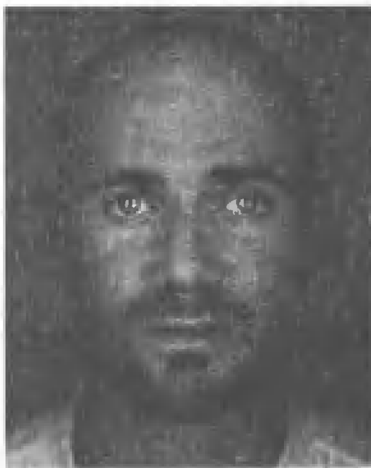
Împins de la spate de un tată dominator și irascibil pentru a deveni un campion la tenis, Andre Agassi a reușit ca la vârsta de 22 de ani să câștige primul dintre cele opt turnee de Grand Șlem pe care le-a cucerit de-a lungul carierei, lucru care i-a asigurat succesul financiar, celebritatea și în multe rânduri poziţia de lider mondial în tenisul profesionist. În spatele acestei povești stă însă istoria unui om adeseori nefericit și confuz, care niciodată nu s-a simţit confortabil cu realizările sale profesionale. Cu o sinceritate dezarmantă, Andre scrie despre succesul dobândit la o vârstă fragedă, despre ce înseamnă cu adevărat celebritatea, despre căsătoria cu Brooke Shields și despre urcusurile și coborâșurile unei cariere fabuloase.

Andre Agassi este unul dintre cei mai carismatici jucători care au activat în circuitul profesionist de tenis ATP. Figură controversată, mereu aflat la graniţa dintre puseurile auto-distructive și mania pentru perfecţiune, Andre a șocat afirmând adeseori că urăște sincer tenisul. Acest lucru însă nu l-a împiedicat să câștige opt turnee de Mare Șlem, să fie în diferite perioade ale carierei sale numărul unu mondial și să fie catalogat drept cel mai bun jucător la returul de serviciu din istoria tenisului.

Născut în anul 1970 într-o familie modestă din Las Vegas, Nevada, copilăria i-a fost marcată de figura paternală, un bărbat dominator și irascibil, al cărui unic scop în viaţă era să-și transforme unul dintre copii într-un campion la tenis. Căsătorit timp de doi ani cu celebra actriţă Brooke Shields, Agassi este una dintre cele mai reprezentative figuri în tenisul mondial, atât prin calitatea jocului prestat, cât și prin caracterul rebel al firii sale. Din 2001 este căsătorit cu multipla campioană Steffi Graf, alături de care are doi copii, Jaden și Jaz.

Andre Agassi deţine două recorduri greu de egalat, fiind singurul jucător din lume care se poate lăuda cu un Golden Șlem (câștigarea tuturor celor patru turnee de Mare Șlem plus o medalie olimpică de aur la Atlanta în 1996) și cel mai în vârstă jucător din lume care s-a situat pe poziţia numărul unu în clasamentul ATP (performanţă obţinută la vârsta de 33 de ani). Andre s-a retras din tenisul profesionist în anul 2006.

Foto copertă
© Martin Schoeller/AUGUST

OPEN. AUTOBIOGRAFIE

ANDRE
AGASSI

Traducere din engleză de
Paul Slayer Grigoriu

VICTORIA
BOOKS

The original title of this book is:
Open: An Autobiography,
by Andre Agassi.

ISBN 978-973-1931-79-1

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
AGASSI, ANDRE
Open : o autobiografie / Andre Agassi ; trad.: Paul Slayer Grigoriu. - București : Publica, 2011
ISBN 978-973-1931-79-1

I. Grigoriu, Paul Slayer (trad.)

796.342(73) Agassi,A.(0:82-94)
929 Agassi,A.

VICTORIA BOOKS este un imprint al editurii PUBLICA

EDITORI:
Cătălin Muraru
Silviu Dragomir

REDACTOR:
Doru Someșan

DTP:
Răzvan Nasea

DIRECTOR EXECUTIV:
Bogdan Ungureanu

DESIGN:
Alexe Popescu

CORECTORI:
George Chiriță
Elena Bițu

Stefaniei, lui Jaden și lui Jaz

Uneori nu știm ce ne ține închiși, ce ne îngrădește, ce pare să ne îngroape, dar tot simțim anumite bariere, anumite porți, anumite ziduri. Este doar imaginație, fantezie? Nu cred. Iar apoi te întrebi: Dumnezeule! E pentru multă vreme, e pentru totdeauna, e pe vecie? Știi ce te eliberează de această captivitate? O afecțiune foarte adâncă, statornică. Prietenia, frăția, dragostea deschid închisoarea printr-o putere supremă, printr-un fel de forță magică.

— Vincent van Gogh, *scrisoare către fratele său, iulie 1880*

Sfârșitul

DESCHID OCHII și nu știu unde mă aflu și cine sunt. Nu e ceva foarte neobișnuit – jumătate din viață nu am știut. Cu toate acestea, acum pare să fie altfel. Confuzia este mai înfricoșătoare. Mai pregnantă.

Privesc în sus. Stau întins pe jos, lângă pat. Acum îmi amintesc. M-am mutat din pat pe jos în mijlocul nopții. Fac asta în cele mai multe nopți. E mai bine pentru spate. Prea multe ore pe o saltea moale îmi provoacă o durere insuportabilă. Număr până la trei, apoi încep procesul lung și dificil de a mă ridica în picioare. Cu un tușit, un geamăt, mă rostogolesc pe o parte, apoi mă încolăcesc în poziția fetusului, după aceea mă răsucesc pe burtă. Acum aștept, și aștept, până când sângele începe să pulseze.

Sunt un om relativ tânăr. Treizeci și șase de ani. Dar mă trezesc ca și cum aș avea nouăzeci și șase. După trei decenii de sprinturi, opriri bruște, sărituri înalte și aterizări brutale, corpul meu nu mai pare să fie corpul meu, mai ales dimineața. În consecință, mintea mea nu mai pare să fie mintea mea. Când deschid ochii sunt un străin pentru mine însumi și încă odată, deși acesta nu e un lucru nou, e mai pronunțat dimineața. Trec repede prin faptele elementare. Numele meu e Andre Agassi. Numele soției mele e Stefanie Graf. Avem doi copii, un

fiu și o fiică, de cinci și trei ani. Trăim în Las Vegas, Nevada, dar momentan locuim într-un apartament al hotelului Four Seasons din New York, pentru că joc la US Open 2006. Ultimul meu US Open. De fapt, ultimul meu turneu. Trăiesc din tenis, deși urăsc tenisul, îl urăsc cu o patimă întunecată și secretă, și totdeauna l-am urât.

Când această ultimă piesă a identității mele e la locul ei, mă ridic în genunchi și șoptesc: fie să se termine cu asta.

Apoi: nu sunt pregătit să se termine.

Acum, din camera alăturată, îi aud pe Stefanie și pe copii. Servesc micul dejun, vorbesc, râd. Dorința mea copleșitoare de a-i vedea și a-i atinge, plus o poftă puternică de cafeină, îmi oferă motivația de care am nevoie pentru a mă ridica, pentru a mă pune în poziție verticală. Ura mă îngenunchează, iubirea mă ridică.

Arunc o privire la ceasul de pe marginea patului. Șapte și jumătate. Stefanie m-a lăsat să dorm. Oboseala acestor ultime zile a fost mare. Dincolo de efortul fizic este torentul obositor de trăiri declanșat de așteptarea retragerii mele. Acum, din mijlocul oboselii, se ridică primul val de durere. Mă apuc de spate. El mă apucă. Mă simt de parcă cineva s-ar fi strecurat în mijlocul nopții și mi-ar fi atașat la coloană unul dintre acele dispozitive antifurt pentru volan. Cum pot juca la US Open cu greutatea pe coloană? Va fi ultimul meci al carierei mele un abandon?

M-am născut cu spondilolistezis, adică o vertebră de jos s-a despărțit de celelalte, a pornit-o pe cont propriu, s-a răzvrătit. (Este principalul motiv pentru mersul meu de porumbel.) Din cauza acestei vertebre nesincronizate, nervii din coloană au mai puțin spațiu și, la cea mai mică mișcare, nervii sunt mult mai solicitați. Adaugă două hernii de disc și un os care nu se oprește din crescut în efortul inutil de a proteja zona afectată și respectivii nervi vor începe să sufere de-a dreptul de claustrofobie. Când nervii încep să protesteze, cu segmentele lor ciuntite, când trimit semnale de suferință, simt în picior o durere

care îmi taie respirația și mă face să vorbesc în dodii. În asemenea momente, singura ușurare este să mă întind pe spate și să aștept. Uneori însă, momentul apare în mijlocul unui meci. Atunci, singurul remediu e să îmi modific jocul – să balansez altfel, să alerg altfel, să fac totul altfel. Atunci am spasme musculare. Toată lumea evită schimbarea; mușchii nu pot să o îndure. Când li se spune să schimbe, mușchii mei se alătură răzvrătirii coloanei și trupul meu ajunge repede în război cu sine însuși.

Gil, antrenorul, prietenul și tatăl meu surogat îmi explică acestea în următorul fel: corpul tău spune că nu mai vrea să facă asta.

Corpul meu spune asta demult, îi spun lui Gil. Aproape de când o spun și eu.

Din ianuarie însă, corpul meu o strigă în gura mare. Corpul meu nu vrea să se retragă – corpul meu s-a retras deja. Corpul meu s-a mutat în Florida și a cumpărat un condominium și pantaloni elastici albi. Așa că am negociat cu corpul meu, cerându-i să revină câteva ore aici, câteva ore dincolo. O bună parte a acestei negocieri se învârte în jurul unei injecții cu cortizon care amețește durerea. Cu toate acestea, înainte ca injecția să-și facă efectul, provoacă propriile ei probleme.

Am făcut una ieri, ca să pot juca în seara asta. A fost a treia injecție anul acesta, a treisprezecea a carierei și, de departe, cea mai îngrijorătoare. Doctorul – nu doctorul meu obișnuit – mi-a spus brusc să iau poziția, m-am întins pe masă cu fața în jos și asistenta mi-a smuls pantalonii scurți. Doctorul a spus că trebuie să înfigă acul lui de șaptesprezece centimetri cât mai aproape de nervii inflamați. Dar nu putea pătrunde direct pentru că herniile mele de disc și pintenul osos blocau drumul. Încercările lui de a le evita, de a străpunge blocajul, mă aruncau în aer. Întâi a înfipt acul. Apoi a pus o mașinărie mare pe spatele meu, pentru a vedea cât de aproape de nervi era acul. Trebuia să facă acel ac să arunce jetul aproape peste nervi, mi-a spus, dar fără să-i atingă. Dacă ar fi

atins nervii, chiar dacă i-ar fi crestat puțin, durerea m-ar fi terminat pentru turneu. Ar fi putut să-mi schimbe și viața. Una peste alta, a manevrat acul până când ochii mi s-au umplut de lacrimi.

În cele din urmă, a atins locul.

— Drept la țintă, a spus.

Cortizonul și-a făcut drum. Arsura m-a făcut să-mi mușc buza. Apoi a urmat presiunea. Mă simțeam invadat, îmbălsămat. Spațiul minuscul unde se află nervii din coloana mea a început să pară a se umple de vid. Presiunea a crescut până când am crezut că îmi va exploda spatele.

— Presiunea arată că totul funcționează, a spus doctorul.

— Cuvinte pentru o viață, doctore.

În curând durerea a devenit minunată, aproape dulce, pentru că era de felul aceleia despre care poți spune că precedă ușurarea. Dar poate orice durere e așa.

FAMILIA MEA DEVINE MAI ZGOMOTOASĂ. Merg șchiopătând către sufrageria apartamentului nostru. Fiul meu, Jaden, și fiica mea, Jaz, mă văd și țipă.

— Tati, tati!

Sar de la locurile lor și vor să se arunce pe mine. Mă opresc și mă pregătesc, stau în fața lor ca un mim ce imită un copac iarna. Se opresc chiar înainte să se arunce, pentru că știu că tati e delicat zilele acestea, tati se va sfărâma dacă îl ating prea tare. Le ating fețele, îi sărut pe obraji și mă așez alături de ei la masă pentru micul dejun.

Jaden întreabă dacă azi este ziua.

— Da.

— Joci?

— Da.

— Și apoi, după astăzi ești *retragi?*

Un nou cuvânt învățat de el și de sora lui mai mică. *Retras.* Când îl rostesc, greșesc mereu finalul. Pentru ei e *retragi,* mereu în desfășurare, totdeauna la timpul prezent. Or ști ceva ce eu nu știu.

— Nu și în cazul în care câștig, fiule. În situația în care câștig în seara aceasta, joc mai departe.

— Dar dacă pierzi – putem să ne luăm un câine?

Pentru copii, retragere egal cățel. Stefanie și cu mine le-am promis că, atunci când nu mă voi mai antrena, când nu vom mai bate lumea întreagă, vom putea cumpăra un cățel. Poate îi vom spune Cortizon.

— Da, prietene, când pierd, cumpărăm un câine.

Zâmbește. Speră că tati va pierde, speră că tati va suferi acea dezamăgire care le depășește pe toate celelalte. Nu înțelege – și cum îi voi putea explica vreodată? – durerea de a pierde, durerea de a juca. Mi-a luat aproape treizeci de ani să o înțeleg eu însumi, să rezolv problema propriului meu psihic.

Îl întreb pe Jaden ce face azi.

— Merg să văd oasele.

Mă uit la Stefanie. Îmi amintește că îi duce la Muzeul de Istorie Naturală. Dinozauri. Mă gândesc la vertebra mea strâmbă. Mă gândesc la scheletul meu expus la muzeu cu toți ceilalți dinozauri. Tenis-aurus Rex.

Jaz îmi întrerupe gândurile. Îmi întinde brioșa ei. Trebuie să-i scot coacăzele înainte să o mănânce. Ritualul nostru matinal. Fiecare coacăză trebuie îndepărtată chirurgical, ceea ce necesită precizie, concentrare. Înfige cuțitul, taie de jur împrejur, împinge-l până la coacăză fără să o atingi. Mă concentrez la brioșa ei și e o ușurare să mă gândesc la altceva decât la tenis. Dar când îi întind brioșa, nu pot să mă prefac că nu mi se pare o minge de tenis, ceea ce face ca mușchii din spatele meu să zvâcnească în așteptare. Se apropie momentul.

DUPĂ MICUL DEJUN, după ce Stefanie și copiii m-au sărutat de rămas-bun și au fugit la muzeu, stau tăcut la masă și mă uit prin apartament. E la fel ca toate camerele de hotel pe care le-am avut vreodată, chiar mai mult. Curat, șic, confortabil – e Four Seasons, deci e încântător, dar rămâne tot o altă versiune a ceea ce numesc *Nu Acasă*. Non-locul în care existăm ca sportivi. Închid ochii, încerc

să mă gândesc la seara care mă așteaptă, dar mintea mea rătăcește înapoi. Zilele acestea, mintea mea se învârte, în mod firesc, înapoi. Dacă-i dai chiar o jumătate de șansă, vrea să revină la începuturi, pentru că sunt atât de aproape de sfârșit. Dar nu pot s-o las. Nu încă. Nu-mi pot permite să zăbovesc prea mult în trecut. Mă ridic și mă plimb în jurul mesei, îmi testez echilibrul. Când mă simt suficient de stabil, merg ușurel la duș.

Sub apa fierbinte gem și țip. Mă aplec încet, îmi ating cvadricepșii, încep să revin la viață. Mușchii se relaxează. Pielea mea se simte bine. Porii mi se deschid. Sângele cald începe să-mi curgă prin vine. Simt că ceva începe să se miște. Viața. Speranța. Ultimele picături de tinerețe. Totuși, nu fac mișcări bruște. Nu vreau să fac nimic care să-mi sperie coloana. Îmi las coloana să doarmă.

În fața oglinzii de la baie, ștergându-mă cu prosopul, îmi privesc fața. Ochi roșii, barbă gri – o față cu totul diferită de cea cu care am început. Dar diferită și de cea pe care am văzut-o anul trecut în aceeași oglindă. Oricine aș fi, nu sunt băiatul care a pornit această odisee și nu sunt nici măcar bărbatul care a anunțat acum trei luni că odiseea a ajuns la final. Sunt ca o rachetă de tenis căreia i-am înlocuit mânerul de patru ori și coardele de șapte ori – e corect să spui că e aceeași rachetă? Cu toate acestea, undeva în acei ochi, pot să-l văd vag pe băiatul care nu a vrut de la început să joace tenis, băiatul care a vrut să se lase, băiatul care *s-a lăsat* de multe ori. Îl văd pe acel băiat cu părul bălai care ura tenisul și mă întreb cum l-ar privi pe acest bărbat chel care urăște în continuare tenisul și totuși încă joacă. Ar fi șocat? Amuzat? Mândru? Întrebarea mă obosește, mă face letargic și e doar prânzul.

Fie să se termine cu asta.

Nu sunt pregătit să se termine.

Linia de sosire de la sfârșitul unei cariere nu e diferită de linia de sosire de la sfârșitul unui meci. Obiectivul e să ajungi să vezi acea linie de sosire, pentru că apoi îți dă o forță magnetică. Când ești aproape, simți cum te trage forța și poți să te folosești de ea pentru a trece linia de

sosire. Dar înainte să ajungi să o vezi, sau imediat după, simți o altă forță, la fel de puternică, ce te îndepărtează. E inexplicabil, mistic, aceste forțe gemene, aceste energii contradictorii, dar amândouă există. Știu, pentru că mi-am petrecut o bună parte din viață căutând-o pe una și luptându-mă împotriva celeilalte și uneori am fost prins, suspendat, aruncat între cele două, ca o minge de tenis.

Astă-seară: îmi reamintesc că va fi nevoie de o disciplină de fier pentru a face față acestor forțe și oricăror altor lucruri care mi-ar putea ieși în cale. Dureri de spate, lovituri greșite, vreme proastă, silă de mine însumi. E o formă de îngrijorare, amintirea aceasta, dar și o meditație. Un lucru am învățat în douăzeci și nouă de ani de jucat tenis: viața îți va arunca în cale totul în afară de chiuveta de la bucătărie, iar apoi îți va arunca și chiuveta de la bucătărie. E treaba ta să eviți obstacolele. Dacă le lași să te oprească sau să te distragă, nu-ți faci treaba, iar eșecul îți va cauza regrete care te paralizează mai mult decât o durere de spate.

Stau întins pe pat cu un pahar de apă și citesc. Când îmi obosesc ochii, dau drumul la televizor. *În seara aceasta, turul doi al US Open! Va fi despărțirea de Andre Agassi?* Pe ecran apare fața mea. Altă față decât cea din oglindă. Fața mea de meci. Studiez această nouă reflexie a mea în oglinda distorsionată care e televizorul și anxietatea mea mai crește cu un grad sau două. Asta a fost ultima reclamă? Ultima dată când CBS va face reclamă unuia dintre meciurile mele?

Nu pot să scap de sentimentul că urmează să mor.

Cred că nu e întâmplător că tenisul folosește limbajul vieții. Avantaj, serviciu, greșeală, pauză, iubire*, principalele elemente ale tenisului sunt cele ale vieții de fiecare zi, pentru că fiecare meci e o viață în miniatură. Chiar și structura tenisului, felul în care părțile intră una într-alta ca păpușile rusești, redă structura zilelor noastre. Punctele devin ghemuri, ghemurile devin seturi,

* „Love" în original – termen folosit în loc de zero în cadrul unui ghem (n.t.).

seturile devin turnee și sunt atât de legate între ele, încât orice punct poate deveni cel de cotitură. Mă trimite cu gândul la felul în care secundele se transformă în minute, minutele se transformă în ore și fiecare oră poate fi cea mai frumoasă din viața noastră. Sau cea mai întunecată. E alegerea noastră.

Dar dacă tenisul e viață, atunci ce vine după tenis trebuie să fie vidul necunoscut. Gândul îmi dă fiori.

Stefanie dă buzna pe ușă cu copiii. Se trântesc pe pat și fiul meu mă întreabă cum mă simt.

— Bine, bine. Cum a fost la oase?

— Amuzant!

Stefanie le dă sendvișurile și sucul și îi împinge înapoi pe ușă.

— Au o întâlnire de joacă, spune ea.

— Ca noi toți.

Acum pot să trag un pui de somn. La treizeci și șase de ani, singurul mod în care pot juca un meci la o oră târzie, care s-ar putea întinde dincolo de miezul nopții, este dacă trag un pui de somn înainte. În plus, acum că știu cât de cât cine sunt, vreau să închid ochii și să mă ascund de acest lucru. Când deschid ochii, a trecut o oră. Spun cu voce tare:

— E vremea. Nu ne mai ascundem.

Intru din nou la duș, dar acest duș nu e la fel ca dușul de dimineață. Dușul de după-amiază e mereu mai lung – în jur de douăzeci și două de minute – și nu ca să mă trezesc sau ca să mă spăl. Dușul de după-amiază e ca să îmi fac curaj, ca să mă antrenez.

Tenisul e sportul în care vorbești cu tine însuți. Niciun alt sportiv nu vorbește cu el însuși ca jucătorul de tenis. Aruncătorii din jocul de baseball, jucătorii de golf, portarii, toți mormăie cu ei înșiși, bineînțeles, dar jucătorii de tenis *vorbesc* cu ei înșiși – și-și *răspund*. În febra meciului, tenismenul arată ca un nebun într-o piață publică, strigând, înjurând și purtând discuții filozofice cu alter egoul său. De ce? Pentru că tenisul e al naibii de singur. Doar boxerii pot înțelege singurătatea jucătorilor

de tenis – și, încă, boxerii îi au pe oamenii din colțul lor și pe manageri. Chiar și oponentul unui boxer îi asigură un fel de companie, cineva de care se poate agăța și la care poate urla. În tenis stai față în față cu dușmanul, faci schimb de lovituri cu el, dar nu-l atingi și nu vorbești niciodată cu el sau cu altcineva. Regulile îi interzic unui jucător de tenis să discute chiar cu antrenorul său cât timp e pe teren. Uneori, lumea îl menționează pe alergător ca pe o figură aproape la fel de singuratică, dar îmi vine să râd. Cel puțin alergătorul poate să-și simtă și să-și miroasă oponenții. Sunt la câțiva centimetri distanță. În tenis ești pe o insulă. Dintre toate jocurile jucate de bărbați și femei, tenisul este cel mai apropiat de detenția solitară, care duce inevitabil la vorbirea cu tine însuți, iar pentru mine vorbirea începe aici, la dușul de după-amiază. Aici încep să-mi spun mie însumi lucruri, lucruri nebunești, mereu și mereu, până când le cred. De pildă, că un om pe jumătate paralizat poate juca la US Open. Că un bărbat de treizeci și șase de ani poate să bată un oponent aflat la prima tinerețe. Am câștigat 869 de meciuri în carieră, sunt al cincilea din toate timpurile, și multe au fost câștigate în timpul dușului de după-amiază.

Cu apa vuindu-mi în urechi – un sunet asemănător cu douăzeci de mii de spectatori – îmi amintesc anumite victorii. Nu victorii pe care spectatorii să le țină minte, ci victorii care încă mă trezesc noaptea. Squillari la Paris. Blake la New York. Pete în Australia. Apoi îmi amintesc câteva înfrângeri. Dau din cap în fața dezamăgirilor. Îmi spun că în seara aceasta va fi un examen pentru care am învățat douăzeci și nouă de ani. Orice s-ar întâmpla în seara aceasta, am trecut prin aceste lucruri cel puțin încă odată. Fie că e un test fizic sau unul mental, nu e nimic nou.

Fie să se termine cu asta.

Nu vreau să se termine.

Încep să plâng. Mă sprijin de peretele dușului și dau frâu liber lacrimilor.

◇ ◇ ◇

ÎMI DAU ORDINE STRICTE în timp ce mă bărbieresc: ia fiecare punct pe rând. Fă-l să funcționeze pentru orice. Indiferent ce se întâmplă, ține capul sus. Și, pentru numele lui Dumnezeu, bucură-te, sau măcar încearcă să te bucuri de anumite momente, chiar și de durere, chiar și de înfrângere, dacă asta e să fie.

Mă gândesc la oponentul meu, Marcos Baghdatis, și mă întreb ce face în acest moment. Este nou în circuit, dar nu un *newcomer* tipic. E clasat al optulea din lume. Un puști grec mare și puternic din Cipru, aflat la jumătatea unui an superb. A ajuns în finală la Australian Open și în semifinală la Wimbledon. Îl cunosc destul de bine. În timpul US Openului de anul trecut, am jucat un set de antrenament. De obicei nu joc seturi de antrenament cu alți jucători în timpul unui Mare Șlem, dar Baghdatis m-a rugat cu un farmec dezarmant. O emisiune TV din Cipru făcea o ediție despre el și m-a întrebat dacă ar fi în regulă să ne filmeze exersând. Sigur, am spus. De ce nu? Am câștigat setul de antrenament, 6-2, iar după, el era tot un zâmbet. Mi-am dat seama că e genul care zâmbește și când e fericit și când e nervos și că nu poți să-ți dai seama în care dintre stări e. Mi-a amintit de cineva, dar nu-mi dădeam seama de cine.

I-am spus lui Baghdatis că joacă un pic ca mine, iar el a spus că nu întâmplător. A crescut cu fotografiile mele pe pereții dormitorului, și-a modelat jocul după al meu. Cu alte cuvinte, în seara aceasta voi juca cu imaginea mea în oglindă. Va juca din fundul terenului, va lua mingea repede, se va arunca după mingi, exact ca mine. Va fi tenis la baionetă, fiecare dintre noi încercând să-și impună voința, fiecare căutând șanse să prindă câte un rever. Nu are un serviciu extraordinar, nici eu, ceea ce înseamnă puncte lungi, schimburi lungi de mingi, mult timp și multă energie cheltuite. Mă pregătesc pentru rafale, combinații, un tenis de uzură, cea mai brutală formă a sportului.

Bineînțeles că diferența evidentă între mine și Baghdatis e fizică. Avem corpuri diferite. El are fostul meu corp. E sprinten, rapid, vioi. Va trebui să-mi înving versiunea mai tânără dacă vreau ca vechea versiune să meargă mai departe. Închid ochii și îmi spun: controlează ceea ce poți controla.

O spun din nou cu voce tare. Mă face să mă simt curajos.

Închid apa și tremur. E mult mai ușor să fii curajos sub un jet de apă fierbinte venită pe țeavă. Cu toate acestea, îmi spun mie însumi că vitejia de apă fierbinte nu e vitejie adevărată. În cele din urmă nu contează ce simți; ceea ce faci te face curajos.

STEFANIE ȘI COPIII SE ÎNTORC. E vremea pentru Gil Water.

Transpir foarte mult, mai mult decât majoritatea jucătorilor, deci trebuie să încep să mă hidratez cu multe ore înaintea unui meci. Înghit litri dintr-un elixir magic făcut pentru mine de Gil, preparatorul meu din ultimii șaptesprezece ani. Gil Water e o combinație de carbohidrați, electroliți, sare, vitamine și alte câteva ingrediente asupra cărora Gil păstrează atent secretul. (Umblă cu recipientul lui metalic de două decenii.) De obicei, începe să-mi bage pe gât Gil Water în seara dinaintea meciului și continuă să mă forțeze până în momentul meciului. Apoi o sorb în timpul desfășurării meciului. În momente diferite, sorb versiuni diferite, fiecare cu altă culoare. Roz pentru energie, roșu pentru recuperare, cafeniu pentru rehidratare.

Copiilor le place la nebunie să mă ajute să amestec Gil Water. Se ceartă cine strânge prafurile, cine ține pâlnia, cine pune totul în sticle de apă din plastic. Însă numai eu pot pune sticlele în geanta mea, alături de haine și prosoape, și cărți, de ochelarii de soare și de manșete. (Rachetele, ca de obicei, le pun mai târziu.) Nimeni în afară de mine nu-mi atinge geanta de tenis și, când în sfârșit e făcută, stă lângă ușă ca trusa unui asasin, un semn că ziua s-a apropiat mult de ora magică.

La cinci, Gil sună din hol.

Spune:

— Ești gata? E vremea să-i dăm drumul. A început, Andre, a *început*.

În ziua de azi, toată lumea spune *a început,* dar Gil o spune de ani de zile și nimeni nu o spune ca el. Când Gil spune *a început,* simt că brațul meu aruncă flăcări, glandele mele de adrenalină pompează ca niște gheizere, simt că aș putea ridica o mașină deasupra capului.

Stefanie îi strânge pe copii la ușă și le spune că e vremea ca tati să plece.

— Ce spuneți, băieți?

Jaden strigă:

— Rupe-i, tati!

— Rupe-i, spune Jaz, imitându-l pe fratele ei.

Stefanie mă sărută și nu spune nimic, pentru că nu e nimic de spus.

ÎN MAȘINA DE ORAȘ, Gil stă pe scaunul din față, îmbrăcat sobru. Cămașă neagră, cravată neagră, sacou negru. Se îmbracă pentru fiecare meci de parcă ar fi o întâlnire pe nevăzute sau o lovitură a mafiei. Din când în când, își aranjează părul lung și negru în oglinda laterală sau în cea retrovizoare. Eu stau în spate cu Darren, antrenorul meu, un australian care are totdeauna un bronz de Hollywood și zâmbetul unui tip care tocmai a câștigat la loterie. Timp de câteva minute, nimeni nu spune nimic. Apoi, Gil recită versurile uneia dintre preferatele noastre, o veche baladă a lui Roy Clark, și basul lui profund umple mașina:

> Mergem înainte și ne prefacem
> Că ne-a mai rămas ceva de câștigat –

Se uită la mine; așteaptă.

Eu spun:

— Nu Putem Face Focul în Ploaie.

Râde. Râd și eu. Pentru o clipă uit de fluturașii din stomac.

Fluturașii sunt amuzanți. În unele zile, te fac să alergi la toaletă. În alte zile, te excită. În alte zile, te fac să râzi și să-ți dorești lupta. Să decizi ce fel de fluturași ai (monarhi sau molii) este primul lucru de făcut când mergi spre arenă. A-ți descoperi fluturașii, a descifra ce spun despre starea minții și trupului tău, este primul pas spre a-i face să lucreze pentru tine. Una dintre miile de lecții pe care le-am învățat de la Gil.

Îl întreb pe Darren ce crede despre Baghdatis. Cât de agresiv trebuie să fiu în seara aceasta? Tenisul înseamnă grade de agresivitate. Vrei să fii suficient de agresiv încât să controlezi un punct, nu atât de agresiv încât să sacrifici controlul și să te expui unor riscuri inutile. Întrebările mele despre Baghdatis sunt următoarele: cum va încerca să mă rănească? Dacă lovesc cu reverul în diagonală la începutul unui punct, unii jucători vor fi răbdători, alții vor riposta imediat, vor strivi mingea în lung de linie sau vor veni repede la fileu. Cum n-am jucat niciodată cu Baghdatis în afara setului de antrenament, vreau să știu cum va reacționa la un joc conservator. Va riposta și va întoarce acea diagonală de rutină sau va sta relaxat, își va lăsa timp?

Darren spune:

— Prietene, cred că dacă ești prea conservator cu loviturile tale, te poți aștepta ca tipul ăsta să se deplaseze și să lovească cu forehandul.

— Înțeleg.

— În ceea ce privește reverul, nu lovește ușor cu el. Nu se va grăbi să apese pe trăgaciul ăsta. Deci dacă vezi că lovește cu reverul, înseamnă că nu ai destulă forță în lovitură.

— Se mișcă bine?

— Da, se mișcă bine. Dar nu-i convine să stea în defensivă. Se mișcă mai bine ofensiv decât defensiv.

Hmm.

Oprim lângă stadion. Spectatorii se înghesuie. Dau câteva autografe, apoi mă aplec și intru printr-o ușă joasă. Merg în vestiar de-a lungul unui tunel lung. Gil merge să se consulte cu cei de la pază. Vrea totdeauna ca ei să știe exact când ieșim pe teren să ne antrenăm și când ne întoarcem.

Darren și cu mine ne aruncăm genţile și mergem direct în sala de pregătire. Mă întind pe o masă și îl rog pe primul preparator care se apropie să îmi maseze spatele. Darren dispare și se întoarce după cinci minute cărând opt rachete proaspăt racordate. Le pune pe geanta mea. Știe că vreau să le pun în geantă cu mâna mea.

Sunt obsedat de geanta mea. O țin organizată în mod meticulos și nu fac excepţii. Geanta e cutia mea poștală, servieta, cutia de unelte, locul unde-mi iau prânzul și paleta mea de pictor. Trebuie să fie în ordine, întotdeauna. Duc geanta când intru pe teren și când ies, două momente când simțurile mele sunt foarte ascuțite, deci simt fiecare gram din greutatea ei. Dacă cineva ar strecura o pereche de ciorapi sintetici în geanta mea de tenis, aș simți acest lucru. Geanta de tenis seamănă mult cu inima – trebuie să știi mereu ce e în ea.

Este și o treabă de funcţionalitate. Trebuie ca cele opt rachete să fie așezate în geantă în ordine cronologică, cea racordată ultima la fund și cea racordată prima deasupra, deoarece cu cât o rachetă stă mai mult nefolosită, cu atât pierde mai mult din tensiune. Încep mereu un meci cu racheta racordată ultima, pentru că știu că e racheta cea mai puţin tensionată.

Racordorul meu de rachete e de școală veche, din Lumea Veche, un artist ceh pe nume Roman. E cel mai bun și așa trebuie să fie: un racordaj poate face diferența într-un meci, iar un meci poate face diferența într-o carieră, iar o carieră poate face diferența în nenumărate vieți. Când scot o rachetă nouă din geantă și încerc să rezolv un meci, tensiunea ei poate valora sute de mii de dolari. Pentru că joc pentru familia mea, pentru fundația mea caritabilă, pentru școala mea, fiecare racordaj e ca un cablu în motorul unui avion. Date fiind toate cele pe care nu le pot controla, sunt obsedat de puținele lucruri pe care le pot controla, iar tensiunea rachetei este un asemenea lucru.

Roman este atât de vital pentru jocul meu, încât îl iau după mine peste tot. Oficial locuiește la New York, dar,

când joc la Wimbledon, locuiește la Londra, iar când joc la French Open, e parizian. Uneori, când mă simt pierdut și singur în vreun oraș străin, stau cu Roman și-l privesc cum racordează câteva rachete. Nu că nu aș avea încredere în el. Dimpotrivă: mă liniștesc, mă echilibrez, mă inspir privind la lucru un meseriaș. Îmi amintește de importanța deosebită pe care o are în această lume un lucru bine făcut.

Rachetele brute ajung la Roman de la fabrică într-o cutie mare și sunt totdeauna vraiște. Pentru ochiul comun arată la fel; pentru Roman sunt la fel de diferite precum chipurile dintr-o mulțime. Le întoarce pe față și pe dos, se încruntă, apoi își face socotelile. În cele din urmă, începe. Începe prin a îndepărta mânerul din fabrică și prin a pune mânerul meu, mânerul personalizat pe care îl am de la paisprezece ani. Mânerul meu e la fel de personal ca amprentele, produs nu doar în conformitate cu forma mâinii și lungimea degetelor, ci și cu dimensiunea bătăturilor mele și adaptat forței strânsorii mele. Roman are o matriță a mânerului meu, pe care o adaptează pe rachetă. Apoi înfășoară matrița cu piele de vițel, pe care o face din ce în ce mai subțire, până când ajunge la dimensiunile pe care le dorește. O diferență de un milimetru, aproape de sfârșitul unui meci de patru ore, poate fi la fel de iritantă și de deranjantă ca o pietricică în pantof.

După ce aranjează mânerul în felul acesta, Roman leagă corzile sintetice. Le strânge, le desface, le strânge, le racordează atent, parcă ar fi corzile unei viole. Apoi le vopsește și le mișcă viguros prin aer, pentru a lăsa vopseaua să se usuce. Unii racordori vopsesc rachetele cu puțin timp înaintea meciului, ceea ce mi se pare inadmisibil de nechibzuit și neprofesionist. Vopseaua se ia pe mingi și nimic nu e mai rău decât să joci cu un tip care pune vopsea roșie și neagră pe mingi. Îmi plac ordinea și curățenia, ceea ce înseamnă fără mingi pătate de vopsea. Dezordinea înseamnă distragerea atenției și fiecare distragere a atenției pe teren este un potențial punct de cotitură.

Darren deschide două cutii de mingi și bagă două mingi în buzunar. Iau o înghițitură de Gil Water, apoi merg pentru ultima oară la toaletă înainte de încălzire. James, agentul de pază, ne conduce în tunel. Ca de obicei, e îmbrăcat într-o cămașă galbenă strâmtă de agent de pază și îmi face cu ochiul, ca și cum ar spune: „Noi, agenții de pază, ar trebui să fim imparțiali, dar eu țin cu tine".

James e la US Open aproape de când sunt și eu. M-a condus prin acest tunel înainte și după victorii glorioase și înfrângeri sfâșietoare. Mare, blând, cu cicatricele de tip dur pe care le afișează cu mândrie, James seamănă puțin cu Gil. E aproape ca și cum i-ar lua locul lui Gil în acele puține ore de pe teren, când sunt în afara sferei de influență a lui Gil. Sunt oameni pe care te aștepți să-i vezi la US Open – membri ai echipei, copii de mingi, antrenori –, iar prezența lor îți dă mereu un sentiment de siguranță. Te ajută să-ți amintești unde te afli și cine ești. James este în capul acestei liste. Este unul dintre primii oameni după care mă uit când intru în Arthur Ashe Stadium. Când îl văd, știu că m-am întors la New York și că sunt pe mâini bune.

Din 1993, când un spectator din Hamburg a venit în fugă pe teren și a înjunghiat-o pe Monica Seles în timpul unui meci, US Open a plasat câte un ofițer de pază în spatele scaunului fiecărui jucător în timpul pauzelor și al schimbărilor. James se asigură mereu să fie cel din spatele scaunului meu. Incapacitatea lui de a rămâne imparțial este nespus de fermecătoare. În timpul unui meci obositor, îl surprind adesea pe James cu o privire îngrijorată și îi șoptesc:

— Nu-ți face griji, James, îl fac pe tontul ăsta azi.

Acest lucru îl face mereu să chicotească.

Acum, în timp ce mă conduce spre terenurile de antrenament, nu chicotește. Știe că ar putea fi ultima noastră seară împreună. Cu toate acestea, nu se abate de la ritualul nostru pre-meci. Spune același lucru pe care îl spune întotdeauna:

— Dă-mi voie să te ajut cu geanta.

— Nu, James, doar eu îmi car geanta.

I-am spus lui James că, pe când aveam șapte ani, l-am văzut pe Jimmy Connors punând pe cineva să-i ducă geanta, de parcă ar fi fost Iuliu Cezar. Am făgăduit atunci și acolo că eu mi-o voi căra mereu pe a mea.

— OK, spune James, zâmbind. Știu, știu. Îmi amintesc. Voiam doar să ajut.

Apoi îi spun:

— James, tu îmi acoperi spatele azi?

— Îți acopăr spatele, puiule. Mă ocup. Nu-ți face niciun fel de griji. Doar vezi-ți de treabă.

Ieșim într-o seară întunecoasă de septembrie, cu cerul într-un amestec de violet și portocaliu și smog. Merg la standuri, dau mâna cu câțiva spectatori, mai dau câteva autografe înainte de încălzirea pentru meci. Sunt patru terenuri de antrenament, iar James știe că îl vreau pe cel mai îndepărtat de mulțime, astfel încât Darren și cu mine să putem avea un pic de intimitate în timp ce lovim și discutăm strategia.

Gem când dau primul rever direct spre forehandul lui Darren.

— Nu folosi lovitura asta diseară, îmi spune. Baghdatis te va chinui cu asta.

— Serios?

— Crede-mă, prietene.

— Și zici că se mișcă bine?

— Da, destul de bine.

Am lovit mingile timp de douăzeci și opt de minute. Nu știu de ce rețin aceste detalii – lungimea dușului de după-amiază, durata unei ședințe de exerciții, culoarea cămășii lui James. Nu vreau să le rețin, dar o fac mereu și apoi le țin minte pentru totdeauna. Memoria mea nu e ca geanta de tenis: nu am niciun cuvânt de spus în legătură cu conținutul ei. Totul intră în ea și nimic nu pare să iasă.

Spatele meu e în regulă. Rigiditatea obișnuită, dar durerea insuportabilă a dispărut. Cortizonul își face efectul. Mă simt bine – deși, bineînțeles, definiția pentru bine a evoluat în ultimii ani. Totuși, mă simt mai bine

decât atunci când am deschis ochii de dimineață, când mă gândeam să abandonez, cred că aș putea să reușesc. Bineînțeles că mâine vor apărea consecințe fizice dure, dar nu pot trăi mâine, la fel cum nu pot trăi ieri.

Înapoi în vestiar, mă dezbrac de hainele transpirate și sar în duș. Al treilea duș al zilei e scurt, utilitarist. Nu am timp pentru îndrumări sau plânsete, îmi pun pantaloni uscați, un tricou și merg în sala de antrenament. Mai beau Gil Water, cât pot, pentru că e șase și jumătate și până la meci mai e aproape o oră.

Deasupra mesei de antrenament, e un televizor și încerc să mă uit la știri. Nu pot. Cobor la birouri și mă uit la secretarele și oficialii US Open. Sunt ocupați. Nu au timp de vorbă. Intru printr-o ușă mică. Au sosit Stefanie și copiii. Sunt pe un mic loc de joacă în afara vestiarului. Jaden și Jaz se dau cu rândul pe toboganul de plastic. Stefanie e recunoscătoare, îmi dau seama, că îi are pe copii aici ca să o distragă. E mai agitată decât mine. Arată aproape enervată. Încruntătura ei pare să spună: „Chestia asta ar fi trebuit să înceapă deja! Hai odată!" Îmi place la o nebunie cum soția mea arde de nerăbdare să înceapă lupta.

Stau de vorbă cu ea și cu copiii câteva minute, dar nu aud nimic din ce spun. Mintea mea e departe. Stefanie vede. Simte. Nu poți să câștigi douăzeci și două turnee de Mare Șlem fără o intuiție foarte dezvoltată. În plus, și ea era la fel înainte de propriile meciuri. Mă trimite înapoi la vestiare: du-te. Suntem aici. Fă ce ai de făcut.

Nu va privi meciul de la nivelul terenului. E prea aproape pentru ea. Va sta într-o lojă cu copiii, plimbându-se, rugându-se și acoperindu-și ochii.

PERE, UNUL DINTRE preparatorii veterani, intră. Îmi dau seama care dintre tăvile lui e pentru mine: cea cu două gogoși imense de abur și două duzini de fâșii de bandă tăiate. Mă întind pe una dintre cele șase mese de antrenament și Pere se așază la picioarele mele. O treabă grea, să pregătești fiarele astea pentru război, așa că

pune un coș de gunoi sub ele. Îmi place că Pere e ordonat, meticulos, un Roman al bătăturilor. Întâi ia un disc lung de bumbac și-mi aplică o substanță vâscoasă de culoare închisă, care îmi face pielea lipicioasă și căputa vișinie. Substanța aceasta nu se ia la spălat. Căputa mea nu a mai fost curată de cerneală de pe vremea când era Reagan președinte. Acum Pere mă dă cu un întăritor pentru piele. Îl lasă să se usuce, apoi dă cu o gogoașă de abur pe fiecare bătătură. Urmează fâșiile de bandă, care sunt ca hârtia de orez. Se absorb pe loc în pielea mea. Înfășoară fiecare deget mare până când e de dimensiunea unei bujii. În cele din urmă, îmi înfășoară tălpile. Îmi cunoaște punctele de presiune, pe care aterizez, unde am nevoie de straturi suplimentare de material.

Îi mulțumesc și îmi încalț pantofii, descheiați la șireturi. Acum, când totul merge mai încet, volumul crește. În urmă cu câteva clipe, stadionul era tăcut, în această secundă e mai mult decât zgomotos. Aerul se umple de un zumzet, un vuiet, sunetul spectatorilor alergând spre locurile lor, grăbindu-se să se așeze, pentru că nu vor să piardă niciun minut din ce va urma.

Mă ridic, îmi scutur picioarele.

Nu mă mai așez.

Încerc să alerg prin coridor. Nu e rău. Spatele rezistă. Toate sistemele sunt funcționale.

De partea cealaltă a vestiarului, îl văd pe Baghdatis. E gata aranjat, își dă cu mâna prin păr în fața unei oglinzi. Îl scutură, îl piaptănă, îl dă pe spate. Mamă, are mult păr. Acum își așază bentița, Conchise, albă. O așază perfect, apoi își mai trage o dată coada de cal. Cu siguranță, un ritual înainte de meci mai strălucitor decât înfășurarea bătăturilor. Îmi amintesc de problemele mele cu părul de la începutul carierei. Pentru o clipă, sunt invidios. Mi-e dor de părul meu. Apoi îmi trec mâna peste scalpul chel și sunt recunoscător că, la toate problemele pe care mi le fac, părul nu e una dintre ele.

Baghdatis începe să facă stretching, să-și îndoaie mijlocul. Stă într-un picior și-l ridică pe celălalt până

la piept. Nimic nu e mai neliniștitor decât să-l vezi pe oponentul tău cum face pilates, yoga și tai-chi, când tu nu poți nici să te apleci. Acum își mișcă șoldurile într-un mod în care eu n-am mai îndrăznit de când aveam șapte ani.

Și totuși face prea mult. E neastâmpărat. Aproape că pot să-i aud sistemul nervos central, un sunet ca vuietul stadionului. Mă uit la interacțiunea între el și preparatorii lui, și ei sunt la rândul lor neastâmpărați. Chipurile lor, limbajul trupului, culorile, toate îmi spun că știu că urmează o bătaie de stradă și nu sunt siguri că și-o doresc. Îmi place mereu când adversarul meu și echipa lui arată energie nervoasă. Un semn bun, dar și o dovadă de respect.

Baghdatis mă vede și îmi zâmbește. Îmi amintesc că zâmbește când e fericit și când e nervos și nu poți niciodată să-ți dai seama cum e de fapt. Din nou îmi amintește de cineva și nu-mi dau seama de cine.

Ridic mâna. Baftă.

Ridică mâna. Noi, cei ce vom muri...

Mă strecor în tunel pentru o ultimă vorbă cu Gil, care s-a așezat într-un colț unde să poată fi singur, dar să urmărească tot. Mă ia în brațe, îmi spune că mă iubește, că e mândru de mine. O găsesc pe Stefanie și o sărut ultima dată. Sare, mișcă mâinile, dă din picioare. Ar da orice să pună pe ea o fustă, să ia o rachetă și să mă însoțească pe teren. Mireasa mea bătăioasă. Încearcă să zâmbească, dar nu-i iese decât o strâmbătură. Văd pe chipul ei tot ce ar vrea să spună, dar nu-și permite să spună. Aud fiecare cuvânt pe care refuză să-l rostească: bucură-te, savurează, capturează totul, reține fiecare detaliu mărunt, pentru că s-ar putea să fie ultima dată și, chiar dacă urăști tenisul, s-ar putea să-ți fie dor de el după seara aceasta.

Asta ar vrea să spună, în schimb mă sărută și spune ceea ce spune mereu înainte ca eu să ies pe teren, lucrul pe care am ajuns să contez ca pe aer și somn și Gil Water.

— Du-te și rupe-l!

◇ ◇ ◇

UN OFICIAL AL US OPEN, îmbrăcat în costum și cu un walkie talkie cât antebrațul meu, se apropie. Pare să fie responsabil cu acoperirea rețelei și securitatea pe gazon. Pare să fie responsabil cu totul, inclusiv cu plecările și sosirile pe LaGuardia.

— Cinci minute, spune.

Mă întorc către cineva și întreb de ceas.

— Ceasul luptei, spun ei.

— Nu. Vreau să spun, cât e ceasul? Șapte și jumătate? Șapte și douăzeci? Nu știu și, deodată, mi se pare important. Dar nu sunt ceasuri.

Darren și cu mine ne privim. Mărul lui Adam i se ridică și coboară.

— Prietene, îmi spune, ți-ai făcut temele. Ești pregătit.

Dau din cap.

Ridică pumnul pentru o lovitură. Doar una, pentru că asta am făcut înainte de victoria mea din primul tur, la începutul săptămânii. Suntem amândoi superstițioși, deci așa cum începem un turneu, așa îl terminăm. Mă holbez la pumnul lui Darren, îi dau o lovitură hotărâtă, dar nu îndrăznesc să ridic privirea și să stabilesc contactul vizual. Știu că Darren e sfâșiat și știu ce mi-ar face o asemenea priveliște.

Ultimele lucruri: îmi strâng încălțările. Îmi bandajez încheietura. Mereu îmi bandajez singur încheietura, de la accidentarea din 1993. Îmi leg șireturile.

Fie să se termine.

Nu sunt pregătit să se termine.

— Domnule Agassi, e vremea.

Sunt pregătit.

Intru în tunel, trei pași în spatele lui Baghdatis, James conducându-ne din nou. Ne oprim, așteptăm un semnal. Vuietul din jurul nostru devine mai puternic. În tunel e rece ca într-un congelator. Cunosc acest tunel la fel de bine ca foaierul din fața casei mele și, cu toate acestea, astăzi pare să fie mai rece cu zece grade și mai lung cu

dimensiunea unui teren de fotbal. Mă uit în lateral. De-a lungul pereților, sunt fotografiile familiare ale foștilor campioni. Navratilova. Lendl. McEnroe. Stefanie. Eu. Portretele au o înălțimea de un metru și dimensiuni egale. Prea egale. Sunt precum copacii într-o suburbie nouă. Îmi spun mie însumi: *Nu mai observa asemenea lucruri.* E vremea să-ți limitezi mintea, la fel cum tunelul îți limitează viziunea.

Șeful de la pază strigă:

— În regulă, toată lumea, e ora spectacolului.

Mergem.

Printr-un aranjament atent, Baghdatis e cu trei pași în față când ne îndreptăm spre lumină. Deodată o a doua lumină, o lumină diafană orbitoare, ne iese în față. O cameră de televiziune. Un reporter îl întreabă pe Baghdatis cum se simte. Spune ceva, dar eu nu aud.

Acum camera e mai aproape de fața mea și reporterul îmi pune aceeași întrebare.

— Ar putea fi ultimul tău meci, spune reporterul. Cum te face să te simți acest lucru?

Răspund, habar n-am ce spun. Dar după ani de exercițiu, am un simț care îmi transmite că spun ceea ce vrea el să spun, ceea ce se așteaptă de la mine să spun. Apoi merg mai departe, pe picioare care nu par să fie ale mele.

Temperatura crește mult când ne apropiem de ușa către teren. Vuietul a devenit asurzitor. Baghdatis iese primul. Știe cât de mult a atras atenția retragerea mea. Citește ziarele. Se așteaptă să joace rolul băiatului rău în seara aceasta. Crede că e pregătit. Îl las să se ducă, să audă vuietul transformându-se în urale. Îl las să creadă că mulțimea ne aclamă pe amândoi. *Apoi* ies și eu. Acum uralele răsună întreit. Baghdatis se întoarce și înțelege că primele urale au fost pentru el, dar acestea sunt ale mele, doar ale mele, ceea ce îl face să-și reevaluze așteptările și să reconsidere ce îl așteaptă. Fără să lovesc mingea, am produs o mișcare mare în sentimentul lui de bine. Un artificiu de profesionist. Trucul unui veteran.

Mulțimea devine mai zgomotoasă când ne croim drum către scaune. E mai zgomotoasă decât mă așteptam să fie, mai zgomotoasă decât am auzit-o vreodată la New York. Țin ochii plecați, las zgomotul să mă acopere. Ei iubesc acest moment; ei iubesc tenisul. Mă întreb cum s-ar simți dacă mi-ar cunoaște secretul. Mă uit la teren. Dintotdeauna cea mai anormală parte a vieții mele, terenul e acum singurul spațiu al normalității în acest tumult. Terenul, unde m-am simțit atât de singur și de lipsit de apărare, este locul unde sper acum să-mi găsesc refugiul în fața acestui moment plin de emoții.

TREC LEJER DE PRIMUL SET, câștig cu 6-4. Mingea mă ascultă de fiecare dată. La fel și spatele. Îmi simt trupul cald, lichid. Cortizonul și adrenalina, împreună. Câștig al doilea set, 6-4. Văd linia de sosire.

În al treilea set, încep să obosesc. Îmi pierd concentrarea și controlul. Baghdatis, între timp, își schimbă planul de joc. Joacă cu disperare, un drog mai puternic decât cortizonul. Începe să trăiască în prezent. Își asumă riscuri și fiecare risc merită. Acum mingea nu mă ascultă și complotează împreună cu el. Sare în mod constant cum vrea el, ceea ce îi dă încredere. Văd încrederea strălucind în ochii lui. Disperarea lui inițială s-a transformat în speranță. Nu, în furie. Nu mă mai admiră. Mă urăște, eu îl urăsc pe el și acum ne batjocorim, ne strâmbăm unul la celălalt și încercăm să ne doborâm reciproc. Mulțimea se hrănește din furia noastră, țipă, bate din picioare după fiecare punct. Nu mai bat din palme, ci le izbesc, și totul sună primitiv și tribal.

Câștigă al treilea set, 6-3.

Nu pot face nimic pentru a opri atacul lui Baghdatis. Dimpotrivă, e din ce în ce mai rău. Are douăzeci și unu de ani, în fond, abia se încinge. Și-a găsit ritmul, motivul pentru care e aici, dreptul lui de a fi aici, în timp ce eu mi-am consumat energia și simt cu durere ceasul din corpul meu. Nu vreau un al cincilea set. Nu fac față unui al cincilea set. Ținând cont de mortalitatea mea, încep

să-mi asum la rândul meu riscuri. Conduc cu 4-0. Sunt cu două breakuri în față și din nou văd linia de sosire, e în puterea mea să ajung la ea, simt forța magnetică ce mă trage.

Apoi simt cum cealaltă forță mă împinge. Baghdatis începe să joace cel mai bun tenis al anului. Tocmai și-a amintit că e numărul opt mondial. Dă lovituri pe care nu știam că le are în arsenal. Am stabilit un standard periculos de ridicat, dar acum el se ridică până acolo și mă depășește. Face break și 4-1. Își câștigă serviciul și ajunge la 4-2.

Și iată cel mai important ghem al meciului. În cazul în care câștig acest ghem, preiau din nou conducerea setului și clarific în mintea lui – și în a mea – faptul că a avut noroc să recupereze un break. Dacă pierd, e 4-3 și totul se resetează. Seara noastră o ia din nou de la început. Deși ne-am ciomăgit între noi timp de zece runde, dacă pierd acest ghem, lupta reîncepe. Jucăm într-un ritm furibund. El riscă totul, nu dă înapoi de la nimic – câștigă ghemul.

Va lua setul acesta. Mai degrabă ar muri decât să piardă setul. O știu și eu, o știe și el, o știe și toată lumea de pe acest stadion. Acum douăzeci de minute eram la douăzeci de minute de victorie și aș fi mers mai departe. Acum sunt la marginea prăpastiei.

Câștigă setul, 7-5.

Începe al cincilea set. Servesc, tremurând, fără să fiu sigur că trupul meu mai poate rezista încă zece minute în fața unui puști care pare mai tânăr și mai puternic cu fiecare punct. Îmi spun: „*Nu* lăsa să se termine așa". Din toate modurile posibile, nu așa, nu când ai avut două seturi avans. Balansăm, ne mișcăm pe un pendul cu puncte de energie mare. Face o greșeală. Fac și eu una. Face tranșee. Eu fac unele mai adânci. Servesc la egalitate și jucăm un punct nebun care se sfârșește când el dă un drop cu reverul și eu arunc mingea în fileu. Țip la mine însumi. Avantaj Baghdatis. Prima dată l-am tras după mine toată seara.

Scapă de asta. Controlează ce poți controla, Andre.

Câștig următorul punct. Egalitate din nou. Euforie.

Îi dau următorul punct. Rever în fileu. Avantaj Baghdatis. Depresie.

Câștigă și următorul punct, câștigă ghemul, pornește cu 1-0.

Mergem către scaunele noastre. Aud mulțimea murmurând primele ferpare pentru Agassi. Iau o gură de Gil Water, mi-e milă de mine însumi, mă simt bătrân. Mă uit la Baghdatis și mă întreb dacă se simte puternic. În loc de asta, îi cere unui preparator să-i frece piciorul. Cere time-out medical. Are o întindere la mușchii piciorului stâng. Mi-a făcut asta având întindere?

Mulțimea profită de pauză pentru a scanda. *Hai, Andre! Hai, Andre!* Fac valuri. Arată bannere cu numele meu.

Mulțumim pentru amintiri, Andre!

Aici e casa lui Andre!

În cele din urmă, Baghdatis e gata. Serviciul lui. Cum tocmai a făcut break și a preluat conducerea meciului, ar trebui să aibă capul încins. Dar pauza pare să-i fi tulburat ritmul. Fac break. Suntem înapoi la serviciu.

În următoarele șase ghemuri, fiecare ne câștigăm propriul serviciu. Apoi, la patru la patru, cu mine la serviciu, jucăm un ghem care pare să dureze o săptămână, unul dintre cele mai solicitante și ireale ghemuri ale carierei mele. Grohăim ca niște animale, lovim ca gladiatorii, forehandul lui, reverul meu. Toată lumea din stadion își ține respirația. Chiar și vântul se oprește. Steagurile atârnă spre pământ. La 40-30, Baghdatis lovește cu un forehand rapid care mă obligă să-mi schimb poziția. Abia ajung să ating mingea cu racheta. Arunc mingea peste fileu – urlând agonizant – și el prinde o altă lovitură parșivă spre reverul meu. Mă arunc în direcția opusă – o, spatele meu! – și ajung mingea în ultimul moment. Dar mi-am scrântit coloana. Coloana vertebrală e blocată și nervii ei urlă. La revedere, cortizon. Baghdatis dă o minge câștigătoare în terenul liber și, privind-o cum plutește, știu că cea mai bună parte a

efortului meu din seara aceasta a rămas în urmă. Orice aş face din acest moment va fi limitat, compromis, cu efecte asupra sănătății și mobilității mele viitoare.

Arunc o privire peste fileu pentru a vedea dacă Baghdatis mi-a observat durerea, dar șchiopătează. Șchiopătează? *Are crampe.* Cade pe jos, ținându-se de picioare. Are dureri mai mari decât mine. Între o problemă congenitală a spatelui și crampe bruște la picioare, o aleg pe prima fără să stau pe gânduri. Văzându-l cum se zvârcolește pe jos realizez: tot ce trebuie să fac e să rămân în picioare, să mai dau în blestemata asta de minge un pic și să las cârceii lui să-și facă treaba.

Las în urmă orice gând subtil și strategie. Îmi spun: „Doar lucrurile elementare". Când joci cu cineva care e rănit, totul se rezumă la instinct și reacții. Nu va mai fi tenis, ci un test brutal al voințelor. Fără lovituri surprinzătoare, fără fente, fără joc de picioare. Doar lovituri directe și bombe.

Baghdatis, odată ridicat de jos, a renunțat la rândul său la strategie, nu mai gândește, ceea ce îl face și mai periculos. Nu mai pot prevedea ce va face. E înnebunit de durere și nimeni nu poate ști ce va face un nebun, cu atât mai puțin pe un teren de tenis. La egalitate greșesc primul serviciu, apoi îi dau un serviciu gras, suculent, o sută și ceva de kilometri pe oră, iar el returnează mingea. Câștigă. Avantaj Baghdatis.

Rahat. Dau din umeri. Individul nu poate să se miște, dar tot m-a bătut pe propriul serviciu?

Acum, din nou, sunt la un punct firav, de 4-5, ceea ce îi va oferi lui Baghdatis un serviciu de meci. Ratez din nou primul serviciu. Servesc a doua oară doar ca să scap de punct și cumva forehandul lui e slab. Egalitate din nou.

Când mintea și trupul se clatină la marginea colapsului total, un punct câștigat ușor ca acesta ți se pare o grațiere de la guvernator. Și totuși, aproape irosesc indulgența primită. Ratez primul serviciu. Servesc a doua oară și returul lui e neglijent. Un alt dar. Avantaj Agassi.

Sunt la un punct de preluarea conducerii cu 5-4. Baghdatis se strâmbă, se îndoaie. Nu se va preda. Câştigă punctul. Egalitate pentru a treia oară.

Îmi promit că, dacă voi câştiga din nou avantajul, nu-l voi irosi.

De acum Baghdatis nu are doar crampe, e invalid. În aşteptarea serviciului meu, e îndoit cu totul. Nu-mi vine să cred că reuşeşte să rămână pe teren, darămite să-mi dea o asemenea replică. Tipul are o inimă la fel de mare ca părul. Îmi pare rău pentru el şi în acelaşi timp îmi spun să nu-i arăt niciun pic de milă. Servesc, el o dă înapoi şi, în râvna mea de a o da în terenul liber, o dau afară. Aut. O fundătură. Clar, o fundătură. Avantaj Baghdatis.

Dar nu poate profita. La următorul punct trimite un forehand la câţiva metri în spatele liniei de fund. Egalitate numărul patru.

Avem un schimb lung, care se termină când trimit o minge în adâncime pentru forehandul lui, pe care o ratează. Avantaj Agassi. Mi-am promis că nu voi mai irosi această ocazie dacă apare din nou şi iat-o. Dar Baghdatis nu mă lasă să-mi ţin promisiunea. Câştigă repede următorul punct. Egalitate numărul cinci.

Jucăm un punct absurd de lung. Fiecare minge pe care o loveşte, oftând, atinge un pic linia. Fiecare minge pe care o lovesc, strigând, rade cumva fileul. Forehand, rever, lovitură cu spatele, din plonjon – apoi el loveşte o minge care muşcă linia de fund şi sare ciudat într-o parte. O prind în urcare şi o trimit la şase metri dincolo de el şi de linia de fund. Avantaj Baghdatis.

Rămâi la lucrurile elementare, Andre. Aleargă-l, aleargă-l. E şchiop, fă-l să se mişte. Servesc, o dă înapoi, îl trimit dintr-o parte într-alta până când urlă de durere şi trimite mingea în fileu. Egalitate numărul şase.

În aşteptarea următorului meu serviciu, Baghdatis se sprijină în racheta lui, folosind-o cum folosesc bătrânii o cârjă. Totuşi, după ce ratez primul serviciu, se târăşte înainte, ca un rac, şi cu cârja lui trimite înapoi serviciul

meu, departe de forehandul cu care aș fi putut să ajung mingea. Avantaj Baghdatis.

A patra minge de break pentru el în acest game. Trimit un prim serviciu timid, atât de meschin, atât de blând, încât mi-ar fi fost rușine dacă aș fi servit așa la șapte ani, și totuși Baghdatis dă o lovitură defensivă. Trimit către forehandul lui. O dă în fileu. Egalitate numărul șapte.

Reușesc din nou primul serviciu. Atinge mingea cu racheta, dar nu o poate trimite peste fileu. Avantaj Agassi.

Servesc din nou pentru ghem. Îmi amintesc de promisiunea încălcată de două ori. Iată, o ultimă șansă. Totuși, am spasme la spate. Abia pot să mă întorc, darămite să arunc mingea și să o lovesc cu 120 de mile pe oră. Greșesc primul serviciu, bineînțeles. Vreau să servesc strivitor a doua oară, să fiu agresiv, dar nu pot. Fizic nu pot. Îmi spun, Lovitură de trei sferturi, dă-i mingea peste umăr, fă-l să alerge dintr-o parte într-alta până vomită sânge. Dar nu face dublă greșeală.

Mai ușor de zis decât de făcut. Terenul devine mai mic. Mă uit la el cum se micșorează gradual. Nu vede toată lumea ce văd eu? Terenul e acum de dimensiunea unei cărți de joc, atât de mic încât nu știu dacă mingea aceasta ar avea loc în el nici dacă m-aș duce până acolo și aș pune-o cu mâna. Arunc mingea și dau un serviciu cu brațul îndoit. Aut. Bineînțeles. Dublă greșeală. Egalitate numărul opt.

Mulțimea țipă incredulă.

Reușesc un prim serviciu corect. Baghdatis lovește bine. Cu trei sferturi din terenul lui liber, bombez mingea departe în stânga lui, la trei metri de el. Se aruncă spre ea, își flutură neputincios racheta, nu poate să o ajungă. Avantaj Agassi.

La al douăzeci și doilea punct al ghemului, după un scurt schimb de mingi, Baghdatis dă un rever în fileu. Ghem, Agassi.

În timpul schimbării mă uit la Bhagdatis care se așază. Mare greșeală. Greșeală de tânăr. Nu te așeza niciodată când ai crampe. Nu-i spune niciodată corpului tău că a

venit vremea odihnei, pentru ca apoi să-i spui: „Glumeam!“ Corpul tău e ca guvernul federal. Spune fă ce-ți place, dar, când ești prins, nu mă minți. Deci nu va putea să servească. Nu va putea să se ridice de pe scaunul acela.

Se ridică și servește.

Ce-l ține pe omul acesta?

Ooo, da. Tinerețea.

La 5 egal, jucăm un ghem încâlcit. El face o greșeală, încearcă un KO. Eu ripostez și câștig. Conduc, 6-5.

Serviciul lui. Face 40-15. Mai are un punct și duce meciul la tiebreak.

Mă lupt și fac egalitate.

Apoi câștig următorul punct și am minge de meci.

O schimbare rapidă, vicioasă. Lovește sălbatic cu forehandul și, când pornește din corzile lui, știu că e afară. Știu că am câștigat acest meci și în același moment îmi dau seama că nu aș mai fi avut energie pentru încă o întoarcere.

Mă duc spre Baghdatis la fileu, îi strâng mâna, care tremură, și mă grăbesc să ies de pe teren. Nu îndrăznesc să mă opresc. *Trebuie să mă mișc mai departe.* Merg clătinându-mă prin tunel, cu geanta aruncată pe umărul stâng, cu senzația că e pe umărul drept, pentru că tot corpul meu e răsucit. Când ajung la vestiar, nu mai pot merge. Nu pot să stau în picioare. Mă scurg pe jos. Sunt pe podea. Darren și Gil vin, îmi iau geanta de pe umăr și mă ridică pe o masă. Oamenii lui Baghdatis îl pun pe masa de lângă mine.

— Darren, ce se întâmplă cu mine?

— Stai culcat, prietene. Întinde-te!

— Nu pot, nu pot.

— Unde doare? E o crampă?

— Nu, e o strângere. Nu pot să *respir.*

— Ce?

— Nu pot – Darren, nu pot – *să respir.*

Darren ajută pe cineva să-mi pună gheață pe corp, ridicându-mi brațele, chemând doctorii. Mă imploră să mă întind, să mă întind, să mă întind.

— Dă-i drumul, prietene. Descleștează. Corpul tău e încleștat. Dă-i drumul, prietene, las-o.

Dar nu pot. Și asta e de fapt problema, nu? Nu pot s-o las.

UN CALEIDOSCOP DE FEȚE apare deasupra mea. Gil, care mă strânge de braț și-mi dă o băutură pentru refacere. Te iubesc, Gil. Stefanie, care mă sărută pe frunte și zâmbește – fericită sau nervoasă, nu-mi dau seama. *O, da, bineînțeles, iată unde mai văzusem zâmbetul acesta.* Un preparator, spunându-mi că doctorii sunt pe drum.

— Dă drumul la televizorul de deasupra mesei. Să ai ceva de făcut cât aștepți, spune.

Încerc să mă uit. Aud gemete din stânga. Îmi întorc ușor capul și-l văd pe Baghdatis pe masa de alături. Echipa lui lucrează pentru el. Îi întind mușchii, crampele musculare. Încearcă să se întindă pe spate, are crampe la stomac. Se ghemuiește ca o minge și îi roagă să-l lase în pace. Toată lumea iese din vestiar. Am rămas doar noi doi. Mă întorc către televizor.

După câteva momente, ceva mă face să mă întorc către Baghdatis. Îmi zâmbește. Fericit sau nervos? Poate amândouă. Îi zâmbesc și eu.

Îmi aud numele la televizor. Întorc capul. Momentele importante ale meciului. Primele două seturi, atât de înșelător de ușoare. Al treilea, Baghdatis începând să creadă. Al patrulea, o luptă la baionetă. Al cincilea, al nouălea ghem, interminabil. Unul dintre cele mai bune jocuri pe care le-am făcut vreodată. Unul dintre cele mai bune pe care le-am văzut vreodată. Comentatorul spune că e un clasic.

Detectez o ușoară mișcare cu coada ochiului. Mă întorc și-l văd pe Baghdatis întinzându-mi mâna. Fața lui spune, noi *am făcut-o*. Mă întind, îi iau mâna și rămânem așa, ținându-ne de mână, în timp ce la televizor se desfășoară scene din lupta noastră sălbatică.

În sfârșit, îmi las mintea să se ducă unde vrea. Nu o mai pot opri. Fără să-mi mai ceară voie politicos, mintea

mea mă aruncă cu forța în trecut. Și pentru că mintea mea notează și înregistrează cele mai mici detalii, văd totul cu o claritate luminoasă, înfricoșătoare, fiecare eșec, victorie, rivalitate, acces de furie, cec, prietenă, trădare, reporter, soție, copil, costumație, scrisoare de la fani, ranchiună și plânset. Ca și cum un al doilea televizor de deasupra mea ar arăta momentele principale ale ultimilor douăzeci și nouă de ani, totul trece în fața mea într-un vârtej HD.

Oamenii întreabă de multe ori cum e această viață în tenis și niciodată nu pot să o descriu. Dar acest cuvânt e cel mai aproape. Mai mult decât orice, e un *vârtej* care te prinde, captivant, îngrozitor, uimitor. Exercită chiar și o vagă forță centrifugă împotriva căreia m-am luptat timp de trei decenii. Acum, culcat pe spate sub stadionul Arthur Ashe, ținând de mână un adversar învins și așteptând să vină cineva să ne ajute, fac singurul lucru pe care îl pot face. Nu mă mai lupt împotriva ei. Doar închid ochii și privesc.

1

AM ȘAPTE ANI și vorbesc singur, pentru că mi-e frică și pentru că sunt singura persoană care mă ascultă. Respirând, îmi șoptesc: „Lasă-te, Andre, renunță. Lasă racheta și ieși de pe acest teren, acum. Du-te în casă și ia-ți ceva bun de mâncare. Joacă-te cu Rita, Philly sau Tami. Stai cu mama cât tricotează sau face un puzzle. Nu sună frumos? N-ar fi ca și cum ai fi în rai, Andre? Pur și simplu să te lași? Să nu mai joci niciodată tenis?"

Dar nu pot. Nu doar din cauză că tatăl meu m-ar fugări în jurul casei cu racheta, dar ceva înăuntrul meu, un mușchi ascuns, nevăzut, nu mă lasă. Urăsc tenisul, îl urăsc din toată inima și, cu toate acestea, continui să-l joc, lovesc mingea mai departe, toată dimineața și toată după-amiaza, pentru că nu am de ales. Indiferent cât de mult aș vrea să mă opresc, nu o fac. Mă implor în continuare pe mine însumi să mă opresc și joc mai departe, iar această prăpastie, această contradicție între ce vreau să fac și ce fac de fapt pare a fi esența vieții mele.

Momentan, ura mea față de tenis e concentrată asupra dragonului, o mașină de mingi care scuipă flăcări, modificată de tatăl meu. Neagră ca noaptea, sprijinită pe roți mari de cauciuc, având cuvântul PRINCE scris la baza ei cu litere de tipar albe, la o primă privire, dragonul

arată la fel ca mașina de mingi a oricărui Country Club din America, însă, de fapt, e o creatură vie, cu suflare, din benzile mele desenate. Dragonul are un creier, o voință, o inimă întunecată – și o voce înfricoșătoare. Când înghite o altă minge în stomacul său, dragonul scoate o serie de sunete înfiorătoare. Când în gâtul lui se formează presiunea, mormăie. Pe când mingea se ridică încet spre gură, chiuie. Pentru o clipă, dragonul sună aproape caraghios, ca aparatul de făcut prăjituri care-l înghite pe Augustus Gloop în *Willy Wonka și fabrica de ciocolată.* Dar când dragonul mă ia la țintă și trage cu mingea cu 180 de kilometri pe oră, sunetul pe care îl scoate este un urlet însângerat. Tresar de fiecare dată.

Tatăl meu a făcut dragonul să fie înfricoșător în mod intenționat. I-a făcut un gât foarte lung dintr-un tub de aluminiu și un cap mic de aluminiu, care sare înapoi ca un bici de fiecare dată când dragonul trage. A pus, de asemenea, dragonul pe o bază înaltă de câteva picioare și l-a mutat lângă fileu, astfel încât dragonul să fie deasupra mea. La șapte ani, sunt scund pentru vârsta mea. (Arăt mai scund pentru că mă strâmb mereu și din cauză că tata mă tunde castron o dată la două luni.) Dar, când stau față în față cu dragonul, par minuscul. Mă simt minuscul. Neajutorat.

Tatăl meu vrea ca dragonul să fie deasupra mea nu doar pentru că astfel îmi atrage atenția și respectul. Vrea ca mingile ieșite din gura dragonului să aterizeze la picioarele mele ca și cum ar fi aruncate dintr-un avion. Traiectoria face ca mingile să fie practic imposibil de trimis înapoi într-un mod convențional: trebuie să lovesc fiecare minge din săritură, altfel sare peste capul meu. Dar nici măcar asta nu e de ajuns pentru tatăl meu.

— Lovește mai devreme, strigă. Lovește *mai devreme.*

Tatăl meu strigă totul de două ori, uneori de trei ori, alteori de zece.

— Mai tare, spune, *mai tare.*

Dar ce folos? Indiferent cât de tare lovesc o minge, indiferent cât de devreme, mingea se întoarce. Fiecare

minge pe care o trimit peste fileu cade alături de miile care acoperă deja terenul. Nu sute. Mii. Vin spre mine în valuri neîntrerupte. Nu am loc să mă întorc, să fac pași, să pivotez. Nu pot să mă mișc fără să calc pe o minge – și cu toate acestea nu am voie să calc pe o minge, pentru că tatăl meu nu suportă acest lucru. Calcă pe una dintre mingile de tenis ale tatălui meu și o să urle de parcă l-ai fi călcat pe retină.

Fiecare a treia minge trasă de dragon lovește o minge care e deja pe jos, sărind nebunește într-o parte. Îmi schimb poziția în ultima clipă, prind mingea devreme și o trimit inteligent peste fileu. Știu că acesta nu e un reflex obișnuit. Știu că sunt puțini copii în lume care ar fi văzut acea minge, cu atât mai puțin ar fi lovit-o. Dar nu mă mândresc cu reflexele mele și nu primesc laude. E ceea ce trebuie să fac. Fiecare lovitură reușită e firească, fiecare ratare o criză.

Tatăl meu spune că, dacă lovesc 2 500 de mingi pe zi, voi lovi 17 500 pe săptămână, iar la sfârșitul unui an, voi fi lovit aproape un milion de mingi. Crede în matematică. Cifrele, spune el, nu mint. Un copil care lovește un milion de mingi pe an va fi invincibil.

— Lovește *mai devreme,* urlă tatăl meu. La naiba, Andre, lovește *mai devreme.* Înghesuie mingea, înghesuie mingea.

Acum mă înghesuie el pe mine. Țipă direct în urechea mea. Nu e suficient să lovesc tot ce aruncă spre mine dragonul; tatăl meu vrea să lovesc mingile mai *tare* și mai *repede* decât dragonul. Vrea ca eu să-l bat pe dragon. Gândul îmi provoacă panică. Îmi spun: nu poți învinge dragonul. Cum să învingi ceva ce nu se oprește niciodată? Dacă stau să mă gândesc, dragonul seamănă mult cu tatăl meu. Doar că tatăl meu e mai rău. Cel puțin, dragonul e în fața mea, unde pot să-l văd. Tatăl meu e în spatele meu. Îl văd rar, doar îl aud, zi și noapte, urlându-mi în ureche.

— Mai mult efect! Mai tare. *Mai tare.* Nu în fileu! La naiba, Andre! *Niciodată în fileu!*

Nimic nu îl înfurie mai tare pe tatăl meu decât o minge trimisă în fileu. Îi displace când lovesc larg, țipă când lovesc prea lung, dar când dau o minge în fileu, face spume la gură. Greșelile sunt una, fileul e alta. Tatăl meu repetă mereu:

— Fileul e cel mai mare dușman al tău.

Tatăl meu a ridicat dușmanul cu cincisprezece centimetri mai sus decât e regulamentar, pentru a-l face mai dificil de evitat. Dacă reușesc să dau peste fileul tatălui meu, el își imaginează că nu voi avea nicio problemă ca într-o zi să dau peste fileul de la Wimbledon. Ce vreau eu nu contează. Uneori mă uit la Wimbledon la televizor cu tatăl meu și amândoi ținem cu Björn Borg, pentru că e cel mai bun, nu se oprește niciodată, seamănă cel mai mult cu dragonul – dar eu nu vreau să fiu Borg. Îi admir talentul, energia, stilul, capacitatea de a se contopi cu jocul, dar, dacă voi avea vreodată aceste calități, aș vrea să le folosesc mai degrabă pentru altceva decât pentru Wimbledon. Pentru ceva ce să aleg eu.

— Mai tare, țipă tatăl meu. Lovește *mai tare*. Acum cu reverul. *Rever.*

Îmi simt brațul de parcă ar urma să cadă. Vreau să întreb: „Cât mai stăm, tată?" Dar nu întreb. Fac ce mi se spune. Lovesc cât de tare pot, apoi un pic mai tare. La o lovitură, sunt eu însumi surprins de cât de tare lovesc, cât de curat. Deși urăsc tenisul, îmi place sentimentul unei lovituri perfecte. E singura alinare. Când fac ceva perfect, am o clipă de sănătate mentală și liniște.

Însă dragonul răspunde perfecțiunii trimițând următoarea minge mai tare.

— Pivotează scurt în spate, spune tatăl meu. Scurt în spate – asta e. Mângâie mingea, mângâie mingea.

Uneori, la cină, tatăl meu îmi arată.

— Lasă-ți racheta sub minge, spune, și mângâie, mângâie.

Face o mișcare ca de pictor, mișcând delicat o pensulă. Cred că e singurul lucru delicat pe care l-am văzut vreodată la tatăl meu.

— Lucrează la voleuri, țipă – sau încearcă.

Armean născut în Iran, tatăl meu vorbește cinci limbi, niciuna bine, iar în engleză are un accent puternic. Confundă V cu W, așa că sună așa: *Vork your wolleys.* Dintre toate indicațiile, aceasta e preferata lui. O țipă până când o aud și în vise. *Vork your wolleys, lucrează la voleuri.*

Am lucrat atât de mult la voleuri, încât nu mai văd terenul. Nu se vede nicio pată de ciment verde sub mingile galbene. Merg alunecând, târându-mă ca un bătrân. În cele din urmă, până și tatăl meu trebuie să recunoască, sunt prea multe mingi. E contraproductiv. Dacă nu pot să mă mișc, nu vom realiza rația zilnică de 2 500. Aduce uscătorul, mașinăria imensă pentru uscarea terenului după ploaie. Bineînțeles că nu plouă niciodată unde stăm noi – Las Vegas, Nevada – așa că tatăl meu folosește uscătorul ca să dea la o parte mingile de tenis. La fel cum a făcut cu mașina de aruncat mingi, tatăl meu a modificat un uscător standard, l-a transformat în altă creatură demonică. Este una dintre primele mele amintiri: la cinci ani, luat de la grădiniță, am mers cu tatăl meu la atelierul de sudură și l-am privit cum construia mașinăria asta dementă, care arăta ca una de tuns iarba și putea muta mii de mingi de tenis deodată.

Acum îl privesc cum împinge uscătorul, privesc mingile de tenis îndepărtându-se în învălmășeală de el și mi-e milă de mingi. Dacă dragonul și uscătorul sunt făpturi vii, poate că și mingile sunt. Poate că fac ce aș face și eu dacă aș putea – fug de tatăl meu. După ce împinge toate mingile într-un colț, tatăl meu ia o lopată pentru zăpadă și bagă mingile într-un șir de coșuri de gunoi din metal, găleți murdare cu care hrănește dragonul.

Se întoarce, mă vede că mă uit.

— La ce naiba te uiți? Continuă să lovești! Continuă să lovești!

— Mă doare umărul. Nu mai pot să dau nicio minge.

Mai dau trei.

— Nu mai pot continua niciun minut.

Continui încă zece.

Îmi vine o idee. Întâmplător intenționat, dau o minge mult peste gard. Reușesc să o lovesc cu lemnul rachetei, astfel încât să sune ca o greșeală. Fac acest lucru când am nevoie de o pauză și îmi trece prin minte că trebuie să fiu destul de bun dacă pot să lovesc intenționat o minge greșit.

Tatăl meu aude mingea lovindu-se de lemn și se uită în sus. Vede mingea părăsind terenul. Înjură. Dar a auzit mingea lovindu-se de lemn, deci știe că a fost un accident. În plus, cel puțin n-am dat-o în fileu. Iese din curte în deșert. Am patru minute și jumătate să-mi trag răsuflarea și să privesc cum șoimii zboară leneși în cerc pe cer.

Tatălui meu îi place să tragă în șoimi cu pușca lui. Casa noastră e acoperită de victimele lui, păsările moarte stau pe acoperiș la fel cum mingile acoperă terenul. Tatăl meu spune că nu-i plac șoimii pentru că se năpustesc pe șoareci și alte ființe fără apărare ale deșertului. Nu poate îndura gândul că ceva puternic vânează ceva slab. (Acest lucru e valabil și când se duce la pescuit: orice prinde, îi sărută capul solzos și-l aruncă înapoi.) Bineînțeles că nu are remușcări când mă vânează pe mine, n-are nicio problemă când mă vede sufocându-mă în cârligul lui. Nu vede contradicția. Nu-l interesează contradicțiile. Nu-și dă seama că eu sunt ființa cea mai lipsită de apărare în acest deșert uitat de Dumnezeu. Dacă și-ar da seama, mă întreb, s-ar purta altfel cu mine?

Acum se întoarce pe teren, trântește mingea într-un coș de gunoi și mă vede holbându-mă la șoimi. Îmi aruncă o privire fioroasă.

— Ce mă-ta *faci?* Nu te mai gândi. Fără rahaturi de gânduri!

Fileul e cel mai mare dușman, dar gânditul e păcatul capital. Gândirea, crede tatăl meu, e izvorul tuturor relelor, pentru că a gândi este opusul lui a face. Când tatăl meu mă prinde cugetând, visând cu ochii deschiși pe terenul de tenis, reacționează ca și când m-ar fi prins furându-i din portofel. Mă gândesc adesea cum aș putea să nu mai gândesc. Mă întreb dacă tatăl meu țipă la mine

să nu mai gândesc pentru că știe că sunt un gânditor din fire. Sau m-a transformat într-un gânditor, cu toate țipetele lui? Faptul că mă gândesc la alte lucruri decât tenisul este un act de sfidare?

Așa îmi place să gândesc.

CASA NOASTRĂ E O COLIBĂ SUPRADIMENSIONATĂ, construită în anii 1970, din stuc cu margini negre care se cojesc. Ferestrele au gratii. Acoperișul, sub toți șoimii morți, e din șindrilă de lemn, din care multe bucăți sunt prost prinse sau lipsesc. Ușa are un clopot mic care sună de fiecare dată când cineva vine sau pleacă, ca gongul de deschidere a unui meci de box.

Tatăl meu a vopsit zidul înalt de ciment din jurul casei în verde-deschis de pădure. De ce? Pentru că verdele e culoarea unui teren de tenis. De asemenea, tatălui meu îi place avantajul că poate ghida pe cineva spre casă astfel: faci stânga, mergi o vreme, apoi te uiți după peretele verde-deschis.

Nu că am avea vreodată oaspeți.

De jur împrejurul casei e deșertul și mai mult deșert, care pentru mine e alt cuvânt pentru moarte. Populat de arbuști mărăcinoși, buruieni uscate și șerpi cu clopoței, deșertul din jurul casei noastre nu pare să aibă niciun motiv să existe, altul decât pentru a servi ca loc unde oamenii aruncă lucrurile care nu le mai trebuie. Saltele, cauciucuri, alți oameni. Vegas – cazinourile, hotelurile, Las Vegas Strip – e undeva în depărtare, o iluzie strălucitoare. Tatăl meu face naveta la iluzie în fiecare zi. E șef de sală la unul dintre cazinouri, dar refuză să locuiască mai aproape. Ne-am mutat aici în mijlocul lui nicăieri, în inima nimicului, pentru că doar aici tatăl meu și-a putut permite o casă cu o curte destul de mare pentru terenul lui ideal de tenis.

O altă amintire timpurie: cum mergeam prin Vegas cu tatăl meu și agentul imobiliar. Ar fi fost amuzant dacă n-ar fi fost înfricoșător. Casă după casă, chiar înainte mașina agentului să apuce să oprească, tata sărea și

mergea în partea din față. Agentul, pe urmele tatălui meu, pălăvrăgea despre școli locale, rata criminalității, rata dobânzii, dar tatăl meu nu-l asculta. O ținea drept înainte și se năpustea în casă, prin sufragerie, prin bucătărie, până la curtea din spate unde-și scotea ruleta de măsurat și măsura zece metri pe douăzeci și cinci, dimensiunile unui teren de tenis. De fiecare dată striga:

— Nu se potrivește! Hai! Să mergem!

Apoi tatăl meu mărșăluia înapoi prin bucătărie, sufragerie, până în fața casei, cu agentul imobiliar încercând să țină pasul.

Am văzut o casă pe care sora mea mai mare, Tami, și-ar fi dorit-o neapărat. L-a implorat pe tatăl meu să o cumpere, pentru că era în formă de T, iar T venea de la Tami. Tatăl meu era cât pe ce să o cumpere, probabil pentru că T venea și de la Tenis. Îmi plăcea casa. Și mamei mele. Totuși, curtea din spate era cu câțiva centimetri prea scurtă.

Nu se potrivește! Să mergem!

În cele din urmă am văzut o casă a cărei curte din spate era atât de mare încât tatăl meu nu a avut nevoie să măsoare suprafața. Stătea doar în mijlocul curții, întorcându-se încet, privind lung, rânjind, întrevăzând viitorul.

— Vândută, a spus încet.

Nu adusesem încă toate cutiile de carton când tatăl meu a început să-și construiască terenul visurilor sale. Nici acum nu știu cum a reușit. Nu a lucrat nicio zi în domeniul construcțiilor. Nu știa nimic despre beton, asfalt, drenarea apei. Nu a citit nicio carte, nu a întrebat niciun specialist. Pur și simplu, avea o imagine în cap și a început să transforme acea imagine în realitate. Ca și cu atâtea alte lucruri, și-a făcut voința să devină realitate doar prin încăpățânare și energie. Cred că ar putea face ceva asemănător cu mine.

A avut nevoie de ajutor, bineînțeles. Să torni beton e treabă grea. Așa că în fiecare dimineață mă lua cu mașina până la Sambo's, o cantină pe Strip, de unde

recrutam câțiva veterani din gașca ce-și petrecea timpul în parcare. Preferatul meu era Rudy. Cu cicatrice și pieptul larg, Rudy mă privea mereu cu jumătate de zâmbet, parcă ar fi înțeles că nu știam cine și unde sunt. Rudy și gașca lui ne urmau pe mine și pe tatăl meu, iar acolo tatăl meu le spunea ce trebuie făcut. După trei ore, tatăl meu și cu mine dădeam o fugă până la McDonald's și cumpăram saci enormi de Big Mac și cartofi prăjiți. Când ne întorceam, tatăl meu mă lăsa să sun clopotul și să-i chem pe oameni la masa de prânz. Îmi plăcea la nebunie să-l răsplătesc pe Rudy. Îmi plăcea să-l privesc mâncând ca un lup. Îmi plăcea ideea de muncă grea care aduce răsplată dulce – numai nu atunci când munca grea însemna să lovești mingile de tenis.

Zilele lui Rudy și ale pungilor cu Big Mac au trecut pe nesimțite. Deodată tatăl meu avea terenul lui de tenis în curtea din spate, ceea ce însemna că eu aveam închisoarea mea. Ajutasem la hrănirea găștii de pușcăriași care îmi clădise închisoarea. Ajutasem la măsurarea și vopsirea liniilor albe ce aveau să mă țină prizonier. De ce o făcusem? Nu aveam de ales. Același motiv pentru care fac totul.

Nimeni nu m-a întrebat vreodată dacă vreau să fac tenis, cu atât mai puțin dacă vreau să-l transform în viața mea. De fapt, mama mea era convinsă că sunt născut să fiu predicator. Îmi spune însă că tatăl meu hotărâse mult înainte să mă nasc că voi fi jucător de tenis profesionist. La un an, adaugă ea, am dovedit că tatăl meu avea dreptate. Privind un meci de ping-pong, îmi mișcam doar ochii, nu și capul. Tatăl meu a chemat-o pe mama.

— Uite, a spus. Vezi cum mișcă doar ochii? E ceva înnăscut.

Îmi spune că, pe când eram încă în pătuț, tatăl meu a atârnat un dispozitiv mobil cu mingi de tenis deasupra capului meu și m-a încurajat să le lovesc cu o rachetă de ping-pong pe care mi-o lipise de mână. La trei ani mi-a dat o rachetă din lemn de traforaj și mi-a spus să lovesc

ce vreau. M-am specializat în solnițe. Îmi plăcea să le servesc prin ferestre. Am servit un as în câine. Tatăl meu nu s-a supărat niciodată. Se supăra pe multe lucruri, dar niciodată pentru că loveam ceva tare cu racheta.

La patru ani, mă punea să joc cu vedete ale tenisului care treceau prin oraș, începând cu Jimmy Connors. Tatăl meu mi-a spus că Jimmy Connors a fost unul dintre cei mai buni jucători ai tuturor timpurilor. Pe mine m-a impresionat mai tare că avea o tunsoare castron ca a mea. Când am terminat de jucat, Connors i-a spus tatălui meu că voi ajunge cu siguranță foarte bun.

— Știu deja asta, a spus tatăl meu, plictisit. Foarte bun? Va fi numărul unu în lume.

Nu avea nevoie de confirmarea lui Connors. Căuta pe cineva care mi-ar fi putut da un nume.

De fiecare dată când Connors vine la Vegas, tatăl meu îi racordează rachetele. Tatăl meu e un maestru racordor. (Cine altcineva decât bătrânul să fie mai bun la crearea și menținerea tensiunii?) Mereu e la fel. Dimineața Connors îi dă tatălui meu o cutie de rachete și, opt ore mai târziu, tatăl meu și cu mine ne întâlnim cu Connors la un restaurant pe Strip. Tatăl meu mă trimite înăuntru cu rachetele racordate. Îl întreb pe șeful de sală dacă poate să-mi arate masa domnului Connors. Managerul mă conduce într-un colț îndepărtat, unde Connors stă cu anturajul lui. Îi întind rachetele, atent, fără să spun un cuvânt. Conversația de la masă se oprește și toată lumea se uită la mine. Connors smucește rachetele și le pune pe un scaun. Pentru o clipă mă simt important, ca și cum i-aș fi dat săbii proaspăt ascuțite unuia din cei trei mușchetari. Apoi Connors îmi ciufulește părul, spune ceva sarcastic despre mine sau tatăl meu și toată lumea de la masă râde în hohote.

CU CÂT SUNT MAI BUN LA TENIS, cu atât sunt mai slab la școală, ceea ce mă chinuiește. Îmi plac cărțile, dar mă simt depășit de ele. Îmi plac profesorii mei, dar nu înțeleg mare lucru din ce spun. Nu par să învăț sau să

procesez lucrurile la fel ca ceilalți copii. Am o memorie de fier, dar am probleme de concentrare. Am nevoie ca lucrurile să mi se explice de două-trei ori. (Poate de aceea tatăl meu țipă totul de două ori?) De asemenea, știu că pe tatăl meu îl deranjează fiecare moment pe care îl petrec la școală; este în detrimentul timpului petrecut pe teren. De aceea, faptul că îmi displace școala, că nu mă prea descurc la școală, mi se pare un act de loialitate față de tatăl meu.

În unele zile, când ne duce pe mine și pe frații mei cu mașina la școală, tatăl meu zâmbește și spune:

— Hai să facem o afacere. În loc să vă duc la școală, ce-ați zice să vă duc la Cambridge Racquet Club? Puteți să bateți mingea toată dimineața. Cum sună?

Știm ce vrea să spunem. Așa că o spunem. *Ura!*

— Doar să nu-i spuneți mamei voastre, spune tatăl meu.

Cambridge Racquet Club e un depozit lung, cu acoperișul jos, la est de Strip, cu zece terenuri tari și un miros grețos – praf, transpirație, alifie, plus ceva acru, ceva expirat pe care nu pot niciodată să-l identific. Tatăl meu vede Cambrige ca pe o anexă a casei noastre. Stă cu proprietarul, domnul Fong, și ne privesc îndeaproape, asigurându-se că jucăm, că nu pierdem timpul vorbind sau râzând. La un moment dat, tatăl meu fluieră scurt, un sunet pe care l-aș recunoaște oriunde. Își pune degetele în gură, suflă cu putere, iar asta înseamnă ghem, set, meci, opriți-vă și treceți în mașină, acum.

Frații mei se opresc mereu înaintea mea. Rita, sora cea mai mare, Philly, fratele meu mai mare și Tami – toți joacă bine tenis. Suntem ca familia von Trapp a tenisului. Dar eu, cel mai mic, Prâslea, sunt cel mai bun. Tatăl meu îmi spune acest lucru, le spune fraților mei, îi spune domnului Fong. Andre este alesul. De aceea tatăl meu îmi acordă cea mai multă atenție. Sunt ultima speranță a clanului Agassi. Uneori îmi place atenția specială a tatălui meu, alteori aș prefera să fiu invizibil, pentru că tatăl meu poate fi înfricoșător. Tatăl meu face diferite lucruri.

De pildă, adesea își bagă degetul mare și arătătorul într-o nară și, cu o durere care-i umple ochii de lacrimi,

scoate un buchet gros de păr negru din nas. Așa se îngrijește el. În același spirit, se bărbierește fără săpun sau cremă. Pur și simplu dă cu un cuțit aflat la îndemână de-a lungul obrajilor și maxilarelor, rupându-și pielea și apoi lasă sângele să i se scurgă pe față până se usucă.

Când e stresat sau distrat, tatăl meu se uită adesea în gol și mormăie:

— Te iubesc, Margaret.

Într-o zi o întreb pe mama:

— Cu cine vorbește tata? Cine e Margaret?

Mama spune că, pe când tata era de vârsta mea, patina pe un lac și gheața s-a crăpat. A căzut prin ea și s-a aproape că s-a înecat – n-a mai respirat o bună bucată de vreme. A fost scos din apă și readus la viață de o femeie pe nume Margaret. Nu o văzuse niciodată până atunci și nu a mai văzut-o niciodată după aceea. Dar o vede foarte des în mintea sa și vorbește cu ea și îi mulțumește cu glasul său cel mai blând. Spune că viziunea lui Margaret parcă îl posedă. Nu e conștient de ea când are loc și își amintește doar vag după aceea.

Violent din fire, tatăl meu se pregătește mereu de luptă. Boxează permanent cu umbra lui. Ține un mâner de topor în mașină. Pleacă de acasă cu o mână de sare și piper în fiecare buzunar, în caz că apare vreo bătaie de stradă și trebuie să orbească pe cineva. Bineînțeles, unele dintre cele mai urâte lupte ale sale sunt cu el însuși. Are o rigiditate cronică a gâtului și își relaxează fără încetare oasele gâtului răsucind și mișcându-și furios capul. Când nu funcționează, se scutură ca un câine, aruncându-și capul dintr-o parte într-alta, până când gâtul scoate un sunet ca al floricelelor de popcorn când pocnesc. Când nici *asta* nu funcționează, recurge la sacul greu de box care atârnă de un ham lângă casa noastră. Tatăl meu se urcă pe un scaun, scoate sacul de box și își pune gâtul în ham. Apoi îndepărtează scaunul cu picioarele și aruncă un picior în aer, impulsul fiind blocat în mod brutal de ham. Prima dată când l-am văzut făcând acest lucru, mă plimbam prin camerele casei noastre. Am privit în sus și

l-am văzut pe tatăl meu, îndepărtând scaunul cu piciorul, atârnând de gât, cu pantofii la un metru deasupra pământului. N-am avut nicio îndoială că se sinucisese. Am alergat spre el, isteric.

Văzând expresia șocată de pe fața mea, a lătrat:

— Ce mă-ta e cu tine?

Totuși, cele mai multe lupte sunt împotriva altora, și de obicei încep fără avertisment, în momentele cele mai neașteptate. În somn, de pildă. Boxează în vis și adesea schimbă poziția și o pocnește pe mama mea adormită. În mașină la fel. Puține lucruri îi plac mai mult tatălui meu decât să-și conducă vechiul Oldsmobile verde diesel, cântând melodiile de pe caseta lui cu Laura Branigan. Dar dacă îi iese în cale un alt șofer, dacă alt șofer îi ia fața sau protestează când tata îi ia lui fața, totul se întunecă.

Mergeam în mașină cu tatăl meu într-o zi, spre Cambridge, iar el începe să se certe cu alt șofer. Tatăl meu oprește mașina, iese, îi poruncește celuilalt să iasă dintr-a lui. Pentru că tatăl meu învârte mânerul de topor, celălalt refuză. Tatăl meu lovește farurile din față și din spate ale omului cu mânerul de topor, împrăștiind cioburi peste tot.

Altădată, tatăl meu se întinde peste mine și îl amenință pe un alt șofer cu pistolul. Ține pistolul la nivelul nasului meu. Mă uit drept în față. Nu mă mișc. Nu știu cu ce a greșit celălalt șofer, doar că este echivalentul automobilistic al unei mingi date în fileu. Simt degetul tatălui meu încordându-se pe trăgaci. Apoi îl aud pe celălalt șofer luând-o la goană, urmat de un sunet pe care îl aud rar – tatăl meu râde. Se prăpădește de râs. Îmi spun că voi ține minte acest moment – tatăl meu care râde și ține un pistol sub nasul meu – chiar dacă ajung la o sută de ani.

După ce pune pistolul în torpedo și pornește mașina, tatăl meu se întoarce către mine.

— Nu-i zice mamei tale, îmi spune.

Nu înțeleg de ce o spune. Ce ar face mama mea dacă i-aș spune? Ea nu scoate niciodată niciun cuvânt de

protest. Oare tatăl meu crede că există un început pentru toate?

Într-una din rarele zile ploioase din Vegas, tata mă duce cu mașina să o luăm pe mama de la birou. Stau pe marginea scaunului și mă prostesc, cânt. Tatăl meu se încadrează pe banda dreaptă pentru a face o cotitură. Un camionagiu îl claxonează pe tatăl meu. Se pare că tatăl meu a uitat să semnalizeze. Tatăl meu îi arată camionagiului degetul mijlociu. Mâna lui zboară atât de repede încât aproape mă lovește peste față. Camionagiul strigă ceva. Tatăl meu dă drumul unui potop de înjurături. Camionagiul se oprește, deschide portiera. Tatăl meu se oprește, sare din mașină.

Mă târăsc pe bancheta din spate și privesc prin geamul din spate. Ploaia s-a întețit. Tatăl meu se apropie de camionagiu. Camionagiul dă un pumn. Tatăl meu se ferește, deviază pumnul cu vârful capului, apoi lansează o combinație fulgerătoare, care se încheie cu un upercut. Camionagiul zace pe caldarâm. E mort – sunt sigur. Dacă nu e mort, va fi în curând, pentru că e în mijlocul drumului și cineva îl va călca. Tatăl meu se întoarce în mașină și o ștergem. Rămân pe bancheta din spate, privindu-l pe camionagiu, cu ploaia căzându-i pe fața inconștientă. Mă întorc și-l văd pe tatăl meu, mormăind, lansând combinații de pumni în volan. Un pic înainte să o luăm pe mama mea, își privește mâinile, își încordează și descleștează pumnii, pentru a se asigura că nu și-a rupt vreo încheietură. Apoi se uită la bancheta din spate, drept în ochii mei, deși pare că o vede pe Margaret. Oarecum blând, îmi spune:

— Nu-i spune mamei tale.

Asemenea momente și multe altele îmi vin în minte de fiecare dată când mă gândesc să-i spun tatălui meu că nu vreau să joc tenis. Pe lângă faptul că-l iubesc pe tatăl meu și vreau să-i fac pe plac, nu vreau să-l supăr. Nu îndrăznesc. Când tatăl meu e supărat, se întâmplă lucruri rele. Dacă el spune că voi juca tenis, dacă el spune că voi fi numărul unu mondial, că e destinul meu, tot ce pot

face e să dau afirmativ din cap și să-l ascult. L-aș sfătui pe Jimmy Connors și pe oricine altcineva să facă același lucru.

DRUMUL CĂTRE NUMĂRUL UNU trece prin Hoover Dam. Când am aproape opt ani, tatăl meu spune că a sosit vremea să trec de la ședințele din curtea din spate cu dragonul și schimburile de mingi de la Cambridge la turnee adevărate, împotriva unor băieței în carne și oase, prin toată Nevada, Arizona și California. La fiecare sfârșit de săptămână, toată familia se înghesuie în mașină și merge fie spre nord pe US 95, către Reno, fie spre sud, prin Henderson și peste Hoover Dam, traversând deșertul în direcția Phoenix sau Scottsdale, sau Tucson. Ultimul loc unde îmi doresc să fiu, în afara unui teren de tenis, e în mașină cu tatăl meu. Dar totul e stabilit. Sunt condamnat să-mi împart copilăria între aceste două cutii.

Câștig primele șapte turnee la categoria de vârstă sub zece ani. Tatăl meu nu are nicio reacție. Nu fac decât ce trebuie să fac. Mergând înapoi peste Hoover Dam, mă uit la toată apa acumulată în spatele peretelui masiv. Mă uit la inscripția de la baza steagurilor: *În cinstea acelor oameni care, inspirați de viziunea pământurilor pustii devenite rodnice...* Învârt fraza în minte. Pământuri pustii. Există vreun pământ mai pustiu decât casa noastră din deșert? Mă gândesc la furia înmagazinată de tatăl meu ca la râul Colorado oprit de Hoover Dam. Nu e decât o chestiune de timp până când va izbucni. Nu e nimic de făcut decât să te agăți de pământ.

Pentru mine, asta înseamnă să câștig. Să câștig mereu.

Mergem la San Diego. Morley Field. Joc cu un puști pe nume Jeff Tarango, care nu e nici pe departe la nivelul meu. Dar câștigă primul set, 6-4. Sunt uimit. Speriat. Tatăl meu o să mă omoare. Mă adun, câștig al doilea set cu 6-0. La începutul celui de-al treilea set, Tarango își sucește glezna. Încep să dau bombe, încercând să-l fac

să alerge pe glezna sucită. Dar se preface. Nu are nimic la gleznă. Vine în viteză, dă smash-uri în replică la bombele mele și câștigă toate punctele.

Tatăl meu strigă de la standuri:

— Gata cu bombele! Gata cu bombele!

Dar nu pot să mă abțin. Am o strategie, mă țin de ea.

Ajungem la tiebreak. E cel mai bun din nouă. Facem schimb reciproc de puncte până la 4 egal. Iată. Moarte subită. O minge pentru tot meciul. Nu am pierdut niciodată și nu pot să-mi închipui care va fi reacția tatălui meu dacă o fac. Joc de parcă viața mea ar depinde de asta, și chiar depinde. Probabil că Tarango are un tată ca al meu, pentru că joacă la fel.

Schimb poziția și trimit un rever vioi în diagonală. Lovesc mingea normal, dar pleacă din racheta mea mai tare și mai repede decât intenționasem. E un punct câștigat, la un metru de linia de fund, dar imposibil de ajuns de Tarango. Îmi urlu triumful. Tarango stă în mijlocul terenului cu capul plecat și pare să plângă. Vine încet către fileu.

Acum se oprește. Dintr-odată se uită înapoi la locul unde a căzut mingea. Zâmbește.

— Aut, spune.

Mă opresc.

— Mingea a fost afară! urlă Tarango.

Aceasta e regula juniorilor. Jucătorii sunt propriii lor arbitri de linie. Jucătorii spun dacă mingile sunt în teren sau afară și nu există contestații. Tarango a hotărât că mai degrabă va face acest lucru decât să piardă și știe că nimeni nu are ce să facă. Își ridică mâinile victorios.

În acest moment, încep să plâng.

La standuri, se dezlănțuie nebunia, părinții se ceartă, strigă, aproape se iau la bătaie. Nu e corect, nu e drept, dar asta e realitatea. Tarango e câștigătorul. Refuz să-i strâng mâna. Fug în parcul Balboa. Când mă întorc după o jumătate de oră, plâns tot, tatăl meu e furios. Nu pentru că am dispărut, ci pentru că nu am făcut ce mi-a spus în timpul meciului.

— De ce nu m-ai ascultat? De ce ai continuat să dai dropuri?

De data aceasta nu mi-e frică de tatăl meu. Oricât de supărat ar fi pe mine, eu sunt mai supărat. Sunt furios pe Tarango, pe Dumnezeu, pe mine însumi. Chiar dacă simt că Tarango a trișat, n-ar fi trebuit să-i ofer ocazia să trișeze. N-ar fi trebuit să las jocul să ajungă acolo. Pentru că am făcut-o, acum am o înfrângere în palmares – pentru totdeauna. Nimic nu poate schimba vreodată acest lucru. Nu pot suporta gândul, dar e de neocolit: sunt supus greșelii. Prihănit. Imperfect. Un milion de mingi împotriva dragonului – pentru ce?

După ani de zile în care l-am auzit pe tatăl meu ocărându-mi greșelile, o înfrângere m-a făcut să mă ocărăsc eu însumi. L-am interiorizat pe tatăl meu – nerăbdarea lui, perfecționismul, mânia – până când vocea lui nu doar sună ca a mea, este a mea. Nu mai trebuie să mă tortureze tatăl meu. Începând din această zi, pot să o fac și singur.

2

MAMA TATĂLUI MEU stă cu noi. E o bătrână răutăcioasă din Teheran, cu un neg de mărimea unei nuci pe nas. Uneori nu auzi nimic din ce zice pentru că nu poți să-ți iei ochii de pe neg. Dar nu contează, cu siguranță spune aceleași lucruri răutăcioase pe care le-a spus și ieri, și alaltăieri, și probabil i le spune și tatălui meu. Acesta pare a fi motivul pentru care bunica a fost adusă pe pământ, ca să-l hărțuiască pe tatăl meu. El ne spune că îl cicălea când era mic și, adesea, îl bătea. Când era foarte rău, îl obliga să poarte haine uzate de fată la școală. De aceea a învățat să se bată.

Dacă nu-l pisează pe tata, bătrâna doamnă croncăne despre locurile vechi, oftează după cei pe care i-a lăsat în urmă. Mama spune că bunicii îi e *dor de casă.* Prima dată când aud această expresie mă întreb: Cum poate să-ți fie dor de casă? Acasă trăiește dragonul. Acasă e locul în care, când te duci, trebuie să joci tenis.

Dacă bunica vrea să se întoarcă acasă, eu sunt pentru. Nu am decât opt ani, dar aș duce-o chiar eu cu mașina la aeroport, pentru că provoacă tensiuni suplimentare într-o casă care și așa are destule. Îl face pe tatăl meu să se simtă mizerabil, face pe șeful cu mine și cu frații mei și este într-o concurență stranie cu mama mea. Mama îmi

spune că, pe când eram bebeluș, a intrat în bucătărie și a găsit-o pe bunica alăptându-mă. De atunci lucrurile între cele două femei au mers prost.

Sigur că este și un lucru bun în faptul că bunica stă cu noi. Spune povești despre tatăl meu, despre copilăria lui și uneori acestea îi trezesc tatălui meu amintiri, îl fac să-și deschidă sufletul. Dacă n-ar fi bunica, n-am ști mare lucru despre trecutul tatălui meu, care a fost trist și singur și explică comportamentul lui ciudat și furia lui arzătoare. Într-un fel.

— O, spune bunica cu un suspin, eram săraci. Nu vă puteți închipui cât de săraci. Și *înfometați*, spune, frecându-se pe burtă. Nu aveam mâncare – și nici apă curentă, electricitate. Și niciun fel de mobilă.

— Unde dormeați?

— Dormeam pe pământul gol! Cu toții, într-o cameră minusculă! Într-un bloc vechi de apartamente construit în jurul unei curți mizerabile. Într-un colț al curții era o groapă – aceea era toaleta pentru toți chiriașii.

Tatăl meu intervine.

— Situația s-a îmbunătățit după război, spune. Peste noapte străzile s-au umplut de soldați britanici și americani. Îmi plăceau.

— De ce-ți plăceau soldații?

— Îmi dădeau bomboane și încălțări.

I-au dat și engleza. Primul cuvânt pe care tatăl meu l-a învățat de la soldați a fost *victorie*. Doar despre asta vorbeau, spune. *Uictorie*.

— Mamă, dar mari erau, adaugă. Și puternici. Îi urmăream peste tot, îi priveam, îi studiam și într-o zi am mers după ei până la locul unde-și petreceau timpul liber – un parc în pădure cu două terenuri de tenis pe zgură.

Nu erau garduri în jurul terenurilor, așa că mingile săreau afară la câteva secunde. Tatăl meu fugea după minge și le-o aducea înapoi soldaților, ca un câine, până când, în cele din urmă, l-au făcut neoficial copilul lor de mingi. Apoi l-au făcut îngrijitor oficial al terenului.

Tatăl meu spune:

— În fiecare zi măturam și udam și aranjam terenurile cu un rulou greu. Trăgeam liniile albe. Ce muncă era! Trebuia să folosesc apă cu cretă.

— Cu cât te plăteau?

— Să mă plătească? Cu nimic! Mi-au dat o rachetă de tenis. Era o porcărie. O chestie veche de lemn strânsă cu sârmă. Dar o iubeam. Îmi petreceam ore în șir cu acea rachetă, trimițând o minge de tenis într-un perete de cărămidă, singur.

— De ce singur?

— Nimeni din Iran nu mai juca tenis.

Singurul sport care îi putea oferi tatălui meu o rezervă consistentă de adversari era boxul. Rezistența i-a fost testată în lupte de stradă una după alta și apoi, în adolescență, s-a dus la o sală și a început să lucreze, să învețe tehnici formale de box. Un talent înnăscut, îi spuneau antrenorii. Rapid cu mâinile, ușor pe picioare – și avea pică pe toată lumea. Furia lui, atât de greu de suportat de noi, era un atu în ring. Și-a câștigat un loc în echipa olimpică a Iranului, la categoria muscă, și a mers la Jocurile Olimpice din 1984 de la Londra. Patru ani mai târziu, a mers la Jocurile Olimpice de la Helsinki. Nu a făcut mare lucru la niciuna dintre ediții.

— Arbitrii, mormăie. Erau incorecți. Toată treaba era aranjată, falsificată. Lumea era foarte părtinitoare când venea vorba de Iran.

— Dar fiul meu, adaugă el – poate vor face tenisul din nou sport olimpic, iar fiul meu va câștiga o medalie de aur și asta va compensa.

Ceva mai multă presiune față de presiunea pusă asupra mea în fiecare zi.

După ce a văzut un pic din lume, după ce a fost olimpic, tatăl meu nu s-a mai putut întoarce în acea cameră unică pe pământul gol, așa că a șters-o din Iran. Și-a măsluit pașaportul și a rezervat sub un nume fals un zbor spre New York, unde a stat șaisprezece zile pe Ellis Island, apoi a luat un autobuz către Chicago, unde și-a americanizat numele.

Tatăl meu, Mike, un cocoș certăreț în vârstă de 18 ani din Teheran

Credit foto: prin amabilitatea lui Andre Agassi

Emmanuel a devenit Mike Agassi. Ziua lucra ca liftier la unul dintre marile hoteluri din oraș. Noaptea boxa.

Antrenorul lui la Chicago a fost Tony Zale, neînfricatul campion la categoria mijlocie, adesea numit Omul de Oțel. Celebru pentru participarea într-una dintre cele mai sângeroase rivalități sportive, o poveste în trei părți cu Rocky Graziano, Zale l-a lăudat pe tatăl meu, i-a spus că are tone de talent brut, dar îl ruga să lovească mai tare.

— Lovește *mai tare,* striga Zale la tatăl meu în timp ce acesta lovea sacul de viteză. Fiecare lovitură pe care o dai, dă-o de jos în sus.

Cu Zale în colțul ringului, tatăl meu a câștigat Chicago Golden Gloves, apoi a obținut un meci la o oră de maximă audiență la Madison Square Garden. Marea lui șansă de a fi descoperit. Dar, în seara meciului, adversarul tatălui meu s-a îmbolnăvit. Promotorii s-au agitat să găsească un înlocuitor. Au găsit unul, într-adevăr – un boxer mult mai bun și de categorie semiușoară. Tatăl meu a fost de acord cu lupta, dar cu câteva clipe înaintea gongului de deschidere l-a luat tremuriciul. S-a dus la baie, s-a strecurat pe fereastra de deasupra toaletei, apoi a luat trenul înapoi spre Chicago.

S-a strecurat din Iran, s-a strecurat de la Madison Square Garden – cred că tatăl meu e un artist al evadărilor. Dar de el nu ai cum să scapi.

Tatăl meu spune că, atunci când boxa, își dorea mereu să încaseze cea mai bună lovitură a celuilalt. Într-o zi îmi spune pe terenul de tenis:

— Când știi că celălalt tocmai a dat cea mai bună lovitură a sa și ai rezistat și celălalt o știe, o să scoți sufletul din el. În tenis, spune el, aceeași regulă. Atacă punctul forte al celuilalt. Dacă omul e un servant, ia-i serviciul. Dacă e un jucător de forță, joacă mai în forță decât el. Dacă are un forehand foarte bun, dacă e mândru de forehandul lui, vânează-i forehandul până când ajunge să-și urască forehandul.

Tatăl meu are un nume special pentru această strategie pe contre. Îi spune „să-i arzi celuilalt creierul".

Cu această strategie, această filozofie brutală, mă marchează pe viață. Mă transformă în boxer cu o rachetă de tenis. În plus, cum majoritatea jucătorilor de tenis se mândresc cu serviciul lor, tatăl meu mă transformă într-un contralovitor – un maestru al returului.

DIN CÂND ÎN CÂND și tatălui meu i se face dor de casă. Îi lipsește mai ales fratele său mai mare, Isar. Într-o zi, făgăduiește el, unchiul tău Isar o va șterge din Iran, cum am făcut și eu.

Dar, pentru început, Isar trebuie să-și scoată banii din țară. Iranul se dezintegrează, îmi explică tatăl meu. Se coace o revoluție. Guvernul e instabil. De aceea urmăresc pe toată lumea, ca să se asigure că oamenii nu-și golesc conturile din bancă și fug. De aceea unchiul Isar își convertește încet, în secret, banii în bijuterii, pe care apoi le ascunde în pachete și ni le trimite la Vegas. Mă simt de parcă ar fi Crăciunul de fiecare dată când sosește o cutie împachetată de la unchiul Isar. Stăm pe jos în sufragerie, tăiem sfoara, rupem hârtia și chiuim când găsim, ascunse sub o cutie de biscuiți sau într-o cutie cu fructe, diamante, smaralde și rubine. La fiecare câteva săptămâni vine câte un pachet de la unchiul Isar și apoi, într-o zi, vine un pachet mult mai mare. Unchiul Isar. El însuși. În prag, zâmbind.

— Tu trebuie să fii Andre.

— Da.

— Eu sunt unchiul tău.

Se întinde și mă atinge pe obraz.

Este imaginea în oglindă a tatălui meu, dar personalitatea lui este exact opusul. Tatăl meu e iute, aspru și plin de mânie. Unchiul Isar vorbește blând, e răbdător și amuzant. Totodată, este un geniu – în Iran a fost inginer – așa că mă ajută în fiecare seară să-mi fac temele. O adevărată ușurare după ședințele de pregătire cu tatăl meu. Metoda de predare a tatălui meu e să-ți spună o dată, apoi să-ți spună a doua oară, apoi să țipe la tine și să te facă idiot pentru că nu ai înțeles de prima

dată. Unchiul Isar îți spune, apoi zâmbește și așteaptă. Dacă nu înțelegi, nicio problemă. Îți mai spune o dată, mai rar. Are tot timpul din lume.

Mă holbez la unchiul Isar când se plimbă prin camerele și holurile casei noastre. Îl urmăresc așa cum tatăl meu îi urmărea pe soldații americani și britanici. Când mă apropii de unchiul Isar, când ajung să-l cunosc mai bine, îmi place să mă agăț de umerii lui și să mă legăn de brațele lui. Și lui îi place. Îi place să se agite, să fie împins și gâdilat de nepoții și nepoatele lui. În fiecare seară, mă ascund după ușă și sar în fața lui când unchiul Isar se întoarce acasă, pentru că asta îl face să râdă. Râsul lui zgomotos e opusul sunetelor pe care le scoate dragonul.

Într-o zi, unchiul Isar se duce până la magazin după câte ceva. Număr minutele. În sfârșit, poarta se deschide, apoi se închide, ceea ce înseamnă că am exact douăsprezece secunde până când unchiul Isar va intra pe ușa din față. Totdeauna e nevoie de douăsprezece secunde pentru a merge de la poartă la ușa din față. Mă ghemuiesc, număr până la douăsprezece, iar când se deschide ușa sar afară.

— *Bau!*

Dar nu e unchiul Isar. E tatăl meu. Speriat, țipă, se dă înapoi, apoi îmi trage un pumn. Deși pune doar o mică parte din greutatea lui în el, croșeul de dreapta al tatălui meu mă lovește din plin în maxilar și mă aruncă în aer. O clipă sunt nerăbdător, bucuros, în următoarea sunt întins pe jos.

Tatăl meu stă deasupra mea, furios.

— Ce mă-ta e în neregulă cu tine? Du-te în camera ta!

Fug în camera mea și mă arunc pe pat. Stau acolo întins, tremurând, nu știu cât timp. O oră? Trei? În cele din urmă, ușa se deschide și îl aud pe tatăl meu.

— Ia-ți racheta. Treci pe teren.

E vremea să mă lupt cu dragonul.

Lovesc mingile timp de jumătate de oră, cu capul zvâcnind și lacrimi în ochi.

— Lovește *mai tare,* spune tatăl meu. La naiba, lovește *mai tare.* Nu în fututul ăla de fileu!

Mă întorc cu fața la tatăl meu. Lovesc următoarea minge venită de la dragon cât de tare pot, dar mult peste gard. Iau șoimii la țintă și nu mă obosesc să mă prefac că e un accident. Tatăl meu se holbează. Face un pas amenințător spre mine. O să mă arunce *pe mine* peste gard. Dar apoi se oprește, mă înjură și mă avertizează să dispar din ochii lui.

Alerg în casă și o găsesc pe mama mea întinsă pe pat, citind un roman de dragoste, cu câinii la picioarele ei. Iubește animalele și casa noastră e ca sala de așteptare a doctorului Dolittle. Câini, păsări, pisici, șopârle și un șobolan râios pe nume Lady Butt. Îl apuc pe unul dintre câini și îl arunc prin cameră, fără să țin seama de chelălăitul lui jignit, și îmi îngrop capul în brațele mamei mele.

— De ce e tata așa de rău?

— Ce s-a întâmplat?

Îi spun.

Mă mângâie pe păr și îmi spune că tatăl meu atâta știe.

— Tata are ideile lui, spune ea. Idei ciudate. Trebuie să ținem minte că tata vrea ce-i mai bun pentru noi, nu?

O parte din mine e recunoscătoare pentru calmul infinit al mamei mele. O parte din mine însă, o parte pe care nu vreau să o recunosc, se simte trădată. Uneori calm înseamnă slab. Ea nu se amestecă niciodată. Nu ripostează niciodată. Nu se bagă niciodată între noi, copiii, și tatăl meu. Ar trebui să-i spună să se oprească, să o lase mai moale, că tenisul nu e viața.

Dar nu e în firea ei. Tatăl meu tulbură liniștea, mama mea o păstrează. În fiecare dimineață, se duce la birou – lucrează pentru statul Nevada – în costumul ei delicat și în fiecare seară vine acasă la șase, frântă de oboseală, fără să scoată un cuvințel de nemulțumire. Cu ultima suflare de energie gătește cina. Apoi se întinde cu animalele ei și cu o carte, sau cu preferatul ei: un joc de puzzle.

Doar foarte rar își iese din fire, iar atunci e cu adevărat furioasă. Odată tatăl meu a făcut o remarcă, spunându-i că în casă nu e curat. Mama mea s-a dus la bufet, a luat două cutii de cereale și le-a fluturat deasupra capului ca pe niște steaguri, împrăștiind fulgi de porumb și Cheerios peste tot. A țipat:

— Vrei casa curată? Fă tu curat!

La câteva clipe după, lucra liniștită la un puzzle.

Îi plac în mod special puzzle-urile Norman Rockwell. Mereu, deasupra mesei de bucătărie, e întinsă o scenă de viață familială idilică pe jumătate asamblată. Nu înțeleg cum de îi plac mamei mele puzzle-urile. Toată dezordinea aceea fragmentată, tot haosul – cum poate fi relaxant? Mă face să mă gândesc că mama mea și cu mine suntem complet diferiți. Și totuși, tot ce e blând în mine, toată iubirea și compasiunea pe care le am pentru oameni, trebuie să vină de la ea.

Sprijinit de ea, lăsând-o să mă mângâie mai departe pe păr, mă gândesc că sunt atâtea lucruri pe care nu le înțeleg în legătură cu ea și toate par să decurgă din alegerea bărbatului. O întreb cum de-a ajuns să fie cu un tip ca tatăl meu. Râde scurt și obosit.

— A fost demult, spune. La Chicago. Un prieten al unui prieten i-a spus tatălui tău: „Ar trebui s-o cunoști pe Betty Dudley, e exact genul tău. Și invers". Deci tatăl tău mi-a telefonat într-o seară la Clubul Fetelor unde stăteam cu chirie într-o cameră mobilată. Am vorbit foarte, foarte mult și tatăl tău părea dulce.

— Dulce?

— Știu, știu. Dar chiar părea. Așa că am fost de acord să mă întâlnesc cu el. A apărut a doua zi într-un Volkswagen tare și nou. M-a plimbat prin oraș, nu într-un loc anume, doar de colo până colo, și mi-a spus povestea lui. Apoi ne-am oprit să mâncăm ceva și eu i-am spus povestea mea.

Mama i-a spus tatălui meu despre cum a crescut în Danville, Illinois, la 275 de kilometri de Chicago, același oraș unde au crescut Gene Hackman și Donald O'Connor

și Dick Van Dyke. I-a spus că avea o soră geamănă. I-a povestit despre tatăl ei, un profesor excentric de engleză, un maniac al englezei corecte. Tatăl meu, cu engleza lui stricată, trebuie să se fi făcut mic. Mai degrabă nu a auzit. Nu mi-l imaginez pe tatăl meu în stare să o asculte pe mama la prima întâlnire. Cred că era prea fascinat de părul ei castaniu de foc și de ochii ei albaștri. Am văzut fotografii. Mama mea era de o frumusețe rară. Mă întreb dacă i-a plăcut părul ei cel mai mult pentru că avea culoarea unui teren de tenis pe zgură. Sau a fost înălțimea ei? E cu câțiva centimetri mai înaltă decât el. Îmi închipui că ar fi putut percepe acest lucru ca pe o provocare.

Mama mea spune că tatălui meu i-au trebuit opt săptămâni minunate pentru a o convinge că ar trebui să-și unească poveștile. Au fugit de tatăl ei excentric și de sora ei geamănă și și-au văzut de drum. Apoi au continuat să fugă. Tatăl meu a dus-o pe mama mea tocmai până la Los Angeles, iar când nu au reușit să găsească acolo un loc de muncă, a dus-o prin deșert la un oraș nou cu jocuri de noroc care tocmai se ridica. Mama mea și-a găsit loc de muncă la guvernul statului, iar tatăl meu a ajuns la

Părinții mei, Mike și Betty Agassi, 1959, proaspăt căsătoriți în Chicago

Credit foto: prin amabilitatea lui Andre Agassi

Tropicana Hotel, unde dădea lecții de tenis. Nu câștiga mult, deci și-a luat un al doilea loc de muncă, chelner la Landmark Hotel. Apoi s-a angajat căpitan la cazinoul MGM Grand, unde avea atât de multe de făcut, încât a renunțat la celelalte două locuri de muncă.

În primii zece ani de căsătorie părinții mei au avut trei copii. Apoi, în 1969, mama s-a dus la spital cu mari dureri de stomac.

— Trebuie să faci o histerectomie, i-a spus doctorul.

Dar un al doilea set de analize a arătat că era însărcinată. Cu mine. M-am născut pe 29 aprilie 1970, la Sunrise Hospital, la două mile de Strip. Tatăl meu mi-a pus numele Andre Kirk Agassi, după șefii lui de la cazino. Erau prietenii lui? Îi admira? Le datora bani? Mama nu știe. Și nu e genul de întrebare pe care să i-o poți pune direct tatălui meu. Nu poți să-l întrebi nimic direct pe tatăl meu. Așa că o clasez alături de celelalte lucruri pe care nu le știu despre părinții mei – piese lipsă în puzzle-ul care sunt eu.

TATĂL MEU MUNCEȘTE DIN GREU, stă ore lungi în tura de noapte la cazinou, dar tenisul e viața lui, motivul pentru care se ridică din pat. Indiferent unde te-ai uita în casă, vezi împrăștiate dovezi ale obsesiei lui. În afară de curtea din spate și de dragon, mai e și laboratorul tatălui meu, cunoscut și sub numele de bucătărie. Mașina de racordat rachetele și uneltele tatălui meu ocupă jumătate din masa de bucătărie. (Cel mai nou puzzle Norman Rockwell al mamei mele ocupă cealaltă jumătate – două obsesii în competiție pentru o cameră aglomerată.) Pe bufetul de bucătărie stau mai multe mormane de rachete, multe tăiate în două, pentru ca tatăl meu să le poată studia în interior. Vrea să știe *totul* despre tenis, totul, ceea ce înseamnă că trebuie să-i disece părțile componente. Face permanent experimente cu unul sau altul dintre elementele de echipament. Mai nou, de pildă, folosește mingi de tenis pentru a prelungi viața încălțărilor noastre. Când cauciucul începe să se uzeze, tatăl meu taie o minge de tenis în două și pune câte o jumătate la fiecare picior.

Îi spun lui Philly:

— Nu ne ajunge că trăim într-un laborator de tenis – acum trebuie să purtăm mingi de tenis în picioare?

Mă întreb de ce tatăl meu iubește tenisul. Încă o întrebare pe care nu pot să i-o pun direct. Totuși, lasă indicii. Vorbește uneori despre frumusețea jocului, despre echilibrul său perfect între forță și strategie. În ciuda vieții sale imperfecte – sau poate tocmai din cauza ei –, tatăl meu tânjește după perfecțiune. Geometria și matematica sunt lucrurile cele mai apropiate de perfecțiune la care pot ajunge oamenii, spune el, iar tenisul înseamnă unghiuri și cifre. Tatăl meu stă întins pe pat și vede un teren pe tavan. Chiar îl poate vedea, spune, și pe acel teren de pe tavan joacă nenumărate meciuri imaginare. E o minune că mai are energie când merge la muncă.

În calitate de căpitan de cazinou, e treaba tatălui meu să-i ducă pe oameni la locurile lor la spectacole. Pe aici, domnule Johnson. Mă bucur să vă revăd, doamnă Johnson. MGM îi plătește un salariu mic, restul îl câștigă din bacșișuri. Trăim din bacșișuri, ceea ce face viața imprevizibilă. În unele seri, tata se întoarce acasă cu buzunarele burdușite de bani. În alte seri, buzunarele sale se lipesc de pantaloni. Tot ce scoate din buzunare, indiferent cât de puțin, este numărat și aranjat cu atenție, apoi pus bine în seiful familiei. E enervant să nu știi niciodată cât va putea pune tata în seif.

Tatălui meu îi plac banii, nu o ascunde, și spune că se pot face bani buni din tenis. În mod clar, aceasta este o parte importantă a iubirii sale pentru tenis. E cel mai scurt drum pe care-l vede către visul american. Mă duce la Alan King Tennis Classic și ne uităm la o femeie frumoasă, îmbrăcată precum Cleopatra, care este dusă în centrul terenului de patru musculoși pe jumătate goi purtând togi, urmați de un om îmbrăcat ca Cezar, care împinge o roabă plină de dolari de argint. Premiul întâi pentru câștigătorul turneului. Tatăl meu se uită la aburul argintiu strălucind în soarele Vegasului și arată de parcă ar fi beat. Asta vrea. Vrea ca eu să am asta.

Un pic după acea zi predestinată, când am aproape nouă ani, îmi face rost de un loc de copil de mingi la turneul Alan King. Dar mie nu-mi pasă de dolarii de argint – eu vreau o mini-Cleopatra. Numele ei e Wendi. E și ea copil de mingi, cam de vârsta mea, o viziune în uniforma ei albastră. Mă îndrăgostesc de ea pe loc, o iubesc cu toată inima și cu o parte din splină. Stau treaz noaptea și mi-o imaginez pe tavan.

În timpul meciurilor, când Wendi și cu mine trecem unul prin dreptul celuilalt pe lângă fileu, îi arunc un zâmbet, în încercarea de a o face să-mi zâmbească înapoi. Între meciuri îi cumpăr Coca-Cola și stau cu ea, încercând s-o impresionez cu ajutorul cunoștințelor mele despre tenis.

Turneul Alan King atrage mari jucători, iar tatăl meu îi păcălește pe cei mai mulți să schimbe câteva mingi cu mine. Unii sunt mai dispuși decât alții. Borg pare să nu-și fi dorit nimic mai mult decât asta. Connors vrea în mod evident să spună nu, dar nu poate, pentru că tatăl meu e racordorul lui. Ilie Năstase încearcă să spună nu, dar tatăl meu se preface că nu-l aude. Câștigător la Wimbledon și la French Open, numărul unu mondial, Ilie Năstase ar prefera să facă orice altceva, dar descoperă repede că e aproape imposibil să-l refuzi pe tatăl meu. Omul e de neînduplecat.

Năstase și cu mine schimbăm mingi, iar Wendi se uită din dreptul fileului. Eu sunt nervos, Năstase e evident plictisit – până când o vede pe Wendi.

— Hei, spune, asta e prietena ta, Snoopy? Chestia asta drăguță e iubita ta?

Mă opresc. Mă uit fix la Năstase. Îmi vine să-i dau una în nas românului ăstuia mare și prost, chiar dacă are cu jumătate de metru și patruzeci și cinci de kilograme mai mult decât mine. E suficient de rău că-mi zice Snoopy, dar își mai și permite să vorbească atât de lipsit de respect despre Wendi. S-a strâns o mulțime, cel puțin două sute de oameni. Năstase începe să joace pentru mulțime, spunându-mi iarăși și iarăși Snoopy,

Eu la vârsta de 8 ani schimbând câteva mingi împreună cu idolul meu, Bjorn Borg.

necăjindu-mă cu Wendi. Și eu credeam că tatăl meu e necruțător.

În cele din urmă, aș vrea să am curajul să spun: „Domnule Năstase, mă faceți de râs, vă rog să vă opriți". Dar tot ce pot face e să lovesc mai tare. Să lovesc *mai tare*. Apoi Năstase mai face o glumiță despre Wendi și asta a fost, nu mai suport. Îmi arunc racheta și plec de pe teren.

— Să te fut, Năstase.

Tatăl meu se holbează cu gura deschisă. Nu e furios, nu e stânjenit – nu e capabil de stânjeneală și își recunoaște propriile gene când le vede în acțiune. Nu cred să-l mai fi văzut vreodată atât de mândru.

ÎN AFARA SPECTACOLELOR OCAZIONALE cu câte un jucător de top, meciurile mele cu public sunt în mare țepe. Am o șmecherie prin care-i atrag pe fraieri. Întâi îmi

aleg un teren foarte vizibil unde joc singur, dând mingea în toate direcțiile. Apoi, când vreun adolescent care se crede tare sau un oaspete beat trece prin zonă, îl invit să jucăm. În al treilea rând, îl las să mă bată zdravăn. În cele din urmă, cu cea mai jalnică voce, îl întreb dacă vrea să jucăm pe un dolar. Poate cinci? Până ca ei să-și dea seama ce se întâmplă, servesc pentru minge de meci pe douăzeci de dolari, suficient cât să-i cumpăr lui Wendi Coca-Cola timp de o lună.

Philly m-a învățat. Dă lecții de tenis și adesea își fraierește elevii, joacă cu ei pe prețul ședinței, apoi dublu sau nimic. Dar, Andre, îmi spune, la dimensiunea și vârsta ta, ar trebui să strângi mormane de mălai. Mă învață să-mi dezvolt și să-mi înbunătățesc tehnica. Uneori mi se pare că doar cred că-i păcălesc, că oamenii sunt bucuroși să plătească pentru spectacol. Mai târziu se pot lăuda prietenilor lor că au văzut un maniac al tenisului, de nouă ani, care nu pierde niciodată.

Nu-i spun tatălui meu despre afacerea mea secundară. Nu că i s-ar părea ceva greșit. Îi place la nebunie o țeapă bună. Doar că nu vreau să vorbesc cu tatăl meu despre tenis mai mult decât este absolut necesar. Apoi tatăl meu vine într-o zi cu propria lui păcăleală. Se întâmplă la Cambridge. Când mergem acolo într-o zi, tatăl meu mi-l arată pe un bărbat care stă de vorbă cu domnul Fong.

— E Jim Brown, îmi șoptește tatăl meu. Cel mai mare fotbalist al tuturor timpurilor.

E un mare pachet de mușchi cu pantofi de tenis albi și ciorapi până la genunchi. L-am mai văzut la Cambridge. Când nu joacă tenis pe bani, joacă table sau zaruri – tot pe bani. Ca și tatăl meu, domnul Brown vorbește foarte mult despre bani. În acest moment, i se plânge domnului Fong de un joc pe bani care a picat. Urma să joace cu un tip, iar tipul n-a mai apărut. Domnul Brown îi reproșează acest lucru domnului Fong.

— Am venit să joc, spune domnul Brown, și vreau să joc.

Tatăl meu intervine.

— Vreți un joc?
— Da.
— Fiul meu Andre va juca cu dumneavoastră.
Domnul Brown se uită la mine, apoi din nou la tatăl meu.
— Nu joc cu un băiețel de opt ani!
— Nouă.
— Nouă? Ooo, nu mi-am dat seama.
Domnul Brown râde. Câțiva oameni care au auzit râd și ei.
Îmi dau seama că domnul Brown nu-l prea ia în serios pe tatăl meu. Mare greșeală. Întreabă-l pe camionagiul acela care zace pe șosea. Închid ochii și îl văd, cu ploaia căzându-i pe față.
— Uite ce e, spune domnul Brown, eu nu joc pentru distracție, ok? Joc pe *bani*.
— Fiul meu va juca cu dumneavoastră pe bani.
Simt broboane de transpirație la subțiori.
— Da? Cât?
Tatăl meu râde și zice:
— Pariez cu tine pe fututa mea de casă.
— N-am nevoie de casa ta, spune domnul Brown. Am casă. Să zicem zece miare.
— S-a făcut, spune tatăl meu.
Merg spre teren.
— Ușurel, spune domnul Brown. Trebuie să văd întâi banii.
— Mă duc acasă să-i iau, spune tatăl meu. Mă întorc imediat.
Tatăl meu iese în grabă pe ușă. Eu stau pe un scaun și mi-l imaginez cum deschide seiful și scoate teancuri de bani. Toate bacșișurile pe care l-am văzut numărându-le de-a lungul anilor, toate nopțile în care a muncit din greu. Acum o să le pună pe mine. Simt o greutate în piept. Sigur, sunt mândru când mă gândesc că tatăl meu are așa o încredere în mine. Dar sunt mai ales speriat. Ce o să mi se întâmple, mie, tatălui meu, mamei și fraților mei, ca să nu mai vorbim de bunica și de unchiul Isar, dacă pierd?

Am mai jucat cu acest tip de presiune când tatăl meu, fără să mă avertizeze, a ales un adversar și mi-a poruncit să-l bat. Dar mereu era vorba despre alt puști și niciodată n-a fost vorba despre bani. De obicei, se întâmplă în mijlocul după-amiezii. Tatăl meu mă trezește din somn și strigă:

— Ia-ți racheta! E cineva aici pe care trebuie să-l bați!

Nu-i trece niciodată prin minte că dorm pentru că sunt extenuat după o dimineață în care am jucat cu dragonul, că un copil de nouă ani nu doarme prea des. Îmi frec ochii de somn, ies și văd un puști ciudat, vreun copil-minune din Florida sau California care e întâmplător în oraș. Mereu sunt mai în vârstă și mai mari – ca golanul acela care abia se mutase în Vegas, auzise de mine și venise să sune la noi la ușă. Avea o rachetă Rossignol albă și un cap ca un dovleac. Era cu cel puțin trei ani mai mare decât mine și a rânjit cu aroganță când am ieșit din casă, pentru că eram atât de mic. Chiar după ce l-am bătut, chiar după ce i-am șters rânjetul acela de pe față, mi-au trebuit mai multe ore să mă liniștesc, să scap de sentimentul că tocmai mersesem pe o frânghie deasupra Hoover Dam.

Totuși, chestia asta cu domnul Brown e altfel, și nu doar pentru că economiile familiei mele depind de rezultat. Domnul Brown a fost lipsit de respect față de tatăl meu și tatăl meu nu poate să-l pună la punct. Trebuie să o fac eu. Deci acest meci înseamnă mai mult decât bani. Înseamnă respect, bărbăție și onoare – împotriva celui mai mare fotbalist al tuturor timpurilor. Mai degrabă aș juca finala la Wimbledon. Cu Năstase. Și cu Wendi copil de mingi.

După un timp, îmi dau seama că domnul Brown mă privește. Se holbează. Vine la mine și se prezintă, îmi strânge mâna. Mâna lui e o mare bătătură. Mă întreabă de când joc, câte meciuri am câștigat, câte am pierdut.

— Nu pierd niciodată, spun eu liniștit.

Face ochii mici.

Domnul Fong îl trage pe domnul Brown deoparte și îi spune:

— Nu face asta, Jim.
— Tipul o caută, șoptește domnul Brown. Prostul cu banii lui.
— Nu înțelegi, spune domnul Fong. O să pierzi, Jim.
— Ce naiba! E un copil.
— Nu e orice copil.
— Cred că ești nebun.
— Uite ce e, Jim. Îmi place că vii aici. Îmi ești prieten și e bine pentru afaceri când vii la clubul meu. Dar când o să pierzi zece miare împotriva puștiului ăstuia, o să te oftici și s-ar putea să nu mai vii.
Domnul Brown se întoarce și mă studiază de sus până jos, de parcă i-ar fi scăpat ceva prima dată. Vine către mine și începe să mă asalteze cu întrebări.
— Cât de mult joci?
— În fiecare zi.
— Nu – cât de mult timp joci? O oră? Două ore?
Îmi dau seama ce face. Vrea să vadă cât de repede obosesc. Încearcă să își facă socoteli cu mine, să își planifice jocul.
Tatăl meu s-a întors. Are un pumn de bancnote de o sută. Le flutură în aer. Deodată domnul Brown se răzgândește.
— Uite cum facem, îi spune domnul Brown tatălui meu. Jucăm două seturi, *apoi* hotărâm pe cât îl jucăm pe al treilea.
— Cum zici tu.
Jucăm pe terenul 7, chiar lângă ușă. S-a strâns o mulțime și urlă până răgușește când câștig primul set, 6-3. Domnul Brown clatină din cap. Vorbește singur. Dă cu racheta de pământ. Nu e fericit, ceea ce înseamnă că suntem doi. Nu doar gândesc, încălcând astfel regula de bază a tatălui meu, dar mi se învârte mintea. Mă simt de parcă ar trebui să mă opresc din joc dintr-un moment într-altul ca să vomit.
Cu toate acestea, câștig al doilea set, 6-3.
Acum domnul Brown e furios. Se lasă în genunchi, își leagă șiretul.

Tatăl meu se apropie de el.

— Deci? Zece miare?

— Nu, spune domnul Brown. Hai să pariem doar pe 500 de dolari.

— Cum zici tu.

Trupul mi se relaxează. Mintea se liniștește. Îmi vine să dansez de-a lungul liniei de tușă, acum că știu că nu va trebui să joc pe 10 000 de dolari. Pot să mă răsucesc liber acum, fără să mă gândesc la consecințe. Fără să gândesc deloc.

Domnul Brown, în schimb, gândește mai mult, joacă mai încordat. Deodată se avântă, dă loburi, trimite mingea în colțuri, încearcă efecte și tot felul de trucuri. Încearcă și să mă alerge de colo-colo, să mă obosească. Dar sunt atât de ușurat că nu trebuie să joc pentru întreg conținutul seifului tatălui meu, încât nu pot fi istovit și nu pot greși. Îl bat pe domnul Brown cu 6-2.

Cu sudoarea curgându-i pe față, scoate un teanc de bancnote din buzunar și numără cinci sute mototolite. I le dă tatălui meu, apoi se întoarce către mine.

— Excelent joc, fiule.

Îmi strânge mâna. Bătăturile lui sunt mai tari – datorită mie.

Mă întreabă care sunt scopurile mele, visele. Încep să răspund, dar se bagă tatăl meu.

— Va fi numărul unu mondial.

— Nu aș paria împotriva lui, spune domnul Brown.

LA PUȚIN TIMP DUPĂ CE L-AM BĂTUT PE DOMNUL BROWN, joc un meci de antrenament împotriva tatălui meu la Caesars. Am 5-2 și servesc pentru meci. Nu l-am bătut niciodată pe tatăl meu și arată de parcă ar urma să piardă mai mult de 10 000 de dolari.

Deodată iese de pe teren.

— Ia-ți lucrurile, spune. Să mergem.

Nu vrea să termine. Mai degrabă o șterge decât să piardă în fața fiului său. În adâncul meu, știu că e ultima dată când am jucat cu el.

În timp ce îmi pun lucrurile în geantă și trag fermoarul de pe husa rachetei, simt un fior mai puternic decât orice am simțit după ce l-am bătut pe domnul Brown. Este cea mai dulce victorie din viața mea și va fi greu de depășit. N-aș da această victorie nici pe o roabă plină de dolari de argint – cu tot cu bijuteriile unchiului Isar deasupra – pentru că aceasta e victoria care l-a făcut pe tatăl meu să o șteargă în sfârșit din preajma mea.

3

AM ZECE ANI, joc la campionatele naționale. Turul doi. Mă bate rău un puști mai mare, despre care se spune că ar fi cel mai bun din țară. Nu că asta ar face înfrângerea mai ușoară. Cum poate să doară atât de tare? Cum poate să doară ceva atât de tare? Ies de pe teren dorindu-mi să mor. Merg clătinându-mă până în parcare. În timp ce tatăl meu strânge lucrurile și își ia rămas-bun de la ceilalți părinți, eu stau în mașină și plâng.

În fereastra mașinii, apare fața unui om. Un tip negru. Zâmbește.

— Salut, spune. Mă cheamă Rudy.

Același nume ca al tipului care l-a ajutat pe tatăl meu să-și construiască terenul de tenis din fundul curții. Ciudat.

— Pe tine cum te cheamă?

— Andre.

Îmi strânge mâna.

— Mă bucur să te cunosc, Andre.

Îmi spune că lucrează cu marele campion Pancho Segura, care antrenează copii de vârsta mea. Vine la marile turnee ca să urmărească copii pentru Pancho. Își bagă mâinile pe geam, se sprijină de ușa mașinii, oftează. Îmi spune că zilele ca cea de azi sunt grele, știe, foarte

grele, dar că, în cele din urmă, aceste zile mă vor face mai puternic. Vocea lui e caldă, groasă, ca o cană de cacao fierbinte.

— Puștiul care te-a bătut, păi puștiul ăla e cu doi ani mai mare decât tine! Ai doi ani ca să ajungi la nivelul puștiului ăluia. Doi ani sunt o veșnicie – mai ales când muncești din greu. Muncești din greu?

— Da, domnule.

— Ai atâtea înaintea ta, fiule.

— Dar nu mai vreau să joc. Urăsc tenisul.

— Ha, ha! Cum să nu? Acum. Dar în adâncul tău nu urăști tenisul.

— Ba da.

— Doar ți se pare că-l urăști.

— Nu, chiar îl urăsc.

— Spui asta pentru că acum te doare, te doare ca naiba, dar asta înseamnă că îți pasă. Înseamnă că vrei să câștigi. Poți să te *folosești* de acest lucru. Ține minte ziua asta. Încearcă să folosești ziua asta ca pe o motivație. Dacă nu mai vrei să simți niciodată această durere, e bine, fă tot ce poți ca să o eviți. Ești gata să faci orice?

Dau din cap.

— Bine, bine. Atunci dă-i drumul și plângi. Fii rănit încă puțin. Dar apoi spune-ți, asta e, a sosit timpul să-mi văd de treabă.

— OK.

Îmi șterg lacrimile cu mâneca și îi mulțumesc lui Rudy și, după ce pleacă, sunt gata să exersez. Aduceți dragonul. Sunt gata să lovesc mingile ore întregi. Dacă Rudy ar sta în spatele meu, șoptindu-mi vorbe de încurajare, cred că aș putea să *bat* dragonul. Deodată tatăl meu se urcă la volan și pornim încet, ca mașina din capătul unei coloane mortuare. Tensiunea în mașină este atât de mare, încât mă ghemuiesc pe scaunul din spate și închid ochii. Mă gândesc să sar din mașină, să fug, să-l găsesc pe Rudy și să-l rog să mă antreneze. Sau să mă adopte.

URĂSC *TOATE* turneele de juniori, dar pe cele naționale cel mai mult, pentru că miza e mai mare și se joacă în alte state, ceea ce înseamnă bilete de zbor, moteluri, mașini închiriate, mese la restaurant. Tatăl meu dă bani, investește în mine și, când pierd, s-a dus încă o parte din investiția lui. Când pierd, trag în jos tot clanul Agassi.

Am unsprezece ani, joc la turneul național din Texas, pe zgură. Sunt printre cei mai buni din țară pe zgură, așa că n-am cum să pierd, dar până la urmă pierd. În semifinale. Nici măcar nu ajung în finală. Acum trebuie să joc un meci de consolare. Când pierzi în semifinale, te pun să joci un meci pentru locurile trei și patru. Mai rău, tocmai în acest meci joc împotriva celui mai mare dușman al meu, David Kass. Este clasat imediat sub mine, dar devine cumva un alt jucător când mă vede de cealaltă parte a fileului. Orice aș face, Kass mă bate, și așa se întâmplă și astăzi. Pierd în trei seturi. Iar sunt dărâmat, l-am dezamăgit pe tatăl meu. Am irosit banii familiei, dar, cu toate acestea, nu plâng. Vreau să-l fac pe Rudy să fie mândru de mine, deci reușesc să-mi înghit lacrimile.

La ceremonia de premiere, un bărbat înmânează trofeul pentru locul unu, apoi pe cel pentru locul doi, apoi locul trei. Apoi anunță că anul acesta va fi decernat un premiu pentru sportivitate tânărului care arată cea mai multă grație pe teren. Incredibil, rostește numele meu – poate pentru că îmi mușc buza de o oră. Îmi întinde trofeul, făcându-mi semn să vin să-l iau. E ultimul lucru din lume pe care-l vreau, un trofeu pentru sportivitate, dar îl iau din mâna bărbatului, îi mulțumesc și deodată ceva se schimbă înăuntrul meu. *Este* un trofeu foarte tare. Și *am fost* sportiv. Merg spre mașină, strângând trofeul la piept, cu tatăl meu la un pas în spate. Nu spune nimic, eu nu spun nimic. Mă concentrez la zgomotul pașilor noștri pe ciment. Într-un târziu, rup tăcerea.

— Nu vreau prostia asta, spun.

O spun căci cred că e ceea ce vrea să audă tatăl meu. Tatăl meu vine în dreptul meu. Îmi smulge trofeul din mâini. Îl ridică deasupra capului și îl dă de pământ.

Trofeul se face bucăți. Tatăl meu ia bucata cea mai mare și o dă de pământ, spărgând-o în bucăți mai mici. Apoi strânge bucățile și le aruncă într-un coș de gunoi din apropiere. Nu spun niciun cuvânt. Știu că nu trebuie să spun niciun cuvânt.

DE-AȘ PUTEA să joc fotbal în loc de tenis. Nu-mi place sportul, dar dacă trebuie să fac un sport ca să-l mulțumesc pe tatăl meu, aș juca mult mai degrabă fotbal. Joc de trei ori pe săptămână la școală și-mi place să alerg pe terenul de fotbal cu părul în vânt, cerând mingea, știind că n-o să fie sfârșitul lumii dacă nu înscriu. Soarta tatălui meu, a familiei mele, a planetei, nu e pe umerii mei. Dacă echipa mea nu câștigă, e vina întregii echipe și nimeni n-o să-mi urle în ureche. Sporturile de echipă, hotărăsc eu, sunt cel mai bune.

Pe tatăl meu nu-l deranjează că joc fotbal, pentru că se gândește că-mi folosește la jocul de picioare pe terenul de tenis. Dar de curând m-am rănit la picior într-o învălmășeală la fotbal, am făcut întindere la un mușchi de la picior, iar accidentarea m-a obligat să sar peste antrenamentul de tenis într-o după-amiază. Tatăl meu e nemulțumit. Se uită la piciorul meu, apoi la mine, ca și cum m-aș fi accidentat dinadins. Dar o accidentare e o accidentare. Nici măcar el nu poate să se certe cu corpul meu. Iese bufnind din casă.

Un pic mai târziu, mama se uită la orarul meu și își dă seama că am meci de fotbal după-amiaza.

— Ce facem? spune.

— Echipa se bazează pe mine, îi spun.

Oftează.

— Cum te simți?

— Cred că pot să joc.

— OK. Pune-ți echipamentul de fotbal.

— Crezi că tată o să se supere?

— Îl cunoști. Nu are nevoie de motive ca să se supere.

Mă duce cu mașina la meciul de fotbal și mă lasă acolo. După câteva runde de alergări de-a lungul terenului,

piciorul meu pare să fie bine. Uimitor de bine. Mă strecor printre fundași, suplu, cu grație, cer mingea, râd cu colegii mei de echipă. Lucrăm pentru un obiectiv comun. Suntem împreună. Așa trebuie. Simt că mi se potrivește.

Deodată mă uit și-l văd pe tatăl meu. E la intrarea în parcare, se îndreaptă spre teren. Acum vorbește cu antrenorul. Acum urlă la antrenor. Antrenorul îmi face semn.

— Agassi! Ieși!

Ies de pe teren.

— Treci în mașină, îmi spune tatăl meu. Și scoate-ți echipamentul ăla.

Alerg la mașină și-mi găsesc echipamentul de tenis pe scaunul din spate. Îl pun pe mine și mă întorc la tatăl meu. Îi dau echipamentul de fotbal. El merge spre teren și-i aruncă echipamentul antrenorului.

În drum spre casă, tatăl meu îmi spune fără să mă privească:

— Nu mai joci niciodată fotbal.

Îl implor să-mi dea o a doua șansă. Îi spun tatălui meu că nu-mi place să fiu singur pe terenul imens de tenis. Tenisul e solitar, îi spun. N-ai unde să te ascunzi când lucrurile nu merg cum trebuie. Nu sunt bănci de rezerve, linie de margine, n-ai colțul tău. Ești doar tu acolo, dezgolit.

Strigă din toți rărunchii:

— Ești jucător de tenis! O să fii numărul unu mondial! O să faci o grămadă de bani. *Ăsta e planul și cu asta am terminat.*

E îndârjit și disperat, pentru că ăsta a fost planul pentru Rita, Philly și Tami, dar n-a ieșit. Rita s-a răzvrătit. Tami s-a plafonat. Philly nu avea instinct de ucigaș. Tatăl meu spune mereu acest lucru despre Philly. Mi-l spune mie, mamei, chiar și lui Philly – în față. Philly dă din umeri, ceea ce pare să demonstreze că nu are instinct de ucigaș.

Dar tatăl meu îi spune lucruri mult mai rele lui Philly.

— Ești un ratat înnăscut, îi spune.

— Ai dreptate, spune Philly cu o voce îndurerată. Sunt un ratat înnăscut. M-am născut să fiu ratat.

— Așa e! Îți pare rău de adversarul tău! Nu vrei să fii cel mai bun!

Philly nu se obosește să-l contrazică. Joacă bine, are talent, dar pur și simplu nu e perfecționist, iar perfecțiunea e scopul la noi în casă, e legea. Dacă nu ești perfect, ești un ratat. Un ratat înnăscut.

Tatăl meu a hotărât că Philly e un ratat înnăscut când Philly era cam de vârsta mea și juca la turneul național. Philly nu doar că a pierdut; nu s-a luat la ceartă când adversarii au trișat, ceea ce l-a făcut pe tatăl meu să se înroșească și să urle înjurături în asiriană.

Ca și mama mea, Philly îndură cât îndură, apoi, din când în când, izbucnește. Ultima dată când s-a întâmplat acest lucru, tatăl meu racorda o rachetă de tenis, mama călca, iar Philly era pe canapea și se uita la televizor. Tatăl meu s-a luat de Philly, bătându-l la cap în legătură cu rezultatele lui la un turneu recent. Deodată, cu un glas pe care nu i-l auzisem niciodată, Philly a țipat:

— Știi de ce nu câștig? Din cauza ta! Pentru că mă faci ratat înnăscut!

Philly a început să gâfâie de furie. Mama a început să plângă.

— De acum încolo, a continuat Philly, o să fiu doar un robot, ce zici? Ți-ar plăcea asta? O să fiu un robot și n-o să simt nimic și o să mă duc și o să fac tot ce spui!

Tatăl meu s-a oprit din racordat cu o expresie fericită. Aproape împăcată.

— Iisuse Hristoase, a spus, în sfârșit *pricepi.*

Spre deosebire de Philly, eu mă cert mereu cu adversarii. Uneori mi-aș dori să am talentul lui Philly de a rămâne nepăsător în fața nedreptății. Dacă un adversar trișează, dacă face ca Tarango, fața îmi ia foc. Adesea mă răzbun la următoarea minge. Când adversarul meu trișor trimite mingea în centrul terenului, eu strig aut și mă uit la el cu o privire care spune: „Acum suntem chit".

Nu fac acest lucru pentru tatăl meu, dar cu siguranță îl mulțumește. Spune:

— Tu ai o mentalitate diferită de a lui Philly. Tu ai talent, ești focos – și ai noroc. *Te-ai născut cu o potcoavă în cur.*

Spune acest lucru o dată pe zi. Uneori îl spune cu convingere, alteori cu admirație – uneori cu invidie. Mă îngălbenesc când îl spune. Mă tem că i-am luat norocul lui Philly, că i l-am furat cumva, pentru că dacă eu m-am născut cu o potcoavă în cur, Philly s-a născut cu un nor negru deasupra capului. Când Philly avea opt ani, și-a rupt încheietura mâinii căzând de pe bicicletă, și-a rupt-o în trei locuri și acesta a fost începutul unui șir neîntrerupt de ghinioane. Tatăl meu a fost atât de furios pe Philly, încât l-a obligat să joace în continuare în turnee, cu toate că avea încheietura mâinii ruptă, ceea ce i-a agravat problema, care a devenit cronică și i-a distrus jocul pentru totdeauna. Pentru a-și menaja încheietura ruptă, Philly a fost obligat să folosească un rever cu o singură mână, despre care crede că e un obicei îngrozitor, la care nu a putut renunța după ce încheietura s-a vindecat. Îl privesc pe Philly cum pierde și îmi spun: obiceiuri proaste plus ghinion – o combinație mortală. Îl privesc și când se întoarce acasă după o înfrângere dură. Se simte atât de rău, încât poți vedea acest lucru pe fața lui, iar tatăl meu îl face să se simtă și mai rău. Philly stă într-un colț, luptându-se cu sine însuși în legătură cu înfrângerea, dar măcar e o luptă dreaptă, unu contra unu. Apoi apare și tatăl meu. Intervine și se aliază cu Philly împotriva lui Philly. Îl face în fel și chip, îl pălmuiește. În mod firesc, asta ar trebui să-l distrugă pe Philly. Cel puțin ar trebui să-l facă să-mi poarte pică, să-l facă să se ia de mine. În loc de asta, după fiecare agresiune verbală și fizică din partea lui și a tatălui meu, Philly e ceva mai atent cu mine, mai protector. Mai blând. Nu vrea să-i împărtășesc soarta. Din acest motiv, chiar de ar fi un ratat înnăscut, eu îl socotesc pe Philly învingătorul absolut. Mă simt norocos că e fratele meu mai mare. Mă simt norocos

că am un frate mai mare ghinionist? E posibil? Are vreo noimă? O altă contradicție definitorie.

PHILLY ȘI CU MINE ne petrecem tot timpul liber împreună. Mă ia de la școală pe scuterul lui și mergem acasă prin deșert, vorbind și râzând pe fundalul bâzâitului de insectă al motorului. Împărțim același dormitor în fundul casei, sanctuarul unde ne refugiem de tenis și de tata. Philly ține la lucrurile lui la fel de mult ca mine la ale mele, așa că trage o linie albă în mijlocul camerei, împărțind-o în partea lui și partea mea, cu terenul împărțit în două laturi. Eu dorm în latura dreaptă a terenului meu, în patul cel mai apropiat de ușă. Seara, înainte de a stinge lumina, avem un ritual de care am ajuns dependent. Stăm pe marginile paturilor și vorbim în șoaptă peste linie. Philly, cu șapte ani mai mare, vorbește cel mai mult. Își varsă sufletul, îndoielile cu privire la sine și dezamăgirile. Vorbește despre faptul că nu câștigă niciodată. Vorbește despre faptul că e făcut ratat înnăscut. Spune că trebuie să împrumute bani de la tata pentru a putea juca mai departe tenis, pentru a încerca în continuare să devină jucător profesionist. Tata, suntem amândoi de acord, nu e omul care ți-ai dori să te coordoneze.

Însă, dintre toate grijile lui Philly, marea traumă a vieții lui e părul.

— Andre, îmi spune, chelesc. O spune de parcă mi-ar spune că doctorul i-a mai dat o lună de trăit.

Dar nu-și va pierde părul fără să se opună. Chelia e un adversar împotriva căruia Philly se va lupta cu toate mijloacele. Crede că motivul pentru care chelește este că nu ajunge suficient sânge în scalpul lui, deci în fiecare seară, în decursul conversației noastre de la ora culcării, Philly stă în cap. Își pune capul pe saltea și își ridică picioarele în aer, sprijinindu-se de perete. Mă rog să meargă. Îi cer lui Dumnezeu ca fratele meu, ratatul înnăscut, să nu piardă singurul lucru pe care îl are, părul. Îl mint pe Philly și îi spun că văd cum funcționează

remediul lui miraculos. Îl iubesc atât de mult pe fratele meu, încât aș spune orice ca să-l fac să se simtă mai bine. De dragul fratelui meu, aș sta și eu în cap toată noaptea.

După ce Philly îmi spune problemele lui, i le spun și eu uneori pe ale mele. Sunt mișcat de cât de receptiv e. Ascultă ultima răutate pe care a spus-o tata, mă liniștește, apoi dă din cap, atât cât trebuie. Pentru temerile elementare, o jumătate de încuviințare. Pentru temerile mari, o încuviințare întreagă și o încruntătură tipică Philly. Chiar și cu capul în jos, Philly spune cu o încuviințare cât cei mai mulți dintre oameni într-o scrisoare de cinci pagini.

Într-o seară, Philly mă roagă să-i promit ceva.

— Sigur, Philly. Orice.

— Nu-l lăsa niciodată pe tata să-ți dea pastile.

— Pastile?

— Andre, trebuie să asculți ce-ți spun. E foarte important.

— OK, Philly, te aud. Te ascult.

— Data viitoare când pleci la campionatele naționale, dacă tata îți dă pastile, nu le lua.

— Îmi dă deja Excedrină, Philly. Mă pune să iau Excedrină înaintea meciurilor, pentru că e plină de cofeină.

— Da, știu. Dar pastilele astea despre care vorbesc eu sunt altceva. Pastilele astea sunt micuțe, albe, rotunde. Nu le lua. Orice ar fi.

— Și dacă mă obligă tata? Nu pot să-i spun nu tatei.

— Mda. Corect. OK, stai să mă gândesc.

Philly închide ochii. Văd cum îi vine sângele în frunte, care devine vineție.

— OK, spune. Știu. Dacă trebuie să iei pastilele, dacă te *obligă* să le iei, fă un joc prost. Apoi, când ieși de pe teren, spune-i că ai tremurat așa de tare că nu te-ai putut concentra.

— OK. Dar, Philly – ce sunt aceste pastile?

— Speed.

— Ce-i ăla?

— Un drog. Îți dă multă energie. Sunt sigur că o să încerce să-ți strecoare niște speed.

— De unde știi, Philly?

— Mie mi-a dat.

Evident, la naționalele de la Chicago, tatăl meu îmi dă o pastilă.

— Întinde mâna, îmi spune. Asta o să te ajute. Ia-o.

Îmi pune în palmă o pastilă. Micuță. Albă. Rotundă.

Înghit pastila și mă simt bine. Nu e nicio mare diferență. Sunt doar un pic mai alert. Dar mă prefac că mă simt cu totul altfel. Adversarul meu, un puști mai mare decât mine, nu-mi pune probleme, și totuși joc greoi, pierd puncte, îi cedez în câteva ghemuri. Fac meciul să pară mult mai greu decât este. Când ies de pe teren, îi spun tatălui meu că nu mă simt bine, că îmi vine să leșin, iar el are o privire vinovată.

— OK, spune, frecându-se cu mâna pe față, nu e bine. N-o să mai încercăm.

Îi telefonez lui Philly după turneu și îi spun de pastilă.

El spune:

— Futu-i, știam!

— Am făcut ce mi-ai spus tu, Philly, și a mers.

Fratele meu are o voce pe care îmi imaginez că ar trebui să o aibă un tată. Mândru de mine și speriat pentru mine în același timp. Când ajung acasă, îl trag spre mine și-l îmbrățișez și petrecem prima mea seară acasă încuiați în camera noastră, șușotind peste linia albă, savurând una dintre rarele noastre victorii asupra lui tata.

La puțin timp după aceea, joc cu un adversar mai mare și îl bat. E un meci de antrenament, nu-i mare lucru și sunt mult mai bun decât adversarul, doar că joc din nou greoi, pierd puncte, fac meciul să pară mai greu decât este, cum am făcut și la Chicago. Când plec de pe terenul numărul 7 de la Cambridge – același teren pe care l-am bătut pe domnul Brown – sunt distrus, pentru că adversarul meu arată distrus. Ar fi trebuit să mă las bătut. Urăsc să pierd, dar de data aceasta urăsc să

câștig, pentru că adversarul meu e Philly. Sentimentul acesta de tristețe dovedește că nu am instinct de ucigaș. Confuz, trist, aș vrea să-l găsesc pe tipul ăla mai în vârstă, Rudy, sau pe celălalt Rudy, dinaintea lui și să-i întreb ce înseamnă toate acestea.

4

JOC LA UN TURNEU în Las Vegas Country Club, concurând pentru a ajunge la campionatul statal. Adversarul meu e un puști pe nume Roddy Parks. Primul lucru pe care îl observ e că și el are un tată unic. Domnul Parks poartă un inel cu o furnică într-o bucată gelatinoasă de chihlimbar galben. Înainte de meci, îl întreb ce-i cu ea.

— Vezi, Andre, când lumea o să se sfârșească într-un holocaust nuclear, furnicile vor fi singurele care vor supraviețui. Deci *eu* plănuiesc ca spiritul meu să meargă *într-o* furnică.

Roddy are treisprezece ani, cu doi mai mult decât mine, și e mare pentru vârsta lui, cu o tunsoare militară. Dar pare de bătut. Imediat văd lipsurile din jocul lui, slăbiciunile. Însă face cum face și le acoperă, își depășește slăbiciunile. Câștigă primul set.

Vorbesc cu mine însumi, trec peste, stau pe poziții. Câștig al doilea set.

O țin tot așa, joc mai inteligent, mai repede. Simt linia de sosire. Roddy e al meu, e terminat. Ce nume mai e și ăsta, Roddy? Dar scap câteva mingi și iată-l pe Roddy ridicându-și mâinile deasupra capului, a câștigat setul, 7-5, și meciul. Îl caut pe tatăl meu la standuri și-l văd

privind în jos, îngrijorat. Nu furios – îngrijorat. Și eu sunt îngrijorat, dar și al naibii de furios, dezgustat de mine însumi. Aș vrea să fiu furnica înghețată din inelul domnului Parks.

Mă cert pe mine însumi, în timp ce-mi strâng geanta de tenis. Din senin apare un băiat și-mi întrerupe discursul.

— Hei, îmi spune, nu te agita. N-ai jucat la nivelul tău cel mai bun azi.

Privesc în sus. Băiatul e un pic mai mare decât mine, cu un cap mai înalt și are o expresie care nu-mi place. E ceva ciudat cu fața lui. Nasul și gura nu sunt aliniate. Și, culmea, poartă un tricou ciudat cu un omuleț care *joacă polo?* Nu vreau să am nimic de-a face cu el.

— Tu cine pula mea ești? spun.

— Perry Rogers.

Mă întorc la geanta mea de tenis.

Nu prinde aluzia. Continuă să mormăie despre cum nu am făcut cel mai bun joc al meu, că sunt mult mai bun decât Roddy, cum o să-l bat pe Roddy data viitoare, bla-bla. Presupun că încearcă să fie drăguț, dar are un aer de atoateștiutor, ca un fel de Björn Borg junior, așa că mă ridic și mă întorc intenționat cu spatele. Ultimul lucru de care am nevoie e un discurs de consolare, care e mai inutil decât un premiu de consolare, mai ales de la un puști cu un om care joacă polo pe piept. Îmi arunc geanta de tenis peste umăr și îi spun:

— Ce pula mea știi tu despre tenis?

Mai târziu îmi pare rău. N-ar fi trebuit să fiu așa dur. Apoi aflu că puștiul e jucător de tenis, că participase la același turneu. Aud și că e îndrăgostit de sora mea, Tami, acesta fiind fără îndoială principalul motiv pentru care intrase în vorbă cu mine. Încerca să se apropie de Tami.

Dar mă simt vinovat, Perry e supărat. Prin telefonul fără fir al adolescenților din Vegas se răspândește zvonul: „Ai grijă. Perry te caută. Spune peste tot că l-ai jignit și că, data viitoare când te vede, o să ți-o tragă“.

DUPĂ CÂTEVA SĂPTĂMÂNI, TAMI ÎMI SPUNE că toată gașca merge la un film de groază, toți copiii mai mari, și mă întreabă dacă vreau să merg și eu.

— Vine și puștiul ăla, Perry?

— Poate.

— Da, vin.

Îmi plac la nebunie filmele de groază. Și am un plan.

Mama ne duce la cinema devreme, ca să avem timp să cumpărăm floricele și suc și să găsim locurile perfecte, fix în centru, pe rândul din mijloc. Mereu stau chiar în centru, pe rândul din mijloc. Cele mai bune locuri posibile. O pun pe Tami să stea în stânga mea și păstrez scaunul din dreapta. Și uite cum apare popularul Perry. Sar în picioare și-i fac cu mâna.

— Hei, Perry! Aici!

Se întoarce, se uită chiorâș. Văd că e dezarmat de atitudinea mea prietenească. Încearcă să analizeze situația, să-și cântărească răspunsul. Apoi zâmbește și se vede cum îi trece toată furia pe care o cocea. Vine printre rânduri până la rândul nostru și se aruncă în scaunul de lângă mine.

— Salut, Tami, spune, pe deasupra mea.

— Salut, Perry.

— Salut, Andre.

— Salut, Perry.

Când se stinge lumina și apare pe ecran prima imagine, ne aruncăm unul celuilalt o privire.

— Pace?

— Pace.

Filmul e *Visiting Hours.* E despre un psihopat care urmărește o ziaristă, se strecoară în casa ei, îi omoară menajera, apoi din cine știe ce motiv se dă cu ruj de buze și apare când ziarista ajunge acasă. Se luptă și scapă de el, reușește să ajungă la un spital unde crede că e în siguranță, dar bineînțeles că psihopatul e ascuns în spital și încearcă să găsească salonul ziaristei, omorându-i pe toți care-i ies în cale. Tras de păr, dar satisfăcător de înfiorător.

Când mă sperii reacționez ca o pisică aruncată într-o încăpere plină de câini. Îngheț, nu mișc un mușchi. Dar Perry pare să fie tipul foarte emotiv. Când suspansul crește, se smucește, sare nervos și varsă apă minerală pe el. De fiecare dată când ucigașul sare dintr-un dulap, Perry sare din scaun. De câteva ori, mă întorc spre Tami și dau ochii peste cap. Totuși, nu-l necăjesc pe Perry în legătură cu reacțiile lui. Nici măcar nu aduc vorba de ele când se aprind luminile. Nu vreau să rup fragilul nostru acord de pace.

Ieșim din teatru și hotărâm că nu ne-au ajuns floricelele și Coca-Cola și bomboanele fructate. Trecem strada la Winchell's și cumpărăm o cutie de gogoși. Perry și le ia cu ciocolată. Eu mi le iau cu topping multicolor. Mâncăm gogoși la tejghea și stăm de vorbă. E clar că Perry știe să vorbească. E ca un avocat în fața Curții Supreme. Apoi, în mijlocul unei propoziții de cincisprezece minute, se oprește și-l întreabă pe tipul din spatele tejghelei:

— Locul ăsta e deschis non-stop?

— Dap, spune tipul din spatele tejghelei.

— Șapte zile pe săptămână?

— Îhî.

— Trei sute șaizeci și cinci de zile pe an?

— Da.

— Atunci, de ce ușa din față are *încuietoare?*

Ne întoarcem cu toții și ne uităm. Ce întrebare strălucită! Încep să râd așa de tare că îmi scuip gogoașa. Toppingul multicolor cade din gura mea de parcă ar fi confetti. Cred că e cea mai amuzantă, cea mai deșteaptă chestie spusă vreodată. Cu siguranță cea mai amuzantă, cea mai deșteaptă spusă vreodată în acest Winchell's. Până și tipul cu gogoșile trebuie să zâmbească și să recunoască:

— Puștiule, asta e o întrebare tare.

— Așa e viața, nu? spune Perry. Plină de încuietori la Winchell's și de alte chestii inexplicabile.

Totdeauna am crezut că eu sunt cel care observă diferite lucruri. Dar uite un puști care nu numai le

observă, dar le și subliniază. Când mama vine să ne ia pe mine și pe Tami, îmi pare rău că trebuie să mă despart de noul meu prieten, Perry. Chiar îmi dau seama că nu mă mai deranjează așa de tare tricoul lui cu polo.

ÎL ÎNTREB PE TATĂL MEU dacă pot rămâne peste noapte la Perry.

— Nici să nu te gândești, spune el.

Nu cunoaște deloc familia lui Perry. Și nu are încredere în nimeni pe care nu-l cunoaște. Tatăl meu e bănuitor față de toată lumea, mai ales față de părinții prietenilor noștri. Nu mă obosesc să-l întreb de ce și nu pierd timpul certându-mă. Îl invit pur și simplu pe Perry să rămână la noi peste noapte.

Perry este foarte politicos cu părinții mei. E plăcut cu frații mei, mai ales cu Tami, deși ea i-a descurajat cu blândețe dragostea. Îl întreb dacă vrea un tur rapid al casei. Sigur, spune, așa că îi arăt camera pe care o împart cu Philly. Râde când vede dunga albă din mijloc. Îi arăt terenul din spate. Schimbă câteva mingi cu dragonul. Îi spun cât de mult urăsc dragonul, cum credeam că e un monstru viu, în carne și oase. Pare să înțeleagă. A văzut destule filme de groază ca să știe că monștrii au tot felul de forme și dimensiuni.

Cum Perry este și el un cunoscător al genului horror, am o surpriză pentru el. Am făcut rost de o copie după *Exorcistul*. După ce l-am văzut, speriat-mort, la *Visiting Hours*, abia aștept să văd cum reacționează la un autentic clasic horror. După ce adorm toți ceilalți, strecurăm filmul în video. Eu sufăr un mic anevrism cu fiecare rotire a capului Lindei Blair, dar Perry nici măcar nu tresare. *Visiting Hours* îi dă fiori, dar *Exorcistul* îl lasă rece? Mă gândesc: gagiul ăsta e altfel setat.

După aceea stăm, bem sucuri și vorbim. Perry e de acord că tatăl meu e mai înspăimântător decât tot ce are de oferit Hollywoodul, dar spune că tatăl lui e de două ori mai înfricoșător. Tatăl lui, îmi spune, e un căpcăun, un tiran și un narcisist – e prima dată când aud acest cuvânt.

Perry spune:

— Narcisist înseamnă că se gândește numai la el. Mai înseamnă că fiul lui e proprietatea lui personală. Are o imagine asupra vieții fiului său și nu-i pasă care e imaginea fiului în legătură cu acel viitor.

— Sună cunoscut.

Perry și cu mine suntem de acord că viața ar fi de un milion de ori mai bună dacă tații noștri ar fi ca tații celorlalți copii. Dar aud o undă mai adâncă de suferință în vocea lui Perry, pentru că spune că tatăl lui nu-l iubește. Eu nu m-am îndoit niciodată de iubirea tatălui meu. Mi-aș dori doar să fie mai blândă, să asculte mai mult și să fie mai puțin furioasă. Uneori, îmi doresc ca tatăl meu să mă iubească mai puțin. Poate că atunci ar lăsa-o mai moale, m-ar lăsa să-mi fac propriile alegeri. Îi spun lui Perry că mă înnebunește că nu am de ales, că nu am nimic de spus în legătură cu ce fac și cine sunt. De aceea mă preocupă mai mult, obsesiv, puținele alegeri pe care le am – ce haine port, ce mănânc, ce prieteni am.

Dă din cap. Înțelege.

În sfârșit, în Perry am un prieten cu care pot împărtăși aceste cugetări adânci, un prieten căruia îi pot spune despre încuietorile de la Winchell's din viața mea. Vorbesc cu Perry despre faptul că joc tenis, deși urăsc tenisul. Despre faptul că urăsc școala, deși îmi plac cărțile. Despre cât de norocos mă simt că-l am pe Philly, în ciuda șirului său de ghinioane. Perry ascultă, la fel de răbdător ca Philly, dar mai implicat. Perry nu doar vorbește, ascultă, apoi dă din cap. Face conversație. Analizează, face strategii, caută soluții, mă ajută să-mi fac un plan pentru a îmbunătăți lucrurile. Când îi spun lui Perry despre problemele mele, la început par încâlcite și prostești, dar el are un mod de a le reașeza, de a le face să sune logic, care pare a fi primul pas către rezolvarea lor. Mă simt ca și cum aș fi fost pe o insulă pustie, cu nimeni cu care să vorbesc în afară de palmieri, și acum un naufragiat grijuliu, sensibil și care gândește aceleași lucruri ca mine – cu toate că are o prostie de jucător de polo pe tricou – a venit poticnit la mal.

Perry mi se confesează în legătură cu nasul și gura lui. Îmi spune că s-a născut cu cerul gurii despicat. Spune că acest lucru l-a făcut foarte sfios și dureros de timid cu fetele. S-a operat pentru a repara acest lucru și mai are în față încă cel puțin o operație. Îi spun că nu se observă chiar așa de tare. Îi vin lacrimi în ochi. Îngână ceva despre tatăl lui care dă vina pe el.

Cele mai multe conversații cu Perry ajung, în cele din urmă, la tați și, de la tați, trecem ușor la viitor. Vorbim despre bărbații care vom fi odată ce vom fi scăpat de tații noștri. Ne promitem unul altuia că vom fi diferiți, nu doar de tații noștri, dar și de toți bărbații pe care-i cunoaștem, chiar și de cei pe care-i vedem în filme. Facem un legământ că nu vom lua niciodată droguri și nu vom consuma alcool. Iar când vom fi bogați, făgăduim, vom face tot ce putem pentru a ajuta lumea. Pecetluim acestea strângându-ne mâna. O strângere de mână secretă.

Perry are mult până să ajungă bogat. Niciodată n-are un sfanț. Tot ce facem e din partea mea. Nu am mult – o alocație modestă, plus ce reușesc să mai scot de la clienții de la cazinouri și hoteluri. Dar nu-mi pasă: ce-i al meu e și al lui Perry, pentru că am hotărât că Perry este noul meu prieten *cel mai bun*. Tatăl meu îmi dă în fiecare zi cinci dolari pentru mâncare și cheltuiesc fără probleme jumătate pe Perry.

Ne întâlnim în fiecare după-amiază la Cambridge. După ce ne prostim, schimbăm câteva mingi, ne ducem să luăm o gustare. Ne strecurăm pe ușa din spate, sărim peste zid și alergăm peste terenul viran la 7-Eleven unde jucăm jocuri video și mâncăm Chipwich, plătiți de mine, până când vine vremea să mergem acasă.

Un Chipwich e un nou sendviș cu înghețată pe care Perry l-a descoperit de curând. Înghețată de vanilie presată între doi biscuiți subțiri pufoși de ciocolată – e cea mai bună mâncare din lume după Perry, care e un dependent înrăit. Îi plac Chipwich mai mult decât să vorbească. Poate să vorbească o oră despre frumusețea Chipwich – și cu toate acestea un Chipwich este unul

dintre puținele lucruri care-l pot face să se oprească din vorbit. Îi cumpăr grămezi de Chipwich și îmi pare rău că nu are destui bani pentru a-și cultiva obiceiul.

Suntem la 7-Eleven într-o zi, când Perry se oprește din mestecat un Chipwich și se uită la ceasul de pe perete.

— Rahat, Andre, hai să mergem la Cambridge, mama mea vine să mă ia devreme.

— Mama ta?

— Da. Mi-a spus să fiu gata si să o aștept în față.

Mă uit în susul străzii și văd două mașini venind spre Cambridge – un Volkswagen buburuză și un Rolls-Royce decapotabil. Văd că buburuza trece de Cambridge și îi spun lui Perry să se relaxeze, avem timp. A ratat intersecția.

— Nu, spune Perry, haide, haide.

— Bagă viteză, alergând după Rolls Royce.

— Hei! Ce? Perry, glumești? Mama ta are un Rolls? Ești – *bogat?*

— Așa cred.

— De ce nu mi-ai spus?

— Nu m-ai întrebat niciodată.

Pentru mine, aceasta e definiția lui a fi bogat: nu-ți trece prin minte să i-o spui celui mai bun prieten al tău. Și banul e atât de la sine înțeles, încât nu-ți pasă cum l-ai obținut.

Perry însă e mai mult decât bogat. Perry e superbogat. Perry e Richie Rich. Tatăl lui, asociat principal la o mare firmă de avocatură, deține un post TV local. Vinde *aer,* spune Perry. Gândiți-vă. *Să vinzi aer.* Când poți să vinzi aer, nenicule, te-ai scos. (Probabil că alocația pe care i-o dă tatăl lui e tot din aer.)

În sfârșit, tatăl meu mă lasă să-l vizitez pe Perry acasă și descopăr că nu trăiește într-o casă, ci într-un mega-conac. Mama lui ne duce până acolo în Rolls Royce și fac ochii mari când trecem încet de o poartă masivă, pe lângă dealuri înverzite, apoi pe sub copaci umbroși enormi. Ne oprim în fața unui loc care arată ca marele conac al lui Bruce Wayne. O întreagă aripă e doar a lui

Perry, inclusiv camera de vis a unui adolescent, cu masă de ping-pong, masă de biliard, televizor cu ecran mare, mini-frigider și set de tobe. De-a lungul unui coridor lung ajungi la dormitorul lui Perry, cu pereții acoperiți de zeci și zeci de coperte din *Sports Illustrated.*

Rotesc capul de jur împrejur, mă uit la imaginile cu mari sportivi și nu pot spune decât un singur cuvânt: Oau.

— Am făcut singur toate astea, spune Perry.

Data viitoare când merg la dentist, smulg toate copertile revistelor *Sports Illustrated* din sala de așteptare și le ascund sub haină. Când i le dau lui Perry, clatină din cap.

— Nu, pe asta o am. Și pe asta. Le am pe toate, Andre. Am abonament.

— O, în regulă. Îmi pare rău.

Nu doar că nu am întâlnit niciodată un puști bogat. Nu am întâlnit niciun puști cu abonament.

DACĂ NU NE PETRECEM TIMPUL LA CAMBRIDGE sau la conacul lui, Perry și cu mine vorbim la telefon. Suntem nedespărțiți. De aceea, e distrus când îi spun că plec pentru o lună, ca să joc la câteva turnee în Australia. Mc Donald's face o echipă din cei mai buni juniori americani și ne trimite să jucăm cu cei mai buni din Australia.

— O lună întreagă?

— Știu. Dar nu am de ales. Tatăl meu.

Nu e cu totul adevărat. Sunt unul dintre cei doar doi puști de doisprezece ani selecționați, deci mă simt onorat, emoționat, deși un pic îndoit de ideea de a călători atât de departe de casă – călătoria cu avionul e de paisprezece ore. De dragul lui Perry, minimalizez călătoria. Îi spun să nu-și facă griji, o să mă întorc cât ai clipi și vom face un festin Chipwich.

Zbor singur la Los Angeles și, când aterizez, îmi doresc să mă întorc imediat la Vegas. Mi-e frică. Nu știu unde trebuie să merg sau cum să mă descurc prin

aeroport. Mi se pare că ies în evidență în treningul meu cu arcurile aurite McDonald's pe spate și numele meu pe piept. Acum, în depărtare, văd un grup de copii cu același trening. Echipa mea. Mă duc la singurul adult din grup și mă prezint.

Îmi zâmbește larg. E antrenorul. Primul meu antrenor adevărat.

— Agassi, spune. Talentul din Vegas? Hei, mă bucur să te avem cu noi!

În timpul zborului spre Australia, antrenorul stă pe interval și ne spune cum va fi excursia. Vom juca cinci turnee în cinci orașe diferite. Dar cel mai important turneu va fi al treilea, la Sydney. Aici cei mai buni dintre ai noștri se vor confrunta cu cei mai buni australieni.

— Vor fi probabil cinci mii de spectatori în tribune, spune, plus că va fi televizat în toată Australia.

Că tot vorbeam despre presiune.

— Dar am și vești bune, spune antrenorul. De fiecare dată când câștigați un turneu, vă dau voie să beți o bere rece.

Câștig primul meu turneu la Adelaide, fără probleme, iar în autocar antrenorul îmi întinde un Foster's Lager rece ca gheața. Mă gândesc la Perry și la legământul nostru. Mă gândesc cât de ciudat e că am doisprezece ani și mi se dă băutură. Dar cutia de bere arată așa de rece și colegii mei de echipă mă privesc. În plus, sunt la mii de mile de casă – pizda mă-sii. Iau o gură. Delicioasă. O dau gata din patru înghițituri, apoi mă lupt cu conștiința vinovată pentru restul după-amiezii. Mă uit pe geam cum trece pustiul australian și mă întreb cum va primi Perry vestea, dacă nu va mai fi prietenul meu.

Câștig trei din următoarele patru turnee. Încă trei beri. Fiecare mai delicioasă decât ultima. Dar, cu fiecare înghițitură, simt gustul amar al vinovăției.

PERRY ȘI CU MINE NE ÎNTOARCEM la vechea noastră rutină. Filme de groază. Discuții lungi.

Cambridge. 7-Eleven. Chipwich. Totuși, din când în când, îl privesc și simt greutatea trădării mele.

Mergem de la Cambridge spre 7-Eleven și nu pot să mai țin în mine. Vinovăția mă devorează. Purtăm amândoi căști băgate în walkmanul lui Perry și ascultăm Prince. *Purple Rain.* Îl bat pe Perry pe umăr și îi spun să-și scoată căștile.

— Ce e?

— Nu știu cum să-ți spun.

Se holbează la mine.

— Ce e?

— Perry. Am încălcat legământul nostru.

— Nu.

— Am băut o bere în Australia.

— Doar una?

— Patru.

— Patru!

Las capul în jos.

Se gândește. Se uită lung la munți.

— Păi, spune, facem alegeri în viață, Andre, tu ai făcut-o pe a ta. Cred că rămân singur.

Dar după câteva minute devine curios. Mă întreabă ce gust au avut berile și, din nou, nu pot să mint. Îi spun că au fost excelente. Îmi cer din nou scuze, dar nu are rost să mă prefac că am remușcări. Perry are dreptate – am avut de ales, măcar o dată, și am ales. Sigur, mi-aș dori să nu fi încălcat legământul nostru, dar nu pot să mă simt rău pentru că în sfârșit mi-am exercitat liberul-arbitru.

Perry se încruntă ca un tată. Nu ca tatăl meu sau ca tatăl lui, ci ca un tată de la televizor. Arată ca și cum ar trebui să poarte o flanelă și să fumeze pipă. Îmi dau seama că legământul pe care l-am făcut eu și Perry, la bază, a fost o promisiune de a ne deveni unul altuia tați. Să ne creștem unul pe celălalt. Îmi cer încă o dată iertare și îmi dau seama cât de dor mi-a fost de Perry cât am fost plecat. Fac un alt legământ, cu mine însumi, că nu voi mai pleca niciodată de acasă.

◇ ◇ ◇

TATĂL MEU MĂ ABORDEAZĂ ÎN BUCĂTĂRIE. Îmi spune că trebuie să stăm de vorbă. Mă întreb dacă a auzit despre treaba cu berea.

Îmi spune să mă așez la masă. Se așază în fața mea. O sticlă neterminată de Norman Rockwell stă între noi. Îmi vorbește despre un reportaj pe care l-a văzut de curând la *60 de minute*. E vorba despre o școală de tenis cu internat pe coasta de vest a Floridei, lângă golful Tampa. Prima școală de acest fel, spune tatăl meu. O tabără de antrenament pentru tineri jucători de tenis, condusă de un fost parașutist pe nume Nick Bollettieri.

— Și?

— Și – te duci acolo.

— Ce!

— Nu ai cum să mai progresezi aici, în Las Vegas. I-ai bătut pe toți localnicii. I-ai bătut pe toți băieții din Vest! *Andre, i-ai bătut pe toți jucătorii de la liceul local!* Nu mai am nimic să te învăț.

Tatăl meu nu o spune, dar e evident: e hotărât să procedeze altfel cu mine. Nu vrea să repete greșelile pe care le-a făcut cu frații mei. Le-a distrus jocul ținând de ei prea mult, prea din scurt, și, în plus, și-a distrus și relația cu ei. Lucrurile cu Rita au ajuns atât de rău, încât a fugit de curând cu Pancho Gonzalez, legenda tenisului, care e cu cel puțin treizeci de ani mai mare decât ea. Tatăl meu nu vrea să mă îngrădească, sau să mă rupă, sau să mă distrugă. Așa că mă exilează. Mă trimite departe, în parte pentru a mă apăra de el însuși.

— Andre, spune, trebuie să mănânci, să dormi și să bei tenis. Doar așa vei fi numărul unu.

— Deja mănânc, dorm și beau tenis.

Dar el vrea să mănânc, să dorm și să beau în altă parte.

— Cât costă academia asta de tenis?

— În jur de 12 000 de dolari pe an.

— Nu ne putem permite.

— Te duci doar trei luni. Asta înseamnă 3 000 de dolari.

— Nici asta nu ne putem permite.

— E o investiție. În tine. O să găsim o cale.

— Nu vreau să merg.

Văd pe chipul tatălui meu că e hotărât. Punct.

Încerc să văd partea bună. Sunt doar trei luni. Pot să suport orice timp de trei luni. În plus, cât de rău poate fi? Poate că va fi ca în Australia. Poate va fi distractiv. Poate vor exista avantaje neprevăzute. Poate că mă voi simți ca și cum aș juca pentru o echipă.

— Dar cu școala? întreb. Sunt în mijlocul clasei a șaptea.

— E o școală în orașul de lângă, spune tatăl meu. O să te duci dimineața, jumătate de zi, apoi vei juca tenis toată după-amiaza până noaptea.

Sună istovitor. Puțin timp mai târziu, mama îmi spune că reportajul de la *60 de minute* a fost de fapt o descriere a acestui personaj, Bollettieri, care la bază avea un magazin de articole pentru tenis unde punea copiii să muncească.

SE ORGANIZEAZĂ O PETRECERE DE RĂMAS-BUN pentru mine la Cambridge. Domnul Fong pare îngrijorat, Perry arată ca un sinucigaș, tatăl meu e nesigur. Stăm și mâncăm tort. Jucăm tenis cu baloanele, apoi le spargem cu ace. Toată lumea mă bate pe spate și-mi spune ce bine o să mă distrez.

— Știu, spun eu. Abia aștept să mă lupt cu copiii ăia din Florida.

Minciuna sună ca o greșeală intenționată, ca o minge lovită cu marginea de lemn a rachetei.

Pe măsură ce se apropie ziua plecării mele, nu mai dorm bine. Mă trezesc agitat, transpirat, înfășurat în cearșafuri. Nu pot să mănânc. Deodată conceptul de dor de casă mi se pare foarte clar definit. Nu vreau să-mi părăsesc casa, frații, mama, prietenul cel mai bun. În ciuda tensiunii din casa mea, a terorii ocazionale, aș da orice să rămân. Cu toată durerea pe care mi-a provocat-o tatăl meu, singurul lucru constant a fost prezența lui. A

fost mereu acolo, în spatele meu, iar acum nu va mai fi. Mă simt abandonat. Credeam că singurul lucru pe care-l vreau e să scap de el, iar acum că mă trimite să plec, am inima frântă.

Îmi petrec ultimele zile acasă sperând că mama mea îmi va veni în ajutor. Mă uit la ea tânguitor, dar mă privește înapoi cu un chip care spune: „L-am văzut frângând trei copii. Ești norocos să scapi cât încă ești întreg".

Tatăl meu mă duce la aeroport. Mama vrea să vină, dar nu poate pierde o zi de muncă. Perry îi ia locul. Vorbește fără întrerupere tot drumul. Nu pot să-mi dau seama dacă încearcă să mă înveselească pe mine sau pe el.

— Sunt doar trei luni, spune. O să ne trimitem scrisori, cărți poștale. O să vezi, o să fie bine. O să înveți foarte multe. Poate chiar o să-ți fac o vizită.

Mă gândesc la *Visiting Hours*, filmul de groază tras de păr pe care l-am văzut în seara în care s-a născut prietenia noastră. Perry se poartă în clipa aceasta cum s-a purtat atunci, așa cum reacționează mereu când îi e teamă – se agită, sare din scaun. Iar eu reacționez în felul meu tipic. O pisică aruncată într-o încăpere plină de câini.

5

AUTOBUZUL DE LA AEROPORT ajunge imediat după apusul soarelui. Academia de Tenis Nick Bollettieri, construită pe fundația unei vechi ferme de roșii, nu e nimic special, doar câteva clădiri care arată ca niște corpuri de celule. Se și numesc ca niște corpuri de celule: clădirea B, clădirea C. Mă uit de jur împrejur și aproape mă aștept să văd un turn de control și sârmă ghimpată. Mai amenințătoare, întinzându-se în depărtare, văd rânduri-rânduri de terenuri de tenis.

Când soarele dispare în spatele mlaștinilor negre, temperatura scade. Mă ghemuiesc în bluza mea. Credeam că Florida ar trebui să fie fierbinte. Un membru al echipei mă salută când mă dau jos din autobuz și mă duce direct la baraca mea, care e goală și straniu de tăcută.

— Unde sunt toți?

— În sala de studiu, spune. În câteva minute va fi oră liberă. E ora dintre sala de studiu și vremea culcării. Du-te la centrul de recreere și prezintă-te celorlalți.

În centrul de recreere găsesc două sute de băieți încinși, plus câteva fete dure, despărțiți în găști bine conturate. Una dintre cele mai mari găști e înghesuită în jurul unei mese de ping-pong Nerf și le strigă măscări celor doi băieți care joacă. Îmi sprijin spatele de un perete

și scrutez încăperea. Recunosc câteva fețe, inclusiv una sau două de la călătoria din Australia. Puștiul ăsta de acolo – am jucat cu el în California. Gagiul ăla cu înfățișare rea de acolo – am jucat trei seturi dure împotriva lui în Arizona. Toată lumea pare talentată, extrem de încrezătoare. Copiii sunt de toate culorile, mărimile, vârstele și din toată lumea. Cel mai mic are șapte ani, cel mai mare nouăsprezece. După ce am fost stăpân peste Las Vegas toată viața, acum sunt un pește mic într-un lac mare. Sau într-o mlaștină. Și cei mai mari dintre peștii cei mari sunt cei mai buni jucători din țară – supraoameni adolescenți, care formează cea mai strânsă gașcă într-un colț îndepărtat.

Încerc să mă uit la meciul de ping-pong. Chiar și aici sunt depășit. Acasă nimeni nu mă bătea la pig-pong. Aici? Jumătate dintre tipii ăștia m-ar rupe.

Nu-mi dau seama cum aș putea să mă potrivesc vreodată în acest loc, cum aș putea să-mi fac prieteni. Vreau să plec acasă, chiar acum, sau măcar să telefonez acasă, dar ar trebui să sun cu taxă inversă și știu că tatăl meu nu va accepta să plătească. Doar faptul că știu că nu pot auzi vocea mamei mele sau pe a lui Philly, indiferent cât de tare aș simți nevoia, mă face să intru în panică. Când se termină ora liberă, mă grăbesc să ajung înapoi la baraca mea și să mă întind pe prici, așteptând să dispar în mlaștina neagră a somnului.

Trei luni, îmi spun. Doar trei luni.

OAMENILOR LE PLACE SĂ VORBEASCĂ despre Academia Bollettieri ca despre o tabără de antrenament, dar, de fapt, e o închisoare strălucită. Și nu prea strălucită. Mâncăm groaznic – un terci cafeniu de carne și tocană gelatinoasă și o zeamă cenușie turnată peste orez – și dormim pe priciuri înguste de-a lungul pereților de placaj ai barăcilor noastre construite în stil militar. Ne trezim în zori și mergem la culcare la puțin timp după cină. Ieșim rar și avem contact limitat cu lumea din afară. Ca cei mai mulți prizonieri, nu facem decât să

dormim și să mâncăm, iar principala noastră corvoadă este ca săpatul în stâncă. Săpături pentru serviciu, săpături pentru fileu, săpături pentru rever, săpături pentru forehand, cu câte un meci ocazional pentru a stabili ierarhia, pe cei puternici și pe cei slabi. Uneori pare că suntem gladiatori ce se pregătesc sub Colosseum. Cu siguranță cei treizeci și cinci de instructori care latră la noi în timp ce săpăm se socotesc supraveghetori de sclavi.

Când nu săpăm, studiem psihologia tenisului. Luăm ore de rezistență mentală, gândire pozitivă și vizualizare. Suntem învățați să închidem ochii și să ne imaginăm că am câștigat la Wimbledon, ridicând trofeul acela de aur deasupra capului. Apoi mergem la aerobic sau la antrenamentele cu greutăți, sau ieșim pe terenul accidentat unde fugim până cădem lați.

Presiunea constantă, concurența dură, lipsa totală de supraveghere din partea adulților – ne transformă încet-încet în animale. Se impune un fel de lege a junglei. E *Karate Kid* cu rachete, *Împăratul muștelor* cu forehanduri. Într-o seară doi băieți se ceartă într-una dintre barăci. Un alb și un asiatic. Băiatul alb lansează o insultă rasistă, apoi iese. Timp de o oră întreagă băiatul asiatic stă în mijlocul barăcii și se întinde, își scutură mâinile și picioarele, își învârte gâtul. Face o serie de mișcări de judo, apoi își înfășoară cu atenție, metodic, gleznele. Când băiatul alb se întoarce, băiatul asiatic se răsucește, își încrucișează picioarele în aer și lansează o lovitură care-i zdrobește maxilarul băiatului alb.

Partea șocantă este că niciunul dintre băieți nu e exmatriculat, ceea ce contribuie la sentimentul general de anarhie.

Alți doi băieți au o dușmănie măruntă pe termen lung. E vorba mai ales de glume, batjocuri, lucruri mici – până când unul dintre băieți merge mai departe. Timp de zile întregi, urinează și defechează într-o găleată. Apoi, într-o noapte, târziu, dă năvala în baraca celuilalt băiat și îi toarnă găleata în cap.

Sentimentul de junglă, amenințarea permanentă a violenței și a capcanelor este amplificată, chiar înainte de stingerea luminilor, de sunetul unor tobe din depărtare.

Îl întreb pe unul dintre băieți:

— Ce naiba e asta?

— Oh. E doar Courier. Îi place să bată într-un set de tobe pe care i l-au trimis părinții lui.

— Cine?

— Jim Courier. Din Florida.

După câteva zile, îl văd pentru prima dată pe administratorul, fondatorul și proprietarul Academiei de Tenis Nick Bollettieri. Are cincizeci și ceva de ani, dar arată de parcă ar avea 250, pentru că bronzul este una dintre obsesiile lui, pe lângă tenis și însurătoare. (A avut cinci sau șase soții, nimeni nu știe exact.) A absorbit atâta soare, s-a prăjit atât de profund sub atât de multe lămpi cu ultraviolete, încât și-a distrus permanent pigmentul. Singura porțiune a feței lui care nu are culoarea cărnii de vită uscată e mustața, de fapt un fel de cioc negru, tuns meticulos, dar fără părul de pe bărbie, astfel încât arată ca o încruntătură permanentă. Îl văd pe Nick plimbându-se prin tabără, un om roșu, furios, cu ochelari de soare pe toată fața, certând pe cineva care aleargă alături de el, încercând să țină pasul, și mă rog să nu am niciodată de-a face cu Nick direct. Îl privesc cum se strecoară într-un Ferrari roșu și demarează, lăsând o dâră de praf în urmă.

Un puști îmi spune că e treaba noastră să spălăm și să lustruim cele patru mașini sport ale lui Nick.

— Treaba noastră? Asta e vrăjeală.

— Spune-i cui vrei tu.

Îi întreb pe câțiva dintre băieții mai mari, câțiva dintre veterani, despre Nick. Cine e? Care-i treaba cu el? Îmi spun că e un țepar, un tip care face bani frumoși din tenis, dar căruia nu-i place în mod deosebit jocul și nici nu-l știe așa de bine. Nu e ca tatăl meu, fascinat de unghiurile, cifrele și frumusețea tenisului. Pe de altă parte, e exact ca tatăl meu. E fascinat de bani. E un tip care a picat examenul pentru piloți de vas, a abandonat facultatea de

drept, venindu-i într-o zi ideea să predea tenis. A călcat în rahat. Cu un pic de muncă grea și o grămadă de noroc, și-a transformat imaginea în cea a unui titan al tenisului, mentor pentru copii-minune. Ai câte ceva de învățat de la el, spun ceilalți copii, dar nu face minuni.

Nu pare un tip care să poată să mă facă să nu mai urăsc jocul.

JOC UN MECI DE ANTRENAMENT în care îi trag o bătaie destul de zdravănă unui puști de pe Coasta de Est, când îmi dau seama că Gabriel, unul dintre acoliții lui Nick, e în spatele meu și se uită.

După câteva mingi, Gabriel oprește jocul. Mă întreabă:

— Nick te-a văzut jucând?

— Nu, domnule.

Se încruntă, pleacă.

Mai târziu aud din difuzorul care răsună la toate terenurile Academiei Bollettieri:

Andre Agassi la curtea supremă interioară! Andre Agassi, prezintă-te la curtea supremă interioară – imediat!

N-am fost niciodată la curtea supremă interioară și nu-mi dau seama de ce sunt chemat acum. Alerg până acolo și îi găsesc pe Gabriel și pe Nick, umăr lângă umăr, așteptându-mă.

Gabriel îi spune lui Nick:

— Trebuie să vezi cum joacă puștiul ăsta.

Nick se duce la umbră. Gabriel merge de partea cealaltă a fileului. Mă pune la treabă timp de jumătate de oră. Arunc din când în când câte o privire peste umăr: văd vag silueta lui Nick, concentrat, mângâindu-și mustața.

— Dă câteva lovituri cu reverul, spune Nick. Vocea lui sună ca ariciul de la pantofi.

Fac ce mi se spune. Lovesc cu reverul.

— Acum servește de câteva ori.

Servesc.

— Vino la fileu.

Vin la fileu.

— Ajunge.

Vine către mine.
— De unde ești?
— Las Vegas.
— Pe ce loc ești la nivel național?
— Numărul trei.
— Cum dau de tatăl tău?
— E la muncă. Lucrează de noapte la MGM.
— Dar mama ta?
— La ora asta? Probabil e acasă.
— Vino cu mine.

Mergem încet către biroul său, unde îmi cere numărul de acasă. Stă într-un scaun înalt de piele neagră, aproape cu spatele la mine. Îmi simt fața mai roșie decât arată a lui. Formează numărul și vorbește cu mama mea. Ea îi dă numărul tatălui meu. Formează din nou.

Urlă.

— Domnule Agassi! Nick Bollettieri la telefon! Exact, exact. Da, ascultați-mă. O să vă spun ceva *foarte* important. Băiatul dumneavoastră e mai talentat decât toți cei pe care i-am văzut trecând prin această academie. Exact. Din toate timpurile. Și îl voi duce până în vârf.

Despre ce naiba vorbește? Sunt aici doar pentru trei luni. Plec în șaizeci și patru de zile. Nick tocmai spune că vrea să *rămân* aici? Să trăiesc aici – pentru totdeauna? Cu siguranță tatăl meu nu o să fie de acord cu asta.

Nick spune:

— Corect. Nu, nu e o problemă. O să fac în așa fel încât să nu plătiți un ban. Andre poate să rămână, pe gratis. Rup cecul dumneavoastră.

Inima mi se rupe. Știu că tatăl meu nu poate rezista la nimic gratuit. Soarta mi-e pecetluită.

Nick închide telefonul și se întoarce către mine în scaunul său. Nu-mi explică. Nu mă consolează. Nu mă întreabă dacă asta vreau. Nu spune decât:

— Du-te înapoi la terenuri.

Șeful închisorii a adăugat câțiva ani condamnării mele și nu pot face nimic decât să-mi iau ciocanul și să mă întorc la mormanul de pietre.

◇ ◇ ◇

FIECARE ZI LA ACADEMIA BOLLETTIERI începe cu o duhoare de nesuportat. Pe dealurile dimprejur sunt niște centrale de procesare a portocalelor care emană un miros toxic de coji de portocală arse. Este primul lucru care mă lovește atunci când deschid ochii, îmi amintește că e adevărat, nu m-am întors la Vegas, nu visez în patul meu din terenul din dreapta. Nu mi-a plăcut niciodată în mod deosebit sucul de portocale, dar după Academia Bollettieri nu voi mai putea privi niciodată un bax de Minute Maid.

Când soarele începe să lumineze mlaștinile, risipind ceața dimineții, mă grăbesc să ajung înaintea celorlalți băieți la dușuri, pentru că doar primii prind apă caldă. De fapt nu e un duș, ci doar o țeavă micuță din care curge un jet subțire de ace dureroase care abia te udă, darămite să te spele. Apoi alergăm cu toții la micul dejun, servit într-o cantină atât de haotică, încât pare un spital de boli mentale în care asistentele au uitat să distribuie medicamentele. Dar e mai bine să ajungi devreme, altfel lucrurile pot sta mai rău. Untul va fi plin de firimiturile tuturor celorlalți, nu va mai fi pâine, ouăle vor fi înghețate.

Direct de la micul dejun, ne îmbarcăm într-un autobuz pentru a merge la școală, Bradenton Academy, la douăzeci și șase de minute distanță. Îmi împart timpul între două academii, amândouă închisori, dar Bradenton Academy îmi dă o senzație de claustrofobie mai acută, pentru că nu are rost. Măcar la Academia Bollettieri învăț ceva despre tenis. Singurul lucru pe care îl învăț la Bradenton e că sunt prost.

Academia Bradenton are podele scorojite, covoare murdare și o gamă de culori care cuprinde paisprezece nuanțe de gri. Nu e nicio fereastră în toată clădirea, deci lumina e fluorescentă și aerul stătut, cu un potpuriu de miresme fetide, în special vomă, toaletă și teamă. E aproape mai rău decât mirosul de portocale arse de la Bollettieri.

Altor copii, copii din oraș, care nu joacă tenis, nu pare să le pese. Unora pare chiar să le priască la Academia Bradenton, poate pentru că au un program de viață suportabil. Nu îmbină școală cu cariera de sportivi semiprofesioniști. Nu au de luptat cu dorul de casă venind în valuri care se ridică și se retrag precum greața. Stau șapte ore pe zi în clasă, apoi se duc acasă și iau cina și se uită la televizor cu familiile lor. În schimb, noi, cei care migrăm de la Academia Bollettieri, stăm patru ore și jumătate la școală, apoi ne îmbarcăm în autobuz pentru drumul anevoios către slujbele noastre cu normă întreagă, lovitul mingilor până după asfințit, moment în care ne prăbușim grămezi pe priciurile noastre de lemn, pentru a prinde o jumătate de oră de somn înainte de a ne întoarce la starea noastră naturală în centrul de recreere. Apoi moțăim timp de câteva ore inutile deasupra manualelor noastre până la ora liberă și la stingere. Suntem mereu în urmă cu școala și rămânem și mai în urmă. Sistemul e măsluit, produce garantat elevi proști, la fel de rapid și eficient cum produce jucători de tenis buni.

Nu-mi plac lucrurile măsluite, așa că nu-mi prea dau silința. Nu învăț. Nu-mi fac temele. Nu sunt atent. Și mă doare-n cot. La toate orele, stau liniștit în banca mea, îmi privesc picioarele și-mi doresc să fiu în altă parte, în timp ce profesorul mormăie despre Shakespeare sau despre Bătălia de la Bunker Hill sau teorema lui Pitagora.

Profesorilor nu le pasă că nu-i bag în seamă, pentru că sunt unul dintre „Băieții lui Nick" și nu vor să se întâlnească cu Nick. Academia Bradenton continuă să existe pentru că Academia Bollettieri îi trimite un autobuz plin de clienți care plătesc în fiecare semestru. Profesorii știu că slujbele lor depind de Nick, deci nu pot să ne lase corigenți și noi ne bucurăm de statutul nostru special. Ne simțim perfect îndreptățiți fără să ne dăm seama că nu primim lucrul la care suntem cei mai îndreptățiți – o educație.

Dincolo de ușile de metal de la Academia Bradenton se află biroul, centrul nervos al școlii și izvorul a multe

dureri. Bilețelele cu rapoturi și scrisorile de amenințare vin din birou. Acolo sunt trimiși băieții răi. Biroul este și vizuina doamnei G. și a lui Doc G., codirectorii căsătoriți ai Academiei Bradenton și, bănuiesc, actori de mâna a doua frustrați. Doamna G. e o femeie firavă, fără talie. Arată de parcă umerii i-ar fi puși direct pe șolduri. Încearcă să ascundă această formă ciudată purtând fuste, dar acest lucru nu face decât să accentueze problema. Pe față se dă cu două mâini de pudră și o mâzgăleală de ruj, o triadă simetrică de cercuri pe care le asortează așa cum alții fac cu pantofii și cureaua. Obrajii și gura se asortează totdeauna și, de fiecare dată, *aproape* că îți distrag atenția de la spatele cocoșat. Totuși, nimic din ce poartă doamna G. nu îți poate abate privirea de la mâinile ei uriașe. Are mănuși de dimensiunea unor rachete și, prima dată când îmi strânge mâna, simt că leșin.

Bătrânul Doc G. e jumătate cât ea, dar are la fel de multe defecte trupești. Nu e greu să-ți dai seama ce au în comun. Plăpând, schilod, Doc G. are brațul drept uscat din naștere. Ar trebui să-și ascundă brațul, să-l țină la spate sau înfundat într-un buzunar. În loc de aceasta, îl flutură și îl învârte ca pe o armă. Îi place să-i ia pe elevi deoparte pentru discuții între patru ochi și, de fiecare dată când face acest lucru, își pune brațul bolnav pe umărul elevului și-l lasă acolo până termină ce are de spus. Dacă nici asta nu-ți dă fiori, ești imun. Brațul lui Doc G. e ca un mușchi de porc atârnând pe umărul tău și după mai multe ore tot îl simți acolo și tresari.

Doamna G. si Doc G. au impus zeci de reguli la Academia Bradenton, iar una dintre cele mai stricte este interdicția de a purta bijuterii. Deci îmi fac găuri în urechi. E o formă ușoară de răzvrătire, care, după cum văd eu lucrurile, e tot ce-mi rămâne. Rebeliunea e lucrul pe care-l pot alege în fiecare zi și această rebeliune reprezintă în plus un simplu „să te fut“ adresat tatălui meu, care a urât dintotdeauna ideea de cercei la bărbați. De multe ori l-am auzit pe tatăl meu spunând că cerceii sunt egali cu homosexualitatea. Abia aștept să-i vadă

pe ai mei. (Îmi cumpăr atât cercei ficși, cât și din cei care atârnă.) În cele din urmă, va regreta că m-a trimis la mii de mile de casă și m-a lăsat aici să mă stric.

Fac un efort slab și nesincer de a-mi ascunde noul accesoriu, punând un bandaj în jurul lui. Doamna G. observă, bineînțeles, așa cum și speram. Mă scoate din clasă și mă ia la întebări.

— Domnule Agassi, ce înseamnă acel bandaj?

— M-am rănit la ureche.

— Te-ai rănit la ce? Nu fi ridicol. Scoate-ți bandajul.

Îmi scot bandajul. Vede cercelul și pufnește.

— Nu acceptăm cercei la Academia Bradenton, domnule Agassi. Data viitoare când te văd, vreau ca bandajul să dispară și cercelul să fie scos.

La sfârșitul primului semestru, sunt la limita corigenței la aproape toate materiile. În afară de engleză. Am o înclinație ciudată pentru literatură, mai ales poezie. Să învăț pe de rost poezii celebre, să scriu propriile mele poezii, toate acestea mi se par ușoare. Avem de scris o strofă scurtă despre viața noastră de zi cu zi și eu o pun pe a mea mândru pe catedră. Profesoarei îi place. O citește cu voce tare în clasă. Unii dintre copii mă roagă să le scriu temele. Le rezolv în autobuz, nicio problemă. Profesoara de engleză mă oprește după oră și îmi spune că am talent. Zâmbesc. E altfel decât atunci când Nick îmi spune că am talent. Simt că mi-ar plăcea să urmez așa ceva. Pentru o clipă îmi imaginez cum ar fi să fac altceva în afară de tenis – ceva pe care să-l aleg eu. Apoi merg la următoarea oră, matematică, și visul piere într-un nor de formule algebrice. Nu sunt făcut să fiu intelectual. Vocea profesorului de matematică pare la mile depărtare. Următoarea oră, franceză, e mai rea. Sunt *très stupide.* Trec la spaniolă, unde sunt *muy estúpido.* Spaniola, cred, ar putea să-mi scurteze viața. Plictiseala, confuzia ar putea să mă facă să mor în scaun. Mă vor găsi într-o zi în scaun, *muerto*.

Încet-încet, școala devine din grea dăunătoare fizic. Neliniștea îmbarcării în autobuz, călătoria de douăzeci

Am început să devin un rebel la scurt timp după ce am ajuns la Academia Bollettieri.

Credit foto: James Bollettieri

și șase de minute, confruntarea inevitabilă cu doamna G. sau cu Doc G. mă îmbolnăvesc pur și simplu. Lucrul care mă îngrozește cel mai tare este momentul, momentul zilnic, în care sunt prezentat ca un ratat. Această groază este atât de mare încât, în timp, Academia Bradenton îmi schimbă perspectiva asupra Academiei Bollettieri. *Abia aștept* muncile și chiar turneele unde presiunea este mare, pentru că, cel puțin, nu sunt la școală.

Din cauza unui turneu mare, pierd un test foarte important la istorie la Academia Bradenton, un test pe care eram sigur că o să-l pic. Sărbătoresc acest lucru sfârtecându-mi adversarii. Dar, când mă întorc la școală, profesorul îmi spune că trebuie să recuperez.

Ce nedreptate! Mă târăsc spre birou pentru a recupera testul. Pe drum mă ascund într-un colț întunecat și pregătesc o copiuță, pe care o ascund în buzunar.

Nu mai e decât o singură elevă în birou, o fată roșcată cu o față grasă, transpirată. Nici nu clipește, nu-mi înregistrează în niciun fel prezența. Pare a fi în comă. Scriu testul repede, copiind de pe fițuică. Deodată simt

o pereche de ochi care mă privesc. Mă uit în sus și văd că fata roșcată a ieșit din comă și se holbează. Își închide cartea și iese. Îmi bag repede copiuța în chiloți. Smulg o altă foaie de hârtie din caiet și, imitând un scris de fată, scriu: *Ești drăguț! Sună-mă!* Bag hârtia în buzunarul din față exact când doamna G. dă năvala în încăpere.

— Creionul pe masă, îmi spune.

— Ce s-a întâmplat, doamnă G?

— Copiezi?

— La ce? *La asta?* Dacă ar fi să copiez la ceva, nu ar fi la asta. Chestiile astea istorice le știu fluierând. Valley Forge. Paul Revere. Simplu ca bună ziua.

— Scoate tot ce ai în buzunare.

Scot câteva monede, un pachet de gumă, bilețelul de la admiratoarea mea imaginară. Doamna G. ia bilețelul și-l citește cu voce joasă.

Îi spun:

— Mă gândesc ce aș putea să-i răspund. Aveți vreo sugestie?

Îmi aruncă o privire amenințătoare, iese. Trec testul și îl socotesc o victorie morală.

PROFESOARA MEA DE ENGLEZĂ e singura care îmi ia apărarea. Este și fiica doamnei G. și a lui Doc G., deci le spune părinților ei că sunt mai deștept decât o arată notele și comportamentul meu. Aranjează chiar să fac un test de inteligență, iar rezultatele îi confirmă opinia.

— Andre, îmi spune, trebuie să te străduiești mai mult. Dovedește-i doamnei G. că nu ești cum crede ea.

Îi spun că *mă străduiesc,* că fac tot ce pot în condițiile date. Dar sunt mereu obosit de la tenis și distras de presiunea turneelor și a așa-ziselor provocări. Mai ales a provocărilor: o dată pe lună jucăm împotriva cuiva superior în ierarhie. Mi-ar plăcea ca un profesor să-mi explice cum poți să te concentrezi la conjugarea verbelor sau la rezolvarea ecuațiilor, când te pregătești pentru o bătălie de cinci seturi cu vreun golan din Orlando în acea după-amiază.

Nu-i spun totul, pentru că nu pot. M-aș simți ca o fetiță dacă i-aș vorbi despre teama mea de școală, despre nenumăratele dăți când stau în clasă scăldat în sudoare. Nu pot să-i spun despre cât de greu îmi este să mă concentrez, despre groaza de a fi ascultat, despre cum această groază se transformă uneori într-o bulă de aer în intestinul gros, care crește și crește până când trebuie să fug la baie. Între ore, stau adesea încuiat în toaletă.

Apoi mai e și teama socială, efortul de a mă integra, sortit eșecului. La Academia Bradenton, pentru a te integra, îți trebuie bani. Cei mai mulți copii par să fie la parada modei, în timp ce eu am trei perechi de pantaloni, cinci tricouri, două perechi de pantofi de tenis – și un maiou de bumbac în carouri gri și negre. La ore, în loc să mă gândesc la *Litera stacojie,* mă gândesc mai degrabă câte zile pe săptămână pot să scap purtând pulover, îngrijorat de ce voi face când se va încălzi vremea.

Cu cât mă descurc mai greu la școală, cu atât mă răzvrătesc mai tare. Beau, fumez iarbă, mă port ca o jigodie. Sunt vag conștient de raportul invers între note și rebeliune, dar nu mă gândesc prea mult la acest lucru. Prefer teoria lui Nick. El spune că nu mă descurc la școală pentru că am boală pe lume. Poate că e singurul lucru cât de cât adevărat pe care l-a spus vreodată despre mine. (În general, mă descrie ca fiind un figurant plin de el care caută să iasă în evidență. Până și tatăl meu mă cunoaște mai bine de atât.) Purtarea mea generală e ca o boală – violentă, involuntară, de neoprit – așa că o accept la fel cum accept numeroasele schimbări din corpul meu.

În cele din urmă, când notele mele sunt din ce în ce mai proaste, rebeliunea mea atinge apogeul. Mă duc într-un salon de coafură din Bradenton Mall și îi spun stilistului să-mi facă o creastă. Să mă tundă pe părți, să le radă și să lase doar o fâșie groasă de păr țepos în mijloc.

— Ești sigur, puștiule?

— O vreau înaltă și țepoasă. Apoi vopsește-o roz.

Lucrează cu foarfeca dintr-o parte într-alta timp de opt minute. Apoi spune:

— Gata.

Și mă întoarce cu scaunul. Mă uit în oglindă. Cercelul a fost tare, asta e și mai tare. Abia aștept să-i văd fața doamnei G.

Când ies din mall, în timp ce aștept autobuzul care să mă ducă înapoi la Academia Bollettieri, nimeni nu mă recunoaște. Copii cu care mă joc, copii lângă care dorm, toți se uită pe lângă mine. Pentru observatorul comun am făcut ceva care seamănă cu un efort disperat de a ieși în evidență. Dar de fapt m-am făcut pe mine însumi, eul meu interior, adevăratul meu eu, invizibil. Cel puțin asta a fost ideea.

MERG ACASĂ CU AVIONUL, DE CRĂCIUN, și, pe când avionul se apropie de Strip și cazinourile de sub aripa dreaptă sclipesc ca un rând de pomi de Crăciun, asistenta de zbor spune că trebuie să amânăm aterizarea.

Suspine.

— Cum știm că abia așteptați să mergeți în cazinouri, spune ea, ne-am gândit că v-ar plăcea să jucați un pic până când suntem pregătiți să aterizăm.

Urale.

— Toată lumea să scoată un dolar și să-l pună în această pungă pentru răul de înălțime. Apoi scrieți numărul locului dumneavoastră pe cotorul biletului și puneți-l în cealaltă pungă. Vom scoate cotorul unui bilet și acea persoană va câștiga lozul cel mare!

Strânge dolarul de la toți, în timp ce altă asistentă de zbor strânge cotoarele de la bilete. Stă spre vârful avionului și bagă mâna în pungă.

— Și marele premiu se acordă locului, tobele vă rog, 9F!

Eu sunt 9F. Am câștigat! Am câștigat! Mă ridic în picioare și fac cu mâna. Pasagerii se întorc spre mine și mă văd. Alte suspine. Bun așa, a câștigat puștiul cu creasta roz.

Asistenta îmi întinde fără tragere de inimă punga plină de dolari. Îmi petrec restul zborului numărându-i

și renumărându-i, mulțumindu-i stelei mele norocoase pentru potcoava din fund.

Tatăl meu, după cum era de așteptat, e oripilat de păr și de cercel. Dar refuză să dea vina pe el sau pe Academia Bollettieri. Nu vrea să recunoască greșeala pe care a făcut-o trimițându-mă departe și nici nu vrea să audă când îi vorbesc despre a mă întoarce acasă. Mă întreabă doar dacă sunt poponar.

— Nu, spun.

Apoi mă duc în camera mea.

Philly vine după mine. Mă felicită pentru noua înfățișare. Până și o creastă e mai bună decât o chelie. Îi spun despre bafta din avion.

— Oau! Ce-o să faci cu toți banii ăștia?

— Mă gândesc să-i dau pe o brățară de gleznă pentru Jamie. E o colegă de școală a lui Perry. M-a lăsat să o sărut ultima dată când am fost acasă. Dar nu știu – îmi trebuie neapărat haine noi pentru școală. Nu mai pot să stau mult cu un singur pulover gri-negru. Vreau să mă integrez.

Philly dă din cap.

— Grea alegere, frate.

Nu mă întreabă de ce mi-am făcut creastă și mi-am pus cercel, dacă tot vreau să mă integrez. Ia în serios dilema mea, contradicția i se pare coerentă și mă ajută să aleg. Hotărâm că trebuie să cheltuiesc banii pe prietenă și să uit de hainele noi.

Totuși, în momentul în care am brățara de gleznă în mână, sunt cuprins de părere de rău. Mă imaginez întors în Florida, schimbând mereu aceleași câteva articole de îmbrăcăminte. Îi spun lui Philly și el dă pe jumătate din cap.

Dimineața deschid un ochi și-l văd pe Philly deasupra mea, rânjind. Se uită la pieptul meu. Mă uit și eu și găsesc un teanc de bancnote.

— Ce-s astea?

— Am ieșit și am jucat cărți aseară, frate. Am avut noroc. Am câștigat 600 de dolari.

— Și – ce-i cu ăștia?
— Trei sute de biștari. Du-te și ia-ți niște pulovere.

ÎN TIMPUL PAUZEI DE PRIMĂVARĂ, tatăl meu vrea să joc în turnee semiprofesioniste, numite sateliți, care sunt cu calificare deschisă, adică oricine poate să vină și să joace cel puțin un meci. Se țin în orașe mărginașe, *foarte* mărginașe, orășele ca Monroe, Louisiana și Saint Joe, Missouri. Nu pot călători singur; am doar paisprezece ani. Așa că tatăl meu îl trimite pe Philly să mă însoțească. Și să joace. Philly și tatăl meu încă se agață de convingerea că ar putea face ceva cu tenisul.

Philly închiriază o mașină Omni bej, care devine repede versiunea mobilă a dormitorului nostru de acasă. O parte a lui, o parte a mea. Străbatem mii de kilometri și ne oprim doar la fast-fooduri, în locurile de desfășurare a turneului și ca să dormim. Cazarea e gratuită, pentru că în fiecare oraș locuim la străini, familii locale care s-au oferit să găzduiască jucători. Cele mai multe gazde sunt plăcute, dar exagerat de entuziasmate de joc. E suficient de ciudat să locuiești la străini, dar e culmea să discuți despre tenis la clătite și cafea. Pentru mine, vreau să spun. Philly vorbește cu toată lumea și de multe ori trebuie să-l înghiontesc și să trag de el când e vremea să plecăm.

Philly și cu mine ne simțim ca niște haiduci, care trăiesc pe drumuri și fac ce vor. Aruncăm ambalajele de fast-food peste umăr pe bancheta din spate. Ascultăm muzică dată tare, înjurăm cât vrem, spunem tot ce ne trece prin minte, fără să ne temem că vom fi corectați sau făcuți de râs. Totuși, nu vorbim niciodată despre scopurile foarte diferite pe care le avem în această călătorie. Philly vrea să câștige un punct ATP, doar unul, ca să știe cum e să fii în clasament. Eu vreau doar să evit să joc cu Philly, caz în care va trebui să-l bat din nou pe iubitul meu frate.

La primul satelit eu îmi înving adversarul și Philly e învins. După aceea, în mașina închiriată, Philly se

holbează la volan, înmărmurit. Nu știu de ce, înfrângerea asta îl doare mai mult decât altele. Încordează pumnul și lovește volanul. Tare. Apoi îl lovește încă odată. Începe să vorbească singur, încet, încât nu-l pot auzi. Acum vorbește mai tare. Acum strigă, își spune ratat înnăscut și lovește mereu volanul. Dă atât de tare în el, încât sunt sigur că o să-și rupă un os de la mână. Mă gândesc la tatăl nostru, boxând cu volanul după ce-l pusese la pământ pe camionagiu.

Philly spune:

— Mai bine-mi rupeam naibii pumnul! Măcar atunci s-ar fi terminat cu totul! Tata avea dreptate. *Sunt* un ratat înnăscut.

Deodată se oprește. Mă privește și se resemnează. Liniștit. Ca mama noastră. Zâmbește; furtuna a trecut, otrava s-a dus.

— Mă simt mai bine, spune. Râde și pufnește.

În timp ce ieșim din parcare, îmi vinde ponturi despre viitorul meu adversar.

LA CÂTEVA ZILE DUPĂ CE MĂ ÎNTORC la Academia Bollettieri, sunt la Bradenton Mall. Încerc să dau un telefon cu taxă inversă acasă. Uff! Răspunde Philly. Vocea lui sună ca atunci, în parcare.

— Deci, spune. Ne-a venit o scrisoare de la ATP.

— Da?

— Vrei să știi pe ce loc ești?

— Nu știu – vreau?

— Ești numărul 610.

— Serios?

— Șase-zece în lume, frate.

Ceea ce înseamnă că în toată lumea sunt doar 609 de oameni mai buni decât mine. Pe planeta Pământ, în sistemul solar, sunt numărul 610. Lovesc peretele cabinei telefonice și strig de bucurie.

De cealaltă parte a firului e tăcere. Apoi, aproape șoptind, Philly întreabă:

— Cum te simți?

Nu pot să cred cât de egoist am fost, să strig în urechea lui Philly, când el trebuie să fie destul de dezamăgit. Aș vrea să pot să-i dau jumătate din punctele mele ATP. Cu un ton de plictiseală supremă, prefăcându-mă că înăbuș un căscat, îi spun:

— Știi ce? Nu-i mare lucru. E o chestiune supralicitată.

6

CE-AȘ MAI PUTEA FACE? Nick, Gabriel, doamna G., Doc G. – nimeni nu mai pare să-mi observe extravaganțele. Mi-am mutilat părul, mi-am lăsat unghii, inclusiv o unghie de la degetul mic lungă de cinci centimetri și vopsită în roșu. Mi-am făcut găuri în corp, am încălcat regulile, n-am respectat ora stingerii, m-am bătut, am avut accese de furie, am chiulit de la ore, ba chiar m-am strecurat în barăcile fetelor după ore. Am băut litri întregi de whisky, adesea stând sfidător pe pat și, ca un act suprem de sfidare, am construit o piramidă din soldații mei morți. Un turn de trei picioare din sticle goale de Jack Daniel's. Mestec tutun, iarbă tare, ca Skoal și Kodiak, înmuiată în whisky. După înfrângeri, bag o bucată de iarbă de dimensiunea unei prune în gură. Cu cât e mai dură înfrângerea, cu atât mai mare bucata de iarbă. Ce răzvrătire mi-a rămas? Ce nou păcat aș mai putea face pentru a arăta lumii că sunt nefericit și vreau acasă?

În fiecare săptămână, singurele momente când nu urzesc vreo răzvrătire sunt când pot să pierd vremea în centrul de recreere sau sâmbătă seara, când pot să merg la Bradenton Mall și să flirtez cu fetele. Asta înseamnă zece ore pe săptămână în care sunt fericit sau cel puțin nu-mi distrug creierul gândindu-mă la o nouă formă de nesupunere civilă.

Am încă paisprezece ani când Academia Bollettieri închiriază un autocar și ne duce la un turneu important în Pensacola. Academia Bollettieri merge în fiecare an la turnee de acest fel, străbătând Florida, pentru că Nick e de părere că sunt teste bune. Măsurători, le numește. Florida e raiul tenisului, spune Nick, și dacă suntem mai buni decât cei mai buni din Florida, atunci trebuie să fim cei mai buni din lume.

Ajung fără probleme în finală la categoria mea, dar ceilalți puști nu se descurcă așa de bine. Toți sunt eliminați repede. Astfel, toți sunt obligați să se strângă și să urmărească meciul meu. Nu au de ales, nu au unde să meargă. După ce termin, ne vom întoarce la autobuz în grup și vom merge douăsprezece ore până la Academia Bollettieri.

— Nu te grăbi, glumesc puștii.

Nimeni nu e nerăbdător să mai petreacă douăsprezece ore în autobuzul lent și urât mirositor.

Ca să mă distrez, mă hotărăsc să joc meciul în blugi. Nu în pantaloni de tenis sau de antrenament, ci într-o salopetă de blugi ruptă, prespălată și murdară. Știu că nu va afecta rezultatul. Puștiul cu care joc e un fraier. Pot să-l bat cu o mână legată la spate și costumat în gorilă. Ca să fie tacâmul complet, mă dau cu creion de ochi și îmi pun cel mai strident cercel.

Câștig meciul în două seturi. Ceilalți copii mă aclamă din toți rărunchii. Mi se dau puncte suplimentare pentru stil. Pe drumul de întoarcere la Academia Bollettieri, mi se acordă o atenție specială, copiii mă bat pe umăr și mă felicită. În sfârșit simt că mă integrez, că devin unul dintre puștii tari, unul dintre cei importanți. În plus, am câștigat turneul.

A doua zi, imediat după prânz, Nick convoacă o întâlnire surpriză.

— Toată lumea la mine, zbiară.

Ne duce într-o curte din spate cu gradene. Când toți cei două sute de rezidenți permanenți sunt așezați și au făcut liniște, începe să se plimbe prin fața noastră,

spunându-ne ce înseamnă Academia Bollettieri, cum ar trebui să ne simțim privilegiați că suntem aici. A construit acest loc din nimic, ne spune, și e mândru că poartă numele lui. Academia Bollettieri înseamnă excelență. Academia Bollettieri înseamnă clasă. Academia Bollettieri este cunoscută și respectată în toată lumea.

Se oprește.

— Andre, vrei să te ridici în picioare o clipă.

Mă ridic.

— Tot ce am spus despre acest loc, Andre, tu ai în-căl-cat. Ai întinat acest loc, l-ai făcut de rușine cu micul tău spectacol de ieri. Să porți blugi și cercei și să te machiezi în finală? Băiete, o să-ți spun ceva foarte important: dacă o să te porți așa, dacă o să te îmbraci ca o fată, atunci uite ce voi face. La următorul turneu o să te pun să porți fustă. Am vorbit cu cei de la Ellesse și le-am spus să trimită câteva fuste pentru tine și o să porți una, da, domnule, pentru că, dacă asta ești, atunci așa ne vom purta cu tine.

Toți cei două sute de puști se uită la mine. Patru sute de ochi lipiți de mine. Mulți dintre puști râd.

Nick continuă:

— De acum încolo, timpul tău liber e anulat. Timpul tău liber e de acum timpul meu. Ești de serviciu, domnule Agassi. Între nouă și zece vei curăța toate băile de pe domeniu. După ce termini de frecat toaletele, lustruiești podeaua. Dacă nu-ți place, ei bine, e simplu. Pleacă. Dacă ai de gând să te porți ca ieri, nu te vrem aici. Dacă nu ești în stare să arăți că îți pasă de acest loc la fel ca nouă, *pa-pa.*

Acest ultim cuvânt, *pa-pa,* rămâne în aer, răsună peste terenurile goale.

Asta a fost, spune el. Toată lumea înapoi la treabă.

Toți copiii o iau la fugă. Eu rămân înmărmurit, încercând să mă hotărăsc ce să fac. Aș putea să-l înjur pe Nick. Aș putea să-l ameninț cu bătaia. Aș putea să încep să urlu. Mă gândesc la Philly, apoi la Perry. Ei ce mi-ar spune să fac? Mă gândesc la tatăl meu, trimis la școală în

haine de fată când mama lui a vrut să-l umilească. În ziua în care a devenit un luptător.

Nu mai am timp să mă hotărăsc. Gabriel spune că pedeapsa mea începe chiar acum. În restul după-amiezii, spune el – în genunchi. Plivește.

LA APUS, după ce scap de sacul de buruieni, mă duc în cameră. Gata cu nehotărârea. Știu exact ce voi face. Îmi arunc hainele într-o valiză și o iau spre autostradă. Îmi trece prin gând că sunt în Florida și că orice cretin maniac m-ar putea prinde și nu s-ar mai auzi niciodată de mine. Dar mai bine cu un cretin maniac decât cu Nick.

În portofel am un card de credit pe care tatăl meu mi l-a dat pentru situații de urgență și cred că acum e cu adevărat Cod Roșu. Mă îndrept spre aeroport. Mâine pe vremea asta voi fi în dormitorul lui Perry și îi voi spune povestea.

Casc ochii după reflectoare. Ascult lătrăturile îndepărtate ale unor copoi. Fac semn cu mâna.

O mașină trage pe dreapta. Deschid ușa, mă pregătesc să-mi pun valiza pe bancheta din spate. E Julio, responsabilul cu disciplina din echipa lui Nick. Îmi spune că tatăl meu e la telefon la Academia Bollettieri și că vrea să vorbească cu mine – acum.

Aș prefera copoii.

ÎI SPUN TATĂLUI MEU că vreau să vin acasă. Îi spun ce a făcut Nick.

— Te îmbraci ca un poponar, spune tatăl meu. Se pare că ai meritat-o.

Trec la Planul B.

— Tată, spun, Nick îmi distruge jocul. Nu facem decât să jucăm de pe linia de fund – nu lucrăm niciodată jocul la fileu. Nu lucrăm servicii și voleuri.

Tatăl meu spune că va vorbi cu Nick despre jocul meu. Îmi spune și că Nick l-a asigurat că nu voi fi pedepsit decât câteva săptămâni, pentru a dovedi că Nick e șeful aici. Nu-și permit să aibă un copil care-și bate joc de reguli. Trebuie să mențină o anumită disciplină.

În concluzie, tatăl meu spune din nou că rămân. Nu am de ales. Clic. Ton.

Julio închide ușa. Nick îmi ia receptorul din mână și spune că tatăl meu i-a spus să-mi ia cardul de credit.

Nici nu mă gândesc să renunț la cardul de credit. Singura mea șansă de a scăpa de aici? Peste cadavrul meu.

Nick încearcă să negocieze cu mine și deodată înțeleg: are nevoie de mine. L-a trimis pe Julio după mine, l-a sunat pe tatăl meu, acum încearcă să-mi ia cardul de credit? Mi-a spus să plec și, când am plecat, m-a adus înapoi. I-am prins jocul. În ciuda problemelor pe care le creez, se pare că valorez ceva pentru tipul ăsta.

ÎN TIMPUL ZILEI SUNT PRIZONIERUL MODEL. Plivesc buruieni, spăl toalete, port hainele de tenis adecvate. Noaptea sunt răzbunătorul deghizat. Fur o cheie de la Academia Bollettieri și, când toată lumea doarme, pornesc la jaf cu un grup format din alți prizonieri nemulțumiți. În timp ce vandalismul meu se limitează la lucruri mărunte, ca bombele cu spumă de ras, cei din ceata mea umplu pereții cu graffiti, iar pe ușa biroului lui Nick scriu *Nick the Dick*. Când Nick vopsește ușa, o fac din nou.

Principalul meu companion în aceste raiduri de noapte este Roddy Parks, băiatul care m-a bătut demult, atunci când Perry a venit să se prezinte. Apoi Roddy e prins. Colegul lui de pat îl dă în gât. Aud că Roddy a fost exmatriculat. Deci acum știm ce trebuie să faci ca să fii exmatriculat. *Nick the Dick.* Spre cinstea lui, Roddy își asumă situația. Nu dă pe nimeni de gol.

În afară de vandalismul mărunt, principalul meu act de revoltă e tăcerea. Îmi jur că, atâta timp cât voi trăi, nu voi vorbi niciodată cu Nick. Acesta e codul meu, religia mea, noua mea identitate. Ăsta sunt eu, băiatul care nu vorbește. Nick, bineînțeles, nu observă. Trece pe la terenuri și îmi spune ceva și eu nu răspund. Dă din umeri. Dar alți copii văd că nu răspund. Renumele meu crește.

Unul dintre motivele pentru care Nick nu observă e că este ocupat să organizeze un turneu la care speră să-i atragă pe juniorii de vârf din toată țara. Asta îmi dă o idee, un nou mod de a i-o trage lui Nick. Îl iau deoparte pe unul dintre membrii echipei lui și îi spun de un puști din Vegas care ar fi perfect pentru turneu. E incredibil de talentat, îi spun. Îmi pune probleme de fiecare dată când jucăm.

Cum îl cheamă?

Perry Rogers.

E ca o momeală proaspătă în capcana pentru Nick. Nick trăiește ca să descopere noi vedete și să le afișeze în turneele lui. Noile vedete creează vâlvă. Noile vedete sporesc renumele Academiei Bollettieri și sporesc imaginea de mare mentor în tenis a lui Nick. Evident, după câteva zile, Perry primește un bilet de avion și o invitație personală la turneu. Vine cu avionul în Florida și ia un taxi până la Academia Bollettieri. Ne întâlnim în tabără și ne aruncăm unul în brațele celuilalt, râzând cu poftă de țeapa pe care i-o tragem lui Nick.

— Cu cine trebuie să joc?

— Cu Murphy Jensen.

— O, nu. E excelent!

— Nu-ți face griji! Asta va fi doar peste câteva zile. Deocamdată, să petrecem.

Una dintre numeroasele atracții pentru copiii care joacă în turneu e o excursie la Busch Gardens, Tampa. În autobuzul către parcul de distracții, îl pun pe Perry la curent, îi spun despre cum am fost umilit în public, îi povestesc cât de nefericit sunt la Academia Bollettieri. Și la Academia Bradenton. Îi spun că sunt pe cale să rămân repetent. Aici îl pierd. De data aceasta, nu reușește să găsească coerență în problema mea. Îi place la nebunie școala. Visează să meargă la un colegiu bun din Est, apoi să studieze Dreptul.

Schimb subiectul. Îl trag de limbă în legătură cu Jamie. A întrebat de mine? Poartă brățara mea de gleznă? Îi spun lui Perry că vreau să-l trimit înapoi la Vegas cu un

cadou special pentru Jamie. Poate ceva drăguț de la Busch Gardens.

— Ar fi mișto, e și el de acord.

Nu suntem de nici zece minute la Busch Gardens când Perry vede un chioșc plin de animale de pluș. Pe un raft înalt stă un panda alb-negru enorm, cu picioarele atârnând în dreapta și în stânga și limbuța ieșindu-i din gură.

— Andre – *asta* trebuie să-i iei lui Jamie!

— Păi, sigur, dar nu e de vânzare. Trebuie să câștigi marele premiu pentru ursul panda și nimeni nu câștigă jocul ăsta. E măsluit. Nu-mi plac lucurile măsluite.

— Nu. Trebuie doar să nimerești cu două cercuri de cauciuc pe o sticlă de Coca-Cola. Suntem *sportivi*. Putem s-o facem.

Încercăm timp de jumătate de oră, împrăștiind cercuri de cauciuc prin tot chioșcul. Niciunul nu ajunge nici măcar aproape de sticla de Coca-Cola.

— OK, spune Perry. Uite ce facem. Tu îi distragi atenția doamnei care se ocupă de chioșc, eu mă strecor acolo și pun cercurile astea două în jurul sticlei.

— Nu știu. Dacă suntem prinși?

Dar apoi îmi amintesc: E pentru Jamie. Orice pentru Jamie.

O chem pe doamna de la chioșc:

— Nu vă supărați, doamnă, am o întrebare.

Se întoarce către mine.

— Da?

O întreb ceva stupid despre regulile aruncatului cu cercuri. Cu coada ochiului îl văd pe Perry intrând pe vârfuri în chioșc. După patru secunde sare înapoi.

— Am câștigat! Am câștigat!

Doamna de la chioșc se întoarce. Vede două sticle de Coca-Cola cu cercuri împrejurul lor. Pare șocată. Apoi sceptică.

— Stai așa, puștiule.

— Am câștigat! Dați-mi ursul panda!

— Nu am văzut.

— E problema dumneavoastră că nu ați văzut. Nu e o regulă că trebuie să vedeți. Unde scrie că trebuie să vedeți? Vreau să vorbesc cu șeful dumneavoastră! Aduceți-l aici pe domnul Busch Gardens în persoană! Dau tot parcul de distracții în judecată. Ce escrocherie mai e și asta? Am plătit un dolar ca să joc jocul ăsta și aici e un contract implicit. Îmi datorați un panda. Vă dau în judecată. Tatăl meu vă dă în judecată. Aveți fix trei secunde să-mi dați ursul panda, pe care l-am câștigat cinstit și al naibii de clar!

Perry face ce-i place, vorbește. Face ce face tatăl lui, vinde aer. Și doamna de la chioșc face un lucru pe care îl urăște, se ocupă de un chioșc într-un parc de distracții. Nu e o luptă dreaptă. Nu vrea probleme și nu are nevoie de bătaia asta de cap. Înșfacă marele panda cu un băț lung și ni-l întinde. E aproape la fel de înalt ca Perry. Acesta îl smulge ca pe un Chipwich uriaș și fugim până ca doamna să se răzgândească.

Restul serii, suntem un trio: Perry, eu și ursul panda. Ducem ursul panda la snack bar, în camera băieților, în montagne russe. E ca și cum am avea grijă de un băiețel de patru ani aflat în comă. Un panda adevărat n-ar crea mai multe probleme. Când vine vremea să ne urcăm în autocar, suntem obosiți și bucuroși să lăsăm ursul panda în propriul lui scaun, pe care îl ocupă cu totul. Circumferința lui este la fel de uimitoare ca înălțimea.

— Sper că lui Jamie o să-i placă, spun.

Perry spune:

— O să-i placă la nebunie.

O fetiță stă în spatele nostru. Are opt sau nouă ani. Nu-și poate lua ochii de la panda. Îl alintă și-l mângâie pe blană.

— Ce panda frumos! De unde îl aveți?

— L-am câștigat.

— Ce-o să faceți cu el?

— I-l dau unei prietene.

Ne întreabă dacă poate să stea lângă panda. Ne întreabă dacă poate să-l giugiulească.

— Te rog, îi spun.

Sper că lui Jamie o să-i placă ursul panda măcar pe jumătate cât fetiței acesteia.

PERRY ȘI CU MINE stăm în baracă în dimineața următoare când Gabriel bagă capul pe ușă.

— Vrea să te vadă Omul.

— De ce?

Gabriel dă din umeri.

Merg încet, nu mă grăbesc. Mă opresc la ușa biroului lui Nick și, cu un surâs discret, îmi amintesc. *Nick the Dick*. O să-mi fie dor de tine, Roddy.

Nick stă la birou, sprijinit pe scaunul înalt de piele neagră.

— Andre, intră, intră.

Mă așez pe un scaun de lemn, în fața lui.

Își drege vocea.

— Am auzit, spune, că ai fost la Busch Gardens ieri. Te-ai distrat?

Nu spun nimic. El așteaptă. Apoi își drege din nou vocea.

— Bun, am înțeles că te-ai întors cu un panda foarte mare.

Mă uit mai departe fix în față.

— În fine, spune el, se pare că fiica mea s-a îndrăgostit de acel panda. Ha ha!

Mă gândesc la fetița din autocar. Fiica lui Nick – bineînțeles. Cum de mi-a scăpat?

— Vorbește întruna despre el, spune Nick. Deci fii atent. Vreau să cumpăr acel panda de la tine.

Tăcere.

— Mă auzi, Andre?

Tăcere.

— Gabriel, de ce nu spune Andre nimic?

— Nu vorbește cu tine.

— De când?

Gabriel se încruntă.

— Uite, spune Nick, spune-mi doar cât vrei pe el, Andre.

Nu mișc privirea.

— Ok. De ce nu-mi *scrii* cât vrei pe el?

Îmi întinde o bucată de hârtie. Nu mă mișc.

— Ce-ai zice dacă ți-aș da 200 de dolari?

Tăcere profundă.

Gabriel îi spune lui Nick că o să vorbească mai târziu cu mine despre panda.

— Da, spune Nick. OK. Gândește-te, Andre.

— N-O SĂ-ȚI VINĂ SĂ CREZI, îi spun lui Perry la baracă. Voia ursul panda. Pentru fiica lui. Fetița din autobuz era fiica lui.

— Glumești. Și ce i-ai spus?

— N-am spus nimic.

— Cum adică, nimic?

— Jurământul tăcerii, îți amintești? Pentru totdeauna.

— Andre, n-ai făcut ce trebuie. Nu, nu, ai greșit. Trebuie să schimbi asta, rapid. Uite care-i șpilul. Iei ursul panda, i-l dai lui Nick și îi spui că nu-ți trebuie banii lui, că vrei doar o ocazie să reușești și să pleci din locul ăsta. Vrei wild card-uri, oferte de turnee, reguli de viață diferite. Mâncare mai bună, totul mai bun. Mai mult decât orice – nu vrei să mergi la școală. E șansa ta să scapi. Acum chiar ai pârghiile.

— Nu pot să-i dau afurisitul ăla de panda. Pur și simplu nu pot. Și apoi, cu Jamie cum rămâne?

— Ne ocupăm mai târziu de Jamie. Acum vorbim despre viitorul tău. Trebuie să-i dai acel panda lui Nick!

Vorbim mult după stingere, discutând aprins în șoaptă. În cele din urmă Perry mă convinge.

— Deci, îmi spune căscând, o să i-l dai mâine.

— Nu. Aiurea. Mă duc în biroul lui chiar acum. O să intru cu cheia mea, apoi o să pun ursul panda pe scaunul înalt de piele al lui Nick, cu curul în sus.

A DOUA ZI DE DIMINEAȚĂ, înaintea micului dejun, Gabriel vine din nou după mine.

— Birou. Și mai repede.

Nick stă pe scaunul lui. Ursul panda e acum într-un colț, sprijinit, privind în gol. Nick se uită la panda, apoi la mine. Îmi spune:

— Nu vorbești. Te machiezi. Joci în blugi la turneu. Mă faci să-l invit pe prietenul tău Perry la turneu, deși nu știe să joace, abia reușește să mestece gumă și să meargă în același timp. Și părul. Să nu mă apuc acum să vorbesc despre păr. Și acum îmi dai ceva ce îți cer, dar intri prin efracție în biroul meu în mijlocul nopții și îl pui cu curul în sus în afurisitul meu de scaun? Cum naiba ai intrat în biroul meu? Iisuse, copile, care e problema ta?

— Vrei să știi care e problema mea?

Până și Nick e șocat de sunetul vocii mele.

Strig:

— *Tu* ești afurisita mea de problemă. Tu. Și dacă încă nu ți-ai dat seama de asta, ești mai prost decât pari. Ai vreo idee cum e aici? Cum e să fii la cinci mii de kilometri de casă, să trăiești în închisoarea asta, să te trezești la șase și jumătate, să ai treizeci de minute ca să mănânci un mic dejun de căcat, să te urci în autobuzul ăla rablagit, să mergi la jegul ăla de școală pentru patru ore, să te grăbești înapoi și să ai treizeci de minute ca să mănânci alte porcării înainte să mergi pe terenul de tenis, zi de zi de *zi?* Ai idee? Singurul lucru pe care îl aștepți cu nerăbdare, singura distracție pe care o ai în fiecare săptămână, sunt serile de sâmbătă la Bradenton Mall – și apoi ți se ia și asta! *Tu mi-ai luat*-o*!* Locul ăsta e iadul și vreau să-i dau foc!

Ochii lui Nick sunt mai mari decât ai ursului panda. Dar nu e furios. Sau trist. E ușor mulțumit, pentru că ăsta e singurul limbaj pe care îl înțelege. Îmi amintește de Pacino în *Scarface*, când o femeie îi spune: „Unde, de ce, când și cum mă fut nu e treaba ta", iar Pacino spune: „Așa mai vii de-acasă, iubito".

Lui Nick, îmi dau seama, îi plac chestiile dure.

— OK, îmi spune, te-am înțeles. Ce vrei?

Aud vocea lui Perry.

— Vreau să las școala, îi spun. Vreau să încep o școală prin corespondență, ca să pot lucra tot timpul la jocul meu. Vreau să mă ajuți, în loc să-mi bagi vrăjelile de până acum. Vreau wild card-uri, oferte de turnee. Vreau să fac pași adevărați ca să devin profesionist.

Sigur că nu vreau cu adevărat nimic din toate acestea. Asta îmi spune Perry că vreau și oricum e mai mult decât ce am. Chiar în timp ce o spun, simt îndoială. Dar Nick se uită la Gabriel și Gabriel se uită la mine și ursul panda se uită la noi.

— O să mă gândesc, spune Nick.

LA CÂTEVA ORE DUPĂ CE PERRY PLEACĂ ÎNAPOI LA VEGAS, Nick îmi trimite vorbă prin Gabriel că primul meu wild card va fi la marele turneu de la La Quinta. De asemenea, mă va băga la următorul satelit din Florida. În plus, de acum sunt eliberat și scutit de Academia Bradenton. Va pune la punct un program prin corespondență când va apuca.

Gabriel pleacă rânjind.

— Ai câștigat, puștiule.

Mă uit la toți ceilalți cum se urcă în autobuzul spre Academia Bradenton și în timp ce pleacă hurducăind, scuipând fum negru, stau pe o bancă și mă încălzesc la soare. Îmi spun: „Ai paisprezece ani și nu mai trebuie să mergi niciodată la școală. De acum fiecare dimineață va fi ca ziua de Crăciun combinată cu prima zi a vacanței de vară". Un zâmbet îmi apare pe față, primul de câteva luni încoace. Gata cu creioanele, gata cu cărțile, gata cu privirile murdare ale profesorilor.* Ești liber, Andre. Nu va mai trebui să înveți niciodată nimic.

* Citat din cântecul „School's Out" al artistului american Alice Cooper (n.t.).

7

ÎMI PUN CERCELUL și alerg la terenuri. Dimineața e a mea, a mea, și o petrec bătând mingea. Lovește *mai tare*. Lovesc timp de două ore, îmi canalizez noua libertate în fiecare lovitură. Simt diferența. Mingea explodează din racheta mea. Nick apare și clatină din cap.

— Mi-e milă de viitorul tău adversar, spune.

Între timp, în Vegas, mama începe școala prin corespondență în numele meu. Prima ei corespondență este de fapt o scrisoare către mine, în care îmi spune că poate fiul ei nu va merge la facultate, dar să fie al naibii de sigur că o să termine liceul. Îi scriu înapoi, mulțumindu-i că-mi face temele și îmi trece testele. Dar, când ia diploma, adaug, poate să o păstreze.

În martie 1985 merg cu avionul la Los Angeles și stau cu Philly, care locuiește într-o căsuță închiriată, dă lecții de tenis și încearcă să își dea seama ce vrea să facă în viață. Mă ajută să mă antrenez pentru La Quinta, unul dintre cele mai mari turnee ale anului. Căsuța e minusculă, mai mică decât camera noastră din Vegas, mai mică decât Omniul nostru închiriat, dar nu ne deranjează, suntem bucuroși că ne-am regăsit, plini de speranță în legătură cu noua mea direcție. Există o singură problemă: nu avem bani. Trăim din cartofi copți

și supă de linte. De trei ori pe zi, coacem cartofi și încălzim o car ă de supă de linte. Turnăm apoi supa peste cartofi și voilà – micul dejun, prânzul sau cina servită. Toată masa costă optzeci și nouă de cenți și ține de foame vreo trei ore.

ÎN ZIUA DINAINTEA TURNEULUI, mergem cu rabla obosită a lui Philly la La Quinta. Mașina lasă în urmă nori uriași de fum negru. Parcă mergem într-o furtună de vară mobilă.

— Poate ar trebui să băgăm un cartof în țeava de eșapament, îi spun lui Philly.

Prima noastră oprire e la o băcănie. Stau în fața coșului de cartofi și stomacul meu protestează. Nu mai suport încă un cartof. Plec, mă plimb printre rafturi și ajung la departamentul de alimente congelate. Ochii mei cad pe un ospăț foarte ispititor. Sendvișuri de înghețată Oreo. Mă întind după ele ca un somnanbul. Iau o cutie de sendvișuri de înghețată din ladă și mă întâlnesc cu fratele meu pe culoarul expres. Strecurându-mă în spatele lui pun ușor sendvișurile de înghețată pe bandă.

Le privește, apoi se uită la mine.

— Nu ne permitem astea.

— O să iau astea în loc de cartoful meu.

Ridică cutia, se uită la preț, scoate un fluierat.

— Andre, asta costă cât zece cartofi. Nu putem.

— Știu. Futu-i.

În timp ce merg înapoi la lada frigorifică, mă gândesc: „Îl urăsc pe Philly. Îl iubesc pe Philly. Urăsc cartofii".

Amețit de foame, mă duc și-l bat pe Broderick Dyke în primul tur de la La Quinta, 6-4, 6-4. În turul doi îl bat pe Rill Baxter, 6-2, 6-1. În turul trei îl bat pe Russell Simpson, 6-3, 6-3. Apoi câștig primul tur pe tabloul principal împotriva lui John Austin, 6-4, 6-1. Cu un break în urmă în primul set, revin în trombă. Am cincisprezece ani și bat oameni mari, îi bat de-i rup, urcând vertiginos. Peste tot unde mă duc, oamenii mă arată și șușotesc. *Uite-l. Ăsta e puștiul despre care îți spuneam – copilul-minune.* Este cel mai frumos cuvânt pe care l-am auzit spus despre mine.

Premiul pentru cei ajunși în turul doi la La Quinta este de 2 600 de dolari. Dar eu sunt amator, deci nu iau nimic. Totuși, Philly află că organizatorii turneului le vor acoperi jucătorilor cheltuielile. Stăm în rabla lui și inventăm o listă detaliată de cheltuieli imaginare, care includ zborul nostru imaginar la clasa întâi din Vegas, camera noastră imaginară la un hotel de cinci stele, mesele îmbelșugate imaginare din restaurante. Ne spunem că suntem modești, căci cheltuielile noastre ajung la fix 2 600 de dolari.

Philly și cu mine avem tupeul să cerem atât de mult pentru că suntem din Vegas. Ne-am petrecut copilăria în cazinouri. Ne spunem că suntem jucători la cacealma înnăscuți. Ne spunem că suntem mari specialiști la risc. În fond, am învățat să dublăm miza înainte să știm să mergem la toaletă. De curând, plimbându-ne prin Caesars, Philly și cu mine am trecut prin dreptul unui tonomat tocmai când începea să cânte un cântec vechi din vremea Crizei financiare, *We're in the Money*. Știam cântecul de la tata, deci am simțit că e un semn. Nu ne-a trecut prin gând că tonomatul cânta același cântec toată ziua. Ne-am așezat la prima masă de blackjack – și am câștigat. Acum, cu aceeași fudulie naivă, merg cu lista noastră de cheltuieli în biroul directorului turneului, Charlie Pasarell, în timp ce Philly mă așteaptă în mașină.

Charlie e un fost jucător. De fapt, în 1969, a jucat împotriva lui Pancho Gonzalez cel mai lung meci la simplu masculin de la Wimbledon din toate timpurile. Pancho e acum cumnatul meu – s-a însurat recent cu Rita. Alt semn că Philly și cu mine suntem în bani. Dar cel mai mare semn dintre toate: unul dintre cei mai vechi prieteni ai lui Charlie e Alan King, care a găzduit turneul din Vegas unde i-am văzut pe Cezar și Cleopatra și roaba plină de dolari de argint, unde am fost copil de mingi cu Wendi, unde am pășit pentru prima dată pe un teren oficial de tenis în timpul unei competiții oficiale. Semne, semne, peste tot semne. Pun lista pe biroul lui Charlie și aștept în picioare.

— Ups, spune Charlie uitându-se pe listă. Foarte interesant.

— Poftim?

— De obicei cheltuielile nu ies așa de fix.

Simt o arsură.

— Cheltuielile tale, Andre, sunt exact aceeași sumă ca banii de premiu pe care i-ai fi putut primi dacă erai profesionist.

Charlie mă privește pe deasupra ochelarilor. Îmi simt inima făcându-se cât un bob de linte. Mă gândesc s-o iau la fugă. Îmi imaginez cum Philly și cu mine vom trăi în căsuța închiriată până la sfârșitul vieții. Dar Charlie își reprimă un zâmbet, întinde mâna într-un seif și scoate un teanc de bancnote.

— Uite două miare, puștiule. Nu mă certa pentru restul de șase sute.

— Vă mulțumesc, domnule. Mulțumesc foarte mult.

Ies fugind și mă arunc în mașina lui Philly. Demarează de parcă tocmai am fi devalizat Banca Centrală din La Quinta. Număr 1 000 de dolari și îi arunc fratelui meu.

— Partea ta de pradă.

— Ce? Nu! Andre, ai muncit din greu pentru asta, frate.

— Glumești? *Noi* am muncit. Philly, nu m-aș fi descurcat fără tine! Imposibil! Suntem împreună, omule.

Undeva în mintea noastră ne gândim amândoi la dimineața în care m-am trezit cu 300 de dolari pe piept. Ne gândim și la toate acele seri când stăteam în terenul din dormitorul nostru și împărțeam totul. Se apleacă spre mine în timp ce conduce și mă îmbrățișează. Apoi discutăm despre unde vom lua cina. Salivăm în timp ce ne spunem unul celuilalt nume de restaurante. În cele din urmă, cădem de acord că este o ocazie specială, o ocazie care apare odată în viață, iar asta cere ceva cu adevărat deosebit.

Sizzler.

— Deja simt gustul fileului ăluia de vită, spune Philly.

— N-o să mă mai obosesc cu farfuria. O să mă bag cu capul în barul de salate.

— Au un *all-you-can-eat* special cu creveți.
— Vor regreta că le-a venit ideea asta!
— Ai spus-o, frate!
Mâncăm în Sizzlerul din La Quinta, fără să lăsăm în urmă nicio sământă și nicio firimitură, apoi stăm și ne holbăm la banii care ne-au rămas. Aranjăm bancnotele, le așezăm, le mângâiem. Vorbim despre noul nostru prieten, Benjamin Franklin. Suntem atât de beți de calorii, încât luăm fierul de călcat și călcăm ușor fiecare bancnotă, netezind ridurile de pe fața lui Ben.

8

LOCUIESC ȘI MĂ ANTRENEZ MAI DEPARTE la Academia Bollettieri, cu Nick în calitate de antrenor și uneori de tovarăș de călătorie, deși pare mai degrabă o placă de rezonanță. Și, sincer, un prieten. Armistițiul nostru temporar s-a transformat într-o relație de lucru surprinzător de armonioasă. Nick respectă modul în care l-am înfruntat, iar eu îl respect pentru că-și ține cuvântul. Lucrăm din greu pentru a atinge un scop comun, pentru a cuceri lumea tenisului. Nu aștept mare lucru de la Nick în ceea ce privește afecțiunea; ce caut la el e cooperarea, nu informația. În același timp, el caută la mine victorii răsunătoare care sunt de folos academiei lui. Nu-i plătesc un salariu, pentru că nu am cum, dar ne-am înțeles că, atunci când voi deveni profesionist, îi voi da o parte din ce câștig. Consideră acest lucru mai mult decât generos.

1986, începutul primăverii. Hoinăresc prin toată Florida și joc într-o serie de turnee-satelit. Kissimmee. Miami. Sarasota. Tampa. După un an de muncă intensă, în care m-am concentrat doar la tenis, joc bine și ajung la al treilea turneu al seriei, Mastersul. Ajung în finală și, deși pierd, am dreptul la cecul de 1 100 de dolari pentru finalist.

Vreau să-l iau. Tânjesc să-l iau. Philly și cu mine am avea cu siguranță ce să facem cu banii. Însă, dacă iau acel

cec, sunt jucător profesionist de tenis pentru totdeauna, fără cale de întoarcere.

Îi telefonez tatălui meu la Vegas și îl întreb ce ar trebui să fac.

Tatăl meu zice:

— Ce naiba vrei să spui? Ia banii.

— Dacă iau banii nu mai există cale de întoarcere. Sunt profesionist.

— Și?

— Dacă încasez cecul ăsta, asta e.

Se preface că legătura e proastă.

— Te-ai lăsat de școală! Ai opt clase. Ce opțiuni ai? Ce naiba o să faci altceva? O să fii doctor?

Nimic din toate acestea nu e nou, dar urăsc modul în care pune problema.

Îi spun directorului turneului că iau banii. În timp ce cuvintele îmi ies din gură simt o serie de posibilități dispărând. Nu știu care ar fi aceste posibilități, dar asta e ideea – nu voi ști niciodată. Omul îmi dă un cec și, ieșind din biroul lui, simt că încep un drum lung, lung, care pare să ducă într-o pădure întunecată și amenințătoare.

E 29 aprilie 1986. A șaisprezecea mea aniversare.

Nevenindu-mi să cred, îmi spun toată ziua: „De acum ești jucător de tenis profesionist. Asta ești. *Ăsta* ești". Ori de câte ori aș spune-o, nu sună cum trebuie.

Singurul lucru fără îndoială bun în hotărârea mea de a deveni profesionist este că tatăl meu îl trimite permanent pe Philly cu mine, pentru a mă ajuta cu măruntișurile, cu nesfârșitele detalii și aranjamente ale statutului de profesionist, de la închirierea mașinilor până la rezervarea camerelor de hotel și racordarea rachetelor.

— Ai nevoie de el, spune tatăl meu. Dar toți trei știm că Philly și cu mine avem nevoie unul de celălalt.

A doua zi după ce devin profesionist, Philly primește un telefon de la Nike. Vor să mă întâlnească în legătură cu un contract de sponsorizare. Philly și cu mine ne întâlnim cu omul de la Nike la Newport Beach, la un restaurant numit Pelicanul Ruginit. Îl cheamă Ian Hamilton.

Eu îi spun domnul Hamilton, dar îmi zice să-i spun Ian. Zâmbește într-un fel care mă face să am imediat încredere în el. Philly însă rămâne precaut.

— Băieți, spune Ian, cred că Andre are un mare viitor.

— Mulțumesc.

— Aș vrea ca Nike să fie o parte a acestui viitor, să fie *partener* în acest viitor.

— Mulțumesc.

— Vreau să-ți ofer un contract pe doi ani.

— Mulțumesc.

— Timp în care Nike îți va furniza tot echipamentul și îți va plăti 20 000 de dolari.

— Pentru amândoi anii?

— Pentru *fiecare* an.

— Aaa.

Philly intervine.

— Ce ar trebui să facă Andre pentru acești bani?

Ian pare nedumerit.

— Păi, spune el. Andre ar trebui să facă ceea ce Andre face deja, fiule. Să fie în continuare Andre. Și să poarte lucruri de la Nike.

Philly și cu mine ne uităm unul la celălalt, doi puști din Vegas care încă mai cred că știu să joace la cacealma. Dar fețele noastre de poker au dispărut demult. Le-am lăsat la Sizzler. Nu ne vine să credem că ce se întâmplă e adevărat și nu putem să ne prefacem că ne simțim altfel. Cel puțin Philly are prezența de spirit să-l întrebe pe Ian dacă poate să ne lase puțin singuri. Avem nevoie de câteva momente între patru ochi pentru a discuta oferta.

Mergem cu pași mari în spatele Pelicanului Ruginit și îl sunăm pe tatăl meu de la telefonul cu fise.

— Tată, îi spun eu în șoaptă. Philly și cu mine suntem aici cu tipul de la Nike și îmi oferă 20 000 de dolari. Ce zici?

— Cereți mai mulți bani.

— Serios?

— Mai mulți bani! Mai mulți bani!

Închide telefonul. Philly și cu mine repetăm ce vom spune. Eu joc în rolul meu, el în al lui Ian. Oamenii care trec pe lângă noi intrând și ieșind din toaleta bărbaților cred că facem o scenetă. În cele din urmă, ne întoarcem nepăsători la masă. Philly prezintă contraoferta noastră. Mai mulți bani. Are o înfățișare gravă. Arată, nu pot să nu observ, ca tatăl meu.

— OK, spune Ian. Cred că putem să ne înțelegem. În bugetul meu sunt 25 000 de dolari pentru al doilea an. Batem palma?

Îi strângem mâna. Apoi ieșim cu toții din Pelicanul Ruginit. Philly și cu mine așteptăm ca Ian să plece și apoi sărim în sus și cântăm *We're in the Money*.

— Îți vine să crezi?

— Nu, spune Philly. Sincer? Nu, nu-mi vine să cred.

— Pot să conduc eu mașina până la L.A.?

— Nu. Îți tremură mâinile. O să ne bagi în parapet și nu putem să ne permitem. Valorezi douăzeci de miare, frate!

— Și douăzeci și cinci la anul.

Pe drumul de întoarcere către casa lui Philly, punctul numărul unu pe agenda noastră e ce model de mașină tare, dar ieftină, ne vom cumpăra. Cel mai important e să cumpărăm o mașină a cărei țeavă de eșapament să nu scoată nori negri. Să mergem la Sizzler într-o mașină care nu scoate fum – *ăsta* ar fi luxul suprem.

PRIMUL MEU TURNEU CA PROFESIONIST e la Schenectady, New York. Ajung în finala turneului de 100 000 de dolari, apoi pierd în fața lui Ramesh Krishnan, 6-2, 6-3. Totuși, nu mă simt rău. Krishnan e excelent, mai bun decât locul lui în clasament, patruzeci și ceva, iar eu sunt un adolescent necunoscut care joacă în finala unui turneu destul de important. E raritatea absolută – o înfrângere care nu doare. Tot ce simt e mândrie. De fapt, simt și un pic de speranță, pentru că știu că aș fi putut juca mai bine și știu că știe și Krishnan.

Apoi merg la Stratton Mountain, Vermont, unde îl bat pe Tim Mayotte, care e numărul doisprezece. În sferturi joc cu John McEnroe și mă simt de parcă aș juca cu John Lennon. Omul e o legendă. Am crescut cu el, l-am urmărit, l-am admirat, deși de multe ori nu țineam cu el, pentru că marele lui rival, Borg, era idolul meu. Mi-ar plăcea la nebunie să-l bat pe Mac, dar e primul lui turneu după o scurtă pauză. E bine odihnit, nerăbdător să joace și de curând a ajuns numărul unu mondial. Un pic înainte de a începe meciul, mă întreb de ce un jucător atât de rafinat și împlinit ca Mac are nevoie de o pauză. Apoi îmi arată. Demonstrează virtuțile odihnei. Mă bate zdravăn, 6-3, 6-3. Totuși, în timpul meciului pierdut, reușesc să câștig o minge atomică, un retur cu reverul la serviciul lui Mac, care explodează în spatele lui. La conferința de presă de după meci, Mac îi anunță pe reporteri:

— Am jucat cu Becker, Connors și Lendl și niciunul dintre ei nu mi-a returnat o minge cu atâta forță. Nici n-am văzut mingea.

Acest citat, această apreciere răsunătoare a jocului meu de la un jucător de calibrul lui Mac, îmi pune numele pe hartă. Ziarele scriu despre mine. Fanii îmi trimit scrisori. Philly este dintr-odată copleșit de cereri de interviuri. Chicotește de fiecare dată când mai primește una.

— E frumos să fii popular, spune el.

Între timp, locul meu în clasament ține pasul cu popularitatea.

MERG LA PRIMUL MEU US OPEN la sfârșitul verii lui 1986, nerăbdător să intru în competiție. Apoi văd orizontul New York-ului de la fereastra avionului și nerăbdarea se topește. E o priveliște superbă, dar înfricoșătoare pentru cineva care a crescut în deșert. Atâția oameni. Atâtea vise.

Atâtea păreri.

De aproape, de la nivelul străzii, New York-ul e mai degrabă enervant decât înfricoșător. Mirosurile grele,

sunetele care îți sparg urechile – și bacșișurile. Crescut într-o casă care depindea de bacșișuri, cred în bacșișuri, dar, în New York, bacșișul capătă o dimensiune cu totul nouă. Mă costă o sută de dolari doar ca să ajung de la aeroport în camera de hotel. După ce le-am dat bacșiș taximetristului, portarului, celui care duce bagajele și recepționerului, sunt lefter.

Sunt de asemenea în întârziere peste tot. Subestimez permanent timpul necesar pentru a călători în New York de la punctul A la punctul B. Într-o zi, chiar înainte de începutul turneului, trebuie să mă antrenez la ora două. Plec de la hotel înainte cu un timp pe care-l socotesc suficient pentru a ajunge la arena de la Flushing Meadows. Mă urc într-un autobuz special în fața hotelului și, până să trecem de blocajul din centru și să traversăm Triborough, sunt în foarte mare întârziere. O femeie îmi spune că au dat altcuiva terenul meu.

Stau în fața ei, rugând-o să-mi dea altă oră de antrenament.

— Cine sunteți?

Îi arăt acreditarea, schițez un zâmbet timid.

În spatele ei se află o tablă acoperită de un ocean de nume de jucători peste care se uită sceptică. Mă gândesc la doamna G. Își plimbă degetele în susul și în josul rândului din stânga.

— Bine, spune. Ora patru, terenul 8.

Mă uit la numele jucătorului cu care mă voi antrena.

— Îmi pare rău. Nu mă pot antrena cu tipul ăsta. Aș putea juca cu tipul ăsta în turul doi.

Consultă din nou tabla, oftând, plictisită, și mă întreb dacă doamna G. are o soră dispărută. Cel puțin nu mai umblu cu creastă, ceea ce m-ar face și mai agresiv pentru femeia aceasta. Pe de altă parte, tunsoarea mea actuală e aproape la fel de scandaloasă. Un smoc ciufulit, cu țepi, în două culori, cu rădăcini negre și vârfuri decolorate.

— Bine, spune ea. Terenul 17, ora cinci. Dar va trebui să-l împărțiți cu alți trei tipi.

Îi spun lui Nick:

— Mă simt copleșit în orașul ăsta.
— Nu, îmi spune. O să te descurci.
— Locul arată mult mai bine de la depărtare.
— Ca orice altceva, nu?
În primul tur, mă înfrunt cu Jeremy Bates din Marea Britanie. Suntem pe un teren lăturalnic, departe de mulțime și de acțiunea principală. Sunt emoționat. Sunt mândru. Apoi sunt înspăimântat. Mă simt de parcă ar fi ultima duminică a turneului. Fluturașii mei zboară în formație compactă.
Pentru că e un Mare Șlem, energia meciului e diferită de tot ce am experimentat până acum. Mai frenetică. Se joacă cu viteza luminii, un ritm cu care nu sunt obișnuit. În plus, bate vântul, deci mingile par să zboare pe lângă mine ca ambalajele de gumă de mestecat și ca praful. Nu înțeleg ce se întâmplă. Nici măcar nu mi se pare că ăsta e tenis. Bates nu e un jucător mai bun decât mine, dar joacă mai bine, pentru că a venit aici știind la ce să se aștepte. Mă bate în patru seturi, apoi privește către boxa mea, unde Philly stă alături de Nick, și își pune pumnul în adâncitura brațului, semnul universal pentru *„Să te fut"*. Se pare că Bates și Nick au o istorie.
Mă simt dezamăgit, un pic jenat. Dar știu că nu fusesem pregătit pentru primul meu US Open sau pentru New York. Văd o prăpastie între unde mă aflu și unde trebuie să mă aflu și sunt destul de încrezător că pot să trec peste această prăpastie.
— O să devii mai bun, îmi spune Philly, luându-mă de umeri. E doar o chestiune de timp.
— Mulțumesc. Știu.
Și știu. Chiar știu. Dar apoi încep să pierd. Nu doar să pierd, ci să pierd rău. Jalnic. Mizerabil. În Memphis iau bătaie în primul tur. În Key Biscayne, iar din primul tur.
— Philly, spun, ce se întâmplă? Habar n-am ce-i acolo. Mă simt ca un amator, ca un jucător de weekend. Sunt pierdut.
Cel mai jos ajung la Spectrum, în Philadelphia. Nu e un teren de tenis, ci o arenă de baschet reconvertită, și

nici măcar atât. Cavernoasă, prost luminată, are două terenuri de tenis unul lângă altul, și două meciuri care au loc în același timp. În același moment în care returnez un serviciu, cineva returnează serviciul în terenul de alături, iar dacă serviciul lui e simultan cu al meu, amândoi trebuie să ne facem griji că ne-am putea lovi cap în cap. Concentrarea mea e suficient de fragilă fără să iau în calcul coliziunile cu alți jucători. Nu știu încă să mă rup de orice m-ar putea distrage. După un set nu mai pot gândi și nu aud decât bătăile propriei inimi.

În plus, adversarul meu e slab, ceea ce mă pune în dezavantaj. Joc cel mai prost împotriva unor adversari mai slabi. Îmi cobor jocul la nivelul lor. Nu știu să-mi mențin jocul când trebuie să-l ajustez după al unui adversar care pare să inspire și să expire în același timp. Împotriva unor jucători buni, mă ridic la nivelul provocării. Împotriva jucătorilor slabi, presez, adică termenul din tenis pentru a nu lăsa lucrurile să curgă. Presiunea este unul dintre lucrurile cele mai mortale pe care le poți face în tenis.

Philly și cu mine ne târâm înapoi în Vegas. Suntem descurajați, dar o problemă mai urgentă este că suntem lefteri. N-am mai făcut bani de luni întregi și, cu toate călătoriile și hotelurile, mașinile închiriate și mesele la restaurant, mi-am risipit aproape toți banii de la Nike. De la aeroport, merg drept acasă la Perry. Ne băgăm în dormitorul lui cu câteva sucuri. De îndată ce ușa e închisă, mă simt mai în siguranță, mai normal. Observ că pereții sunt tapetați cu câteva zeci de coperte *Sports Illustrated* noi. Studiez toate chipurile de mari sportivi și îi spun lui Perry că întotdeauna am crezut că voi fi un mare sportiv, fie că doream sau nu acest lucru. Am socotit acest lucru de la sine înțeles. Era viața mea și, deși nu o alesesem, singura mea consolare era siguranța. Cel puțin destinul are o structură. Acum nu știu ce-mi pregătește viitorul. Sunt bun la ceva, dar se pare că nu sunt așa de bun cum credeam. Poate că sunt terminat înainte de a fi început. Caz în care, ce naiba vom face, Philly și cu mine?

Îi spun lui Perry că vreau să fiu un puști normal de șaisprezece ani, dar viața mea e din ce în ce mai anormală. E anormal să fii umilit la US Open. E anormal să fugi de colo-colo la Spectrum îngrijorat să nu te lovești cap în cap cu un rus uriaș. E anormal să fii evitat în vestiar.

— De ce ești evitat?

— Pentru că am șaisprezece ani și sunt între primii o sută. Apoi, Nick nu e iubit, iar eu sunt asociat cu Nick. Nu am prieteni, nu am aliați. Nu am o iubită.

Cu Jamie am terminat-o. Ultima mea pasiune, Jillian, altă colegă a lui Perry, nu-mi răspunde la telefoane. Vrea un iubit care să nu fie pe drumuri tot timpul. O înțeleg.

Perry spune:

— Habar n-aveam că ai toate problemele acestea.

— Dar mai e ceva, picătura care umple paharul, îi spun. Sunt lefter.

— Ce s-a întâmplat cu cele douăzeci de miare de la Nike?

— Călătorii. Cheltuieli. Nu sunt doar eu pe drum, mai sunt și Philly, Nick – se adună. Când nu câștigi se adună mai repede. Arzi repede douăzeci de miare.

— Poți să-i ceri tatălui tău un împrumut?

— Nu. Categoric nu. Ajutorul de la el nu e niciodată gratis. Încerc să mă eliberez de el.

— Andre, totul va fi bine.

— Da, sigur.

— Serios, lucrurile sunt pe cale să se îmbunătățească. Până să-ți dai seama, vei începe din nou să câștigi. Într-o clipită fața ta va fi pe una dintre coperțile acestea *Sports Illustrated*.

— Pfff.

— Așa o să fie! Știu eu. Și Jillian? Te rog. Nu e mare lucru. Totdeauna vei avea probleme cu fetele. Ăsta e felul tău. Dar, în curând, fata care-ți va face probleme va fi Brooke Shields.

— Brooke Shields? De unde-ai scos-o cu Brooke Shields?

Râde.

— Nu știu, am citit de curând ceva despre ea în *Time*. Tocmai termină Princeton. E cea mai frumoasă femeie din lume, e sclipitoare, e celebră și, într-o zi, o să ieși cu ea. Nu mă înțelege greșit, e posibil să nu ai niciodată o viață normală – dar, în curând, anormalul va fi mișto.

Încurajat de Perry merg în Asia. Am fix atâția bani câți îmi trebuie pentru a ajunge până acolo și înapoi cu Philly. Joc la Japan Open, câștig câteva meciuri înainte de a pierde în fața lui Andrés Gómez în sferturi. Apoi mă duc la Seoul, unde ajung în finală. Pierd, dar partea mea din banii de premiere e de 7 000 de dolari, suficient cât să finanțez încă trei luni pentru a-mi pune la punct jocul.

Când aterizez cu Philly în Las Vegas mă simt ușurat. Simt că plutesc. Tatăl nostru vine să ne ia de la aeroport și, în timp ce mergem prin Aeroportul Internațional McCarran, îi spun lui Philly că am luat o decizie epocală. O să-l îmbrățișez pe tata.

— Să-l îmbrățișezi? De ce?

— Mă simt *bine*. Sunt fericit, fir-ar să fie. De ce nu? O s-o fac. N-ai decât o viață.

Tatăl nostru e la poartă, cu o șapcă de baseball și ochelari de soare. Alerg spre el, îmi pun brațele în jurul lui și îl strâng. Nu se mișcă. Devine țeapăn. Parcă aș îmbrățișa un stâlp.

Îi dau drumul și îmi spun că n-o să mai încerc asta niciodată.

PHILLY ȘI CU MINE MERGEM LA ROMA, în mai 1987. Sunt pe tabloul principal, deci camerele noastre sunt gratis. Putem să ne mutăm de la hruba pe care a rezervat-o Philly, care nu are televizor sau perdele la duș, la hotelul de fițe Cavalieri, aflat deasupra uneia dintre cele șapte coline cu panoramă asupra orașului.

În zilele libere dinaintea turneului, ieșim și admirăm priveliștea. Mergem la Capela Sixtină și privim frescele cu Hristos dându-i Sfântului Petru cheile Împărăției Cerurilor. Ne holbăm la tavanul lui Michelangelo și aflăm de la ghid că era un perfecționist chinuit, devorat de furie

de fiecare dată când descoperea că opera sa – sau chiar materialele cu care plănuia să lucreze – aveau cel mai mic defect.

Petrecem o zi la Milano, oprindu-ne la biserici și muzee. Stăm timp de o jumătate de oră în fața *Cinei celei de Taină* a lui Leonardo da Vinci. Aflăm despre carnetele de însemnări ale lui da Vinci, cu observațiile lor minuțioase ale formei umane și despre planurile futuristice pentru elicoptere și toalete. Ne dă pe spate faptul că un om a putut fi atât de *inspirat*. Să fii inspirat, îi spun lui Philly – ăsta e secretul.

Italian Open e pe zgură roșie, o suprafață care mie mi se pare nefirească. Nu am jucat decât pe zgură verde, care e destul de rapidă. Zgura roșie, îi spun lui Philly, e făcută din clei încins și smoală umedă puse deasupra unui strat de nisipuri mișcătoare. Nu poți să bați pe nimeni pe rahatul ăsta de zgură roșie, mă plâng la primul antrenament.

Rânjește.

— O să te descurci, îmi spune. Trebuie doar să te obișnuiești cu ea. Nu fi nerăbdător, nu te grăbi să termini toate punctele.

N-am nici cea mai vagă idee ce vrea să spună. Pierd în turul doi.

Zburăm la Paris pentru French Open. Iar zgură roșie. Reușesc să câștig în turul întâi, dar mi-o iau într-al doilea. Philly și cu mine încercăm iarăși să vedem ceva din oraș, să învățăm ceva. Mergem la Luvru. Numărul imens de picturi și sculpturi ne descurajează. Nu știm în ce parte să ne întoarcem, unde să stăm. Nu putem înțelege tot ce vedem. Trecem dintr-o sală într-alta, abrutizați. Apoi ajungem într-o încăpere pe care o înțelegem prea bine. E o pictură a Renașterii italiene și înfățișează un tânăr, gol, pe o stâncă. Cu o mână ține strâns o creangă golașă, pe cale să se rupă. Cu cealaltă mână ține o femeie și doi copii. Agățat de gâtul lui e un bătrân, poate tatăl lui, care ține de asemenea un strâns un sac ce pare a fi plin cu bani. Sub ei se întinde o prăpastie presărată cu trupurile celor care nu

au reușit să se țină. Totul depinde de forța acestui tânăr gol – de priza lui.

Cu cât te uiți mai mult, cu atât ți se pare că brațul omului în vârstă e mai strâns de gâtul eroului.

Philly dă din cap. Îl privește pe bărbatul de pe stâncă și spune încetișor:

— Ține-te bine, frate.

ÎN IUNIE 1987 mergem la Wimbledon. Sunt programat să joc cu un francez, Henri Leconte, pe terenul numărul 2, cunoscut sub numele de Terenul Cimitir, pentru că foarte mulți jucători au suferit acolo înfrângeri decisive. E prima dată când sunt în cel mai faimos loc al tenisului și îmi displace din momentul în care ajungem. Sunt un adolescent aciuat și fără carte din Las Vegas. Resping tot ce e străin, iar Londra pare cel mai straniu loc cu putință. Mâncarea, autobuzele, tradițiile venerabile. Până și iarba de la Wimbledon miroase altfel decât cea de acasă, puțină cum e.

Mai deranjant, oficialii de la Wimbledon par să aibă o plăcere arogantă, infatuată să le spună jucătorilor ce să facă și ce să nu facă. Îmi displac regulile, dar mai ales regulile arbitrare. De ce trebuie să mă îmbrac în alb? Nu vreau să mă îmbrac în alb. Ce-i interesează pe oamenii ăștia cum mă îmbrac?

Mai mult decât orice, mă simt jignit că sunt oprit și blocat și făcut să mă simt nedorit. Trebuie să arăt un ecuson ca să intru în vestiar – și nu în vestiarul principal. Joc în acest turneu, dar sunt tratat ca un intrus, nici măcar nu mi se dă voie să mă pregătesc pe terenurile pe care voi concura. Am restricție la terenurile acoperite din partea de sus a străzii. În consecință, prima dată când lovesc o minge pe iarbă e prima dată când joc la Wimbledon. Și ce șoc! Mingea nu sare cum trebuie, nu sare deloc, pentru că iarba asta nu e iarbă, e gheață îmbibată cu vaselină. Și mi-e atât de frică să nu alunec, încât merg pe vârfuri. Când arunc o privire ca să văd dacă spectatorii britanici mi-au observat disconfortul,

trag o spaimă: sunt fix în capul meu. Clădirea e ca o căsuță pentru păpuși. Adăugați numele meu pe lista celor care și-au dat duhul pe Terenul Cimitir. Leconte mă eutanasiază. Îi spun lui Nick că nu mai vin niciodată aici. Mai degrabă îl mai iau pe tatăl meu o dată în brațe decât să îmbrățișez Wimbledonul.

ÎNCĂ ÎNTR-O DISPOZIȚIE PROASTĂ, merg după câteva săptămâni la Washington D.C. În primul tur, împotriva lui Patrick Kuhnen, mi-o iau. Blană. După marșul cel lung prin Europa nu mai pot. Călătoria, înfrângerile, stresul, toate acestea m-au măcinat. În plus, ziua e înăbușitor de caldă și nu sunt în formă fizică. Sunt complet nepregătit, deci devin *neprezent*. Când suntem la egalitate de seturi, plec de pe teren, mental. Mintea îmi părăsește trupul și plutește în afara arenei. Sunt plecat de mult când începe setul al treilea. Pierd cu 6-0.

Merg la fileu și îi strâng mâna lui Kuhnen. Îmi spune ceva, dar nu-l văd și nu-l aud. E un strop de energie la capătul unui tub. Îmi iau geanta de tenis și ies din arenă. Merg pe stradă, spre Rock Creek Park, într-o pădure, iar când sunt sigur că nu e nimeni primprejur, mă cert cu copacii.

Nu mai suport căcatul ăsta! Sunt terminat, futu-i! Mă las!

Merg mai departe, merg până ajung într-un luminiș unde sunt înconjurat de oameni fără adăpost. Unii stau pe jos, alții sunt întinși pe bușteni, dorm. Doi joacă cărți. Toți arată ca trolii dintr-o poveste. Mă duc la unul care pare destul de vioi. Desfac fermoarul genții și scot câteva rachete Prince.

— Ia, omule, le vrei? Da? Fiindcă eu nu mai am ce să fac cu ele.

Omul nu e sigur ce se întâmplă, dar e destul de încrezător că a dat în sfârșit de cineva mai nebun decât el însuși. Prietenii lui se târăsc spre noi și le spun:

— Adunați-vă, prieteni, adunați-vă. Or fi treizeci și șapte de grade la umbră, dar e Ajunul Crăciunului.

Îmi golesc geanta de tenis, scot celelalte rachete, fiecare în valoare de câteva sute de dolari, și le împart.

— Uitați, luați! Sunt al naibii de sigur că eu n-o să mai am nevoie de ele!

Apoi, bucurându-mă de cât de *ușoară* e geanta mea de tenis, mă duc la hotelul unde locuiesc cu Philly. Stau pe un pat și Philly stă pe celălalt, ca în vremurile vechi și bune, în mai multe sensuri. Îi spun că m-am săturat. Nu mai pot să fac asta.

Nu mă contrazice. Înțelege. Cine să înțeleagă mai bine? Ne stoarcem creierii cu detaliile, facem un plan. Cum să-i spunem lui Nick, cum să-i spunem tatălui meu, din ce să trăiesc.

— Ce vrei să faci în loc de tenis?

— Nu știu.

Luăm cina în oraș, discutăm, analizăm situația mea financiară – câteva sute de dolari peste zero. Spunem în glumă că ne apropiem de teritoriul cartofilor și al supei de linte.

La hotel, telefonul din camera noastră e aprins. Am un mesaj. Organizatorii unui turneu de tenis din Carolina de Nord au sunat ca să spună că un jucător a renunțat. Vor să știe dacă pot să joc. Dacă da, îmi garantează 2 000 de dolari.

Philly e de acord cu mine că ar fi drăguț să mă las de tenis cu un ban în buzunar.

— OK, spun. Un ultim turneu. Aș face bine să-mi mai iau niște rachete.

ÎN PRIMUL TUR, nimeresc cu un puști pe nume Michael Chang. Am crescut jucând cu el. Am jucat cu el pe toată perioada junioratului și n-am pierdut niciodată în fața lui. Nici măcar n-am avut probleme cu el. În plus, are doar cincisprezece ani, cu doi mai puțin decât mine. Îmi ajunge până la buric. Deci e exact ce mi-a recomandat doctorul pentru psihicul rănit. O săpuneală predestinată. Intru pe teren, zâmbind.

Totuși, Chang a trecut printr-un fel de metamorfoză de la ultima noastră întâlnire. Jocul său a făcut un salt în

timp și acum joacă precum un purice energizat. Trebuie să dau totul din mine ca să-l bat. Dar îl bat. Prima mea victorie de luni de zile. Hotărăsc să-mi amân retragerea. Doar cu câteva săptămâni. Îi spun lui Philly că vreau să merg la Stratton Mountain, unde m-am descurcat bine anul trecut. Stratton va fi un loc potrivit pentru ultima mea reprezentație.

Zburăm la Vermont cu alți doi jucători, Peter Doohan și Kelly Evernden. Kelly spune că a prins tragerea la sorți de la Stratton chiar înainte să plecăm.

— Vrea cineva să știe cu cine va juca?

— Eu.

— Nu, Andre. Nu vrei.

— Aoleu. Cu cine am picat?

— Cu Luke Jensen.

— Futu-i.

Luke e cel mai bun junior din lume, de departe cel mai promițător puști din turneu. Mă las în scaun și mă uit la nori. Ar fi trebuit să mă las când eram în poziție bună. Trebuia să mă retrag după Chang.

LUKE SERVEȘTE ȘI pe stânga, și pe dreapta, de aceea i se spune Dual Hand Luke și mingea poate ajunge la 200 de kilometri pe oră din ambele părți. Dar astăzi, împotriva mea, primul lui serviciu e afară și pe al doilea i-l returnez. Sunt mai surprins decât el când mă strecor pe lângă el în trei seturi și merg mai departe.

Următorul e Pat Cash – care tocmai a câștigat Wimbledonul, la douăsprezece zile după ce eu mi-am dat duhul pe Terenul Cimitir. Cash e o mașinărie, un atlet rafinat care se mișcă bine și acoperă fileul ca o hidră. Nici nu mă gândesc să-l bat, doar să nu mă fac de râs. Dar îmi dau seama destul de devreme că nu controlează prea bine mingea, așa că lovesc bine, curat și câștig o minge după alta. De vreme ce nu am nicio șansă să câștig, de vreme ce vreau doar să fiu credibil, sunt liber, dezlănțuit, iar acest lucru îl crispează pe Cash. Pare șocat de ce se întâmplă. Greșește primul serviciu, ceea ce îmi creează un avantaj,

îmi permite să dau tot ce am mai bun în retur. De fiecare dată când dau o minge pe lângă el, Cash se uită fioros peste fileu cu o expresie care spune „Nu așa era planul. Nu era vorba să faci asta".

În mod prostesc, oarecum arogant, își petrece mai mult timp uitându-se surprins la fileu, în loc să o ia de la început și să se gândească la o nouă strategie. După un retur mai bun al meu, dă un voleu așa și așa și câștig din nou punctul. Stă cu mâinile în șolduri, holbându-se la mine, emanând o aură de nedreptățit.

Holbează-te mai departe, mă gândesc. Ține-o tot așa.

Spre sfârșit, îmi dă prăzi dureros de ușoare, face mingile lui atât de ușor de lovit, atât de minunat de simplu de atins, încât pare nedrept. Am o șansă beton să câștig fiecare punct. Voiam doar să las o urmă, dar las o dâră. Câștig cu scorul șocant de 7-6, 7-6.

Stratton Mountain, trag eu concluzia, e muntele meu vrăjit. Anti-Wimbledonul meu. Anul trecut am jucat aici peste nivelul meu, acum joc de două ori mai bine. Amplasamentul e superb, retras – și absolut american. Spre deosebire de îngâmfații de britanici, cei de la Stratton mă cunosc sau cel puțin cunosc versiunea mea idealizată, pe care vreau eu să o cunoască. Nu știu despre luptele mele din ultimele douăsprezece luni, despre faptul că le-am dat rachetele celor fără adăpost, despre retragerea mea iminentă. Și dacă ar ști, nu mi-ar reproșa-o. M-au ovaționat în timpul meciului cu Jensen, dar după ce îl surclasez pe Cash, mă adoptă. Tipul ăsta e tipul *nostru*. Tipul ăsta merge bine aici. Inspirat de încurajările lor răgușite ajung în semifinale împotriva lui Ivan Lendl, clasat pe prima poziție. Cel mai important meci al meu de până acum. Tatăl meu vine cu avionul din Las Vegas.

Cu o oră înainte de meci, Lendl se plimbă pe lângă vestiar doar în pantofi de tenis. Când îl văd atât de relaxat, atât de remarcabil de gol la puțin timp înainte de a juca cu mine, știu ce urmează. Bătaia care să pună capăt tuturor bătăilor. Pierd în trei seturi. Totuși, plec îmbărbătat,

pentru că am câștigat al doilea set. Timp de jumătate de oră, i-am dat de cheltuială celui mai bun din lume. Pot să pornesc de la asta. Mă simt bine.

Asta doar până când văd ce are de spus Lendl despre mine în ziare. Întrebat despre jocul meu, pufnește: *O freză și un forehand.*

9

ÎNCHEI 1987 ÎN TROMBĂ. Câștig primul meu turneu în calitate de profesionist, la Itaparica, Brazilia, cu atât mai impresionant cu cât o fac în fața unei mulțimi de brazilieni ostili în prima fază. După ce îl bat pe cel mai bun jucător al lor, Luiz Mattar, spectatorii nu par să-mi poarte pică. Ba chiar mă fac brazilian de onoare. Intră alergând pe gazon, mă ridică pe umeri, mă aruncă în aer. Mulți au venit la arenă direct de pe plajă. Sunt plini de cremă de cacao și deci așa ajung și eu. Femei în bikini și tanga mă acoperă de sărutări. Cântă muzica, oamenii dansează, cineva îmi întinde o sticlă de șampanie și îmi spune să o împrăștii în mulțime. Atmosfera de carnaval e completarea perfectă a sărbătorii mele interioare. În sfârșit, am răzbătut. Am câștigat cinci meciuri la rând. (Ca să câștig un Mare Șlem, îmi dau seama cu oarece îngrijorare, va trebui să câștig șapte.)

Un bărbat îmi înmânează cecul pentru câștigător. Trebuie să mă uit de două ori la număr. În valoare de: 90 000 de dolari.

Cu cecul încă împăturit în buzunarul de la blugi, mă aflu în camera de zi a tatălui meu și pun în practică un pic de psihologie remedială.

— Tată, spun, cât crezi că o să câștig la anul?

— Ho ho, spune, radios. Milioane.
— Bun – atunci n-o să te superi dacă-mi cumpăr o mașină.
Se încruntă. Șah mat.
Știu exact ce tip vreau. O Corvette albă cu toate opțiunile. Tatăl meu insistă ca el și mama mea să vină cu mine la vânzător, ca să se asigure că nu mă fraierește. Nu pot să spun nu. Tatăl meu e proprietarul și paznicul meu. Nu mai stau permanent la Academia Bollettieri, deci trăiesc din nou sub acoperișul tatălui meu și astfel sub controlul lui. Călătoresc în toată lumea, fac bani frumoși, dobândesc ceva faimă și, cu toate acestea, practic bătrânul mă ține în continuare pe alocație. E nepotrivit, dar, la naiba, toată viața mea e nepotrivită. Nu am decât șaptesprezece ani, nu sunt pregătit să trăiesc pe cont propriu, abia sunt în stare să stau singur pe un teren de tenis, și totuși tocmai am fost la Rio și am ținut o fată în tanga cu o mână și un cec de 90 000 de dolari cu cealaltă. Sunt un adolescent care a văzut prea multe, un bărbat-copil fără cont curent.
La punctul de vânzare, tatăl meu se târguiește la nesfârșit cu vânzătorul și negocierea se transformă repede în ceartă. De ce nu mă miră? De fiecare dată când tatăl meu face o nouă ofertă, vânzătorul pleacă să se consulte cu șeful lui. Tatăl meu își încleștează și își descleștează pumnii.
Vânzătorul și tatăl meu cad în sfârșit de acord asupra unui preț. Sunt la câteva secunde de a deveni proprietarul mașinii viselor mele. Tatăl meu își pune ochelarii și aruncă o ultimă privire peste hârtii. Urmărește cu degetul costurile. Stai așa, ce-i asta? 49,99 de dolari?
— O mică taxă pentru documente, spune vânzătorul.
— Nu-s afurisitele mele de hârtii. Sunt afurisitele tale de hârtii. Plătește-ți tu afurisitele de hârtii.
Vânzătorul nu e impresionat de tonul dur al tatălui meu. Se schimbă vorbe grele. Tatăl meu începe să aibă acea privire, aceeași privire pe care o avea înainte de a-l

doborî pe camionagiu. Priveliștea tuturor acestor mașini îi trezește vechea mânie a drumului.

— Tată, mașina costă 37 000 de dolari și tu o iei razna pentru o taxă de cincizeci de dolari?

— Te fraieresc, Andre! Mă fraieresc pe mine. Lumea încearcă să mă fraierească!

Iese în trombă din biroul vânzătorului și intră în latura principală unde directorul stă la o tejghea înaltă. Țipă la ei:

— Credeți că sunteți în siguranță acolo? Credeți că sunteți în siguranță în spatele tejghelei ăleia? De ce nu ieșiți de acolo?

E pornit. E în stare să se bată cu cinci oameni deodată.

Mama mea mă ia de umeri și îmi spune că cel mai bun lucru pe care-l putem face e să ieșim și să așteptăm.

Stăm afară pe trotuar și urmărim tirada tatălui meu prin fereastra de sticlă a magazinului. Dă cu pumnul în tejghea. Flutură mâinile. E ca și cum ne-am uita la un film mut îngrozitor. Sunt amorțit, dar și un pic invidios. Mi-aș dori să am un pic din furia tatălui meu. Aș vrea s-o pot canaliza în timpul meciurilor. Mă întreb ce aș putea face în tenis dacă aș avea acces la această furie și aș îndrepta-o deasupra fileului. În loc de aceasta, când mă cuprinde furia, o îndrept spre mine.

— Mamă, întreb, cum reziști? Toți acești ani?

— O, spune ea, nu știu. N-a ajuns încă la închisoare. Și nimeni nu l-a omorât încă. Cred că suntem destul de norocoși, date fiind circumstanțele. Sper să trecem și de acest incident fără să se întâmple niciuna dintre cele două și să mergem mai departe.

Pe lângă furia tatălui meu, mi-aș dori să am și o fărâmă din calmul mamei mele.

Philly și cu mine ne întoarcem la magazin în ziua următoare. Vânzătorul îmi dă cheile de la noul meu Corvette, dar mă tratează cu milă. Îmi spune că eu nu semăn deloc cu tatăl meu și, deși se vrea un compliment, mă simt ușor jignit. În drum spre casă, entuziasmul pentru noul meu Corvette e temperat. Îi spun lui Philly că

de acum lucrurile se vor schimba. În timp ce mă strecor prin trafic și ambalez motorul, îi spun:

— A venit vremea. Trebuie să-mi asum controlul banilor mei. Trebuie să-mi asum controlul fututei mele de viață.

ÎMI PIERD SUFLUL în meciurile lungi. Și pentru mine orice meci e lung, pentru că serviciul meu e comun. Nu pot să scap de probleme cu serviciul, nu pot să câștig ușor puncte cu serviciul, așa că fiecare adversar mă ține douăsprezece runde până la capăt. Știința jocului mi se îmbunătățește, dar corpul cedează. Sunt slab, fragil, iar picioarele mă lasă repede, urmate la puțin timp de nervi. Îi spun lui Nick că nu sunt destul de în formă pentru a concura cu cei mai buni din lume. E de acord. Picioarele sunt totul, spune el.

Găsesc un antrenor în Vegas, un colonel în rezervă pe nume Lenny. Aspru ca un sac, Lenny înjură ca un marinar și merge ca un pirat, urmare a faptului că a fost împușcat într-un război îndepărtat despre care nu-i place să vorbească. După o oră cu Lenny îmi doresc ca cineva să mă împuște pe mine. Puține lucruri îi provoacă mai multă plăcere lui Lenny decât să mă chinuiască și să-mi arunce obscenități în același timp.

În decembrie 1987, deșertul era neobișnuit de rece. Dealerii de jocuri de noroc poartă căciuli de Moș Crăciun. Palmierii sunt plini de lumini. Prostituatele de pe Strip poartă ornamente de Crăciun pe post de cercei. Îi spun lui Perry că abia aștept anul nou. Mă simt puternic. Simt că încep să *pricep* tenisul.

Câștig primul turneu din 1988, la Memphis, iar mingea pare vie când pleacă din racheta mea. Progresez cu forehandul. Trimit mingea *prin* adversari. Fiecare dintre ei se întoarce către mine cu o privire care spune: „De unde naiba a venit asta?“

Observ ceva și pe fețele spectatorilor. Felul în care mă privesc și îmi cer autografe, felul în care țipă când intru în stadion îmi creează o senzație de disconfort, dar îmi dau

și o satisfacție în adâncul meu, o dorință ascunsă despre care nu știam. Sunt timid – dar îmi place să mi se acorde atenție. Mă pitesc când fanii încep să se îmbrace ca mine – dar îmi și place.

A te îmbrăca la fel ca mine în 1988 înseamnă pantaloni scurți de blugi Denim. Sunt semnătura mea. Sunt sinonimi cu mine, menționați în orice articol sau profil. În mod ciudat, nu am ales să-i port; ei m-au ales pe mine. Era în 1987, în Portland, Oregon. Jucam la Nike International Challenge și cei de la Nike m-au invitat într-un apartament de hotel ca să-mi arate ultimele propuneri și articole de îmbrăcăminte. McEnroe era acolo și, bineînțeles, el a avut prima opțiune. A luat în mână o pereche de pantaloni scurți Denim și a spus:

— Ce mă-sa sunt ăștia?

Am făcut ochii mari. M-am lins pe buze și m-am gândit: „*Oau!* Ce tari sunt! Dacă nu-i vrei, Mac, ai mei sunt".

În clipa în care Mac i-a pus deoparte, i-am înhățat. Acum îi port la toate meciurile, ca și nenumărați admiratori. Jurnaliștii sportivi mă omoară cu ei. Spun că încerc să ies în evidență. De fapt – ca și cu creasta – încerc să mă ascund. Ei spun că încerc să schimb jocul. De fapt, încerc să nu las jocul să mă schimbe. Mă numesc rebel, dar nu sunt interesat să fiu rebel, doar conduc o rebeliune adolescentină obișnuită, cotidiană. Nuanțe subtile, dar importante. În fond, nu fac nimic decât să fiu eu însumi și, cum nu știu cine sunt, încercările mele de a afla sunt haotice și stângace – și, bineînțeles, contradictorii. Nu fac decât ce am făcut la Academia Bollettieri. Sfidez autoritatea, fac experimente cu identitatea, îi transmit un mesaj tatălui meu, mă revolt împotriva lipsei de opțiuni din viața mea. Dar fac toate acestea pe o scenă mai mare.

Indiferent ce aș face, indiferent de motive, ating o coardă sensibilă. Mi se spune în mod curent salvatorul tenisului american, ce-o fi însemnând și asta. Cred că are de-a face cu atmosfera de la meciurile mele. În afară de faptul că poartă haine ca ale mele, fanii îmi imită coafura.

Îmi văd ciuful la bărbați *și* la femei. (Arată mai bine la femei.) Sunt flatat de imitatori, jenat, complet derutat. Nu-mi pot închipui că toți oamenii aceștia își doresc să fie Andre Agassi, de vreme ce eu nu vreau să fiu Andre Agassi.

Din când în când încerc să explic acest lucru în câte un interviu, dar niciodată nu iese cum trebuie. Încerc să fiu amuzant și nu reușesc sau jignesc pe cineva. Încerc să fiu profund și îmi dau seama că ce spun nu are nicio noimă. Deci mă opresc, mă întorc la răspunsuri potrivite și la platitudini, le spun ziariștilor ce par că vor să audă. E cel mai bun lucru pe care îl pot face. Dacă eu nu pot să-mi înțeleg motivele și demonii, cum aș putea spera să le explic jurnaliștilor la o dată fixă.

Ca lucrurile să fie mai rele, ziariștii scriu exact ce spun, în timp ce o spun, cuvânt cu cuvânt, ca și cum ar fi adevărul literal. Îmi vine să le spun: „Stați așa, nu scrieți asta, gândeam doar cu voce tare. Mă întrebați despre lucrul pe care îl înțeleg cel mai puțin – eu. Lăsați-mă să mă corectez, să mă contrazic." Dar nu e timp. Le trebuie răspunsuri în alb și negru, bine și rău, intrigi simple în șapte sute de cuvinte, iar apoi trec mai departe.

Dacă aș avea timp, dacă aș fi mai sigur pe mine, le-aș spune ziariștilor că încerc să aflu cine sunt, dar până atunci am o idee destul de clară ce anume nu sunt. Nu sunt hainele mele. Cu siguranță nu sunt jocul meu. Nu sunt nimic din ceea ce publicul crede că aș fi. Nu sunt un circar doar pentru că vin din Las Vegas și port haine țipătoare. Nu sunt un *enfant terrible,* expresie care apare în fiecare articol despre mine. (Cred că nu poți fi ceva ce nu poți pronunța.) Și, pentru numele lui Dumnezeu, nu sunt un *punker.* Ascult pop moale, siropos, ca Barry Manilow și Richard Marx.

Evident, cheia identității mele, lucrul pe care îl știu despre mine însumi, dar nu-l pot spune ziariștilor e că îmi cade părul. Îl port lung și ciufulit pentru a ascunde dispariția lui rapidă. Doar Philly și Perry știu, pentru că ei sunt tovarăși de suferință. Philly a zburat chiar recent la New York ca să se întâlnească cu proprietarul unui Club al

La vârsta de 18 ani, purtând chică și pantaloni scurți denim primul meu look.

Credit foto: Michael Cole

Părului pentru Bărbați, pentru a-și cumpăra niște meșe. A renunțat în sfârșit la statul în cap. Îmi telefonează pentru a-mi spune ce varietate uimitoare de meșe oferă Clubul Părului.

— E un bufet suedez al părului, îmi spune. E ca barul de salate de la Sizzler, însă cu păr.

Îl rog să ia una și pentru mine. În fiecare dimineață îmi găsesc o parte mai mare din identitate pe pernă, în chiuvetă, în scurgere.

Îmi pun întrebarea: „O să porți o perucă? În timpul *turneelor?*"

Îmi răspund: „Am de ales?"

LA INDIAN WELLS, în februarie 1988, ajung în forță până în semifinale, unde mă întâlnesc cu Boris Becker, din Germania de Vest, cel mai cunoscut jucător de tenis din lume. E o apariție impunătoare, cu o claie de păr de culoarea unui ban de aur nou și picioare cât talia mea. Îl prind în vârf de formă, dar câștig primul set. Apoi le pierd pe următoarele două, inclusiv un al treilea greu, dur. Plecăm de pe teren încruntându-ne unul la altul ca doi tauri în perioada de rut. Îmi promit că nu voi pierde în fața lui data viitoare când ne întâlnim.

În martie, la Key Biscayne, joc cu un vechi coleg de școală de la Academia Bollettieri, Aaron Krickstein. Suntem adesea asemănați, din cauza legăturii noastre cu Nick și a aptitudinilor precoce. Am două seturi la zero și obosesc. Krickstein câștigă următoarele două seturi. Când începe al cincilea set, am crampe. Tot nu sunt pus la punct fizic pentru a atinge următorul nivel. Pierd.

Merg la Isle of Palms, lângă Charleston și câștig al treilea turneu din carieră. În mijlocul turneului împlinesc optsprezece ani. Directorul turneului aduce un tort în mijlocul terenului central și toată lumea cântă. Nu mi-au plăcut niciodată zilele de naștere. Nimeni nu a băgat în seamă ziua mea de naștere când creșteam. Dar de data aceasta pare altfel. Sunt major, îmi repetă toată lumea. În ochii legii ești adult.

Legea e o porcărie.

Merg la New York, Turneul Campionilor, o piatră de hotar importantă pentru că este o confruntare a celor mai buni jucători din lume. Nimeresc din nou cu Chang, care și-a făcut un obicei prost de când ne-am întâlnit ultima dată. De fiecare dată când bate pe cineva, arată spre cer. Îi mulțumește lui Dumnezeu – îl socotește pe Dumnezeu răspunzător – pentru victorie, ceea ce mă jignește. Ca Dumnezeu să țină cu cineva într-un meci de tenis, ca Dumnezeu să fie împotriva mea, ca Dumnezeu să fie în buzunarul lui Chang, mi se pare ridicol și jignitor. Îl bat pe Chang și savurez fiecare lovitură blasfemiatoare. Apoi mă răzbun pe Krickstein. În finală, joc cu Slobodan Zivojinovic, un sârb mai cunoscut pentru jocul la dublu. Îl bat în două seturi.

Câștig mai des. Ar trebui să fiu mai fericit. În loc de asta, sunt supărat că s-a terminat. M-am bucurat de un sezon de victorii pe teren dur, corpul meu vrea să joace mai departe pe terenuri dure, dar începe sezonul zgurei. Trecerea bruscă de la o suprafață la alta schimbă totul. Zgura e altceva, deci jocul tău trebuie să fie altfel, la fel și corpul tău. În loc să alergi dintr-o parte într-alta, să te oprești un pic și să pornești, trebuie să aluneci și să te apleci și să dansezi. Mușchii familiari joacă acum un rol de sprijinitori, mușchii care dorm devin dominanți. E destul de dureros că, în cele mai bune condiții, nu știu cine sunt. Faptul că devin deodată o altă persoană, o persoană de zgură, adaugă încă un pic de frustrare și anxietate.

Un prieten îmi spune că cele patru suprafețe din tenis sunt ca cele patru anotimpuri. Fiecare cere altceva de la tine. Fiecare are alte virtuți și pretinde alte eforturi. Fiecare îți schimbă radical perspectiva, te reconstruiește la nivel molecular. După trei tururi la Italian Open, în mai 1988, nu mai sunt Andre Agassi. Și nu mai sunt în turneu.

În 1988, merg la French Open, așteptându-mă la același lucru. Când intru în vestiarul de la Roland Garros, îi văd pe toți experții în zgură sprijiniți de perete,

uitându-se chiorâș. Nick le spune șobolani jegoși. Sunt aici de luni întregi, se pregătesc, ne așteaptă pe noi, ceilalți, să terminăm cu suprafețele dure și să venim în vizuina lor de zgură.

Oricâtă confuzie ar crea noua suprafață, Parisul în sine este un alt șoc pentru sistemul meu. Orașul are aceleași probleme logistice ca New Yorkul și Londra, mulțimile și anomaliile culturale, dar în plus mai e și bariera lingvistică. Mă deranjează și prezența câinilor în restaurante. Prima dată când merg într-o cafenea, pe Champs-Élysées, un câine ridică piciorul și aruncă un jet de pipi pe masa de lângă mine.

Roland Garros nu mă scapă de senzația stranie. E singurul loc unde am jucat vreodată care miroase a țigări și pipe. În timp ce servesc, în momentul crucial al unui meci, o boare de fum de pipă se cuibărește în nasul meu. Aș vrea să-l găsesc pe cel care fumează acea pipă și să-l admonestez, și, totuși, nu vreau să-l găsesc, pentru că nu-mi pot închipui ce hobbit ursuz poate să vină la un meci de tenis în aer liber și să pufăie din pipă.

În ciuda disconfortului, reușesc să-i bat pe primii trei adversari. Îl bat chiar și pe marele maestru al zgurei Guillermo Pérez-Roldán în sferturile de finală. În semifinale, dau de Mats Wilander. E clasat pe locul trei în lume, dar după părerea mea e jucătorul momentului. Când se dă la televizor unul din meciurile lui, mă opresc din orice aș face și mă uit. E pe cale să aibă un an excelent. A câștigat deja Australian Open și e favorit și la câștigarea acestui turneu. Reușesc să-l duc până în setul al cincilea, apoi pierd cu 6-0 și am crampe acute.

Îi amintesc lui Nick că sar peste Wimbledon. Îi spun:

— De ce să trec la iarbă și să cheltuiesc atâta energie? Hai să ne luăm o lună liber, să ne odihnim și să ne pregătim pentru suprafețele dure de la vară.

Nick e mai mult decât fericit că nu merge la Londra. Îi displace Wimbledonul la fel de mult ca mie. În plus, vrea să mergem repede înapoi în SUA și să-mi găsească un preparator mai bun.

◇ ◇ ◇

NICK ANGAJEAZĂ UN CULTURIST CHILIAN pe nume Pat care nu-mi cere să fac nimic din ce nu e dispus să facă și el, lucru pe care îl respect. Dar Pat are și obiceiul să mă scuipe în timp ce vorbește și să se sprijine de mine în timp ce ridic greutăți, cu transpirația scurgându-i-se pe fața mea. Cred că ar trebui să apar la ședințele cu Pat de la sala de forță într-un poncho de plastic.

Partea principală a regimului de pregătire al lui Pat este alergarea zilnică și brutală în susul și în josul unui deal din afara Vegasului. Dealul e îndepărtat și în plină arșiță și devine mai fierbinte pe măsură ce te apropii de vârf, de parcă ar fi un vulcan activ. Este de asemenea la o oră de mers de casa tatălui meu, ceea ce e inutil de departe. Nu e ca și cum am merge cu mașina până la Reno pentru o porție de alergări. Totuși, Pat insistă că acest compromis e răspunsul problemelor mele fizice. Când ajungem la bază și ieșim din mașină, începe să alerge direct în sus și îmi poruncește să-l urmez. În câteva minute mă țin de o parte, cu transpirația curgând de pe mine. Când ajungem în vârf, nu mai pot să respir. După Pat, acesta e un lucru bun. E sănătos.

Un camion ponosit apare într-o zi, pe când Pat și cu mine escaladăm dealul. Din el iese un american nativ bătrân. Se îndreaptă spre noi cu un par. Dacă vrea să mă omoare, n-o să pot să mă apăr, pentru că nu pot să-mi ridic brațele. Și n-o să fiu în stare să fug, pentru că nu am aer.

Bărbatul întreabă:

— Ce faceți aici?

— Ne antrenăm.

— Tu ce faci aici?

— Prind niște șerpi cu clopoței.

— Șerpi cu clopoței! Sunt șerpi cu clopoței aici?

— Sunt antrenamente aici?

Când mă opresc din râs, indianul spune, mai mult sau mai puțin, că trebuie să mă fi născut cu o potcoavă în fund, pentru că acesta este Dealul Șerpilor cu Clopoței. El

prinde în fiecare zi doisprezece șerpi cu clopoței pe acest deal și se așteaptă să mai prindă doisprezece în această dimineață. E de-a dreptul o minune că n-am călcat pe unul, mare, gras și gata de atac.

Mă uit la Pat și-mi vine să-l scuip.

ÎN IULIE MERG în Argentina, fiind unul dintre cei mai tineri jucători din toate timpurile care face parte din echipa SUA de Cupă Davis. Joc bine împotriva lui Martin Jaite, din Argentina, iar mulțimea mă apreciază, invidioasă. Conduc cu două seturi la zero și am 4-0 într-al treilea, așteptând serviciul lui Jaite. Sunt căpiat de frig, fiindcă în Argentina e miezul iernii. Trebuie să fie un grad. Jaite servește atingând fileul, apoi trimite o minge imposibil de returnat după care mă întind și o prind cu mâna. Se declanșează o revoltă. Publicul crede că vreau să-l fac de râs pe compatriotul lor, că-l disprețuiesc. Mă huiduie minute în șir.

Ziarele de a doua zi mă desființează. În loc să mă apăr, reacționez agresiv. Spun că dintotdeauna am vrut să fac așa ceva. Adevărul e că mi-era pur și simplu frig și nu gândeam. Am fost prost, nu figurant. Reputația mea primește o lovitură importantă.

MULȚIMEA DE LA STRATTON MOUNTAIN mă primește însă, după câteva zile, ca pe fiul risipitor. Joc ca să le fac plăcere. Joc ca să le mulțumesc că au alungat amintirea Argentinei. E ceva în legătură cu oamenii aceștia, cu munții de smarald, cu aerul de Vermont – câștig turneul. Puțin mai târziu mă trezesc că sunt numărul patru mondial. Dar sunt prea epuizat ca să sărbătoresc. Între Pat, Cupa Davis și frecușul drumului, dorm douăsprezece ore pe noapte.

Merg la New York spre sfârșitul verii pentru a juca într-un turneu mic din New Jersey, o pregătire pentru US Open 1988. Ajung în finală și joc împotriva lui Tarango. Îl bat zdravăn, o victorie delicioasă, pentru că încă mai pot să închid ochii și să-l văd pe Tarango cum m-a

trișat când aveam opt ani. Primea mea înfrângere. N-o să uit niciodată. De fiecare dată când câștig o minge mă gândesc: să te fut, Jeff. Să te. Fut.

La US Open ajung în sferturi. Urmează să joc cu Jimmy Connors. Înainte de meci, mă apropii de el timid în vestiar și îi amintesc că ne-am mai întâlnit. La Las Vegas? Aveam patru ani? Jucai la Caesars Palace? Am schimbat câteva mingi!

— Nu, spune el.

— Ok. În fine. De fapt, ne-am întâlnit de mai multe ori, când aveam șapte ani. Eu îți aduceam rachetele? Tatăl meu îți racorda rachetele de fiecare dată când veneai în oraș, iar eu ți le aduceam la restaurantul tău preferat de pe Strip.

— Nu, spune din nou, apoi se întinde pe o bancă și își pune un prosop alb lung pe picioare și închide ochii.

Liber.

Se potrivește cu tot ce am auzit despre Connors de la alți jucători. Găozar, spun ei. Mojic, înfumurat, un lăbar plin de el. Dar credeam că se va purta altfel cu mine, că îmi va arăta dragoste, dată fiind vechea noastră legătură.

Doar pentru asta, îi spun lui Perry, o să-l bat pe tipul ăsta în trei seturi ușoare – și n-o să câștige mai mult de nouă ghemuri.

Publicul ține cu Connors. E invers față de Stratton. Aici sunt privit ca băiatul rău. Sunt parvenitul obraznic care îndrăznește să se opună vechiului senior. Mulțimea își dorește un Connors care să răstoarne prognosticurile și să înfrunte Bătrânul Timp, iar eu mă aflu în calea acestui scenariu de vis. De fiecare dată când îl ovaționează mă gândesc: „Știu ei cum e tipul ăsta la vestiare? Știu ce spun despre el ceilalți jucători? Au vreo idee cum răspunde el unui salut prietenos?"

Defilez, sunt pe cale să câștig ușor, când un bărbat din înaltul tribunei strigă: *Hai Jimmy, el e un golan – tu ești o legendă!* Vorbele rămân suspendate în aer pentru o clipă, mai mari și mai puternice decât balonul Goodyear de deasupra, apoi douăzeci de mii de spectatori izbucnesc în

hohote. Connors schițează un zâmbet șmecher, dă din cap și îi aruncă bărbatului care a strigat o minge ca amintire.

Acum mulțimea explodează. Aplaudă în picioare.

Hrănindu-mă cu adrenalină și furie, bat golănește legenda în ultimul set, 6-1.

După meci le spun reporterilor despre predicția mea dinainte de meci, iar ei îi spun lui Connors.

El spune:

— Îmi place să joc cu tipi care mi-ar putea fi copii. Poate că e unul dintre ei. Mi-am petrecut mult timp în Vegas.

În semifinale, pierd din nou în fața lui Lendl. Îl duc până în setul al patrulea, dar e prea puternic. Încercând să-l epuizez, mă epuizez pe mine. În ciuda celor mai mari eforturi ale lui Lenny Șchiopul și Pat Chilianul Scuipător, nu sunt în stare să rezist unui om de calibrul lui Lendl. Îmi spun că, atunci când mă voi întoarce la Vegas, trebuie să caut mai departe pe cineva care să mă pregătească de luptă.

DAR NIMENI NU POATE SĂ MĂ PREGĂTEASCĂ de lupta cu media, pentru că nu este o luptă propriu-zisă, e un masacru. Fiecare zi aduce cu sine alt discurs anti-Agassi în vreo revistă sau în vreun ziar. O vorbă a unui alt jucător. O diatribă a unui ziarist sportiv. O calomnie proaspătă, servită pe post de analiză. Sunt un golan, un clovn, un escroc, un bulănos. Sunt bine clasat datorită unei conspirații, o cabală între rețele și adolescenți. Nu merit atenția pe care o primesc, pentru că nu am câștigat un turneu de Mare Șlem.

Se pare că milioane de spectatori mă plac. Primesc saci de scrisori de la fani, inclusiv fotografii cu femei goale cu numărul de telefon mâzgălit pe margine. Și cu toate acestea, sunt hulit de fiecare dată din cauza felului în care arăt, din cauza comportamentului meu, fără motiv. Absorb rolul de băiat rău-rebel, îl accept, mi-l asum. Rolul pare o parte a lucrului meu, deci îl joc. Nu trece însă mult și sunt însemnat. Voi fi băiatul rău-rebel pentru totdeauna, la fiecare meci și fiecare turneu.

Caut sprijin la Perry. Zbor cu avionul în est și îl vizitez într-un sfârșit de săptămână. Studiază științe comerciale la Georgetown. Ieșim la cine lungi și mă duce la barul lui local preferat, Tombs, și la niște beri face ce a făcut Perry dintotdeauna. Îmi remodelează teama, o face mai logică și mai articulată. Dacă eu sunt un specialist al returului, el este un specialist al returnării cuvintelor. Întâi redefinește problema ca fiind o negociere între mine și lume. E de acord că e groaznic să fii o persoană sensibilă criticată în public în fiecare zi, dar insistă că e un lucru trecător. Există o limită de timp pentru această tortură.

— Lucrurile se vor îmbunătăți, spune el, în momentul în care voi începe să câștig turnee de Mare Șlem.

Să câștig? De ce? De ce victoriile le-ar schimba oamenilor părerea despre mine? Câștig sau pierd, sunt aceeași persoană. De aceea trebuie să câștig? Ca să le închid oamenilor gura? Ca să dau satisfacție unei găști de ziariști sportivi și reporteri care nu mă cunosc? Aceștia sunt termenii negocierii.

PHILLY VEDE CĂ SUFĂR, că sunt în căutare. Și el e în căutare. A căutat toată viața lui, iar de curând și-a intensificat căutările. Îmi spune că merge la o biserică sau un fel de biserică, într-un complex de birouri în partea de vest a Vegasului.

— E neconfesională, îmi spune, iar pastorul e altfel.

Mă târăște la biserică și trebuie să recunosc că are dreptate, pastorul, John Parenti, e altfel. Poartă blugi, un tricou și are părul lung, castaniu, de culoarea nisipului. E mai mult surfer decât pastor. E neconvențional, lucru pe care îl respect. Este – nu am cum să o spun altfel – un rebel. Îmi place și nasul lui acvilin proeminent, ochii lui canini triști. Mai mult decât orice îmi place atmosfera neprotocolară a slujbei lui. Simplifică Biblia. Fără ego, fără dogme. Doar bun simț și gândire clară.

Parenti e atât de neprotocolar încât nu vrea să i se spună Pastor Parenti. Insistă să-i spunem J. P. Spune că vrea ca biserica lui să nu fie ca o biserică. Vrea să fie ca o

casă unde se strâng prietenii. Nu are răspunsuri, spune. A citit întâmplător Biblia de câteva zeci de ori și are câteva observații de împărtășit.

Cred că are mai multe răspunsuri decât lasă să se vadă. Iar eu am nevoie de răspunsuri. Mă consider creștin, dar biserica lui J. P. e prima unde m-am simțit cu adevărat aproape de Dumnezeu.

Merg la slujbă cu Philly în fiecare săptămână. Ne programăm sosirea astfel încât să ajungem exact când J. P. începe să vorbească și stăm mereu în spate, înfundați în scaune, ca să nu fim recunoscuți. Într-o duminică Philly spune că vrea să-l întâlnească pe J. P. Eu mă retrag. O parte din mine ar vrea să-l întâlnească pe J. P., dar o alta e circumspectă cu străinii. Mereu am fost timid, dar recenta avalanșă de articole de presă negative la adresa mea m-a făcut aproape paranoic.

După câteva zile, mă învârt cu mașina prin Vegas, descurajat după ce am citit ultimele atacuri la adresa mea. Mă trezesc parcat în fața bisericii lui J. P. E târziu, toate luminile sunt stinse – în afară de una. Mă uit pe geam. O secretară se ocupă de niște hârtii. Bat la ușă și îi spun femeii că trebuie să vorbesc cu J. P. Îmi spune că e acasă. Nu spune: *Unde ar trebui să fii și tu.* Cu o voce nesigură, o întreb dacă ar putea să-i telefoneze. Chiar am nevoie să vorbesc cu el. Cu cineva. Formează numărul lui J. P. și îmi dă receptorul.

— Alo? spune el.

— Bună. Da. Nu mă cunoști. Numele meu e Andre Agassi, sunt jucător de tenis și, cum să spun...

— Te cunosc. Te-am văzut la biserică în ultimele șase luni. Te-am recunoscut, bineînțeles. Dar n-am vrut să te deranjez.

Îi mulțumesc pentru discreție, pentru că mi-a respectat intimitatea. Nu am avut parte de un asemenea respect în ultima vreme. Îi spun:

— Uite, mă întrebam dacă am putea petrece puțin timp împreună. Să vorbim.

— Când?

— Acum?
— Ok. Păi, cred că aș putea veni până la birou să ne întâlnim.
— Cu tot respectul, pot să vin eu unde ești tu? Am o mașină rapidă și cred că pot să ajung acolo mai repede decât ai ajunge tu aici.
Face o pauză.
— OK, spune.
Ajung în treisprezece minute. Mă întâmpină în prag.
— Mulțumesc că ai fost de acord să mă primești. Simt că nu am cu cine altcineva să vorbesc.
— Ce anume îți trebuie?
— Mă întreb dacă am putea pur și simplu să, hmm, să ne cunoaștem?
Zâmbește.
— Ascultă, spune, nu mă descurc prea bine în rolul de tată.
Dau din cap, râd de mine. Spun:
— Da, da. Dar poate ai putea să-mi dai niște sarcini? Sfaturi de viață? Sfaturi de lectură?
— Ca un mentor?
— Da.
— Nici ca mentor nu sunt prea bun.
— OK.
— Să vorbesc, să ascult, să fiu prieten – lucrurile astea pot să le fac.
Mă încrunt.
— Uite, spune J.P., viața mea e la fel de distrusă ca a oricui altcuiva. Poate mai rău. Nu pot oferi prea multe în calitate de pastor. Nu sunt genul ăla de pastor. Dacă ai nevoie de un sfat, îmi pare rău. Dacă ai nevoie de un prieten, cu asta poate ne descurcăm.
Dau din cap.
Deschide ușa, mă întreabă dacă vreau să intru. Dar eu îl întreb dacă vrea să facem o tură cu mașina. Gândesc mai bine când conduc.
Își întinde gâtul și îmi vede Corvette-ul alb. Arată ca un mic avion particular parcat pe aleea lui. Pălește un pic.

Merg cu J. P. prin tot Vegasul, în sus și în jos pe Strip, apoi în munții care înconjoară orașul. Îi arăt ce poate mașina, deschid motorul pe o porțiune singuratică de autostradă, apoi mă deschid pe mine însumi. Îi spun povestea mea, într-un mod haotic și dezordonat, iar el are talentul lui Perry să mi-o spună înapoi repovestită cu pricepere. Îmi înțelege contradicțiile, le împacă pe câteva dintre ele.

— Ești un puști care încă mai stă cu părinții, îmi spune, dar ești cunoscut pe toată planeta. Trebuie să fie greu. Încerci să te exprimi liber, creativ și artistic și ești respins de fiecare dată. Asta e *foarte* greu.

Îi spun despre atacurile asupra mea, că m-am strecurat pe poziția din clasament, că n-am bătut pe nimeni cu adevărat bun, că am avut noroc. Potcoavă în fund. Îmi spune că sufăr de pe urma reacțiunii și n-am avut nici măcar ocazia să mă bucur de acțiune.

Râd.

Spune că trebuie să fie bizar ca unii străini să creadă că mă cunosc și mă iubesc dincolo de rațiune, în timp ce alții cred că mă cunosc și mă urăsc dincolo de rațiune – toate acestea în timp ce eu îmi sunt relativ străin mie însumi.

— Partea perversă, îi spun, e că totul se învârte în jurul tenisului, iar eu urăsc tenisul.

— Da, sigur. Dar nu urăști cu adevărat tenisul.

— Ba da. Ba da, îl urăsc.

Îi vorbesc despre tatăl meu. Îi spun lui J. P. despre țipete, presiune, furie, abandon. J. P. are o expresie comică.

— Îți dai seama, nu-i așa, că Dumnezeu nu e deloc ca tatăl tău. Știi asta – nu?

Aproape că intru cu mașina într-un refugiu.

— Dumnezeu, spune el, e opusul tatălui tău. Dumnezeu nu e tot timpul supărat pe tine. Dumnezeu nu țipă în urechea ta, reproșându-ți imperfecțiunile. Vocea pe care o auzi tot timpul, vocea aceea furioasă? Nu e Dumnezeu. E tot tatăl tău.

Mă întorc către el:

— Îmi faci un serviciu? Mai spune o dată.

O face. Cuvânt cu cuvânt.

— Mai spune-o încă odată.

O face.

Îi mulțumesc. Îl întreb despre viața lui. Îmi spune că urăște ce face. Nu suportă să fie pastor. Nu mai vrea să fie responsabil pentru sufletele oamenilor. E un serviciu non-stop, îmi spune, și nu-i mai lasă vreme pentru lectură și reflecție. (Mă întreb dacă e o aluzie subtilă pentru mine.) Este și amenințat cu moartea. Prostituatele și vânzătorii de droguri vin la el la biserică și se convertesc și apoi peștii, drogații și familiile lor, care depindeau de acele venituri, dau vina pe J. P.

— Ce crezi că ai putea să faci în loc de asta?

— De fapt, scriu cântece. Sunt compozitor. Mi-ar plăcea să trăiesc din muzică.

Îmi spune că a scris un cântec, *Când Dumnezeu a fugit*, care e un mare hit în topurile creștine. Îmi cântă câteva măsuri. Are o voce frumoasă, iar cântecul e emoționant.

Îi spun că, dacă își dorește acest lucru cu adevărat și dacă muncește suficient de mult, va reuși.

Când încep să vorbesc ca un motivator, știu că sunt obosit. Mă uit la ceas. Trei dimineața.

— Uau, spun, înăbușind un căscat, dacă nu te deranjează, poți să mă lași acasă la părinții mei? Stau chiar aici la colț și sunt frânt. Nu mai pot să conduc nici un minut. Ia mașina mea, du-te acasă, mi-o aduci înapoi când poți.

— Nu vreau să iau mașina ta.

— De ce nu? E o mașină tare. Merge ca vântul.

— Văd asta. Dar dacă o lovesc?

— Dacă o lovești, atâta timp cât tu ești OK, aș râde. Mi se rupe de mașină.

— Cât timp vrei să – vreau să spun, când s-o aduc înapoi?

— Când vrei.

O aduce înapoi a doua zi.

— A fost destul de dubios să merg în chestia asta la biserică, spune, aruncându-mi cheile. Dar, Andre, slujesc

la înmormântări. Nu poți să apari la înmormântări într-un Corvette alb.

ÎL INVIT PE J. P. LA MÜNCHEN, la Cupa Davis. Abia aștept Cupa Davis, pentru că nu e vorba despre mine, e vorba despre țară. Mă gândesc că e cel mai apropiat lucru de jocul în echipă, deci mă aștept ca această călătorie să fie o schimbare plăcută, meciurile să fie ușoare și vreau să împărtășesc experiența cu noul meu prieten.

Mă trezesc devreme pus față în față cu Becker, care, în Germania, are deja statut de zeu. Fanii dărâmă casa de bilete, douăsprezece mii de germani îi ovaționează fiecare mișcare, mă huiduie. Și, totuși, nu sunt deranjat, pentru că sunt într-o anumită fază. Poate nu *faza aceea*, dar e *faza mea*. Nu pot să ratez. În plus, mi-am promis acum câteva luni că nu o să mai pierd niciodată în fața lui Becker și am de gând să mă țin de promisiune. Ajung să conduc cu două seturi. J. P. și Philly și Nick sunt singurii care mă ovaționează și îi aud. O zi frumoasă la München.

Apoi îmi pierd concentrarea, urmată de încredere. Pierd un ghem și merg spre scaun înainte de următorul, descurajat.

Deodată mai mulți oficiali germani bolborosesc spre mine. Mă cheamă înapoi pe teren.

Ghemul nu s-a terminat.

— Veniți înapoi, domnule Agassi, *veniți înapoi*.

Becker chicotește. Publicul se scutură de râs.

Mă întorc pe teren și simt cum mă înțeapă ochii. Sunt din nou la Academia Bollettieri, umilit de Nick în fața altor copii. Și așa mă deranjează că se râde de mine în presă, nu pot să suport să se râdă și în persoană. Pierd ghemul. Pierd meciul.

După duș, în timp ce mă urc într-o mașină din afara arenei, îl ignor pe J. P. și mă întorc către Nick și Philly. Le spun:

— Primul care spune ceva de tenis e concediat.

STAU PE BALCONUL camerei mele de hotel din München, singur, cu privirea peste oraș. Fără să mă gândesc, încep să dau foc la lucruri. Hârtie, haine, încălțări. De ani de zile, aceasta este una dintre metodele mele secrete de a face față stresului extrem. Nu o fac conștient. Mă cuprinde un impuls și iau chibriturile.

Când tocmai am făcut un mic foc de tabără, apare J. P. Se uită, apoi pune cu calm o hârtie a hotelului pe focul meu. Apoi un șervețel. Eu adaug meniul pentru room-service. Hrănim focul de tabără timp de cincisprezece minute, fără să spunem un cuvânt. Când se stinge ultima flacără, mă întreabă:

— Vrei să facem o plimbare?

Mergem printre berăriile din centrul Münchenului. Peste tot unde ne uităm, oamenii sunt gălăgioși, în dispoziție festivă. Beau din stacane de un litru, cântă și râd. Râsul lor îmi dă fiori.

Ajungem la un pod mare de piatră cu o pasarelă pietruită. Traversăm. Mult dedesubt e un râu învolburat. La mijlocul podului ne oprim. Nu e nimeni împrejur. Cântecul și râsetele s-au topit. Nu auzim nimic decât apa învolburată. Mă uit la râu și îl întreb pe J. P.:

— Și dacă nu sunt bun? Dacă azi nu a fost o zi proastă, ci ziua mea cea mai bună?

Totdeauna îmi caut scuze când pierd. Aș fi putut să-l bat dacă s-ar fi întâmplat cutare și cutare. *Dacă* aș fi vrut. *Dacă* aș fi făcut cel mai bun joc al meu. *Dacă* aș fi prins mesajul. Dar dacă joc la cel mai bun nivel al meu și îmi pasă și vreau și tot nu sunt cel mai bun din lume?

Ei bine – ce se întâmplă dacă?

Cred că mai degrabă aș muri.

Mă sprijin de balustradă și plâng. J. P. are decența, înțelepciunea să nu spună și să nu facă nimic. Știe că nu e nimic de spus, nimic de făcut, decât să aștepte ca acest foc să se stingă.

JOC CU CARL-UWE STEEB, alt neamț, în după-amiaza următoare. Epuizat fizic și emoțional, joc

cu Steeb exact cum nu trebuie. Da, atac pe reverul lui, care e punctul lui slab, dar o fac în ritm regulat. Dacă nu i-aș da răgaz, ar trebui să-și creeze propriul ritm și reverul lui ar fi mult mai slab. Cel mai mare defect al lui ar ieși la iveală. Totuși, folosindu-se de ritmul meu, reușește să lovească o minge joasă, care rămâne aproape de sol pe această suprafață rapidă. Îl fac mai bun decât e doar pentru că încerc să lovesc mai bine decât e nevoie, încerc să fiu perfect. Cu un zâmbet cordial, Steeb îmi acceptă cadourile, bazându-se pe picioare și pe reverul lui „îmbunătățit-de-Agassi", se simte minunat. Mai târziu, căpitanul echipei de Cupă Davis mă acuză că m-am dat bătut, cum scrie și un cunoscut ziarist sportiv.

O PARTE A PROBLEMEI pe care o am cu jocul în 1989 este racheta. Mereu am folosit o rachetă Prince, dar Nick m-a convins să semnez cu o nouă companie, Donnay. De ce? Pentru că Nick are probleme cu banii, iar pentru a mă da la Donnay primește el însuși un contract avantajos.

— Nick, îi spun, îmi iubesc racheta Prince.

— Ai putea să joci și cu o coadă de mătură, îmi spune el. N-ar conta.

Acum, cu racheta Donnay, mă simt ca și cum chiar aș juca cu o coadă de mătură. Mă simt ca și cum aș juca cu stânga, ca și cum aș fi suferit o leziune pe creier. Nimic nu merge. Mingea nu mă ascultă. Mingea nu face ce îi spun.

Sunt la New York, prin oraș cu J. P. E trecut bine de miezul nopții. Stăm într-un fast-food murdar cu lumini fluorescente țipătoare și vânzători zgomotoși care se ceartă în mai multe limbi est-europene. Bem câte o ceașcă de cafea și eu îmi țin capul în mâini și îi repet mereu lui J. P.:

— Când lovesc mingea cu racheta asta nouă, nu știu unde se duce.

— O să găsești o soluție, spune J. P.

— Cum? Ce?

— Nu știu. Dar o să găsești. E o criză trecătoare, Andre. Una dintre multele. Așa cum mă vezi și cum te văd, vor

mai fi și altele. Mai mari, mai mici și intermediare, de tot felul. Privește criza asta ca pe un antrenament pentru următoarea criză.

Iar criza se rezolvă *în timpul* unui antrenament. După câteva zile sunt în Florida, joc la Academia Bollettieri și cineva îmi dă o nouă rachetă Prince. Trimit trei mingi, doar trei, și e ceva de genul unei experiențe religioase. Fiecare minge se duce ca un laser în locul unde vreau să se ducă. Terenul se deschide în fața mea precum Xanadu.

— Nu mă interesează nicio înțelegere, îi spun lui Nick. Nu pot să-mi sacrific viața pentru o înțelegere.

— Mă descurc eu, spune el.

Măsluiește o rachetă Prince, o face să arate ca o Donnay, iar eu zbor către câteva victorii ușoare la Indian Wells. Pierd în sferturi, dar nu-mi pasă, pentru că mi-am recăpătat racheta, mi-am recăpătat jocul.

În ziua următoare, trei angajați de la Donnay sosesc la Indian Wells.

— E inadmisibil, spun ei. E evident pentru toată lumea că joci cu o rachetă Prince măsluită. O să ne ruinezi. Vei fi răspunzător de distrugerea companiei noastre.

— Racheta voastră o să fie răspunzătoare pentru distrugerea mea.

Văzând că sunt neînduplecat și de neclintit, angajații de la Donnay spun că îmi vor face o rachetă mai bună. Merg și fac o copie de Prince, exact cum făcuse și Nick, însă o fac să arate mai convingător. Îmi iau falsa rachetă Donnay la Roma și joc cu un puști pe care îl recunosc de la juniori, Pete Nu-Știu-Cum. Sampras, cred. Un puști grec din California. Când jucam cu el la juniori, îl băteam ușor. Eu aveam zece ani, el nouă. Apoi l-am mai văzut la un turneu, acum câteva luni. Nu-mi amintesc ce turneu. Stăteam pe o minunată colină verde lângă hotel, la puțin timp după ce îmi câștigasem meciul. Philly și Nick stăteau cu mine. Eram relaxați, ne bucuram de aerul proaspăt și ne uitam la Pete, care tocmai luase bătaie în meciul lui. Era pe terenul hotelului pentru un antrenament de după meci și aproape toate mingile pe care le lovea arătau rău.

Rata trei din patru lovituri. Reverul lui era greoi și cu o singură mână, un lucru nou. Cineva îi stricase reverul și era clar că acest lucru îl va costa cariera.

— Tipul ăsta n-o să ajungă niciodată în circuit, a spus Philly.

— O să fie norocos dacă se califică în turnee, am spus eu.

— Celui care i-a distrus așa jocul ar trebui să-i fie rușine, spune Nick.

— Ar trebui pus sub acuzare, a spus Philly. Are toate calitățile fizice. Are peste un metru optzeci, se mișcă excelent, dar cineva l-a făcut praf. Cineva e răspunzător pentru rahatul ăsta. *Cineva ar trebui să plătească.*

La început am fost surprins de vehemența lui Philly. Apoi am înțeles: Philly proiecta. Se vedea pe el însuși în Pete. Știa cum e să încerci să intri în circuit și să eșuezi, mai ales cu un rever executat involuntar cu o singură mână. În calvarul lui Pete, în destinul lui Pete, Philly îl vedea pe al lui.

Acum, la Roma, văd că Pete a progresat de atunci, dar nu mult. Are un serviciu foarte bun, dar nu extraordinar, nu ca Becker. Are un braț rapid, joacă bine, se mișcă ușor și ajunge aproape de țintă. Vrea să servească ași departe de tine și, când ratează, o face cu puțin – nu e dintre acei jucători care încearcă să dea ași departe de tine și, din greșeală, servesc în pieptul tău. Adevărata lui problemă începe după serviciu. E inconstant. Nu poate să țină în teren trei mingi la rând. Îl bat, 6-2, 6-1, iar când ies de pe teren mă gândesc că are un drum lung și anevoios înainte. Îmi pare rău de tip. Pare un suflet bun. Dar nu mă aștept să-l mai văd vreodată în circuit.

Ajung până în finală. Joc cu Alberto Mancini. Puternic, bondoc, cu picioarele cât niște trunchiuri de copac, izbește mingea cu o forță extraordinară, penetrantă și cu un efect de tornadă care o face să-ți lovească racheta ca o minge medicinală. Am minge de meci împotriva lui în setul al patrulea, dar o pierd – apoi mă destram. Cumva pierd meciul.

Înapoi la hotel stau în cameră ore în șir, mă uit la televiziunea italiană, dău foc la lucruri. Oamenii, mă gândesc, nu înțeleg durerea de a pierde într-o finală. Te antrenezi și călătorești și te străduiești să fii pregătit. Câștigi timp de o săptămână, patru meciuri la rând. (Sau, la un Mare Șlem, două săptămâni, șase meciuri.) Apoi pierzi ultimul meci și numele tău nu e pe trofeu, nu e în cărțile de recorduri. Ai pierdut o singură dată, dar ești un pierzător.

Merg în 1989 la French Open și în turul trei joc cu Courier, colegul meu de școală de la Academia Bollettieri. Sunt mai bine cotat, marele favorit, dar Courier produce surpriza și mi-o scoate pe nas. Ridică pumnul în aer, ne aruncă priviri mie și lui Nick. Mai mult, în vestiar se asigură că toată lume îl vede cum se încheie la pantofii de alergat și merge să dea o tură. Mesajul: n-a fost un efort prea mare să-l bat pe Andre.

Mai târziu, când Chang câștigă turneul și îi mulțumește lui Iisus Hristos pentru că a făcut mingea să treacă peste fileu, simt că-mi vine rău. Cum a putut tocmai Chang, dintre toți oamenii, să câștige un Mare Șlem înaintea mea?

Din nou sar peste Wimbledon. Aud un alt cor de huiduieli din media. Agassi nu câștigă turneele de Mare Șlem la care joacă și apoi sare peste cele care contează cel mai mult. Dar acest lucru mi se pare o picătură de apă într-un ocean. Devin imun.

CHIAR DACĂ SUNT UN SAC DE BOX pentru ziariștii sportivi, companii mari mă imploră să pozez cu produsele lor. La jumătatea lui 1989, unul dintre sponsorii mei, Canon, programează o serie de ședințe foto, inclusiv una în sălbăticiile din Nevada, în Valea de Foc. Îmi place cum sună. Trec în fiecare zi printr-o vale de foc.

Cum campania de publicitate este pentru un aparat foto, regizorul vrea un cadru colorat. Viu, spune el. Cinematic. Construiește un întreg teren de tenis în mijlocul deșertului și, în timp ce-i privesc pe muncitori,

nu pot să nu mă gândesc la cum și-a construit tatăl meu terenul de tenis în deșert. Am străbătut un drum lung. Nu-i așa?

Timp de o zi întreagă regizorul mă filmează jucând singur tenis, cu munții de un roșu de foc și formațiunile stâncoase portocalii pe fundal. Sunt obosit, ars de soare, gata de o pauză, dar regizorul nu a terminat cu mine. Îmi spune să-mi scot tricoul. Sunt cunoscut pentru că-mi scot tricoul, în momente de exuberanță adolescentină, și-l arunc publicului.

Apoi vrea să mă filmeze într-o peșteră, trimițând o minge spre cameră, ca și cum aș vrea să sparg lentila.

Apoi, la Lake Mead, filmăm mai multe scene cu apa pe fundal.

Pare caraghios, prostesc, dar nevinovat.

Înapoi în Vegas facem o serie de filmări pe Strip, apoi în jurul unui bazin de înot. Ca din întâmplare, aleg bazinul de la bunul și vechiul Cambridge Racquet Club. În sfârșit, ne pregătim pentru o ultimă sesiune la country clubul din Las Vegas. Regizorul mă îmbracă într-un costum alb, apoi mă pune să vin până la poarta principală într-un Lamborghini alb.

— Ieși din mașină, îmi spune, întoarce-te spre cameră, dă-ți jos ochelarii negri de soare și spune: *Imaginea e totul.*

— Imaginea e totul?

— Da. Imaginea e totul.

Între momentele de filmare, mă uit împrejur și, în mulțimea de spectatori, o văd pe Wendi, fostul copil de mingi, fata de care mă îndrăgostisem în copilărie, acum o adultă. *Ea* cu siguranță a străbătut un drum lung de la turneul Alan King.

Duce o valiză. Tocmai a renunțat la colegiu și abia a ajuns acasă.

— Tu ești prima persoană pe care voiam să o văd, spune ea.

E foarte frumoasă. Părul ei castaniu e lung, ondulat, iar ochii sunt de un verde imposibil. Nu mă gândesc decât la ea în timp ce regizorul îmi dă ordine. Când soarele

apune, regizorul țipă: „Taie!" Asta a fost! Wendi și cu mine sărim în noul meu Jeep, cu ușile și capota date deoparte și plecăm în trombă, ca Bonnie și Clyde.

Wendi spune:

— Ce slogan era acela pe care te tot puneau să-l repeți în fața camerei?

— Imaginea e totul.

— Și ce vrea să însemne?

— Mă depășește. E pentru o firmă de camere foto.

DUPĂ CÂTEVA SĂPTĂMÂNI ÎNCEP SĂ AUD acest slogan de două ori pe zi. Apoi de șase ori pe zi. Îmi amintește de acele furtuni din Vegas, genul care încep cu un foșnet de frunze îndepărtat, de rău augur, și în cele din urmă se transformă în rafale șuierătoare, furtuni dezlănțuite de trei zile.

Peste noapte, sloganul devine sinonim cu mine. Ziariștii sportivi aseamănă acest slogan cu firea mea lăuntrică, cu esența ființei mele. Spun că e filozofia mea, religia mea, și prevăd că va fi epitaful meu. Spun că eu nu sunt decât imagine, nu am substanță, pentru că nu am câștigat niciodată un turneu de Mare Șlem. Spun că sloganul e dovada că sunt doar un negustor, care trăiește din celebritate și căruia îi pasă doar de bani și deloc de tenis. La meciuri, publicul începe să mă ironizeze cu sloganul. *Hai, Andre – imaginea e totul!* Strigă acest lucru dacă citesc pe fața mea vreo emoție. Îl strigă dacă nu citesc nicio emoție. Îl strigă când câștig. Îl strigă când pierd.

Acest slogan omniprezent și valul de ostilitate, critici și sarcasm pe care l-a declanșat sunt insuportabile. Mă simt trădat – de agenția de publicitate, de angajații Canon, de ziariștii sportivi, de public. Mă simt abandonat. Mă simt cum m-am simțit când am ajuns la Academia Bollettieri.

Indignarea mea atinge însă apogeul când oamenii insistă că eu *m-am numit singur* o imagine lipsită de conținut, că am proclamat acest lucru, doar pentru că am

spus replica într-o reclamă. Privesc acest slogan ridicol, de duzină de parcă ar fi Spovedania mea, ceea ce e la fel de lipsit de sens ca și cum l-ai aresta pe Marlon Brando pentru omor din cauza unei replici din *Nașul*.

Pe măsură ce campania publicitară se extinde, pe măsură ce acest slogan insidios se strecoară în toate articolele despre mine, mă schimb. Devin dur, cu o latură agresivă. Nu mai dau interviuri. Mă oțărăsc la arbitrii de linie, la adversari, la reporteri – chiar și la spectatori. Mă simt îndreptățit, pentru că lumea e împotriva mea, lumea încearcă să mi-o tragă. Mă transform în tatăl meu.

Când publicul huiduie, când strigă *Imaginea e totul,* eu strig înapoi. *Pe cât de mult nu mă vreți aici, pe atât de mult nu vreau eu să fiu aici!* La Indianapolis, după o înfrângere foarte dură și o huiduială sonoră, un reporter mă întreabă ce s-a întâmplat.

— N-ai părut tu însuți azi, spune cu un zâmbet care nu e un zâmbet. Te deranjează ceva?

Îi spun, în multe cuvinte, să mă pupe în fund.

Nimeni nu îmi spune că nu trebuie să te rățoiești niciodată la reporteri. Nimeni nu se obosește să-mi explice că, dacă te rățoiești, dacă-ți arăți colții, reporterii devin mai fioroși. Nu le arăta că te temi, dar nu le arăta nici colții. Chiar dacă cineva mi-ar da acest sfat important, nu cred că aș putea să-l urmez.

În loc de asta, mă ascund. Mă comport ca un fugar, iar complicii mei de izolare sunt Philly și J. P. Mergem în fiecare seară la o veche cafenea de pe Strip, un loc numit Peppermill. Bem nenumărate cești de cafea și mâncăm tone de plăcintă și vorbim și vorbim – și cântăm. J. P. a făcut saltul de la pastor la compozitor-muzician. S-a mutat la Orange County și și-a rededicat viața muzicii. Împreună cu Philly cântăm din toți rărunchii cântecele noastre preferate până când ceilalți clienți de la Peppermill se întorc și se holbează la noi.

J. P. e și un actor de comedie neîmplinit, un adept al lui Jerry Lewis și mai face numere de comedie bufă care ne fac pe mine și pe Philly să ne terminăm de râs.

Atunci încercăm să-l concurăm pe J. P. Dansăm în jurul chelneriței, ne târâm pe jos și, în cele din urmă, râdem toți trei până nu mai avem aer. Râd cum n-am mai râs de când eram copil, și chiar dacă e un râs aproape isteric, râsul are proprietăți curative. Timp de câteva ore, noaptea târziu, râsul mă face să mă simt ca vechiul Andre, oricine ar fi el.

10

NU DEPARTE DE CASA TATĂLUI MEU se află întins campusul de beton al Universității din Nevada – Las Vegas, căreia, în 1989, îi crește reputația, datorită echipelor sportive. Echipa de baschet e o forță, cu stele pregătite pentru NBA, iar echipa de fotbal a progresat mult. Runnin' Rebels sunt cunoscuți pentru viteza și condiția lor fizică superbă. În plus, sunt Rebelii – e genul meu de mascotă. Pat spune că s-ar putea să fie cineva la UNLV care să mă facă să fiu în formă când el e plecat. Mergem la campus într-o zi și ne ducem la sala de sport, o clădire nouă pe care o găsesc la fel de descurajantă precum Capela Sixtină. Atâtea trupuri perfecte. Atâția bărbați complet dezvoltați. Eu am un metru cincizeci și cinci și șaizeci și șapte de kilograme, iar hainele Nike atârnă pe mine. Îmi spun că a fost o greșeală. În afară de faptul că mă simt înspăimântător de subdimensionat, încă nu mă simt în largul meu într-o școală, orice fel de școală.

— Pat, pe cine încerc să păcălesc? Nu am ce căuta aici.

— Suntem aici, spune el, scuipând.

Găsim biroul antrenorului de forță al școlii. Îi spun lui Pat să aștepte, o să merg eu să vorbesc cu tipul. Bag capul pe ușă și acolo, în fundul încăperii, în colțul

îndepărtat, în spatele unui birou de dimensiunile Corvette-ului meu văd un uriaș în carne și oase. Arată ca statuia lui Atlas din față de la Rockefeller Center, pe care am văzut-o în timpul primului meu U. S. Open, doar că acest Atlas are părul negru lung și ochi negri la fel de mari și de rotunzi ca greutățile îngrămădite în ordine în sala de sport. Arată de parcă ar strivi prima persoană care-l deranjează.

Sar înapoi pe ușă.

— Du-te tu, Pat.

Intră. Îl aud spunând ceva. Aud un bubuit de bariton profund răspunzând. Sună ca motorul unui camion. Apoi Pat mă cheamă.

Îmi țin răsuflarea și intru din nou pe ușă.

— Bună, spun.

— Bună, spune uriașul.

— Hm, mda, păi, numele meu e Andre Agassi. Joc tenis și, ăăă, stau aici, în Vegas și...

— Știu cine ești.

Se ridică în picioare. Are un metru optzeci, cu un piept cu diametrul de cel puțin un metru patruzeci. Pentru o clipă mă gândesc că ar putea răsturna biroul într-un acces de furie. În loc de asta, îl ocolește și îmi întinde mâna. Cea mai mare mână pe care am văzut-o vreodată. O mână care se potrivește cu umerii, bicepșii și picioarele, de asemenea de dimensiuni record pentru mine.

— Gil Reyes, spune el.

— Îmi pare bine să vă cunosc, domnule Reyes.

— Spune-mi Gil.

— OK. Gil. Știu că trebuie să fii foarte ocupat. Nu vreau să-ți răpesc timpul. Doar mă întrebam – adică Pat și cu mine ne întrebam – dacă am putea să vorbim cu tine ca să-ți folosim echipamentul din când în când. Mă lupt din greu să-mi îmbunătățesc condiția fizică.

— Sigur, spune el.

Vocea lui mă duce cu gândul la fundul oceanului și miezul pământului. Dar este de asemenea o voce blândă, pe cât e de profundă.

Ne arată locurile, ne prezintă câțiva studenți sportivi. Vorbim despre tenis, baschet, deosebiri, asemănări. Apoi intră echipa de fotbal.

— Scuzați-mă, spune Gil, trebuie să vorbesc cu băieții. Simțiți-vă ca acasă. Folosiți orice aparate sau greutăți vreți. Dar, vă rog, fiți atenți. Şi fiți discreți. Ştiți, tehnic vorbind, e împotriva regulilor.

— Mulțumim.

Pat și cu mine ridicăm câteva greutăți, facem câteva exerciții pentru picioare și câteva abdomene, dar pe mine mă interesează mai mult să mă uit la Gil. Jucătorii de fotbal se strâng în jurul lui și îl privesc cu venerație. E ca un general spaniol care se adresează conchistadorilor săi. Le împarte ordine. Tu – ia banca asta. Tu – du-te la aparatul ăla. Tu – la celălalt. În timp ce vorbește, nimeni nu se uită în altă parte. Nu le cere atenția, pur și simplu le-o captează. În cele din urmă, le spune să se strângă într-un cerc, mai strâns și le amintește că munca grea e răspunsul, singurul răspuns. Toată lumea. Mâinile împreună. Unu doi trei – *Rebels!*

Rup cercul, apoi își ocupă locurile și se apucă de greutăți. Îmi reamintesc că mi-ar plăcea mult mai mult să fiu într-o echipă.

PAT ŞI CU MINE NE ÎNTOARCEM la sala de forță de la UNLV în fiecare zi și, în timp ce facem răsuciri și ridicăm greutăți, îl simt pe Gil cum trage cu ochiul la noi. Simt că observă forma mea proastă. Simt că și ceilalți sportivi observă. Mă simt amator și adesea vreau să plec, dar Pat mă oprește de fiecare dată.

După câteva săptămâni, Pat trebuie să zboare în est. Problemă de familie. Bat la ușa biroului lui Gil și îi spun că Pat a plecat, dar mi-a lăsat instrucțiuni de urmat. Îi dau lui Gil bucata de hârtie cu instrucțiunile lui Pat și îl întreb dacă ar putea să mă ajute să le execut.

— Sigur, spune Gil. Dar pare contrariat.

La fiecare exercițiu, Gil ridică din sprâncene. Se uită la instrucțiunile lui Pat, învârte hârtia în mâini, se încruntă.

Îl încurajez să-mi spună la ce se gândește, dar el doar se încruntă mai tare.

Mă întreabă:

— Care e scopul acestui exercițiu?

— Nu sunt sigur.

— Mai spune-mi o dată, de când faci asta?

— De mult.

Îl implor să-mi spună ce gândește.

— Nu vreau să mă bag peste nimeni, spune el. Nu vreau să vorbesc lucruri care nu mă privesc. Dar nu pot să te mint: dacă cineva îți poate scrie instrucțiunile pe o bucată de hârtie, nu valorează nici cât hârtia pe care sunt scrise. Îmi ceri să te pun să faci niște exerciții care nu lasă loc pentru poziția în care te afli, pentru cum te simți, pe ce trebuie să te concentrezi. Nu permit *schimbarea.*

— Mi se pare corect. M-ai putea ajuta? Poate să-mi dai niște indicii?

— Păi, uite, care sunt țintele tale?

Îi spun de înfrângerea mea recentă în fața lui Alberto Mancini din Argentina. M-a terminat fizic, m-a împins de colo-colo ca un bătăuș de demult pe plajă, mi-a aruncat nisip în ochi. Meciul era ca și câștigat, am avut piciorul pe gâtul omului, dar n-am putut să-l termin. Serveam pentru meci și Mancini a făcut break, apoi a câștigat la tiebreak, apoi a făcut trei breakuri în al cincilea set. Nu-mi rămăsese nimic. Trebuie să devin puternic ca să nu mai las asta să se întâmple niciodată. Să pierzi e una, să fii copleșit e altceva. Nu mai suport acest sentiment.

Gil mă ascultă, fără să se miște, fără să mă întrerupă, reține totul.

— Mingea aia pufoasă sare uneori pufos, îi spun, și nu pot să o controlez tot timpul. Dar un lucru pe care cred că l-aș putea controla e corpul meu. Cel puțin aș putea, cred, dacă aș avea informațiile corecte.

Gil își umple pieptul de un metru patruzeci cu aer și apoi expiră încet. Spune:

— Care e programul tău?

— O să fiu plecat în următoarele cinci săptămâni. Jocurile de vară pe terenuri dure. Dar când mă întorc, aș considera o onoare să putem lucra împreună.

— În regulă, spune Gil. Găsim noi ceva. Succes în călătorie. Ne vedem când te întorci.

LA U. S. OPENUL DIN 1989, joc din nou cu Connors în sferturi. E prima mea victorie în cinci seturi din carieră, după cinci înfrângeri. Îmi aduce un nou val de critici: ar fi trebuit să-l termin pe Connors în trei. Cineva susține că m-a auzit strigându-i lui Philly la standuri: o să-l bat în cinci seturi și o să-l fac să simtă durerea!

Mike Lupica, editorialist la *Daily News* din New York, atrage atenția asupra celor nouăsprezece greșeli neprovocate din setul al treilea și spune că l-am păsuit pe Connors doar pentru a dovedi că sunt suficient de rezistent pentru a duce la capăt un meci lung. Dacă nu mă fac praf pentru că pierd intenționat, mă distrug pentru modul în care câștig.

CÂND INTRU DIN NOU ÎN sala de forță, văd de pe fața lui Gil că mă aștepta. Ne strângem mâinile. Ceva începe.

Mă duce la suporturile de greutăți și îmi spune că multe dintre exercițiile pe care le fac sunt greșite, profund greșite, dar modul în care le fac e chiar mai rău. Sunt la marginea dezastrului. O să-mi fac rău.

Mă inițiază rapid în mecanica trupului, în detaliile fizice și hidraulice și arhitectura anatomiei umane.

— Ca să știi ce vrea corpul, spune el, să înțelegi ce îi trebuie și ce nu, trebuie să fii un pic inginer, un pic matematician, un pic artist, un pic mistic.

Nu-mi prea plac lecțiile, dar dacă toate lecțiile ar fi ca ale lui Gil, încă aș mai merge la școală. Rețin fiecare detaliu, fiecare privire, sunt sigur că nu voi uita niciun cuvânt.

— E uimitor, spune Gil, câte lucruri greșite se spun în legătură cu trupul omenesc, cât de puțin știm despre propriile noastre trupuri. De exemplu: unii ridică greutăți

pentru pectoralii superiori. Nu e o utilizare eficientă a timpului, spune el, eu nu am ridicat niciuna în treizeci de ani. Oare pieptul meu ar fi mai mare dacă aş ridica greutăţi?

— Nu, domnule.

— Ce faci pentru picioare, exercițiile în care ții o greutate mare pe umeri în timp ce urci scările? Cauți cu lumânarea o accidentare catastrofală. Ai noroc că nu ți-ai distrus încă genunchiul.

— Cum așa?

— Totul ține de unghiuri, Andre. Într-un anumit unghi, îți soliciți cvadricepsul. Bun, excelent. Într-un alt unghi îți soliciți genunchiul, pui o presiune imensă pe acel genunchi. Solicită-ți genunchiul de prea multe ori și va răspunde negativ solicitării.

Cele mai bune exerciții, spune el, exploatează gravitația. Îmi spune cum să folosesc gravitația și rezistența pentru a îndoi un mușchi, astfel încât să devină mai puternic. Îmi arată cum să fac o încordare corectă, sigură a bicepsului. Mă duce la o tablă și face o diagramă a mușchilor mei, a brațelor, a încheieturilor, a tendoanelor. Vorbește despre un arc și o săgeată, îmi arată punctele de presiune de-a lungul unui arc atunci când e încordat, apoi folosește acest model pentru a-mi explica problemele pe care le am la spate, de ce mă doare după meciuri și exerciții.

Îi vorbesc despre coloana mea, despre spondilolistezisul meu, vertebra nesincronizată. Reține, îmi spune că va căuta afecțiunea în cărțile de medicină și va învăța totul despre ea pentru mine.

— În concluzie, îmi spune, dacă faci mai departe ceea ce faci, vei avea o carieră scurtă. Mari probleme la spate, probleme la genunchi. În plus, dacă faci exercițiile așa cum te-am văzut făcându-le, o să ai probleme la cot.

În timp ce silabisește toate acestea, uneori Gil le silabisește cu adevărat. Îi place să sublinieze o idee silabisind cuvântul-cheie. Îi place să rupă cuvintele pentru mine, să le deschidă, să dezvăluie cunoașterea

dinăuntrul lor, ca miezul dintr-o nucă. *Calorie*, de exemplu. Spune că vine din latinescul *calor*, care e o unitate de măsură a căldurii. Oamenii cred că aceste calorii sunt rele, spune Gil, dar caloriile sunt doar măsuri de căldură, iar noi avem nevoie de căldură. Prin mâncare alimentezi cuptorul natural al corpului tău. Cum poate acest lucru să fie rău? Este vorba despre *când* mănânci, *cât* mănânci, despre *alegerile* pe care le faci – acestea fac toată diferența.

— Oamenii cred că a mânca e rău, dar trebuie să ne alimentăm focul intern.

— Da, gândesc eu. Focul meu intern trebuie alimentat.

Vorbind despre căldură, Gil spune în treacăt că urăște vremea caldă. Nu o suportă. E neobișnuit de sensibil la temperaturi ridicate, iar ideea lui despre tortură este să stai direct în bătaia soarelui. Dă drumul aerului condiționat.

Observ.

Îi spun despre alergările cu Pat pe Rattlesnake Hill, cum simt că am atins un plafon. Mă întreabă:

— Cât alergați în fiecare zi?

— Opt kilometri.

— De ce?

— Nu știu.

— Ai alergat vreodată opt kilometri într-un meci?

— Nu.

— De câte ori într-un meci alergi mai mult de cinci pași într-o direcție înainte de a te opri?

— Nu prea des.

— Nu știu prea multe despre tenis, dar *mie* mi se pare că, pe la al treilea pas, trebuie să te gândești să te oprești. Altfel vei lovi mingea și vei alerga în continuare, ceea ce înseamnă că vei fi prost poziționat pentru următoarea lovitură. Șmecheria e să încetinești, apoi să lovești, apoi să apeși pe frâne, apoi să alergi înapoi. Din felul în care văd eu lucrurile, în sportul tău nu e vorba despre a fugi, ci despre a porni și a te opri. Trebuie să te concentrezi pe dezvoltarea mușchilor necesari pentru pornire și oprire.

Râd și îi spun că acesta s-ar putea să fie cel mai inteligent lucru pe care l-am auzit spus de cineva despre tenis.

Când vine vremea închiderii, îl ajut pe Gil să facă ordine în sală, sting luminile. Stăm în mașina mea și vorbim. La un moment dat observă că îmi clănțănesc dinții.

— Mașina asta scumpă nu are încălzire?

— Ba da.

— De ce nu-i dai drumul?

— Pentru că ai spus că ești sensibil la căldură.

Se bâlbâie. Spune că nu-i vine să creadă că am ținut minte. Și nu suportă să se gândească la cum am suferit tot timpul acesta. Dă drumul la maxim la încălzirea mașinii. Continuăm să stăm de vorbă și observ repede cum se formează broboane de sudoare pe fruntea și buza superioară a lui Gil. Opresc căldura și deschid geamurile. Mai vorbim o jumătate de oră, până când observă că am început să mă învinețesc. Pornește căldura la maxim. Astfel, mereu și mereu, vorbim și ne dovedim respectul reciproc, până la orele timpurii ale dimineții.

Îi spun lui Gil câte ceva despre povestea mea. Tatăl meu, dragonul, Philly, Perry. Îi spun cum am fost exilat la Academia Bollettieri. Apoi el îmi spune povestea lui. Vorbește despre cum a crescut lângă Las Cruces, New Mexico. Părinții lui erau fermieri. Nuci pecan și bumbac. Muncă grea. Iarna culegea nucile. Vara, bumbacul. Apoi s-au mutat în estul Los Angelesului și Gil a crescut repede pe străzile brutale.

— Era război, spune el. Am fost împușcat. Mai am gaura de la glonț în picior. De asemenea, nu vorbeam engleza, doar spaniola, deci stăteam la școală, timid, fără să vorbesc. Am învățat engleza citindu-l pe Jim Murray în *Los Angeles Times* și ascultându-l pe Vin Scully cum comenta jocurile lui Dodger la radio. Aveam un mic tranzistor. KABC, în fiecare seară. Vin Scully a fost profesorul meu de engleză.

După ce a stăpânit engleza, Gil s-a hotărât să stăpânească și corpul pe care i-l dăduse Dumnezeu.

Spune:

— Doar cei puternici supraviețuiesc, nu? Ei bine, nu ne puteam permite greutăți în cartierul nostru, așa că ni le-am făcut. Niște tipi care fuseseră la pârnaie ne-au învățat. De exemplu, umpleam căni de cafea cu ciment, le puneam la capetele unui par și așa făceam o halteră. Foloseam lăzi de lapte pe post de bancă.

Îmi spune cum și-a luat centura neagră la karate. Îmi spune despre câteva dintre cele douăzeci și două de lupte la profesioniști, inclusiv una în care i-a fost sfărâmat maxilarul.

— Dar n-am fost doborât, spune mândru.

Când e vremea să ne spunem noapte bună, pentru că cerul începe să se lumineze, îi strâng ezitant mâna lui Gil și îi spun că mă voi întoarce a doua zi.

— Știu, spune el.

LUCREZ CU GIL toată toamna anului 1989. Câștigurile sunt mari și legătura noastră e puternică. Cu optsprezece ani mai mare decât mine, Gil poate spune că e o figură paternă. La un anumit nivel și eu simt că sunt fiul pe care nu l-a avut niciodată. (Are trei copii, fete.) Este unul dintre puținele lucruri nerostite dintre noi. Restul e despicat, silabisit.

Gil și soția lui, Gaye, au o tradiție minunată. În serile de marți, toată lumea din familie poate să comande ce vrea pentru cină și Gaye gătește acel lucru. Una dintre fiice vrea crenvurști? Bun. Alta vrea clătite cu biscuiți de ciocolată? Nicio problemă. Îmi fac un obicei din a trece pe la Gil în fiecare marți și le mănânc tuturor din porție. Nu trece mult și mănânc la Gil din două în două seri. Când se face târziu, când nu am chef să conduc până acasă, mă trântesc pe podeaua lui.

Gil are și alt obicei. Indiferent cât de incomod pare că stă o persoană, dacă doarme, înseamnă că nu stă chiar atât de incomod, deci trebuie să o lași în pace. Așa că nu mă trezește niciodată. Aruncă doar o păturică pe mine și mă lasă să dorm până dimineața.

— Ascultă, spune Gil într-o zi, ne place când vii aici, știi asta. Dar trebuie să te întreb. Ești un puști care arată bine, un puști bogat, un puști care ar putea să meargă în multe locuri – și totuși vii la mine acasă pentru crenvurștii de marți seara. Dormi ghemuit pe jos.

— Îmi place să dorm pe jos. Mă simt mai bine cu spatele.

— Nu vorbesc despre dormitul pe jos. Vreau să spun, aici. Ești sigur că vrei să fii aici. Trebuie să ai locuri mai bune în care să te duci.

— Nu cred că există un loc unde să-mi doresc mai mult să fiu.

Mă îmbrățișează. Credeam că știu ce e o îmbrățișare, dar n-ai fost îmbrățișat niciodată până când te îmbrățișează un bărbat cu pieptul de un metru patruzeci.

În Ajunul Crăciunului 1989, Gil mă întreabă dacă vreau să merg pe la el, să sărbătoresc cu familia lui.

— Credeam că nu mai întrebi.

În timp ce Gaye face prăjituri, în timp ce fiicele lor dorm sus, Gil și cu mine stăm pe jos în camera de zi și asamblăm jucării și trenulețe de la Moș Crăciun. Îi spun lui Gil că nu-mi amintesc să fi fost vreodată atât de împăcat.

— Nu te-ai simți mai bine la o petrecere? Cu prietenii?

— Sunt exact unde vreau să fiu.

Mă opresc din asamblatul jucăriei pe care o am în mână și îl fixez pe Gil cu privirea. Îi spun că viața mea nu mi-a aparținut nicio singură zi. Viața mea a aparținut mereu altcuiva. Întâi tatălui meu. Apoi lui Nick. Și mereu, mereu tenisului. Nici măcar corpul meu nu era al meu până când l-am întâlnit pe Gil, care face singurul lucru pe care ar trebui să-l facă tații. Mă face mai puternic.

— Deci aici, Gil, cu tine și cu familia ta, simt pentru prima dată în viață că sunt unde mi-e locul.

— Destul. N-o să mai întreb asta niciodată. Crăciun fericit, fiule!

11

DACĂ TREBUIE SĂ JOC TENIS, cel mai singuratic sport, atunci e al naibii de sigur că o să mă înconjor cu cât mai mulți oameni în afara terenului. Și fiecare persoană va avea rolul ei specific. Perry mă va ajuta cu gândurile mele dezordonate. J. P. mă va ajuta cu sufletul meu tulburat. Nick mă va ajuta cu aspectele de bază ale jocului meu. Philly mă va ajuta cu detaliile și aranjamentele, și îmi va acoperi mereu spatele.

Presa se ia de mine din cauza *anturajului* meu. Spune că îi iau pe toți acești oameni cu mine pentru că acest lucru îmi hrănește orgoliul. Spune că am nevoie de atâția oameni în jurul meu pentru că nu pot să fiu singur. Pe jumătate are dreptate. Nu-mi place să fiu singur. Dar acești oameni din jurul meu nu sunt un anturaj, sunt o echipă. Am nevoie de compania lor, de sfatul lor și pentru un fel de educație în desfășurare. Sunt echipa mea, dar și învățătorii mei, comisia mea specială. Îi studiez și fur de la ei. Iau o expresie de la Perry, o poveste de la J. P. și o atitudine sau un gest de la Nick. Învăț despre mine, mă creez pe mine însumi prin imitație. Cum altfel aș putea să o fac? Mi-am petrecut copilăria într-o cameră de izolare, anii adolescenței într-o cameră de tortură.

De fapt, mai degrabă decât să-mi micșorez echipa, vreau să o lărgesc. Vreau să-l adaug pe Gil, în mod oficial. Vreau să-l angajez permanent, ca să mă ajute și să-mi amelioreze condiția fizică. Îi telefonez lui Perry la Georgetown și îi spun despre problema mea.

— Ce problemă? spune el. Vrei să lucrezi cu Gil? Angajează-l pe Gil.

— Dar îl am pe Pat. Chilianul Scuipător. Nu pot pur și simplu să-l *dau afară*. Nu pot să dau pe nimeni afară. Și chiar dacă aș putea, cum să-i cer apoi lui Gil să renunțe la o slujbă ultracalificată, foarte bine plătită la UNLV – ca să lucreze exclusiv pentru mine? Cine pula mea sunt eu?

Perry îmi spune să vorbesc cu Nick să-l pună pe Pat să lucreze cu ceilalți jucători pe care îi antrenează Nick.

— Apoi, spune, stai de vorbă cu Gil și expune-i problema. Lasă-l pe el să decidă.

În ianuarie 1990, îl întreb pe Gil dacă vrea să-mi facă marea cinste să lucreze cu mine, să călătorească cu mine, să se antreneze cu mine.

— Să-mi las slujba de aici, de la UNLV?

— Da.

— Dar nu știu nimic despre tenis.

— Nu-ți face griji, nici eu.

Râde.

— Gil, cred că pot să ajung departe, cred că pot să fac – *chestii*. Dar după puținul timp petrecut împreună sunt destul de sigur că nu pot să le fac decât cu ajutorul tău.

Nu are nevoie de prea multe rugăminți.

— Da, spune. Mi-ar plăcea să lucrez cu tine.

Nu mă întreabă cu cât îl voi plăti. Nu pomenește cuvântul *bani*. Spune că suntem două spirite înrudite pornite într-o mare aventură. Spune că și-a dat seama de acest lucru aproape din ziua în care ne-am cunoscut. Spune că am un destin. Spune că sunt ca Lancelot.

— Cine-i ăsta?

— Sir Lancelot. Știi, Regele Arthur, Cavalerii Mesei Rotunde. Lancelot era cel mai bun cavaler al lui Arthur.

— Omora dragoni?

— Toți cavalerii omoară dragoni.

E un singur obstacol în calea noastră. Gil nu are sală de forță la el acasă. Va trebui să-și transforme garajul într-o sală de forță în toată regula – ceea ce va lua foarte mult timp, pentru că vrea să construiască el însuși aparatele.

— Să le *construiești?*

— Vreau să sudez metalul, să fac frânghiile și scripeții cu mâinile mele. Nu vreau să las nimic la voia întâmplării. Nu am de gând să te accidentezi. Nu sub supravegherea mea.

Mă gândesc la tatăl meu, care își construia mașinile de mingi și lansatoarele, și mă întreb dacă e singurul lucru pe care el și Gil îl au în comun.

Până când sala lui Gil e terminată, lucrăm mai departe la UNLV. Își păstrează slujba, lucrează cu echipa de baschet Rebels într-un sezon strălucit, care culminează cu o victorie zdrobitoare împotriva lui Dukes pentru titlul național. După ce și-a făcut datoria, când sala de forță de acasă e *aproape* terminată, Gil spune că e pregătit.

— Andre, *tu* ești gata? Pentru ultima oară, ești sigur că vrei să faci asta?

— Gil, sunt mai sigur de asta decât am fost vreodată de ceva.

— Și eu.

Spune că se duce la colegiu în dimineața aceasta ca să-și predea cheile.

După câteva ore, când iese din colegiu, eu sunt acolo, îl aștept. Râde când mă vede și mergem să ne luăm cheeseburgeri, în cinstea noilor începuturi.

UNEORI O ȘEDINȚĂ DE FORȚĂ CU GIL e de fapt o conversație. Nu ne atingem de nicio greutate. Stăm pe băncile libere și facem asocieri libere.

— Sunt multe moduri de a deveni puternic, spune Gil, iar, uneori, să stai de vorbă e cel mai bun. Când nu mă învață ceva despre corpul meu, îl învăț eu despre tenis,

despre viața în turneu. Îi spun cum e organizat jocul, circuitul turneelor mici și cele patru mari, de Mare Șlem, pe care toți jucătorii le privesc ca etaloane. Îi spun despre calendarul tenisului, cum începem anul în partea celaltă a lumii, la Australian Open, iar apoi fugim după soare. Urmează sezonul pe zgură, în Europa, care culminează la Paris, cu French Open. Apoi vine iunie, sezonul de iarbă, și Wimbledonul. Scot limba și mă strâmb. Apoi vin zilele câinești, sezonul pe suprafețe dure, care se încheie cu US Open. Apoi sezonul pe terenuri acoperite – Stuttgart, Paris, Cupa Mondială. Seamănă mult cu *Ziua Cârtiței.* Aceleași locuri, aceiași adversari, doar anii și scorurile diferă și, de-a lungul timpului, scorurile se amestecă precum numerele de telefon.

Încerc să-i povestesc lui Gil despre psihicul meu. Încep cu începutul, cu adevărul central.

— Nu *urăști* cu adevărat tenisul, spune el.

— Ba da, Gil, chiar îl urăsc.

Face o față ciudată și mă întreb dacă nu se gândește că poate a renunțat prea ușor la slujba de la UNLV.

— Dacă e adevărat, spune, de ce joci?

— Nu mi se potrivește nimic altceva. Nu știu să fac nimic altceva. Tenisul este singurul lucru pentru care sunt calificat. În plus, tatăl meu ar face o criză de nervi dacă aș face orice altceva.

Gil se scarpină după ureche. Asta e nouă pentru el. A cunoscut sute de sportivi, dar n-a cunoscut niciunul care să urască sportul. Nu știe ce să spună. Îl asigur că nu e nimic de spus. Nici eu nu înțeleg. Pot doar să-i spun cum e.

Îi spun lui Gil și despre scandalul *Imaginea e totul.* Simt într-un fel că trebuie să știe, ca să înțeleagă în ce s-a băgat. Toată chestia încă mă înfurie, dar acum a pătruns în adânc. E greu să vorbesc despre ea, e greu să o ating. Pare o lingură de acid pe fundul stomacului meu. Aflând, Gil e și el furios, dar pentru el nu e o problemă să-și acceseze furia. Vrea să acționeze, chiar acum. Vrea să îi dea un pumn vreunui specialist în publicitate. Spune:

— Un papagal de pe Madison Avenue face o campanie de publicitate prostească și te pune să spui o replică în fața camerei și deodată asta spune ceva despre tine?

— Milioane de oameni cred asta. Și o spun. Și o scriu.

— S-au folosit de tine, spune el. Clar. Nu e vina ta. Nu știai ce spui, nu știai cum o să fie luată și întoarsă și răstălmăcită.

Discuțiile noastre se prelungesc și când plecăm din sala de forță. Ieșim la cină. Ieșim la micul dejun. Vorbim la telefon de șase ori pe zi. Îl sun pe Gil într-o noapte târziu și vorbim ore în șir. Când conversația e pe sfârșite îmi spune:

— Vrei să treci pe aici mâine și să faci niște exerciții?

— Mi-ar plăcea mult, dar sunt la Tokio.

— Vorbim de trei ore și tu ești la Tokio? Credeam că ești în cealaltă parte a orașului. Mă simt vinovat, omule. Te-am ținut tot acest...

Se oprește. Spune:

— Știi ce? Nu mă simt vinovat. Nu. Mă simt onorat. Aveai nevoie să vorbești cu mine și nu contează dacă ești la Tokio sau în Timbuktu. Pricep. În regulă, omule, pricep.

Încă de la început, Gil ține o evidență minuțioasă a orelor mele în sala de forță. Cumpără un registru maro și notează fiecare schemă, fiecare set, fiecare exercițiu – fiecare zi. Îmi înregistrează greutatea, dieta, pulsul, călătoriile. Pe margini face diagrame și chiar desene. Spune că vrea să facă o schiță cu progresele mele, să compileze o bază de date la care să se poată raporta în anii următori. Face un studiu despre mine, ca să mă poată reconstrui de la temelie. E ca Michelangelo evaluând o bucată de marmură, dar nu e descurajat de defectele mele. E ca da Vinci când scria totul în carnețelele lui. Văd din caietele lui Gil, din grija pe care o are față de ele, din faptul că nu sare nicio zi, că îl inspir, iar aceasta mă inspiră și pe mine.

E de la sine înțeles că Gil va merge cu mine în multe turnee. Trebuie să-mi urmărească condiția fizică în

timpul meciurilor, să-mi monitorizeze mâncarea, să se asigure că sunt mereu hidratat. (Dar nu doar hidratat. Gil are o combinație specială de apă, carboni, sare și electroliți pe care trebuie să o beau în seara dinainte de fiecare meci.) Pregătirea lui nu se oprește pe drum. Dimpotrivă, devine mai importantă pe drum.

Cădem de acord că prima noastră călătorie împreună va fi în februarie 1990, la Scottsdale. Îi spun lui Gil că va trebui să fim acolo cu vreo două nopți înainte să înceapă turneul, pentru jocul de caritate.

— Ce joc?

— E un spectacol cu câteva celebrități, pentru a strânge bani în scopuri caritabile, pentru a-i face pe sponsorii de la corporații să se simtă bine, pentru a-i distra pe spectatori.

— Sună amuzant.

— Mai mult, o să mergem cu Corvette-ul meu nou. Abia aștept să-i arăt cât de repede merge.

Dar, când ajung acasă la Gil, îmi dau seama că s-ar putea să nu mă fi gândit bine. Mașina e foarte mică și Gil e foarte mare. Mașina e atât de mică, încât îl face pe Gil să pară de două ori mai mare. Se contorsionează ca să intre pe scaunul pasagerului și chiar și așa trebuie să se aplece într-o parte și chiar și acum atinge acoperișul cu capul. Corvette-ul arată de parcă ar putea plesni în orice moment.

Când îl văd pe Gil strivit și stând incomod, sunt motivat să merg foarte repede. Evident, nu am nevoie de motivație specială în Corvette. Mașina e supersonică. Dăm drumul la muzică și ieșim zburând din Vegas, peste Hoover Dam, spre pădurile stâncoase de arbori Joshua din nord-vestul Arizonei. Hotărâm să ne oprim și să luăm prânzul lângă Kingman. Gândul la mâncare, combinat cu viteza Corvette-ului, cu muzica dată tare și cu prezența lui Gil mă fac să-i dau gaz. Atingem o viteză mare. Îl văd pe Gil cum se strâmbă și încrucișează degetele. Mă uit în oglinda retrovizoare – o mașină de poliție se apropie.

Polițistul îmi dă repede o amendă pentru depășirea vitezei.

— Nu e prima, îi spun lui Gil, care clatină din cap.

În Kingman ne oprim la Carl's Jr. și mâncăm un prânz enorm. Amândurora ne place la nebunie să mâncăm și amândoi avem o slăbiciune secretă pentru fast-food, deci evadăm din chingile nutriției și comandăm cartofi prăjiți, apoi minuturi, și ne reumplem paharele de suc. Când îl înghesui înapoi pe Gil în Corvette îmi dau seama că suntem în întârziere. Trebuie să recuperăm timpul. O calc și alunecăm înapoi pe U.S. 95. Două sute de mile până la Scottsdale. Două ore de condus.

După douăzeci de minute, Gil încrucișează iar degetele.

Un alt polițist de această dată. Îmi cere carnetul și talonul și întreabă:

— Ați primit recent o amendă pentru depășirea vitezei regulamentare?

Mă uit la Gil. Se încruntă.

— Ei bine, dacă socotiți că în urmă cu o oră înseamnă recent, atunci da, domnule polițist, am primit.

— Așteptați aici.

Merge până la mașina lui. După un minut, revine.

Judecătorul vrea să vă întoarceți în Kingman.

— Kingman? Ce?

— Veniți cu mine, domnule.

— Să vin... și mașina?

— Prietenul dumneavoastră poate să o conducă.

— Dar, dar, nu pot pur și simplu să vin după dumneavoastră?

— Domnule, veți asculta tot ce vă spun și veți face tot ce vă spun și acesta e motivul pentru care nu vă întoarceți la Kingman în cătușe. Veți sta în spate în mașina mea și prietenul dumneavoastră ne va urma. Acum, ieșiți.

Sunt pe bancheta din spate a unei mașini de poliție, cu Gil în urma noastră într-o Corvette care i se potrivește ca nuca în perete. Suntem în mijlocul pustietății și aud banjourile zăngănitoare din *Deliverance*. Ne ia patruzeci

și cinci de minute să ajungem la Tribunalul Municipal din Kingman. Îl urmez pe polițist printr-o ușă laterală și mă trezesc în fața judecătorului, mic, în vârstă, cu o pălărie de cowboy și o cataramă de dimensiunea unei conserve.

Banjourile se aud mai tare.

Caut pe perete un certificat, ceva care să arate că aici e într-adevăr o judecătorie și el e un judecător adevărat. Tot ce văd sunt capete de animale moarte.

Judecătorul începe prin a lătra câteva întrebări de rutină.

— Jucați la Scottsdale.

— Da, domnule.

— Ați mai jucat în acest turneu?

— Ăăă – da, domnule.

— Cu cine ați picat?

— Poftim?

— Cu cine jucați în primul tur?

Iese la iveală că judecătorul e un iubitor de tenis. De asemenea, a urmărit îndeaproape cariera mea. Crede că ar fi trebuit să-l bat pe Courier la French Open. Are o grămadă de păreri despre Connors, Lendl, Chang, starea jocului, numărul mic de mari jucători americani. După ce îmi împărtășește opiniile lui, generos, timp de douăzeci și cinci de minute, mă întreabă:

— V-ar deranja să dați câteva autografe pentru copiii mei?

— Nicio problemă, domnule. Domnule judecător.

Semnez tot ce-mi pune în față, apoi aștept condamnarea.

— În regulă, spune judecătorul. Vă condamn să-i călcați în picioare pe toți la Scottsdale.

— Scuze? Nu înțeleg. Adică, domnule judecător, m-am întors aici, treizeci și ceva de mile, sigur că voi fi trimis la închisoare sau măcar amendat.

— Nu! Nu, nu, nu, voiam doar să vă cunosc. Dar ați face bine să-i spuneți prietenului dumneavoastră să conducă până la Scottsdale, pentru că, dacă mai luați o

amendă azi, va trebui să vă țin la Kingman până se întorc vacile acasă.

Ies mergând ușor din judecătorie, dar alerg până la Corvette, unde Gil mă așteaptă. Îi spun că judecătorul e un fanatic al tenisului care voia să mă cunoască. Gil crede că mint. Îl implor să conducă departe de această judecătorie. Demarează – ușor. În condiții normale, Gil e un șofer precaut. Dar e atât de enervat de întâlnirea noastră cu forțele de ordine din Arizona, încât merge în viteza a șasea și conduce cu nouăzeci de kilometri pe oră tot drumul până la Scottsdale.

Bineînțeles că întârzii la jocul de caritate. În timp ce intrăm în parcarea stadionului, îmi pun pe mine echipamentul de tenis. Ne oprim la postul de pază și îi spunem paznicului că sunt așteptat, că sunt unul dintre jucători. Nu mă crede. Îi arăt carnetul de conducere, pe care mă simt fericit că încă îl mai am. Ne face semn să intrăm.

Gil spune;

— Nu-ți face griji pentru mașină, am eu grijă de ea. Du-te.

Îmi apuc geanta de tenis și alerg prin parcare. Gil îmi spune mai târziu că, atunci când am intrat în arenă, a auzit aplauzele. Geamurile Corvette-ului erau închise, dar tot a auzit mulțimea. În acel moment a început să înțeleagă ce încercam să-i spun. După incidentul cu judecătorul din Old West, după ce a auzit stadionul întâmpinându-mă la sosire cu un urlet frenetic, a înțeles. Îmi mărturisește că, până la această călătorie, nu-și dăduse seama că viața e atât de – *nebună.* Nu știuse la ce se înhămase. Îi spun că suntem doi.

NE SIMȚIM EXCELENT la Scottsdale. Învățăm lucruri unul despre celălalt, repede, așa cum afli lucruri despre oameni pe drum. În timpul unui meci în plină zi opresc jocul și aștept ca un oficial al turneului să ducă repede o umbrelă în locul în care stă Gil. E direct în bătaia soarelui, transpirând din plin. Când oficialul îi dă lui Gil umbrela,

Gil e nedumerit. Apoi privește în jos, mă vede cum îi fac cu mâna, înțelege. Îmi arată un zâmbet de un metru patruzeci și râdem amândoi.

Într-o seară mergem să luăm cina la Village Inn. E târziu, mâncăm o combinație de cină și mic dejun. Patru indivizi dau buzna în restaurant și se așează la un separeu distanță. Vorbesc și râd de părul meu, de hainele mele.

— Probabil e pe invers, spune unul.

— Categoric homo, spune prietenul lui.

Gil își drege glasul, se șterge la gură cu un șervețel de hârtie și îmi urează poftă bună în continuare. El a terminat.

— Nu mai mănânci, Gilly?

— Nu, omule. Ultima chestie care-mi trebuie într-o bătaie e un stomac plin.

Când termin, Gil îmi spune că are niște treabă la masa de alături. Dacă se întâmplă ceva, îmi spune, să nu-mi fac griji – știe să ajungă acasă. Se ridică foarte încet. Se duce la cei patru indivizi. Se sprijină de masa lor. Masa geme. Își flutură pieptul în fața lor și spune:

— Vă place să distrugeți masa oamenilor? Așa vă place să vă petreceți timpul, nu? Măi, să fie, trebuie să încerc și eu. Ce mănânci aici? Hamburger?

Ia hamburgerul omului și înghite jumătate dintr-o mușcătură.

— Îi mai trebuie ketchup, spune Gil cu gura plină. Știi ce? Acum mi-e sete. Cred că o să iau o gură din sucul tău. Da. Și după aceea cred că o să-l vărs pe masă când îl pun la loc. Vreau – *vreau* – ca unul dintre voi să încerce să mă oprească.

Gil ia o gură zdravănă, apoi încet, aproape la fel de încet cum conduce, varsă restul sucului pe masă.

Niciunul dintre cei patru indivizi nu mișcă.

Gil pune la loc paharul gol și se uită la mine.

— Andre, ești gata să mergem?

NU CÂȘTIG TURNEUL, dar nu contează. Sunt mulțumit, fericit, când o pornim înapoi pe drumul spre Vegas. Înainte de a pleca din oraș ne oprim să mâncăm ceva la Joe's Main Event. Vorbim despre cele întâmplate în ultimele șaptezeci și două de ore și suntem de acord că această călătorie pare a fi începutul unei călătorii mai lungi. În caietul lui de da Vinci, Gil mă desenează cu cătușe la mâini.

Afară stăm în parcare și ne uităm la stele. Simt o dragoste și o recunoștință copleșitoare pentru Gil. Îi mulțumesc pentru tot ce a făcut, iar el îmi spune că nu trebuie să-i mai mulțumesc niciodată.

Apoi ține un discurs. Gil, care a învățat engleza din ziare și meciuri de baseball, produce un monolog fluent, revigorant, poetic, în fața la Joe's, și unul dintre marile regrete ale vieții mele e că nu am un casetofon ca să-l înregistrez. Însă mi-l amintesc aproape cuvânt cu cuvânt.

— Andre, nu voi încerca niciodată să te schimb, pentru că nu am încercat niciodată să schimb pe nimeni. Dacă aș putea să schimb pe cineva, m-aș schimba pe mine însumi. Dar știu că îți pot dărui o structură și indicii pentru a ajunge unde vrei. E o deosebire între un cal de povară și un cal de curse. Nu te porți la fel cu amândoi. Auzi toate vorbele astea despre a-i trata în mod egal pe oameni și nu sunt sigur că egal înseamnă la fel. În ceea ce mă privește, tu ești un cal de curse și mereu mă voi purta cu tine ca atare. Voi fi ferm, dar corect. Voi conduce, dar nu voi forța niciodată. Nu sunt unul dintre cei care își exprimă sau articulează foarte bine sentimentele, dar de acum încolo să știi un lucru: i-am dat drumul, omule. I-am *dat drumul*. Știi ce spun? Suntem într-o luptă și poți conta pe mine până cade ultimul om. Undeva, acolo sus, e o stea cu numele tău pe ea. Poate că nu pot să te ajut să o găsești, dar am umeri destul de puternici și poți să stai pe umerii mei în timp ce cauți acea stea. Mă auzi? Cât vrei. Stai pe umerii mei și întinde mâna, omule. Întinde mâna.

12

LA FRENCH OPEN 1990, atrag atenția presei purtând roz. Acest lucru apare pe prima pagină a ziarelor de sport și uneori a celor de știri. *Agassi în roz.* Mai exact, colanți roz sub pantalonii scurți prespălați. Le spun reporterilor:

— Nu e roz, tehnic vorbind e Hot Lava.

Sunt uimit de cât de mult le pasă. Sunt uimit de cât de mult îmi pasă ca ei să rețină corect acest aspect. Dar simt că e mai bine să scrie despre culoarea pantalonilor mei decât despre defectele mele de caracter.

Gil și Philly și cu mine nu vrem să avem de-a face cu presa, cu mulțimile, cu Parisul. Nu ne place să ne simțim străini, să ne pierdem, să se holbeze oamenii la noi pentru că vorbim engleză. Deci ne închidem în camera mea de hotel, dăm drumul la aerul condiționat și comandăm mâncare de la McDonald's și Burger King.

Nick însă suferă rău de claustrofobie. Vrea să iasă, să vadă împrejurimile.

— Oameni buni, spune el, suntem la Paris! Turnul Eiffel? Afurisitul de Luvru?

— Am fost, am făcut-o pe asta, spune Philly.

Nu vreau să mă apropii de Luvru. Și nici nu trebuie. Pot să închid ochii și să văd tabloul înfricoșător cu omul

atârnat de stâncă în timp ce tatăl său i se agață de gât și ceilalți oameni dragi lui îi atârnă de membre.

Îi spun lui Nick că nu vreau să văd nimic și pe nimeni. Vreau doar să câștig căcatul ăsta de turneu și să merg acasă.

TREC LA PAS PRIN PRIMELE TURURI, joc bine, și apoi dau iar de Courier. Câștigă primul set la tiebreak, dar e ezitant și mi-l dă pe al doilea. Îl iau pe al treilea și apoi, într-al patrulea, se chircește și moare, 6-0. Se înroșește la față. Fața i se face Hot Lava. Îmi vine să-i spun: „Sper că a fost destul efort pentru tine". Dar n-o fac. Poate mă maturizez. Cu siguranță sunt mai puternic.

Următorul e Chang. Campionul en titre. Joc cu pata pusă, pentru că tot nu-mi vine să cred că a câștigat un Mare Șlem înaintea mea. Îi admir etica muncii, îi admir disciplina pe teren – dar pur și simplu nu-mi place individul. Continuă să spună fără scrupule că Hristos e de partea lui pe teren, o îmbinare de egotism și religie care mă irită. Îl bat în patru seturi.

În semifinală, joc cu Jonas Svensson. Are un serviciu uluitor care lovește ca un catâr și nu se teme niciodată să vină la fileu. Însă joacă mai bine pe suprafețe rapide, deci mă bucur că l-am prins pe zgură. Cum are un forehand măreț, rotitor, mă hotărăsc devreme că o să-i spulber reverul. Mă întorc mereu la acel rever vulnerabil și ajung repede la conducere, 5-1. Svensson nu-și revine. Set Agassi. În al doilea conduc cu 4-0. Revine la 4-3. Până aici îl las să se apropie. Spre lauda lui, găsește o fărâmă de încredere și câștigă al treilea set. În mod normal aș fi speriat. Dar anul acesta mă uit spre boxa mea și îl văd pe Gil. Îmi reamintesc discursul lui din parcare și câștig al patrulea set, 6-3.

Sunt în finală – în sfârșit. Prima mea finală la un Mare Șlem. Joc cu Gómez din Ecuador, pe care abia l-am bătut acum câteva săptămâni. Are treizeci de ani, e pe cale să se retragă – de fapt, credeam că s-a retras. În sfârșit, spun ziarele, Agassi își va atinge potențialul.

◇ ◇ ◇

APOI LOVEŞTE NENOROCIREA. În seara dinainte de finală, fac un duș și simt cum deodată meșa pe care mi-a cumpărat-o Philly mi se dezintegrează în mâini. Probabil am folosit un balsam greșit. Legătura se desface – afurisita de porcărie e făcută praf.

Într-o stare de panică disperată, îl chem pe Philly în camera de hotel.

— Un futut de dezastru, îi spun. Meșa mea – uite!

O examinează.

— O lăsăm să se usuce, apoi o prindem la loc, spune el.

— Cu ce?

Cu agrafe.

Aleargă prin tot Parisul căutând agrafe. Nu găsește. Mă sună și îmi spune:

— Ce naiba oraș e și ăsta? N-au agrafe?

În holul hotelului dă de Chris Evert și îi cere agrafe. Nu are. Îl întreabă la ce-i trebuie. El nu răspunde. În cele din urmă, o găsește pe o prietenă a surorii noastre, Rita, care are o pungă plină de agrafe. Mă ajută să reconstitui meșa și să o pun la loc și o fixează acolo cu nici mai mult nici mai puțin de douăzeci de agrafe.

— O să țină? întreb eu.

— Da, da. Numai să nu te miști prea mult.

Amândoi râdem sinistru.

Bineînțeles că aș putea să joc fără meșă. Dar după luni și luni de ironii, de critică, de batjocură, sunt prea timid. *Imaginea e totul?* Ce ar spune dacă ar ști că în toate aceste luni am purtat o meșă? Indiferent dacă aș câștiga sau aș pierde, nu ar vorbi despre jocul meu. Ar vorbi doar despre părul meu. În loc de câțiva puști de la Academia Bollettieri care să râdă de mine sau de câteva mii de nemți la Cupa Davis, toată lumea ar râde. Închid ochii și aproape că pot să-i aud. Și știu că nu aș suporta.

ÎN TIMP CE MĂ ÎNCĂLZESC ÎNAINTEA MECIULUI, mă rog. Nu să câștig, ci să-mi reziste meșa. În condiții

normale, fiind prima mea finală de Mare Șlem, aș fi încordat. Dar meșa rarefiată mă face apatic. Indiferent că alunecă sau nu, mi se pare că alunecă. Cu fiecare fandare, cu fiecare săritură, mi-o imaginez căzând pe zgură, ca unul dintre șoimii doborâți din cer de tatăl meu. Aud un suspin dinspre mulțime. Îmi imaginez milioane de oameni care se dau mai aproape de televizor, se uită unii la alții și, în zeci de limbi și dialecte spun: „Lui Andre Agassi tocmai i-a căzut *părul?*"

Planul meu pentru a-l înfrunta pe Gómez reflectă nervii mei excitați, timiditatea mea. Știind că nu are picioare tinere, știind că ar ceda într-un al cincilea set, plănuiesc să întind meciul, să joc în schimburi lungi de mingi, să-l dobor. Însă când începe meciul, e evident că și Gómez își știe vârsta și încearcă să accelereze lucrurile. Joacă un tenis rapid, riscant. Câștigă rapid primul set. Acum știu că vom sta aici cel mult trei ore, mai degrabă decât patru, ceea ce înseamnă că nu va conta condiția fizică. De acum acesta este un meci al loviturilor decisive, genul de meci pe care Gómez îl poate câștiga. Odată ce două seturi s-au terminat și nu a trecut prea mult timp, înfrunt un tip care va fi proaspăt până la capăt, chiar dacă jucăm cinci.

Sigur că planul meu a fost defectuos de la început. Chiar jalnic. Nu ar fi funcționat, indiferent cât de lung ar fi fost meciul, pentru că nu poți câștiga o finală de Mare Șlem jucând astfel încât să nu pierzi sau așteptând ca adversarul tău să piardă. Încercarea mea de a ajunge la schimburi lungi de mingi nu face decât să-l întărâte pe Gómez. E un veteran și știe că ar putea fi ultima dată la un Mare Șlem. Singura posibilitate de a-l bate e să-i iau încrederea și dorința de a câștiga jucând agresiv. Când mă vede că joc în mod conservator, că orchestrez în loc să domin, prinde curaj.

Câștigă al treilea set. Când începe al patrulea set îmi dau seama că am mai făcut un calcul greșit. Cei mai mulți jucători, când obosesc într-un meci, pierd din forța serviciului. Le e greu să se ridice pe picioarele obosite.

Dar Gómez are un serviciu ca din praștie. Nu se ridică niciodată pe picioare. Se sprijină de minge. De aceea, când obosește, se sprijină mai tare și tipul lui de serviciu ca din praștie devine mai pronunțat. Mă așteptam ca serviciul lui să devină mai slab și în loc de asta e mai puternic.

Odată ce câștigă meciul, Gómez e extrem de amabil și fermecător. Plânge. Face cu mâna la camere. Știe că va fi erou național în Ecuadorul lui de baștină. Mă întreb cum o fi în Ecuador. Poate o să mă mut acolo. Poate e singurul loc în care mă voi putea ascunde de rușinea pe care o simt în acest moment. Stau în vestiar cu capul plecat, gândindu-mă ce vor spune sutele de editorialiști și reporteri de prima pagină, ca să nu mai vorbim de colegii mei. Îi și aud. Imaginea e totul, Agassi E Nimic. Domnul Hot Lava e o Varză Călită.

Intră Philly. Văd din ochii lui că nu numai că mă compătimește – trăiește momentul. A fost și înfrângerea lui. Îl doare. Apoi spune ce trebuie să spună, cu tonul potrivit, și știu că îl voi iubi mereu pentru asta.

— Hai să plecăm naibii din orașul ăsta.

GIL ÎMPINGE CĂRUCIORUL MARE cu bagajele noastre prin aeroportul Charles de Gaulle. Eu merg un pic în față. Mă opresc să mă uit la Sosiri și Plecări. Gil merge mai departe. Căruciorul are o margine ascuțită de metal care mă lovește în tendonul lui Ahile, moale, expus – port pantofi fără ciorapi. Un jet din sângele meu sare pe podeaua sticloasă. Apoi altul. Țâșnește din tendon. Gil se grăbește să scoată un bandaj din geantă, dar îi spun să se liniștească, să-și lase timp.

— E bine, spun. Așa trebuie să fie. Trebuie să rămână pe podea o urmă din sângele meu, din tendonul lui Ahile, înainte să părăsim Parisul.

SAR DIN NOU PESTE WIMBLEDON, mă antrenez din greu cu Gil toată vara. Garajul lui de acasă e gata, plin de o duzină de aparate făcute de mână și de alte elemente unice. La geam a montat un aparat foarte mare de aer

condiționat. Pe podea a lipit gazon artificial buretos Astroturf. Și în colț a pus o masă veche de biliard. Facem câte o partidă la nouă bile între antrenamente și ședințe. De multe ori, stăm în sală până la patru dimineața, cu Gil care încearcă noi metode pentru a-mi consolida mintea, încrederea, odată cu trupul. E la fel de zdruncinat ca mine de French Open. Într-o dimineață, înainte de răsăritul soarelui, îmi transmite câteva cuvinte pe care i le spune mereu mama lui.

— *Qué lindo es soñar despierto,* spune. Cât de frumos e să visezi treaz. Visează cu ochii deschiși, Andre. Oricine

Împreună cu Gil în deșertul de lângă Las Vegas, nu la mult timp după ce am început să lucrăm împreună.

Credit foto: John C. Russell/Team Russell

poate să viseze când doarme, dar tu trebuie să visezi tot timpul, să-ți spui visele cu voce tare și să crezi în ele.

Cu alte cuvinte, când sunt într-o finală de Mare Șlem, trebuie să visez. Trebuie să joc ca să câștig.

Îi mulțumesc. Îi fac un dar. E un lanț cu o piramidă aurie, iar în piramidă sunt trei cercuri. Îi reprezintă pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh. Eu am desenat colierul, un bijutier din Florida mi l-a făcut și am un cercel cu care se asortează.

Îl pune la gât și îmi dau seama că n-o să-l dea jos prea curând.

Lui Gil îi place să strige la mine când lucrez, dar nu are nimic de-a face cu strigătele tatălui meu. Gil strigă iubire. Dacă încerc să stabilesc un nou record personal, dacă mă pregătesc să ridic mai mult decât am ridicat vreodată, stă în spate și strigă, *Haide, Andre! Hai! Rupe-i!* Strigătele lui îmi fac inima să bată în coaste. Apoi, ca să mă mai inspire un pic, uneori îmi spune să mă dau la o parte și ridică propriul lui record personal – 250 de kilograme. E o priveliște bestială să vezi un om ridicând atâta fier deasupra pieptului și de fiecare dată mă face să gândesc că totul e posibil.

— Dar visele, îi spun lui Gil într-unul dintre momentele noastre de liniște, sunt al naibii de obositoare.

Râde.

— Nu pot să-ți promit că n-o să fii obosit, îmi spune. Dar, te rog, reține asta. Sunt multe lucruri bune care te așteaptă de cealaltă parte a oboselii. Obosește-te, Andre. Acolo o să te cunoști pe tine însuți. De cealaltă parte a oboselii.

În grija lui Gil și sub atenta lui supraveghere pun cinci kilograme de mușchi până în august 1990. Mergem la New York pentru US Open și mă simt în vână și cu membrele lungi și periculos. Îl scot pe Andrei Cerkasov din Uniunea Sovietică în trei seturi ușoare. Mă zbat și dau din coate până în semifinală, îl bat pe Becker în patru seturi furioase și încă am destul combustibil de rachetă în rezervor. Gil și cu mine mergem înapoi la hotel și ne

uităm la cealaltă semifinală masculină ca să vedem de cine o să am parte mâine. McEnroe sau Sampras.

Nu pare posibil, dar puștiul pe care credeam că n-o să-l mai văd niciodată și-a reconstruit jocul. Și se luptă din răsputeri cu McEnroe. Apoi îmi dau seama că nu el se luptă cu McEnroe – McEnroe se luptă cu el, și pierde. Adversarul meu mâine, incredibil, va fi Pete.

Camerele se apropie de fața lui Pete și văd că e stors. De asemenea, comentatorii spun că picioarele lui bandajate sunt pline de bășici. Gil mă pune să beau Gil Water până-mi vine să vărs, apoi mă culc cu un zâmbet, gândindu-mă ce bine o să mă distrez călcându-l în picioare pe Pete. O să-l fac să sară dintr-o parte într-alta, de la stânga la dreapta, de la San Francisco la Bradenton, până o să-i curgă sânge din bășicile alea. Mă gândesc la vechea maximă a tatălui meu: *Pune-i* o *bășică pe cap.* Calm, în formă, plin de mine, dorm ca un morman de gantere de-ale lui Gil.

Dimineața mă simt pregătit să joc zece seturi. Nu am probleme cu meșa, pentru că nu port meșa. Folosesc un nou sistem de camuflare, ușor de întreținut, care include o bandană mai lată și vârfuri colorate viu. Pur și simplu nu am cum să pierd în fața lui Pete, amărâtul de puști pe care-l priveam cu milă anul trecut, bietul neghiob care nu putea ține mingea în teren.

Și atunci apare un alt Pete. Un Pete care nu greșește niciodată. Jucăm mingi lungi, mingi solicitante, și el e ireproșabil. Prinde tot, lovește tot, sare de colo-colo ca o gazelă. Servește bombe, zboară la fileu, îmi bagă pe gât jocul lui. Îmi face serviciul praf. Sunt neajutorat. Sunt furios. Îmi spun: nu poate fi adevărat.

Ba da, e adevărat.

Ba nu, nu poate fi adevărat.

Apoi, în loc să mă gândesc cum aș putea câștiga, încep să mă gândesc cum aș putea să nu pierd. E aceeași greșeală pe care am făcut-o împotriva lui Gómez, cu același rezultat. Când totul se termină, le spun reporterilor că Pete mi-a tras o bătaie sănătoasă ca pe

străzile din New York. O metaforă imperfectă. Da, am fost tâlhărit. Da, mi s-a luat ceva ce îmi aparținea. Dar nu pot să depun o plângere la poliție și nu există nicio nădejde să mi se facă dreptate și toată lumea va spune că victima e de vină.

DUPĂ CÂTEVA ORE, DESCHID OCHII. Sunt în pat la hotel. A fost un vis. Timp de o minunată jumătate de secundă mi se pare că trebuie să fi adormit pe acel deal răcoros în timp ce Philly și Nick râdeau de jocul distrus al lui Pete. Am visat că, dintre toți oamenii, tocmai mă bătea într-o finală de Mare Șlem.

Dar, nu. E adevărat. Privesc cum camera se luminează încet, în timp ce mintea și spiritul meu se întunecă.

13

DE CÂND WENDI A VENIT să mă vadă cum filmam reclama cu *Imaginea e totul,* suntem împreună. Călătorește cu mine, are grijă de mine. Ne potrivim perfect, pentru că am crescut împreună și ne gândim că putem crește mai departe împreună. Ne iubim la nebunie, deși suntem de acord că relația noastră trebuie să fie *deschisă* – cuvintele ei. Spune că suntem prea tineri ca să ne implicăm, prea confuzi. Ea nu știe cine e. A fost crescută în credința mormonă, apoi a hotărât că nu crede în dogmele acelei religii. A mers la colegiu, apoi a descoperit că nu era colegiul potrivit pentru ea. Până când își dă seama cine e, spune, nu poate să mi se dăruiască cu totul.

În 1991, suntem la Atlanta cu Gil, serbăm a douăzeci și una mea aniversare. Suntem într-un bar, un loc ponosit din Buckhead, cu mese de biliard cu urme de țigară pe ele și halbe de plastic. Toți trei râdem, bem, și chiar și Gil, care nu se atinge de băutură, se amețește. Pentru a păstra această seară pentru posteritate, Wendi și-a adus camera de mână cu ea. Mi-o dă și îmi spune să o filmez cum dă coșuri la unul din jocurile mecanice. O să-mi dea lecții, spune. O filmez cum aruncă timp de trei secunde și apoi mișc camera încet de-a lungul trupului ei.

— Andre, spune ea, te rog ia camera aia de pe fundul meu.

Intră o gașcă de zurbagii. Cam de vârsta mea, arată ca echipa locală de fotbal sau rugby. Fac câteva comentarii grosolane la adresa mea, apoi își concentrează atenția pe Wendi. Sunt beți, prost-crescuți, încearcă să mă facă să mă simt prost în fața ei. Mă gândesc la Năstase care făcea același lucru acum paisprezece ani.

Echipa de rugby trântește un pumn de mondede pe marginea mesei noastre de biliard. Unul dintre ei spune:

— E rândul nostru.

Se îndepărtează rânjind.

Gil își pune deoparte halba de plastic, ia monedele și se duce încet la un automat. Își cumpără o pungă de arahide și se întoarce la masă. Mănâncă încet arahidele, fără să-și ia pentru o clipă ochii de la jucătorii de rugby, până când aceștia hotărăsc în mod înțelept să caute alt bar.

Wendi chicotește și sugerează ca, pe lângă numeroasele lui funcții și îndatoriri, Gil să fie și garda mea de corp.

— Este deja, îi spun. Și totuși, acest cuvânt nu e suficient. Gil îmi păzește corpul, capul, jocul, inima, prietena. Este singurul obiect neclintit în viața mea. E păzitorul vieții mele.

Îmi place mai ales când oamenii – reporteri, spectatori, ciudați – îl întreabă pe Gil dacă e garda mea de corp. Un zâmbet îi joacă pe buze când spune:

— Atinge-l și o să afli.

LA FRENCH OPEN, ÎN 1991, îmi fac drum prin șase tururi și ajung în finală. A treia mea finală de șlem. Joc cu Courier și sunt favorit. Toată lumea spune că o să-l bat. Eu spun că o să-l bat. *Trebuie* să-l bat. Nu vreau să-mi imaginez cum m-aș simți să ajung de trei ori la rând într-o finală de mare șlem și să nu câștig.

Vestea bună e că știu cum să-l bat pe Courier. L-am bătut abia anul trecut la același turneu. Vestea proastă

e că e o chestiune personală, ceea ce mă face să fiu încordat. Am pornit din același loc, din aceleași barăci de la Academia Bollettieri, cu priciurile la câțiva metri unul de celălalt. Eram atât de bun față de Courier, atât de favorizat de Nick, încât să pierd în fața lui într-o finală de șlem ar fi ca și cum iepurele ar pierde în fața broaștei țestoase. E destul de rău că Chang a câștigat un șlem înaintea mea. Și Pete. Dar și Courier? Nu pot să las să se întâmple așa ceva.

Intru pe teren pregătit să câștig. Am învățat din greșelile de la ultimele două șlemuri. Zburd în primul set, câștig cu 6-3, iar în al doilea set, la 3-1 pentru mine, am minge de break. Dacă iau punctul ăsta o să am un control destul de solid asupra setului și a meciului. Deodată, începe să plouă. Spectatorii pun ceva pe ei și fug să se adăpostească. Courier și cu mine ne retragem la vestiare, unde ne plimbăm amândoi ca niște lei în cușcă. Nick vine și el și aștept un sfat, o încurajare din partea lui, dar nu spune nimic. *Nimic.* Știu de ceva vreme că merg mai departe cu Nick din obișnuință și loialitate, nu pentru indicații. Totuși, în acest moment nu am nevoie de indicații, ci de o dovadă de omenie, care este una dintre îndatoririle oricărui antrenor. Am nevoie de o recunoaștere a momentului plin de adrenalină în care mă găsesc. Cer chiar atât de mult?

După pauza de ploaie, Courier se pune mai departe de linia de aut, în speranța că va atenua forța loviturilor mele. A avut timp să se odihnească, să reflecteze și se avântă pentru a mă împiedica să fac break, apoi câștigă al doilea set. Acum sunt mânios. Furios. Câștig al treilea set, 6-2. Pun în mintea lui Courier și într-a mea ideea că al doilea set a fost doar noroc. La 2-1 la seturi, simt cum mă trage spre ea linia de sosire. Primul meu Mare Șlem. La șase ghemuri mici distanță.

Când începe al patrulea set, pierd douăsprezece puncte din treisprezece. Mă pierd eu sau Courier joacă mai bine? Nu știu. Nu voi ști niciodată. Dar știu că este un sentiment familiar. Obsedant de familiar. Acel sentiment

al fatalității. Acea imponderabilitate, când avântul dispare. Courier câștigă setul, 6-1.

În al cincilea set, la 4-4, face break. Acum, dintr-odată, vreau să pierd.

Nu pot să mi-o explic altfel. În al patrulea set mi-am pierdut voința, dar acum mi-am pierdut dorința. Pe cât de sigur de victorie mă simțeam la începutul acestui meci, pe atât de sigur sunt acum de înfrângere. Și mi-o doresc. Tânjesc după ea. Îmi spun: să fie rapidă. De vreme ce a pierde înseamnă moartea, aș vrea să fie mai degrabă rapidă decât lentă.

Nu mai aud mulțimea. Nu-mi mai aud propriile gânduri, doar un sunet difuz între urechi. Nu mai aud și nu mai simt nimic în afară de dorința mea de a pierde. Pierd ghemul al zecelea, cel decisiv al setului al cincilea, și îl felicit pe Courier. Prietenii îmi spun că e privirea cea mai tristă pe care mi-au văzut-o vreodată.

Mai târziu nu îmi reproșez nimic. Îmi explic lucrurile la rece în următorul fel: nu ești făcut să treci dincolo de linie. Abandonează – trebuie să te lași de acest joc.

ÎNFRÂNGEREA LASĂ URME. Wendi spune că aproape le vede, o urmă de parcă aș fi fost lovit de trăsnet. Este cam tot ce spune în lungul zbor de întoarcere spre Las Vegas.

Când intrăm pe ușa din față a casei părinților mei, tatăl meu ne întâmpină în hol. Se ia de mine pe loc.

— De ce nu ai făcut corecturi după pauza de ploaie? De ce nu i-ai atacat reverul?

Nu răspund. Nu fac nicio mișcare. Îi așteptam tirada de douăzeci și patru de ore și sunt deja imun la ea. Dar Wendi nu este. Face un lucru pe care nu l-a făcut nimeni vreodată, ceva ce am sperat mereu să facă mama mea. Se aruncă între noi. Spune:

— Putem să nu vorbim despre tenis două ore? Două ore – fără tenis?

Tatăl meu se oprește cu gura căscată. Mi-e teamă că o să o pălmuiască. Dar se întoarce și merge la el în dormitor.

O privesc pe Wendi. Niciodată nu am iubit-o mai mult.

◇ ◇ ◇

NU MĂ ATING DE RACHETE. Nu-mi deschid geanta de tenis. Nu mă pregătesc cu Gil. Stau întins și mă uit cu Wendi la filme de groază. Doar filmele de groază mă pot distrage, pentru că au ceva din sentimentul acelui al cincilea set împotriva lui Courier.

Nick mă bate la cap să joc la Wimbledon. Îi râd în fața bronzată.

— Înapoi pe cal, spune. E singura opțiune, băiatul meu.

— Mă fut în el de cal.

— Haide, spune Wendi. Pe bune, poate fi mult mai rău?

Prea deprimat ca să mă cert, îi las pe Nick și pe Wendi să mă împingă într-un avion spre Londra. Închiriem o casă superbă cu două etaje, ascunsă de strada principală, aproape de Clubul de Tenis și Croquet pe Peluză All England. Are o grădină încântătoare în spate, cu trandafiri roz și tot felul de păsări cântătoare, un mic port în care pot să stau și aproape să uit de ce sunt în Anglia. Wendi mă face să mă simt ca acasă. Umple casa de lumânări, de mâncare – și de parfumul ei. Face mese delicioase seara, iar dimineața îmi pune la pachet prânzul, ca să-l iau la terenurile de antrenament.

Turneul se amână cu cinci zile din cauza ploii. În ziua a cincea, deși casa e intimă, ne vine s-o luăm razna. Vreau să ies pe teren. Vreau să scap de gustul amar pe care mi l-a lăsat French Open, sau să pierd și să plec acasă. În sfârșit ploaia se potolește. Joc cu Grant Connell, bun la serviciu și voleu, care trăiește pentru suprafețe rapide. E un adversar incomod în primul tur al primului meu meci pe iarbă de ani de zile. Se prognostichează că mă va bate zdravăn. Cumva reușesc să câștig în cinci seturi.

Ajung în sferturi, unde joc cu David Wheaton. Am 2-1 la seturi, două breakuri în setul patru, când deodată fac o întindere la șold, la mușchiul flexor. Tot ce pot face e să șchiopătez ca să termin meciul. Wheaton câștigă ușor.

Îi spun lui Wendi că aș fi putut câștiga. Începusem să mă simt mai bine decât la French Open. Șold afurisit.

Presupun că vestea bună e că am vrut să câștig. Poate că dorința mi s-a întors, merge în direcția bună.

MĂ VINDEC REPEDE. După câteva zile, șoldul meu e în regulă. Mintea însă continuă să mă doară. Merg la US Open și pierd în primul tur. *Primul tur.* Dar înfricoșător e modul în care pierd. Joc cu Krickstein, bunul și bătrânul Krickstein, și din nou nu vreau. Știu că pot să-l bat, totuși nu merită osteneala. Nu-mi irosesc energia necesară. Simt cu o limpezime ciudată lipsa mea de efort. E lipsă de inspirație, pur și simplu. Nu mă ostenesc să-mi doresc să treacă. Nu o pun sub semnul întrebării. În timp ce Krickstein aleargă și sare și lovește, îl privesc cu o doză destul de mică de interes. Abia apoi se instaurează rușinea.

TREBUIE SĂ FAC CEVA RADICAL, ceva ca să rup vraja seducătoare a înfrângerii care pare să fi pus stăpânire pe mine. Mă hotărăsc să mă mut singur. Îmi cumpăr o casă cu trei dormitoare într-un complex din sud-vestul Vegasului și o transform în locuința supremă pentru un burlac, aproape o parodie după o locuință de burlac. Îmi transform unul dintre dormitoare într-o sală de jocuri, cu toate jocurile clasice – Asteroids, Space Invaders, Defenders. Joc foarte prost, dar am de gând să progresez. Transform fosta cameră de zi în cinema, cu echipament de sunet de ultimă generație și boxe pentru bași în canapele. Sufrageria o transform în sală de biliard. Prin casă împrăștii fotolii de piele extrem de somptuoase, cu excepția camerei de zi, unde pun o canapea masivă, modulară, verde-omidă, cu umplutură dublă de puf. În bucătărie pun un automat de sucuri plin de Mountain Dew, preferatul meu, și robinete pentru bere. În spate instalez o cadă cu apă caldă și o piscină cu podeaua neagră.

Peste toate acestea, fac din dormitor o peșteră, cu totul vopsit negru ca tăciunele, cu storuri care să nu lase să intre cea mai mică rază de lumină. E casa unui adolescent

întârziat, un băiat-bărbat hotărât să izgonească lumea. Mă plimb prin această casă nouă, acest țarc de lux, îndrăznind să gândesc cât de matur sunt.

Sar din nou peste Australian Open la începutul lui 1992. N-am jucat niciodată aici și nu pare momentul să încep acum. Însă joc în Cupa Davis și mă descurc destul de bine, probabil pentru că e în Hawai. Ne confruntăm cu Argentina. Câștig ambele meciuri ale mele. Apoi, în seara dinaintea ultimei zile, Wendi și cu mine ieșim să bem cu McEnroe și soția lui, Tatum O'Neal. Exagerăm și mă culc la patru dimineața, presupunând că cineva îmi va lua locul duminica, într-un meci fără miză, adesea numit timp mort.

Se pare că nu e cazul. Deși sunt mahmur și deshidratat, trebuie să mă duc și să joc cu Jaite, al cărui serviciu l-am prins cândva cu mâna. Din fericire și Jaite e mahmur. Se potrivește numele de timp mort; amândoi părem morți și mâncați de trecerea timpului. Ca să-mi ascund ochii injectați, joc cu ochelari de soare Oakley și fac cumva și joc bine. Joc relaxat. Plec învingător de pe teren și mă întreb dacă e o lecție. Pot să fiu așa relaxat când există o miză adevărată, la un șlem? Ar trebui să merg mahmur la toate meciurile?

Săptămâna următoare mă văd pe coperta revistei *Tennis*, câștigând o minge cu ochelarii mei de soare Oakley pe ochi. La câteva ore după ce revista e în chioșcuri, Wendi și cu mine suntem la locuința de burlac când un camion se oprește în dreptul ușii. Ieșim.

— Semnați aici, spune furnizorul.

— Ce-i asta?

— Un cadou. De la Jim Jannard, fondatorul Oakley.

Partea din spate a camionului se dă jos și un Dodge Viper roșu coboară încet.

E drăguț să știu că, deși mi-am pierdut jocul, tot mai vând.

ÎN CLASAMENT, SUNT ÎN CĂDERE LIBERĂ. Ies dintre primii zece. Singurul moment în care mă simt cât

de cât competent pe teren e când joc în Cupa Davis. La Fort Meyers ajut SUA să bată Cehoslovacia, câștigând ambele meciuri. Altfel, singurul joc la care progresez e Asteroids.

La French Open 1992, îl bat pe Pete și asta mă face să mă simt bine. Apoi dau din nou de Courier, de data aceasta în semifinală. Amintirile de anul trecut sunt încă proaspete, încă dureroase, și pierd iar – în două seturi. Din nou Courier își pune pantofii de alergare și merge apoi să dea o tură. Tot nu reușesc să-l fac să ardă destule calorii.

Mă târăsc până în Florida și aterizez la Nick acasă. Nu pun mâna pe rachetă în toată perioada în care stau aici. Apoi, fără tragere de inimă, fac un antrenament scurt pe terenul dur de la Academia Bollettieri și zburăm cu toții spre Wimbledon.

Concentrația de talent din Londra lui 1992 e uimitoare. E aici Courier, clasat pe primul loc, proaspăt câștigător a doua turnee de Mare Șlem. E Pete, care devine din ce în ce mai bun. E Stefan Edberg, care joacă cu mintea. Eu sunt favorit numărul doisprezece și, la cum joc, ar trebui să fiu mai jos.

În primul tur, împotriva lui Andrei Cesnokov, din Rusia, joc slab. Pierd primul set. Frustrat, îmi fac reproșuri, mă înjur singur și arbitrul mă avertizează oficial pentru că spun *futu-i*. Îmi vine să mă întorc spre el și să-i trag câteva *fut-fut-futu-i*. În loc de asta, mă hotărăsc să-l șochez, să șochez pe toată lumea, și trag adânc aer în piept și mă stăpânesc. Apoi fac ceva și mai șocant, câștig următoarele trei seturi.

Sunt în sferturi. Împotriva lui Becker, care a jucat șase din ultimele șapte finale de la Wimbledon. Acesta e practic terenul lui propriu, bârlogul lui. Dar i-am citit bine serviciul în ultima vreme. Câștig în cinci seturi, jucate în două zile. Amintiri de la München, la revedere.

În semifinale joc cu McEnroe, de trei ori câștigător la Wimbledon. Are treizeci și trei de ani, se apropie de sfârșitul carierei și nu e cotat. Date fiind statutul lui de outsider și realizările sale legendare, spectatorii țin cu el,

bineînțeles. Și o parte din mine ține cu el. Dar îl bat în trei seturi. Sunt în finală.

Mă aștept să joc cu Pete, dar pierde meciul din semifinale cu Goran Ivanisevic, o mașinărie de servit mare și puternică din Croația. Am mai jucat de două ori cu Ivanisevic și de fiecare dată m-a făcut praf în două seturi. Deci îmi pare rău pentru Pete și știu că voi fi în curând lângă el. Nu am nicio șansă împotriva lui Ivanisevic. E categoria mijlocie împotriva categoriei supergrele. Singura întrebare e dacă va fi KO sau knock-out tehnic.

DACĂ, DE OBICEI, serviciul lui Ivanisevic e puternic, astăzi e o operă de artă. Servește ași în stânga și în dreapta mea, servicii monstruoase care gonesc cu 220 de kilometri pe oră. Dar nu e vorba doar de viteză, ci și de traiectorie. Aterizează la un unghi de 75 de grade. Încerc să nu-mi pese. Îmi spun că se întâmplă să mai dai ași. De fiecare dată când trimite o minge pe care n-o prind, îmi spun că nu poate să facă acest lucru de fiecare dată. Schimbă partea și fii pregătit, Andre. Meciul va fi decis în acele puține ocazii când el va servi a doua oară.

Câștigă primul set, 7-6. Nu fac niciun break. Mă concentrez să nu exagerez, să inspir, să expir, să rămân calm. Când mă fulgeră gândul că sunt pe cale să pierd a patra finală de Mare Șlem, las acest gând deoparte. În al doilea set, Ivanisevic îmi face câteva cadouri, face câteva greșeli, iar eu câștig pe serviciul lui. Iau setul doi. Apoi pe al treilea. Ceea ce aproape mă face să mă simt mai rău, pentru că încă o dată sunt la un set de șlem.

Ivanisevic revine în setul patru și mă distruge. L-am enervat pe croat. Pierde doar câteva puncte. Iată-ne din nou aici. Văd titlurile din ziarele de mâine cum văd racheta din mâna mea. Când începe al cincilea set, alerg pe loc ca să-mi pun sângele în mișcare și îmi spun un singur lucru: „Vrei asta. Nu vrei să pierzi, nu de data asta". Problema la ultimele trei șlemuri a fost că nu le-ai vrut îndeajuns și de aceea nu ai reușit, dar pe ăsta îl vrei, așa că e timpul ca Ivanisevic și toți ceilalți de aici să *știe* că îl vrei.

La 3-3 servesc, minge de break. Nu mi-a ieşit primul serviciu niciodată în tot acest set, dar acum, din fericire, reuşesc unul. El trimite mingea înapoi în centrul terenului, eu joc spre reverul lui, el o trimite lobată. Trebuie să fac doi paşi înapoi. Un slam de sus e una dintre cele mai uşoare lovituri. Este, de asemenea, suma dificultăţilor mele în ceea ce priveşte slamul, pentru că e prea uşor. Nu-mi plac lucrurile prea uşoare. E sub nasul meu – o să-l iau? Mă ridic, lovesc puternic deasupra capului şi câştig punctul. E rândul meu să servesc.

Ivanisevic serveşte la 4-5. Face duble greşeli. Două. E 0-30. Cedează sub presiune. Nu am reuşit să-l frâng pe tipul ăsta într-o oră şi jumătate şi acum se frânge singur. Iar ratează primul serviciu. Cade. Ştiu. *Văd.* Nimeni nu ştie mai bine decât mine cum e să te prăbuşeşti. Ştiu şi cum te simţi. Ştiu exact ce se întâmplă în corpul lui Ivanisevic. Gâtul i se strânge. Picioarele îi tremură. Dar îşi calmează corpul şi trimite un al doilea serviciu la capătul terenului, o rază de lumină galbenă care abia atinge linia. Un norişor de cretă sare de parcă ar fi atins linia cu o puşcă de asalt. Apoi mai trimite un serviciu imposibil de returnat. Deodată e 30 egal.

Ratează din nou primul serviciu, îl trimite pe al doilea. Returnez, el trimite un semivoleu, alerg şi o dau pe lângă el şi plec pe drumul lung către linia de fund. Îmi spun: „Poţi să câştigi cu o lovitură. *O lovitură.* Niciodată n-ai fost atât de aproape. Poate nici nu vei mai fi vreodată".

Şi aici e problema. Dacă ajung atât de aproape şi nu câştig? Ridicolul. Condamnarea. Mă opresc, încerc să mă concentrez din nou pe Ivanisevic. Trebuie să ghicesc în ce parte va servi. OK, un stângaci tipic, care serveşte în terenul opus într-un punct de presiune, trimite o minge joasă laterală care îl mătură pe adversar. Dar Ivanisevic nu e tipic. Serviciul lui într-un punct de presiune e de obicei o bombă pe centru. De ce preferă acest serviciu, Dumnezeu ştie. Poate că n-ar trebui. Dar aşa face. Ştiu asta despre el. Ştiu că o dă în centru. Sigur, iată-l, dar şterge fileul. E bine, pentru că venea ca o cometă, fix pe

linie. Chiar dacă am ghicit bine, m-am mișcat bine, n-am ajuns-o cu racheta.

Acum spectatorii se ridică. Cer un pic de timp ca să discut cu mine, cu voce tare, spunându-mi: „Câștigă mingea asta sau n-o să auzi niciodată sfârșitul, Andre. Nu spera că va face dublă greșeală, nu spera să rateze. *Tu* controlează ce poți controla *tu*. Returnează-i serviciul cu toată puterea și, dacă-l returnezi tare și greșești, o să poți trăi cu asta. Poți să supraviețuiești. Un retur, niciun regret".

Lovește *mai tare*.

Aruncă mingea, servește pentru reverul meu. Sar în aer, lovesc cu toată forța, dar sunt atât de încordat încât mingea pentru reverul lui nu are viteză prea bună. Cumva ratează voleul ușor. Mingea lui plesnește fileul și uite așa, după douăzeci și doi de ani și douăzeci și două de milioane de ori când am ridicat racheta, sunt câștigător la Wimbledon în 1992.

Cad în genunchi. Cad pe burtă. Nu-mi vine să cred cum curg trăirile din mine. Când mă ridic șovăielnic în picioare, Ivanisevic apare lângă mine. Mă îmbrățișează și spune cu căldură:

— Felicitări, campionule la Wimbledon. Azi chiar ai meritat.

— Excelentă luptă, Goran.

Mă bate pe umăr. Zâmbește, se duce la scaunul lui și își înfășoară capul într-un prosop. Îi înțeleg trăirile mai bine decât pe ale mele. O mare parte a inimii mele e cu el în timp ce stau în scaunul meu, încercând să mă readun.

Un bărbat foarte britanic se apropie și îmi spune să mă ridic în picioare. Îmi înmânează o cupă mare și aurie. Nu știu cum să o țin sau unde să mă duc cu ea. Îmi arată și îmi spune să fac un cerc în jurul terenului.

— Ține trofeul deasupra capului, spune.

Merg de jur împrejurul terenului cu trofeul deasupra capului. Spectatorii mă aclamă. Un alt bărbat încearcă să-mi ia trofeul. Îl trag înapoi. Îmi spune că va fi gravat. Cu numele meu.

Mă uit către boxa mea, le fac cu mâna lui Nick, Wendi și Philly. Toți trei aplaudă, radiază. Philly îl îmbrățișează pe Nick. Nick o îmbrățișează pe Wendi. Te iubesc, Wendi. Mă înclin în fața înaltelor fețe și ies de pe teren.

În vestiar, mă holbez la fața mea oglindită strâmb de trofeu. Mă adresez trofeului și reflecției strâmbe:

— Câtă durere și suferință mi-ați provocat.

Sunt neliniștit de cât de euforic mă simt. N-ar trebui să conteze așa de mult. N-ar trebui să mă simt atât de bine. Emoția curge în valuri peste mine, ușurare și exaltare și chiar un fel de seninătate isterică, pentru că în sfârșit am obținut un mic răgaz de la critici, mai ales de la autocritici.

MAI TÂRZIU DUPĂ-AMIAZA, revenit la casa pe care am închiriat-o, îi dau telefon lui Gil care nu a putut fi cu noi, pentru că trebuia să stea acasă cu familia după sezonul lung de zgură. Și-ar fi dorit atât de mult să fie aici. Discută meciul cu mine, punctele tari și punctele slabe – e șocant câte a învățat despre tenis într-un timp atât de scurt. Îi sun pe Perry și pe J. P. și apoi, tremurând, formez numărul tatălui meu, în Vegas.

— Tată? Eu sunt! Mă auzi? E, ce zici?

Tăcere.

— Tată?

— Nu trebuia să pierzi al patrulea set.

Înmărmurit, aștept, nesigur pe vocea mea. Apoi spun:

— Dar tot e bine că l-am câștigat pe al cincilea, nu?

Nu spune nimic. Nu pentru că nu e de acord sau dezaprobator, ci pentru că plânge. Încet, îl aud pe tatăl meu cum plânge ușor și își șterge lacrimile și știu că e mândru, dar incapabil să o exprime. Nu pot să-l învinovățesc pe om pentru că nu știe să spună ce e în inima lui. E blestemul familiei.

ÎN SEARA FINALEI, are loc celebrul Bal de la Wimbledon. Am auzit de el de ani de zile și mor de nerăbdare să merg, pentru că învingătorul de la masculin

dansează cu câștigătoarea de la feminin, iar anul acesta, ca și în cei mai mulți ani, asta înseamnă Steffi Graf. M-am îndrăgostit de Steffi de când am văzut-o prima dată dând un interviu televiziunii franceze. Am fost lovit ca de fulger, uimit de grația ei subestimată, de frumusețea ei naturală. Arăta într-un fel de parcă ar fi mirosit bine. De asemenea, de parcă ar *fi* bună, fundamental, esențial, în mod firesc bună, plină de o verticalitate morală și un soi de demnitate care nu mai există. Am crezut că văd, pentru o clipită, o aură deasupra capului ei. Am încercat să-i transmit un mesaj anul trecut, după French Open, dar nu mi-a răspuns. Acum abia aștept să o învârt pe ringul de dans, chiar dacă nu știu să dansez.

Wendi îmi cunoaște sentimentele pentru Steffi și nu e deloc geloasă. Avem o relație deschisă, îmi amintește ea. Amândoi suntem majori. Ba chiar, în ajunul finalei, mergem amândoi la Harrods ca să-mi cumpăr un frac, în caz că o să am nevoie, iar Wendi îi spune în glumă vânzătoarei că vreau să câștig doar ca să dansez cu Steffi Graf.

Și astfel, purtând pentru prima dată un papion negru, cu Wendi la braț, intru frumos la bal. Suntem detectați imediat de cupluri britanice cu păr argintiu. Bărbații au păr în urechi, iar femeile miros a lichior vechi. Par încântați de victoria mea, dar mai ales pentru că asta înseamnă sânge proaspăt în club. Cineva nou cu care să vorbești la treburile astea îngrozitoare, spune cineva. Wendi și cu mine stăm spate în spate, ca doi scufundători la un curs cu rechini. Mă străduiesc să descifrez accentele britanice mai pronunțate. Încerc să-i explic unei femei mai în vârstă care seamănă cu Benny Hill că sunt încântat de dansul tradițional cu câștigătoarea de la feminin.

— Din nefericire, spune femeia, dansul nu are loc anul acesta.

— Ce?

Jucătorii nu au îmbrățișat dansul cu prea mare entuziasm în anii trecuți. Deci a fost anulat.

Vede cum îmi cade fața. Wendi se întoarce, vede și ea și râde.

Nu dansez cu Steffi, dar va exista un fel de meci de consolare: o prezentare formală. O aştept cu nerăbdare toată noaptea. Și are loc. În timp ce îi strâng mâna, îi spun lui Steffi că am încercat să dau de ea anul trecut la French Open și că sper că nu mi-a înțeles greșit intențiile. Spun:

— Mi-ar plăcea mult să vorbim odată.

Nu răspunde. Doar zâmbește, un zâmbet enigmatic și nu-mi dau seama dacă ce am spus o face fericită sau nervoasă.

14

SE PRESUPUNE CĂ SUNT O PERSOANĂ DIFERITĂ, acum că am câștigat un turneu de Mare Șlem. Gata cu *Imaginea e totul.* Acum, susțin jurnaliștii sportivi, pentru Agassi victoria e totul. După doi ani în care m-au făcut escroc, incapabil să rezist la presiune, rebel fără cauză, acum mă ridică în slăvi. Spun că sunt un învingător, un jucător de substanță, numărul unu. Spun că victoria mea de la Wimbledon îi obligă să mă reevalueze, să reconsidere cine sunt cu adevărat.

Dar eu nu simt că Wimbledon m-ar fi schimbat. Chiar simt că am aflat un mic secret murdar: victoria nu schimbă nimic. Acum că am câștigat un turneu de Mare Șlem, știu ceva ce au voie să știe doar foarte puțini oameni. O victorie nu este atât de plăcută pe cât de neplăcută e o înfrângere și sentimentul de bine nu durează la fel de mult ca supărarea. Nici pe departe.

Mă simt mai fericit în vara lui 1992, și mai plin de substanță, dar motivul nu e Wimbledonul. E Wendi. Am devenit mai apropiați. Ne-am șoptit unul altuia promisiuni. Am acceptat că nu sunt făcut să fiu cu Steffi. A fost o fantezie drăguță atât cât a durat, dar i-am devenit devotat lui Wendi și viceversa. Ea nu lucrează, nu merge la școală. A fost la mai multe colegii, dar

niciunul nu i s-a potrivit. Așa că acum își petrece tot timpul cu mine.

Totuși, în 1992 devine deodată mai complicat să ne petrecem timpul împreună. Când stăm într-o sală de cinema sau mâncăm la un restaurant, nu suntem niciodată cu adevărat singuri. Apar de peste tot oameni care îmi cer o fotografie sau un autograf, care îmi caută atenția și vor să îmi cunoască opinia. Wimbledon m-a făcut celebru. Credeam că sunt celebru de mult – am dat primul autograf la șase ani – dar acum descopăr că, de fapt, nu eram prea popular. Wimbledon mi-a dat legitimitate, a adâncit și a lărgit atracția față de mine, cel puțin așa spun agenții, managerii și experții de piață, cu care mă întâlnesc acum în mod regulat. Oamenii vor să se apropie de mine; simt că au dreptul să o facă. Înțeleg că în America există un impozit pe orice. Acum descopăr că *acesta* e impozitul pe celebritate – cincisprezece secunde din timpul meu pentru fiecare admirator. Pot să accept acest lucru din punct de vedere intelectual. Mi-aș dori doar să nu însemne pierderea intimității cu fata mea.

Lui Wendi nu pare să-i pese. Se comportă bine cu ocazia fiecărui astfel de eveniment. Mă împiedică să iau lucrurile prea în serios, aici incluzându-mă și pe mine însumi. Cu ajutorul ei, hotărăsc că cea mai bună abordare a faptului că ești celebru e să uiți că ești celebru. Mă străduiesc din greu să-mi scot celebritatea din cap.

Dar celebritatea e o forță. E de neoprit. Îi închizi ferestrele și se strecoară pe sub ușă. Într-o bună zi, îmi dau seama că am zeci de prieteni celebri și nu știu cum i-am cunoscut pe jumătate dintre ei. Sunt invitat la petreceri și saloane VIP, evenimente și gale unde se strâng cei celebri, și mulți îmi cer numărul de telefon sau mi-l dau pe al lor. La fel cum victoria mea de la Wimbledon m-a făcut în mod automat membru pe viață al All England Club, mi-a dat acces și în acest nebulos Club al Oamenilor Celebri. Cercul meu de cunoștințe îi include acum pe Kenny G, Kevin Costner și Barbara Streisand. Sunt invitat să petrec noaptea la Casa Albă, să

iau cina cu președintele George Bush înainte de întâlnirea lui la vârf cu Mihail Gobaciov. Dorm în Dormitorul Lincoln.

Mi se pare ireal, apoi perfect normal. Sunt uimit de cât de repede se transformă irealul în normă. Mă minunez de cât de neinteresant e să fii celebru, de cât de banali sunt oamenii celebri. Sunt confuzi, nesiguri, șovăielnici și adesea urăsc ceea ce fac. E un lucru pe care îl auzim mereu – ca vechiul adagio că banii nu aduc fericirea –, dar nu-l credem niciodată până când nu-l vedem cu ochii noștri. Îl văd în 1992 și asta îmi sporește încrederea.

PLUTESC PE APĂ LÂNGĂ VANCOUVER ISLAND, în vacanță cu noul meu prieten David Foster, producătorul muzical. La puțin timp după ce Wendi și cu mine urcăm la bordul iahtului lui Foster, Costner vine și el și ne invită pe iahtul lui, ancorat la cincizeci de metri. O pornim imediat. Chiar dacă are iaht, Costner pare un bărbat dintr-o bucată. Relaxat, amuzant, mișto. Adoră sportul și îl urmărește avid, presupunând că și eu fac același lucru. Îi spun timid că nu mă uit la sport. Că nu-mi place.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că nu-mi place sportul.

Râde.

— Adică în afară de tenis?

Tenisul îl urăsc cel mai mult.

— Da, da. Cred că e mult frecuș. Dar nu urăști cu adevărat tenisul.

— Ba da.

Wendi și cu mine ne petrecem o bună parte a călătoriei plutitoare urmărindu-i pe cei trei copii ai lui Costner. Bine-crescuți, plăcuți, sunt și deosebit de frumoși. Arată ca și cum tocmai ar fi ieșit dintr-un puzzle Norman Rockwell al mamei mele. La puțin timp după ce am făcut cunoștință, Joe Costner, în vârstă de patru ani, mă apucă de marginea pantalonilor și mă privește cu ochii lui mari și albaștri. Strigă:

— Hai să jucăm *lupte!*

Îl ridic și îl țin cu capul în jos, iar sunetul chicotelor lui este unul dintre cele mai plăcute sunete pe care le-am auzit vreodată. Wendi și cu mine ne spunem că suntem definitiv cuceriți de micii Costneri, dar de fapt ne jucăm în mod deliberat de-a părinții lor. Din când în când, o surprind pe Wendi cum se strecoară de lângă adulți ca să mai arunce o privire la copii. Îmi dau seama că va fi o mamă foarte bună. Mă imaginez pe mine alături de ea, la bine și la rău, ajutând-o să crească trei blonzii cu ochii verzi. Gândul îmi dă fiori plăcuți – și ei la fel. Aduc vorba despre familie, despre viitor. Nu clipește. Și ea și le dorește.

După câteva săptămâni, Costner ne invită la casa lui din Los Angeles la o avanpremieră a noului lui film, *The Bodyguard.* Wendi și cu mine nu ne gândim prea mult la film, dar ne topim după piesa din coloana sonoră, *I Will Always Love You.*

— Va fi cântecul nostru, spune Wendi.

Pentru totdeauna.

Ne cântăm unul celuilalt acest cântec, îl citām, iar când e difuzat la radio, ne oprim din orice am face și ne facem ochi dulci, ceea ce le provoacă greață tuturor celor din jurul nostru. Nici că ne pasă.

Le spun lui Philly și lui Perry că mă pot închipui petrecându-mi restul vieții cu Wendi, că în curând s-ar putea s-o cer în căsătorie. Philly dă din cap cu hotărâre. Perry îmi dă undă verde.

— Wendi e aleasa, îi spun lui J. P.

— Și Steffi Graf?

M-a îndepărtat. Uit-o. Wendi e aleasa.

MĂ DAU MARE cu noua mea jucărie în fața lui J. P. și a lui Wendi.

J. P. întreabă:

— Cum ziceai că se cheamă chestia asta?

Un Hummer. A fost folosit în războiul din Golf.

Al meu este unul dintre primele vândute în SUA. Mergem cu el prin deșertul de lângă Vegas până rămânem

blocați în nisip. J. P. spune în glumă că probabil că nu au dat de nisip în timpul războiului din Golf. Ieșim din mașină și o luăm prin deșert. Am avion în după-amiaza asta și meci mâine. Dacă nu reușesc să îi scot din deșert, tot felul de oameni se vor supăra pe mine. Dar pe măsură ce mergem și mergem, meciul devine deodată o problemă neînsemnată. Supraviețuirea începe să fie o grijă reală. Nu vedem nimic în nicio direcție și întunericul începe să se lase.

— Se pare că acesta ar putea fi un punct de cotitură în viețile noastre, spune J. P. Și nu într-un sens bun.

Mulțumesc pentru gândirea pozitivă.

În cele din urmă, ajungem la o colibă. Un pustnic bătrân ne împrumută sapa lui. Ne întoarcem la Hummer și eu încep grăbit să sap împrejurul roții din spate. Deodată sapa lovește ceva dur. Caliche, stratul de sol asemănător cimentului de sub deșertul Nevada. Simt cum ceva se rupe în încheietura mea. Țip.

— Ce e? spune Wendi.

— Nu știu.

Mă uit la încheietură.

— Dă cu niște pământ pe ea, spune J. P.

Scot Hummerul, prind zborul, ba chiar câștig meciul de a doua zi. Însă după câteva zile mă trezesc agonizând de durere. Încheietura pare ruptă. Abia pot să o îndoi înainte și înapoi. Mă simt de parcă mai multe ace și lame de ras ruginite mi-au fost implantate în os. E de rău. E ceva important.

Apoi durerea dispare. Sunt ușurat. Apoi revine. Sunt speriat. În curând durerea ocazională devine constantă. E suportabilă dimineața, dar către sfârșitul zilei nu pot să mă gândesc decât la ace și lame de ras.

Un medic spune că am tendinită. *Capsulită dorsală,* mai exact. Mici rupturi în încheietură care refuză să se vindece. Rezultatul suprasolicitării, spune el. Singurele remedii posibile sunt odihna și operația.

Aleg odihna. Mă izolez, menajez încheietura. După săptămâni în care mi-am plimbat încheietura ca pe o

pasăre rănită, tot nu pot să fac exerciții de forță, flotări sau măcar să deschid o ușă fără să mă strâmb.

Partea bună a accidentării la încheietură e că petrec mai mult timp cu Wendi. În locul sezonului pe terenuri dure, începutul lui 1993 devine sezonul lui Wendi și mă implic din plin în el. Se bucură de suplimentul de atenție, dar este, de asemenea, îngrijorată că își neglijează studiile. S-a înscris la alt colegiu. Al cincilea. Sau al șaselea. Le-am pierdut numărul.

Mergem cu mașina pe Rainbow Boulevard, eu conducând cu mâna dreaptă ca să nu-mi solicit încheietura dureroasă, deschid geamul și dau radioul mai tare. Briza primăverii flutură părul lui Wendi. Wendi dă radioul mai încet și spune cât de mult timp a trecut de când a știut cu adevărat ce vrea.

Eu dau din cap și dau radioul mai tare.

Ea dă radioul mai încet și spune că a fost la toate aceste colegii, a trăit în toate aceste state diferite, că toată viața ei a căutat un sens, un scop – nimic nu pare să se potrivească vreodată. Pur și simplu nu poate să-și dea seama cine e.

Dau iar din cap, sunt de acord. Cunosc sentimentul. Victoria de la Wimbledon nu m-a schimbat cu nimic. Apoi mă uit la Wendi și îmi dau seama că nu vorbește într-o doară, ci vrea să ajungă undeva. Spune ceva – despre noi. Se întoarce în scaun și se uită în ochii mei.

— Andre, m-am gândit mult la asta și pur și simplu nu cred că pot fi fericită, cu adevărat fericită, până când nu-mi dau seama cine sunt și ce am de gând să fac cu viața mea. Și nu văd cum aș putea face asta dacă rămânem împreună.

Plânge.

— Nu mai pot să fiu tovarășul tău de călătorie, spune, omul tău, fanul tău. Mă rog, o să fiu totdeauna fanul tău, dar înțelegi ce vreau să spun.

Trebuie să se regăsească, iar pentru aceasta trebuie să fie liberă.

— Și tu la fel, spune ea. Nu putem să ne atingem țintele diferite dacă stăm împreună.

Chiar și o relație deschisă e prea restrictivă.

Nu pot să o contrazic. Dacă asta simte, nu am nimic de spus. Vreau să fie fericită. Bineînțeles, chiar în acest moment la radio începe cântecul nostru. *I will always love you.* Mă uit la Wendi, încerc să-i prind privirea, dar ea ține capul întors. Fac o buclă, o duc acasă la ea, merg cu ea până la ușă. Mă îmbrățișează pentru ultima dată, lung.

Plec cu mașina și abia reușesc să ajung la capătul șirului de clădiri înainte să trag pe dreapta și să-l sun pe Perry. Când răspunde, nu pot vorbi. Plâng prea tare. El crede că e o glumă telefonică.

— Alo, spune, enervat. A-*lo?*

Închide.

Sun înapoi, dar tot nu pot să vorbesc. Închide din nou.

MĂ DAU LA FUND. Mă îngrop în locuința de burlac, beau, dorm, mănânc prostii. Simt dureri acute în piept. Îi spun lui Gil. Îmi spune că sună a caz tipic de inimă frântă. Mici rupturi care nu vor să se vindece. Rezultatul suprasolicitării.

Apoi spune:

— Ce facem cu Wimbledon? E timpul să ne gândim cum să trecem oceanul. E vremea să-i dăm bătaie, Andre. Acum.

Abia pot să țin în mână receptorul, darămite o rachetă de tenis. Însă vreau să merg. M-ar distrage. Mi-ar fi de folos o perioadă pe drum cu Gil, lucrând pentru un scop comun. Chiar înainte de zbor, Gil aranjează cu un medic din Seattle, despre care se presupune că e cel mai bun, să-mi facă o injecție cu cortizon. Injecția funcționează. Când ajung în Europa pot să mișc încheietura în toate direcțiile fără să mă doară.

Mergem pentru început la Halle, în Germania, pentru un turneu de acomodare. Nick vine acolo și începe imediat să mă tapeze de bani. A vândut Academia Bollettieri pentru că avea datorii, și aceasta a fost greșeala vieții lui. A dat-o pe prea puțin. Acum are nevoie de bani lichizi. Nu e el însuși – sau poate acesta e el. Spune că nu a primit

banii pe care îi merita. Spune că eu am fost o investiție proastă. A cheltuit sute de mii de dolari ca să mă dezvolte și i se cuvin sute de mii de dolari peste sutele de mii de dolari pe care i le-am dat deja. Îl rog să discutăm despre toate astea acasă. În momentul de față, am câteva lucruri pe cap.

— Sigur, spune el. Când ne întoarcem.

Sunt atât de zdruncinat de discuție, încât în turneul de la Halle mi-o iau din primul tur de la Steeb. Mă bate în trei seturi. S-a dus și acomodarea.

Am jucat foarte puțin în ultimul an, iar când am făcut-o, am jucat foarte prost, așa că sunt cel mai slab cotat campion en titre din istoria Wimbledonului. Primul meu meci pe terenul central e împotriva lui Bernd Karbacher, un neamț al cărui păr des arată mereu la fel, de la începutul până la sfârșitul meciului, ceea ce mă enervează, din motive lesne de înțeles. La Karbacher totul pare conceput ca să distragă. În afară de pletele lui de invidiat, e crăcănat. Merge nu doar ca și cum ar fi stat pe un cal toată ziua, ci ca și cum abia ar fi descălecat după un drum lung și are fundul crăpat. În ton cu înfățișarea, are un joc foarte ciudat. Reverul e fenomenal, unul dintre cele mai bune din lume, dar îl folosește ca să nu fugă. Nu-i place deloc să fugă. Nu-i place să se miște. Uneori nu-l prea interesează nici serviciul. Are un prim serviciu agresiv, dar al doilea nu e cine știe ce.

Cu încheietura mea amorțită, am și eu problemele mele la serviciu. Va trebui să-mi modific mișcarea, să duc mâna doar puțin în spate, să limitez numărul mișcărilor bruște. În mod firesc, acest lucru creează probleme. Rămân în urmă repede în primul set, 2-5. Sunt pe cale de a deveni primul campion en titre de zeci de ani încoace care și-o ia în primul tur. Dar mă adun, mă străduiesc să mă împac cu noul meu serviciu și forțez victoria. Karbacher sare pe calul lui și pleacă.

Spectatorii britanici sunt buni. Strigă, mă ovaționează, apreciază efortul făcut pentru a-mi pune la punct încheietura. Tabloidele britanice, în schimb, sunt

altceva. Sunt pline de otravă. Răspândesc povești ciudate despre nici mai mult nici mai puțin decât pieptul meu, pe care l-am ras de curând. O mică epilare nevinovată, dar ai zice că mi-am tăiat o mână sau un picior. Am încheietura ruptă, iar ei vorbesc doar despre pieptul meu. Conferințele mele de presă se transformă în parodii după Monthy Python, una din două întrebări este despre noii mei pectorali netezi. Reporterii britanici sunt obsedați de păr – dacă ar ști ei adevărul despre părul de pe capul meu. Mai multe tabloide spun și că sunt gras și jurnaliștii au o plăcere răutăcioasă în a mă numi Burger King. Gil încearcă să dea vina pentru înfățișarea mea pe injecția de cortizon din încheietură, care duce la balonare, dar nimeni nu-l crede.

Însă nimic nu-i fascinează mai tare pe britanici decât Barbra Streisand. Vine la terenul central să mă vadă jucând și e întâmpinată de o rafală de trompete. Celebritățile vin mereu la Wimbledon, dar apariția Barbrei produce cea mai mare vâlvă pe care am văzut-o vreodată. Reporterii o hărțuiesc, apoi mă bat pe mine la cap cu ea și tabloidele își dau o mare osteneală să disece și să diminueze relația noastră, care nu este decât o prietenie strânsă.

Vor să știe cum ne-am cunoscut. Refuz să le spun, pentru că Barbra e cea mai timidă, cea mai retrasă persoană pe care o cunosc.

A început cu Steve Wynn, impresarul de cazinou, pe care îl cunosc de când eram mic. Jucam împreună golf într-o zi când am spus în treacăt că îmi place muzica Barbrei Streisand. El a spus că e bun prieten cu ea. Astfel a început o serie de telefoane în timpul cărora Barbra și cu mine am intrat în legătură. Când am câștigat la Wimbledon, mi-a trimis o telegramă drăguță, m-a felicitat și mi-a spus cu sarcasm că e frumos să poți suprapune o față pe voce.

M-a invitat, după câteva săptămâni, la o mică întâlnire la ferma ei din Malibu. David Foster va fi acolo, mi-a spus, și încă niște prieteni. În sfârșit o să ne întâlnim.

Ferma ei era înconjurată de căsuțe, dintre care una era o sală de cinema. După prânz ne-am dus acolo pentru o avanpremieră clandestină a *Clubului Joy Luck*, un film tipic pentru gagici în timpul căreia am crezut că o să mor de plictiseală. Apoi ne-am dus cu toții la altă căsuță, o sală de muzică, cu un grand piano sub o fereastră. Stăteam împrăștiați și mâncam în timp ce David era la pian și cânta un potpuriu de cântece de inimă albastră. A încercat de mai multe ori să o facă pe Barbra să cânte. Ea nu a vrut. El a insistat. Ea a refuzat. S-a ținut de ea până când a devenit enervant. Aș fi vrut să înceteze. Barbra stătea cu coatele pe pian și cu spatele la mine. Am văzut-o cum devine țeapănă. Era în mod clar îngrozită de ideea de a cânta în fața altor oameni.

Însă, după nici cinci minute, a dat drumul la câteva măsuri. Sunetul a umplut camera, de la tocurile ușii până la podea. Toată lumea a tăcut. Paharele tremurau. Tacâmurile zdrăngăneau. Coastele și încheietura îmi vibrau. M-am gândit pentru o clipă că cineva pusese unul dintre albumele Barbrei la un sistem audio Bose și dăduse volumul la maximum. Nu-mi venea să cred că o ființă omenească putea produce un așa sunet, că o voce omenească putea umple fiecare colțișor al unei încăperi.

Din acel moment am fost și mai intrigat de Barbra. Ideea că avea un asemenea instrument devastator, un talent atât de mare și că nu-l putea folosi liber, de plăcere, era fascinantă. Și cunoscută. Și deprimantă. Ne-am întâlnit curând după acea zi. M-a invitat la fermă. Am mâncat amândoi o pizza și am stat de vorbă ore în șir, descoperind că avem multe în comun. Era o perfecționistă chinuită care detesta să facă un lucru în care excela. Și totuși, în ciuda anilor în care aproape se retrăsese, în ciuda tuturor îndoielilor și a temerilor insistente, a recunoscut că se gândea la o revenire pe scenele de concert. Am insistat să o facă. I-am spus că nu e corect să lipsească lumea de acea voce, de acea voce uimitoare. Dincolo de orice, i-am spus că e periculos să cedezi în fața fricii. Temerile sunt ca drogurile ușoare, i-am spus. Iei

unul mic și în curând te trezești că cedezi în fața unuia mai mare. Și ce dacă nu voia să cânte? Trebuia să o facă.

Firește, mă simțeam ipocrit de fiecare dată când îi spuneam Barbrei aceste lucruri. În propriile mele lupte cu teama și perfecționismul, pierdusem mai mult decât câștigasem. Vorbeam cu ea cum vorbeam cu reporterii: îi spuneam lucruri despre care știam că sunt adevărate și lucruri care speram să fie adevărate, dintre care pe cele mai multe nu reușeam să le cred până la capăt și să acționez în consecință.

După ce ne-am petrecut o după-amiază lungă jucând tenis, i-am spus Barbrei despre o nouă cântăreață pe care o văzusem în Vegas, o femeie cu voce mare, asemănătoare cu a Barbrei.

— Vrei să o asculți?

— Sigur.

Am dus-o la mașina mea și am pus un CD cu noua senzație, o canadiancă numită Céline Dion. Barbra a ascultat atentă, rozându-și o unghie. Îmi dădeam seama că gândea: „Pot s-o fac". Se vedea pe ea însăși înapoi în joc. Din nou m-am simțit util, dar în același timp foarte ipocrit.

Ipocrizia mea a atins un punct culminant când Barbra s-a convins în sfârșit să cânte. Iată-mă, în primul rând – cu o șapcă de baseball. Meșa îmi crea din nou probleme și mă temeam de ce vor gândi și vor spune oamenii. În afară de faptul că eram un ipocrit în acea seară, m-am simțit sclav al fricii.

Barbra și cu mine mai degrabă ne amuzăm de șocul și scandalul provocate de întâlnirile noastre. Suntem de acord că suntem potriviți, așa că ce dacă ea are cu douăzeci și opt de ani mai mult decât mine? Suntem simpatici, iar protestul public adaugă sare și piper legăturii noastre. Face ca prietenia noastră să pară interzisă, tabu – un alt element al rebeliunii mele generale. Să mă întâlnesc cu Barbra Streisand e ca și cum aș purta Hot Lava.

Totuși, dacă sunt obosit, dacă nu sunt în dispoziția necesară, așa cum e cazul la Wimbledon, atitudinea

zeflemitoare a publicului poate să doară. Și Barbra le oferă un subiect zeflemitorilor când îi spune unui reporter că sunt maestru zen. Ziarele au o pâine de mâncat cu acest comentariu. Încep să aud mereu citatul cu maestrul zen; pentru scurt timp înlocuiește *Imaginea e totul.* Nu înțeleg reacția, poate pentru că nu știu ce e un maestru zen. Nu pot decât să presupun că e ceva bun, de vreme ce Barbrei îi place.

LĂSÂND DEOPARTE SUBIECTUL BARBRA, evitând ziarele și televiziunile, rămân concentrat la Wimbledon 1993. După ce îi supraviețuiesc lui Karbacher, îi bat pe João Cunha-Silva din Portugalia, Patrick Rafter din Australia, apoi pe Richard Krajicek din Olanda. Sunt în sferturi, împotriva lui Pete. Ca de obicei, Pete. Mă întreb cum ar putea încheietura mea să reziste în fața serviciului lui, din care, între timp, a făcut o forță. Dar Pete are propriile lui chinuri și dureri. Îl doare umărul, jocul lui e confuz. Sau așa se spune. N-ai zice după cum joacă cu mine. Câștigă primul set în mai puțin timp decât mi-a trebuit mie să mă îmbrac pentru meci. Câștigă setul al doilea la fel de repede.

Va fi o zi scurtă, îmi spun. Privesc spre boxa mea și o văd pe Barbra, cu blitzuri împrejurul ei. Mă gândesc: „Asta să fie cu adevărat viața mea?"

La începutul celui de-al treilea set, Pete se poticnește. Mai am o șansă. Setul e al meu, la fel și al patrulea. S-a întors roata în favoarea mea. Văd cum pe fața lui Pete apare teama. Suntem la egalitate, două seturi fiecare, și îndoiala, inconfundabila îndoială, îl urmărește ca lungile umbre ale după-amiezii de pe iarba de la Wimbledon. De data aceasta, nu eu, ci Pete este acela care țipă la el însuși și se înjură.

În setul al cincilea, Pete se strâmbă și se freacă la umăr. Cheamă un preparator. În timpul pauzei, cât timp primește îngrijiri, îmi spun că e meciul meu. Două Wimbledonuri la rând – n-ar fi ceva? Să vedem ce vor avea de spus atunci tabloidele. Sau ce voi spune eu. *Vă place acum de Burger King?*

Însă când reluăm jocul, Pete e altă persoană. Nu revigorat, nu reenergizat – cu totul diferit. A făcut-o din nou, l-a lepădat pe celălalt Pete, pe cel chinuit de îndoială, cum își schimbă șarpele pielea. Și acum mă jupoaie pe mine. La 5-4 pentru el, începe al zecelea ghem al setului trimițând trei ași. Dar nu orice ași. Până și zgomotul pe care îl fac e altul. Ca niște tunuri din Războiul Civil. Trei mingi de meci.

Deodată vine spre fileu, întinde mâna, din nou învingător. Strângerea de mână îmi provoacă o durere fizică și nu are nimic de-a face cu încheietura mea fragilă.

ODATĂ ÎNTORS ÎN LOCUINȚA DE BURLAC, la câteva zile după ce am pierdut în fața lui Pete, am un țel simplu. Vreau să nu mă gândesc la tenis timp de șapte zile. Am nevoie de o pauză. Mă doare inima, mă doare încheietura, oasele îmi sunt obosite. Trebuie să nu fac nimic timp de o săptămână – doar să stau liniștit. Fără durere, fără drame, fără servicii, fără tabloide, fără cântăreți, fără mingi de meci. Îmi beau prima cafea răsfoind *USA Today* când îmi cad ochii pe un titlu. Pentru că în el e și numele meu. *Bollettieri se desparte de Agassi.* Nick le spune celor de la ziar că a terminat-o cu mine. Vrea să-și petreacă mai mult timp cu familia. După zece ani, așa mă anunță. Nici măcar nu-mi pune un panda cu fundul în sus pe scaun.

După câteva minute sosește un plic FedEx cu o scrisoare de la Nick. Nu spune mai multe decât reportajul din ziar. O citesc de câteva zeci de ori înainte de a o pune într-o cutie de pantofi. Mă duc la oglindă. Nu mă simt așa rău. Nu simt nimic. Amorțit. Ca și cum cortizonul s-ar fi împrăștiat dinspre încheietură și mi-ar fi înghițit ființa.

Merg cu mașina la Gil și stau cu el în sala de forță. Mă ascultă și e supărat și furios ca mine.

— Ei, spun eu, probabil e vremea lui hai-s-o-rupem-cu-Andre. Mai întâi Wendi, acum Nick.

Anturajul mi se rărește mai repede decât părul.

DEȘI NU ARE NICIUN SENS, vreau să fiu din nou pe teren. Vreau durerea pe care doar tenisul mi-o dă.

Dar nu atâta durere. Efectul cortizonului a trecut de tot și acele și lamele din încheietura mea sunt pur și simplu insuportabile. Mă duc la alt doctor care spune că încheietura trebuie operată. Merg la altul care spune că mai multă odihnă ar putea rezolva situația. Aleg părerea doctorului cu odihna. Dar după patru săptămâni de odihnă, intru pe un teren și, după o lovitură, realizez că operația e singura mea opțiune.

Nu am încredere în chirurgi. Am încredere în foarte puțini oameni și, în general, îmi displace ideea de a avea încredere într-un străin, de a ceda tot controlul unei persoane pe care abia am cunoscut-o. Mă iau fiorii când mă gândesc la mine întins pe o masă, inconștient, în timp ce cineva îmi deschide încheietura cu care îmi câștig pâinea. Dacă e neatent în acea zi? Dacă e cu gândul în altă parte? Văd mereu acest lucru întâmplându-se pe teren – în jumătate din ocazii mi se întâmplă mie. Sunt în primii zece, dar în unele zile ai spune că sunt un amator. Dacă chirurgul meu e Andre Agassi al medicinei? Dacă nu e în ziua lui cea mai bună? Dacă e beat sau drogat?

Îl rog pe Gil să fie în sală când mă operez. Vreau să fie o strajă, un observator, un apărător, un martor. Cu alte cuvinte, vreau să facă ce face mereu. Să stea de pază. Dar de data aceasta în halat și cu mască.

Se încruntă. Clatină din cap. Nu știe.

Gil are câteva probleme înduioșătoare, ca groaza lui de soare, dar cea mai înduioșătoare e cea mai problematică. Nu suportă vederea acelor. O ia razna când trebuie să facă o injecție pentru gripă.

Pentru mine însă, spune, o să tragă de el.

— Mă descurc eu, spune.

— Îți rămân dator, îi spun.

— Niciodată, spune el. Nu există datorii între noi.

Pe 19 decembrie 1993, Gil și cu mine zburăm la Santa Barbara și ne internăm în spital. În timp ce asistentele se

mișcă de colo-colo, pregătindu-mă, îi spun lui Gil că sunt așa de speriat că s-ar putea să leșin.

— Atunci n-o să mai trebuiască să-ți dea anestezicul.

— Gil, ar putea fi sfârșitul carierei mele în tenis.

— Nu.

— Și atunci? Ce o să fac?

Mi se pune o mască peste nas și gură. Respirați adânc, mi se spune. Pleoapele îmi sunt grele. Mă lupt să le țin deschise, mă lupt să păstrez controlul. Nu pleca, Gil. Nu mă lăsa. Mă uit la ochii negri ai lui Gil deasupra măștii chirurgicale, privindu-mă fără să clipească. Gil e aici, îmi spun. Gil se ocupă. Gil e la datorie. Totul va fi bine. Îmi las ochii să se închidă, mă las înghițit de un fel de ceață și, după o jumătate de secundă mă trezesc și Gil stă aplecat deasupra mea și îmi spune că încheietura fusese mai rău decât se așteptau. Mult mai rău. Dar au curățat-o, Andre, și să sperăm că va fi bine. Asta e tot ce putem face, nu? Să sperăm că va fi bine.

MĂ INSTALEZ pe canapeaua verde-omidă cu umplutură dublă, cu telecomanda într-o mână și telefonul în cealaltă. Chirurgul spune că trebuie să stau cu încheietura ridicată câteva zile, deci o țin sprijinită pe o pernă mare și tare. Deși iau calmante puternice, mă simt rănit, îngrijorat, vulnerabil. Cel puțin am ceva care să mă distragă. O femeie. O prietenă a soției lui Kenny G, Lyndie.

L-am cunoscut pe Kenny G prin Michael Bolton, pe care l-am cunoscut când jucam la Cupa Davis. Stăteam toți la același hotel. Apoi, din senin, Lyndie mi-a telefonat și mi-a spus că a găsit femeia perfectă.

— Păi, îmi place perfecțiunea.

— Chiar cred că vouă o să vă meargă împreună.

— De ce?

— E frumoasă, sclipitoare, sofisticată, amuzantă.

— Nu prea cred. Încă încerc să trec peste Wendi. În plus, nu mă bag la aranjamente.

— O să te bagi la asta. O cheamă Brooke Shields.

— Am auzit de ea.
— Ce ai de pierdut?
— Multe.
— Andre!
— O să mă gândesc. Care-i numărul ei?
— Nu poți să o suni. E în Africa de Sud, face un film.
— Trebuie să aibă un telefon.
— Nu. E în mijlocul pustietății. E într-un cort, sau într-o colibă, în tufișuri. Nu poți decât să-i dai un fax.

Mi-a dat numărul de fax al lui Brooke și mi l-a cerut pe al meu.

— Nu am fax. E singura jucărie pe care nu o am în casă.

I-am dat numărul de fax al lui Philly.

Apoi, chiar înainte de operație, am primit un telefon de la Philly.

— Ai primit un fax la mine – de la Brooke Shields?

Și așa a început. Faxuri de la unul la altul, o corespondență la mare distanță cu o femeie pe care nu o văzusem niciodată. Ce a început ciudat a devenit cu timpul și mai ciudat. Ritmul conversației era îngrozitor de lent, iar asta ne convenea amândurora – niciunul dintre noi nu se grăbea. Dar distanța geografică imensă ne-a și făcut să lăsăm repede garda jos. În câteva faxuri, am trecut de la un flirt nevinovat la secretele cele mai intime. În câteva zile, faxurile noastre au căpătat un ton familiar, apoi intim. Mi se părea că intru într-o relație stabilă cu această femeie pe care nu o văzusem niciodată și cu care nu vorbisem.

N-am mai sunat-o pe Barbra.

Acum, imobilizat, cu încheietura bandajată sprijinită de pernă, nu am altceva de făcut decât să mă gândesc obsesiv la următorul fax către Brooke. În unele zile, Gil vine și mă ajută să mă hotărăsc asupra unei variante din mai multe încercări. Mă complexează faptul că Brooke a absolvit Princeton cu o diplomă în literatură franceză, în timp ce eu m-am lăsat de școală în clasa a noua. Gil alungă aceste vorbe, îmi întărește încrederea în mine.

— În plus, spune el, nu-ți face griji dacă o să te placă. Fă-ți griji dacă tu o s-o placi pe ea.

— Da, spun eu. *Da. Ai dreptate.*

Așa că îl rog să închirieze operele complete ale lui Brooke Shields și organizăm un festival de film în doi oameni. Facem floricele, stingem lumina și Gil pune primul film. *Laguna albastră.* Brooke în rol de preadolescentă, cu un băiat pe o insulă paradisiacă. O repovestire a lui Adam și Eva. Dăm înainte, oprim imaginea, discutăm dacă Brooke Shields e genul meu.

— Nu e rea, spune Gil. Nu e rea deloc. Categoric mai merită un fax.

Flirtul prin fax mai continuă câteva săptămâni, până când Brooke trimite un fax scurt în care spune că a terminat de filmat și vine înapoi în SUA. Va fi aici în două săptămâni. Aterizează pe LAX. Întâmplător, trebuie să fiu la Los Angeles în ziua sosirii ei. Am un interviu filmat cu Jim Rome.

NE ÎNTÂLNIM LA EA ACASĂ. Gonesc acolo direct de la studio, având încă pe față machiajul gros de televiziune de la interviul cu Rome. Deschide larg ușa și arată foarte mult ca o vedetă de cinema, cu un fel de eșarfă unduitoare în jurul gâtului. Și nemachiată. (Sau măcar mai puțin decât mine.) Dar are părul tuns scurt, ceea ce îmi provoacă un șoc. În toată această perioadă mi-o imaginasem cu păr lung, ondulat.

— L-am tuns pentru un rol.

— În ce film? *Bad News Bears?*

Mama ei apare din senin. Ne strângem mâinile. E prietenoasă, dar încordată. Am un sentiment straniu. Știu, instinctiv, că indiferent ce s-ar întâmpla, eu și această femeie nu ne vom înțelege niciodată.

O scot pe Brooke la cină. Pe drum o întreb:

— Stai cu mama ta?

— Da. De fapt, nu. Nu chiar. E complicat.

Așa e mereu cu părinții.

Mergem la Pasta Maria, un mic local italian în San Vicente. Cer o masă într-un colț al restaurantului, ca să putem să avem intimitate și, în puțin timp, uit de

mama lui Brooke, de tunsoarea ei, de tot. Are un calm remarcabil și carismă, și e surprinzător de amuzantă. Râdem amândoi când chelnerul vine la masa noastră și întreabă:

— Doamnelor, ați apucat să vă uitați pe meniu?

— Poate ar fi vremea să mă tund, spun eu.

Mă interesez de filmul pe care Brooke tocmai l-a turnat în Africa. Îi place să fie actriță? Vorbește cu pasiune despre aventura producerii unui film, despre cât de plăcut e să lucrezi cu actori și regizori talentați, și observ imediat că e opusul absolut al lui Wendi, care nu știa niciodată ce vrea. Brooke știe exact ce vrea. Își vede visele și nu ezită să le descrie, chiar dacă îi e greu să-și dea seama cum le va realiza. Cu cinci ani mai mare decât mine, e mai cu picioarele pe pământ, mai conștientă, însă totuși emană o inocență aeriană, o vulnerabilitate care mă face să vreau să o protejez. Îl scoate la iveală pe Gil din mine, o latură pe care nu știam că o am.

Spunem în mare aceleași lucruri pe care le-am spus prin fax, dar acum, față în față, printre farfurii de paste, sună altfel, mai intim. Acum apar nuanțele, subtextul, limbajul trupului și feromonii. De asemenea, mă face să râd mult și se face și pe ea să râdă. Are un râs minunat. Ca și în cazul operației la încheietură, trei ore trec într-o milisecundă.

E extrem de drăguță și de dulce cu încheietura mea, examinează cicatricea roz de doi centimetri, o atinge ușor, pune întrebări. Este și empatică, pentru că se pregătește la rândul ei de operații la ambele picioare. Degetele de la picioare sunt deteriorate de la anii de exerciții de dans, îmi spune, iar doctorii vor trebui să le rupă și să le pună la loc. Îi spun despre Gil, care a stat de pază în sala de operație cu mine, și mă întreabă în glumă dacă poate să-l împrumute.

Descoperim că, în ciuda vieților noastre ce par a fi diferite, avem puncte de pornire comune. Știe cum e să crești cu un părinte impulsiv, ambițios, insistent. Mama ei i-a fost manager de când Brooke avea unsprezece luni.

Diferența: mama ei încă îi este manager. Și sunt aproape fără bani, căci cariera lui Brooke e în cădere. Filmul din Africa a fost primul angajament important pe care l-a prins de ceva vreme. Face reclame la cafea în Europa doar ca să plătească ipotecile. Spune lucrurile cu o asemenea candoare surprinzătoare, de parcă ne-am ști de zeci de ani. Nu e doar pentru că am pregătit terenul prin faxuri. E pur și simplu deschisă în mod firesc, tot timpul, îmi dau seama. Mi-aș dori să pot fi pe jumătate atât de deschis. Nu pot să-i spun prea mult despre conflictele mele interioare, deși nu pot să mă abțin să recunosc că urăsc tenisul.

Râde.

— Nu urăști cu adevărat tenisul.

— Ba da.

— Dar nu-l urăști *urăști.*

— Ba da. Îl urăsc.

Vorbim despre călătoriile noastre, despre mâncărurile preferate, muzică, filme. Găsim un punct comun într-un film recent, *Tărâmul umbrelor,* povestea scriitorului britanic C. S. Lewis. Îi spun lui Brooke că filmul mi-a atins o coardă sensibilă. Relația apropiată dintre Lewis și fratele lui. Viața lui la adăpost, departe de lume. Teama lui de risc și durerea iubirii. Dar apoi o femeie foarte curajoasă îl face să vadă că durerea e prețul condiției de om și că merită. În cele din urmă, Lewis le spune studenților săi: *Durerea e megafonul lui Dumnezeu pentru trezirea unei lumi surde.* Le spune: *Suntem ca niște blocuri de piatră... Loviturile daltei Lui, care ne dor atât de tare, ne fac desăvârșiți.* Perry și cu mine am văzut filmul de două ori, îi spun lui Brooke, și am învățat pe de rost jumătate din replici. Sunt impresionat că și lui Brooke îi place *Tărâmul umbrelor.* Sunt destul de copleșit că a citit mai multe cărți ale lui Lewis.

Mult după miezul nopții, zăbovind în fața unor cești goale de cafea, nu mai putem ignora privirile nerăbdătoare ale chelnerilor și ale proprietarului restaurantului. Trebuie să plecăm. O duc pe Brooke acasă, și pe trotuarul din fața locuinței ei am sentimentul că

mama ei ne privește printr-o perdea de la etaj. O sărut cast pe Brooke și o întreb dacă mai pot să o caut.

— Te rog să o faci.

Când plec, observă o gaură în blugii mei, în josul spatelui. Își bagă degetul prin gaură și îmi zgârie noada cu unghia. Aruncă un zâmbet șmecher înainte să fugă în casă.

Îmi conduc mașina închiriată de-a lungul lui Sunset Boulevard. Plănuisem să mă întorc la Vegas, fără să-mi imaginez nici în vis că întâlnirea va merge așa de bine și va fi atât de lungă, dar e prea târziu să mai prind vreun avion. Mă hotărăsc să mă opresc peste noapte la primul hotel care îmi iese în cale, care se dovedește a fi un Holiday Inn care a văzut și zile mai bune. În zece minute, stau întins într-o cameră igrasioasă la etajul doi și ascult circulația șuierând pe Sunset și 405. Încerc să recapitulez întâlnirea – și, mai important, să trag niște concluzii despre ea, despre ce înseamnă. Dar pleoapele îmi sunt grele. Mă lupt să le țin deschise, mă lupt ca de obicei cu pierderea controlului, care pare a fi suprema pierdere a posibilității de a alege.

15

A TREIA ÎNTÂLNIRE CU BROOKE e în seara dinaintea operației ei la picioare. Suntem în Manhattan, în camera de zi de la parterul blocului ei. Ne sărutăm, suntem apropiați, dar trebuie mai întâi să-i spun adevărul despre părul meu.

Își dă seama că mă preocupă ceva.

— Ce s-a întâmplat? mă întreabă.

— Nimic.

— Mie poți să-mi spui.

— Doar că nu am fost cinstit până la capăt cu tine.

Suntem întinși pe o canapea. Mă ridic în capul oaselor, lovesc o pernă, trag aer. Căutându-mi cuvintele potrivite, mă uit pe pereți. Sunt decorați cu măști africane, fețe fără ochi și fără păr. Sunt stranii. Și, de asemenea, vag familiare.

— Andre, ce e?

— Nu e ușor să recunosc, Brooke. Dar, uite, îmi cade părul de ceva vreme și port o meșă ca să ascund acest lucru.

Mă întind spre ea, îi iau mâna și o pun pe meșa mea. Zâmbește.

— Mi se părea mie, spune.

— Serios?

— Nu e mare lucru.

— Nu o spui doar așa?

— Ochii tăi mă atrag. Și inima ta. Nu părul tău.

Mă uit lung la fețele fără ochi și fără păr și mă întreb dacă sunt pe cale să mă îndrăgostesc.

MERG CU BROOKE la spital și o aștept la reanimare. Sunt acolo când o aduc într-un scaun cu rotile, cu picioarele bandajate ca ale mele înaintea unui meci, sunt acolo când se trezește. Simt dorința de a o proteja ca pe un val imens, și tandrețe – care scade când primește un telefon de la bunul ei prieten, Michael Jackson. Nu pot să înțeleg faptul că e în continuare prietenă cu Michael Jackson, cu toate poveștile și acuzațiile. Dar Brooke spune că și el e ca noi. Un alt copil precoce care nu a avut copilărie.

Merg cu Brooke acasă și stau mai multe zile lângă patul ei în timp ce se recuperează. Mama ei mă găsește într-o dimineață pe jos, lângă patul lui Brooke. E scandalizată. Să dormi pe jos? Pur și simplu nu se face. Îi spun că prefer să dorm pe jos. Spatele. Pleacă revoltată.

O sărut pe Brooke și îi spun bună dimineața. Mama ta și cu mine am pornit-o pe picior greșit.

Ne uităm la picioarele ei. Nu mi-am ales tocmai bine cuvintele.

Trebuie să plec. Trebuie să ajung la Scottsdale pentru primul meu turneu după operație.

— Ne vedem în câteva săptămâni, îi spun și o sărut, o strâng în brațe.

AM UN PARCURS UȘOR LA SCOTTSDALE, dar acest lucru nu îmi alungă teama. Este primul test adevărat al încheieturii mele – dacă nu e vindecată? Dacă e mai rău? Am un coșmar care se repetă în care mă văd în timpul unui meci și îmi cade mâna. Sunt în camera de hotel, închid ochii, încerc să vizualizez faptul că încheietura e în regulă și meciul merge bine, când cineva bate la ușă.

— Cine e?

— Brooke.

Cu ambele picioare rupte, a ținut să fie aici.
Câștig turneul și nu simt dureri.

DUPĂ CÂTEVA SĂPTĂMÂNI, Pete și cu mine acceptăm să facem un interviu simultan cu reporterul unei reviste. Pete vine în camera mea de hotel, unde urmează să aibă loc interviul și e șocat când îl vede pe Peaches.

— Ce naiba? spune Pete.

— Pete, fă cunoștință cu Peaches. E un papagal bătrân pe care l-am salvat de la un magazin de animale din Vegas care s-a desființat.

— Frumoasă pasăre, spune Pete în bătaie de joc.

— *Este* o pasăre frumoasă, spun eu. Nu mușcă. Îi imită pe oameni.

— De exemplu, pe cine?

— De exemplu, pe mine. Strănută ca mine, vorbește ca mine – doar că are un vocabular mai îngrijit. Sar în sus de fiecare dată când sună telefonul. Peaches strigă: „Telefonul! *Tel*-efonul!"

Îi spun lui Pete că la Vegas am o întreagă menajerie. O pisică pe care o cheamă King, un iepure pe care îl cheamă Buddy, orice ca să evit singurătatea. Niciun om nu e ca o insulă. Clatină din cap. Se pare că tenisul nu i se pare la fel de singuratic ca mie.

Facem interviul și deodată am impresia că sunt în cameră cu doi papagali. Eu cel puțin, când mănânc rahat în fața unui reporter, o fac cu fler, cu un pic de culoare. Pete vorbește mai robotic decât Peaches.

Nu mă obosesc să-i spun lui Pete, dar îl socotesc pe Peaches o parte integrantă a echipei mele, care e în continuă creștere, în continuă schimbare, un experiment în desfășurare. I-am pierdut pe Nick și Wendi, dar i-am adăugat pe Brooke și pe Slim, un puști deștept și drăguț din Vegas. Am fost împreună în școala primară. Ne-am născut la o zi diferență – în același spital. Slim e băiat bun, chiar dacă e un suflet pierdut, deci îl pun să lucreze ca asistent personal al meu. Are grijă de casa mea, le

dă drumul omului cu piscina și diferiților meseriași, îmi triază corespondența și le răspunde fanilor care cer fotografii și autografe.

Acum cred că ar trebui să cooptez un manager în echipă. Îl iau deoparte pe Perry și îl rog să se uite la managementul meu actual, să vadă dacă nu îmi cer prea mulți bani. Se uită pe contracte și spune că, într-adevăr, e loc și de mai bine. Îl iau de umeri, îi mulțumesc – și îmi vine o idee. De ce n-ai fi *tu* managerul meu, Perry? Am nevoie de cineva în care să am încredere.

Știu că e ocupat. E în anul doi la Facultatea de Drept de la Universitatea din Arizona și trage din greu. Dar îl rog frumos să se gândească să se ocupe de azi, măcar cu jumătate de normă.

Nu trebuie să-l rog de două ori. Perry vrea postul și vrea să înceapă imediat. Va lucra între cursuri, îmi spune. Diminețile, la sfârșit de săptămână, oricând. În afară de faptul că e o oportunitate grozavă, munca îl va ajuta să îmi mai înapoieze din datorie. I-am împrumutat lui Perry banii pentru Facultatea de Drept, pentru că nu a vrut să ceară de la tatăl lui. A stat față în față cu mine într-o seară și mi-a spus cum tatăl lui se folosește de bani ca să-i controleze pe oameni, mai ales pe Perry.

— Trebuie să mă eliberez de tatăl meu, a spus Perry. Trebuie să mă eliberez, Andre, odată pentru totdeauna.

E unul dintre argumentele cele mai convingătoare. I-am scris pe loc un cec.

În noua lui calitate de manager al meu, prima sarcină a lui Perry e să-mi găsească un nou antrenor, cineva care să-l înlocuiască pe Nick. Alcătuiește o listă scurtă de candidați, iar în vârful ei e un tip care tocmai a scris o carte despre tenis: *Să câștigi urât.*

Perry îmi dă cartea, mă îndeamnă să o citesc.

Îi arunc o privire urâtă.

— Mulțumesc, nu mulțumesc. Nu-mi mai trebuie școală.

În plus, n-am nevoie să citesc cartea. Îl știu pe autor, Brad Gilbert. E și el jucător. Am jucat cu el de multe ori,

inclusiv acum câteva săptămâni. Jocul lui e opusul celui al meu. E un țepar, combină vitezele, folosește schimbări de ritm, direcții înșelătoare, șiretlicuri. Are calități limitate și e în mod clar mândru de acest lucru. Dacă eu sunt cazul clasic de om care evoluează sub așteptări, el e cel care depășește în mod constant așteptările. Mai degrabă decât să îi învingă pe adversari, îi frustrează, se aruncă pe defectele lor. S-a aruncat pe mine de multe ori. Sunt intrigat, dar nu se poate. Brad încă joacă. De fapt, din cauza operației și a perioadei în care am stat departe de teren, e mai sus decât mine în clasament.

— Nu, spune Perry, Brad se apropie de sfârșitul carierei. Are treizeci și doi de ani și poate că e dispus să antreneze. Perry insistă că e profund impresionat de cartea lui Brad și crede că are în ea tipul de înțelepciune practică de care am nevoie.

În martie 1994, când suntem cu toții la Key Biscayne pentru turneu, Perry îl invită pe Brad la cină la un restaurant italian de pe Fisher Island, Café Porte Chervo. Direct pe apă. Unul dintre preferatele noastre.

Seara abia începe. Soarele tocmai dispare în spatele catargelor și pânzelor vaselor de pe doc. Perry și cu mine ajungem mai devreme, Brad chiar la ora stabilită. Am uitat ce înfățișare ieșită din comun are. Întunecat, robust, e cu siguranță chipeș, dar nu în sensul clasic. Trăsăturile lui nu sunt cioplite; par *turnate*. Nu pot să mă dezbar de ideea că Brad arată ca omul primitiv, că tocmai a ieșit dintr-o mașină a timpului, un pic epuizat pentru că a descoperit focul. Poate că părul lui mă face să gândesc așa. Capul, brațele, bicepșii, umerii și fața îi sunt acoperite de păr negru. Brad are atâta păr, încât sunt în același timp îngrozit și invidios. Genele lui sunt fascinante. Mă gândesc: „Aș putea să fac o perucă frumoasă doar din geana dreaptă".

Șeful de sală, Renato, spune că putem să stăm pe terasa cu priveliștea spre doc.

Spun:

— Sună grozav.

— Nu, spune Brad. Î-î. Trebuie să stăm *înăuntru.*

— De ce?

— Din cauza lui Manny.

— Poftim? Cine e Manny?

— Manny Țânțarul. Țânțari – da, îi atrag și crede-mă, Manny e aici, Manny e în plină formă și lui Manny îi place de mine. Uite-i! Roiuri! Uite! Nu, trebuie să stau înăuntru. *Departe* de Manny!

Ne spune că din cauza țânțarilor poartă pantaloni lungi în loc de pantaloni scurți, deși sunt treizeci și șapte de grade și e zăpușeală. Manny, spune încă odată, cu un fior.

Perry și cu mine ne uităm unul la celălalt.

— OK, spune Perry, înăuntru să fie.

Renato ne așază la o masă lângă geam. Ne dă meniuri. Brad se uită peste al lui și se încruntă.

— Problemă, spune.

— Ce e?

— N-au berea mea. Bud Ice.

— Poate au.

— Trebuie să aibă Bud Ice. E singura bere pe care o beau.

Se ridică și spune că se duce la magazinul de alături să-și cumpere niște Bud Ice.

Perry și cu mine comandăm o sticlă de vin roșu și așteptăm. Nu spunem nimic cât timp Brad e plecat. Se întoarce după cinci minute cu un bax de șase Bud Ice pe care îi cere lui Renato să le pună la gheață. Nu în frigider, spune Brad, pentru că nu e destul de rece. La gheață sau, dacă nu, în congelator.

Când Brad a terminat în sfârșit, după ce a dat o jumătate de Bud Ice rece pe gât, Perry începe.

— Fii atent, Brad, unul dintre motivele pentru care am vrut să ne întâlnim cu tine a fost că vrem să arunci o privire pe jocul lui Andre.

— Ce anume?

— Jocul lui Andre. Ne-ar plăcea să ne spui ce părere ai.

— Ce părere am?

— Da.
— Vreți să știți ce cred despre jocul lui?
— Exact.
— Vreți să fiu cinstit?
— Te rog.
— *Brutal* de cinstit?
— Nu te cenzura.

Ia o înghițitură enormă de bere și începe o analiză atentă, detaliată și, așa cum anunțase, brutală, a defectelor mele ca jucător de tenis.

— Nu e mare filozofie, spune el. Dacă aș fi în locul tău, cu calitățile tale, cu talentul tău, cu returul tău și jocul tău de picioare, aș domina. Dar ți-ai pierdut flacăra pe care o aveai la șaisprezece ani. Puștiul ăla care lua mingea repede, care era agresiv, ce naiba s-a întâmplat cu puștiul ăla?

Brad spune că marea mea problemă, problema care amenință să pună repede capăt carierei mele – problema care pare a fi moștenirea tatălui meu – e perfecționismul.

— Mereu încerci să fii perfect, spune el, și mereu eșuezi, iar asta îți fute creierul. Încrederea în tine e la pământ și motivul e perfecționismul. Încerci să câștigi fiecare minge, când, dacă ai fi pur și simplu stabil, constant, elementar, ți-ar fi suficient ca să câștigi în nouăzeci la sută din cazuri.

Vorbește cu o sută de kilometri pe oră, un zumzet constant, asemănător cu al unui țânțar. Își construiește argumentele cu metafore din sport, din toate sporturile, fără discriminare. E un mare iubitor de sport și, de asemenea, un mare iubitor de metafore.

— Nu mai căuta mereu KO-ul, spune el. Nu mai sări gardurile. Tot ce-ți trebuie e să fii solid. Pas cu pas, trage lanțul după tine. Nu te mai gândi la tine și la jocul tău și amintește-ți că tipul de dincolo de fileu are slăbiciuni. Atacă-l în punctele slabe. Nu trebuie să fii de fiecare dată cel mai bun din lume. Trebuie doar să fii mai bun decât un altul. În loc să reușești *tu*, fă-l pe *el* să eșueze. Ba, mai bine, *lasă-l* să eșueze. Șansele și procentajele sunt

totul. Ești din Vegas, ar trebui să știi să apreciezi șansele și procentajele. Casa câștigă întotdeauna, nu? De ce? Pentru că șansele sunt orientate în favoarea casei. Deci? Fii casa! Fă ca șansele să fie de partea ta. În momentul de față, încercând să câștigi fiecare minge, faci ca șansele să fie împotriva ta. Îți asumi prea multe riscuri. Nu trebuie să-ți asumi atâtea riscuri. Dă-le-ncolo. Ține pur și simplu mingea în joc. Înainte și înapoi. Solid. Fii ca *gravitația,* omule, ca fututa de gravitație. Când urmărești perfecțiunea, când transformi perfecțiunea în scopul suprem, nu știi ce faci? Alergi după ceva ce nu există. Îi întristezi pe toți cei din jurul tău. Perfecțiunea? Sunt cam cinci zile pe an când te trezești și ești perfect, când nu te poate bate nimeni, dar nu acele cinci zile pe an fac un jucător de tenis. Sau un om, apropo. Sunt celelalte zile. Totul e în capul tău, omule. Cu talentul tău, dacă mergi în ritmul jocului cincizeci la sută, dar nouăzeci și cinci la sută judeci cu capul, o să câștigi. Dar dacă mergi nouăzeci și cinci la sută în ritmul jocului și cinci la sută judeci cu capul, o să pierzi, o să pierzi, o să pierzi. Repet, de vreme ce ești din Vegas, ia-o așa. E nevoie de douăzeci și unu de seturi ca să câștigi un șlem. Asta-i tot. Trebuie doar să câștigi douăzeci și unu de seturi. Șapte meciuri, cel mai bun din cinci. E douăzeci și unu. În tenis, ca la cărți, douăzeci și unu e un număr câștigător. Blackjack! Concentrează-te pe numărul ăsta și n-o să greșești. Simplifică, simplifică. De fiecare dată când câștigi un set, spune-ți, încă unul. Pe ăsta îl am în buzunar. La începutul unui turneu, numără *înapoi* de la douăzeci și unu. Asta e gândire pozitivă, pricepi? Bineînțeles, dacă e să vorbesc de mine, când joc blackjack prefer să câștig cu șaisprezece, pentru că *asta* înseamnă să câștigi urât. Nu e nevoie să câștigi cu douăzeci și unu. Nu trebuie să fii perfect.

Vorbește de cincisprezece minute. Perry și cu mine nu l-am întrerupt, nu ne-am uitat unul la celălalt, nu am băut din vin. În sfârșit, Brad rade și a doua bere și spune în gura mare:

— Unde-i buda aici? Trebuie să mă piș.

În momentul în care a dispărut, îi spun lui Perry:

— Ăsta-i omul nostru.

— Categoric.

Când se întoarce Brad, chelnerul vine să ne ia comanda. Brad cere penne arrabiata cu pui la grătar și mozzarella.

Perry comandă pui cu parmezan. Brad se uită dezgustat la Perry.

— Greșit, spune el.

Chelnerul se oprește din scris.

— Ce trebuie să faci, spune Brad, e să comanzi un piept de pui, separat, apoi să comanzi mozzarella și sosul lângă el. Vezi tu, așa pieptul de pui o să fie proaspăt, nu îmbibat, plus că poți să controlezi raportul dintre pui și brânza cu sos.

Perry îi mulțumește lui Brad pentru îndrumările în privința meniului, dar spune că rămâne la ce a comandat. Chelnerul se uită la mine. Arăt spre Brad și spun:

— Eu vreau ce vrea și el.

Brad zâmbește.

Perry își drege glasul și spune:

— Păi, Brad. Te-ar interesa, poate, să fii antrenorul lui Andre?

Brad se gândește. Trei secunde.

— Da, spune. Cred că mi-ar plăcea. Cred că pot să te ajut.

Îl întreb:

— Când putem să începem?

— Mâine, spune Brad. Ne vedem pe teren la zece dimineața.

— Hmm. Păi, asta ar putea fi o problemă. Nu joc niciodată înainte de unu.

— Andre, spune el, începem la zece.

ÎNTÂRZII, BINEÎNȚELES. Brad se uită la ceas.

— Parcă spusesem la zece?

— Omule, nici măcar nu știu ce-i aia zece dimineața.

Începem să jucăm, iar Brad începe să vorbească. Nu se oprește, ca și cum ceasurile dintre monologul lui de aseară

și antrenamentul de azi-dimineață ar fi fost doar o pauză. Îmi disecă jocul, îmi anticipează și analizează loviturile. Principalul punct pe care îl subliniază e reverul în lung de linie.

— În momentul în care ai ocazia să dai un lung de linie cu reverul, spune el, trebuie să o faci. Asta e lovitura ta. Ăsta e capitalul tău. Poți să plătești o grămadă de facturi cu lovitura asta.

Jucăm câteva ghemuri, iar el se oprește mereu ca să vină la fileu și să-mi spună de ce tocmai am făcut cea mai mare prostie.

— De ce ai făcut asta? Știu că e o lovitură beton, dar nu toate loviturile trebuie să fie beton. Uneori, cea mai bună lovitură e o lovitură obișnuită, o lovitură OK, o lovitură care-i dă celuilalt ocazia să greșească. Lasă-l pe celălalt să joace.

Îmi place chestia asta. Sunt receptiv la ideile lui Brad, la entuziasmul lui, la energia lui. Îmi găsesc liniștea în afirmația lui că perfecționismul e forțat. Am ales perfecționismul și mă distruge și acum pot alege altceva. Trebuie să aleg altceva. Nimeni nu mi-a spus asta vreodată. Am presupus mereu că perfecționismul e ceva ca părul meu rar sau coloana îngroșată. Ceva înnăscut.

După un prânz ușor, mă pun cu picioarele în sus, mă uit la televizor, citesc ziarele, stau sub un copac umbros – apoi mă duc și câștig primul meu meci împotriva lui Mark Petchey, un puști britanic de vârsta mea. Următorul meci e împotriva lui Becker, care acum e antrenat de Nick. După ce a declarat public că nu se pune problema să-l antreneze pe vreunul dintre rivalii mei, acum îl antrenează pe unul dintre cei mai mari rivali ai mei. Nick stă chiar în boxa lui Becker. Becker servește foarte bine, ca de obicei, cu 220 de kilometri pe oră, dar cu Nick în colțul lui mustesc de adrenalină și sunt în stare să fac față tuturor găselnițelor lui. Iar Becker știe asta. Nu mai concurează cu mine și joacă pentru public. Când conduc cu un set și un break îi întinde racheta unei fete de mingi, ca și cum i-ar spune: „Ia-o, te-ai descurca la fel de bine ca mine".

Mă gândesc: „Da, las-o să joace, vă bat pe amândoi".

După ce-l rezolv pe Becker, ajung în finală. Adversarul meu? Pete. Ca de obicei, Pete.

Meciul urmează să fie transmis la televiziunea națională. Brad și cu mine suntem amândoi în priză când intrăm în vestiar, unde însă îl găsim pe Pete întins pe jos. Un doctor și un preparator sunt aplecați deasupra lui. Directorul turneului nu știe ce să facă. Pete își duce genunchii la piept și geme.

— Intoxicație alimentară, spune doctorul.

Brad îmi șoptește:

— Cred că tocmai ai câștigat Key Biscayne.

Directorul ne ia pe mine și pe Brad deoparte și ne întreabă dacă suntem dispuși să-i dăm lui Pete timp să-și revină. Simt cum Brad devine rigid. Știu ce ar vrea să spun. Dar îi spun directorului:

— Dă-i lui Pete tot timpul de care are nevoie.

Directorul oftează și mă atinge pe braț.

— Mulțumesc, spune. Avem paisprezece mii de spectatori. Plus canalele TV.

Brad și cu mine stăm prin vestiar, schimbăm posturile de televiziune, dăm telefoane. O sun pe Brooke, care dă o probă pentru *Grease* pe Broadway. Altfel ar fi aici.

Brad îmi aruncă o privire fioroasă.

— Calmează-te, îi spun, probabil că Pete nu o să-și revină.

Doctorul îi face lui Pete o injecție intravenoasă, apoi îl ajută să se ridice. Pete se clatină ca un mânz nou-născut. N-o să reușească în veci.

Directorul turneului vine la noi.

— Pete e pregătit, spune.

— Super-tare, spune Brad. Și noi.

Dar Pete o comite din nou. Își trimite geamănul rău pe teren. Ăsta *nu* e Pete cel care stătea ghemuit pe podeaua vestiarului. Nu este Pete cel căruia i s-a făcut o injecție intravenoasă și care se învârtea clătinându-se. Acesta este un Pete în plină vigoare a tinereții, care servește cu

viteza luminii și abia dacă transpiră. Joacă cel mai bun tenis al lui, invincibil, și ajunge imediat la 5-1.

Acum sunt furios. Mă simt de parcă aș fi găsit o pasăre rănită, aș fi adus-o acasă și aș fi îngrijit-o până s-ar fi făcut bine, doar ca să văd că încearcă să-mi scoată ochii. Ripostez și câștig setul. Cu siguranță am rezistat singurului atac de care era în stare Pete. Nu poate să mai reziste.

Dar în al doilea e chiar mai bun. Iar în al treilea e nebun. Câștigă meciul cu două seturi din trei.

Dau buzna în vestiar. Brad mă așteaptă agitat. Spune din nou că, dacă ar fi fost în locul meu, l-ar fi forțat pe Pete să abandoneze. I-ar fi cerut directorului să sară cu cecul pentru învingător.

— Eu nu sunt așa, îi spun lui Brad. Nu vreau să câștig așa. În plus, dacă nu pot să-l bat pe unul care e intoxicat și zace pe jos, nu *merit* victoria.

Brad tace deodată. Face ochii mari. Dă din cap. Aici nu poate să mă contrazică. Îmi respectă principiile, spune, chiar dacă nu e de acord.

Plecăm de la stadion ca Bogart și Claude Rains în finalul din *Casablanca*. Începutul unei frumoase prietenii. Un nou membru vital al echipei.

APOI ECHIPA pornește într-o măreață campanie pierzătoare.

Să adopt conceptele lui Brad e ca și cum aș învăța să scriu cu stânga. El își numește filozofia Bradtenis. Eu îi spun Braditudine. Cum naiba s-o fi chemând, e grea. Mă simt de parcă m-aș fi întors la școală, nu înțeleg, îmi doresc să fiu în altă parte. Iară și iară, Brad spune că trebuie să fiu constant, statornic, ca gravitația. Îmi repetă mereu: „Fii ca gravitația!“ Presiune constantă, prin care să-ți strivești adversarul. Încearcă să mă învețe bucuria de a câștiga urât, virtutea de a câștiga urât, dar eu nu știu decât să pierd urât. Și să gândesc urât. Am încredere în Brad, știu că sfaturile lui sunt la fix, fac tot ce spune – de ce nu câștig? Am renunțat la perfecționism – de ce nu sunt perfect?

Merg la Osaka, pierd din nou în fața lui Pete. În loc să fiu ca gravitația, sunt ca plastilina.

Merg la Monte Carlo și pierd cu Evgheni Kafelnikov – în primul tur.

Ca să pună capac, Kafelnikov e întrebat la conferința de presă de după meci cum s-a simțit să mă bată, de vreme ce atâția spectatori mă susțineau.

— Greu, spune Kafelnikov, pentru că Agassi e ca Iisus.

Nu știu ce vrea să spună, dar nu cred că e un compliment.

Merg la Duluth, Georgia, pierd cu MaliVai Washington. După meci, în vestiar, sunt distrus. Brad apare zâmbind.

— Se întâmplă lucruri bune, spune.

Mă holbez, nevenindu-mi să cred.

El spune:

— Trebuie să suferi. Trebuie să pierzi o grămadă de meciuri la limită. Și apoi într-o zi o să câștigi unul strâns și cerurile se vor deschide și vei răzbi. Ai nevoie de acel declic, de acea deschidere, și după aceea nimic nu te va opri să devii cel mai bun din lume.

— Ești nebun.

— Înveți.

— Ai luat-o razna.

— O să vezi.

MERG LA FRENCH OPEN 1994 și joc cinci seturi dure cu Thomas Muster. La 1-5 în al cincilea set se întâmplă ceva. Mereu aud în cap filozofia lui Brad, dar acum vine dinlăuntru, nu din afară. Mi-am însușit-o, așa cum am făcut cândva cu vocea tatălui meu. Mă agăț și aduc scorul la 5-5. Muster câștigă pe serviciul meu. Servește pentru meci. Totuși, duc meciul la 30-40, am speranțe. Sunt pe vârfuri, pregătit, dar lovește cu reverul și nu pot să îi fac față. Lovesc mingea, se duce mult afară.

Meci Muster.

La fileu îmi pune mâna pe cap, mă ciufulește. Dincolo de faptul că e binevoitor, gestul lui aproape îmi desprinde meșa.

— Frumoasă încercare, spune.

Îi arunc o privire plină de ură pură.

— Mare greșeală, Muster. Nu-mi atinge părul. Nu-mi atinge niciodată părul. Doar pentru asta, îi spun la fileu, îți promit ceva. N-o să mai pierd niciodată în fața ta.

În vestiar, Brad mă felicită.

— Se întâmplă lucruri bune, spune.

— Ce?

Dă din cap.

— Crede-mă – lucruri bune.

E clar că nu înțelege ce durere îmi provoacă înfrângerea. Iar când cineva nu înțelege, n-are rost să încerci să-i explici.

La Wimbledon în 1994 ajung în turul patru, dar pierd la limită cu Todd Martin. Sunt rănit, speriat, dezamăgit. În vestiar, Brad zâmbește și spune:

— Lucruri bune.

Mergem la Canadian Open. Brad mă șochează la începutul turneului. *Nu* se întâmplă lucruri bune. Dimpotrivă, vede câteva lucruri foarte rele la orizont.

Se uită pe tabloul meu.

— NB, spune.

— Ce naiba înseamnă NB?

— Nu-i Bine. Ai un tablou groaznic.

— Ia să văd.

Îi smulg hârtia din mână. Are dreptate. Primul meci e simplu, cu Jakob Hlasek, din Elveția, dar în al doilea o să nimeresc cu David Wheaton, care tot timpul îmi face probleme mari. Totuși, puține lucruri îmi plac mai mult decât speranțele mici. Spune-mi că nu pot să fac ceva. Îl informez pe Brad că o să câștig toată povestea.

— Și când o s-o fac, adaug, trebuie să-ți pui cercel.

— Nu-mi plac bijuteriile, spune.

Se gândește.

— OK, spune. S-a făcut, e bătută palma.

TERENUL DE LA CANADIAN OPEN pare imposibil de mic, ceea ce îl face pe adversar să arate mai mare.

Wheaton e mare, dar aici, în Canda, arată de parcă ar avea trei metri înălțime. E o iluzie optică, însă îl simt la câțiva centimetri de fața mea. Distras, mă trezesc că are două mingi de meci în tiebreakul celui de-al treilea set.

Apoi, cu totul atipic, mă adun. Dau deoparte tot ce mă distrage și toate iluziile optice și ripostez și câștig. Fac ce spunea Brad că o să fac. Câștig un meci la limită. Mai târziu îi spun lui Brad:

— Ăsta e meciul pe care spuneai că o să-l câștig. Ăsta e meciul despre care spuneai că va schimba lucrurile.

Zâmbește ca și cum tocmai m-aș fi așezat singur într-un restaurant și aș fi comandat puiul cu parmezan cu pieptul de pui separat de brânză și sos. Foarte bine, Lăcustă. Dă-i înainte, dă-i înainte.

Cu jocul mai rapid și mintea mai lentă, trec prin restul tabloului și câștig Canadian Open.

Brad alege un cercel cu diamant.

CÂND MERG LA US OPEN 1994, sunt numărul douăzeci, deci nu mă aflu printre favoriți. Din anii 1960, niciun jucător care nu era printre favoriți nu a câștigat US Open.

Lui Brad îi place. Spune că vrea să nu fiu printre favoriți. Vrea să fiu jolly joker.

— O să joci cu unul bun în primele tururi și, dacă îl bați, o să câștigi turneul.

E sigur de asta. Așa de sigur, încât promite să se radă pe tot corpul când o s-o fac. Mereu îi spun lui Brad că e prea păros. Îl face pe Sasquatch să arate precum Kojak. Trebuie să se tundă pe piept, pe brațe – și genele. Ca să știm o treabă.

— Crede-mă, îi spun, rade-te pe piept și o să simți lucruri pe care nu le-ai simțit niciodată.

— Câștigă US Open, îmi spune, și o să simți și tu asemenea lucruri.

Din cauza poziției mele, nu sunt urmărit de presă la acest US Open. (Aș fi și mai puțin urmărit dacă n-ar fi aici și Brooke, care declanșează o sesiune foto de fiecare dată

când întoarce capul.) Sunt sobru și îmi asum rolul. Mă îmbrac cu pălărie neagră, pantaloni scurți negri, ciorapi negri și pantofi albi cu negru. Dar la începutul primului tur, cu Robert Eriksson, simt vechile emoții. Mă doare burta. Mă lupt cu acest lucru gândindu-mă la Brad, refuzând orice gând despre perfecțiune. Mă concentrez să fiu solid, să-l las pe Eriksson să piardă, și pierde. Mă trimite pe val în turul doi.

Apoi – după ce aproape că mă sufoc – îl bat pe Guy Forget din Franța. Apoi îl scot pe Wayne Ferreira din Africa de Sud în două seturi.

Următorul e Chang. Mă trezesc în dimineața meciului cu o diaree devastatoare. La ora meciului sunt slăbit, stors și bălmăjesc ca Peaches. Gil mă pune să beau o doză suplimentară de Gil Water. E groasă, densă, ca uleiul. Mă forțez să o înghit și aproape vomit de câteva ori. În timp ce fac acest lucru, Gil îmi sopteşte:

— Îți mulțumesc pentru încredere.

Apoi intru în morișca tipică a lui Chang. E un fenomen rar – un adversar care vrea să câștige la fel de mult ca mine, nici mai mult, nici mai puțin. Știm amândoi de la primul serviciu că vom merge până la capăt. Până la poza de final. Altfel nu se poate. Dar în setul al cincilea, când mă gândesc la un tiebreak, prind ritm și câștig devreme pe serviciul lui. Trimit mingi nebune și îl simt cum pierde suflu. Aproape că nu e corect, după așa o luptă cu răsturnări de situație, cum reușesc să mă strecor prin meciul ăsta. Ar fi trebuit să-mi fie mai greu cu el în minutele de final, dar e imoral de ușor.

La conferința de presă, Chang le vorbește reporterilor despre alt meci decât cel pe care tocmai l-am jucat. Le spune că ar mai fi putut să joace două seturi. Andre a avut noroc, spune. Mai mult, Chang se arată foarte mândru că a dezvăluit lacune în jocul meu și prezice că alți jucători din turneu îi vor mulțumi. Spune că acum sunt vulnerabil. Sunt terminat.

Următorul cu care joc e Muster. Îmi respect promisiunea să nu mai pierd niciodată în fața lui. La

fileu am nevoie de fiecare strop de autocontrol ca să nu-l ciufulesc.

Sunt în semifinale. Urmează să joc cu Martin sâmbătă. Vineri după-amiază, Gil și cu mine luăm prânzul la P.J. Clarke's. Comandăm ce comandăm întotdeauna la P.J. Clarke's – cheeseburgeri pe pâine prăjită englezească. Stăm la una dintre mesele chelneriței noastre preferate, una despre care suntem mereu de părere că ar avea o poveste de spus dacă cineva ar fi destul de curajos încât să-i ceară să o spună. În timp ce așteptăm mâncarea, răsfoim un teanc de ziare din New York. Văd că editorialul lui Lupica e despre mine. N-ar trebui să-l citesc, dar o fac. Spune că ține de mine să pierd la US Open, dar că poți să te bazezi pe faptul că *voi găsi* o cale să-l pierd.

Agassi, scrie Lupica, pur și simplu nu e un campion.

Închid ziarul și am impresia că zidurile se prăbușesc peste mine, că raza vizuală mi se îngustează la niște puncte. Lupica pare atât de sigur, de parcă ar fi văzut viitorul. Dacă are dreptate? Dacă ăsta e momentul adevărului pentru mine și se dovedește că sunt o țeapă? Dacă nu acum, când să am altă șansă să câștig US Open? Trebuie să-ți iasă atât de multe lucruri. Finalele nu cresc în copaci. Dacă nu o să câștig niciodată turneul ăsta? Dacă voi privi mereu în urmă cu regret către acest moment? Dacă a fost o greșeală să-l angajez pe Brad? Dacă Brooke nu e fata potrivită pentru mine? Dacă echipa mea, adunată cu atâta grijă, e echipa greșită?

Gil se uită la mine și vede cum pălesc.

— Ce s-a întâmplat?

Îi citesc articolul. Nu se mișcă.

— Mi-ar plăcea să-l întâlnesc pe Lupica ăsta într-o zi, spune.

— Dacă are dreptate?

— Controlează ce poți controla.

— Mda.

— Controlează ce poți controla.

— Sigur.

— Uite și mâncarea.

Martin, care tocmai m-a bătut la Wimbledon, e un adversar letal. Are un joc bun la primire și un joc solid la serviciu. E imens, peste doi metri, și returnează serviciul din ambele părți cu precizie și convingere. O să rupă un serviciu care nu e de mare calitate, ceea ce pune o presiune imensă pentru un servant comun ca mine. Când servește el, e rupător de precis. Dacă ratează, o face la milimetru. Atinge linia și nu-l interesează câtuși de puțin să atingă jumătatea ei interioară – vrea s-o atingă pe cea exterioară. Dintr-un motiv sau altul, sunt mai bun împotriva servanților de clasă care ratează mult. Îmi place să plec înainte, să ghicesc încotro vine serviciul, iar cu jucători ca Martin am tendința să ghicesc greșit mai des și astfel să-mi las mai puțin spațiu de manevră pe lateral. E un adversar groaznic pentru un jucător cu tendințele mele, iar la începutul semifinalei noastre cred că șansele lui și ale lui Lupica sunt mai mari decât ale mele.

Totuși, în timpul primelor ghemuri, realizez că sunt mai multe lucruri în favoarea mea. Martin e mai bun pe iarbă decât pe teren dur. Asta e suprafața *mea*. De asemenea, ca și mine, joacă sub posibilități. Este și el un sclav al nervilor. De aceea, îl înțeleg pe omul cu care joc, îl înțeleg în profunzime. Să-ți cunoști pur și simplu dușmanul e un mare avantaj.

Dincolo de toate acestea, Martin are un tic. Se trădează cu ceva. Unii jucători, când servesc, se uită la adversar. Unii nu se uită la nimic. Martin se uită la un loc anume din terenul de primire. Dacă se uită mult timp la acel loc, servește în direcția opusă. Dacă doar aruncă o privire, servește chiar în acel loc. Poți să nu observi acest lucru la 0-0 sau 15-0, dar la minge de break se uită la acel loc cu privire de psihopat, ca ucigașul dintr-un film de groază, sau aruncă o privire și se uită în altă parte ca un începător la masa de poker.

Totuși, meciul merge atât de ușor, încât n-am nevoie să-l citesc pe Martin. Pare nesigur, strivit de ocazie, în timp ce eu joc cu o determinare ieșită din comun. Îl văd că se îndoiește de sine – aproape că îi aud îndoiala – și

îl înțeleg. În timp ce ies de pe teren, învingător în patru seturi, mă gândesc: „Trebuie să se mai maturizeze". Apoi rămân uimit. Chiar am spus eu așa ceva – despre altcineva?

În finală joc cu Michael Stich din Germania. A jucat finala la trei turnee de Mare Șlem, deci nu e ca Martin, e o amenințare pe orice suprafață. Este, de asemenea, un sportiv extraordinar, cu umeri incredibil de lați. Primul lui serviciu e foarte puternic, greu și rapid, și când îi iese, ceea ce se întâmplă de obicei, poate să servească o săptămână. E atât de precis încât ești șocat când ratează și trebuie să treci peste șoc ca să rămâi în joc. Totuși, chiar când ratează, n-ai scăpat, pentru că atunci revine la serviciul sigur, o minge imprevizibilă care te dă pe spate. Și ca să te deruteze și mai tare, Stich nu are scheme sau tendințe. Nu știi niciodată dacă o să servească și o să dea un voleu sau o să stea lângă linia de fund.

În speranța de a prelua controlul, de a dicta termenii, ies repede la atac, lovesc mingea curat, rotund, mă prefac că nu mă tem. Îmi place sunetul pe care îl face mingea când pleacă din racheta mea. Îmi place sunetul mulțimii, când face „Oooo!" sau „Aaaa!". Stich, în schimb, joacă cu frică. Când pierzi primul set așa de repede ca el, 6-1, primul instinct este să intri în panică. Văd în limbajul trupului lui cum cade pradă acestui instinct.

Totuși, se adună în setul al doilea și luptă din răsputeri. Câștig, 7-6, dar simt că am noroc. Știu că ar fi putut fi și invers.

În setul al treilea, ridicăm amândoi miza. Simt cum mă trage spre ea linia de sosire, dar acum și el s-a implicat mental în luptă. Au fost momente în trecut când a abandonat în fața mea, când și-a asumat riscuri inutile pentru că nu a crezut în el. Nu de data aceasta. Joacă inteligent, dovedindu-mi că va trebui să-i smulg trofeul dacă îl vreau cu adevărat. Și îl vreau. Deci o să i-l smulg. Avem schimburi lungi de mingi pe serviciul meu, până când își dă seama că sunt implicat, că sunt dispus să joc cu el toată ziua. Îl văd cum se ține deoparte, gâfâind.

Încep să-mi imaginez cum va arăta trofeul în locuința pentru burlaci din Vegas.

Fiecare își câștigă propriul serviciu în setul al treilea. Până la 5 egal. În sfârșit, câștig pe serviciul lui și acum servesc pentru meci. Aud vocea lui Brad clar, de parcă ar fi chiar în spatele meu. *Fă-l pe forehand. Când ai îndoieli, forehand, forehand.* Deci trimit mingile către forehandul lui Stich. Ratează iar și iar. Rezultatul ni se pare amândurora, cred, inevitabil.

Cad în genunchi. Ochii mi se umplu de lacrimi. Mă uit către boxa mea la Perry și Philly, și Gil, și mai ales la Brad. Afli tot ce trebuie să știi despre oameni când le vezi chipurile în momentul celui mai mare triumf al tău. Am crezut de la început în talentul lui Brad, dar acum, văzându-i bucuria pură și dezlănțuită pentru mine, *cred* fără opreliști în el.

Reporterii îmi spun că sunt primul jucător necotat printre favoriți care a câștigat US Open din 1966 încoace. Mai important, primul om care a făcut acest lucru vreodată e Frank Shields, bunicul celei de-a cincea persoane din boxa mea. Brooke, care a fost de față la toate meciurile, arată la fel de fericită ca Brad.

Noua mea prietenă, noul meu antrenor, noul meu manager, tatăl-surogat.

În sfârșit echipa mea e ferm și irevocabil definitivată.

16

— CRED că ar trebui să scapi de meșa aia, spune Brooke. Și de coadă. Taie-ți părul scurt-scurt și ai terminat-o cu el.

— Imposibil, m-aș simți dezbrăcat.

— Te-ai simți eliberat.

— M-aș simți expus.

E ca și cum mi-ar sugera să-mi scot toți dinții. Îi spun să o lase baltă. Apoi plec și mă mai gândesc câteva zile. Mă gândesc la chinul pe care mi l-a provocat părul, la inconvenientul meșelor, la ipocrizie, prefăcătorie și minciună. Poate că nu e o idee așa nebunească până la urmă. Poate e primul pas spre normalitate.

Mă duc la Brooke într-o dimineață și îi spun: „Hai s-o facem".

— Ce să facem?

— Să-l tundem. Să-l tundem pe *tot.*

Planificăm tunsul ceremonial târziu în noapte, la o oră la care de obicei se fac ședințe de spiritism și petreceri în discotecă. Va avea loc în bucătăria locuinței lui Brooke, după ce se întoarce de la teatru. (A primit rolul din *Grease.)* O să transformăm momentul într-o petrecere, cheamă câțiva prieteni.

Vine Perry. Și, în ciuda despărțirii noastre, Wendi. Brooke este fățiș iritată de prezența lui Wendi și

viceversa. Perry e derutat. Le explic lui Brooke și lui Perry că, în ciuda trecutului nostru amoros, Wendi a rămas o prietenă apropiată, o prietenă pe viață. Tunsul e un pas dramatic și am nevoie de prieteni în încăpere care să mă sprijine moral, la fel cum am avut nevoie ca Gil să fie de față când m-am operat la încheietură. De fapt, îmi trece prin minte că și pentru această operație ar trebui să fiu sedat. Trimitem după vin.

Coaforul lui Brooke, Matthew, îmi trage capul peste chiuvetă, spală părul, apoi îl strânge.

— Andre, ești sigur?

— Nu.

— Ești pregătit?

— Nu.

— Vrei să facem asta în fața unei oglinzi?

— Nu, nu vreau să mă uit.

Mă pune pe un scaun de lemn și apoi – hârști. S-a dus coada.

Toată lumea aplaudă.

Începe să mă tundă pe părți, scurt, aproape de craniu. Mă gândesc la creasta de la Bradenton Mall. Închid ochii, simt cum îmi bate inima, de parcă urmează să joc într-o finală. A fost o greșeală. Poate marea greșeală a vieții mele. J. P. mi-a spus să nu fac asta. J. P. a spus că de fiecare dată când vine la unul dintre meciurile mele îi aude pe oameni vorbind despre părul meu. Femeile mă iubesc pentru el, bărbații mă urăsc pentru el. Acum că J. P. nu mai e pastor și s-a dedicat muzicii, a lucrat și în publicitate, a scris melodii pentru reclame radio și TV, deci avea o anumită autoritate când a proclamat: „În ceea ce privește lumea corporațiilor, Andre Agassi *este* părul lui. Și când părul lui Andre Agassi va dispărea, vor dispărea și sponsorii din corporații".

Mi-a sugerat de asemenea apăsat să recitesc istorisirea biblică despre Samson și Dalila.

În timp ce Matthew taie și taie *și taie*, îmi dau seama că ar fi trebuit să-l ascult pe J. P. Când m-a îndrumat vreodată greșit J. P.? Când pe jos cad bucăți din părul meu, simt cum cad bucăți din mine.

Durează unsprezece minute. Apoi Matthew curăță bluza de păr și spune:

— Ta-daa!

Mă duc la oglindă. Văd o persoană pe care nu o recunosc. În fața mea se află un om complet străin. Reflexia mea nu e altfel, pur și simplu nu sunt eu. Dar totuși ce naiba am pierdut? Poate o să-mi fie mai ușor să fiu tipul *ăsta*. În toată perioada cu Brad în care am încercat să repar ce e *în* capul meu, nu mi-a trecut niciodată prin minte să repar ce e *pe* capul meu. Îi zâmbesc reflexiei, îmi trec mâna peste scalp. Salut. Mă bucur să te cunosc.

Când noaptea se îndreaptă spre sfârșit, după ce am dat gata mai multe sticle de vin, mă simt exuberant și profund îndatorat lui Brooke.

— Ai avut dreptate, îi spun. Meșa mea era o cătușă, iar părul meu natural, de o lungime absurdă, vopsit în trei culori diferite, era de asemenea o povară, care mă trăgea înapoi. Pare așa de comun – păr. Dar părul era în centrul imaginii mele publice și al imaginii mele despre mine însumi, și era o prefăcătorie.

Acum prefăcătoria zace pe podeaua lui Brooke în grămejoare mici. Mă simt bine că am scăpat de ea. Mă simt real. Mă simt liber.

Și joc în consecință. La Australian Open în 1995 par Incredibilul Hulk. Nu cedez niciun set, într-o luptă fără prizonieri, până în finală. E prima dată când joc în Australia și nu pot să-mi dau seama ce am așteptat atâta. Îmi plac suprafața, locul – căldura. Fiind crescut în Vegas, nu simt căldura ca alți jucători, iar trăsătura definitorie a Australian Open este căldura demențială. La fel cum fumul de trabuc și de pipă îți rămâne în amintire după ce joci la Roland Garros, amintirea confuză a meciurilor dintr-un cuptor uriaș rămâne cu tine săptămâni întregi după ce pleci de la Melbourne.

Îmi plac și australienii și se pare că și ei mă plac, deși nu sunt eu, sunt tipul ăsta nou chel cu bandană și cioc și cercel rotund. Ziarele comentează noua mea înfățișare. Toată lumea are o părere. Spectatorii care țineau cu mine

sunt dezorientați. Spectatorii care erau împotriva mea au un nou motiv să nu mă placă. Citesc și aud o serie remarcabilă de glume cu pirați. N-am știut niciodată că există atâtea glume cu pirați. Dar nu-mi pasă. Îmi spun că toată lumea va trebui să se descurce cu acest pirat, să-l accepte pe acest pirat, când voi ridica trofeul.

În finală, mă lovesc de Pete. Pierd primul set la zero. Îl pierd fără replică, pe o dublă greșeală. Iar o luăm de la capăt.

Înaintea celui de-al doilea set îmi fac timp să mă adun. Privesc către boxa mea. Brad pare frustrat. Nu a crezut niciodată că Pete e jucătorul mai bun. Fața lui spune:

— *Tu ești* jucătorul mai bun, Andre. Nu-l respecta atât de mult.

Pete servește cu grenade, una după alta, o canonadă tipică pentru Pete. Dar în mijlocul celui de-al doilea set, îl simt cum obosește. Grenadele lui nu au cuiul scos. E epuizat fizic și emoțional, pentru că a avut o perioadă cumplită în ultimele zile. Antrenorul lui pe termen lung, Tim Gullickson, a suferit două atacuri cerebrale și apoi i s-a descoperit o tumoare la creier. Pete e traumatizat. Când meciul începe să meargă înspre victoria mea, mă simt vinovat. Aș fi dispus să mă opresc, să-l las pe Pete să meargă la vestiar, să facă o injecție intravenoasă și pe teren să revină celălalt Pete, căruia îi place să mă rupă la turnee de Mare Șlem.

Câștig de două ori pe serviciul lui. Umerii îi cad, cedează setul.

Al treilea set ajunge la un tiebreak încrâncenat. Preiau conducerea cu 3-0, apoi Pete câștigă următoarele patru puncte. Deodată, are 6-4 și servește pentru set. Slobozesc un strigăt de om al peșterilor, ca și cum aș fi în sala de forță cu Gil și îmi pun toată forța într-un retur care atinge fileul și rămâne în teren. Pete se holbează la minge, apoi la mine.

La următoarea minge lovește cu forehandul și trimite mingea departe. Suntem încleștați la 6 egal. Un schimb furios de mingi se încheie când îl șochez venind la fileu

și trimițând un voleu ușor cu reverul. Merge atât de bine, încât o mai fac odată. Set Agassi. Impuls, repetiție.

Al patrulea set e o concluzie deja enunțată. Țin piciorul pe accelerație și câștig, 6-4. Pete pare liniștit. Prea mult de urcat. E chiar surprinzător de calm când vine la fileu.

E al doilea turneu al meu de Mare Șlem la rând, al treilea cu totul. Toată lumea spune că e cel mai bun șlem al meu, pentru că e prima victorie împotriva lui Pete într-o finală de șlem. Dar eu mă gândesc că peste douăzeci de ani mi-l voi aminti ca pe primul meu șlem chel.

IMEDIAT VINE VORBA DESPRE faptul că aș putea deveni numărul unu. Pete e numărul unu de șaptezeci de săptămâni și toată lumea din echipa mea spune că e destinul meu să-l dobor din vârful acestui munte lăudat. Le spun că tenisul nu are nimic de-a face cu destinul. Destinul are lucruri mai bune de făcut decât să numere punctele ATP.

Totuși îmi fac un scop din a deveni numărul unu, pentru că echipa mea vrea acest lucru.

Mă închid în sala de forță a lui Gil și mă pregătesc cu furie. Îi spun despre scop, iar el face un plan de bătaie. Întâi concepe un curs de studiu. Se pune pe colecționat o mare listă cu numerele de telefon și adresele celor mai faimoși medici sportivi și nutriționiști din lume și vorbește cu toți, îi transformă în consultanții săi particulari. Se întâlnește cu experți la Centrul de Pregătire Olimpică a SUA din Colorado Springs. Zboară de pe o coastă pe alta, discută cu cei mai buni și mai deștepți, cercetători renumiți în sănătate și condiție fizică, înregistrând fiecare cuvânt pe care i-l spun în carnețelele lui da Vinci. Citește totul, de la reviste cu mușchi până la studii medicale obscure și rapoarte seci. Se abonează la *New England Journal of Medicine*. Cât ai clipi, se transformă într-o universitate ambulantă, cu un profesor și un subiect. Corpul de studenți: eu.

Apoi stabilește limita mea fizică și mă împinge până la atingerea ei. În curând, mă face să ridic greutăți aproape

de două ori mai mari decât mine, cinci până la șapte seturi de mai mult de o sută treizeci și cinci de kilograme. Mă pune să ridic gantere de douăzeci de kilograme în serii chinuitoare: mișcări înainte-înapoi-înainte-înapoi-înainte care îmi lucrează diferiții mușchi ai umerilor. Apoi lucrăm la bicepși și tricepși. Ardem mușchii până îi facem cenușă. Îmi place când Gil vorbește despre arderea mușchilor mei, despre cum să le dăm foc. Îmi place că îmi pot folosi în mod constructiv piromania.

Acum ne concentrăm pe mijlocul meu, începând cu un aparat special conceput și construit de Gil. Ca și cu celelalte aparate ale lui, l-a spart, l-a tăiat, l-a sudat. (Schițele din carnețele lui da Vinci sunt impresionante.) E singurul aparat de acest fel din lume, îmi spune, pentru că îmi permite să-mi lucrez abdomenul fără să-mi solicite spatele fragil.

— O să punem la greu pe abdomen, spune, o să-l lucrăm până ia foc, apoi vom face Răsuciri Rusești: vei ține un disc de douăzeci de kilograme, o mare roată, și vei face rotații stânga, dreapta, stânga, dreapta. Asta îți va arde mușchii laterali și pe cei exteriori.

În cele din urmă, trecem la aparatul făcut de Gil pentru mușchii laterali dorsali. Spre deosebire de aparatele de acest fel din orice altă sală de forță din lume, al lui Gil nu-mi suprasolicită spatele sau gâtul. Bara de care trag pentru a-mi lucra mușchii e chiar în fața mea. Nu stau niciodată într-o poziție incomodă.

În timp ce lucrez, Gil mă și hrănește în mod constant, la fiecare douăzeci de minute. Vrea să am un raport de patru carbohidrați la o proteină și îmi cronometrează consumul la nanosecundă. *Când* mănânci, spune, și *cum* mănânci, asta e chestia. De fiecare dată când mă întorc, îmi întinde un bol de fulgi de ovăz cu multe proteine, un sendviș cu costiță sau o gogoașă cu unt de arahide și miere.

În cele din urmă, cu trunchiul și burta implorând milă, ieșim și alergăm în susul și în josul dealului din spatele casei lui Gil. Gil Hill. Explozii rapide de forță și viteză, sus

și jos, sus și jos, alerg până când mintea mă imploră să mă opresc și apoi mai alerg, ignorându-mi mintea.

Când intru în mașină la asfințit, de multe ori nu știu dacă voi fi în stare să conduc până acasă. Uneori nici nu încerc. Dacă nu am puterea să învârt cheia în contact, mă întorc înăuntru, mă ghemuiesc pe una dintre băncile lui Gil și adorm.

După mica mea tabără de dezvoltare cu Gil, arăt ca și cum mi-aș fi schimbat vechiul corp, actualizat cu modelul cel mai nou. Și încă e loc de mai bine. Aș putea să am mai multă grijă ce mănânc în afara sălii. Însă Gil nu dă cu parul când greșesc. Cu siguranță nu-i place ce mănânc când nu sunt cu el – Taco Bell, Burger King –, dar spune că, din când în când, am nevoie de alimente care să mă facă să mă simt bine. Psihicul meu, spune el, e mai fragil decât spatele și nu vrea să-l suprasolicite. În plus, un om are nevoie de unul sau două vicii.

Gil e un paradox și amândoi știm acest lucru. Poate să-mi țină o predică despre nutriție în timp ce se uită cum sorb un milkshake. Nu-mi smulge milkshake-ul din mână. Dimpotrivă, poate ia și el o înghițitură. Îmi plac oamenii contradictorii, bineînțeles. Îmi place și că Gil nu e un supraveghetor, am avut supraveghetori cât să-mi ajungă pentru o viață întreagă. Gil mă înțelege, mă răsfață și ocazional – doar ocazional – îmi tolerează gustul pentru mâncare nesănătoasă, poate pentru că îl împărtășește.

La Indian Wells, mă confrunt din nou cu Pete. Dacă pot să-l bat o să fiu foarte aproape de vârf. Sunt în plină formă, dar jucăm un meci neglijent, plin de greșeli neprovocate. Fiecare dintre noi e cu mintea în altă parte. Pete suferă încă pentru antrenorul lui. Eu sunt îngrijorat de tatăl meu, care urmează să fie operat pe cord deschis în câteva zile. De data aceasta, Pete reușește să se ridice deasupra grijilor lui, în timp ce ale mele mă consumă. Pierd în trei seturi.

Gonesc la Centrul Medical UCLA și îl găsesc pe tatăl meu legat de aparate cu tuburi lungi. Îmi amintesc de

aparatul de mingi din tinerețea mea. *Nu poți să învingi dragonul.* Mama mă îmbrățișează. S-a uitat la tine ieri, spune. S-a uitat cum ai pierdut în fața lui Pete.

— Îmi pare rău, bătrâne.

E întins pe spate, sedat, neajutorat. Pleoapele i se deschid. Mă vede și face un gest cu mâna. Vino mai aproape.

Mă aplec spre el. Nu poate vorbi. Are un tub în gură, până în gât. Mormăie ceva.

— Nu înțeleg, tată.

Alte gesturi. Nu știu ce încearcă să-mi spună. Se enervează. Dacă ar putea, s-ar da jos din pat și mi-ar da una.

Face semn după o hârtie și un pix.

— Îmi spui mai târziu, tată.

Nu, nu. Clatină din cap. *Trebuie* să-mi spună acum.

Asistentele îi dau hârtie și pix. Mâzgălește câteva cuvinte, apoi face un gest ca și cum ar picta. Ca un artist, care dă ușor cu pensula. În cele din urmă, înțeleg.

Rever, încearcă să spună. Trimite mingea către reverul lui Pete. *Trebuia să dai mai mult mingea spre reverul lui Pete.*

Lucrează-ți voleul. Lovește mai tare.

Stau în picioare și simt o dorință copleșitoare să iert, pentru că realizez că tatăl meu nu se poate abține, nu s-a putut abține niciodată, la fel cum nu s-a înțeles pe sine niciodată. Tatăl meu este ceea ce este și mereu va fi așa și, chiar dacă nu se poate abține, chiar dacă nu poate face diferența între dragostea pentru tenis și dragostea pentru mine, tot dragoste e. Puțini dintre noi primim harul de a ne cunoaște pe noi înșine, iar până atunci poate că cel mai bun lucru pe care-l putem face e să fim constanți. Iar tatăl meu e cel mai constant.

Îi iau mâna tatălui meu și o pun deoparte, îl oblig să se oprească din gesticulat, îi spun că am înțeles.

— Da, da, spre rever. O să trimit mingi spre reverul lui Pete săptămâna viitoare la Key Biscayne. Și o să-l rup în bătaie. Nu-ți face griji. O să-l bat. Acum odihnește-te.

Dă din cap. Cu mâna încă gesticulând într-o parte, adoarme.

Săptămâna următoare îl bat pe Pete în finala de la Key Biscaine.

După meci, zburăm împreună la New York, unde trebuie să prindem un avion spre Europa pentru Cupa Davis. Dar mai întâi, după ce aterizăm, îl târăsc pe Pete la Teatrul Eugene O'Neill ca s-o vadă pe Brooke în rolul lui Rizzo din *Grease*. E prima dată când Pete vede un show pe Broadway, cred, dar eu văd *Grease* a cincizecea oară. Pot recita fiecare cuvânt din sceneta *We Go Together*, chestie pe care am făcut-o în registru de comedie bufă, provocând multe râsete la *Late Show with David Letterman*.

Îmi place Broadway. Găsesc ethosul teatrului familiar. Munca unui actor pe Broadway e fizică, obositoare, solicitantă, iar presiunea din fiecare seară e intensă. Cei mai buni actori de pe Broadway îmi amintesc de sportivi. Dacă nu dau ce au mai bun din ei, o știu, iar dacă nu o știu, le-o spune publicul. În schimb Pete nu pricepe nimic. De la primul număr cască, se foiește, se uită la ceas. Nu-i place teatrul și nu-i înțelege pe actori, de vreme ce nu s-a prefăcut niciodată. În semiobscuritatea luminilor scenei, zâmbesc la disconfortul lui. Într-un fel, faptul că l-am obligat să stea să vadă *Grease* e mai satisfăcător decât că l-am bătut la Key Biscayne. Ne potrivim, ca rama lama lama...

DE DIMINEAȚĂ prindem avionul Concorde către Paris, apoi un avion privat către Palermo. Abia m-am instalat în camera de hotel că sună telefonul.

Perry.

— Am în mână, îmi spune, ultimul clasament.

— Lovește-mă!

— Ești – numărul unu.

L-am doborât pe Pete de pe vârful muntelui. După optzeci și două de săptămâni pe locul unu, Pete mă privește de jos. Sunt al doisprezecelea jucător de tenis care ajunge pe locul unu în cele două decenii de când

clasamentul e computerizat. Următoarea persoană care îmi telefonează e un reporter. Îi spun că sunt bucuros de clasare, că mă simt bine că sunt la cel mai bun nivel al meu.

E o minciună. Nu mă simt deloc așa. Așa vreau să mă simt. Așa mă așteptam să mă simt, așa îmi spun că trebuie să mă simt. Dar, în realitate, nu simt nimic.

17

ÎMI PETREC MULTE ORE BÂNTUIND pe străzile din Palermo, bând cafea neagră tare și întrebându-mă ce naiba e în neregulă cu mine. Am făcut-o – sunt jucătorul de tenis numărul unu de pe planetă și totuși mă simt gol pe dinăuntru. Dacă a fi numărul unu mă face să mă simt gol, nu mă mulțumește, atunci ce sens are? De ce să nu mă retrag pur și simplu?

Mă imaginez anunțând că am terminat-o cu tenisul. Îmi aleg cuvintele pe care le voi spune la conferința de presă. Îmi vin în minte câteva imagini. Brad, Perry, tatăl meu, toți dezamăgiți, îngroziți. De asemenea, îmi spun că retragerea nu-mi va rezolva marea problemă, nu mă va ajuta să-mi dau seama ce vreau să fac cu viața mea. Voi fi un pensionar de douăzeci și cinci de ani, ceea ce sună ca un abandon școlar în clasa a noua.

Nu, ce-mi trebuie e un nou țel. În toată această vreme, problema a fost că am avut țeluri greșite. N-am vrut niciodată cu adevărat să fiu numărul unu, asta au vrut alții pentru mine. Așa că sunt numărul unu. Așa că un calculator mă iubește. Și ce? Ce cred că am vrut dintotdeauna, de când eram copil, și ce vreau acum, e mult mai dificil, mult mai consistent. Vreau să câștig French Open. Atunci voi fi câștigat toate cele patru

turnee de Mare Şlem. Aş fi doar al cincilea cu o asemenea performanţă în era open-urilor – şi primul american.

Nu mi-a păsat niciodată de clasamentele computerizate şi nu mi-a păsat niciodată de numărul de şlemuri câştigate. Roy Emerson are cele mai multe şlemuri (douăsprezece) şi nimeni nu crede că e mai bun decât Rod Laver. Ceilalţi jucători, ca şi orice expert în tenis sau istoric pe care-l respect, sunt de părere că Laver a fost cel mai bun, regele, pentru că le-a câştigat pe toate patru. Mai mult, a făcut-o în acelaşi an – de două ori. Sigur, existau doar două suprafeţe pe atunci, iarba şi zgura, dar tot e fantastic. E irepetabil.

Mă gândesc la marii jucători din vremurile trecute, cum au încercat toţi să-l egaleze pe Laver, cum au visat să câştige toate patru turneele de mare şlem. Toţi au sărit peste anumite şlemuri pentru că li se rupea de cantitate. Îi interesa versatilitatea. Toţi s-au temut că nu vor fi socotiţi cu adevărat mari dacă vor avea CV-urile incomplete, dacă le vor scăpa unul sau două din cele patru mari premii ale jocului.

Cu cât mă gândesc mai mult la câştigarea celor patru turnee de Mare Şlem, cu atât sunt mai nerăbdător. E o privire introspectivă spontană şi şocantă. Îmi dau seama că asta voiam de mult. Pur şi simplu, mi-am reprimat dorinţa pentru că nu părea posibilă, mai ales după ce am ajuns doi ani la rând în finala French Open şi am pierdut-o. De asemenea, mi-am permis să mă las distras de jurnalişti sportivi şi spectatori care nu înţeleg, care numără şlemurile câştigate de un jucător şi folosesc această cifră înşelătoare pentru a-i aprecia moştenirea. A le câştiga pe toate patru este cu adevărat Sfântul Graal. Deci în 1995, la Palermo, mă hotărăsc că voi pleca în căutarea acestui Graal, cu motoarele turate la maxim.

Între timp, Brooke nu ezită deloc în căutarea propriului ei Graal. Prestaţia ei pe Broadway e considerată un mare succes, iar ea nu se simte goală pe dinăuntru. Este înfometată. Vrea mai mult. Caută următoarea mare provocare. Însă ofertele întârzie. Încerc să o ajut. Îi spun

că publicul nu o cunoaște. Crede că o cunoaște, dar nu e așa. O problemă cu care am ceva experiență. Unii cred că e model, alții că e actriță. Trebuie să-și cizeleze imaginea. Îl rog pe Perry să intervină, să arunce o privire la cariera lui Brooke.

Nu-i ia mult să-și facă o părere și un plan. Spune că ce-i trebuie lui Brooke acum sunt aparițiile televizate. Viitorul ei, spune el, e în televiziune. Așa că începe imediat să caute scenarii și episoade pilot în care poate străluci.

Chiar înainte să înceapă French Open 1995, Brooke și cu mine mergem în Fisher Island câteva zile. Amândoi avem nevoie de odihnă și de somn. Eu nu reușesc să am parte de niciuna. Nu pot să mă gândesc decât la Paris. Stau în pat noaptea, încordat ca o sârmă, și joc meciuri pe tavan.

Îmi cultiv mai departe obsesia în avionul spre Paris, chiar dacă Brooke e cu mine. Nu lucrează în momentul de față, deci poate veni.

— Prima dată împreună la Paris, îmi spune și mă sărută.

— Da, spun eu și o mângâi pe mână.

Cum să-i spun că aceasta nu e nici măcar parțial o vacanță? Că această călătorie nu are nici pe departe legătură cu noi?

Stăm la Hôtel Raphael, foarte aproape de Arc de Triomphe. Lui Brooke îi place liftul vechi care scârțâie, cu ușa de fier care se închide manual. Mie îmi place micul bar luminat de lumânări de pe hol. Și camerele sunt mici, nu au televizoare, ceea ce îl îngrozește pe Brad. De fapt, nu poate să reziste. Pleacă la câteva minute după ce a venit și merge la un hotel mai modern.

Brooke vorbește franceza, deci îmi arată Parisul dintr-o altă perspectivă, mai vastă. Mă simt confortabil când cercetez orașul, pentru că nu mi-e teamă să mă pierd și ea poate traduce. Îi povestesc totul despre prima mea călătorie aici, cu Philly, îi spun despre Luvru, despre tabloul care ne-a înspăimântat pe amândoi. E fascinată și vrea să o duc să îl vadă.

— Altă dată, spun eu.

Mâncăm la restaurante șic, vizităm cartiere îndepărtate în care nu m-aș aventura niciodată singur. Unele dintre aceste lucruri mă cuceresc, dar cele mai multe mă lasă rece, pentru că nu vreau să-mi pierd concentrarea. Proprietarul unei cafenele ne invită în vechiul lui beci cu vinuri, un mormânt vechi medieval, plin de sticle acoperite de praf. Îi dă una dintre ele lui Brooke. Ea se uită la data de pe etichetă: 1787. Ține sticla în brațe ca pe un bebeluș, apoi mi-o arată, nevenindu-i să creadă.

— Nu pricep, îi șoptesc. E o sticlă. E prăfuită.

Îmi aruncă o căutătură de parcă ar vrea să-mi spargă sticla în cap.

Într-o seară, târziu, facem o plimbare pe malul Senei. Brooke împlinește treizeci de ani. Ne oprim lângă niște trepte de piatră care duc la râu și îi dau o brățară de tenis cu diamante. Râde când i-o pun pe mână și mă chinui cu încuietoarea. Admirăm amândoi modul în care reflectă lumina lunii. Apoi, chiar în spatele lui Brooke, pe treptele de piatră apare clătinându-se un francez beat care trimite un arc larg, boltit de urină în Sena. În general nu cred în semne, dar acesta mi se pare de rău augur. Doar că nu-mi dau seama dacă prevestește ceva despre French Open sau despre relația mea cu Brooke.

În cele din urmă, începe turneul. Câștig primele patru meciuri fără să pierd niciun set. E clar pentru reporteri și comentatori că sunt un alt jucător. Mai puternic și mai concentrat. În misiune. Nimeni nu vede mai bine acest lucru decât ceilalți jucători. Am observat mereu felul în care jucătorii îl ung pe masculul alfa din mijlocul lor, modul în care îl pun evidență pe acel jucător care simte, care e cel mai probabil câștigător. La acest turneu, pentru prima dată, eu sunt acel jucător. Simt cum mă privesc cu toții în vestiar. Simt cum îmi observă fiecare mișcare, micile lucruri pe care le fac, cum studiază chiar și cum îmi pregătesc geanta. Se dau mai repede la o parte când trec eu, sunt dornici să îmi cedeze masa de pregătire. Un

nou grad de respect e îndreptat către mine și, deși încerc să nu-l iau în serios, nu pot spune că nu-mi place. E mai bine să am eu parte de acest tratament decât altcineva.

În schimb, Brooke nu pare să observe nimic schimbat la mine, nu se poartă altfel cu mine. Seara stau în camera de hotel și mă holbez pe geam la Paris, un vultur pe o stâncă, dar ea îmi vorbește despre cutare și cutare lucru, despre *Grease* și Paris și despre ce au spus unul și altul despre una-alta. Nu înțelege munca mea din sala lui Gil, încercările, sacrificiile și concentrarea care au dus la acest nou grad de încredere – sau sarcina imensă care îmi stă înainte. Și nu încearcă să înțeleagă. O interesează mai mult unde mai mergem să mâncăm, la ce pivniță de vinuri ne mai uităm. I se pare de la sine înțeles că o să câștig și ar vrea să mă grăbesc ca să ne putem distra. Nu e egoism din partea ei, doar o impresie greșită că victoria e firească și înfrângerea nefirească.

În sferturi, joc cu Kafelnikov, rusul care m-a comparat cu Iisus. Rânjesc la el peste fileu la începutul meciului: Iisus tocmai o să te bată bine. Știu că pot să-l bat pe Kafelnikov. Și el știe. Se vede pe fața lui. Dar pe la începutul primului set, mă întind după o minge și simt cum ceva pocnește. Mușchiul flexor de la șold. Îl ignor, mă prefac că nu s-a întâmplat nimic, că nu am șold, dar șoldul trimite unde de durere în susul și în josul piciorului.

Nu pot să mă aplec. Nu pot să mă mișc. Îl chem pe preparator care-mi dă două aspirine și-mi spune că nu are ce face. Are ochii cât cepele când mi-o spune.

Pierd primul set. Apoi pe al doilea. În al treilea forțez. Am 4-1 și spectatorii mă încurajează. *Allez, Agassi!* Dar mobilitatea îmi scade cu fiecare minut. Kafelnikov se mișcă bine, egalează, iar eu simt cum mi se înmoaie membrele. O altă răstignire rusească. *Au revoir*, Graal. Ies de pe teren fără să-mi iau rachetele.

Adevăratul test nu trebuia să fie Kafelnikov. Trebuia să fie Muster, ciufulitorul care domină pe zgură. Deci chiar dacă aș fi trecut de Kafelnikov, nu știu cât de șchiop aș fi fost în fața lui Muster. Însă i-am promis lui Muster că n-o

să mai pierd niciodată în fața lui având de gând să mă țin de cuvânt și aveam șanse. Cred că indiferent cine ar fi fost de cealaltă parte a fileului, aș fi putut face un lucru mare. Plecând de la Paris, nu mă simt învins; mă simt înșelat. Asta a fost, pur și simplu o știu. Ultima mea șansă. Niciodată nu mă voi mai simți atât de puternic la Paris, atât de tânăr. Niciodată nu voi mai inspira o asemenea teamă în vestiar.

Marea mea oportunitate de a câștiga toate cele patru turnee de Mare Şlem s-a dus.

Brooke a plecat deja acasă înaintea mea, deci în avion suntem doar eu și Gil, iar Gil vorbește blând despre cum vom trata mușchiul flexor, cum ne vom recupera după cele prin care tocmai am trecut și cum ne vom pregăti pentru ce urmează – iarba. Stăm o săptămână în Vegas fără să facem altceva decât să ne uităm la filme și să așteptăm să-mi treacă șoldul. Un RMN arată că accidentarea nu e permanentă. Palidă consolare.

Zburăm în Anglia. Sunt favoritul numărul unu la Wimbledon 1995, pentru că încă sunt pe primul loc în clasamentul mondial. Spectatorii mă întâmpină cu un entuziasm și o veselie care contrastează puternic cu dispoziția mea. Nike mi-a luat-o înainte și a pregătit terenul, a dat kituri Agassi – perciuni adezivi, mustăți Fu Manchu și bandane. Aceasta e noua mea înfățișare. M-am metamorfozat din pirat în bandit. Ca de obicei, pare ireal să văd tipi care încearcă să arate ca mine și ca de obicei e mai ireal să văd fete care încearcă același lucru. Fete cu mustăți Fu Manchu și perciuni – aproape mă fac să zâmbesc. Aproape.

Plouă în fiecare zi, dar spectatorii tot se înghesuie la Wimbledon. Înfruntă ploaia, frigul, se pun la coadă până pe Church Road, doar din dragoste de tenis. Aș vrea să merg și să stau cu ei, să le pun întrebări, să aflu ce-i face să-l iubească atât de mult. Mă întreb cum ar fi să fiu atât de pasionat de joc. Mă întreb dacă mustățile Fu Manchu false rezistă la ploaie sau dacă se dezintegrează ca vechile mele meșe.

Câștig primele două meciuri ușor, apoi îl bat pe Wheaton în patru seturi. Însă știrea zilei e Tarango, care a pierdut, apoi s-a certat cu un arbitru înainte să iasă de pe teren. Apoi soția lui Tarango l-a plesnit pe arbitru. Unul dintre marile scandaluri din istoria Wimbledonului. Deci, în loc să joc cu Tarango, joc cu Alexander Mronz din Germania. Reporterii mă întreabă ce adversar aș fi preferat și tare aș vrea să le povestesc cum a trișat Tarango când aveam opt ani. Totuși nu o fac. Nu vreau să intru într-un scandal public cu Tarango și mă tem să-mi fac un dușman din soția lui. Le dau replica diplomată că nu contează cu cine joc, deși Tarango era adversarul mai periculos.

Îl bat pe Mronz în trei seturi ușoare.

În semifinale, îl întâlnesc pe Becker. L-am bătut ultimele opt ori când am jucat. Pete a ajuns deja în finală și îl așteaptă pe câștigătorul meciului Becker-Agassi, adică mă așteaptă pe mine, pentru că fiecare finală de Mare Șlem începe să pară o întâlnire aranjată între mine și Pete.

Îi iau primul set lui Becker fără probleme. În al doilea, conduc cu 4-1. Iată-mă, Pete! Pregătește-te, Pete! Apoi, dintr-odată, Becker începe să joace mai agresiv, mai în forță. Câștigă câteva mingi disputate. După ce mi-a zgâriat încrederea cu un cui micuț, acum scoate barosul. Joacă de pe linia de fund, o tactică neobișnuită pentru el și mă depășește. Câștigă pe serviciul meu și, deși conduc în continuare, cu 4-2, simt cum trosnește ceva. Nu șoldul – mintea mea. Deodată nu-mi mai pot controla gândurile. Mă gândesc la Pete care așteaptă. Mă gândesc la sora mea, Rita, al cărei soț, Pancho, tocmai a pierdut o luptă lungă cu un cancer la stomac. Mă gândesc la Becker, care lucrează în continuare cu Nick, care, mai bronzat decât oricând, de culoarea unei fripturi, stă deasupra noastră în boxa lui Becker. Mă întreb dacă Nick i-a spus lui Becker secretele mele – de pildă că i-am citit serviciul. (Chiar înainte de a arunca mingea, Becker scoate limba care arată ca o săgeată mică direcția în care o va trimite.)

Mă gândesc la Brooke, care a făcut săptămâna asta cumpărături la Harrods cu prietena lui Pete, o studentă la Drept pe nume DeLaina Mulcahy. Toate aceste gânduri se învălmășesc în capul meu și mă fac să mă simt risipit, împrăștiat, ceea ce-i permite lui Becker să prindă momentul. Nu-i mai dă drumul. Câștigă în patru seturi.

Înfrângerea e una dintre cele mai devastatoare din viața mea. După meci, nu scot niciun cuvânt. Gil, Brad, Brooke – nu vorbesc cu ei pentru că nu pot. Sunt distrus, praf.

BROOKE ȘI CU MINE URMEAZĂ SĂ PLECĂM CU AVIONUL într-o vacanță. Am vrut un loc retras, fără telefoane, fără alți oameni, așa că am închiriat Indigo Island, la 240 de kilometri de Nassau. După dezastrul de la Wimbledon, vreau să anulez sejurul, dar Brooke îmi amintește că am plătit pentru toată insula, iar depozitul nostru e nerambursabil.

— În plus, se spune că ar fi un rai, spune ea. Va fi bine pentru noi.

Mă încrunt.

Exact cum mă temeam, din momentul în care ajungem, raiul e un fel de Supermax. Pe toată insula e o singură casă și nu e suficient de mare pentru noi trei – Brooke, eu și dispoziția mea neagră.

Brooke stă la soare și așteaptă ca eu să vorbesc. Nu e speriată de tăcerea mea, dar nici nu o înțelege. În lumea ei toți se prefac, în timp ce într-a mea unele lucruri nu pot fi păcălite.

După două zile de tăcere, îi mulțumesc pentru răbdare și îi spun că m-am întors.

— Mă duc să alerg pe plajă, îi spun.

O pornesc în pas domol, apoi mă trezesc că fac sprinturi de o sută de metri. Deja mă gândesc să revin în formă, îmi reîncarc bateriile pentru suprafețele dure ale verii.

MERG LA WASHINGTON, D. C. Legg Mason Tennis Classic. Vremea e obscen de caldă. Brad și cu mine

încercăm să ne acomodăm cu căldura antrenându-ne în mijlocul zilei. Când terminăm, spectatorii se strâng în jurul nostru și ne pun întrebări. Puțini jucători rămân să stea de vorbă cu spectatorii, dar eu o fac. Eu prefer oricând fanii reporterilor.

După ce am dat ultimul autograf și am răspuns la ultima întrebare, Brad spune că trebuie să bea o bere. Are o privire șmecherească. E ceva la mijloc. Îl duc la Tombs, locul pe care îl frecventam cu Perry când îl vizitam în timpul perioadei lui din Georgetown. Barul are o ușă minusculă la stradă, apoi niște trepte înguste care coboară într-un întuneric umed și în mirosul de toalete murdare. Are de asemenea una dintre acele bucătării deschise, astfel încât să-i poți vedea pe bucătari și, dacă în unele locuri acesta e un lucru bun, la Tombs nu e un plus. Găsim un separeu și comandăm de băut. Brad e supărat că nu au Bud Ice. Se hotărăște să ia Bud. Mă simt excelent după antrenament, relaxat, în formă. De aproape douăzeci de minute nu m-am gândit la Becker. Brad schimbă acest lucru. Scoate un teanc de hârtii din buzunarul interior al bluzei sale de cașmir și le trântește pe masă.

— Becker, spune.

— Ce?

— Uite ce a zis după ce te-a bătut la Wimbledon.

— Ce-mi pasă?

— Mănâncă rahat.

— Ce fel de rahat?

— Citește.

Becker s-a folosit de conferința de presă de după meci ca să se plângă că Wimbledonul mă promovează în dauna altor jucători. S-a plâns că oficialii de la Wimbledon s-au dat peste cap ca să-mi programeze meciurile pe terenul central. S-a plâns că toate turneele majore mă pupă în fund. Apoi a trecut la lucruri personale. M-a făcut elitist. A spus că nu sunt apropiat de alți jucători. A spus că lumea din turneu nu mă place. A spus că nu sunt deschis și că, dacă aș fi deschis, poate ceilalți jucători nu s-ar teme așa mult de mine.

Pe scurt, a făcut o declarație de război.

Lui Brad nu i-a plăcut niciodată Becker. Brad i-a spus totdeauna B. B. Socrate, pentru că e de părere că Becker încearcă să pozeze în intelectual, când nu e decât un țăran parvenit. Dar acum Brad e așa de încins că nu poate sta locului în separeul nostru de la Tombs.

— Andre, spune el, o *pornim*, fir-ar să fie. Fii atent la mine. O să dăm din nou de muistul ăsta. O să dăm de el la U. S. Open. Și până atunci o să ne pregătim, o să ne antrenăm, o să urzim răzbunarea.

Citesc din nou spusele lui Becker. Nu-mi vine să cred. Știam că tipul nu mă place, dar *chiar așa?* Privesc în jos și observ că strâng și relaxez pumnul.

Brad spune:

— Auzi? Vreau *să-l-SCOȚI-pe-muistul-ăsta.*

— Consider-o rezolvată.

Ciocnim sticlele de bere, facem un legământ.

Mai mult, îmi spun mie însumi, după Becker voi câștiga în continuare. Pur și simplu nu o să mai pierd. Cel puțin nu până vine gerul. M-am săturat să pierd, m-am săturat să fiu dezamăgit, m-am săturat până peste cap de tipii care îmi denigrează jocul la fel de mult ca mine.

ȘI ASTFEL VARA LUI 1995 devine Vara Răzbunării. Împins de o animozitate pură, trec ca tăvălugul prin turneul din D. C. În finală, îl întâlnesc pe Edberg. Sunt jucătorul mai bun, dar sunt mult peste treizeci și șapte de grade, iar o asemenea căldură extremă e un egalizator excelent. La o asemenea căldură, toți bărbații sunt la fel. La începutul meciului nu pot să gândesc, nu pot să găsesc un tempo. Din fericire, nici Edberg nu poate. Eu câștig primul set, el pe al doilea, iar în al treilea conduc cu 5-2. Spectatorii aplaudă – cei care nu au probleme din cauza căldurii. Meciul e oprit de câteva ori, astfel încât câte cineva de la standuri să poată primi îngrijiri medicale.

Servesc pentru meci. Cel puțin așa mi se spune. Am și eu halucinații. Nu știu ce joc e ăsta. E ping-pong Nerf?

Trebuie să lovesc mereu mingea asta galbenă și pufoasă? Cui să i-o trimit? Dinții îmi clănțăne. Văd trei mingi venind peste fileu și o lovesc pe cea din mijloc.

Singura mea speranță e că Edberg are și el halucinații. Poate o să leșine înaintea mea și o să câștig prin abandon. Aștept, îl urmăresc îndeaproape, dar apoi lucrurile se înrăutățesc. Stomacul mi se strânge. Câștigă pe serviciul meu.

Acum servește. Cer o pauză, mă îndepărtez și îmi lepăd micul dejun pe o plantă decorativă din fundul terenului. Când termin, Edberg își câștigă serviciul fără probleme.

Servesc din nou pentru meci. Facem schimburi lungi de mingi, fiecare dintre noi trimițând lovituri timide în centrul terenului, ca două fetițe de zece ani care joacă badminton. Face break – iar.

Cinci egal. Îmi arunc racheta și ies de pe teren clătinându-mă.

Există o regulă nescrisă sau poate chiar scrisă că, dacă pleci de pe teren cu racheta, abandonezi. Deci arunc racheta, ca lumea să știe că mă întorc. În starea mea delirantă, încă îmi pasă de regulile tenisului, dar îmi pasă și de regulile fizicii. Ce merge în jos, pe căldura asta, trebuie să se ridice iar, și repede. Vomit de mai multe ori în drum spre vestiar. Alerg la toaletă și scot o masă de acum câteva zile. Poate de acum câțiva ani. Simt că intru în stare de șoc. În cele din urmă, aerul condiționat din vestiar și curățenia totală din stomacul meu mă revigorează.

Arbitrul bate la ușă.

— Andre! O să pierzi puncte dacă nu te întorci pe teren în momentul ăsta.

Cu stomacul gol și capul care se învârte, mă întorc. Câștig pe serviciul lui Edberg. N-am idee cum. Apoi rezist și câștig meciul.

Merg clătinându-mă spre fileu, unde Edberg se sprijină, aproape să leșine. Amândurora ne e greu să rămânem pe teren pentru ceremonia de premiere. Când

mi se dă trofeul, mă gândesc să vomit în el. Mi se dă și un microfon, ca să spun câteva cuvinte, și mă gândesc să vomit și pe acesta. Îmi cer scuze pentru comportamentul meu, mai ales față de oamenii așezați lângă ghiveciul căruia i-am dat altă întrebuințare decât cea inițială. Vreau să le sugerez public oficialilor să mute acest turneu în Islanda, dar trebuie să vomit din nou. Dau drumul microfonului și fug.

Brooke mă întreabă de ce nu am abandonat pur și simplu.

Pentru că e Vara Răzbunării.

După meci, Tarango protestează public împotriva comportamentului meu. Cere explicații pentru faptul că am părăsit terenul. Spune că aștepta să intre pentru jocul la dublu, iar eu l-am făcut să întârzie. E supărat. Eu sunt încântat. Aș vrea să mă întorc la teren, să găsesc ghiveciul de flori, să-l împachetez în hârtie pentru cadouri și să i-l trimit lui Tarango cu un bilețel pe care să scrie: „Mai zi și *acum* aut, trișorule".

Nu uit niciodată. Un lucru pe care Becker îl va învăța pe pielea lui.

De la D. C. merg la Montreal unde din fericire e mai răcoare. Îl bat pe Pete în finală. Trei seturi de lupte grele. Mereu mă simt bine când îl bat pe Pete, dar de data aceasta abia observ. Îl vreau pe Becker. Îl bat pe Chang în finala de la Cincinnati, slăvit să fie Dumnezeu, iar apoi merg la New Haven, înapoi în cuptorul încins al verii din nord-est. Ajung în finală și joc cu Krajicek. E mare, cel puțin doi metri, și masiv, și totuși surprinzător de sprinten în picioare. Doi pași și e la fileu, rânjind, gata să-ți scoată inima. Serviciul lui e de asemenea crâncen. Nu vreau să-mi petrec trei ore luptându-mă cu acel serviciu. După ce am câștigat trei turnee unul după altul, mai am foarte puțină energie. Însă Brad nici nu vrea să audă de așa ceva.

— Ești în pregătiri, îți amintești? Meciul războinic care să pună capăt tuturor meciurilor războinice? Dă-i bice, îmi spune.

Așa că îi dau bice. Problema e că și Krajicek face același lucru. Mă bate în primul set, 6-3. În al doilea are de două ori minge de meci. Dar nu cedez. Egalez, câștig la tiebreak și apoi câștig al treilea set. E a douăzecea victorie consecutivă, al patrulea turneu consecutiv câștigat. Anul acesta am câștigat șaizeci și trei din șaptezeci de meciuri, patruzeci și patru din patruzeci și șase pe suprafață dură. Reporterii mă întreabă dacă mă simt invincibil și le spun că nu. Ei cred că sunt modest, dar le spun adevărul. Asta simt. Este singurul lucru pe care-mi permit să-l simt în Vara Răzbunării. Mândria e rea, stresul e bun. Nu vreau să mă simt încrezător. Vreau să simt furie. O furie nesfârșită, copleșitoare.

TOATE DISCUȚIILE DE LA TURNEU sunt despre rivalitatea mea cu Pete, în special din cauza unei noi campanii Nike care include o reclamă televizată populară în care sărim dintr-un taxi în mijlocul orașului San Francisco, punem un fileu și îi dăm drumul. *New York Times Sunday Magazine* publică un articol lung despre rivalitatea noastră și prăpastia dintre personalitățile noastre. Descrie cum Pete a fost absorbit de tenis, dragostea lui pentru joc. Mă întreb ce ar fi spus autorul despre prăpastie dacă mi-ar fi cunoscut mie sentimentele pentru tenis. Dacă i-aș fi spus.

Las reportajul deoparte. Îl iau iar. Nu vreau să-l citesc. Trebuie. Pare ciudat, enervant, pentru că nu Pete ocupă principalul loc în gândurile mele în momentul de față. Zi și noapte mă gândesc la Becker, doar la Becker. Și, totuși, răsfoiesc articolul și tresalt când Pete e întrebat ce-i place la mine.

Nu găsește nimic.

În cele din urmă, spune: „Îmi place cum călătorește".

ÎN SFÂRȘIT, VINE ȘI AUGUST. Gil, Brad și cu mine mergem la New York pentru U. S. Open 1995. În prima noastră dimineață la Stadionul Louis Armstrong, îl văd pe Brad în vestiar, cu tabloul în mână.

— E bine, spune el zâmbind. O, cât de bine e. TB. Toate bune.

Sunt pe aceeași parte a tabloului ca Becker. Dacă totul funcționează în conformitate cu planul lui Brad, o să joc cu Becker în semifinale. Apoi cu Pete. Mă gândesc: „Dacă am putea, când ne naștem, să ne uităm peste tabloul nostru de viață, să ne planificăm drumul spre finală".

În primele tururi, sunt pe pilot automat. Știu ce vreau, văd ce vreau, privesc drept înainte, iar adversarii sunt doar borne pe drum. Edberg. Alex Corretja. Petr Korda. Trebuie să trec de ei ca să-mi ating ținta, deci o fac. După meciuri, Brad nu e exuberant ca de obicei. Nu zâmbește. Nu sărbătorește. E preocupat de Becker. Îi monitorizează progresele lui Becker, îi urmărește meciurile. Vrea ca Becker să câștige toate meciurile, toate punctele.

Când ies de pe teren după încă o victorie, Brad spune sec:

— Încă o zi bună.

— Mulțumesc. Da, m-am simțit bine.

— Nu. Mă refer la B. B. Socrate. A câștigat.

Pete își vede de treabă. Ajunge în finală pe partea lui de tablou, iar acum îl așteaptă pe câștigătorul dintre Agassi și Becker. E Wimbledon sută la sută, partea a 2-a. Dar, de data asta, nu mă gândesc la Pete. Nu privesc înainte. L-am urmărit pe Becker și acum momentul a sosit, iar concentrarea mea este atât de intensă încât mă sperie.

Un prieten mă întreabă dacă nu simt măcar un imbold mic, când am o problemă personală cu un adversar, să las racheta și să-l iau de gât. Când e vorba despre un meci dușmănos, când îmi fac sânge rău, nu aș prefera să rezolv problema în câteva runde de box clasic? Îi spun prietenului meu că tenisul *este* box. Fiecare jucător de tenis, mai devreme sau mai târziu, se compară cu un boxer, pentru că tenisul este pugilism fără contact. E violent, *mano a mano,* iar alegerea este brutal de simplă, la fel ca în orice ring. Ucide sau mori. Bate sau ia bătaie. Doar că bătăile în tenis se simt mai adânc sub piele. Îmi amintesc de metoda cămătarilor din Vegas de a bate pe

cineva cu o sacoșă de portocale, pentru că nu lasă urme la vedere.

Și totuși, acestea fiind spuse, nu sunt decât un om. Deci înainte de a intra pe teren, când Becker și cu mine suntem în tunel, îi spun omului de pază, James:

— Ține-ne departe unul de altul. Nu-l vreau pe neamțul ăsta futut în câmpul meu vizual. Crede-mă, James, nu vrei să-l văd.

Becker simte același lucru. Știe ce a spus și știe că am citit de cincizeci de ori și am memorat. Știe cum m-au fiert remarcile lui toată vara și știe că vreau sânge. Și el vrea. Nu m-a plăcut niciodată, iar aceasta a fost Vara Răzbunării și pentru el. Intrăm pe teren, evitând să ne privim în ochi, ignorăm mulțimea, concentrați pe echipament, pe gențile noastre de tenis și pe treaba murdară care urmează.

De la semnalul de începere, e ceea ce mă așteptam să fie. Rânjim, pufnim, înjurăm în două limbi diferite. Câștig primul set, 7-6. Becker pare enervant de absent. Și de ce nu? Așa a început meciul nostru la Wimbledon. Nu-și face griji că va rămâne în urmă – a dovedit că poate încasa cea mai bună lovitură a mea și apoi să revină.

Câștig al doilea set, 7-6. Acum începe să se agite, să caute să se agațe de ceva. Încearcă să se joace cu mintea mea. M-a mai văzut pierzându-mi calmul, deci face un lucru despre care crede că mă va face să-mi pierd din nou calmul, cel mai umilitor lucru pe care un jucător de tenis i-l poate face altuia: trimite bezele către boxa mea. Către Brooke.

Funcționează. Sunt atât de furios că, pe moment, îmi pierd concentrarea. În al treilea set, la 4-2 pentru mine, Becker plonjează după o minge pe care n-ar trebui să o ajungă. O ajunge, câștigă punctul, apoi face break, după care câștigă setul. Spectatorii sunt încinși. Se pare că și-au dat seama că e ceva personal, că tipii ăștia doi nu se plac, că plătim polițe vechi. Apreciază dramatismul și vor să meargă până la capăt, și acum chiar că e din nou Wimbledon sută la sută. Becker se hrănește din energia

lor. Îi mai trimite câteva bezele lui Brooke, zâmbind fioros. A mers o dată, de ce să n-o facă din nou? Mă uit la Brad, lângă Brooke, iar el îmi aruncă o privire de oțel, privirea tipică a lui Brad care spune: *Hai! Haide!*

Al patrulea set e foarte strâns. Fiecare își câștigă serviciul și caută un spațiu pentru un break. Mă uit la ceas. Nouă și treizeci de minute. Nimeni de aici nu pleacă acasă. Încuiați ușile, trimiteți după sendvișuri, nu plecăm până nu rezolvăm treaba asta nenorocită. Intensitatea e palpabilă. Nu mi-am dorit niciodată așa de mult un meci. Nu mi-am dorit niciodată *nimic* așa de mult. Îmi câștig serviciul și ajung la 6-5, iar acum Becker servește pentru a rămâne în meci.

Scoate limba către dreapta mea, servește în dreapta. Ghicesc corect și îl fac. Punct. Câștig și pe următoarele două servicii. Acum servește la 0-40, trei mingi de meci.

Perry latră la el. Brooke îi aruncă țipete care-ți îngheață sângele în vine. Becker zâmbește, le face amândurora cu mâna, de parcă ar fi Miss America. Greșește primul serviciu. Știu că al doilea va fi agresiv. Și bineînțeles că scoate un al doilea serviciu mai rapid. În mod normal trebuie să te preocupe cum sare mingea și să lovești, deci te miști, încerci să o prinzi devreme, înainte să-ți sară peste umăr, dar eu risc, rămân pe loc, și merită riscul. Uite mingea, la dispoziția mea. Îmi mut șoldurile din drum și mă pregătesc să dau lovitura vieții mele. Serviciul e o idee mai rapid decât anticipasem, dar mă adaptez. Sunt pe vârfuri, mă simt ca Wyatt Earp și Spartacus. Mă răsucesc. Fiecare fir de păr de pe corpul meu e ridicat. Când mingea pleacă din rachetă, din gura mea iese un sunet pur animalic. Știu că nu voi mai scoate niciodată un asemenea sunet, că nu voi mai lovi niciodată o minge de tenis atât de tare, sau atât de aproape de perfecțiune. Să lovești o minge absolut perfect – singura liniște. Când aterizează pe partea lui Becker de pe teren, sunetul încă iese din mine.

— AAAAGHHHHHHHHH.

Mingea zboară pe lângă Becker. Meci Agassi.

Becker se îndreaptă spre fileu. Lasă-l să stea acolo. Spectatorii sunt în picioare, mișcându-se în extaz. Îi privesc pe Brooke și pe Gil, și pe Perry, și pe Brad, mai ales pe Brad. Haide! Mă uit mai departe. Becker e încă la fileu. Nu-mi pasă. Îl las să stea acolo ca pe un Martor al lui Iehova în fața ușii. În sfârșit, *în sfârșit* îmi scot manșetele și merg la fileu și întind mâna undeva pe lângă el, fără să mă uit. Îmi scutură mâna, iar eu o smulg.

Un reporter TV aleargă pe teren și îmi pune câteva întrebări. Îi răspund fără să gândesc. Apoi privesc camera cu un zâmbet și spun:

— Pete! Vin!

Alerg în tunel, în sala de antrenament. Gil e acolo, îngrijorat. Știe ce preț trebuie să fi avut această victorie din punct de vedere fizic.

— Nu mă simt bine, Gil.

— Întinde-te, omule.

Capul îmi răsună. Sunt ud leoarcă. E zece noaptea și trebuie să joc finala în mai puțin de optsprezece ore. De acum până mâine trebuie să ies din această stare aproape psihotică, să ajung acasă, să iau o masă bună și caldă, să beau un galon de Gil Water până mă piș un rinichi și apoi să dorm un pic.

Gil mă duce cu mașina la locuința lui Brooke. Luăm cina, apoi eu stau o oră la duș. E unul dintre acele dușuri care te fac să te gândești că ar trebui să scrii un cec pentru câteva grupuri de protecție a mediului și poate să plantezi un copac. La două dimineața, mă întind lângă Brooke și mi se taie filmul.

DESCHID OCHII DUPĂ CINCI ORE, fără să am habar unde sunt. Mă ridic în șezut și scot un țipăt, o versiune redusă a strigătului meu final în fața lui Becker. Nu pot să mă mișc.

La început, cred că e o crampă stomacală. Apoi, îmi dau seama că e ceva mult mai serios. Mă rostogolesc din pat, pe mâini și pe genunchi. Știu ce este. Am mai avut așa ceva. Un cartilaj rupt între coaste. Cred că știu destul

de bine care lovitură l-a rupt. Dar trebuie să fie o ruptură deosebit de gravă, pentru că nu pot să-mi umplu cutia toracică. Abia pot să respir.

Îmi amintesc vag că e nevoie de trei săptămâni pentru vindecarea acestei accidentări. Dar eu am nouă ore până joc cu Pete. E șapte dimineața, meciul e la patru. O strig pe Brooke. Probabil a ieșit. Stau întins pe o parte și spun cu voce tare:

— Nu se poate. Te rog, nu se poate să se întâmple asta.

Închid ochii și mă rog să fiu în stare să intru pe teren. Chiar și această cerere pare ridicolă, pentru că nu pot sta în picioare. Oricât aș încerca, nu pot să mă ridic.

— Dumnezeule, te rog. Nu pot să nu apar la finala U. S. Open.

Mă târăsc la telefon și îl sun pe Gil.

— Gil, nu pot să stau pe picioare. La propriu.

— Vin imediat.

Când ajunge, stau în picioare, dar tot am probleme cu respirația. Îi spun ce cred că trebuie să fie și e de aceeași părere. Se uită la mine cât beau o ceașcă de cafea, apoi spune:

— E vremea. Trebuie să mergem.

Ne uităm la ceas și amândoi facem singurul lucru pe care îl putem face într-un asemenea moment – râdem.

Gil mă duce cu mașina la stadion. Pe terenul de antrenament, lovesc o minge și coastele mă strâng. Mai lovesc una. Țip de durere. Lovesc o a treia. Tot doare, dar parcă mai merge. Pot să respir.

— Cum te simți?

— Mai bine. Sunt cam la treizeci și opt la sută.

Ne uităm unul la celălalt. Poate că o să fie de ajuns.

Dar Pete e la sută la sută. Vine pregătit, gata să primească o doză din ce a văzut că i-am dat lui Becker. Pierd primul set, 6-4. Pierd al doilea set, 6-3.

Totuși, câștig al treilea set. Învăț cu ce pot să scap. Găsesc scurtături, compromisuri, uși lăturalnice. Văd câteva șanse de a transforma toată treaba într-un miracol. Însă nu le pot exploata. Pierd al patrulea set, 7-5.

Reporterii mă întreabă cum este să câștigi douăzeci și șase de meciuri la rând, să câștigi toată vara, doar ca să te prinzi în marea plasă care e Pete. Mă gândesc: „Voi cum credeți că este?" Spun:

— Vara viitoare o să pierd puțin. Am 26-1 și aș renunța la toate celelalte victorii pentru meciul acesta.

Pe drumul de întoarcere spre locuință, mă țin de coaste și mă uit pe geam, retrăiesc fiecare moment al Verii Răzbunării. Toată munca și furia, și victoriile, și antrenamentele, și speranța, și sudoarea, toate duc la același sentiment dezamăgitor. Nu contează cât de mult câștigi, dacă nu ești ultimul care câștigă, ești un pierzător. Iar eu pierd mereu în cele din urmă, pentru că mereu mai e și Pete. Ca întotdeauna, Pete.

Brooke conduce bine. Mă privește cu blândețe și se încruntă înțelegătoare, dar nu pare real, pentru că nu înțelege. Se așteaptă să mă simt mai bine, să treacă, lucrurile să redevină normale. Înfrângerea e anormală.

Brooke mi-a spus că are un ritual când pierd, un mod de a trece timpul până la reinstaurarea normalității. În timp ce sufăr în tăcere, își ia la rând dulapurile și scoate toate lucrurile pe care nu le-a purtat de mai multe luni. Împăturește puloverele și tricourile, reorganizează șosetele și ciorapii și încălțările în sertare și cutii. În seara în care pierd cu Pete, trag cu ochiul în dulapul lui Brooke.

Curat lună.

În scurta noastră relație, a avut mult timp de omorât.

18

CÂND JOC CU WILANDER ÎN CUPA DAVIS, îmi modific mișcările pentru a-mi proteja cartilajul costal rupt, dar când protejezi un lucru adesea vatămi altul. Lovesc ciudat cu forehandul și simt un mușchi din piept cum se întinde. Rămâne încălzit în timpul meciului, dar când mă trezesc a doua zi de dimineață nu pot să mă mișc.

Doctorii îmi prescriu o pauză de câteva săptămâni. Lui Brad îi vine să-și ia zilele.

— O pauză o să te coste locul unu.

Nici că-mi pasă. Pete e numărul unu, indiferent ce spune nu știu ce computer. Pete a câștigat două turnee de Mare Șlem anul acesta și a câștigat decisivul de la New York. În plus, mi se rupe în continuare de primul loc în clasament. Ar fi fost drăguț; nu era țelul meu. Sigur, nici să-l bat pe Pete nu era țelul meu, dar înfrângerea în fața lui m-a făcut să mă scufund într-o tristețe fără sfârșit.

Totdeauna mi-a fost greu să trec peste înfrângerile grele, dar această înfrângere în fața lui Pete e altfel. Este înfrângerea supremă, supra-înfrângerea, înfrângerea alfa și omega care le pune în umbră pe toate celelalte. Înfrângerile anterioare în fața lui Pete, înfrângerea în fața lui Courier, cea în fața lui Gómez – toate au fost floare la ureche pe lângă aceasta, pe care o simt ca pe o suliță

în inimă. În fiecare zi, această înfrângere pare nouă. În fiecare zi îmi spun să nu mă mai gândesc la ea, și în fiecare zi nu reușesc. Singura ușurare este gândul la retragere.

Brooke, între timp, lucrează non-stop. Cariera ei în actorie e în plin avânt. La sfatul lui Perry, a cumpărat o casă în Los Angeles și a căutat roluri în televiziune. Acum a dat lovitura, o mică apariție episodică într-un episod al sitcomului *Friends*.

— Este serialul numărul unu în lume, spune ea. Numărul unu!

Tresar. Iar formularea asta. Nu observă.

Producătorii *Friends* vor ca Brooke să joace rolul unei admiratoare obsedate. Mă înfior, gândindu-mă la coșmarul pe care l-a îndurat cu admiratorii obsedați și fanii prea entuziaști. Dar Brooke e de părere că experiența ei cu atât de mulți admiratori obsedați va fi o pregătire bună pentru acest rol. Spune că înțelege ce e în mintea unui admirator obsedat.

— În plus, Andre, e *Friends*. Serialul numărul unu de televiziune. Ar putea avea ca rezultat un rol permanent în serial. Și, în afară de faptul că *Friends* e numărul unu, episodul meu va fi difuzat imediat după Super Bowl – cincizeci de milioane de oameni îl vor vedea. Este U. S. Openul *meu*.

O analogie cu tenisul. Cel mai sigur mod de a mă înstrăina de dorința ei. Dar mă prefac că îmi place, spun ce se cuvine. Dacă tu ești fericită, spun, sunt și eu fericit. Mă crede. Sau se preface că mă crede. Ceea ce adesea pare același lucru.

Cădem de acord că Perry și cu mine vom merge cu ea la Hollywood și ne vom uita când turnează episodul. Vom fi în boxa ei, la fel cum ea a fost mereu într-a mea.

— O să fie distracție, nu? spune ea.

Nu, gândesc eu.

— Da, spun. Distracție.

Nu vreau să merg. Dar nici nu vreau să zac prin casă vorbind singur. Durere de piept, mândrie rănită – nici măcar eu nu vreau să rămân singur cu mine.

În zilele dinaintea înregistrării pentru *Friends*, ne baricadăm în casa lui Brooke din Los Angeles. Un alt actor vine în fiecare zi să o ajute să-și repete replicile. Îi privesc. Brooke e în priză, simte presiunea, se pregătește din greu, un proces cu care sunt familiarizat. Sunt mândru de ea. Îi spun că va fi o stea. Se întâmplă lucruri bune.

AJUNGEM LA STUDIO după-amiaza târziu. Un grup de actori ne întâmpină călduros. Sunt distribuția, presupun, „Prietenii", dar, din punctul meu de vedere, ar putea fi și șase actori șomeri din West Corvina. N-am văzut niciodată serialul. Brooke îi îmbrățișează, se înroșește, se bâlbâie, deși repetă deja de câteva zile cu ei. N-am văzut-o niciodată atât de fascinată. I-am prezentat-o pe Barbra Streisand și nu a reacționat așa.

Stau la câțiva pași în spatele lui Brooke, în umbră. Nu vreau să-i iau din lumina reflectoarelor și, în plus, nu mă simt sociabil. Dar actorii sunt fani ai tenisului și mă tot bagă în seamă. Mă întreabă de accidentare, mă felicită pentru anul reușit. Mie anul mi se pare oricum, numai reușit nu, dar le mulțumesc în cel mai politicos mod cu putință și mă retrag din nou.

Insistă. Mă întreabă de U. S. Open. De rivalitatea cu Pete. Cum e? Voi doi sunteți foarte tari pentru tenis.

Mda.

— Sunteți prieteni?

— Prieteni? Chiar mi-au pus întrebarea asta? Mă întreabă asta pentru că ei sunt „Prietenii"? Nu m-am gândit niciodată la asta, însă da, presupun că Pete și cu mine suntem prieteni.

Mă întorc către Perry după ajutor. Dar e ca Brooke, ciudat de fascinat. Chiar face un pic pe cunoscătorul. Vorbește despre lumea spectacolului cu actorii, aruncă nume, face pe omul care se pricepe.

Din fericire, Brooke e chemată la rulota ei. Perry și cu mine o urmăm și ne așezăm lângă ea în timp ce o echipă de oameni îi aranjează și îi piaptănă părul și altă echipă se ocupă de machiajul și garderoba ei. O privesc pe Brooke

privindu-se în oglindă. E atât de fericită, atât de hiper, ca o adolescentă care se aranjează pentru petrecerea de șaisprezece ani, iar eu mă simt atât de străin. Simt cum mă închid. Spun ce trebuie, zâmbesc și o încurajez, dar în interior simt cum se închide o valvă. Mă întreb dacă ce simt e la fel cu ce simte Brooke când sunt încordat înainte de un turneu sau când sufăr după o înfrângere la sfârșitul lui. Interesul meu simulat, răspunsurile prefabricate, lipsa mea fundamentală de interes – la aceste lucruri o reduc o jumătate din timp?

Mergem pe platou, un apartament mov cu mobilă de mâna a doua. Stăm în zonă, în timp ce bărbați masivi se mișcă de colo-colo cu luminile și regizorul discută cu scenariștii. Cineva spune bancuri, încercând să încingă publicul. Găsesc un loc pe rândul din față, lângă o ușă falsă pe care Brooke urmează să intre. Spectatorii murmură, echipa la fel. Așteptarea devine din ce în ce mai nerăbdătoare. Casc fără întrerupere. Mă simt ca Pete obligat să se uite la *Grease*. Mă întreb de ce am un asemenea respect pentru Broadway și așa un dispreț pentru asta.

Cineva strigă: „Liniște!" Altcineva strigă: „Acțiune!" Brooke apare și bate la ușa falsă. Aceasta se deschide și Brooke rostește prima replică. Publicul râde și aclamă. Regizorul strigă: „Taie!" O femeie la câteva rânduri în spatele meu strigă:

— Te descurci excelent, Brooke!

Regizorul o laudă pe Brooke. Ea ascultă laudele, dând din cap. Mulțumesc, spune, dar se poate și mai bine. Vrea să repete scena, mai vrea o șansă. OK, spune regizorul.

În timp ce se fac pregătirile pentru următoarea dublă, Perry îi dă sfaturi lui Brooke. Habar n-are despre actorie, dar Brooke e atât de nesigură încât și-ar lua notițe de la oricine în momentul de față. Ascultă și dă din cap. Sunt chiar sub locul unde stau eu, iar el îi ține o prelegere, de parcă ar fi șeful Studioului Actorilor.

— La locuri, vă rog!

Brooke îi mulțumește lui Perry și aleargă la ușă.

— Liniște, toată lumea!
Brooke închide ochii.
— Acțiune!
Bate la ușa falsă, joacă scena exact la fel.
— Taie!
— Fantastic, îi spune regizorul lui Brooke.
Ea vine repede la mine și mă întreabă cum mi s-a părut. Bestial, îi spun, și nu mint. Așa a fost. Chiar dacă televiziunea mă plictisește, chiar dacă atmosfera și prefăcătoria mă dezgustă, îi respect munca grea. Îi admir devotamentul. Dă totul din ea. O sărut și îi spun că sunt mândru.
— Ai terminat?
— Nu, mai am o scenă.
— A.
Ne mutăm într-un decor diferit, un restaurant. Personajul admiratoarei obsedate jucat de Brooke e la o întâlnire cu obiectul afecțiunii lui, Joey. Stă la masă față în față cu actorul care îl joacă pe Joey. Altă așteptare fără sfârșit. Alte sfaturi de la Perry. În cele din urmă, regizorul strigă: „Acțiune!"
Actorul care îl joacă pe Joey pare un tip de treabă. Totuși, când începe scena, îmi dau seama că va trebui să-i dau una. Se pare că scenariul spune că Brooke trebuie să-i ia mâna lui Joey și să o lingă. Dar ea merge mai departe, mâncându-i mâna ca pe un cornet de înghețată. „Taie!" Excelent, spune regizorul. Dar hai să mai încercăm o dată. Brooke râde. Joey râde – își șterge mâna de un șervețel. Mă holbez, cu ochii mari. Brooke n-a spus nimic despre linsul mâinii. Știa care va fi reacția mea.
Asta nu e viața mea, nu poate fi viața mea. Nu sunt aici cu adevărat, nu stau cu adevărat alături de două sute de oameni privind-o pe prietena mea cum linge mâna altui bărbat.
Mă uit în sus, direct la lumini.
O vor face din nou.
— Liniște, vă rog!
Acțiune!

Brooke ia mâna lui Joey și o bagă în gură, până la încheietură. De data asta dă ochii peste cap și își plimbă limba.

Sar din scaun, o iau la fugă pe scări în jos, ies pe o ușă laterală. E întuneric. Când s-a întunecat așa repede? Chiar în fața ușii e Lincolnul meu închiriat. În urma mea vin Perry și Brooke. Perry e nedumerit. Brooke e furioasă. Mă ia de braț și întreabă:

— Unde te duci? Nu poți să pleci!

Perry spune:

— Ce e? Ce s-a întâmplat?

— Știți. Știți amândoi.

Brooke mă imploră să rămân. Perry la fel. Le spun că nici nu se pune problema, nu vreau s-o văd cum linge mâna acelui bărbat.

— Nu face asta, spune Brooke.

Eu? *Eu?* Eu nu fac nimic. Duceți-vă înapoi și distrați-vă. Baftă. Mai ia o mână. Eu am șters-o.

CONDUC REPEDE PE AUTOSTRADĂ, intru și ies din trafic. Nu știu exact unde merg, doar că nu mă întorc la Brooke. Bag pula. Deodată îmi dau seama că merg spre Vegas și nu mă opresc până nu ajung și mă bucur că am luat această hotărâre. Deschid motorul și trec cu zgomot de marginea orașului, intru în deșert, cu nimic între mine și patul meu decât o fâșie pustie și o dâră de stele.

Când radioul se oprește, încerc să-mi pun în ordine sentimentele. Am fost gelos, da, dar m-am simțit și dezrădăcinat, rupt de mine însumi. Ca și Brooke, jucam un rol, cel al Prietenului Fraier și am crezut că mă descurc. Dar când a început treaba cu linsul mâinii, n-am mai putut să-mi joc personajul. Sigur, am mai văzut-o pe Brooke sărutând bărbați pe scenă. Am avut și ocazia să mă întâlnesc cu un pervers care abia aștepta să-mi spună cum s-a frecat cu prietena mea într-un film când ea avea cincisprezece ani. Dar asta e altceva. Asta depășește măsura. Nu am pretenția că știu care este măsura, dar linsul mâinii o depășește cu siguranță.

Ajung la locuința de burlac la două dimineața. Condusul m-a obosit, mi-a mai domolit furia. Sunt în continuare furios, dar am și remușcări. O sun pe Brooke.

— Îmi pare rău. Pur și simplu – a trebuit să plec de acolo.

Spune că toată lumea a întrebat unde sunt. Spune că am umilit-o, că i-am pus în pericol marea lovitură. Spune că toată lumea i-a zis cât de bună a fost, dar ea nu s-a putut bucura o clipă de succes, pentru că singura persoană cu care voia să-l împartă plecase.

— M-ai distras foarte tare, spune, ridicând tonul. A trebuit să mi te scot din minte ca să mă pot concentra la replici, ceea ce a făcut lucrurile mai grele. Dacă eu ți-aș fi făcut așa ceva, la un meci, ai fi luat foc.

— N-am putut să mă uit la tine cum îl lingeai pe tipul ăla pe mână.

— Jucam un rol, Andre. *Jucam*. Ai uitat că sunt *actriță*, că din actorie îmi câștig pâinea, că totul e jucat? Prefăcătorie?

O, de-aș *putea* să uit.

Încep să mă justific, dar Brooke spune că nu o interesează. Închide.

Stau în mijlocul camerei de zi și simt cum se clatină podeaua. Iau pentru o clipă în calcul posibilitatea ca Vegas să fie lovit de un cutremur. Nu știu ce să fac, unde să stau. Mă duc la raftul pe care sunt trofeele mele din tenis și iau unul în mână. Îl arunc prin camera de zi, până în bucătărie. Se sparge în mai multe bucăți. Iau altul și îl izbesc de perete. Unul câte unul, fac asta cu toate trofeele mele. Cupa Davis? Trosc. U. S. Open? Trosc. Wimbledon? Trosc, trosc. Scot rachetele din geanta de tenis și încerc să sparg masa de cafea din sticlă, dar doar rachetele se rup. Ridic trofeele sparte și le izbesc din nou de pereți, apoi de alte lucruri din casă. Când nu mai am ce sparge din trofee, mă arunc pe canapeaua acoperită de tencuiala căzută din pereții scorojiți.

După câteva ore deschid ochii. Privesc pagubele de parcă altcineva ar fi responsabil – și așa este. A fost altcineva. Acel cineva care face jumătate din rahatul meu.

Sună telefonul. Brooke. Îmi cer din nou iertare, îi spun că mi-am spart trofeele. Tonul ei se înmoaie. E îngrijorată. Îi pare foarte rău că m-am supărat, că am fost gelos, că sufăr. Îi spun că o iubesc.

PESTE O LUNĂ sunt la Stuttgart pentru începutul sezonului pe terenuri acoperite. Dacă ar fi să fac o listă cu toate locurile din lume unde nu vreau să fiu, cu toate continentele și țările, orașele și metropolele, satele și cătunele și orășelele, Stuttgart ar fi în capul listei. Chiar dacă trăiesc o mie de ani, cred că la Stuttgart nu mi se poate întâmpla nimic bun. Nu am nimic cu Stuttgartul. Doar că nu vreau să fiu aici, acum, jucând tenis.

Cu toate acestea, iată-mă, iar meciul e important. Dacă îl câștig, îmi consolidez prima poziție, lucru pe care Brad și-l dorește cu ardoare. Joc cu MaliVai Washington, pe care îl cunosc bine. Am jucat cu el în toată perioada junioratului. Bun sportiv, acoperă terenul ca o prelată, mă face mereu să-l bat. Picioarele lui par a fi de bronz, deci nu pot să le atac. Nu pot să-l istovesc, ca pe un adversar tipic. Trebuie să-l depășesc mental. Și așa fac. Conduc cu un set, defilez, când, deodată, am impresia că am călcat într-o capcană de șoareci. Mă uit în jos. Mi-a căzut talpa pantofului. S-a cojit.

Nu mi-am adus cu mine o pereche suplimentară de pantofi de tenis.

Opresc meciul, le spun oficialilor că am nevoie de pantofi noi. Prin boxe se face un anunț într-o germană repezită și sacadată.

— Poate cineva să-i împrumute un pantof domnului Agassi? Mărimea patruzeci și patru și jumătate?

— Trebuie să fie Nike, adaug eu – din cauza contractului.

Un bărbat din înaltul tribunei se ridică și își flutură pantoful. Ar fi încântat, spune, să-mi împrumute *Schuh*-ul lui. Brad merge la standuri și îl ia. Deși omul poartă patruzeci și doi și jumătate, îmi îndes pantoful în picior, ca o Cenușăreasă retardată, și reiau jocul.

Asta e viața mea?

Nu poate fi viața mea.

Joc un meci pentru locul unu mondial cu un pantof împrumutat de la un străin din Stuttgart. Mă gândesc la tatăl meu care folosea mingi de tenis ca să ne repare pantofii când eram copii. Asta însă e mai jenant, mai ridicol. Sunt epuizat emoțional și mă întreb de ce nu mă opresc pur și simplu. De ce nu o șterg? De ce nu plec? Ce mă face să merg mai departe? Cum reușesc să lovesc mingile și să servesc și să câștig pe serviciul adversarului? Mental, plec de pe arenă. Merg la munte, închiriez o cabană de schi, îmi fac o omletă, stau cu picioarele în sus, trag în piept mirosul pădurii înzăpezite.

Îmi spun: „În cazul în care câștig meciul ăsta, mă retrag. Și dacă pierd meciul ăsta, mă retrag".

Pierd.

Nu mă retrag. În loc de asta, fac opusul: mă urc într-un avion spre Australia ca să joc într-un turneu de Mare Șlem. Australian Open 1996 începe în doar câteva zile, iar eu sunt campionul en titre. Nu sunt în dispoziție. Arăt bolnav. Am ochii injectați și fața suptă. Însoțitorul de zbor ar trebui să mă dea jos. Aproape că mă dau singur jos. La câteva minute după ce Brad și cu mine ne îmbarcăm, aproape că sar din scaun și o iau la fugă. Brad, văzându-mi expresia, mă apucă de braț.

— Haide, spune el. Relaxează-te. Nu se știe niciodată. Poate o să se întâmple ceva bun.

Înghit un somnifer și dau pe gât o votcă, iar când deschid ochii avionul este pe pistă, îndeptându-se spre poarta din Melbourne. Brad conduce spre hotelul nostru, Como. Capul meu plutește într-o ceață densă ca un piure. Un băiat de serviciu mă conduce la camera mea, care are pian și o scară în spirală cu trepte lucioase de lemn în mijloc. Apăs câteva clape pe pian, mă târăsc pe scări spre pat. Cad pe spate. Genunchiul meu se izbește de marginea ascuțită a unei balustrade și pielea se despică. E sânge peste tot.

Îl sun pe Gil. Ajunge în două minute. Spune că e patella, rotula. Urâtă tăietură, spune. Urâtă lovitură. Mă

bandajează, mă întinde pe canapea. Dimineața mă ține în casă. Nu mă lasă să mă antrenez. Trebuie să fim atenți cu rotula aia, spune el. Ar fi un miracol să reziste șapte meciuri.

Șchiopătând vizibil, joc primul tur cu un bandaj la genunchi și o ceață pe ochi. E clar pentru spectatori, ziariști sportivi, comentatori, că nu sunt jucătorul de acum un an. Pierd primul set și ratez și două servicii din al doilea. Voi fi primul campion en titre de la Roscoe Tanner încoace care pierde un meci din primul tur al unui șlem.

Joc cu Gastón Etlis din Argentina, cine-o mai fi și ăsta. Nici măcar nu arată ca un jucător de tenis. Arată ca un profesor de școală suplinitor. Are cârlionți transpirați și e nebărbierit, ceea ce îi dă o înfățișare sinistră. E un jucător de dublu, doar că joacă la simplu pentru că, printr-un miracol, s-a calificat. Pare surprins că e aici. Pe un tip ca ăsta, în mod normal îl bat de la vestiar cu o privire dură, dar acum are un set în fața mea și conduce în al doilea. Iisuse. Și el e cel care suferă. Dacă eu arăt chinuit, el pare a fi în panică. Arată de parcă ar avea un broscoi de patruzeci de kilograme în gât. Sper că are tupeul să mă scoată, să mă termine, pentru că acum mi-ar fi mai bine cu o înfrângere și o ieșire timpurie.

Dar Etlis se sufocă, îngheață, ia decizii șocant de proaste.

Încep să mă simt slăbit. M-am ras în cap azi-dimineață, total, la zero, pentru că am vrut să mă pedepsesc. De ce? Pentru că încă mă doare că i-am stricat lui Brooke apariția din *Friends*, pentru că mi-am spart toate trofeele, pentru că am venit la un turneu de Mare Șlem fără să mă pregătesc – și pentru că am pierdut în fața lui Pete la Fututul U. S. Open. Nu poți să-l păcălești pe omul din oglindă, spune mereu Gil, așa că o să-l fac pe acel om să plătească. Porecla mea în turneu e Pedepsitorul, din cauza felului în care-i alerg pe ceilalți încoace și încolo. Acum sunt decis să merg până în pânzele albe ca să-l pedepsesc pe cel mai dificil adversar al meu, pe mine însumi, arzându-i capul.

Misiune îndeplinită. Soarele australian îmi arde pielea. Mă cert, apoi mă iert, apoi apăs pe reset și reușesc să egalez în setul doi. Apoi câștig tiebreakul.

Mintea mea turuie. Ce altceva aș mai putea face cu viața mea? Să mă despart de Brooke? Să mă însor cu ea? Pierd al treilea set. Din nou Etlis nu poate suporta bunăstarea. Câștig al patrulea set, din nou la tiebreak. În al cincilea set, Etlis obosește, renunță. Nu sunt nici mândru, nici ușurat. Sunt jenat. Capul meu arată ca o bășică însângerată. *Pune-i o bășică pe creier.*

Mai târziu, reporterii mă întreabă dacă îmi fac griji pentru arsura de soare. Râd. Sincer, le spun, arsura e cea mai mică dintre grijile mele. Vreau să adaug: mental sunt deja prăjit. Dar nu o fac.

În sferturi, joc cu Courier. M-a bătut de șase ori la rând. Am avut lupte teribile, pe teren și în ziare. După ce m-a bătut la French Open în 1989, s-a plâns că mi se acordă atâta atenție. Spunea că se simte ca și cum ar fi mereu vioara a doua pe lângă mine.

— Pare să fie o problemă legată de nesiguranță, le spun reporterilor.

La care Courier a replicat:

— *Eu* sunt nesigur?

S-a ofticat și pentru înfățișarea și psihicul meu, mereu schimbătoare. Întrebat ce părere are despre noul Agassi, a spus odată:

— Vă referiți la noul Agassi, sau la *noul* nou Agassi?

Am lămurit lucrurile de atunci. I-am spus lui Courier că îl admir pentru succesele lui, că îl consider prieten, iar el a spus același lucru. Dar tot mai e o undă de tensiune între noi și probabil că va fi mereu, cel puțin până când unul dintre noi se va retrage, de vreme ce rivalitatea noastră ține din perioada pubertății, de la Nick.

Meciul începe târziu, amânat din cauza sferturilor la feminin. Ajungem pe teren puțin înainte de miezul nopții și jucăm nouă ghemuri, câștigând fiecare pe serviciul propriu. Deci așa o să fie. Apoi începe să plouă. Oficialii ar putea trage acoperișul, dar ar dura patruzeci de minute.

Ne întreabă dacă am prefera să revenim mâine. Amândoi spunem da.

Somnul mă ajută. Mă trezesc revigorat, cu dorința să-l bat pe Courier. Dar de partea cealaltă a fileului nu e Courier – e o copie palidă. Deși conduce cu 2-0 la seturi, pare nesigur, terminat. Recunosc înfățișarea. Am văzut-o de multe ori în oglindă. Mă arunc pe pradă. Câștig meciul, îl bat pe Courier pentru prima dată de ani de zile.

Când reporterii mă întreabă despre jocul lui Courier le spun:

— Nu e unde vrea să fie.

Vreau să spun:

— Se întâmplă des.

Victoria mă ajută să recâștig prima poziție. Încă o dată l-am detronat pe Pete, dar e doar un rapel al momentului când nu l-am bătut, când nu am putut să-l bat.

În semifinale, joc cu Chang. Știu că pot să câștig, dar știu și că voi pierde. Chiar vreau să pierd, trebuie să pierd, pentru că în finală așteaptă Becker. Ultimul lucru de care am nevoie acum e un nou război sfânt cu Becker. N-aș putea să suport. Nu m-ar ține, ceea ce înseamnă că aș pierde. Dacă trebuie să aleg între Becker și Chang, mai degrabă pierd în fața lui Chang. În plus, e mereu mai ușor din punct de vedere psihologic să pierzi în semifinală decât în finală.

Așa că azi o să pierd. Felicitări, Chang. Sper că tu și Mesia al tău veți fi foarte încântați.

Dar nu e ușor să pierzi intenționat. E aproape mai greu decât să câștigi. Trebuie să pierzi în așa fel încât publicul să nu-și dea seama și nici *tu* să nu-ți dai seama – pentru că, bineînțeles, nu ești pe deplin conștient că pierzi intenționat. Nu ești nici măcar pe jumătate conștient. Mintea cedează, dar corpul continuă să lupte. Memorie musculară. Nici măcar toată mintea nu pierde intenționat, ci o facțiune separatistă, un grup rebel. Deciziile proaste deliberate sunt luate într-un loc întunecat, mult sub suprafață. Nu faci acele lucruri mărunte pe care trebuie să le faci. Nu alergi câțiva pași

în plus, nu fandezi. Ești lent la pornire. Eziți să te întinzi sau să te apleci. Devii neîndemânatic, nu-ți folosești picioarele și șoldurile. Faci o greșeală din neglijență, în compensație pentru greșeala de la o lovitură spectaculoasă, apoi mai faci alte două greșeli și, încet dar sigur, o iei în jos. Nu gândești niciodată direct: „O să dau mingea asta în fileu". E mai complicat, mai subtil.

La conferința de presă de după meci, Brad le spune reporterilor:

— Astăzi, Andre s-a lovit de zid.

Adevărat, gândesc. Atât de adevărat. Dar nu-i spun lui Brad că m-am lovit de zid în fiecare zi. L-ar distruge să afle că astăzi mi-a plăcut zidul, că am sărutat zidul, că mă bucur că am pierdut, că îmi doresc mai mult să fiu în avionul de Los Angeles decât să mă pregătesc pentru o reîntâlnire cu vechiul nostru prieten B. B. Socrate. Aș prefera să fiu oriunde altundeva – chiar și la Hollywood, următoarea mea oprire. De vreme ce am pierdut, o să ajung acasă în timp util ca să urmăresc Super Bowl, urmat de episodul special de o oră din *Friends*, cu Brooke Shields.

19

PERRY MĂ PISEAZĂ ÎN FIECARE ZI, mă întreabă ce s-a întâmplat, ce e în neregulă. Nu știu. Mai bine zis, nu vreau să știu. Nu vreau să recunosc în fața lui Perry sau a mea că o înfrângere cu Pete poate avea un efect atât de stăruitor. De data asta nu vreau să mă așez cu Perry și să încerc să-mi desfășor straturile subconștientului. Am renunțat la a mă înțelege pe mine însumi. Nu mă interesează autoanaliza. În lupta lungă și perdantă cu mine însumi, mă dau bătut.

Merg la San Jose unde Pete mă anihilează. Categoric nu asta mi-a recomandat doctorul. Mă pierd cu firea de câteva ori în timpul meciului, îmi înjur racheta, țip la mine însumi. Pete e uimit. Arbitrul mă penalizează pentru că am înjurat.

O, ți-a plăcut asta? Ia de-aici.

Servesc o minge în copertină.

Merg la Indian Wells, pierd în fața lui Chang în sferturi. Nu suport să merg la conferința de presă de după meci. Mă sustrag, iau o amendă zdravănă. Merg la Monte Carlo. Pierd cu Alberto Costa din Spania în patruzeci și cinci de minute. Când ies de pe teren, aud fluierături, huiduieli. Ar putea la fel de bine să vină și din inima mea. Îmi vine să strig la mulțime: „De acord!"

Gil mă întreabă:

— Ce e?

Îi spun. Cât se poate de direct.

— De când am pierdut cu Pete la U. S. Open mi-am pierdut voința.

— Vreau să mă las, spun, dar nu știu cum – sau când.

La French Open 1996, nu sunt concentrat. Țip la mine însumi de la începutul până la sfârșitul meciului din primul tur. Sunt avertizat oficial. Țip mai tare. Sunt penalizat cu un punct. Sunt la un *futut nenorocit* de pas să zbor din turneu. Începe să plouă și, în timpul pauzei, stau în vestiar și mă uit în gol parcă hipnotizat. Când se reia jocul, îmi depășesc adversarul, Jacobo Díaz, pe care nu-l văd. E la fel de neclar și apos ca reflexiile din bălțile de ploaie de-a lungul marginilor terenului.

Victoria cu Díaz nu face decât să amâne inevitabilul. În turul următor pierd cu Chris Woodruff din Tennessee. Mereu îmi amintește de un cântăreț de country-western și joacă de parcă ar prefera să fie la un rodeo. E chiar mai slab pe zgură și pentru a compensa devine agresiv, mai ales cu reverul. Nu pot să fac față agresiunii lui. Fac șaizeci și trei de greșeli neforțate. Reacționează cu bucurie necenzurată și mă uit la el, invidios nu pe bucuria, ci pe entuziasmul lui.

Ziariștii sportivi mă acuză că m-am lăsat bătut, că nu am alergat după toate mingile. Niciodată nu înțeleg nimic. Când mă las bătut, spun că nu sunt destul de bun; când nu sunt destul de bun, spun că mă las bătut. Aproape le spun că nu m-am lăsat bătut, că mă chinuiesc pentru că nu sunt destul de bun. De fiecare dată când știu că nu merit să câștig, că sunt nevrednic să câștig, mă torturez. Ați putea să observați acest lucru.

Dar nu spun nimic. Încă o dată, plec de la stadion fără să stau la conferința de presă obligatorie. Încă o dată, plătesc bucuros amenda. Sunt bani cheltuiți cu folos.

BROOKE MĂ DUCE LA UN LOCAL din Manhattan unde holul e mai mic decât o cabină telefonică,

dar principala sală de mese e mare, călduroasă și galben-muștar. Campagnola – îmi place cum o spune, îmi place cum miroase, îmi place cum ne simțim amândoi când intrăm de pe stradă. Îmi place fotografia cu autograf a lui Sinatra de lângă garderobă.

— Acesta e locul meu preferat din New York, spune Brooke, deci devine și preferatul meu.

Stăm într-un colț și luăm o gustare ușoară în acel ceas crepuscular semiobscur dintre aglomerația prânzului și freamătul cinei. În mod obișnuit, nu servesc mâncare la ora asta, dar directorul spune că, în cazul nostru, face o excepție.

Campagnola devine repede o prelungire a bucătăriei noastre, apoi a întregii relații. Brooke și cu mine mergem acolo ca să ne reamintim de ce ne e bine împreună. Mergem acolo la ocazii speciale și mergem acolo pentru a face zilele banale ale săptămânii să pară ocazii speciale. Mergem acolo atât de des și chiar în mod automat după fiecare meci de la U. S. Open, încât bucătarii și chelnerii încep să-și potrivească ceasurile după noi. Uneori, în setul al cincilea, mă trezesc gândindu-mă la gașca de la Campagnola, știu că stau cu un ochi la televizor în timp ce pregătesc mozzarella, roșiile și prosciutto. Știu, când arunc mingea, pe cale să servesc, că în curând voi sta la masa de pe colț și voi mânca creveți prăjiți în unt cu sos de vin alb și lămâie, plus o garnitură de colțunași atât de moi și de dulci încât ar trebui socotiți desert. Știu că atunci când Brooke și cu mine vom intra pe ușă, fie că am câștigat, fie că am pierdut, locul se va umple de aplauze.

Directorul de la Campagnola, Frankie, e mereu îmbrăcat la patru ace, strict, ca Gil. Costum italian, cravată cu flori, batistă de mătase. Ne întâmpină mereu cu un zâmbet știrb și o serie nouă de povestioare amuzante. E un al doilea tată pentru mine, spune Brooke când ne face cunoștință, iar aceste cuvinte sunt magice. Tată-surogat este un rol pentru care am cel mai mare respect, deci îl plac pe Frankie din prima. Apoi ne cumpără o sticlă de vin roșu, ne povestește despre celebritățile și șarlatanii, și bancherii,

și mafioții care-și petrec timpul în localul lui, o face pe Brooke să râdă până i se fac obrajii roz și acum îl plac din motive proprii.

Frank spune:

— John Gotti? Vreți să vă zic de Gotti? Stă mereu acolo, la masa din colț, cu fața spre încăpere. Dacă e să-l doboare cineva, vrea să-l vadă venind.

— Și eu vreau la fel, spun eu.

Frankie râde sinistru, apoi dă din cap.

— Știu, nu?

Frankie e cinstit, muncește din greu, e sincer, genul meu de om. Mă trezesc căutându-i chipul din clipa în care intrăm pe ușă. Mă simt mai bine, durerile și temerile mele dispar când Frankie deschide brațele și ne conduce la masa noastră. Uneori dă afară alți clienți și Brooke și cu mine ne prefacem că nu-i observăm când se încruntă și se plâng.

Principala calitate a lui Frank în ochii mei este felul în care vorbește despre copiii lui. Îi iubește, se mândrește cu ei și scoate când nu te aștepți fotografii cu ei. Dar, în mod clar, își face griji pentru viitorul lor. Trecându-și mâna peste fața obosită, într-o seară îmi spune că sunt abia în școala primară, dar el e deja neliniștit în privința liceului. Se plânge de costul ridicat al învățământului. Nu știe cum o să se descurce.

După câteva zile, vorbesc cu Perry și îl rog să pună deoparte o sumă din banii de la Nike pe numele lui Frankie. Când Brooke și cu mine trecem din nou pe la Campagnola, îi spun despre asta lui Frankie.

— Nu te poți atinge de bani timp de zece ani, îi spun, dar până atunci ar trebui să fie suficienți ca să ușureze semnificativ povara taxei de școlarizare.

Lui Frankie îi tremură bărbia.

— Andre, spune, nu-mi vine să cred că ai făcut așa ceva pentru mine.

Expresia de pe chipul lui e o uimire totală. Nu înțelesesem sensul și valoarea învățământului, greutățile și stresul pe care le produc celor mai mulți părinți și copii.

Nu m-am gândit niciodată la învățământ în felul ăsta. Școala a fost mereu un loc din care am reușit să scap, nu ceva pe care să-l prețuiești. Suma pe care am pus-o deoparte a fost un lucru pe care l-am făcut doar pentru că Frankie a vorbit în mod expres despre liceu și am vrut să-l ajut. Totuși, când am văzut ce a însemnat pentru el, eu am fost cel care a învățat.

Ajutorul dat lui Frankie îmi dă mai multă satisfacție și mă face să mă simt mai conectat și mai viu, și mai *eu însumi* decât orice altceva întâmplat în 1996. Îmi spun: „Ține minte asta. Ține-te de asta. E singura perfecțiune care există, perfecțiunea de a-i ajuta pe alții. Este singurul lucru pe care-l putem face care are valoare și înțeles durabile. Pentru asta suntem aici. Ca să ne facem unii pe alții să ne simțim în siguranță".

Și, în timp ce 1996 se apropie de sfârșit, siguranța pare un lucru deosebit de valoros. Brooke primește regulat scrisori de la admiratori obsedați care o amenință – și uneori pe mine – cu moartea și cu orori de nedescris. Scrisorile sunt amănunțite, hidoase, bolnave. Le predăm FBI-ului. Îl rugăm, de asemenea, pe Gil să lucreze cu agenții, să le urmărească progresele. De mai multe ori, când unei scrisori i se poate da de urmă, Gil acționează pe cont propriu. Ia un avion și îi face fanului o vizită. De obicei își face apariția dimineața devreme, aproape în zori, acasă la admirator sau la locul lui de muncă. Îi arată scrisoarea și îi spune foarte blând:

— Știu cine ești și unde stai. Uită-te atent la mine, pentru că, dacă îi mai deranjezi vreodată pe Brooke sau pe Andre, o să mă vezi din nou și nu vrei asta, pentru că atunci o să fiu *pornit*.

Cele mai înfricoșătoare scrisori nu sunt detectabile. Când trec dincolo de un prag macabru, când amenință că ceva se va întâmpla la o dată anume, Gil stă în fața locuinței lui Brooke în timp ce noi dormim. Și când spun că stă, vreau să spun *în picioare*. Pe verandă. Cu brațele încrucișate. Stă pe loc acolo, se uită în stânga, se uită în dreapta și stă așa toată noaptea.

Noapte de noapte.

Tensiunea, josnicia îi cer un tribut greu lui Gil. Își bate mereu capul că nu face destul, că se poate să fi ratat ceva, că va clipi sau se va uita în altă parte și vreun distrus se va furișa pe lângă el. Devine obsedat. Cade într-o depresie care aproape îl stoarce și cad și eu cu el, pentru că eu sunt cauza. Eu am adus chestia asta pe capul lui Gil. Am un sentiment profund de vinovăție și sunt asaltat de premoniții ale pierzaniei.

Încerc să mă conving singur să ies din această stare. Îmi spun că nu poți fi nefericit când ai bani la bancă și deții un avion propriu. Dar nu pot, mă simt apatic, disperat, captiv într-o viață pe care nu am ales-o, vânat de oameni pe care nu-i văd. Și nu pot discuta nimic din toate acestea cu Brooke, pentru că nu pot recunoaște asemenea slăbiciune. Să te simți deprimat după o înfrângere e una, dar să te simți deprimat fără motiv, de viață în general, e cu totul altceva. Nu pot să mă simt așa. Refuz să recunosc că mă simt așa.

Chiar dacă aș vrea să discut cu Brooke, nu comunicăm bine zilele astea. Nu avem aceeași frecvență. Nu suntem pe aceeași lungime de undă. De exemplu, când încerc să vorbesc cu ea despre Frankie, despre satisfacția de a-l ajuta, e rece în privința lui, indiferentă, ca și cum și-ar fi jucat rolul și acum ar fi vremea pentru el să iasă de pe scenă. Pare a exista un precedent, o schemă care se repetă cu mulți oameni și multe locuri pe care Brooke le aduce în viața mea. Muzee, galerii, celebrități, scriitori, spectacole, prieteni – adesea mă apropii mai mult de acestea decât ea. Chiar când încep să mă bucur de ceva, ea îl dă la o parte.

Mă face să mă întreb dacă ne potrivim. Nu cred. Și cu toate acestea nu pot da înapoi, nu pot sugera să facem o pauză, pentru că mă distanțez deja de tenis. Fără Brooke și fără tenis, n-o să am nimic. Mă tem de vid, de întuneric. Deci mă agăț de Brooke și ea se agață la rândul ei, și, deși agățarea pare iubire, e mai degrabă ca cea de pe tabloul din Luvru. Ne agățăm de viață.

Când Brooke și cu mine ne apropiem de a doua noastră aniversare, hotărăsc că ar trebui să ne oficializăm agățarea.

Doi ani reprezintă un punct de referință plin de sens în viața mea amoroasă. În toate relațiile mele anterioare, doi ani au însemnat momentul continuării sau al destrămării – și am ales de fiecare dată destrămarea. La fiecare doi ani mă plictisesc de fata cu care mă întâlnesc, sau ea se plictisește de mine, ca și cum în inima mea ar fi un cronometru. Am fost cu Wendi doi ani, apoi ea a declarat relația noastră deschisă, ceea ce a prefigurat sfârșitul. Înainte de Wendi, am fost cu o fată la Memphis exact doi ani și apoi am terminat-o. De ce viața mea amoroasă se desfășoară în cicluri de doi ani, nu știu. Nici măcar nu eram conștient de schemă până când nu mi-a arătat-o Perry.

Oricare ar fi motivul, sunt hotărât să mă schimb. La douăzeci și șase de ani cred că această schemă trebuie întreruptă, acum, sau o să ajung la treizeci și șase și o să privesc în urmă la o serie de relații de doi ani care n-au mers nicăieri. Dacă vreau să am o familie, dacă vreau să fiu fericit, trebuie să rup acest ciclu, ceea ce înseamnă să mă forțez să trec de borna de doi ani, să mă implic.

Sigur, tehnic nu au fost doi ani cu Brooke. Cu programele noastre agitate, cu jocurile mele și filmările ei, am petrecut de fapt doar câteva luni împreună. Încă încercăm să ne cunoaștem unul pe celălalt, încă învățăm. O parte din mine știe că nu ar trebui să forțez o hotărâre. O parte din mine pur și simplu nu vrea să mă căsătoresc în acest moment. Dar cui îi pasă ce vreau eu? De când ce vreau eu a fost un bun indiciu pentru ceea ce trebuie să fac? De câte ori mă înscriu într-un turneu, dorind să joc, doar ca să pierd în primele tururi? De câte ori intru cu reticență, simțindu-mă ca naiba, numai ca să câștig? Poate căsătoria – meciul suprem, turneul eliminatoriu la simplu suprem – este la fel.

În plus, toată lumea din jurul meu se căsătorește. Perry, Philly, J. P. De fapt, Philly și J. P. și-au cunoscut soțiile împreună, în aceeași seară. După Vara Răzbunării, acum e Iarna Însurătorii.

Îi cer lui Perry un sfat. Stăm de vorbă ore în șir la Vegas și la telefon. Înclină spre căsătorie. Brooke este aleasa, spune el. Cum o să găsești ceva mai bun decât

un supermodel care a studiat la Princeton? În fond, nu aveam cu toții fantezii cu ea acum mulți ani? Nu spusese el demult că va veni? Iar acum, iat-o – destinul. Care e problema? Îmi reamintește de *Tărâmul umbrelor*. C. S. Lewis nu e complet viu, nu crește până când nu se deschide spre iubire. Prin iubire creștem, spune filmul. Iar Lewis le reamintește elevilor săi: *Dumnezeu vrea ca noi să creștem.*

Perry spune că știe un bijutier excelent în Los Angeles. Același bijutier la care a fost și Perry când s-a logodit.

— Lasă deoparte întrebarea dacă să o ceri sau nu în căsătorie, spune el, și pentru un moment concentrează-te pe inel.

Știu ce fel de inel vrea Brooke – rotund, cu piatră – pentru că mi-a spus-o. Direct. Nu se sfiește niciodată să-și împărtășească părerile despre bijuterii, haine, mașini, pantofi. De fapt, cele mai animate discuții ale noastre sunt despre *obiecte*. Pe vremuri, vorbeam despre visurile noastre, copilăriile noastre, sentimentele noastre. Acum discutăm avizi despre cele mai bune canapele, cele mai bune combine audio, cei mai buni cheeseburgeri, și, deși asemenea discuții mi se par interesante, un aspect important al artei de a trăi, mă tem că Brooke și cu mine le acordăm prea multă atenție.

Îmi iau inima-n dinți, îi telefonez doamnei bijutier și îi spun că sunt în căutarea unui inel de logodnă. Cuvintele îmi ies cu anevoie din gură. Simt cum îmi bate inima. Mă întreb: „N-ar trebui ca acesta să fie un moment de bucurie – unul dintre momentele importante din viață?" Înainte să pot răspunde, doamna mă asaltează cu propriile ei întrebări. Dimensiunea? Numărul de carate? Culoarea? Limpezimea? Tot vorbește despre limpezime, mă întreabă de limpezime.

Mă gândesc: *Doamnă, ți-ai și găsit pe cine să întrebi de limpezime.*

Spun:

— Tot ce vreau e să fie rotund, cu piatră.

— Când aveți nevoie de el?

— Repede?

— Se face. Cred că am *exact* inelul care vă trebuie.

După câteva zile, inelul sosește prin poștă. E într-o cutie mare. Mă plimb cu el în buzunar două săptămâni. Cutia pare de plumb și periculoasă, așa cum mă simt și eu.

Brooke e plecată, lucrează la un film. Vorbim în fiecare seară la telefon și uneori țin telefonul într-o mână și pipăi inelul cu cealaltă. E în Caroline, unde e foarte frig, dar scenariul vorbește despre o vreme blândă, așa că regizorul o obligă pe ea și pe ceilalți actori să sugă cuburi de gheață. Astfel nu mai scot aburi pe gură.

Mai bine decât să lingă mâini.

Spune câteva replici pentru mine și râdem pentru că sună fals. Sună ca niște replici.

După ce închid telefonul merg să mă plimb cu mașina, cu aerul cald dat tare, iar luminile de pe Strip sclipesc ca niște diamante. Reiau în gând conversația și nu văd nicio diferență între replicile din scenariul ei și replicile pe care ni le-am spus între noi. Scot cutia cu inelul din buzunarul hainei și o deschid. Inelul prinde lumina și o oglindește. Îl pun pe bord.

Limpezime.

CÂND BROOKE TERMINĂ FILMUL, joc o serie de meciuri mizerabile care îi fac pe ziariștii sportivi să spună pe față, uneori cu bucurie, că sunt terminat. Trei turnee de Mare Șlem, spun ei. Mult mai mult decât credeam că o să câștige. Brooke spune că trebuie să plecăm. Departe. De data aceasta alegem Hawai. Iau inelul cu mine.

Stomacul mi se învârte când avionul coboară spre vulcani. Privesc palmierii, plaja înspumată, pădurile tropicale întunecate și mă gândesc: încă un paradis insular. De ce ne simțim mereu împinși să scăpăm în insule paradisiace? Parcă am avea Sindromul Lagunei Albastre. Mă gândesc cum ar fi să se înece motorul și avionul să se prăbușească în gura unui vulcan. Spre dezamăgirea mea, aterizăm în siguranță.

Am închiriat o vilă în stațiunea Mauna Lani. Două dormitoare, o bucătărie, o sufragerie, o piscină, un bucătar permanent. Plus o fâșie lungă de plajă albă doar pentru noi.

Ne petrecem zilele în jurul vilei, ne relaxăm la piscină. Brooke e adâncită într-o carte despre cum să fii singur și fericit la treizeci de ani. Își acoperă fața cu cartea, își linge degetul și întoarce paginile cu zgomot. Nu-mi trece prin minte că ar putea fi o aluzie către mine. Nimic nu-mi trece prin minte în afară de cererea în căsătorie pe care urmează să o fac.

— Andre, pari preocupat.

— Nu. Sunt aici.

— Totul în regulă?

„Te rog lasă-mă în pace, gândesc eu, încerc să mă hotărăsc când și unde să te cer în căsătorie."

Sunt ca un criminal, urzesc planuri, mă gândesc permanent la timp și loc. Doar că un criminal are un motiv.

Într-a treia seară, deși plănuim să luăm cina la vilă, propun să ne îmbrăcăm ca pentru o ocazie specială. Excelentă idee, spune Brooke. Iese din dormitor după o oră într-o rochie albă vaporoasă care îi ajunge până la glezne. Eu port o cămașă de in și pantaloni bej, costumul greșit, pentru că buzunarele pantalonilor sunt mici și cutia cu inelul nu încape în ele. Țin mâna peste buzunar ca să ascund umflătura.

Îmi întind mușchii de parcă m-aș pregăti pentru un meci. Îmi scutur picioarele, apoi propun să facem o plimbare. Da, spune Brooke, minunată idee. Ia o înghițitură de vin, zâmbește din obișnuință, fără să-și închipuie ce urmează. Mergem vreo zece minute până ajungem la acea parte de plajă unde nu se vede nicio urmă de civilizație. Întind gâtul ca să mă asigur că nu vine nimeni. Niciun turist. Niciun paparazzo. Plaja e goală. Mă gândesc la o replică din *Top Gun*. Am avut lovitura în mână, nu era niciun pericol, deci am dat-o.

Rămân cu câțiva pași în urma lui Brooke și pun un genunchi pe nisip. Se întoarce, privește în jos și toată

culoarea îi dispare de pe față în timp ce culorile apusului devin mai vii.

— Brooke Christa Shields?

Mi-a spus de multe ori în timpul discuțiilor că bărbatul care o va cere în căsătorie ar face bine să-i folosească numele întreg din acte, Brooke Christa Shields. N-am știut niciodată de ce, nici nu m-am gândit să întreb, dar acum îmi vine în minte.

Repet:

— Brooke Christa Shields?

Își pune mâna pe frunte.

— Stai, spune. Ce? Tocmai... Așteaptă. Nu sunt pregătită.

Înseamnă că suntem doi.

Îi dau lacrimile când scot cutia cu inelul din buzunar și o deschid, și scot inelul, și i-l pun pe deget.

— Brooke Christa Shields? Vrei să...

Mă ajută să mă ridic. O sărut și mă gândesc: „Ar fi trebuit să mă gândesc mai bine. Aceasta este persoana cu care Andre Kirk Agassi urmează să petreacă următorii nouăzeci de ani?“

— Da, spune ea. Da, da, da.

Așteaptă, gândesc eu. Așteaptă, așteaptă, așteaptă.

SPUNE CĂ VREA să reluăm.

După o zi, îmi spune că a fost atât de surprinsă pe plajă încât nu m-a putut auzi. Vrea să-i repet cererea în căsătorie, cuvânt cu cuvânt.

— Trebuie s-o spui din nou, pentru că nu-mi vine să cred că ai spus-o.

— Nici mie.

Începe să facă planuri de nuntă încă din timpul sejurului pe insulă. Iar când ne întoarcem la Los Angeles, revin la finalul neplanificat, lipsit de fast al carierei mele în tenis. Trec meteoric de la un turneu la altul. Pierd în primele tururi și de aceea stau mult acasă, ceea ce îi face plăcere lui Brooke. Sunt apatic, indiferent și am tot timpul să vorbesc despre torturi de nuntă și invitații.

Zburăm în Anglia pentru Wimbledon 1996. Chiar înainte de începutul turneului, Brooke insistă să luăm o gustare la hotelul Dorchester. Încerc să o fac să se răzgândească, dar insistă. Suntem înconjurați de cupluri mai în vârstă, în costume cu picățele și papioane și panglici. Jumătate par să doarmă. Mâncăm sendvișuri micuțe fără coajă, înghițim farfurii întregi cu salată de ou și biscuiți cu gem și unt – numai lucruri create special pentru a înfunda arterele, fără a fi în același timp gustoase. Mâncarea mă face morocănos și decorul mi se pare ridicol, ca un ceai pentru copiii dintr-o creșă. Dar tocmai când vreau să propun să cerem nota, observ că Brooke e în extaz. Se simte extraordinar. Mai vrea niște gem.

În primul tur, joc cu Doug Flach, clasat al 281-lea, mult mai sus decât valoarea lui, deși nu ți-ai da seama de asta privindu-l împotriva mea. Joacă de parcă ar fi Rod Laver, iar eu joc ca Ralph Nader. Suntem pe Terenul Cimitir. De acum ai crede că propriul meu mormânt e aici. Pierd cât de repede pot și mă întorc cu Brooke la Los Angeles, pentru a purta alte conversații profunde despre dantele Battenburg și corturi căptușite cu șifon.

Vara se apropie și un singur eveniment mă interesează și mă inspiră. Și nu e nunta mea. Sunt Jocurile Olimpice de la Atlanta. Nu știu de ce. Poate pentru că sunt ceva nou. Poate pentru că sunt ceva care nu are nicio legătură cu mine. Voi juca pentru țara mea, pentru o echipă cu 300 de milioane de membri. Voi închide un cerc. Tatăl meu a fost olimpic, acum eu.

Pun la cale un regim cu Gil, un regim olimpic și îmi dau toată silința la ședințele noastre de pregătire. Petrec două ore cu Gil în fiecare dimineață, apoi mă antrenez două ore cu Brad, apoi alerg de sus în jos pe Gil Hill în partea cea mai călduroasă a zilei. Îmi doresc căldura. Îmi doresc durerea.

La începutul Jocurilor, ziariștii sportivi mă desființează pentru că am sărit peste ceremonia de deschidere. Și Perry mă desființează. Dar n-am venit la

Atlanta pentru ceremonia de deschidere, am venit aici pentru aur și trebuie să-mi drămuiesc toată concentrarea pe care o am zilele acestea. Meciurile au loc la Stone Mountain, la o oră de mers cu mașina de la centrul unde a avut loc ceremonia de deschidere. Să stau în căldura și umiditatea din Georgia, la costum și cravată, să aștept ore în șir ca să mă plimb pe pistă, apoi să plec la Stone Mountain și să dau totul din mine? Nu. Nu pot. Mi-ar plăcea să experimentez fastul, să savurez spectacolul Olimpiadei, dar nu înainte de primul meu meci. Asta, îmi spun, înseamnă concentrare. Asta înseamnă să pui substanță peste imagine.

După un somn bun, câștig primul tur împotriva lui Jonas Björkman din Suedia. În turul doi, trec în viteză de Karol Kucera din Slovacia. În turul trei, sunt pus la o încercare mai grea cu Andrea Gaudenzi din Italia. Are un joc bazat pe mușchi. Îi place schimbul de lovituri corp la corp și, dacă îl respecți prea mult, devine mai macho. Nu-i arăt niciun fel de respect. Dar mingea nu mă respectă pe mine. Fac tot felul de erori neprovocate. Până să-mi dau seama ce se întâmplă, mă conduce cu un set și un break. Mă uit la Brad. *Ce să fac?* Strigă:

— Nu mai rata!

O! Corect! Înțelept sfat! Nu mai ratez, nu mai încerc să câștig fiecare punct, pun din nou presiune pe Gaudenzi. E chiar foarte simplu și smulg o victorie urâtă, satisfăcătoare.

În sferturi, Ferreira aproape mă elimină. Are 5-4 în setul al treilea, servește pentru meci. Dar nu m-a bătut niciodată până acum și știu exact ce se întâmplă în corpul lui. Îmi vine în minte un lucru pe care mi-l spunea tatăl meu: dacă-i bagi o bucată de cărbune în fund, o să scoți un diamant. (Rotund, cu piatră.) Știu că sfincterul lui Ferreira se strânge și asta îmi dă încredere. Revin, break și câștig meciul.

În semifinale, îl întâlnesc pe Leander Paes din India. E ca un bob de fasole care zboară și sare, un snop de energie hiperchinetică, cu cele mai rapide mingi ale turneului.

Totuși, nu a învățat niciodată să lovească o minge de tenis. Lovește fără viteză, hăcuiește, ciopleşte, lobează – e Brad din Bombay. Apoi, în spatele tuturor prostiilor, zboară la fileu și acoperă atât de bine, încât pare să-i meargă totul. După o oră, ți se pare că nu a lovit nicio minge cum trebuie – și, cu toate acestea, te bate zdravăn. Pentru că sunt pregătit, am răbdare, stau liniștit și-l bat pe Paes cu 7-6, 6-3.

În finală, joc cu Sergi Bruguera din Spania. Meciul este amânat din cauza furtunilor și prognozele spun că nu vom putea reveni pe teren decât peste cinci ore. Deci înfulec un sendviș de pui picant de la Wendy's. Mâncare pentru confortul psihic. În ziua meciului, nu-mi bat capul cu caloriile și nutriția. Mă interesează să am energie și să mă simt plin. De aceea, din cauza nervilor, mi se întâmplă rar să-mi fie foame în ziua meciului, deci, de fiecare dată când am poftă de mâncare, încerc să profit. Îi dau stomacului orice îmi cere. Însă, când înghit ultima bucată de pui picant, norii se risipesc, furtuna dispare și vine căldura. Acum am un sendviș de pui picant pe maț, sunt treizeci și două de grade și aerul e dens ca o pâclă. Nu pot să mă mișc – și trebuie să joc pentru medalia de aur? Până aici cu mâncarea pentru confort; am o stare de disconfort gastric extrem.

Dar nu-mi pasă. Gil mă întreabă cum mă simt și-i spun: „Super! O să mă arunc după fiecare minge, o să-l fac pe tipul ăsta să alerge și, dacă i se pare că o să ia medalia asta în Spania, încă n-a văzut totul".

Gil rânjește cu toți dinții.

— Ăsta-i băiatul meu.

Este unul dintre rarele momente, spune Gil, când nu vede teamă în ochii mei în momentul în care intru pe teren.

De la primul serviciu, îl bubui pe Bruguera, îl alerg dintr-un colț într-altul, îl fac să acopere o suprafață imobiliară de dimensiunile Barcelonei. Fiecare punct e o lovitură în mijlocul lui. La mijlocul celui de-al doilea set, avem un schimb titanic de mingi. Câștigă punctul și

restabilește egalitatea la patruzeci. Îi ia atât de mult să se pregătească pentru următorul punct, că aș putea să mă cert cu arbitrul. Ar trebui să mă cert și Bruguera ar trebui să ia un avertisment. În loc de asta, folosesc momentul ca să merg până la copilul de mingi, să iau un prosop, să-l întreb în șoaptă pe Gil:

— Cum arată omul nostru?

Gil zâmbește. Aproape că râde, doar că Gil nu râde niciodată în timpul unei lupte.

Chiar dacă Bruguera a câștigat punctul, Gil vede, și văd și eu, că acest lucru îl va costa următoarele șase ghemuri.

Gil strigă:

— Ăsta e băiatul meu!

ÎN TIMP CE URC PE PODIUM, mă gândesc: „Cum o să fie? Am văzut chestia asta la televizor de atâtea ori, poate oare să se ridice la nivelul așteptărilor mele? Sau, ca atâtea alte lucruri, mă va dezamăgi?"

Mă uit la stânga și la dreapta. Paes, câștigătorul bronzului, e într-o parte. Bruguera, câștigătorul argintului, e în cealaltă. Platforma mea e cu un picior mai înaltă – una dintre rarele ocazii când sunt mai înalt decât adversarii mei. Dar m-aș simți de trei metri pe orice suprafață. Un bărbat îmi pune medalia de aur în jurul gâtului. Începe imnul. Simt cum îmi crește inima și nu are nimic de-a face cu tenisul sau cu mine și astfel îmi depășește toate așteptările.

Privesc peste mulțime și îi găsesc pe Gil, pe Brooke și pe Brad. Îl caut pe tatăl meu, dar se ascunde. Mi-a spus ieri-seară că am reușit să recâștig ceva ce i-a fost luat lui cu ani în urmă și, totuși, nu vrea să fie văzut, nu vrea să diminueze importanța acestui moment deosebit al meu. Nu înțelege că acest moment e special tocmai pentru că nu e al meu.

DUPĂ CÂTEVA ZILE, din motive pe care nu le pot înțelege, efectul Olimpiadei dispare. Sunt pe teren la Cincinnati și îmi ies din minți. Joc din nou pentru mine și

îmi distrug racheta într-o criză de furie. Cu toate acestea, câștig turneul, ceea ce pare derizoriu și nu face decât să-mi accentueze sentimentul că totul nu e decât o glumă.

Apoi, în august, la Campionatele RCA de la Indianapolis, în meciul din primul tur cu Daniel Nestor, un sârb din Canada, conduc detașat. Dar sunt excesiv de agasat că tocmai a câștigat pe serviciul meu. Nu pot să scap de furia subită. Mă uit la cer și mă gândesc cum ar fi să-mi iau zborul. Cum nu pot să-mi iau zborul, cel puțin această minge de tenis poate să-și ia zborul. Te eliberez, micuță minge. O trimit mult deasupra tribunelor și în afara stadionului.

Avertisment automat.

Arbitrul, Dana Laconto, spune la microfon:

— Încălcare a codului. Avertisment. Minge folosită necorespunzător.

— Să te fut, Dana.

Îl cheamă pe arbitrul principal. Îi spune arbitrului că Agassi a spus: „Să te fut, Dana".

Arbitrul principal se apropie și întreabă:

— Ai spus asta?

— Da.

— Meciul acesta s-a încheiat.

— Bine. Să te fut și pe tine.

Spectatorii încep să se revolte. Nu înțeleg ce se întâmplă, pentru că nu mă aud. Știu doar că au plătit ca să vadă un meci, iar acum este anulat. Huiduie, aruncă perne și sticle de apă pe teren. Mascota campionatelor RCA e un câine Spuds MacKenzie, care acum vine pe teren, ferindu-se de perne și sticle de apă. Ajunge la mijlocul fileului, își ridică piciorul și face pipi.

Sunt absolut de acord.

Iese din scenă elegant. Merg chiar în spatele lui, îmi feresc capul și îmi trag geanta de tenis. Publicul o ia razna, ca publicul dintr-un film cu gladiatori. Umple terenul cu gunoaie.

În vestiar, Brad spune:

— Ce?

— M-au descalificat.

— De ce?

Îi spun.

Clatină din cap.

Fiul lui de șapte ani, Zach, plânge pentru că oamenii sunt răi cu Unchiul Andre. Și pentru că Spuds MacKenzie a făcut pipi pe fileu. Îi trimit afară pe amândoi, apoi stau o oră în vestiar, cu capul plecat. Deci, iată-ne. Iarăși jos. Bun. Mă descurc. Aș putea chiar să mă simt bine aici. Punctul cel mai de jos poate fi foarte confortabil, pentru că cel puțin ai parte de odihnă. Știi că n-ai unde să pleci o vreme.

Dar până la punctul cel mai de jos mai e. Merg la U. S. Open 1996 și controversele apar din primul moment. Ceva legat de favoriți. Câțiva dintre jucători se plâng că am parte de tratament special, că am fost împins pe tablou pentru că oficialii turneului și CBS vor să ne vadă pe mine și pe Pete în finală. Muster spune că sunt o primadonă. De aceea îmi face o deosebită plăcere să-i dau un șut în cur ciufulitorului în sferturi, ținându-mi mai departe promisiunea că nu voi mai pierde niciodată în fața lui.

Ajung în semifinale împotriva lui Chang. Abia aștept să-i trag o bătaie după ce am pierdut cu el, acum câteva luni, la Indian Wells. N-ar trebui să fie o problemă. E la sfârșitul carierei, spune Brad. Și eu la fel, spune lumea. Dar eu am o medalie de aur. Aproape că-mi doresc să o pot purta în timpul meciului. Lui Chang însă nu-i pasă câtuși de puțin de medalia mea de aur. Servește șaisprezece ași, scapă de trei mingi de break, mă forțează să fac patruzeci și cinci de erori neprovocate. La șapte ani de când a câștigat ultimul șlem, Chang e atotputernic, omnipotent. S-a ridicat, iar eu am căzut.

În dimineața următoare, ziariștii sportivi mă fac praf. Am abandonat. M-am lăsat bătut. Nu mi-a păsat. Aproape că mi se pare că sunt furioși pe mine. Și știu de ce. Ca rezultat al înfrângerii mele, trebuie să-l mai suporte pe Chang încă o zi.

Nu mă uit la televizor la finala în care Pete îl bate pe Chang în două seturi. Dar citesc despre ea. Fiecare articol spune practic că Pete e cel mai bun jucător al generației sale.

SPRE SFÂRȘITUL ANULUI, merg la München, unde huiduielile sunt asurzitoare. Pierd în fața lui Mark Woodforde, pe care îl bătusem, 6-0, 6-0, cu doar doi ani înainte. Brad e siderat. Mă imploră să-i spun ce se întâmplă.

— Nu știu.

— Spune-mi, omule. Spune-mi.

— Ți-aș spune dacă aș putea.

Cădem de acord că trebuie să mă odihnesc, sărim peste Australian Open.

— Du-te acasă, îmi spune. Odihnește-te. Stai o vreme cu logodnica ta. O să te vindece de orice ai suferi.

20

BROOKE ȘI CU MINE CUMPĂRĂM O CASĂ în Pacific Palisades. Nu e casa pe care mi-o doream. Îmi căzuse cu tronc o casă mare și lăbărțată cu o cameră de familie și bucătărie. Dar ei i-a plăcut asta, așa că iată-ne într-o imitație de casă de țară franceză, cu mai multe niveluri, lipită de marginea unei stânci. Nu are scurgere și pare sterilă, casa ideală pentru un cuplu fără copii care intenționează să petreacă mult timp în camere separate.

Agentul imobiliar a turuit despre priveliștile splendide la orizont. În prim-plan e Sunset Boulevard. Noaptea văd hotelul Holiday Inn unde m-am cazat după prima noastră întâlnire. În multe seri privesc îndelung hotelul și mă întreb ce s-ar fi întâmplat dacă aș fi condus mai departe, dacă nu i-aș mai fi telefonat niciodată lui Brooke. Mă hotărăsc că priveliștea din noua noastră casă e mai bună când din cauza ceții și a fumului nu văd acel Holiday Inn.

La sfârșitul lui 1996, dăm o petrecere combinată de casă nouă și revelion, invităm gașca din Vegas și pe prietenii lui Brooke de la Hollywood. Ne sfătuim cu Gil în privința securității. După o nouă serie de scrisori înfricoșătoare, trebuie să ne păzim de intruși, deci Gil petrece mare parte a serii la intrarea pe alee, cercetându-i pe oamenii care vin. Apare McEnroe și glumesc cu el

despre cum a trecut de Gil. Stă pe terasă și discută despre tenis, subiectul care mă interesează cel mai puțin zilele acestea, așa că intru și ies. Îmi petrec seara preparând cocteiluri margarita, privindu-l pe J. P. cum dă în tobe cu o măturică de oțel gen Buddy Rich și stând în fața șemineului. Îl alimentez, pun lemne, privesc îndelung flăcările. Îmi spun că 1997 va fi mai bun decât 1996. Îmi făgăduiesc că 1997 va fi anul meu.

SUNT CU BROOKE LA GLOBUL DE AUR, când primesc un telefon de la Gil. Fiica lui de doisprezece ani, Kacey, a avut un accident. Se dădea cu sania într-o excursie cu biserica la Mt. Charleston, la o oră de Vegas spre nord, și a intrat direct într-un banc de zăpadă înghețată. Și-a rupt gâtul. O las pe Brooke acolo și zbor la Vegas, unde ajung la spital în frac. Îi găsesc pe Gil și pe Gaye pe coridor, arătând de parcă abia s-ar mai ține pe picioare. Ne îmbrățișăm și îmi spun că e rău, foarte rău. Kacey o să trebuiască operată. Medicii spun că e posibil să rămână paralizată.

Ne petrecem zilele la spital, vorbim cu medicii, încercăm s-o facem pe Kacey să se simtă bine. Gil trebuie să meargă acasă, să doarmă. Abia se ține pe picioare, dar nu vrea să plece, vrea să-și păzească fiica. Îmi vine o idee. Am o dubiță șmecheră pe care am cumpărat-o de la tatăl lui Perry. Are o antenă de satelit și un pat pliant. O parchez chiar în fața spitalului, în fața ușii principale și îi spun lui Gil: „Acum, când se termină orele de vizită, nu trebuie să te duci acasă, poți să te duci pur și simplu în parcare și să pui capul jos în spatele noii tale dube“. Și, de vreme ce e plin de parcometre în fața spitalului, am umplut suporturile de pahare ale dubei cu monede.

Gil îmi aruncă o privire ciudată și realizez că e prima dată când am făcut schimb de roluri. Pentru câteva zile, eu îi dau *lui* putere.

CÂND KACEY E EXTERNATĂ, după o săptămână, medicii spun că a scăpat. Operația ei a fost o reușită și va

fi pe picioare cât ai clipi. Totuși, vreau să merg cu ea acasă, să rămân prin Vegas și să văd cum se reface.

Gil nici nu vrea să audă. Știe că trebuie să fiu la San Jose.

Îi spun lui Gil că o să mă retrag din turneu.

— Nici nu se pune problema, spune el. Tot ce putem face acum e să așteptăm și să ne rugăm. O să-ți telefonez ca să te țin la curent. Du-te! Joacă!

Nu m-am certat niciodată cu Gil și nu vreau să încep acum. Fără tragere de inimă, mă duc la San Jose și joc pentru prima dată de trei luni încoace. Îl am în față pe Mark Knowles, unul dintre foștii mei colegi de cameră de la Academia Bollettieri. După o carieră solidă la dublu, încearcă să pătrundă în segmentul individual. E un sportiv excelent, dar n-ar trebui să am probleme cu el. Îi cunosc jocul mai bine decât îl cunoaște el însuși. Și cu toate acestea mă duce în al treilea set. Deși câștig, nu e o victorie ușoară, așa că-mi rămâne în minte. Îmi fac drum prin turneu, mergând parcă spre o ciocnire cu Pete, dar cedez în semifinale în fața lui Greg Rusedski din Canada. Mintea mea gonește spre Vegas, cu câteva ore înaintea trupului meu.

SUNT LA LOCUINȚA DE BURLAC și mă uit la televizor cu Slim, asistentul meu. Sunt într-o dispoziție sumbră. Kacey nu e bine și doctorii nu știu de ce. Gil e la limită. Între timp, se apropie nunta. Mereu mă gândesc să o amân sau să o anulez de tot, dar nu știu cum.

Slim e și el stresat. A fost împreună cu prietena lui de curând și prezervativul s-a rupt. Acum ei i-a întârziat ciclul. În timpul unei reclame se ridică în picioare și spune că nu e decât un singur lucru de făcut. Să ne facem praf.

Spune:

— Vrei să te faci praf cu mine?

— Praf?

— Da.

— Cu ce?

— Gack.

— Ce naiba e gack?
— Metamfetamină.
— De ce i se spune gack?
— Pentru că ăsta e sunetul pe care-l scoți când ești praf. Mintea îți merge așa de repede, că tot ce poți să spui e gack, gack, gack.
— Eu așa mă simt tot timpul. Care-i faza?
— Te face să te simți ca Superman, omule. Îți zic.
Ca și cum ar ieși din gura altcuiva, a cuiva care e chiar în spatele meu, aud aceste cuvinte: „Știi ce? La naiba! Da. Hai să ne facem praf!"
Slim pune un morman mic de praf pe masa de cafea. Îl taie, îl trage pe nas. Taie din nou. Trag și eu. Mă las pe spate pe canapea și mă gândesc la Rubiconul pe care tocmai l-am traversat. Am un moment de regret, urmat de o tristețe profundă. Apoi vine un val de euforie care mătură toate gândurile negative din capul meu, toate gândurile negative pe care le-am avut vreodată. E ca un cortizon injectat în subcortex. Niciodată nu m-am simțit mai viu, mai plin de speranțe – și, mai presus de toate, niciodată nu am simțit atâta energie. Sunt cuprins de un impuls, de o dorință disperată de a face curat. O iau prin casă și o curăț de sus până jos. Șterg praful de pe mobilă. Spăl cada. Fac paturile. Mătur pe jos. Când nu mai e nimic de curățat, spăl rufele. Toate rufele. Împăturesc toate puloverele și tricourile și sunt încă plin de energie. Nu vreau să mă așez. Dacă aș avea tacâmuri de argint, le-aș lustrui. Dacă aș avea pantofi de piele, i-aș face. Dacă aș avea un vas plin de monezi, le-aș pune în ambalaje de hârtie. Îl caut peste tot pe Slim – e în garaj, își desface motorul de la mașină și îl reasamblează. Îi spun că acum aș putea face orice, orice, omule, orice, orice, *orice, în pula mea.* Aș putea să mă urc în mașină și să merg până la Palm Springs și să joc golf și apoi să mă întorc acasă, să gătesc prânzul și să merg să înot.
Nu dorm două zile. Când o fac în sfârșit, e somnul morților și al inocenților.

LA CÂTEVA SĂPTĂMÂNI, joc cu Scott Draper. Stângaci, talentat, e un jucător bun, dar l-am bătut zdravăn în trecut. N-ar trebui să am nicio problemă cu el și totuși mi-o trage. Ba chiar sunt așa de departe de a-l bate pe Draper încât mă întreb cinstit dacă eu am fost cel care l-a bătut data trecută. Cum se poate să fi fost cu atât mai bun acum așa de puțină vreme? Mă depășește în fiecare fază a jocului.

După aceea, reporterii mă întreabă dacă sunt bine. Nu au un ton acuzator sau răutăcios. Parcă sunt Perry și Brad. Chiar sunt îngrijorați, încearcă să-și dea seama ce e în neregulă.

Brooke nu e deloc îngrijorată. De acum pierd tot timpul și singura dată când nu pierd e când mă retrag dintr-un turneu, iar singurul ei comentariu e că se bucură să mă aibă mai mult prin preajmă. În plus, de vreme ce în general joc mai puțin, spune că nu am atâtea toane.

Uitarea ei se datorează în parte planurilor de nuntă, dar și regimului ei strict de pregătire premaritală. Lucrează cu Gil pentru a fi în formă pentru rochia albă. Aleargă, ridică greutăți, face exerciții, numără fiecare calorie. Pentru a se motiva în plus, lipește o fotografie de ușa de la frigider și împrejurul ei pune o ramă magnetică în formă de inimă. E o fotografie a femeii perfecte, spune ea. Femeia perfectă cu picioare perfecte – picioarele pe care și le dorește Brooke.

Uluit, mă uit la fotografie. Ating rama.

— Nu e?

— Ba da, spune Brooke. Steffi Graf.

JOC LA CUPA DAVIS ÎN APRILIE, în așteptarea unei scântei. Mă pregătesc din greu, mă antrenez din greu. Jucăm împotriva Olandei. Primul meu meci, la Newport Beach, e împotriva lui Sjeng Schalken. Are doi metri, dar servește ca unul de un metru șaptezeci. Totuși, lovește mingea curat și, ca și mine, e un răzbunător, unul care stă pe linia de fund și încearcă să-și îngroape adversarul. Știu ce mă așteaptă. Ziua e însorită, vântoasă și ciudată –

spectatorii olandezi poartă încălțări de lemn și flutură lalele. Îl bat pe Schalken în trei seturi istovitoare.

După două zile joc cu Jan Siemerink, zis și Gunoierul. E stângaci, cu un voleu excelent, ajunge repede la fileu și îl acoperă bine. Dar e singura parte a jocului său care nu e nesănătoasă într-un mod amuzant și fundamental. Fiecare forehand al lui Siemerink pare un rateu, fiecare rever o nereușită. Până și serviciul e ciudat, ca din praștie. Gunoi. Încep meciul încrezător, apoi îmi amintesc că lipsa lui de formă este o armă puternică. Modul prăpăstios în care lovește mingea te dezechilibrează permanent. Niciodată nu pari să te sincronizezi. După două ore sunt nedumerit, respir din greu și simt cum îmi plesnește capul de durere. Sunt și condus cu 2-0 la seturi. Totuși, fac cumva și câștig și ajung la un raport de 24-4 în meciurile de Cupa Davis, unul dintre cele mai bune rezultate făcute de un american. Ziariștii sportivi laudă această mică parte a jocului meu și se întreabă de ce nu pot să o transfer asupra restului jocului. Chiar dacă laudele lor sunt moderate, mă încălzesc. Mă fac să mă simt bine. Spun o mică mulțumire pentru Cupa Davis.

Pe de altă parte, Cupa Davis îmi dă peste cap programul la manichiură. Brooke mi-a cerut multe lucruri pentru nuntă, dar pretenția ei asupra căreia nu se poate negocia e să am unghiile perfecte. Îmi smulg pielițele, un tic nervos permanent, iar când îmi va pune verigheta pe deget, spune, vrea ca mâinile mele să arate cât mai bine. Chiar înainte de meciul cu Gunoierul și apoi și după meci, mă supun. Mă așez în scaunul manichiuristei, mă uit la femeie cum se ocupă de pielițele mele și îmi spun că mă simt la fel de dezechilibrat și de nedumerit ca în meciul împotriva Gunoierului.

Mă gândesc: „*Asta* e gunoiul".

CU PATRU ELICOPTERE pline de paparazzi învârtindu-se deasupra noastră, pe 19 aprilie 1997 Brooke și cu mine ne căsătorim. Ceremonia are loc

la Monterey, într-o biserică micuță în care e sufocant, ucigător de cald. Aș da orice pentru o adiere de aer proaspăt, dar ferestrele trebuie să rămână închise pentru a bloca zgomotul elicopterelor.

Căldura este unul dintre motivele pentru care asud în timpul ceremoniei. Însă motivul principal este că am trupul și nervii încordați. În timp ce preotul mormăie nestingherit, transpirația mi se scurge de pe frunte, de pe bărbie, de pe urechi. Toți se uită. Și ei transpiră, dar nu ca mine. Sacoul noului meu frac Dunhill e leoarcă. Până și pantofii scârțâie când merg. Au și flecuri, o altă pretenție a lui Brooke asupra căreia a fost imposibil de negociat. Are aproape un metru optzeci și nu vrea să plutească deasupra mea în fotografii, așa că poartă pantofi de bal de modă veche cu tocurile cele mai mici, iar mie mi se pare că port picioroange.

Înainte să ieșim din biserică, o mireasă falsă, o sosie a lui Brooke, ne-o ia înainte. Ca să-i ducă pe paparazzi pe o pistă falsă. Prima dată când am auzit de acest plan nu l-am băgat în seamă, am refuzat să-i acord vreo atenție. Acum, când o văd pe sosia lui Brooke cum pleacă, îmi vine un gând pe care niciun bărbat nu ar trebui să-l aibă în ziua nunții: aș vrea să plec și eu. Mi-aș dori să am un mire-surogat să-mi ia locul.

O trăsură trasă de cai așteaptă să ne ducă pe Brooke și pe mine la recepție, la un conac numit Stonepine. Dar până la trăsură mergem un pic cu mașina. Stau în mașină lângă Brooke și privesc în poală. Mă simt umilit de crizele mele isterice de transpirație. Brooke îmi spune că e în regulă. E foarte drăguță, dar nu e în regulă. Nimic nu e în regulă.

La recepție, intrăm într-un zid solid de zgomot. Văd un carusel învolburat de fețe – Philly, Gil, J. P., Brad, Slim, părinții mei. Sunt și oameni celebri pe care nu-i cunosc, pe care nu i-am văzut niciodată, dar pe care îi recunosc vag. Prieteni ai lui Brooke? Prieteni ai prietenilor? Unii dintre prietenii din *Friends*? Îl văd pe Perry, cavalerul meu de onoare și producătorul autoproclamat al nunții. Poartă

un set de căști tip Madonna pentru a fi permanent în legătură cu fotografii, florarii și furnizorii. E așa de prăjit, de încordat, încât mă face să fiu mai nervos, lucru pe care nu-l credeam posibil.

La sfârșitul serii, Brooke și cu mine urcăm clătinându-ne în apartamentul nupțial în care am aranjat să fie sute de lumânări. Prea multe lumânări – camera e un cuptor. E mai cald decât în biserică. Iar transpir. Începem să stingem lumânările și detectoarele de fum pornesc. Dezactivăm detectoarele de fum și deschidem geamurile. Până să se răcească încăperea, mergem jos și petrecem noaptea nunții mâncând spumă de ciocolată cu invitații de la petrecere.

În după-amiaza următoare, la un grătar pentru familie și prieteni, Brooke și cu mine ne facem o intrare grandioasă. Conform planului lui Brooke, purtăm pălării de cowboy și cămăși de bumbac și sosim pe cai. Pe al meu îl cheamă Sugar. Ochii lui triști, sticloși îmi amintesc de Peaches. Oamenii mă înconjoară, vorbesc cu mine, mă felicită, mă bat pe umăr, iar eu simt nevoia să fug. Petrec o bună parte a petrecerii cu nepotul meu, Skyler, fiul Ritei și al lui Pancho. Facem rost de un arc și o săgeată și tragem la țintă într-un stejar îndepărtat.

Când întind arcul, simt o durere bruscă la încheietura mâinii.

MĂ RETRAG DE LA FRENCH OPEN 1997. Dintre toate suprafețele, zgura e cea mai rea pentru o încheietură sensibilă. În niciun caz nu pot să rezist cinci seturi împotriva șobolanilor de pământ care au exersat și s-au antrenat pe zgură în timp ce eu făceam ședințe de manichiură și călăream pe Sugar.

Dar voi merge la Wimbledon. Vreau să merg. Brooke a prins un rol în Anglia, ceea ce înseamnă că mă poate însoți. Asta va fi bine, mă gândesc. O schimbare de loc. O călătorie, prima noastră călătorie ca soț și soție, altundeva decât pe o insulă.

Deși, dacă stai să te gândești, Anglia e o insulă.

În Londra, petrecem câteva seri fericite. Cină cu prietenii. O piesă de teatru experimentală. O plimbare de-a lungul Tamisei. Astrele sunt aliniate pentru un Wimbledon bun. Și apoi hotărăsc că mai degrabă m-aș arunca în Tamisa. Din senin, nu-mi mai vine să mă antrenez.

Le spun lui Brad și lui Gil că mă retrag din turneu. Am un blocaj.

Brad spune:

— Ce naiba-i aia blocaj?

— Am jucat acest joc din multe motive, spun eu, și se pare că niciunul dintre ele nu a fost vreodată al meu.

Cuvintele ies rostogolindu-se, fără să mă fi gândit înainte la ele, exact ca în acea seară cu Slim. Dar par foarte adevărate. Atât de adevărate că le scriu. Le repet în fața reporterilor. Și a oglinzilor.

După ce mă retrag din turneu rămân la Londra, așteptând-o pe Brooke să termine filmările. Ieșim într-o seară cu un grup de actori la un restaurant celebru în toată lumea pe care Brooke e nerăbdătoare să-l încerce. The Ivy. Brooke și actorii vorbesc între ei în timp ce eu mă retrag tăcut la un capăt al mesei și mănânc. De fapt înfulec. Comand cinci feluri și la desert îmi îndes trei budinci cu caramel în gură.

Încet, o actriță observă câtă mâncare dispare în capătul meu de masă. Mă privește îngrijorată.

Mă întreabă:

— Mereu mănânci atâta?

JOC LA D. C. și adversar îmi este Flach. Brad îmi spune să răzbun înfrângerea de anul trecut de la Wimbledon, dar nu-mi pasă câtuși de puțin de asta. Răzbunare? Iar? Iar o luăm de la capăt? Mă întristează și mă istovește că Brad este atât de orbit de Braditudinea lui, că poate să ignore în așa măsură ce simt. Cine se crede – Brooke?

Pierd cu Flach, bineînțeles, apoi îi spun lui Brad că mă opresc pe timpul verii.

Brad spune:

— Toată vara?

— Ne vedem la toamnă.

Brooke e la Los Angeles, dar eu îmi petrec cea mai mare timpului la Vegas. Slim e acolo și ne drogăm mult. E o schimbare bine-venită să am energie, să mă simt fericit, să înlătur blocajul. Îmi place să mă simt din nou inspirat, deși inspirația e provocată chimic. Stau treaz toată noaptea, câteva nopți la rând, savurând liniștea. Nimeni care să mă sune, nimeni să-mi trimită faxuri, nimeni care să mă bată la cap. Nimic altceva de făcut decât să dansez în jurul casei și să strâng rufele și să mă gândesc.

— Vreau să scap de gol, îi spun lui Slim.

— Da, spune el. Golul.

În afară de distracția de a mă face praf, îmi găsesc o satisfacție incontestabilă în a-mi face rău și a-mi scurta cariera. După decenii în care doar am cochetat cu masochismul, acum fac din el misiunea mea.

Dar consecințele fizice sunt groaznice. După două zile în care am fost drogat, în care nu am dormit, sunt ca un extraterestru. Am tupeul să mă întreb de ce mă simt atât de nasol. Sunt sportiv, corpul meu ar trebui să facă față. Slim se droghează tot timpul și pare să fie bine.

Apoi, deodată, Slim nu mai e bine. Devine de nerecunoscut și nu doar drogurile sunt de vină. Deja era agitat de perspectiva de a deveni tată; acum mă sună într-o seară de la spital și îmi spune:

— Gata.

— Ce.

— S-a născut copilul. Cu mai multe luni înainte de termen. Un băiat. Andre, are doar șapte sute douăzeci de grame. Doctorii spun că nu știu dacă o să trăiască.

Dau fuga la Sunrise Hospital, spitalul unde ne-am născut Slim și cu mine, la douăzeci și patru de ore distanță. Mă uit prin sticlă la ce îmi spun ei că e un copil, deși e doar cât palma mea. Doctorii ne spun lui Slim și mie că bebelușul e foarte bolnav. Trebuie să-i facă o injecție intravenoasă cu antibiotic.

În dimineața următoare, doctorii ne spun că antibioticul a dat pe afară. A picurat pe piciorul copilului, iar acum piciorul e ars. De asemenea, copilul nu respiră singur. Trebuie să-l pună la un aparat de respirat. E riscant. Doctorii își fac griji că plămânii bebelușului nu sunt suficient de dezvoltați pentru aparat, dar fără aparat moare.

Slim nu spune nimic.

— Faceți ce credeți că e mai bine, le spun doctorilor.

După cum se temuseră, la câteva ore unul dintre plămânii bebelușului cedează. Apoi celălalt. Acum doctorii spun că plămânii *chiar* nu pot face față aparatului de respirat, dar fără aparat bebelușul moare. Pur și simplu, nu știu ce să facă.

Mai e o ultimă speranță. Un dispozitiv care poate face treaba unui aparat de respirat fără să afecteze plămânii. Un aparat care scoate sângele din copil, îl oxigenează, apoi îl varsă la loc în copil. Dar cel mai apropiat aparat de acest fel e la Phoenix.

Aranjez să obținem un avion medical. O echipă de doctori și asistente îl deconectează pe bebeluș de la aparatul de respirat și îl duce pe asfalt ca pe un ou. Apoi Slim, prietena lui și cu mine luăm alt avion. O asistentă ne dă un număr la care să sunăm când aterizăm, pentru a afla dacă bebelușul a supraviețuit zborului.

Când roțile ating pista din Phoenix, trag aer în piept și formez numărul.

— A...?

— A rezistat. Dar acum trebuie să-l conectăm la aparat.

La spital stăm și stăm. Ceasul nu se mișcă. Slim fumează țigară de la țigară. Prietena lui plânge încetișor deasupra unei reviste. Plec pentru o clipă ca să-l sun pe Gil. Kacey nu face bine, spune. Are permanent dureri. Nu pare a fi Gil. Pare a fi Slim.

Mă întorc în sala de așteptare. Un doctor apare, își dă jos masca. Nu știu dacă fac față la alte vești proaste.

— Am reușit să-l conectăm la aparat, spune doctorul. Cam atât deocamdată. Vom vedea în următoarele șase luni.

Închiriez o casă lângă spital pentru Slim și prietena lui. Apoi iau avionul înapoi spre Los Angeles. Ar trebui să dorm în timpul zborului, dar în loc de asta mă holbez la spătarul scaunului din fața mea și mă gândesc la cât de fragil e totul. *Vom vedea în următoarele șase luni.* Căruia dintre noi nu i se aplică aceste cuvinte sumbre?

Acasă, în bucătăria noastră, îi spun lui Brooke întreaga poveste tristă, îngrozitoare, miraculoasă. E fascinată – dar intrigată?

Mă întreabă:

— Cum ai putut să te implici atât?

— Cum aș fi putut să nu mă implic?

DUPĂ CÂTEVA SĂPTĂMÂNI, Brad mă convinge să revin, scurt, ca să joc la Campionatul ATP din Cincinnati. Joc cu Gustavo Kuerten, un brazilian. Îi ia patruzeci și șase de minute să mă bată. A treia înfrângere la rând în primul tur. Gullickson anunță că mă dă afară din echipa de Cupa Davis. Sunt unul dintre cei mai buni jucători americani din toate timpurile, dar nu îi reproșez nimic. Cine ar putea să-i reproșeze?

La U. S. Open 1997 nu sunt printre favoriți, pentru prima dată în ultimii trei ani. Port un tricou de culoarea piersicii care se și epuizează la standul oficial. Uimitor. Oamenii încă vor să se îmbrace ca mine. Oamenii vor să arate ca mine. S-au uitat bine la mine în ultima vreme?

Ajung în șaisprezecimi și joc cu Rafter, care e în anul de afirmare. A ajuns în semifinale la French Open și e favoritul meu personal la câștigarea acestui turneu. Servește excelent și are un voleu foarte bun, amintește de Pete, dar totdeauna am socotit rivalitatea dintre mine și Rafter superioară din punct de vedere estetic, pentru că Rafter e mai constant. Pete poate să joace jalnic treizeci și opt de minute, apoi excelent un minut și să câștige setul, în timp ce Rafter joacă tot timpul bine. Are un metru nouăzeci, cu un centru gravitațional jos și poate schimba direcția ca o mașină sport. Este unul dintre cei mai greu de trecut tipi din turneu și e chiar mai greu să

nu-l placi. Respiră clasă când câștigă și când pierde, iar astăzi câștigă. Îmi strânge elegant mâna și îmi trimite un zâmbet în care este o urmă inconfundabilă de milă.

PESTE ZECE ZILE JOC LA STUTTGART. Ar trebui să stau liniștit, să mă odihnesc, să mă pregătesc, însă trebuie să merg în Carolina de Nord, într-un orășel numit Mount Pleasant, din cauza lui Brooke. S-a împrietenit cu David Strickland, un actor din noul ei serial televizat, *Suddenly Susan*, iar David merge în Carolina de Nord pentru a-și serba ziua cu familia. Brooke vrea să mergem și noi după el. Spune că ne-ar face bine să stăm la țară, să respirăm aer proaspăt, iar eu nu găsesc un motiv suficient de bun pentru a spune nu.

Mount Pleasant e un oraș sudic ciudat, dar nu văd niciun munte și nu e chiar așa plăcut. Casa Strickland e confortabilă, cu podele vechi de lemn și paturi moi și un miros cald, învăluitor de scorțișoară și plăcinte. Dar, în mod oarecum deplasat, se află pe un teren de golf, iar curtea din spate e doar la douăzeci de metri de una dintre găuri, așa că mereu văd pe cineva cu coada ochiului cum face o rundă. Stăpâna casei, Bunica Strickland, are pieptul generos, obrajii roșii, direct din Mayberry și stă mereu pe lângă cuptor, gătind ceva sau făcând o serie de paella. Nu e exact mâncare pentru sportivi, dar ca să fiu politicos lustruiesc farfuria și mai cer o porție.

Brooke pare să fie în rai și o parte din mine o înțelege. Casa e înconjurată de dealuri line și copaci străvechi, frunzele au nouă nuanțe diferite de portocaliu, iar ea îl iubește pe David. Au o legătură specială, un limbaj secret de glume ale lor și vorbe hazlii. Din când în când intră în pielea personajelor din serial, joacă o scenă, apoi râd până răgușesc. După aceea explică repede ce tocmai au făcut și au spus, încearcă să mă pună în temă ca să nu mă simt exclus. Dar mereu e prea puțin, prea târziu. Sunt a cincea roată la căruță și o știu.

Noaptea temperatura scade. Aerul rece are un miros de pin și de pământ care mă întristează. Stau pe veranda

din spatele casei, mă uit la stele, mă întreb ce se întâmplă cu mine, de ce acest decor nu are puterea să mă farmece. Mă gândesc la momentul de acum mulți ani, când Philly și cu mine am hotărât că mă voi lăsa. Când am primit acel telefon ca să vin să joc aici, în Carolina de Nord. Restul e istorie. Mereu și mereu mă întreb – și dacă?

Hotărăsc că trebuie să muncesc. Munca, la fel ca întotdeauna, e răspunsul. În fond, Stuttgart e la doar câteva zile. Ar fi drăguț să câștig. Îl sun pe Brad, iar el găsește un teren de tenis la o oră, o oră și ceva distanță. Scoate și un partener de antrenament, un tânăr amator care nu-și dorește nimic mai mult decât să joace cu mine în fiecare dimineață. Conduc prin ceața de dimineață, spre Munții Blue Ridge și îl întâlnesc pe amator. Îi mulțumesc pentru timpul acordat, dar el spune că plăcerea e de partea lui. Va fi o onoare pentru mine, domnule Agassi. Mă simt virtuos – îmi fac treaba, chiar și în acest loc îndepărtat – și apoi începem să jucăm. La această altitudine, mingea zboară în toate părțile, sfidând gravitația. E ca și cum ai juca în spațiu. Nu prea merită efortul.

Apoi tânărul profesionist își rupe umărul.

Îmi petrec următoarele două zile ale sejurului nostru sudic făcând paella și cugetând. Când mă plictisesc atât de tare, încât îmi vine să mă dau cu capul de un brad, ies pe terenul de golf și încerc să nimeresc gaura de lângă verandă.

În sfârșit, vine vremea să plec. O sărut pe Brooke de rămas-bun, o sărut pe Bunica Strickland de rămas-bun și observ că pun aceeași cantitate de pasiune în ambele săruturi. Zbor la Miami pentru a prinde legătura cu un avion direct spre Stuttgart. Când merg spre poartă, pe cine să văd dacă nu pe Pete. Ca întotdeauna, Pete. Arată de parcă în ultima lună nu ar fi făcut nimic altceva decât să se antreneze, iar când nu se antrena, stătea pe un pat într-o celulă goală, gândindu-se să mă bată. E odihnit, concentrat, netulburat de nimic. Mereu am crezut că deosebirile dintre mine și Pete au fost exagerate de

ziariștii sportivi. Părea prea convenabil, prea important pentru fani, pentru Nike și pentru joc ca Pete și cu mine să fim la poluri opuse, Yankees și Red Sox ai tenisului. Cel mai bun serviciu împotriva celui mai bun retur. Sfiosul din California împotriva impertinentului din Las Vegas. Totul părea mâncare de rahat. Sau, ca să folosesc cuvântul preferat al lui Pete, un nonsens. Dar, în acest moment, când facem conversație la poartă, prăpastia dintre noi pare cu adevărat înspăimântător de mare, ca prăpastia dintre bine și rău. I-am spus adesea lui Brad că tenisul joacă un rol prea important în viața lui Pete și unul prea mic într-a mea, dar Pete pare să fie cel echilibrat. Tenisul e slujba lui și o face cu brio și dedicație, în timp ce toate vorbele mele despre o viață în afara tenisului par a fi exact asta – vorbe. Doar un mod drăguț de a-mi justifica toate devierile. Pentru prima dată de când îl cunosc – inclusiv când m-a bătut de mi-a sunat apa în cap – îl invidiez pe Pete pentru placiditatea lui. Aș vrea să-i pot imita lipsa spectaculoasă de inspirație și ciudata lipsă a *nevoii* de inspirație.

PIERD CU MARTIN în primul tur de la Stuttgart. În timp ce plecăm de la stadion, Brad e într-o dispoziție în care nu l-am mai văzut niciodată. Mă privește cu uimire și tristețe și o milă ca a lui Rafter. După ce parcăm la hotel, mă roagă să urc la el în cameră.

Scotocește în minibar și scoate două sticle de bere. Nu se uită la etichete. Nu-i pasă că sunt nemțești. Când Brad bea bere germană fără să observe sau să se plângă, înseamnă că s-a întâmplat ceva.

E îmbrăcat în blugi și într-o bluză neagră pe gât. Arată sumbru, sever – și mai bătrân. L-am făcut să îmbătrânească.

— Andre, avem de luat o hotărâre importantă și o vom lua înainte de a pleca din cameră în seara aceasta.

— Care-i treaba, Brad?

— Nu mergem mai departe așa. Ești mai bun decât atât. Cel puțin erai mai bun. Ori trebuie să te lași – ori

să o iei de la capăt. Dar nu poți să te faci mai departe de râs așa.

— Ce?

— Lasă-mă să termin. Mai ai de jucat. Cel puțin cred că mai ai. Mai poți să câștigi. Se mai pot întâmpla lucruri bune. Dar ai nevoie de o revizie generală. Trebuie să te întorci la începuturi. Trebuie să te retragi din toate și să te regăsești. Și trebuie s-o faci de la zero.

Când Brad spune să mă retrag din turnee, știu că e ceva serios.

— Fii atent ce trebuie să faci, spune el. Trebuie să te pregătești cum nu te-ai mai pregătit de ani de zile. La greu. Trebuie să-ți pui corpul în ordine, să-ți pui mintea în ordine, apoi să o iei de jos. Mă refer la challengeri, la tipi care n-au visat vreodată să aibă șansa să te întâlnească, darămite să joace cu tine.

Se oprește. Ia o gură prelungă de bere. Nu spun nimic. Am ajuns la răscruce, asta a fost, și se pare că mergeam în această direcție de luni întregi. De ani. Mă uit pe geam la traficul din Stuttgart. Urăsc tenisul mai mult decât oricând – dar mă urăsc și mai mult pe mine. Îmi spun: „Și ce dacă urăști tenisul? Cui îi pasă? Toți acești oameni, milioanele care urăsc ce fac pentru a trăi, o fac totuși. Poate că asta e ideea, să faci ceea ce urăști și să o faci bucuros. Deci urăști tenisul. Urăște-l cât vrei, dar tot trebuie să-l respecți – și pe tine".

Spun:

— În regulă, Brad, nu sunt pregătit să o termin. Sunt sută la sută aici. Spune-mi ce să fac și o s-o fac.

21

SCHIMBARE.

E vremea să te schimbi, Andre. Nu poți continua așa. Schimbă, schimbă, schimbă – îmi spun acest cuvânt de mai multe ori pe zi, zilnic, în timp ce îmi ung felia de pâine cu unt, în timp ce mă spăl pe dinți, mai puțin ca pe un avertisment cât ca pe un cântec liniștitor. Departe de a mă deprima sau de a mă rușina, ideea că trebuie să mă schimb în întregime, de sus până jos, mă echilibrează din nou. De data aceasta, nu mai aud îndoiala corozivă în urma fiecărei decizii personale. Nu voi eșua de data asta, nu am cum, pentru că fie mă schimb acum, fie nu mă schimb niciodată. Ideea de a stagna, de a rămâne *acest Andre* pentru restul vieții, iată ce mi se pare cu adevărat deprimant și rușinos.

Și totuși. Cele mai bune intenții ale noastre sunt adesea zădărnicite de forțe exterioare – forțe pe care noi înșine le-am pus în mișcare cu mult înainte. Deciziile, în special cele proaste, își creează un fel de avânt propriu, iar avântul poate fi tare greu de oprit, după cum știe orice sportiv. Chiar când făgăduim să ne schimbăm, chiar când ne supărăm și ne pocăim de greșelile noastre, avântul trecutului continuă să ne ducă pe căi greșite. Avântul conduce lumea. Avântul spune: „Stai așa, mai ușor, încă

mai controlez lucrurile pe aici". Cum îi place unui prieten să spună, citând un vechi poem grecesc: „Zeii veșnici nu se răzgândesc repede".

La câteva săptămâni după Stuttgart, pe când sunt în aeroportul LaGuardia, primesc un telefon. E un bărbat cu voce aspră, vocea judecății și a osândirii. Vocea Autorității. Îmi spune că e un doctor care lucrează cu ATP. (Mă gândesc de la ce vin aceste inițiale: Asociația de Tenis Profesionist.) Aud pierzania în vocea lui, de parcă urmează să-mi spună că voi muri. Și apoi exact asta îmi spune.

El a fost cel care mi-a testat proba de urină de la un turneu recent.

— Este datoria mea, spune, să vă informez că ați fost depistat pozitiv la testul standard ATP pentru droguri. În proba de urină pe care ați pus-o la dispoziție au fost găsite urme de metamfetamină.

Cad pe un scaun din zona de bagaje. Am un rucsac pe care îl scot de pe umeri și cad pe jos.

— Domnule Agassi?

— Da. Sunt aici. Deci. Și acum?

— Păi, e o procedură. Va trebui să trimiteți o scrisoare către ATP în care vă recunoașteți vina sau pledați nevinovat.

— Aha.

— Știați de probabilitatea ca acest drog să fie în organismul dumneavoastră?

— Da. Da, știam.

— În cazul acesta, va trebui să explicați în scrisoare cum a ajuns drogul acolo.

— Și apoi?

— Scrisoarea dumneavoastră va fi analizată de o comisie.

— Și apoi?

— Dacă ați înghițit cu bună știință drogul – dacă, în acest caz, pledați vinovat – veți fi sancționat, bineînțeles.

— Cum?

Îmi amintește că tenisul are trei niveluri de încălcare a regulamentului privind drogurile.

— Drogurile pentru îmbunătățirea performanței, bineînțeles, ar fi nivelul 1, spune el, care ar duce la o suspendare de doi ani. Totuși, adaugă, metamfetamina este un caz clar de nivel 2. Drog recreațional.

Mă gândesc. Recreație. *Re-creație.*

Spun:

— Adică?

— Suspendare de trei luni.

— Ce fac după ce am scris scrisoarea?

— Am o adresă pentru dumneavoastră. Aveți pe ce să scrieți?

Pescuiesc în rucsac după o agendă. Îmi dă strada, orașul, codul poștal și le mâzgălesc pe toate, zăpăcit, fără nicio intenție de a scrie cu adevărat scrisoarea.

Doctorul mai spune câteva lucruri pe care nu le aud, apoi îi mulțumesc și închid. Mă năpustesc în afara aeroportului și opresc un taxi. În timp ce merg în Manhattan, privind prin geamul murdar, spun către ceafa taximetristului:

— Până aici cu schimbarea.

Mă duc direct la apartamentul lui Brooke. Din fericire, e la Los Angeles. N-aș putea niciodată să-mi ascund trăirile de ea. Ar trebui să-i spun totul și chiar acum nu aș putea face față. Cad pe pat și adorm pe loc. Când mă trezesc, după o oră, îmi dau seama că a fost doar un coșmar. Ce ușurare.

Îmi ia câteva minute să accept că, nu, telefonul a fost real. Doctorul a fost real. Metamfetamina, mult prea reală.

Numele meu, cariera mea, totul e acum în joc, la o masă de zaruri unde nu câștigă nimeni. Tot ce am realizat, tot ce am muncit ar putea în curând să nu mai însemne nimic. O parte a disconfortului meu legat de tenis a fost mereu un sentiment apăsător că e lipsit de sens. Acum sunt pe cale să învăț adevăratul sens al lipsei de sens.

Așa-mi trebuie.

Stau treaz până în zori, mă întreb ce să fac, cui să-i spun. Încerc să-mi imaginez cum va fi să fiu făcut de râs în public, nu din cauza hainelor sau a jocului, nu pentru

vreun slogan publicitar pe care cineva mi l-a agățat, ci pentru simpla mea prostie, doar a mea. Voi fi un paria. Voi fi o poveste moralizatoare.

Totuși, deși sufăr, în următoarele câteva zile nu intru în panică. Nu încă, nu chiar. Nu pot, pentru că alte probleme sâcâitoare apar din toate părțile. Oameni din jurul meu, oameni pe care îi iubesc, suferă.

Doctorii trebuie să o opereze pe Kacey la gât a doua oară. Prima operație a fost clar ratată. Aranjez să zboare la Los Angeles, pentru a avea parte de cel mai bun tratament, dar în perioada de recuperare postoperatorie este din nou imobilizată, stă pe spate într-un pat de spital și suferă cumplit. Incapabilă să-și miște capul, spune că o ard scalpul și pielea. De asemenea, în camera ei e o căldură de nedescris, iar ea e ca tatăl ei: nu suportă căldura. O sărut pe obraz și îi spun:

— Nu-ți face griji. Se rezolvă.

Mă uit la Gil. Se micșorează sub ochii mei.

Dau fuga la cel mai apropiat magazin și cumpăr cel mai mare și cel mai rău aparat de aer condiționat pe care-l au. Îl instalez cu Gil la fereastra lui Kacey. Când dau butonul la maximum pe rece și apăs butonul de pornire, Gil și cu mine batem palma, iar Kacey zâmbește când aerul rece îi dă la o parte bretonul de pe fața frumoasă și rotundă.

Apoi dau fuga la un magazin de jucării, la departamentul înot, și iau o saltea gonfiabilă mică, pentru bebeluși. Bag salteaua sub Kacey, îi pun capul pe mijloc, apoi o umflu până când îi ridică ușor și treptat capul, fără să modifice unghiul gâtului. O privire de ușurare pură, de recunoștință și de bucurie îi răsare pe față și în această privire, în această fetiță curajoasă, găsesc ceea ce căutam, piatra filozofală care reunește toate experiențele ultimilor ani, pe cele bune și pe cele rele. Durerea ei, zâmbetul ei optimist în fața durerii, rolul meu în ușurarea durerii ei – acesta, *acesta* este sensul tuturor lucrurilor. De câte ori trebuie să mi se arate? Pentru asta suntem aici. Pentru a lupta în ciuda durerii

și, când putem, pentru a le ușura durerea celorlalți. Atât de simplu. Atât de greu de văzut.

Mă întorc către Gil și el vede totul și pe obraji îi strălucesc lacrimi.

Mai târziu, în timp ce Kacey doarme, în timp ce Gil se preface că nu doarme într-un colț, stau așezat într-un scaun cu spătar lângă patul ei, cu o agendă în poală, și scriu o scrisoare către ATP. E o scrisoare plină de minciuni întrețesute cu mici părți adevărate.

Recunosc că drogurile erau în organismul meu – dar susțin că nu le-am luat niciodată în mod conștient. Spun că Slim, pe care între timp l-am concediat, e un cunoscut utilizator de droguri și că își pune adesea metamfetamină în sucuri – ceea ce e adevărat. Apoi ajung la minciuna centrală a scrisorii. Spun că de curând am băut din greșeală dintr-unul din sucurile condimentate ale lui Slim, înghițind involuntar drogurile. Spun că am simțit că m-am intoxicat, dar am crezut că drogurile vor dispărea repede din organism. Se pare că nu au făcut-o.

Cer înțelegere și îngăduință, și semnez în grabă: „Cu sinceritate".

Stau cu scrisoarea în poală și îi privesc fața lui Kacey. Mi-e rușine, bineînțeles. Am fost mereu o persoană care spune adevărul. Când mint, e aproape mereu fără să-mi dau seama, sau mă mint pe mine. Dar când mă gândesc la expresia de pe fața lui Kacey când va afla că Unchiul Andre e un utilizator de droguri, exilat din tenis timp de trei luni, și apoi înmulțesc această expresie cu milioane de fețe, nu știu ce altceva să fac decât să mint.

Îmi promit cel puțin că această minciună e ultima. Voi trimite scrisoarea, dar nu voi face nimic în plus. Îi voi lăsa pe avocații mei să se ocupe de restul. Nu voi merge în fața niciunei comisii și nu voi minți pe nimeni în față. Nu voi minți niciodată în public în legătură cu asta. De aici încolo, las totul în mâinile destinului și ale oamenilor în costum. Dacă pot s-o rezolve în particular, discret, bine. Dacă nu, o să mă descurc cu ce urmează.

Gil se trezește. Împăturesc scrisoarea și ies cu el pe hol.

În lumina fluorescentă, arată tras la față, palid. Arată – nu-mi vine să cred – *fragil*. Uitasem: în holurile spitalelor aflăm ce e viața. Îl îmbrățișez și îi spun că îl iubesc și că vom trece și peste asta.

Dă din cap, îmi mulțumește, mormăie ceva incoerent. Stăm tăcuți un timp nesfârșit. În ochii lui îi văd gândurile învârtindu-se în jurul prăpastiei. Apoi încearcă să-și distragă singur atenția. Are nevoie să vorbească despre ceva, despre orice în afară de teamă și îngrijorare. Mă întreabă cum îmi merge.

Îi spun că am hotărât să mă dedic din nou tenisului, să o iau de la ligile inferioare și să lucrez până ajung din nou unde am fost. Îi spun că cea care m-a inspirat, care mi-a arătat calea, este Kacey.

Gil spune că vrea să mă ajute.

— Nu, ai destule pe cap.

— Hei. Stai pe umerii mei, îți amintești? Întinde-te?

Nu-mi vine să cred că încă mai are credință: i-am dat atâtea motive să se îndoiască. Am douăzeci și șapte de ani, vârsta la care începe declinul jucătorilor de tenis, și vorbesc despre o a doua șansă și, cu toate acestea, Gil nu se încruntă, nu ridică sprânceana.

— Hai să-i dăm drumul, spune. Am pornit.

O LUĂM DE LA ÎNCEPUT, ca și cum aș fi un adolescent, ca și cum nu aș fi lucrat niciodată la forță, pentru că așa arăt. Sunt lent, gras, plăpând ca o pisicuță. N-am mai ridicat o ganteră de un an. Cel mai greu lucru pe care l-am ridicat e aparatul de aer condiționat al lui Kacey. Trebuie să-mi redescopăr corpul, să-i sporesc ușor și treptat forța.

Dar, pentru început, suntem în sala de forță a lui Gil. Stau așezat pe bancă, el e sprijinit de extensorul pentru picioare. Îi spun ce am făcut cu corpul meu. Drogurile. Îi spun despre suspendarea iminentă. Nu pot să-i cer să mă scoată din adânc dacă nu știe până unde am căzut. Arată la fel de afectat ca în camera de spital a fiicei sale. Pentru mine, Gil a semănat mereu cu acea statuie a lui Atlas,

dar acum arată de parcă ar avea într-adevăr pe umeri greutatea lumii, de parcă ar ridica greutatea problemelor a șase miliarde de oameni. Vocea i se îneacă.

Nu am fost niciodată mai dezgustat de mine.

Îi spun că am terminat-o cu drogurile, că n-o să mă mai ating niciodată de ele, dar asta e de la sine înțeles. Știe acest lucru la fel de bine ca mine. Își drege vocea, îmi mulțumește pentru sinceritate, apoi lasă toate acestea în urmă.

— Unde ai fost, spune, nu contează. De acum încolo ne ocupăm doar de încotro mergi.

— Încotro mergem, spun eu.

— Corect.

Face un plan. Schițează un regim potrivit. Și am terminat-o cu domnul Simpatic, spune el. Gata cu pauzele, gata cu fast food-urile, gata cu scurtăturile.

— Va trebui s-o lași mai moale chiar și cu băutura, îmi spune.

Mai presus de toate, îmi va face un program strict. Mâncare, pregătire, sală, joc, la ore fixe din zi.

Ca parte a noii mele vieți ascetice, îmi voi vedea mai puțin soția. Mă întreb dacă o să observe.

PETREC O LUNĂ APRIGĂ, dură cu Gil, la fel de dură ca mica noastră tabără de pregătire de la începutul lui 1995, și apoi merg la un challenger, treapta cea mai de jos a tenisului profesionist. Cecul pentru învingător este de 3 500 de dolari. Publicul e mai puțin numeros decât publicul de la un meci tipic de fotbal de liceu.

Locul de desfășurare e UNLV. Un teritoriu familiar pentru un asemenea moment nefamiliar. Pe când Gil și cu mine parcăm mașina, mă gândesc până unde am ajuns și până unde nu am ajuns. Acestea sunt aceleași terenuri pe care jucam când aveam șapte ani. Aici am venit în ziua în care Gil și-a lăsat slujba ca să vină să lucreze cu mine. Stăteam chiar acolo, în fața biroului său, sărind într-un picior pentru că eram atât de nerăbdător să pornesc pe drumul care ne stătea înainte.

Acum, la doar câțiva pași de acel loc, joc cu amatori și expirați.

Cu alte cuvinte, cu cei ca mine.

Un challenger este definiția lipsei de importanță, iar acest lucru nu e nicăieri mai evident decât în salonul jucătorilor. Masa dinainte de meci e hrană din avion: pui de cauciuc, legume obosite, sucuri răsuflate. Odată, demult, la turneele de Mare Șlem, mergeam dintr-o parte într-alta a unui bufet fără sfârșit și conversam cu bucătari cu bonete albe în timp ce-mi făceau omlete pufoase și paste de casă. S-au dus.

Neajunsurile nu se opresc aici. La un challenger sunt mai puțini copii de mingi. E normal, de vreme ce practic nu sunt mingi. Nu primești decât trei pe meci. De fiecare parte a terenului sunt alte terenuri unde alte meciuri au loc în același timp. Când arunci mingea ca să servești, îi vezi pe jucătorii din stânga și din dreapta. Îi auzi cum se ceartă. Nu le pasă dacă îți întrerup concentrarea. Îi doare-n cur de tine și de concentrarea ta. Din când în când, o minge vine țopăind prin dreptul picioarelor tale de pe alt teren și auzi: „Ajută-mă un pic!“ Trebuie să te oprești, orice ai face, și să arunci mingea înapoi. Acum *tu* ești copilul de mingi. Din nou.

Tot tu schimbi tabela de scor. Manual. În timpul pauzei, lovesc ușor micile numere de plastic, care par să facă parte dintr-un joc pentru copii. Spectatorii râd și strigă lucruri. Cum au căzut vitejii! *Imaginea e totul,* nu, prietene? Un oficial sus-pus spune că Andre Agassi jucând într-un challenger e ca și cum Bruce Springsteen ar cânta într-un bar obscur.

Și care ar fi problema dacă Springsteen ar cânta într-un bar obscur? Cred că ar fi mișto dacă Springsteen ar cânta din când în când într-un bar obscur.

Sunt pe locul 141 în lume, cel mai jos loc ocupat de când sunt adult, cel mai jos loc pe care am visat vreodată că aș putea fi. Ziariștii sportivi spun că sunt umilit. Le place la nebunie să o spună. Dar se înșală amarnic. Am fost umilit în camera de hotel cu Brad. Am fost umilit

când fumam metamfetamină cu Slim. Acum sunt doar bucuros să fiu aici.

Brad e de aceeași părere. Nu i se pare nimic înjositor la challenger. E din nou plin de energie, din nou dedicat și îl iubesc pentru asta. Abia așteaptă acest challenger, îmi dă indicații de parcă am fi la Wimbledon. Nu se îndoiește că e primul pas pe drumul ce mă va duce înapoi până pe primul loc. În mod inevitabil, îi pun imediat credința la încercare. Sunt o umbră a ceea ce eram. Picioarele și mâinile sunt poate pe calea cea bună, dar mintea e în continuare ieșită bine din formă. Ajung în finală, apoi mintea cedează. Tremur de la presiune, de la stranietate, de la ridicolul dinspre standuri și pierd.

Brad nu e descurajat.

— Va trebui să deprinzi din nou tehnica, spune. De pildă, selecția loviturilor. Trebuie să antrenezi din nou acel mușchi cu care un jucător de tenis hotărăște în focul luptei că această lovitură e cea corectă, iar cealaltă e greșită. Trebuie să-ți amintești că nu contează dacă trimiți cea mai bună lovitură din lume – îți amintești? Dacă e în momentul greșit, e lovitura greșită.

Fiecare lovitură e o bănuială învățată, iar eu nu mai sunt învățat. Sunt la fel de neexperimentat ca atunci când eram junior. Mi-a luat douăzeci și doi de ani să-mi descopăr talentul, să câștig primul șlem – și doar doi ani să-l pierd.

LA O SĂPTĂMÂNĂ DUPĂ VEGAS, joc la un challenger din Burbank. Locul desfășurării e un parc public. Terenul central are un copac mare într-o parte, care face o umbră de șase metri. Am jucat pe mii de terenuri de-a lungul carierei, iar acesta e cel mai jalnic dintre toate. În depărtare, aud copii bătând mingea și jucând rațele și vânătorii, mașini vuind, casetofoane răsunând.

Turneul are loc la sfârșitul de săptămână, de Ziua Recunoștinței și ajung în turul trei, care e în Ziua Recunoștinței. În loc să mănânc acasă curcan, asud într-un parc public din Burbank, clasat cu 120 de locuri

mai jos decât acum doi ani de Ziua Recunoștinței. Între timp, la Göteborg, Cupa Davis e în desfășurare. Chang și Sampras împotriva Suediei. E trist, dar corect că nu sunt acolo. Nu am ce căuta acolo. Aici e locul meu, sub copacul ridicol din marginea terenului. Dacă nu accept că sunt unde trebuie să fiu, n-o să mai am niciodată ce căuta *acolo*.

În timp ce mă încălzesc pentru meci, îmi dau seama că sunt la doar patru minute de studioul în care Brooke turnează *Suddenly Susan*, al cărui producător e acum Perry. Serialul a devenit un mare succes, iar Brooke e ocupată, lucrează douăsprezece ore pe zi. Totuși, e ciudat că nu apare să se uite la câteva mingi. Nici când ajung acasă nu mă întreabă de meci.

Pe de altă parte, nici eu n-o întreb de *Suddenly Susan*. Vorbim despre diverse lucruri. Vorbim despre nimicuri.

SINGURA DATĂ CÂND ÎNTRERUP PREGĂTIREA e ca să mă întâlnesc cu Perry pentru a pune bazele fundației mele caritabile. Despre asta vorbeam acum cincisprezece ani, doi adolescenți idealiști cu gurile pline de Chipwich. Voiam să atingem un nivel de la care să le putem da și altora, și în sfârșit am ajuns. Am negociat un acord pe termen lung cu Nike, care îmi va aduce zeci de milioane în următorul deceniu. Le-am cumpărat părinților mei o casă. Am avut grijă de toată lumea din echipa mea. Acum am posibilitatea financiară să gândesc mai departe, să-mi lărgesc viziunea, iar în 1997, deși am ajuns la punctul cel mai de jos, sau pentru că am ajuns la punctul cel mai de jos, sunt pregătit.

Principala mea grijă sunt copiii aflați în pericol. Adulții pot oricând să-ți ceară ajutorul, dar copii nu au voce, sunt neputincioși. Deci primul proiect întreprins de fundația mea e un adăpost pentru copiii abuzați și neglijați care au fost puși, pentru protecție, sub custodia instanțelor de judecată. Adăpostul include o vilă pentru copiii cu sănătatea fragilă și o școală temporară. Apoi lansăm un program pentru a îmbrăca trei mii de copii din oraș pe an.

Apoi o serie de burse la UNLV. Apoi un Club pentru Băieți și Fete. Fundația mea ia o clădire de 200 de metri pătrați care abia se mai ține și o transformă într-un loc public de 2 300 de metri pătrați cu un laborator cu calculatoare, o cantină, o bibliotecă și terenuri de tenis. Colin Powell vorbește la inaugurare.

Petrec multe ceasuri lipsite de griji la noul Club pentru Băieți și Fete, întâlnindu-mă cu copiii, ascultându-le poveștile. Îi duc pe terenul de tenis, îi învăț priza corectă, văd cum le scânteiază ochii, pentru că nu au mai ținut niciodată în mână o rachetă. Stau cu ei în sala calculatoarelor, unde cererea pentru internet e atât de mare încât stau la cozi lungi și își așteaptă cu răbdare rândul. Mă șochează, mă doare să văd cât de hotărâți sunt să învețe. Alteori stau pur și simplu în centrul de recreere de la Clubul pentru Băieți și Fete și joc ping-pong cu copiii. Nu intru niciodată în acest centru de recreere fără să mă gândesc la centrul de recreere de la Academia Bollettieri, unde am fost atât de speriat în prima seară, cu spatele la zid. Amintirea mă face să vreau să-i adopt pe toți copiii speriați pe care-i văd.

Într-o zi, în centrul de recreere, stau cu Stan, omul care se ocupă de Clubul pentru Băieți și Fete. Îl întreb:

— Ce altceva mai putem face? Cum să le schimbăm mai mult viețile?

Stan spune:

— Trebuie să găsești o cale să le ocupi mai mult din zi. Altfel, e un pas înainte, doi înapoi. Vrei cu adevărat să schimbi ceva? Vrei să ai un impact de durată? Ai nevoie de mai mult din ziua lor. De fapt, ai nevoie de *toată* ziua lor.

Așa că, în 1997, îmi pun iar mintea la contribuție cu Perry și ne vine ideea să adăugăm și învățământul la opera noastră. Apoi hotărâm să *facem* din învățământ opera noastră. Dar cum? Luăm repede în considerare ideea să deschidem o școală particulară, dar sunt prea multe obstacole birocratice și financiare. Din întâmplare văd la emisiunea *60 de minute* un reportaj despre școlile cu organizare autonomă și în acel moment mi se aprinde

becul. Școlile cu organizare autonomă sunt finanțate parțial de către stat, parțial din bani privați. Provocarea este strângerea banilor, dar avantajul e că deții controlul total. Cu o școală cu organizare autonomă putem face lucrurile cum vrem. Am fi liberi să construim ceva unic. Special. Și dacă merge, se poate întinde ca focul în pădure. Poate fi un model pentru școlile cu organizare autonomă din toată țara. Poate schimba învățământul așa cum îl cunoaștem azi.

Ironia mi se pare incredibilă. O ediție *60 de minute* l-a convins pe tatăl meu să mă trimită de acasă, să-mi frângă inima, iar acum o ediție *60 de minute* îmi arată drumul spre casă, îmi deseneaza harta cu care să găsesc sensul vieții, misiunea mea. Perry și cu mine hotărâm să construim cea mai bună școală cu organizare autonomă din America. Hotărâm să angajăm cei mai buni profesori, să-i plătim bine și să le încredințăm răspunderea notelor și rezultatelor la teste. Hotărâm să arătăm lumii ce se poate face când stabilești standarde extrem de ridicate și deschizi baierele pungii. Batem palma pentru asta.

Voi da milioane din banii mei pentru a lansa școala, dar va trebui să strângem multe alte milioane. Vom face un împrumut de 40 de milioane, apoi ne vom pune baza în faima mea, pe care o vom negocia pentru a plăti. În sfârșit, faima mea va avea un scop. Tuturor oamenilor celebri pe care i-am întâlnit la petreceri și prin Brooke le voi cere să-și investească timpul și talentul în școala mea, să-i viziteze pe copii și să determine o strângere de fonduri anuală, pe care o vom numi Marele Șlem pentru Copii.

PE CÂND PERRY ȘI CU MINE căutăm locuri pentru noua noastră școală, primesc un telefon de la Gary Muller, un sud-african care a jucat și a antrenat în circuit. Organizează un eveniment de tenis la Cape Town, pentru a strânge bani pentru Fundația Nelson Mandela. Mă întreabă dacă mi-ar plăcea să particip.

— Nu știm dacă va veni și Mandela, spune el.

— Dacă e cea mai mică șansă, mă bag.

Gary sună imediat înapoi.

— Vești bune, spune. O să-l întâlnești pe Om.

— Glumești.

— A confirmat. Vine la eveniment.

Strâng receptorul în mână. Îl admir pe Mandela de ani de zile. I-am urmărit lupta, arestarea, eliberarea miraculoasă și cariera politică uimitoare, cu sufletul la gură. Ideea să mă întâlnesc cu el în carne și oase, să vorbesc cu el, îmi dă amețeli.

Îi spun lui Brooke. De mult nu m-a mai văzut atât de fericit, deci e și ea fericită. Vrea să vină. Evenimentul are loc din întâmplare la câteva minute de zbor de locul unde a stat când a turnat filmul ei din Africa, în 1993, când am început să ne trimitem faxuri.

Se duce imediat să cumpere haine potrivite pentru safari.

J. P. îmi împărtășește admirația pentru Mandela, deci îl invit să ni se alăture în călătorie și să o aducă și pe soția lui, Joni, care ne place foarte mult, atât lui Brooke, cât și mie. Zburăm toți patru în America de Sud, după care luăm alt avion spre Johannesburg. Apoi o luăm ușor cu un avion micuț cu elice spre inima Africii.

O furtună ne obligă să facem o aterizare neplanificată. Ne adăpostim într-o colibă cu acoperișul de paie, în inima necunoscutului și peste sunetul tunetului auzim mii de animale care fug să se ascundă. Privind din colibă peste savana întinsă, cu norii de furtună ce se învârt la orizont, J. P. și cu mine suntem de acord că este unul dintre acele momente speciale. Amândoi citim memoriile lui Mandela, *Drumul lung spre libertate*, dar ne simțim ca personajele unui roman de Hemingway. Mă gândesc la ce a spus Mandela odată într-un interviu: „Oriunde ai fi în viață, mai ai de călătorit". Și mă gândesc la unul dintre citatele preferate ale lui Mandela, din poezia „Invictus", care i-a fost sprijin în momentele în care credea că se pusese capăt călătoriei lui: *Sunt stăpânul destinului meu: sunt căpitanul sufletului meu.*

În Africa de Sud într-un safari împreună cu Brooke, în anul 1997 înainte cu câteva zile de întâlnirea cu Nelson Mandela.

Credit foto: John Parenti

După ce trece furtuna, ne înghesuim în avionul cu elice și zburăm într-o arie amenajată. Petrecem trei zile în safari. În fiecare dimineață, înainte de ivirea zorilor, ne urcăm într-un Jeep. Mergem și mergem, apoi ne oprim dintr-odată. Stăm timp de douăzeci de minute în beznă, cu motorul mergând. La mijirea zorilor vedem că suntem la malul unei mari mlaștini acoperite de ceață, înconjurați de zeci de animale de toate felurile. Vedem sute de impala. Vedem cel puțin șaptezeci și cinci de zebre. Vedem cârduri de girafe cât niște blocuri de două etaje, dansând în jurul nostru și alunecând printre copaci, rozând din crengile cele mai înalte, cu un sunet ca al țelinei când e ronțăită. Simțim cum priveliștea ne vorbește: toate aceste animale, care își încep ziua într-o lume periculoasă, transmit o mare liniște și bunăvoință – voi de ce nu puteți?

Avem cu noi un șofer și un trăgător. Pe trăgător îl cheamă Johnson. Îl iubim pe Johnson. E Gil al nostru în varianta africană. Stă de pază. Știe că îl iubim și zâmbește

cu mândria țintașului iscusit. Cunoaște și împrejurimile mai bine decât orice impala. La un moment dat face cu mâna către copaci și o mie de maimuțe mici, care par că stau la rând, cad pe jos, ca frunzele toamnei.

Mergem în inima tufișurilor într-o dimineață când, deodată, Jeepul se smucește, schimbă direcția și o luăm brusc spre dreapta.

— Ce s-a întâmplat?

— Aproape am călcat un leu care dormea în mijlocul drumului.

Leul se ridică în șezut și se uită la noi cu o expresie care spune: „*M-ați trezit*". Capul acestuia e enorm. Ochii lui au culoarea de Gatorade cu lămâi galbene și verzi. Mirosul e de mosc, atât de primitiv încât ne dă amețeli.

— Are părul cum l-am avut și eu.

— Nu faceți niciun sunet, șoptește șoferul.

— Indiferent ce s-ar întâmpla, șoptește Johnson, nu vă ridicați în picioare.

— De ce?

Leul ne privește ca un mare animal de pradă.

— Acum îi e frică de noi. Dacă vă ridicați, o să vadă că suntem câțiva oameni mai mici.

— Corect.

După câteva minute, leul se retrage în tufișuri. Mergem mai departe.

Mai târziu, când ne întoarcem la tabăra noastră, mă aplec spre J. P. și îi șoptesc:

— Trebuie să-ți spun ceva.

— Dă-i drumul.

— Trec printr-o – cum să spun, printr-o perioadă mai grea. Încerc să las niște lucruri rele în urmă.

— Care-i problema?

— Nu pot să intru în detalii. Dar voiam să-mi cer scuze dacă par – altfel.

— Păi, acum că zici, pari altfel. Așa e. Dar ce se întâmplă?

— O să-ți spun când o să știu mai bine.

Râde.

Apoi își dă seama că nu glumesc. Mă întreabă:
— Ești bine?
— Nu știu. Sincer, nu știu.
Vreau să-i spun despre depresie, despre confuzie, despre perioada cu Slim, despre suspendarea iminentă de la ATP. Dar nu pot. Nu acum. Nu până când nu las toate acestea mai mult în urmă. În momentul de față sunt ca leul, încă la doar câțiva centimetri depărtare și amenințător. Nu vreau să-mi spun problemele cu voce tare, de teamă să nu le trezesc, să nu le fac să reapară. Vreau doar să-l avertizez pe J. P. de prezența lor.
Îi spun și că, dacă revin la tenis și dacă reușesc să trec peste această perioadă dură, dacă pot să revin, totul va fi altfel. Eu voi fi altfel. Dar chiar dacă nu pot, chiar dacă sunt terminat, chiar dacă pierd totul, tot voi fi altfel.
El spune:
— Terminat?
— Am vrut doar să știi.
E ca o mică spovedanie, o mărturie. J. P. mă privește cu tristețe. Mă strânge de braț și îmi spune, în multe cuvinte, că sunt căpitanul destinului meu.

MERGEM LA CAPE TOWN unde joc tenis cu o nerăbdare vizibilă, ca un copil care-și face micile treburi sâmbătă dimineața. Apoi, în sfârșit, sosește momentul. Mergem cu elicopterul la o reședință și Mandela însuși ne întâmpină pe pista de aterizare. E înconjurat de fotografi, demnitari, reporteri, asistenți – și plutește deasupra tuturor. Nu arată doar mai înalt decât mă așteptam, ci și mai puternic, mai sănătos. Arată ca un fost sportiv, ceea ce mă surprinde, ținând cont de anii de muncă grea și chinuri. Dar firește că e un fost sportiv, boxer în tinerețe – iar în închisoare, spune în memorii, s-a păstrat în formă alergând prin celulă și jucând din când în când tenis pe un teren improvizat, primitiv. Totuși, cu toată forța lui, are un zâmbet dulce, aproape angelic.
Îi spun lui J. P. că mi se pare ca un sfânt. Ca Gandhi, lipsit de orice fel de înverșunare. Ochii lui, deși bolnavi

din cauza anilor de muncă în lumina crudă a carierei de var a închisorii, sunt plini de înțelepciune. Ochii lui spun că a înțeles ceva, ceva esențial.

Mă fâstâcesc când mă privește cu acei ochi, îmi strânge mâna și îmi spune că îmi admiră jocul.

Îl urmăm într-o sală mare unde este servită o cină oficială. Brooke și cu mine stăm la masa lui Mandela. Brooke e în dreapta mea, Mandela în dreapta ei. În timpul mesei povestește. Am multe întrebări, dar nu îndrăznesc să-l întrerup. Vorbește despre Robben Island, unde a fost reținut optsprezece ani din cei douăzeci și șapte petrecuți în închisoare. Vorbește despre faptul că a câștigat de partea sa câțiva gardieni. Ca tratament special, uneori îl lăsau să meargă până la marginea unui mic lac cu o undiță, ca să-și prindă propria masă. Zâmbește când își amintește, aproape nostalgic.

După cină, Mandela se ridică și ține un discurs înflăcărat. Subiectul: trebuie toți să avem grijă unii de alții – aceasta este sarcina noastră în viață. Dar trebuie să avem grijă și de noi, ceea ce înseamnă că trebuie să fim *atenți* la hotărârile noastre, *atenți* la legăturile noastre, *atenți* la afirmațiile noastre. Trebuie să ne organizăm cu grijă viețile, pentru a evita să devenim victime. Mi se pare că îmi vorbește direct, de parcă ar ști că nu am avut grijă de talentul și de sănătatea mea.

Vorbește despre rasism, nu doar în Africa de Sud, ci în toată lumea. Nu este decât ignoranță, iar educația e singura soluție. În închisoare, Mandela și-a petrecut puținele ceasuri libere învățând pentru el. A creat un fel de universitate unde el și ceilalți prizonieri își erau unii altora profesori. A supraviețuit singurătății recluziunii permanente citind; i-a plăcut în mod deosebit Tolstoi. Una dintre cele mai crude pedepse născocite de gardienii lui a fost să-i ia pentru patru ani dreptul de a studia. Din nou, din cuvintele lui pare să răzbată propria însemnătate. Mă gândesc la munca pe care am depus-o cu Perry în Las Vegas și mă simt încurajat. Și jenat. Pentru prima dată de mulți ani încoace am conștiința acută a inculturii mele.

Simt greutatea acestei lacune, nefericirea ei. O văd ca pe o crimă la care am fost complice. Mă gândesc la miile de oameni din orașul meu natal care sunt victime ale acestei crime, lipsiți de educație, fără să-și dea seama cât pierd.

În sfârșit, Mandela vorbește despre drumul pe care l-a parcurs. Vorbește despre greutatea tuturor călătoriilor omenești – și totuși, spune el, există limpezime și noblețe în a fi un simplu călător. Când termină de vorbit și se așază pe scaun știu că, în comparație cu a lui, călătoria mea nu înseamnă nimic, și totuși nu aceasta e ideea lui. Mandela spune că fiecare călătorie e importantă și că nicio călătorie nu e imposibilă.

Luându-mi rămas-bun de la Mandela, sunt fascinat. Mi se arată direcția bună. Un prieten îmi arată mai târziu un pasaj din romanul laureat cu premiul Pulitzer, *O moarte în familie,* în care o femeie profund îndoliată se gândește:

> Acum sunt mai aproape de a fi un membru matur al rasei omenești... s-a gândit că până atunci nu avusese ocazia să realizeze puterea pe care o au oamenii de a îndura; îi iubea și îi respecta pe toți cei care suferiseră vreodată, chiar și pe cei care nu reușiseră să reziste.

Acestea sunt asemănătoare cu ce simt când mă despart de Mandela. La asta mă gândesc când elicopterul se ridică de la reședința lui. Îi iubesc și îi respect pe cei care suferă, care au suferit vreodată. Acum sunt mai aproape de a fi un membru matur al rasei omenești.

Dumnezeu vrea ca noi să creștem.

REVELIONUL, ultimele ore ale acestui an groaznic, 1997. Brooke și cu mine dăm iar petrecere de Anul Nou, iar a doua zi de dimineață mă trezesc devreme. Îmi trag pătura peste cap, apoi îmi amintesc că am un joc de pregătire programat cu un puști, Vince Spadea. Mă hotărăsc să-l amân. Nu. Strig la mine. Nu poți să amâni. Nu mai ești acel om. N-o să începi 1998 dormind până târziu și amânând un joc de pregătire.

Trag de mine și mă dau jos din pat și joc cu Spadea. Deși e doar un joc de pregătire, amândoi vrem să-l câștigăm. El îl transformă într-o luptă, ceea ce îmi place, mai ales când câștig. Ies de pe teren și mă simt obosit, dar puternic. Puternic ca în trecut.

Ăsta va fi anul meu, îi spun lui Spadea – 1998 e anul meu.

Brooke vine cu mine la Australian Open 1998 și mă vede cum îi rezolv repede pe primii trei adversari și, din păcate, mă vede și când joc cu Alberto Berasategui din Spania. Conduc cu 2-0 la seturi, apoi inexplicabil, imposibil, fără motiv, pierd. Berasategui e un adversar arțăgos, dar totuși, l-am avut în mână. E o înfrângere incredibilă, una dintre puținele dăți când am pierdut un meci când am avut două seturi la zero. Este acesta un ocoliș în drumul de întoarcere sau o fundătură?

Merg la San Jose și joc bine. Îl întâlnesc pe Pete în finală. Pare bucuros că m-am întors, bucuros să mă vadă de cealaltă parte a fileului, parcă i-ar fi fost dor de mine. Trebuie să recunosc, și mie mi-a fost dor de el. Câștig, 6-2, 6-4 și spre final o parte din el pare să tragă pentru mine. Știe ce încerc să fac, cât de departe trebuie să merg.

Îl necăjesc în vestiar spunându-i cât de ușor a fost să îl bat.

— Cum te simți când pierzi în fața cuiva care nu e între primii o sută?

— Nu sunt prea îngrijorat, spune el. N-o să se mai întâmple.

Apoi îl necăjesc în legătură cu ultimele știri din viața lui personală. S-a despărțit de studenta la Drept și se spune că se întâlnește cu o actriță.

— Proastă mișcare, îi spun.

Cuvintele ne prind pe amândoi cu garda jos.

În sala de presă, reporterii mă întreabă despre Pete și Marcelo Ríos, care se luptă pentru prima poziție în clasament:

— Care dintre ei crezi că va fi în cele din urmă numărul unu?

— Niciunul.

Râsete nervoase.

— Cred că eu voi fi numărul unu.

Râsete răgușite.

— Nu. Serios. Chiar cred asta.

Se holbează, apoi notează conștiincioși profeția mea nebunească în carnețele.

În martie, merg la Scottsdale și câștig al doilea turneu consecutiv. Îl bat pe Jason Stoltenberg, din Australia. Un australian clasic, solid, stabil, cu un joc global de invidiat, care îi forțează pe adversari să se supună. E o probă bună pentru sângele meu, un bun test al nervilor, și trec. Oricine dă peste mine în acest moment va trebui să aibă de-a face cu ceva cu care nu vrea să aibă de-a face.

Merg la Indian Wells și îl bat pe Rafter, dar pierd în fața unui tânăr fenomen pe nume Jan-Michael Gambill. Se spune că e unul dintre cei mai buni tipi noi care apar acum. Mă uit la el și mă întreb dacă știe ce-i stă înainte, dacă e pregătit – dacă cineva poate să fie pregătit.

Merg la Key Biscayne. Vreau să câștig, vreau de mor. Nu mă caracterizează să-mi doresc atât de mult o victorie. Ceea ce simt în mod normal e dorința de a nu pierde. Dar în timp ce mă încălzesc înaintea meciului din primul tur, îmi spun că vreau să câștig și îmi dau seama exact de ce. Nu e vorba despre revenirea mea. E vorba despre echipa mea. *Noua* mea echipă, adevărata mea echipă. Joc pentru bani și vizibilitate pentru școala mea. După toți acești ani am obținut ce mi-am dorit întotdeauna, ceva pentru care să joc, care să fie mai important decât mine și totuși strâns legat de mine. Ceva care să-mi poarte numele, dar să nu fie despre mine. Academia-Colegiu Pregătitoare Andre Agassi.

La început, nu am vrut ca școala să-mi poarte numele. Dar prietenii m-au convins că numele meu poate aduce prestigiu și credibilitate. Numele meu ar putea face mai ușoară strângerea de bani. Perry alege cuvântul *Academie* și abia mai târziu apreciez modul în care acest lucru leagă pentru totdeauna școala de trecutul meu, de

Academia Bradenton și Academia Bollettieri, închisorile copilăriei mele.

NU AM MULȚI PRIETENI ÎN LOS ANGELES, iar Brooke are nenumărați prieteni, așa că în majoritatea serilor ea iese și e sociabilă, în timp ce eu stau singur acasă.

Slavă Domnului pentru J. P. Locuiește în Orange County, deci e destul de ușor pentru el să vină cu mașina în nord din când în când, să stea cu mine la foc, să fumeze un trabuc și să vorbim despre viață. Zilele când era pastor par mult în urmă, dar în timpul discuțiilor noastre la foc am sentimentul că vorbește cu mine de la un amvon invizibil. Nu că m-ar deranja. Îmi place să fiu parohia lui solitară, turma lui formată dintr-un singur om. La începutul lui 1998 acoperă toate marile teme. Motivația, inspirația, moștenirea, destinul, renașterea. Mă ajută să mențin sentimentul de a avea o misiune pe care l-am simțit în preajma lui Mandela.

Într-o seară, îi spun lui J. P. că am o încredere deosebită în jocul meu și un nou motiv pentru a fi pe teren – deci cum se face că încă îmi e atât de frică? Frica nu dispare niciodată?

— Sper că nu, spune el. Frica e focul tău, Andre. N-aș vrea să te văd dacă ar dispărea cu totul.

Apoi J. P. aruncă o privire prin casă, trage din trabuc și îmi spune că nu poate să nu observe că soția mea nu e niciodată prin preajmă. De fiecare dată când vine pe la mine, indiferent de zi sau de oră, Brooke pare să fi ieșit cu prietenii.

Mă întreabă dacă mă deranjează.

Nu observasem.

MERG LA MONTE CARLO în aprilie 1998 și pierd în fața lui Pete. Ridică pumnul. Nu mai trage pentru mine – rivalitatea a reapărut.

Merg la Roma. Stau întins pe patul de la hotel, odihnindu-mă după un meci.

Telefoane, unul după altul.

Întâi Philly. Se smiorcăie, mai are un pic și izbucnește în lacrimi. Îmi spune că soția lui, Marti, tocmai a născut o fetiță. Îi vor spune Carter Bailey. Fratele meu pare să fie altfel. Fericit, bineînțeles, și mândru nevoie mare, dar de asemenea: Philly pare să se simtă binecuvântat. Philly pare să se simtă extraordinar de *norocos*.

Îi spun cât de bucuros sunt pentru el și Marti și promit să ajung acasă cât de repede pot. Brooke și cu mine o să venim imediat să o vedem pe noua mea nepoată, îi spun, cu un nod în gât.

Telefonul sună din nou. A trecut o oră? Trei? În amintirea mea va părea mereu același moment încețoșat, deși cele două telefoane ar putea fi la câteva zile distanță între ele. Sunt avocații mei, au dat telefonul pe speaker.

— Andre? Ne auzi? Andre?

— Da, vă aud. Spuneți.

— Păi, ATP a citit și a analizat cu atenție declarația ta sinceră de nevinovăție. Sunt încântat să-ți spun că explicația ta a fost acceptată. Testul tău ratat a ieșit din discuție. Prin urmare, afacerea va fi socotită încheiată.

— Nu sunt suspendat?

— Nu.

— Pot să-mi continui cariera? Viața?

— Da.

Întreb de mai multe ori.

— Sunteți siguri? Vreți să spuneți că totul chiar s-a terminat?

— În ceea ce privește ATP, da. Îți cred și îți acceptă explicația. Bucuroși. Cred că toată lumea e nerăbdătoare să meargă mai departe și să lase asta în urmă.

Închid și privesc în gol, gândind, mereu și mereu: viață nouă.

MERG LA French Open 1998 și, împotriva lui Marat Safin din Rusia, mă lovesc la umăr. Mereu uit cât de grea poate fi mingea pe acest tip de zgură. Parcă ar fi de metal. Umărul mă doare îngrozitor, dar sunt recunoscător

pentru durere. Niciodată nu voi mai privi ca de la sine înțeles privilegiul de a suferi pe un teren de tenis.

Doctorii spun că am un traumatism. Presiune pe nerv. Fac o pauză de două săptămâni. Fără antrenamente, fără jocuri de pregătire, fără nimic. Mi-e dor de joc. Mai mult, îmi permit să-mi fie dor de el. Mă bucur și sărbătoresc dorul de el.

La Wimbledon, joc cu Tommy Haas din Germania. În setul al treilea, în timpul unui tiebreak aspru, arbitrul de linie face o greșeală cruntă. Haas trimite clar o minge departe, afară, dar arbitrul de linie spune că a fost în teren, ceea ce îl face pe Haas să conducă cu 6-3. E cea mai mare greșeală care s-a făcut în cariera mea. Știu că mingea a fost afară, o știu fără îndoială, dar toate argumentele mele sunt în zadar. Celălalt arbitru de linie și arbitrul principal susțin decizia inițială. Pierd tiebreakul. Acum sunt condus cu două seturi la unu, gata să o iau la vale.

Oficialii opresc meciul, amână finalul din cauza întunericului. Înapoi la hotel, la știri, văd că mingea a ieșit cu câțiva centimetri. Nu pot decât să râd.

În ziua următoare, când intru pe teren, încă mai râd. Tot nu-mi pasă de greșeala de arbitraj. Sunt doar fericit că mă aflu aici. Poate încă nu știu să fiu fericit și să joc în același timp bine: Haas câștigă al patrulea set. După meci le spune reporterilor că a crescut avându-mă idol.

— Îl priveam ca pe un model pe Agassi, spune el – e o victorie foarte specială pentru mine, pentru că a câștigat Wimbledonul în 1992 și pot spune că l-am bătut pe Andre Agassi, un fost număr unu care a câștigat două turnee de Mare Șlem.

Sună ca un necrolog. Tipul crede că m-a bătut sau că m-a îngropat?

Și oare cineva din sala presei și-a dat osteneala să-i spună că, de fapt, am câștigat *trei* turnee de Mare Șlem?

BROOKE PUNE MÂNA PE UN ROL într-un film independent numit *Negru și alb*. E entuziasmată, pentru

că regizorul e un geniu și subiectul este relația între rase, și își va putea improviza replicile, și își va face dreadlocks la păr. De asemenea, stă în pădure timp de o lună, împărțind o locuință cu ceilalți actori și, când vorbim la telefon, îmi spune că toți stau în pielea personajelor fără întrerupere.

— Nu că-i mișto?

— Mișto, spun și dau ochii peste cap.

În prima ei dimineață acasă, la micul dejun luat în bucătărie, e plină de povești despre Robert Downey Jr. și Mike Tyson, și Marla Maples, și alte celebrități din film. Mă străduiesc să fiu interesat. Mă întreabă despre tenis și se străduiește să fie interesată. Suntem stingheri, ca niște străini. Nu suntem ca doi soți care împart bucătăria; mai degrabă ca doi adolescenți care împart un hostel. Suntem curtenitori, politicoși, chiar drăguți, dar totul pare fragil, de parcă s-ar putea sfărâma din clipă în clipă.

Pun o altă surcea în căminul din bucătărie.

— Deci am să-ți spun ceva, spune Brooke. Cât am fost plecată, mi-am făcut un tatuaj.

Mă întorc brusc.

— Glumești.

Mergem în baie, unde e mai multă lumină și își dă la o parte talia pantalonilor și îmi arată. Pe șold. Un câine.

— Te-ai gândit să mă întrebi și pe mine?

Exact ce n-ar fi trebuit să spun. Control, așa îi spune ea. De când are nevoie de permisiunea mea pentru a-și decora corpul *ei?* Mă duc înapoi în bucătărie, îmi mai pun o ceașcă de cafea și mă uit mai tare la foc. Mă uit *mai tare.*

DIN CAUZA PROGRAMELOR DIFERITE, Brooke și cu mine nu am putut pleca în luna de miere imediat după nuntă. Dar acum, când ea a terminat de filmat, iar eu sunt doar *terminat,* pare momentul perfect. Hotărâm să mergem pe Necker Island, în Insulele Virgine Britanice, la sud-est de Indigo Island. E proprietatea miliardarului Richard Branson, care ne spune că ne va plăcea la nebunie.

Spune:

— E un paradis insular!

Din momentul în care ajungem, nu ne sincronizăm. Nu ne simțim confortabil. Nu putem cădea de acord asupra modului de a ne petrece timpul. Eu vreau să mă relaxez. Brooke vrea să facă scufundări. Și vrea să merg cu ea. Ceea ce înseamnă să iau o lecție. Îi spun că dintre toate lucrurile pe care vreau să le fac în luna de miere, o lecție e pe același loc cu o colonoscopie.

În timp ce mă uit la *Friends*.

Insistă.

Stăm ore în șir la piscină, cu un instructor care ne învață despre costume ude și rezervoare și măști. Îmi tot intră apă în mască pentru că sunt nebărbierit și țepii împiedică masca să stea lipită de pielea mea. Urc în cameră și mă bărbieresc.

Când mă întorc jos, instructorul spune că ultima fază a pregătirii este un joc de cărți sub apă. Dacă poți să stai liniștit și să joci cărți pe fundul bazinului și dacă poți să joci un joc întreg fără să trebuiască să ieși la suprafață, atunci ești scufundător. Așa că iată-mă, cu costumația completă de scafandru, în mijlocul Caraibelor, stând pe fundul unei piscine și jucând Păcălici (Go Fish). Nu mă simt ca un scufundător. Mă simt ca Dustin Hoffman în *Absolventul*. Ies din piscină și îi spun lui Brooke că nu pot să fac asta.

— Nu vrei să încerci niciodată ceva nou.

— Distrează-te. Du-te în mijlocul oceanului dacă vrei. Salut-o pe Mica Sirenă. Eu o să fiu în cameră.

Mă duc în bucătărie și comand o porție mare de cartofi prăjiți. Apoi urc în cameră, mă descalț, mă întind pe canapea și mă uit la televizor tot restul zilei.

Plecăm de pe paradisul insular cu trei zile mai devreme. Luna de miere s-a terminat.

SUNT LA D. C., PENTRU LEGG MASON 1998. Un alt val de căldură de iulie, un alt turneu devastator la D. C. Alți jucători cârcotesc în legătură cu căldura și în mod

normal aș cârcoti și eu, dar simt doar o recunoștință răcoroasă și o hotărâre de oțel, pe care le mențin parțial trezindu-mă devreme în fiecare dimineață și scriindu-mi țelurile. După ce le pun pe hârtie, le spun cu voce tare și, de asemenea, spun cu voce tare:

— Fără scurtături.

Chiar înainte de începutul turneului, în timpul unui antrenament cu Brad, mă străduiesc fără tragere de inimă. Perry mă duce înapoi la hotel. Mă uit pe geam, tăcut.

— Trage pe dreapta, spun.

— De ce?

— Trage pe dreapta.

Se oprește la un refugiu.

— Mergi trei kilometri și așteaptă-mă.

— Ce spui? Ești nebun?

— N-am terminat. N-am dat totul din mine azi.

Alerg două mile prin Rock Creek Park, același parc în care mi-am dăruit rachetele în 1987. Cu fiecare pas sunt gata să leșin, dar nu-mi pasă. Alergarea aceasta, chiar dacă îmi dă o insolație, îmi va oferi liniștea mentală în seara aceasta în acele zece minute atât de importante dinainte de a adormi. Acum trăiesc pentru acele zece minute. Totul se învârte în jurul acelor zece minute. Am fost ovaționat de mii de oameni, huiduit de mii de oameni, dar nimic nu e mai rău decât huiduielile din capul tău în timpul acelor zece minute înainte să adormi.

Când mă urc în mașină, am fața vinețiu-deschis. Mă strecor în scaunul pasagerului, dau drumul la aerul condiționat și îi zâmbesc lui Perry.

— Așa *trebuie*, îmi spune, întinzându-mi un prosop în timp ce pornește.

Ajung în finală. Joc din nou cu Draper. Îmi amintesc că, nu demult, mă întrebam cum de l-am bătut vreodată. Îmi amintesc cum clătinam capul nevenindu-mi să cred că am trecut vreodată de el. Unul dintre punctele critice ale vieții mele. Acum îl scot în cincizeci de minute, 6-2, 6-0. Câștig a patra oară turneul.

La Cupa Mercedes Benz, ajung în semifinale fără să pierd un set și, în cele din urmă, câștig trofeul. La Du Maurier Open, la Toronto, îl întâlnesc din nou pe Pete. Joacă excelent în primul set, dar obosește în al doilea. Îl bat, ceea ce îl costă prima poziție și pe mine mă urcă pe nouă.

Îl întâlnesc pe Krajicek în semifinală. Încă se simte bine că a câștigat la Wimbledon în 1996, singurul olandez care a făcut-o vreodată. Pe parcurs, l-a bătut pe Pete în sferturi, prima înfrângere la Wimbledon a lui Pete de ani de zile. Dar eu nu sunt Pete și nu sunt eu. Krajicek e cu un set în spate, servește la 3-4 în setul doi, 0-40. Triplă minge de break. Trimit cel mai bun retur din viața mea de adult. Mingea pare să șteargă fileul la un centimetru și lasă o urmă fumegândă. E o rașchetă adevărată, de modă veche. Krajicek închide ochii, împinge racheta, trimite un voleu la nimereală. Ar putea să se ducă oriunde, habar n-are unde ar putea să cadă, dar e un punct câștigat. Dacă unghiul rachetei ar fi fost mai mare cu o jumătate de grad, mingea ar fi lovit pe cineva din primul rând, iar eu aș fi câștigat pe serviciul lui și aș fi avut meciul în mână. În loc de aceasta, câștigă punctul, își câștigă serviciul, mă bate în trei seturi, îmi încheie seria de meciuri consecutive câștigate la cincisprezece. În vremurile vechi mi-ar fi fost greu să trec peste asta. Acum îi spun lui Brad:

— Ăsta-i tenisul, nu, BG?

LA US OPEN 1998, sunt numărul opt mondial. Mulțimea mă susține cu totul, ceea ce mă binedispune întotdeauna, mă face să mă simt mai ușor pe picioare. În șaisprezecimi, îl întâlnesc pe Kucera, care parcă încearcă să mă agaseze cu serviciul lui. Aruncă mingea, apoi se oprește, o prinde și o aruncă din nou. Sunt condus cu 2-0 la seturi, extrem de iritat de tipul ăsta. Apoi îmi amintesc: cu cât joci mai bine cu Kucera, cu atât joacă și el mai bine. Joacă de rahat și o să joace și el de rahat. Asta e – joc prea bine! Și servesc prea bine. Când îmi vine rândul să

servesc, îl imit pe Kucera. Publicul râde. Apoi trimit mingi stupide. Îl agasez pe Kucera, iritându-l, reintru în meci.

Începe să plouă. Meciul e întrerupt până a doua zi.

Ies cu Brooke să luăm o cină târzie cu prietenii ei. Actori. Mereu sunt actori. Cerul s-a înseninat, deci mâncăm afară la un restaurant din centru cu mese pe acoperiș. După aceea, ne spunem noapte bună pe stradă.

— Succes mâine! strigă actorii în timp ce sar în taxiuri, mergând să mai bea ceva.

Brooke se uită la ei, apoi se întoarce către mine. Buza de jos îi e ieșită în afară. E indecisă. Arată ca un copil prins între ce trebuie să facă și ce ar vrea să facă.

Iau o înghițitură din sticla mea de un litru de Gil Water.

— Du-te, îi spun.

— Serios? Nu te superi?

— Nu, mint eu? Distracție plăcută.

Iau un taxi către apartamentul lui Brooke. A vândut vechea locuință și a cumpărat-o pe aceasta în Upper East Side. Mi-e dor de cealaltă. Mi-e dor de veranda din față unde stătea Gil de pază. Mi-e dor chiar și de măștile africane fără ochi, fără păr, măcar pentru că erau acolo când Brooke și cu mine nu trebuia să purtăm măști unul cu celălalt. Îmi termin sticla de Gil Water, mă bag în pat. Adorm, dar mă trezesc când Brooke vine acasă după câteva ore.

— Culcă-te la loc, șoptește ea.

Încerc. Nu pot. Mă ridic și iau un somnifer.

A doua zi, am o luptă titanică cu Kucera. Reușesc să duc meciul la tiebreak. Dar el are mai multă vervă, mai multă vigoare. Mă depășește într-un set cinci încordat.

STAU ÎNTR-UN COLȚ al băii noastre din Los Angeles și o privesc pe Brooke cum se pregătește să iasă. Eu rămân acasă – din nou. Vorbim despre de ce se întâmplă mereu așa.

Mă acuză că refuz să fac parte din lumea ei. Spune că nu sunt deschis către noi experiențe, către noi oameni.

Nu mă interesează să-i cunosc prietenii. Aș putea să stau alături de genii în fiecare seară – scriitori, artiști, actori, muzicieni, regizori. Aș putea să particip la deschiderea unor galerii de artă, la premiere mondiale, noi piese de teatru, vizionări particulare. Dar tot ce vreau să fac e să stau acasă, să mă uit la televizor și poate, poate, dacă mă simt primitor, să-i chem pe J. P. și pe Joni la cină.

Nu pot să mint. Mie mi se pare seara perfectă.

— Andre, spune ea, nu-ți fac bine. Perry, J. P., Philly, Brad – te răsfață, îți fac pe plac, îți permit diverse lucruri. Niciunuia dintre ei nu-i pasă de ce e bine pentru tine.

— Crezi că toți prietenii mei sunt răi pentru mine?

— Toți în afară de Gil.

— *Toți?*

— Toți. Mai ales Perry.

Știu că s-a certat cu Perry, că el a renunțat la rolul lui de producător pentru *Suddenly Susan*. Știu că e supărată că nu i-am ținut în mod automat partea în dispută. Dar nici nu-mi trecea prin gând că avea de gând să-i șteargă de pe listă și pe toți ceilalți din echipa mea.

În picioare, întorcându-se de la oglindă, îmi spune:

— Andre, te consider un trandafir între spini.

— Un trandafir între ce?

— Un inocent, înconjurat de oameni care-ți sug sângele.

— Nu sunt atât de inocent. Și acești spini m-au ajutat de când eram copil. Acești spini mi-au salvat viața.

— Te trag în jos. Te împiedică să crești. Să evoluezi. Nu ești evoluat, Andre.

PERRY ȘI CU MINE ALEGEM să deschidem academia în cel mai rău cartier din vestul Vegasului, unde poate fi ca un far. După luni de zile de căutat locuri, de încercat să găsim un teren care să fie de vânzare, accesibil ca preț și capabil să găzduiască un campus în dezvoltare, găsim o parcelă de opt acri care îndeplinește toate necesitățile noastre. Este în mijlocul unui deșert urban, înconjurat de case de amanet și case ce stau să cadă. E pe locul de

întemeiere al Las Vegasului original, avanpostul demult uitat unde au sosit primii coloniști, care mai târziu a fost abandonat. Îmi place că școala noastră va fi pe un loc care are o istorie a părăsirii. Ce loc ar putea fi mai bun pentru a începe tipul de schimbare pe care îl avem în vedere pentru viețile copiilor?

La ceremonia de inaugurare a șantierului vin zeci de politicieni, demnitari și lideri ai cartierului. Reporteri, camere de televiziune, discursuri. Înfigem lopata aurie în pământul plin de gunoaie. Mă uit împrejur și îi aud pe copiii din viitor cum râd și se joacă și pun întrebări. Simt procesiunea de vieți care vor veni în acest loc și vor merge mai departe din acest loc. Mă simt euforic cu gândul la visele care vor lua naștere aici, la viețile care vor fi îndrumate și salvate. Sunt atât de copleșit de gândul la ce se va întâmpla aici peste câțiva ani și mult după ce eu nu voi mai fi aici, încât nu aud discursurile. Viitorul înghite prezentul.

Apoi cineva mă smulge din visare, îmi spune să stau la o poză de grup. Un blitz se declanșează, o ocazie fericită, dar apăsătoare. Avem atâta drum de parcurs. Lupta pentru a deschide școala, pentru a o acredita, a o finanța, va fi dură. Dacă n-ar fi fost progresul meu din ultimele luni, în lupta pentru a-mi reface cariera în tenis, pentru a-mi redobândi sănătatea și echilibrul, nu știu dacă aș avea curajul.

Lumea mă întreabă unde e Brooke, de ce nu este aici pentru inaugurarea șantierului. Spun adevărul. Nu știu.

REVELIONUL, sfârșitul lui 1998. Brooke și cu mine dăm tradiționala petrecere de Anul Nou. Oricât ne-am îndepărtat, ea insistă ca în timpul sărbătorilor să nu le arătăm că avem probleme prietenilor și familiilor. E ca și cum am fi actori, iar invitații noștri publicul. Și, chiar și când publicul nu e de față, ea joacă un rol, iar eu o imit. La câteva ore înainte de sosirea oaspeților, ne prefacem că suntem fericiți – un fel de probă generală cu costume. La câteva ore după ce au plecat, continuăm să ne prefacem. Un fel de petrecere cu distribuția.

În seara aceasta, par a fi mai mulți prieteni și rude ale lui Brooke decât ale mele în public. În acest grup este și noul câine al lui Brooke, un pitbull albinos pe nume Sam. Mârâie la prietenii mei. Mârâie de parcă ar fi pus în temă cu părerea lui Brooke despre ei toți.

J. P. și cu mine stăm într-un colț al camerei de zi, încruntându-ne la câine, care stă la picioarele lui Brooke și se încruntă la noi.

— Câinele ăsta ar fi mișto, spune J. P., dacă ar sta *aici.* Arată locul de lângă picioarele mele.

Râd.

— Nu. Serios. Ăsta nu e un câine mișto. Nu e câinele *tău.* Asta nu e casa *ta.* Asta nu e viața *ta.*

— Hmm.

— Andre, pe scaunul ăsta sunt flori roșii.

Mă uit la scaunul pe care stă și îl văd de parcă ar fi prima dată.

— Andre, spune el. Flori roșii. *Flori roșii.*

ÎN TIMP CE ÎMI FAC BAGAJUL PENTRU AUSTRALIAN OPEN 1999, Brooke se încruntă și tropăie prin casă. E enervată de încercarea mea de revenire. Nu se poate să fie supărată că plec la drum, dată fiind toată tensiunea dintre noi. Deci nu pot decât să presupun că e de părere că îmi pierd vremea. Cu siguranță nu e singură.

O sărut de rămas-bun. Îmi urează succes.

Ajung în șaisprezecimi. În seara dinainte de meci îi telefonez.

— E greu, spune ea.

— Ce anume?

— Noi. Asta.

— Da. Este.

— E atâta distanță între noi, spune ea.

— Australia e departe.

— Nu. Chiar când suntem în aceeași cameră – distanță.

Mă gândesc: „Ai spus că toți prietenii mei sunt de rahat. Cum să nu fie distanță?“

Spun:

— Știu.
— Când vii acasă, spune, ar trebui să vorbim. Trebuie să vorbim.
— Despre ce?
Repetă:
— Când vii acasă.
Pare copleșită. Plânge? Încearcă să schimbe subiectul:
— Cu cine joci?
Îi spun. Nu recunoaște niciodată numele și nu înțelege ce înseamnă.
Mă întreabă:
— Se dă la televizor?
— Nu știu. Probabil.
— O să mă uit.
— Bine.
— Bine.
— Noapte bună.

După câteva ore, joc cu Spadea, partenerul meu de antrenament din ziua de Anul Nou, de acum un an. Nu e nici pe jumătate la fel de bun ca mine. Erau zile la începuturile mele când l-aș fi bătut jucând cu o spatulă. Dar am călătorit treizeci și două din ultimele cincizeci și două de săptămâni, ca să nu mai vorbesc de pregătirea cu Gil, de greutățile cu școala și de discuțiile cu Brooke. Mintea mea e în continuare la telefon cu Brooke. Spadea mă depășește în patru seturi.

Ziarele sunt crude. Subliniază că am fost eliminat devreme în ultimele șase turnee de Mare Șlem. Corect. Dar spun că mă fac de râs. *Prea mult timp la târg*, spun ei. *Agassi pare să nu știe când să renunțe. A câștigat trei turnee de Mare Șlem. Are douăzeci și nouă de ani. Cât mai speră să realizeze?*

Unul din două articole conține formula uzată: „La o vârstă la care cei mai mulți dintre colegii lui se gândesc la retragere".

INTRU PE UȘĂ și o strig pe Brooke. Nimic. Dimineața e pe sfârșite, trebuie să fie la studio. Îmi petrec ziua

așteptând-o să vină acasă. Încerc să mă odihnesc, dar e greu când un pitbull albinos se uită la tine.

Când Brooke ajunge acasă, e întuneric și vremea s-a stricat. O noapte ploioasă de iarnă. Propune să ieșim să luăm cina.

— Sushi?

— Minunat.

Mergem cu mașina la unul dintre locurile noastre preferate, Matsuhisa, stăm la bar. Ea comandă sake. Mor de foame. Cer toate preferințele mele. Blue fin sashimi, rulou de crab toro cu castravete și avocado. Brooke oftează.

— Mereu comanzi același lucru.

Mi-e prea foame că să-mi pese de dezaprobarea ei.

Oftează din nou.

— Ce e?

— Nici măcar nu pot să te privesc în ochi acum.

Are ochii umezi.

— Brooke?

— Nu, serios, nu pot să mă uit la tine.

— S-o luăm ușor. Trage adânc aer în piept. Te rog, te rog, încearcă să nu plângi. Să cerem nota și să mergem. Să vorbim despre asta acasă.

Nu știu de ce, dar după tot ce s-a scris despre mine în ultimele zile, e important ca ziarele de mâine să nu relateze că am fost văzut certându-mă cu soția mea.

În mașină, Brooke continuă să plângă.

— Nu sunt fericită, spune. Nu suntem fericiți. Suntem nefericiți de așa de multă vreme. Și nu știu dacă vom mai putea fi vreodată fericiți dacă rămânem împreună.

Deci. Iată. Asta era.

Intru în casă, sunt ca un zombi. Scot o valiză din dulapul pe care îl văd atât de organizat, atât de ordonat, încât mă neliniștește. Îmi dau seama cât de greu trebuie să fie pentru Brooke să trăiască cu înfrângerile mele, cu tăcerile mele, cu suișurile și coborâșurile mele. Dar observ și cât de puțin loc din acest dulap îmi este alocat mie. Simbolic. Mă gândesc la J. P. *Asta nu e casa ta.*

Iau câteva umerașe cu hainele mele și le duc jos.

Brooke e în bucătărie, suspină. Nu mai plânge ca la restaurant și în mașină, ci suspină. Stă pe un scaun lângă bufetul ca o insulă. Mereu o insulă. Într-un fel sau altul, ne petrecem tot timpul împreună pe insule. *Suntem* insule. Două insule. Și chiar nu pot să-mi amintesc când a fost altfel.

Mă întreabă:

— Ce faci? Ce se întâmplă?

— Ce vrei să spui? Plec.

— Plouă. Așteaptă până dimineață.

— De ce să aștept? Prezentul e cel mai bun moment.

Fac un pachet cu lucrurile cele mai importante: haine, mixer, cafea boabe jamaicană, aparat de cafea – și un dar pe care mi l-a făcut recent Brooke – tabloul înfricoșător pe care Philly și cu mine l-am văzut acum mulți ani la Luvru. A plătit un artist să facă o copie exactă. Mă uit la omul agățat de stâncă. Cum de nu a căzut de pe stânca aia până acum? Arunc totul pe scaunul din spate al mașinii mele, un Cadillac Eldorado decapotabil ca și nou din 1976, ultimul an când s-au mai fabricat. Mașina e de un alb lucios și pur, ca al unui crin, de aceea i-am spus Lily. Învârt cheile lui Lily și luminile de bord se aprind ca cele ale unui televizor vechi. Kilometrajul arată 37 000 de kilometri. Îmi sare în ochi că Lily e exact opusul meu. Bătrână, cu kilometri puțini la bord.

Ies cu scârțâit de pe alee.

După un kilometru și ceva încep să plâng. Printre lacrimi și ceața care se ridică, abia văd coroana cromată a ornamentului de pe capotă. Dar merg mai departe, și merg, până ajung la San Bernardino. Ceața s-a transformat acum în zăpadă. Trecătoarea prin munți e închisă. Îl sun pe Perry și îl întreb dacă mai e vreun drum spre Vegas.

— Ce s-a întâmplat?

Îi spun. Despărțire de probă. Nu ne mai cunoaștem unul pe celălalt.

Mă gândesc la ziua în care m-am despărțit de Wendi, când am tras pe dreapta și l-am sunat pe Perry. Mă

gândesc la tot ce s-a întâmplat de atunci – și iată-mă, tras pe dreapta din nou, telefonându-i lui Perry cu inima frântă.

Îmi spune că nu există altă cale spre Vegas, deci trebuie să fac o buclă, să merg spre coastă și să opresc la primul motel unde sunt camere. Conduc încet, îmi fac drum prin zăpadă, cu mașina care se învârte și derapează pe autostrada înșelătoare. Mă opresc la toate motelurile. Nu au locuri. În sfârșit, primesc ultimul pat disponibil de la o maghernița din Nicăieri, California. Stau întins pe cearșaful mirositor și îmi pun întrebări. Cum naiba ai ajuns aici? Cum s-a ajuns la asta? De ce reacționezi așa? Căsătoria ta e departe de a fi perfectă, nici măcar nu știi de ce te-ai însurat, sau dacă ai vrut vreodată să te *însori* – deci de ce ești atât de distrus sentimental la gândul că e posibil să se fi sfârșit?

Pentru că urăști să pierzi. Iar divorțul e o *înfrângere dură.*

Dar ai mai avut parte de înfrângeri dure – de ce aceasta e altfel?

Pentru că nu vezi niciun fel în care, ca rezultat al acestei înfrângeri, să progresezi.

ÎI TELEFONEZ LUI BROOKE DUPĂ DOUĂ ZILE. Mă căiesc, ea e îndârjită.

— Amândoi avem nevoie de timp de gândire, spune ea. N-ar trebui să vorbim o vreme. Trebuie să mergem înlăuntrul nostru, fără să ne intersectăm.

— Înlăuntrul nostru? Ce vrea să însemne asta – cât timp?

— Trei săptămâni.

— Trei? De unde ai scos numărul ăsta?

Nu răspunde.

Îmi sugerează să folosesc perioada asta și să merg la un psiholog.

E O FEMEIE MICĂ, BRUNETĂ, într-un birou mic și întunecos din Vegas. Stau pe o canapea pentru doi – cât de

extraordinar de ironic. Ea stă într-un scaun la un metru. Ascultă fără să mă întrerupă. Mi-aș dori mai degrabă să mă întrerupă. Vreau răspunsuri. Cu cât vorbesc mai mult, cu atât mai acut devine sentimentul că vorbesc singur. Ca de obicei. Nu așa se salvează o căsnicie. Căsniciile nu sunt salvate sau rezolvate de o persoană care vorbește.

Mă trezesc mai târziu pe jos. Am spatele țeapăn. Mă duc în camera de zi și mă așez pe canapea, cu un carnețel și un pix. Îi scriu pagini peste pagini lui Brooke. O altă pledoarie scrisă de mână, dar aceasta e în întregime adevărată. Dimineața trimit paginile prin fax acasă la Brooke. Mă uit la pagini cum intră în fax și mă gândesc cum a început totul, acum cinci ani, cu paginile introduse în faxul lui Philly și cu mine ținându-mi respirația, așteptând răspunsul inteligent, cochet, de la o colibă de undeva din Africa.

De data aceasta nu vine niciun răspuns.

Mai dau un fax. Apoi încă unul.

E mult mai departe decât în Africa.

Telefonez.

— Știu că ai spus trei săptămâni, dar trebuie să vorbesc cu tine. Cred că trebuie să ne întâlnim, cred că trebuie să trecem prin lucrurile astea împreună.

— Oh, Andre, spune ea.

Aștept.

— Oh, Andre, spune din nou. Nu înțelegi. Pur și simplu nu pricepi. Nu e voba despre noi – e vorba despre tine individual și despre mine individual.

Îi spun că are dreptate, nu înțeleg. Îi spun că nu știu cum am ajuns aici. Îi spun cât de nefericit sunt de multă vreme. Îi spun că îmi pare rău că ne-am îndepărtat, că m-am răcit. Îi spun despre vârtej, despre vârtejul permanent, despre forța centrifugă a acestei vieți futute din tenis. Îi spun că, de foarte multă vreme, nu știu cine sunt, poate dintotdeauna. Îi spun despre căutarea sinelui, despre monologul nesfârșit din capul meu, despre depresie. Îi spun tot ce am pe inimă și îmi iese poticnit, neîndemânatic, nearticulat. E jenant, dar necesar, pentru

că nu vreau să o pierd, am pierdut destule și știu că, dacă sunt sincer, îmi va acorda o a doua șansă.

Spune că îi pare rău că sufăr, dar nu mă poate ajuta. Nu mă poate repara. Eu trebuie să mă repar. Singur.

Când aud tonul, mă simt resemnat, calm. Telefonul acum pare ca strângerea de mână scurtă, rapidă a doi adversari nepotriviți.

Mănânc ceva, mă uit la televizor, mă culc devreme. Dimineața îi telefonez lui Perry și îi spun că vreau cel mai rapid divorț din istoria divorțurilor.

Îi dau verigheta de platină unui prieten și îi arăt cea mai apropiată casă de amanet.

— Acceptă prima ofertă, îi spun.

Când îmi aduce banii, fac o donație către noua mea școală pe numele Brooke Christa Shields. La bine și la rău, va fi pentru totdeauna unul dintre primii binefăcători.

22

PRIMUL TURNEU al noii mele vieți, fără Brooke, este cel de la San Jose. J. P. vine de la Orange County pentru câteva zile de consiliere de urgență. Mă încurajează, mă sfătuiește, mă răsfață, îmi promite că vor veni și zile mai bune. Înțelege că am momente bune și rele. Spun, la naiba cu ea, apoi, în următoarea clipă, mi-e dor de ea. Spune că e de înțeles. Îmi zice că, în ultimii ani, mintea mea a fost o mlaștină – stătută, fetidă, scurgându-se în toate direcțiile. Acum e vremea ca mintea mea să fie un râu – nestăvilită, direcționată și de aceea pură. Îmi place. Îi spun că voi încerca să țin minte această imagine. Vorbește și iar vorbește și cât vorbește mi-e bine. Controlez situația. Sfaturile lui sunt ca o mască de oxigen pe fața mea.

Apoi pleacă, se întoarce la Orange County și sunt din nou în ultimul hal. Stau pe teren, în mijlocul unui meci, și mă gândesc la orice, numai la adversarul meu nu. Mă întreb: „Dacă ai făcut o făgăduință în fața lui Dumnezeu și a familiei tale, dacă ai spus da, iar acum spui nu, ce te face acest lucru să fii?"

Un ratat.

Mă plimb în cerc, mă înjur. Arbitrul de linie mă aude spunându-mi un cuvânt obscen și trece prin dreptul

meu, prin mijlocul terenului, către scaunul arbitrului de centru. Mă reclamă la arbitrul de centru pentru folosirea unui limbaj vulgar.

Arbitrul de centru îmi dă un avertisment.

Și iată-l pe arbitrul de linie, trecând pe teren, prin dreptul meu, pentru a-și relua poziția. Mă uit urât la el. Curvă lașă. Turnător jalnic. Știu că n-ar trebui s-o fac, știu că o s-o plătesc cu vârf și îndesat, dar nu pot să mă abțin.

— Ești un *muist.*

Se oprește, se întoarce, se duce direct la arbitrul de centru, mă reclamă din nou.

De data aceasta sunt penalizat cu un punct.

Arbitrul de linie se întoarce din nou, prin dreptul meu, pentru a-și relua poziția.

Spun:

— *Tot* muist ești.

Se oprește, se întoarce, merge înapoi la arbitrul de centru, care scoate un oftat și se apleacă în față în scaun. Arbitrul de centru îl cheamă la el pe observator, care oftează și el, apoi îmi face semn.

— Andre, l-ai făcut muist pe arbitrul de linie?

— Vrei să mint sau să spun adevărul?

— Trebuie să știu dacă ai spus-o.

— Am spus-o. Și vrei să știi ceva? Chiar *este* un muist.

Mă dau afară din turneu.

MĂ ÎNDREPT SPRE VEGAS. Brad mă sună. Vine Indian Wells, îmi spune. Îi spun lui Brad că, în momentul de față, am niște probleme, dar nu pot să-i spun ce anume. Și nici nu se pune problema de Indian Wells.

Trebuie să mă fac bine, să fiu bine, ceea ce înseamnă să petrec mult timp cu Gil. În fiecare seară, cumpărăm o pungă de hamburgeri și ne plimbăm cu mașina prin oraș. Încalc programul de pregătire, la greu, dar Brad înțelege din nou că am nevoie de mâncare de consolare. Înțelege și că ar putea rămâne fără deget dacă încearcă să-mi ia hamburgerul.

Mergem prin munți, de sus în jos pe Strip și ascultăm CD-ul special al lui Gil. El îi spune *Crampe la stomac.* Filozofia lui Gil în toate e să cauți durerea, să atragi durerea, să recunoști că durerea înseamnă viață. Dacă ai inima frântă, spune Gil, nu te ascunde de acest lucru. Tăvălește-te în ea. Suferim, spune el, deci hai să suferim. *Crampe la stomac* e compilația lui cu cele mai dureroase cântece de dragoste compuse vreodată. Le ascultăm de mai mult ori, până când știm versurile pe de rost. După ce se termină un cântec, Gil recită versurile. În ceea ce mă privește, recitatul lui e mai bun decât orice cântat. Îi face de rușine pe toți artiștii renumiți. Mai degrabă l-aș asculta pe Gil cum vorbește un cântec, decât pe Sinatra cum îl fredonează.

Cu fiecare an, vocea lui Gil devine mai gravă, mai bogată și mai moale, iar când vorbește pe refrenul unui cântec de inimă albastră, sună de parcă ar fi Moise și Elvis. Ar merita un Grammy pentru interpretarea de pe *Please Don't Be Scared* a lui Barry Manilow:

Căci durerea este calea grea
De a afla că încă mai trăiești.

Dar preluarea lui după versiunea lui *We Can't Build a Fire in the Rain* a lui Roy Clark mă dă pe spate de fiecare dată. Mai ales un vers are ecou în amândoi:

Ne spunem că-i bine și ne prefacem
Că ne-a mai rămas ceva de câștigat.

Când nu sunt cu Gil, mă încui în noua mea casă, cea pe care am cumpărat-o cu Brooke pentru rarele ocazii când veneam acasă în Vegas. Acum o privesc ca pe locuința de burlac 2. Îmi place casa, e mai apropiată de stilul meu decât casa în stil rural francez în care stăteam cu ea la Pacific Palisades, dar nu are șemineu. Nu pot să gândesc fără șemineu. Am nevoie de foc. Deci angajez un tip să-mi facă unul.

Cât se construiește, casa e o zonă calamitată. Folii imense de plastic atârnă pe pereți. Mobila e acoperită de prelate. Peste tot e un strat gros de praf. Într-o dimineață, uitându-mă la șemineul neterminat, mă gândesc la Mandela. Mă gândesc la promisiunile pe care mi le-am făcut mie și altora. Iau telefonul și îl sun pe Brad.

— Vino la Vegas. Sunt gata să joc.

Îmi spune că e pe drum.

Incredibil. Ar putea să mă lase baltă – nimeni nu l-ar învinovăți – în schimb lasă totul deoparte în clipa în care îi telefonez. Îl iubesc pe tipul ăsta. Acum, că e pe drum, îmi fac griji că nu o să se simtă bine din cauza construcțiilor. Apoi zâmbesc. Am două fotolii de piele în fața unui televizor cu ecran mare și un bar plin de Bud Ice. Toate necesitățile de bază sunt împlinite.

Peste cinci ore, intră pe ușă, se trântește într-unul dintre fotoliile de piele, deschide o bere și deodată pare să fie în brațele mamei lui. Iau și eu o bere. Se apropie ora șase. Trecem la margarita cu gheață. La ora opt, încă suntem în fotoliile de piele, iar Brad schimbă programele, caută știri din sport.

Îi spun:

— Brad, trebuie să-ți spun ceva. E ceva ce trebuia să-ți spun de multă vreme.

Se uită la televizor. Eu mă uit la șemineul neterminat, îmi închipui flăcările.

— Ai văzut meciul de ieri-seară? mă întreabă. Anul ăsta nu-l bate nimeni pe Duke.

— Brad, e important. E ceva ce trebuie să știi. Brooke și cu mine am terminat-o. E gata.

Se întoarce. Mă privește drept în ochi. Apoi își sprijină coatele de genunchi și lasă capul în jos. Nici nu mă gândeam că o să primească așa de greu vestea. Stă așa trei secunde lungi. În sfârșit se ridică și îmi zâmbește cu toți dinții.

Spune:

— O să fie un an excelent.

— Ce?

— O să avem un an *excelent.*

— Dar...

— E cel mai bun lucru care se putea întâmpla pentru jocul tău de tenis.

— Sunt nefericit. Ce spui?

— Nefericit? Înseamnă că privești toate acestea dintr-o perspectivă greșită. Nu ai copii. Ești liber ca pasărea cerului. Dacă aveai copii, da, era o problemă. Dar așa, scapi cu fața curată.

— Să zicem.

— Ai toată lumea la degetul mic. Ești *solo,* ai scăpat de tot circul.

Pare nebun. Pare în delir. Îmi spune că se apropie Key Biscayne, apoi sezonul pe zgură, apoi – lucruri bune. Se întâmplă.

— Acum ai scăpat de povara asta, îmi spune. În loc să stai degeaba prin Vegas, să *te* chinui, hai să-i chinuim un pic pe adversarii tăi.

— Știi ce? Ai dreptate. Să mai bem un rând de margarita pentru asta.

La ora nouă spun:

— Ar trebui să mâncăm ceva.

Dar Brad linge sarea de pe marginea paharului, liniștit, mulțumit, a găsit un meci de tenis la televizor, un meci de seară de la Indian Wells. Steffi Graf versus Serena Williams.

Se întoarce și îmi zâmbește iar cu toți dinții.

— Uite ce-ți trebuie, acolo!

Arată către televizor.

Spune:

— Steffi Graf! Cu *ea* ar trebui să fii.

— Da. Sigur. Nici nu vrea să audă de mine.

I-am povestit lui Brad. French Open 1991. Balul de la Wimbledon 1992. Am încercat și iar am încercat. N-a ieșit. Steffi Graf e ca French Open. E acea linie de sosire peste care nu pot trece.

— Toate astea au trecut, spune Brad. În plus, abordarea ta de atunci a fost atipică pentru tine. Să

întrebi odată și apoi să te retragi? Amator. De când îi lași pe alții să-ți facă jocul? De când accepți un refuz?

Dau din cap. Poate.

— Ai nevoie doar de o privire, spune Brad. O rază de lumină. O fereastră. O deschidere.

Următorul turneu la care jucăm și eu și Steffi e Key Biscayne. Brad îmi spune să stau liniștit, aranjează el. Îl cunoaște pe antrenorul lui Steffi, Heinz Gunthardt. O să vorbească cu Heinz să stabilească un antrenament împreună.

ÎN MOMENTUL ÎN CARE AJUNGEM LA KEY BISCAYNE, Brad îi telefonează lui Heinz, care e surprins de propunere. Spune nu. Spune că Steffi nu ar fi niciodată de acord să-și schimbe programul obișnuit de pregătire pentru un antrenament cu un străin. E prea strictă. În plus, e timidă. Nu s-ar simți deloc bine. Dar Brad e insistent, iar Heinz are probabil o urmă de romantism. Ne propune mie și lui Brad să rezervăm terenul imediat după antrenamentul lui Steffi, apoi să sosim mai devreme. Heinz va propune, ca din întâmplare, ca Steffi să schimbe câteva mingi cu mine.

— S-a aranjat, spune Brad. La prânz. Tu. Eu. Steffi. Heinz. Să-nceapă balul.

SĂ O LUĂM PE RÂND. Îi telefonez lui J. P. și îi spun să-și miște fundul în Florida, rapid. Am nevoie de sfaturi. Am nevoie de o cutie de rezonanță. Am nevoie de un intermediar. Apoi mă duc pe teren și mă pregătesc pentru antrenament.

În ziua stabilită, Brad și cu mine ajungem la teren cu patruzeci de minute mai devreme. Niciodată n-am fost așa de emoționat. Am jucat șapte finale de Mare Șlem și nu m-am simțit niciodată așa. Îi găsim pe Heinz și pe Steffi foarte absorbiți de antrenamentul lor. Stăm într-o parte, ne uităm. După câteva minute, Heinz o cheamă pe Steffi la fileu și îi spune ceva. Arată spre noi.

Se uită.

Eu zâmbesc.

Ea nu.

Îi spune câteva cuvinte lui Heinz și Heinz spune câteva cuvinte și apoi ea dă din cap. Dar când aleargă înapoi spre linia de fund, Heinz îmi face semn să vin pe teren.

Îmi leg repede șireturile. Scot o rachetă din geantă și intru pe teren – apoi, brusc, îmi scot tricoul. E o nerușinare, îmi dau seama, dar sunt disperat. Steffi se uită, apoi aruncă aproape neobservată o a doua privire. Mulțumesc, Gil.

Începem să jucăm. Ea e perfectă, evident, iar eu mă lupt să trimit mingea peste fileu. *Fileul e cel mai mare dușman al tău.* Calmează-te, îmi spun. Nu te mai gândi. Hai, Andre, e doar un antrenament.

Dar nu pot. Nu am văzut niciodată o femeie atât de frumoasă. Când stă pe loc e o zeiță; în mișcare, e poezie. Sunt un pețitor, dar și un admirator. Mă întreb de atât de multă vreme cum e forehandul lui Steffi Graf. Am urmărit-o la televizor și la turnee și m-am întrebat cum e mingea când zboară din racheta ei. O minge e altfel din racheta fiecărui jucător – sunt subtilități mici, dar concrete de forță și învârtire. Acum, când joc cu ea, îi simt subtilitățile. E ca și cum aș atinge-o, deși suntem la zece metri distanță. Fiecare forehand e un preludiu.

Folosește de câteva ori reverul, brăzdând terenul cu celebra ei lovitură tăiată. Trebuie să o impresionez cu capacitatea mea de a ajunge acea lovitură tăiată și de a face ce vreau cu ea. Dar e mai greu decât credeam. Ratez o dată. Strig la ea:

— A doua oară nu-ți mai merge!

Nu spune nimic. Mai trimite o lovitură tăiată. Mă sprijin pe rever și trimit înapoi mingea cât de tare pot.

Ea o dă în fileu.

Strig:

— Lovitura asta îmi plătește o grămadă de facturi!

Din nou, nimic. Doar trimite următoarea minge mai jos și mai tăiată.

În general, în timpul antrenamentelor mele, lui Brad îi place să-și facă de lucru. Aleargă după mingi, dă indicații, dă din gură. Nu și de data aceasta. Stă pe scaunul arbitrului, cu ochii căscați, un salvamar pe o plajă plină de rechini.

De fiecare dată când mă uit spre el, schițează un cuvânt. *Superb.*

Pe la marginile terenului, lumea începe să se strângă, să se holbeze. Câțiva fotografi fac poze. Mă întreb de ce. Pentru că este așa de rar ca un bărbat și o femeie să se antreneze împreună? Sau pentru că sunt amorțit și ratez o minge din trei? De la distanță arată ca și cum Steffi i-ar da o lecție unui figurant fără tricou.

După ce jucăm o oră și zece minute, îmi face semn și vine la fileu.

— Mulțumesc foarte mult, spune.

Dau fuga la fileu și spun:

— Plăcerea a fost de partea mea.

Reușesc să par nonșalant până când începe să își întindă picioarele pe stâlpul de la fileu. Mi se urcă tot sângele în cap. Trebuie să fac ceva fizic sau s-ar putea să îmi pierd cunoștința. N-am făcut niciodată stretching, dar pare un moment potrivit să încep. Pun un picior pe stâlpul de la fileu și mă prefac că am spatele flexibil. Facem stretching, vorbim despre turneu, ne plângem de călătorie, comparăm observațiile despre orașele care ne-au plăcut.

O întreb:

— Care e orașul tău preferat? Când termini cu tenisul, unde te gândești să stai?

— Oh. Cred că sunt două la egalitate. New York și San Francisco.

Mă gândesc: „Te-ai gândit vreodată să stai în Las Vegas?"

Spun:

— Sunt și preferatele mele.

Zâmbește.

— Păi, spune. Mulțumesc încă o dată.

Oricând.

Ne sărutăm în stil european, pe amândoi obrajii.

Iau cu Brad feribotul înapoi spre Fisher Island, unde J. P. ne așteaptă. Ne petrecem toți trei restul serii vorbind despre Steffi de parcă ar fi un adversar, ceea ce și este. Brad o vede ca pe Rafter sau pe Pete. Are puncte tari, are puncte slabe. Îi diseacă jocul, mă îndrumă. Din când în când, J. P. o sună pe Joni, o pune pe speaker și încercăm să avem un punct de vedere feminin.

Discuția continuă în următoarele două zile. La cină, la saună, la barul hotelului, vorbim toți trei doar despre Steffi. Complotăm, folosim termeni militari, ca *recunoaștere* și *servicii secrete.* Mă simt de parcă am plănui o invazie pe apă și pe uscat a Germaniei.

Spun:

— Mi s-a părut destul de mișto.

Brad spune:

— Habar n-are că te-ai despărțit de doamna ta. N-a apărut încă în ziare. Nu știe nimeni. Trebuie să-i dai de înțeles care e statutul tău și să-i spui ce simți pentru ea.

— O să-i trimit flori.

— Da, spune J. P. Florile sunt bune. Dar nu poți să le trimiți cu numele tău. Ar putea să prindă presa de veste. O s-o punem pe Joni să le trimită, cu numele tău pe bilețel.

— Bine gândit.

Joni se duce la un magazin în South Beach și, la indicațiile mele, cumpără toți trandafirii. Practic comandă o grădină de trandafiri care să fie transplantată în camera lui Steffi. Pe bilețel, îi mulțumesc lui Steffi pentru antrenament și o invit la cină. Apoi stau și aștept telefonul.

Niciun telefon. Toată ziua.

Nici a doua zi.

Oricât m-aș holba la el și aș țipa la el, telefonul refuză să sune. Mă plimb, îmi smulg pielițele până când sângerează. Brad vine în camera mea și își face griji că va trebui să-mi dea un calmant.

Țip:

— Ce rahat! OK, n-o interesează, dar nu poate să spună un mulțumesc? Dacă nu sună până diseară, jur că o sun eu.

Ne mutăm pe terasă. Brad se uită și spune:

— Hopa.

— Ce?

J. P. spune:

— Cred că-ți văd florile.

Arată spre terasa unei camere de peste drum. Camera lui Steffi, evident, pentru că pe masa terasei e buchetul meu uriaș de trandafiri cu coada lungă.

— Nu sunt sigur că e semn bun, spune J. P.

— Nu, spune Brad. NB. Nu-i bine.

HOTĂRÂM că o să aștept până când Steffi câștigă primul meci – o concluzie de la sine înțeleasă – și după aceea îi voi telefona. J. P. mă pregătește pentru telefon. Joacă rolul lui Steffi. Repetăm toate scenariile posibile. Îmi dă toate replicile care ar putea veni din partea ei.

Steffi își bate amărâta de adversară din primul tur în patruzeci și două de minute. Le-am dat un bacșiș căpitanilor feribotului, ca să mă sune în momentul în care o văd punând piciorul pe feribot. La cincizeci de minute după meci, primesc un telefon: „E la bord".

Îi dau cincisprezece minute să ajungă pe insulă, zece minute să ajungă de pe chei la hotel, apoi sun la operator și cer legătura cu camera ei. Știu numărul camerei pentru că îmi văd afurisitele de flori părăsite pe masa terasei.

Ridică telefonul la a doua sonerie.

— Bună. Sunt Andre.

— Oh!

— Voiam doar să mă asigur că ai primit florile de la mine.

— Le-am primit.

— Oh!

Tăcere.

Spune:

— Nu vreau să existe neînțelegeri între noi. Prietenul meu e aici.

— Aha. Păi, bine, înțeleg.

Tăcere.

— Succes la turneu.

— Mulțumesc, și ție.

O prăpastie căscată de tăcere.

— Păi, la revedere.

— Pa.

Cad pe canapea și mă holbez la podea.

— Am o întrebare pentru tine, spune J. P. Ce a putut să spună de ai făcut fața asta? Ce scenariu nu am repetat?

— Prietenul ei e aici.

— Oh.

Apoi zâmbesc. Iau o pagină din cartea de gândire pozitivă a lui Brad: poate vrea să-mi transmită un mesaj. *E clar* că prietenul ei era acolo.

— Și?

— Și n-a putut să vorbească și în loc să spună: „Am prieten, am încheiat discuția, lasă-mă-n pace", a spus: „Prietenul meu e *aici*".

— Și?

— Cred că vrea să spună că există o șansă.

J. P. spune că-mi pregătește ceva de băut.

ÎNTR-O MICĂ MĂSURĂ, TURNEUL mă distrage. Din păcate, distracția durează doar câteva ore. În primul tur, împotriva lui Dominik Hrbaty din Slovacia, nu pot să mă gândesc decât la Steffi și la prietenul ei bucurându-se sau ignorându-mi jenați trandafirii. Hrbaty mă curăță în trei seturi.

Am ieșit din turneu. Ar trebui să plec de pe Fisher Island. Dar stau în zonă, pe plajă, complotez cu J. P. și Brad.

— Probabil prietenul lui Steffi a apărut pe neașteptate, spune Brad. Plus că tot nu știe că ești divorțat. Crede că încă ești însurat cu Brooke. Ai răbdare. Lasă să se afle. Apoi acționează.

— Ai dreptate, ai dreptate.

Brad menționează Hong Kong. În lumina performanței mele în fața lui Hrbaty, sigur mai am nevoie de un turneu înainte de a porni în sezonul pe zgură. Să mergem la Hong Kong, spune. Să nu mai stăm degeaba gândindu-ne și vorbind despre Steffi.

Într-o clipită sunt într-un scaun de avion în drum spre China. Mă uit la ecranul din capătul cabinei. *Durata aproximativă a zborului: 15 ore, 37 de minute.*

Mă uit la Brad. Cincisprezece ore și treizeci și șapte de minute? În care să mă gândesc doar la Steffi? Nu prea cred.

Îmi dezleg centura de siguranță și mă ridic.

— Unde te duci?

— Mă dau jos din avion.

— Nu fi caraghios. Stai jos. Liniștește-te. Suntem aici. Suntem pregătiți. Hai să mergem să jucăm.

Mă las înapoi în scaun, comand două Belvedere, înghit un somnifer și după ce mi se pare a fi o lună sunt de partea cealaltă a pământului. Sunt într-o mașină gonind pe o autostradă din Hong Kong și privesc cum se înalță în fața mea Centrul Internațional de Finanțe.

Îi telefonez lui Perry.

— Când o să iasă știrea cu divorțul meu?

— Avocații se ocupă de detalii, spune el. Între timp, tu și Brooke trebuie să lucrați la declarație.

Facem schimb de faxuri. Echipa ei, echipa mea. Avocații și reprezentanții publici se ocupă de asta. Brooke adaugă un cuvânt, eu șterg unul. Faxuri peste faxuri. Ce a început cu faxuri se termină cu faxuri.

— Declarația urmează să apară, spune Perry. Zilele astea trebuie să apară în ziare.

Brad și cu mine dăm fuga în hol în fiecare dimineață, cumpărăm toate ziarele, apoi, în timpul micului dejun, disecăm fiecare pagină în căutarea titlului. Pentru prima dată de când mă știu abia aștept ca ziarele să scrie despre viața mea particulară. În fiecare zi, spun o rugăciune: „Fie ca aceasta să fie ziua când Steffi va afla că sunt liber".

Zi după zi, nu apare. E ca așteptarea telefonului de la Steffi. Aș vrea să am păr, ca să mi-l pot smulge. În sfârșit, pe coperta de la *People* e o fotografie cu Brooke și cu mine. Titlul spune: *Despărțire bruscă**. E 26 aprilie 1999, cu trei zile înainte să împlinesc douăzeci și nouă de ani, la aproape doi ani de la nuntă.

Renăscut, ca nou, câștig la Hong Kong – dar în avionul de întoarcere nu pot să-mi ridic brațul. Dau fuga de la aeroport acasă la Gil. Se uită la umăr și se strâmbă. Nu-i place cum arată.

S-ar putea să trebuiască să facem o pauză și să sărim peste tot sezonul pe zgură.

— Nu, nu, nu, spune Brad. Trebuie să fim la Roma pentru Italian Open.

— Te rog. Niciodată nu câștig acolo. S-o lăsăm baltă.

— Nu, spune Brad. Să mergem la Roma, să vedem cum reacționează umărul. N-ai vrut să mergi la Hong Kong, nu-i așa? Dar ai câștigat, nu-i așa? Mi se pare că începe să devină un obicei.

Îl las să mă târască într-un avion, iar la Roma pierd în turul trei în fața lui Rafter, pe care tocmai îl bătusem la Indian Wells. Acum chiar că vreau să fac pauză. Dar Brad mă convinge să joc la World Team Cup, în Germania. N-am puterea să mă cert cu el.

Vremea în Germania e rece, mohorâtă, ceea ce înseamnă că mingea e grea. Mă uit la Brad cu o privire ucigașă. Nu-mi vine să cred că m-a târât la Düsseldorf cu umărul accidentat. În mijlocul primului set, condus cu 3-4, nu mai pot să lovesc. Abandonez. Asta a fost. Mergem acasă, îi spun lui Brad. Trebuie să-mi repar umărul. Și trebuie să lămuresc treaba cu Steffi.

Când ne îmbarcăm în zborul de la Frankfurt la San Francisco, nu vorbesc cu Brad. Sunt nervos ca naiba. Avem douăsprezece ore în fața noastră, unul lângă altul, și îi spun:

---

* În original *Suddenly Split*, aluzie la filmul *Suddenly Susan*, cu Brooke Shields în rolul principal (n.t.).

— Fii atent cum facem, Brad. N-am dormit toată noaptea din cauza umărului. O să înghit chiar acum două somnifere și n-o să te mai ascult timp de douăsprezece ore și o să fie un rai. Mă auzi? Și când aterizăm, *primul lucru* pe care vreau să îl faci e să mă retragi de la French Open.

Se apleacă spre mine și mă bate la cap timp de două ore.

— *Nu* te întorci la Vegas. *Nu* te retragi. Vii cu mine la casa mea din San Francisco. Am casa de oaspeți plină de lemne de foc, cum îți place ție, și apoi tu și cu mine zburăm înapoi la Paris și o să joci. E singurul Mare Șlem pe care nu-l ai și totdeauna ți l-ai dorit și nu poți să-l câștigi dacă nu joci.

— French Open? Te rog. Cred că glumești. Am pierdut trenul.

— De unde știi? Cine spune că ăsta nu e anul tău?

— Crede-mă. Din niciun punct de vedere 1999 nu e anul meu.

— Uite, tocmai începeai să arăți un pic a jucătorul care ai fost. Am văzut ceva la tine ce nu mai văzusem de ani de zile. Trebuie să ne agățăm de asta.

Îl citesc perfect. Nu că ar crede că French Open poate fi câștigat, nici pe departe. Dar, dacă mă retrag de la French Open, va fi mai ușor să mă retrag de la Wimbledon și așa se duce anul. La revedere, revenire. Bun venit, retragere.

Odată ce aterizăm la San Francisco, sunt din nou prea obosit ca să mă cert. Mă strecor în mașina lui Brad și mă duce la el și mă pune în casa de oaspeți. Dorm douăsprezece ore. Când mă trezesc, la fața locului a venit un chiropractician, gata să mă trateze.

— N-o să meargă, spun.

— O să meargă, spune Brad.

Fac două ședințe pe zi. În restul timpului mă uit la ceață și alimentez focul. Vineri mă simt mai bine. Brad zâmbește. Facem schimburi de mingi pe terenul din spatele casei, apoi servesc de câteva ori.

— Sună-l pe Gilly, spun. Hai la Paris.

◇ ◇ ◇

ÎN HOTELUL NOSTRU PARIZIAN, Brad se uită peste tablou.

Întreb:

— Cum e?

Nu spune nimic.

— Brad?

— Mai rău nu se putea.

— Serios?

— Un coșmar. Adversarul tău din primul tur e Franco Squillary, stângaci, din Argentina, probabil cel mai dur tip dintre cei care nu sunt printre favoriți. O fiară totală pe zgură.

— Nu-mi vine să cred că m-ai convins să fac asta.

Ne antrenăm sâmbăta și duminica. Luni începem. Sunt în vestiar, îmi bandajez picioarele și îmi dau seama că am uitat să-mi pun chiloții în geanta de tenis. Meciul începe în cinci minute. Pot să joc fără chiloți? Nici nu știu dacă e posibil din punct de vedere fizic.

Brad spune în glumă că pot să-i împrumut pe ai lui.

Niciodată n-o să-mi doresc mai mult să câștig.

Apoi îmi spun: „E perfect. Oricum n-am vrut să vin aici, n-ar trebui să fiu aici, joc cu cel mai mare jegos în primul tur pe terenul central. De ce să nu fie ca la comando?"

Sunt șaisprezece mii de oameni la standuri, urlând ca țăranii invadând Versailles. Nici nu apuc să transpir și sunt condus cu un set și un break. Mă uit spre boxa mea, mă holbez la Gil și Brad. *Ajutor.* Brad se holbează la rândul său, fără a schița nicio emoție: „Ajută-te singur".

Îmi trag pantalonii scurți, trag aer în piept cât de adânc pot și îl las să iasă ușor. Îmi spun că mai rău nu se poate. Îmi spun: „Câștigă măcar un set". Să câștig un set cu tipul ăsta ar fi o realizare. Un set – încearcă asta. Schimbarea de obiectiv îl face pe acesta realizabil, iar pe mine relaxat. Încep să lovesc din plin cu reverul, să-mi fac jocul. Spectatorii se agită. Nu m-au văzut de mult jucând bine aici. Și înlăuntrul meu se agită ceva.

Al doilea set se transformă într-o bătaie de stradă și într-un meci de lupte și în pistoale la cincizeci de pași. Squillari nu dă înapoi un centimetru și trebuie să-i smulg setul, 7-5. Apoi se întâmplă un lucru șocant. Câștig al treilea set. Acum încep să simt speranța cum se ridică din vârful picioarelor. Corpul mă furnică. Îi arunc o privire lui Squilari – nu are speranță. Fața lui e lipsită de expresie. Unul dintre cei mai în formă tipi de la turneu e incapabil să facă un pas. E terminat. În setul al patrulea îl strivesc și deodată mă văd cum ies de pe teren după una dintre cele mai improbabile victorii ale carierei.

Înapoi la hotel, plin de zgură, îi spun lui Gil:

— L-ai văzut? Ai văzut cum s-a chircit jegosul? Noi l-am făcut să se chircească, Gil!

— Am văzut.

Liftul e foarte mic. E loc pentru patru persoane de dimensiuni normale sau pentru mine și Gil. Brad ne spune să o luăm înainte, îl ia el pe următorul. Apăs butonul și, în timp ce urcăm, Gil se sprijină de un colț al liftului, eu mă sprijin de celălalt. Simt cum se uită fix.

— Ce e?

— Nimic.

Continuă să se uite fix.

— Ce e, Gil?

— Nimic.

Zâmbește și spune din nou:

— Nimic.

În turul doi joc din nou fără chiloți. (N-o să mai port niciodată chiloți. Când ceva merge, nu-l schimbi.) Joc cu Arnaud Clément din Franța. Câștig primul set cu 6-2. Îl încep pe al doilea, jucând mai bine decât am jucat vreodată pe zgură. Îl legăn și îl adorm. Apoi Clément se trezește. Câștigă al doilea set – și pe al treilea. Cum a putut să se întâmple așa ceva? Servesc la 4-5, 0-30, în setul al patrulea. Sunt la două puncte de a fi scos din turneu.

Mă gândesc: două puncte. *Două puncte.*

Trimite un forehand imposibil de returnat, la limită. Mă duc și verific urma. E afară. Încercuiesc urma cu

racheta. Arbitrul de linie vine să confirme. O examinează, ca Hercule Poirot. Ridică mâna. Aut!

Dacă mingea aia ar fi atins linia aș fi fost la trei puncte de a pierde meciul. Așa, e 15-30. Ce diferență. Și dacă...?

Dar mă conving pe mine însumi să nu mă mai gândesc la ce ar fi fost dacă. Nu gândi, Andre. Oprește-ți mintea. Timp de două minute joc cel mai bun tenis de care sunt în stare. Îmi câștig serviciul. Egalitate la 5.

Clément servește. Dacă aș fi alt jucător, ar avea un avantaj. Dar eu sunt fiul tatălui meu. Sunt un maestru al returului. Nu las nimic să treacă de mine. Apoi îl alerg dintr-o parte într-alta. Înainte și înapoi. Limba începe să-i atârne din gură. Exact când el și publicul cred că nu mai pot să-l alerg, îl mai alerg un pic. E un metronom. Apoi e terminat. Se aruncă înainte de parcă ar fi fost împușcat în cap. Are crampele crampelor. Cere îngrijiri medicale.

Câștig pe serviciul lui. Apoi îl câștig ușor pe al meu și setul al patrulea.

Câștig al cincilea set cu 6-0.

În vestiar, Brad vorbește singur, cu mine, cu oricine vrea să-l asculte.

— I-a explodat cauciucul din spate! Ai văzut? Mamă, frate! Cauciucul din spate – *poc*.

Reporterii mă întreabă dacă mă simt norocos că Clément a avut crampe.

Norocos? Am muncit din greu pentru crampele alea.

La hotel, cu Gil în liftul micuț, fața mea e plină de zgură. Am ochii și urechile și gura pline de zgură. Hainele îmi sunt pătate de zgură. Mă uit în jos. Niciodată până acum nu am observat că zgura de la Roland Garros, când se usucă, arată ca sângele. Încerc să mă curăț când simt din nou cum Gil se uită fix.

— Ce e?

— Nimic, spune, zâmbind.

ÎN TURUL TREI, joc cu Chris Woodruff. Am mai jucat o dată cu el, aici, în 1996, și am pierdut. O înfrângere dezastruoasă. În anul acela, mi se părea în secret că am

șanse bune. De data asta, știu de la început că voi câștiga. Nu am nicio îndoială că voi avea parte de o răzbunare pe cinste. Îl bat, 6-3, 6-4, 6-4, pe același teren pe care mă bătuse el. Brad l-a cerut, pentru că a vrut să-mi amintesc, să o iau personal.

Sunt în șaisprezecimi la French Open pentru prima dată din 1995 încoace. Răsplata este Carlos Moyá, campionul en titre.

— Nu-ți face griji, spune Brad. Chiar dacă Moyá e campionul și foarte bun pe zgură, poți să-i răpești timpul. Poți să acționezi în forță, să stai în teren, să lovești mingea devreme și să pui presiune. Trimite mingile spre reverul lui, dar dacă trebuie să le trimiți spre forehand, fă-o cu convingere, cu foc. Nu te duce la plimbare. Calc-o. Fă-l să te simtă.

În primul set, eu sunt cel care-l simte pe Moyá. Pierd repede setul. În setul al doilea, câștigă de două ori pe serviciul meu. Nu-mi fac jocul. Nu fac nimic din ce mi-a spus Brad să fac. Mă uit spre boxă și Brad țipă: *Hai! Hai odată!*

Ne întoarcem la lucrurile de bază. Îl fac pe Moyá să alerge. Și să alerge. Impun un ritm sadic și scandez pentru mine: „Fugi, Moyá, fugi!". Îl fac să alerge în cerc. Îl fac să alerge ca la maratonul din Boston. Câștig al doilea set și publicul mă ovaționează. În al treilea set, îl alerg pe Moyá mai mult decât i-am alergat pe ultimii trei adversari la un loc și, la un moment dat, deodată, e bătut. Nu vrea deloc chestia asta. Nu a semnat pentru nimic de genul ăsta.

Când începe al patrulea set, mustesc de încredere. Sar în sus și în jos. Vreau ca Moyá să vadă câtă energie mai am. Vede și oftează. Îl rezolv și alerg spre vestiar. Brad bate pumnul cu mine și aproape mi-l rupe.

În liftul de la hotel, îl simt pe Gil cum privește fix din nou.

— Gil, ce e?

— Am un sentiment.

— *Ce* sentiment?

— Simt că ești pe cale să te lovești de ceva.
— De ce anume?
— De destin.
— Nu sunt sigur că cred în destin.
— O să vedem. Nu putem face focul în ploaie...

AVEM DOUĂ ZILE LIBERE. Două zile în care să ne relaxăm și să ne gândim la altceva decât la tenis. Brad descoperă că Springsteen e cu noi în hotel. Dă un concert la Paris. Brad sugerează să mergem. Ne face rost de trei bilete, pe locurile din față.

La început, nu sunt sigur. Nu știu dacă e o idee bună să batem străzile Parisului. Dar la televizor sunt mai ales știri despre turneu, ceea ce nu e bine pentru dispoziția mea. Îmi amintesc de personajul din tenis care râdea de faptul că joc la un challenger, spunea că e ca și cum Springsteen ar cânta într-un bar de cartier.

— Da, spun. Hai să o facem! Hai să-l vedem pe Boss!

Brad, Gil și cu mine intrăm pe arenă la câteva secunde înainte de apariția pe scenă a lui Springsteen. În timp ce mergem pe interval, mai mulți oameni mă observă și arată spre mine. Un bărbat îmi strigă numele. Andre! *Allez, Andre!* Mai mulți îi preiau scandarea. Ne strecurăm pe scaune. Un reflector mătură mulțimea – și ajunge la un moment dat pe noi. Fețele noastre apar pe ecranul imens de deasupra scenei. Mulțimea freamătă. Încep să scandeze: *Allez, Agassi! Allez, Agassi!* În jur de șaisprezece mii de oameni – cam același număr ca la publicul de la Roland Garros – scandează, strigă, bat din picioare. *Allez, Agassi!* Scandează într-un ritm vioi, viguros, ca un cântec pentru copii. *Hei-hei, la-la-la.* E contagios. Brad scandează și el. Mă ridic în picioare, fac cu mâna. Sunt onorat. Inspirat. Aș vrea să pot juca următorul meci chiar acum. Aici. *Allez, Agassi!*

Mă ridic încă odată, cu un nod în gât. Apoi, în sfârșit, apare Bossul.

ÎN SFERTURI, joc cu Marcelo Filippini din Uruguay. Primul set e ușor. Al doilea set e ușor. Îl alerg, se prăbușește. *Vagabonzii ca noi, iubito, sunt făcuți să fugă.* Îmi place asta la fel de mult ca victoria – să le tai picioarele adversarilor mei, să văd roadele anilor lungi cu Gil concentrate în doar două săptămâni. Câștig al treilea set fără ca Filipini să-mi opună vreo rezistență, 6-0.

— Îi distrugi pe ăștia! strigă Brad. Dumnezeule, Andre, îi faci praf.

Sunt în semifinale. Adversar îmi este Hrbaty, care tocmai m-a scos de la Key Biscayne, când eram cu gândul la Steffi. Câștig primul set, 6-4. Câștig următorul set, 7-6. Se ivesc norii. Începe să picure ușor. Mingea devine mai grea, ceea ce mă împiedică să-mi fac jocul ofensiv. Hrbaty se folosește de acest lucru și câștigă al treilea set, 6-3. În al patrulea set, preia conducerea cu 2-1 și îmi scapă printre degete un meci ca și câștigat. Am un set în față, dar e clar că el a prins avânt. Mă simt de parcă aș fi suspendat.

Mă uit la Brad. Arată către cer. Oprește meciul.

Le fac semn observatorului și arbitrului. Le arăt zgura care s-a făcut noroi. Le spun că nu joc în asemenea condiții. E periculos. Cercetează noroiul ca niște căutători de aur. Se sfătuiesc. Opresc meciul.

La cină cu Gil și Brad sunt într-o dispoziție proastă, pentru că știu că meciul mergea împotriva mea. Doar ploaia m-a salvat. Altfel, acum am fi la aeroport. Iar acum nu-mi vine să cred că am toată noaptea să fierb cu gândul la meci, să-mi fac griji pentru mâine.

Mă uit la mâncare, tăcut.

Brad și Gil discută despre mine, de parcă n-aș fi la masă.

— E OK din punct de vedere fizic, spune Gil. E în formă bună. Așa că ține-i un discurs bun, Brad. Îndrumă-l.

— Ce vrei să-i spun?

— Gândește-te la ceva.

Brad ia o înghițitură de bere și se întoarce către mine.

— OK, Andre. Fii atent. Uite cum facem. Îmi trebuie douăzeci și opt de minute de la tine mâine.

— Ce?

— Douăzeci și opt de minute. Cât un sprint până la linia de sosire. Poți s-o faci. Trebuie să câștigi cinci ghemuri, asta-i tot, și n-ar trebui să-ți ia mai mult de douăzeci și opt de minute.

— Vremea. Mingea.

— Vremea o să fie bună.

— Au spus că o să plouă.

— Nu, o să fie frumos. Dă-ne douăzeci și opt de minute excelente.

Brad îmi cunoaște mintea, știe cum funcționează. Știe că ordinea, exactitudinea, un scop clar și precis, sunt ca o prăjitură pentru mine. Dar știe și cum o să fie vremea? Pentru prima dată îmi trece prin minte că Brad nu e antrenor, ci profet.

Înapoi la hotel, Gil și cu mine ne înghesuim în lift.

— O să fie bine, spune Gil.

— Da.

Înainte să mă culc, mă obligă să beau Gil Water.

— Nu vreau.

— Bea.

Când sunt atât de hidratat încât am urina albă ca bumbacul, mă lasă să mă culc.

A doua zi ies la limită. Condus cu 2-1 în setul al patrulea, la serviciu, adversarul are două mingi de break. Nu, nu, nu. Lupt până la egalitate. Câștig serviciul. Acum setul e strâns. Am evitat dezastrul și deodată sunt relaxat, fericit. E atât de tipic în sport. Atârni de un fir de ață deasupra unei prăpăstii fără fund. Privești moartea în față. Apoi adversarul sau viața te cruță și te simți atât de norocos încât te abandonezi jocului. Câștig setul al patrulea și meciul. Sunt în finală.

Prima privire o îndrept spre Brad, care îmi arată agitat ceasul și cronometrul digital al arenei.

Douăzeci și opt de minute. La secundă.

ADVERSARUL MEU ÎN FINALĂ e Andrei Medvedev din Ucraina, ceea ce nu e posibil. Pur și simplu, nu e

posibil. Acum doar câteva luni, la Monte Carlo, Brad și cu mine am dat de Medvedev într-un club de noapte. Avea inima frântă în urma unei despărțiri și bea ca să uite de suferință. L-am invitat să stea cu noi. S-a aruncat pe un scaun de la masa noastră și ne-a anunțat că se lasă de tenis.

— Nu mai pot să practic sportul ăsta futut, a spus. Sunt bătrân. Jocul a trecut pe lângă mine.

L-am convins să se răzgândească.

— Cum îndrăznești, i-am spus. Uită-te la mine, douăzeci și nouă de ani, accidentat, divorțat, și *tu* te caci pe tine că ești depășit la douăzeci și patru de ani? Ai un viitor frumos.

— Jocul meu e de rahat.

— Și? Repară-l.

Mi-a cerut sfaturi, sugestii. M-a rugat să-i analizez jocul, așa cum îi cerusem eu odată lui Brad să-l analizeze pe al meu. Și am fost „Bradesc". Am fost brutal de sincer. I-am spus lui Medvedev că are un serviciu extraordinar, un retur foarte bun și un rever de clasă mondială. Forehandul lui nu e cel mai bun, se știe, dar poate ascunde acest lucru, pentru că este suficient de mare ca să-i facă pe adversari să alerge de colo-colo.

— Știi să te miști bine! am strigat. Întoarce-te la lucrurile elementare. Mișcă-te, izbește primul serviciu și trimite pe linie cu reverul.

Din acea seară, mi-a urmat sfatul cu tărie și a explodat. A avut victorii consistente în circuit și i-a dominat pe tipii din acest turneu. De fiecare dată când ne-am întâlnit la vestiare sau prin împrejurimile de la Roland Garros, ne-am făcut cu ochiul și cu mâna.

Nici n-am visat că urma să ne întâlnim într-o asemeea confruntare.

Deci Gil nu a avut dreptate. Nu mă pregăteam să mă lovesc de destin, ci de un dragon care scuipă foc la a cărui naștere am contribuit.

ORIUNDE AȘ MERGE, parizienii se strâng în jurul meu și îmi urează succes. Se vorbește peste tot în oraș despre turneu. În restaurante și cafenele, pe stradă, mă strigă pe nume, mă sărută pe obraz, mă încurajează. Primirea care mi s-a făcut la concertul lui Springsteen a ajuns în ziare. Oamenii, presa, sunt fascinați de parcursul meu suprinzător. Toți se regăsesc în el. Văd ceva din ei în revenirea mea, în întoarcerea mea din morți.

E seara dinaintea finalei și stau în camera de hotel, mă uit la televizor. Îl închid. Mă duc la fereastră. Mi-e rău. Mă gândesc la ultimul an, la ultimele optsprezece luni, la ultimii optsprezece ani. Milioane de mingi, milioane de hotărâri. Știu că e ultima mea șansă să câștig French Open, ultima mea șansă să câștig toate patru turneele de Mare Șlem, adică ultima încercare să îmi revin. Gândul că aș putea pierde mă sperie și gândul că aș putea câștiga mă sperie cel puțin la fel de tare. Aș fi recunoscător? Aș merita? Aș clădi ceva – sau aș risipi?

De asemenea, Medvedev stăruie și el în gândurile mele. Are jocul meu. Eu i l-am dat. Are până și prenumele meu. Andrei. O să fie Andre contra Andrei. Eu împotriva sosiei mele.

Brad și Gil bat la ușă.

— Ești gata de cină?

Țin ușa deschisă și îi rog să intre o secundă.

Stau în ușă privindu-mă cum deschid minibarul. Îmi torn un mare pahar de votcă. Brad rămâne cu gura căscată când îl dau pe gât dintr-o înghițitură.

— Ce naiba?

— Mi-e rău de emoții, Brad. N-am putut să mănânc nimic toată ziua. Trebuie să mănânc și singurul mod în care pot să mănânc e să mestec gheața.

— Nu-ți face griji, îi spune Gil lui Brad. E în regulă.

— Măcar bea și un pahar mare de apă, spune Brad.

După cină, când mă întorc în cameră, iau un somnifer și mă bag în pat. Îi telefonez lui J. P. Spune că unde e el e puțin trecut de prânz.

— Cât e ceasul acolo?

— E târziu. Foarte târziu.
— Cum te simți?
— Te rog, *te rog*, vorbește-mi câteva minute despre orice în afară de tenis.
— Ești bine?
— Orice în afară de tenis.
— OK. Păi. Să vedem. Ce-ai zice să-ți citesc o poezie? Am citit multă poezie în ultima vreme.
— Da. Bun. Orice.
Se duce la bibliotecă, ia o carte. Citește rar.

Mult de-i trecut, mult stăruie; și chiar
De nu suntem acum puterea-aceea ce-n vremuri străvechi
A clădit pământul și cerul, suntem ce suntem;
Starea de liniște a inimilor ne-nfricate,
Slăbite de vremuri și soartă, dar voind cu tărie
Să lupte, să caute, să găsească și să nu se plece.

Adorm fără să închid telefonul.

GIL BATE LA UȘĂ, îmbrăcat de parcă urmează să se întâlnească cu de Gaulle. Are sacoul sport negru și elegant, pantalonii negri cu dungă – pălăria neagră. Și poartă pandantivul pe care i l-am dat eu. Eu port cercelul cu care se asortează. Tatăl, Fiul, Sfântul Duh.
În lift spune:
— O să fie bine.
— Da.
Dar nu e bine. O știu de la încălzire. Sunt leoarcă de transpirație. Transpir de parcă m-aș însura. Sunt atât de copleșit de emoții, încât îmi clănțănesc dinții. Soarele e strălucitor, ceea ce ar trebui să mă facă fericit, pentru că mingea va fi mai uscată și mai ușoară. Dar căldura zilei mă face să transpir și mai tare.
La începutul meciului, sunt o ruină transpirată leoarcă. Fac greșeli stupide, greșeli de începător, toate greșelile și tâmpeniile posibile pe un teren de tenis.

Durează doar nouăsprezece minute până pierd primul set, 6-1. Medvedev în schimb arată cum nu se poate mai liniștit. Și de ce nu? Face tot ce trebuie să facă, tot ce i-am spus la Monte Carlo. El impune ritmul, se mișcă vioi, trimite cu reverul pe linie de câte ori vrea. Jocul lui e calm, precis, fără milă. Dacă mă apropii, dacă încerc să câștig un punct înaintând tiptil, trimite un rever strivitor pe lângă mine.

Poartă bermude, de parcă am fi la plajă și chiar pare că se plimbă legănat pe Riviera. E proaspăt, viguros, în vacanță. Ar putea sta aici zile în șir fără să obosească.

La începutul celui de-al doilea set, se ivesc nori negri. Deodată începe o ploaie ușoară. Sute de umbrele apar în tribune. Jocul e oprit. Medvedev fuge la vestiare, iar eu îl urmez.

Nu e nimeni. Mă plimb de sus în jos. Dintr-un robinet picură apă. Sunetul răsună pe dulapurile metalice. Stau pe o bancă, transpir, mă holbez la un dulap deschis.

Vin Brad și Gil. Brad, cu o bluză albă și pălărie albă, un contrast puternic față de costumul negru al lui Gil, trântește ușa cât de tare poate și strigă:

— Ce se întâmplă?

— E prea bun, Brad. E pur și simplu prea bun. Nu pot să-l bat. Are doi metri, servește bombe, nu ratează niciodată. Mă face să sufăr cu serviciul lui, mă face să sufăr cu reverul, nu pot să revin pe serviciul lui. Nu pot.

Brad nu spune nimic. Mă gândesc la Nick, cum stătea în același loc, fără să spună nimic, în timpul pauzei de ploaie, când am pierdut cu Courier acum opt ani. Unele lucruri nu se schimbă niciodată. Același turneu imposibil, același sentiment de silă, aceeași reacție insensibilă a antrenorului.

Strig la Brad:

— Glumești? Din toate momentele, pe ăsta ți-l alegi ca să nu vorbești? Din toate momentele, *acum* o să taci în sfârșit naibii din gură?

Se uită înmărmurit. Apoi începe să urle. Brad, care nu ridică niciodată vocea la *nimeni,* își iese din minți.

— *Ce vrei să spun, Andre?* Ce ai vrea să *zic?* Îmi spui că e prea bun. De unde mă-ta știi? Nu poți să-ți dai seama cum joacă! Ești așa de confuz, așa de orbit de panică, că mă mir că îl vezi. Prea bun. Tu îl *faci* bun.

— Dar...

— Dă-i odată drumul. Dacă pierzi, pierzi măcar pe mâna ta. Lovește mingea aia nenorocită.

— Dar...

— Și dacă nu știi unde s-o trimiți, uite o idee. Trimite-o în același loc în care o trimite el. Dacă dă un rever de-a curmezișul terenului, dă și tu un rever de-a curmezișul terenului. Doar dă-l un pic mai bine. Nu trebuie să fii mai bun decât toată nenorocita de lume, îți amintești? Trebuie doar să fii mai bun decât un tip. Nu are nicio lovitură pe care să n-o ai și tu. Mă fut pe serviciul lui. Serviciul lui o să cedeze când o să începi să dai loviturile tale. Lovește! Doar lovește, fir-ar să fie! Dacă e să pierdem azi, bine, asta e, dar hai să pierdem în condițiile noastre. În ultimele treisprezece zile, te-am văzut mergând până la capăt. Te-am văzut cum rupi, sub presiune, cum îi distrugi pe tipi. Așa că, te rog, nu-ți mai plânge de milă și nu-mi mai spune că e prea bun și, pentru numele lui Dumnezeu, nu mai încerca să fii perfect! Uită-te doar la minge, lovește mingea. Mă auzi, Andre? Uită-te la minge. Lovește mingea. Dă-i de cheltuială tipului ăstuia. Fă-l să *simtă* că ești acolo. Nu te miști. Nu lovești. Poate crezi că asta faci, dar, crede-mă, nu faci decât să stai acolo. Dacă e să mori, în regulă, mori, dar mori cu arma în mână. Întotdeauna, întotdeauna, întotdeauna, mori cu arme în ambele *mâiiiiini.*

Deschide un dulap și îl închide izbindu-l. Ușa se leagănă și zăngăne.

Apare arbitrul.

— Ne întoarcem pe teren, domnilor.

Brad și Gil ies din vestiare. Observ cum, când se strecoară pe ușă, Gil îl bate discret pe umăr pe Brad.

Merg cu pași rari spre teren. Facem o scurtă încălzire, apoi reluăm jocul. Am uitat scorul. Trebuie să mă uit la tabelă ca să mi-l reamintesc. O, da. Conduc cu 1-0 în setul

al doilea. Dar servește Medvedev. Mă gândesc din nou la finala împotriva lui Courier din 1991, la întârzierea cauzată de ploaie care m-a scos din ritm. Poate aceasta va fi revanșa. Karma tenisului. Poate că, așa cum acea ploaie m-a zăpăcit, această ploaie mă va ajuta să-mi corectez jocul.

Dar Medvedev contează pe propria lui karma ucraineană. Reia firul poveștii exact de unde l-a lăsat, continuă să pună presiune, mă obligă permanent să mă retrag și să joc defensiv, ceea ce nu e stilul meu. Ziua e de acum foarte înnorată și umedă, ceea ce pare să-i dea mai multă forță lui Medvedev. Îi place ritmul lent. E un elefant furios care, fără să se grăbească deloc, mă calcă în picioare. În primul ghem de după întrerupere, servește cu 190 de kilometri pe oră. În câteva secunde, scorul e egal, 1-1.

Apoi câștigă pe serviciul meu. Apoi îl câștigă pe al lui, din nou pe al meu și merge mai departe până câștigă setul al doilea cu o ușurință remarcabilă, 6-2.

În setul al treilea, fiecare își câștigă propriul serviciu, timp de 5 ghemuri. Deodată, inexplicabil, prima dată în meci, câștig pe serviciul lui. Conduc cu 4-2. Aud suspine și murmure în public.

Dar Medvedev câștigă și el pe serviciul meu. Îl câștigă și pe al lui și duce setul la 4-4.

Iese din nou soarele. E strălucitor și puternic și zgura se usucă repede. Ritmul jocului crește considerabil. Servesc, iar la 15 egal facem un schimb furios de mingi, pe care îl câștig cu un voleu superb cu reverul. Acum, la 30-15, îl aud pe Brad cum îmi spune să văd mingea, să lovesc mingea. O arunc în aer. Dau drumul primului serviciu cu un geamăt foarte puternic. Aut. Mă grăbesc să servesc a doua oară. Aut din nou. Dublă greșeală.

Deci. Asta e. Tot o să pierd – Medvedev e acum la doar șase puncte de titlu – dar o să pierd în condițiile lui Brad, nu ale mele.

Servesc din nou. Aut. Refuz cu încăpățânare să o las mai moale la al doilea serviciu. Aut din nou. Două duble greșeli la rând.

E 30-40. Minge de break. Mă învârt în cerc, strâng ochii, gata să izbucnesc în lacrimi. Trebuie să mă adun. Mă ridic pe vârfuri, arunc mingea în aer și mai ratez un serviciu. Am greșit cinci servicii la rând. Mă destram. Sunt la un serviciu greșit de minge de French Open pentru Medvedev.

Își ia poziția, gata să distrugă acest al doilea serviciu. Când te pregătești să returnezi mingea, te gândești mereu la psihicul adversarului, iar Medvedev știe că psihicul meu e franjuri după ce am greșit cinci servicii la rând. Presupune, de aceea, cu un grad ridicat de probabilitate, că nu voi avea curajul să fiu agresiv. Așteaptă un serviciu frumos și moale. Se gândește că nu am de ales. Înaintează mult în interiorul terenului, transmițându-mi mesajul că se așteaptă la unul moale și, când îl va prinde, mi-l va scoate pe gât. Are o expresie pe față care spune: „Dă-i drumul, fraiere! Fii agresiv! Te provoc".

Acest moment e testul crucial pentru amândoi. Este punctul-cheie al meciului, poate al vieților noastre. E un test de voință, de inimă, de bărbăție. Arunc mingea în aer și refuz să dau înapoi. În pofida așteptărilor lui Medvedev, servesc tare și agresiv către reverul lui. Mingea sare ciudat, alunecă. Medvedev se întinde și aruncă mingea la centrul terenului. Trimit un forehand care-l depășește. Ajunge la minge, trimite un rever la picioarele mele. Mă aplec, trimit cu forehandul un voleu incomod care aterizează pe linie, el îl aruncă peste fileu și apoi eu îl lovesc foarte ușor spre terenul lui, unde se stinge ușor, un punct uriaș pentru o lovitură atât de moale.

Reușesc până la urmă să-mi câștig serviciul.

Am un pas săltăreț când mă îndrept spre scaun. Publicul ia foc. Avântul nu a dispărut, dar a zvâcnit. A fost momentul lui Medvedev, iar el l-a ratat și cred că văd pe fața lui că o știe.

Allez, Agassi! Allez!

Un ghem bun, mă gândesc. Joacă un ghem bun și o să câștigi un set și cel puțin o să poți pleca de aici cu capul sus.

Norii s-au risipit. Soarele a uscat de tot zgura și ritmul are acum viteza fulgerului. Îl surprind pe Medvedev cum aruncă o privire îngrijorată spre cer când revenim pe teren. Vrea ca acei nori de ploaie să se întoarcă. Nu-i place deloc soarele acesta arzător. Începe să transpire. Își umflă nările. Arată ca un cal – ca un dragon. *Poți să bați dragonul.* Rămâne în urmă, 0-40. Break și câștig setul.

Acum jucăm în condițiile mele. Îl trimit pe Medvedev dintr-o parte într-alta, lovesc mingea tare, fac tot ce mi-a spus Brad să fac. Medvedev e cu un pas în urmă, evident distras. A avut prea mult timp să se gândească la victorie. A fost la doar cinci puncte, cinci puncte, și asta îl bântuie. Reia ideea mereu și mereu în minte. Își spune: *Am fost atât de aproape. Am fost acolo. Linia de sosire!* Trăiește în trecut, iar eu sunt în prezent. El gândește, eu simt. Nu gândi, Andre! Lovește *mai tare*!

În setul al patrulea, câștig din nou pe serviciul lui. Apoi ne angajăm într-o luptă dură. Jucăm tenis bun și solid, fiecare dintre noi sare, geme și sapă adânc. Setul ar putea avea orice deznodământ. Dar eu am un avantaj distinct, o armă secretă pe care o pot scoate de fiecare dată când am nevoie – jocul la fileu. Tot ce fac la fileu îmi iese și e clar că asta îl tulbură pe Medvedev, îl zăpăcește. Devine nesigur, aproape paranoic. Doar dacă mă prefac că alerg la fileu, tresare. Eu sar, el fandează.

Câștig al patrulea set.

Câștig repede pe serviciul lui și fac 3-2. Se întâmplă. Se întoarce roata. Lucrul care ar fi trebuit să fie al meu în 1990 și 1991, și 1995 se întoarce. Am 5-3. El servește la 15-40. Am două mingi de meci. Trebuie să câștig chiar acum sau o să trebuiască să servesc până la sfârșitul meciului și nu vreau asta. Dacă nu câștig chiar acum, poate nu câștig deloc. Dacă nu câștig chiar acum, o să fiu în locul lui Medvedev, bântuit de cât de aproape am fost. Dacă nu câștig chiar acum, o să mă gândesc la French Open la bătrânețe, în balansoar, o să bolborosesc despre Medvedev cu un pled pe picioare. Deja sunt obsedat de turneul ăsta de zece ani. Nu suport ideea să fiu obsedat

de el încă optzeci. După toată munca și transpirația, după această revenire improbabilă și acest turneu miraculos, dacă nu câștig chiar acum, nu o să mai fiu niciodată fericit, cu adevărat fericit. Și Brad va trebui internat. Linia de sosire e atât de aproape încât pot să o sărut. *O simt cum mă trage.*

Medvedev câștigă ambele mingi de meci. Vede moartea cu ochii. Suntem din nou la egalitate. Totuși, câștig următorul punct. Din nou minge de meci.

Strig la mine: „Acum. *Acum.* Câștigă acum!"

Dar el câștigă următorul punct, apoi câștigă ghemul.

Schimbarea durează o veșnicie. Îmi tamponez fața cu un prosop. Mă uit la Brad, așteptându-mă să-l văd neconsolat, cum sunt eu. Dar fața lui e hotărâtă. Îmi arată patru degete. *Încă patru puncte.* Patru puncte egal toate patru șlemurile. *Hai! Hai odată!*

Dacă o să pierd meciul ăsta, dacă sunt condamnat să trăiesc cu un regret chinuitor, n-o să fie pentru că n-am făcut ce a spus Brad. Îi aud vocea în urechea mea: „Du-te înapoi la fântână".

Forehandul lui Medvedev e fântâna.

Intrăm pe teren. O să trimit toate mingile către forehandul lui Medvedev și el știe că asta o să fac. La primul punct e încordat, încearcă să trimită un lung de linie. Dă mingea în fileu.

Câștigă însă următorul punct, când trimit un forehand în fileu.

Deodată, îmi redescopăr serviciul. Din senin azvârl un prim serviciu măreț căruia el nu-i face față. Trimite un forehand obosit care zboară departe. Trimit al doilea prim serviciu, mai măreț, iar el dă un forehand în fileu.

Minge de campionat. Jumătate din public îmi strigă numele, cealaltă jumătate strigă: *Ssst.* Mai trimit un alt prim serviciu sfârâitor și, când Medvedev se duce într-o parte și trimite o minge boltită, sunt al doilea care află că am câștigat French Open. Primul e Brad. Medvedev e al treilea. Mingea aterizează mult în spatele liniei de fund. Să o privesc cum cade e una din marile bucurii ale vieții mele.

Ridic brațele și racheta îmi cade pe zgură. Lăcrimez. Îmi frec capul. Sunt îngrozit de cât de bine mă simt. Victoria nu ar trebui să fie atât de plăcută. Victoria n-ar trebui niciodată să conteze atât de mult. Dar contează, contează și nu am ce face. Sunt copleșit de bucurie, le sunt recunoscător lui Brad, lui Gil, Parisului – chiar și lui Brooke și Nick. Fără Nick nu aș fi ajuns aici. Fără toate suișurile și coborâșurile cu Brooke, chiar și fără tristețea ultimelor noastre zile, nu ar fi fost posibil. Îmi păstrez recunoștință chiar și pentru mine însumi, pentru toate alegerile corecte și greșite care au dus aici.

Ies de pe teren, trimițând bezele în toate direcțiile, gestul cel mai sincer care îmi vine în minte pentru a exprima recunoștința care pulsează în mine, emoția care pare a fi izvorul tuturor emoțiilor. Făgăduiesc că voi face acest lucru de acum încolo, fie că înving, fie că pierd, când ies de pe un teren de tenis. Voi trimite bezele spre cele patru colțuri ale lumii, le voi mulțumi tuturor.

FACEM O MICĂ PETRECERE la un restaurant italian, Stressa, în centrul Parisului, aproape de Sena, aproape de locul unde i-am dat lui Brooke brățara de tenis. Beau șampanie din trofeu. Gil bea Coca-Cola și îi este fizic imposibil să nu zâmbească. Din când în când, își pune mâna pe a mea – e grea ca un dicționar – și spune:

— Ai reușit.

— *Noi* am reușit, Gilly.

E și McEnroe. Îmi dă un telefon și spune:

— Cineva vrea să te salute.

— Andre? Andre! Felicitări. Am avut așa o bucurie când te-am privit în seara asta. Te invidiez.

Borg.

— Mă invidiezi? De ce?

— Pentru că ai făcut ceva ce am reușit atât de puțini dintre noi.

Soarele răsare când mă întorc cu Brad la hotel. Mă ia de umeri și spune:

— Călătoria s-a sfârșit cu bine.

La câteva secunde după ce l-am învins pe Andrei Medvedev în finala French Open, 1999.

Credit foto: Michael Cole

— Cum așa?

Spune:

— De obicei în viață, călătoriile se sfârșesc prost rău. Dar, de data asta, s-a sfârșit bine.

Îl iau de umeri pe Brad. Este unul dintre puținele lucruri pe care profetul le-a văzut greșit toată luna. Călătoria abia începe.

23

ÎN AVIONUL CONCORDE CU CARE NE ÎNTOARCEM LA NEW YORK, Brad îmi spune că ăsta e destinul – *destinul.* A băut câteva beri.

— Ai câștigat French Open 1999 la masculin, spune el. Și oare cine l-a câștigat la feminin? Cine? Spune-mi.

Zâmbesc.

— Exact. Steffi Graf. Destinul spune că o să fiți împreună. Doar doi oameni au câștigat în istoria lumii toate patru turneele de Mare Șlem și o medalie de aur – tu și Steffi Graf. Șlemul de Aur. Destinul vostru e să vă căsătoriți.

— De fapt, spune el, iată profeția mea.

Ia revistele promoționale Concorde din buzunarul scaunului și mâzgălește pe colțul din dreapta sus: *2001 – Steffi Agassi.*

— Ce naiba înseamnă asta?

— O să vă căsătoriți în 2001. Și o să aveți primii copii în 2002.

— Brad, are prieten. Ai uitat?

— După ultimele două săptămâni, vrei să-mi spui că există lucruri imposibile?

— Păi, asta pot să spun. Acum că am câștigat French Open mă simt un pic – nu știu. Mai valoros?

— Așa. Așa te vreau.

Nu cred că oamenii sunt sortiți să câștige turnee de tenis. Sortiți să fie împreună, poate, dar nu sortiți să câștige mai multe puncte și să dea mai mulți ași decât adversarii lor. Totuși, nu vreau să pun la îndoială nimic din ce spune Brad acum. Așa că, pentru orice eventualitate și pentru că îmi place cum arată, rup colțul programului Concorde pe care și-a scris cea mai recentă profeție și îl bag în buzunar.

În următoarele cinci zile, stăm pe Fisher Island, pentru a ne recupera și a sărbători. În special pentru a sărbători. Petrecerea ia amploare. Vine Kimmie, soția lui Brad. Vin J. P. și Joni. Noaptea târziu dau drumul la stație și-l ascultăm de multe ori pe Sinatra cum cântă *That's Life*, în timp ce Kimmie și Joni dansează ca două animatoare pe masă și pe pat.

Apoi mergem la terenurile de iarbă de la hotel. Joc câteva zile cu Brad și rezervăm locuri într-un avion spre Londra. La jumătatea Atlanticului îmi dau seama că o să ajungem de ziua lui Steffi. Care sunt șansele? Dacă dăm de ea? Ar fi drăguț să îi duc ceva.

Mă uit la Brad cum doarme. Știu că vom merge direct de la aeroport la terenurile de antrenament de la Wimbledon, deci nu vom avea timp să ne oprim la o papetărie. Ar trebui să îi fac o felicitare chiar acum. Dar cu ce?

Observ că meniul first-class al avionului e destul de mișto. Pe copertă e o fotografie cu o biserică de țară sub un petic de lună. Fac o felicitare din două coperte și înăuntru scriu: *Dragă Steffi, am vrut să profit de ocazie pentru a-ți ura la mulți ani. Cred că ești foarte mândră. Felicitări pentru ceea ce știu că este doar un petic din ce te așteaptă.*

Fac găuri în cele două meniuri. Acum am nevoie de ceva ca să le prind. O întreb pe însoțitoarea de zbor dacă are o sfoară sau o panglică. Poate niște beteală? Îmi dă o bucată de rafie înfășurată în jurul unei sticle de șampanie. Introduc atent rafia prin găuri. Parcă aș racorda o rachetă de tenis.

Când felicitarea e gata, îl trezesc pe Brad și îi arăt opera mea.

— Meșteșug din Lumea Veche, spun.

Se freacă la ochi, dă din cap aprobator.

— Ai nevoie doar de o privire, spune. De o deschidere.

Bag felicitarea în geanta de tenis și aștept.

SUNT TREI NIVELURI de terenuri de antrenament în zona de pregătire de la Wimbledon, Aorangi Park. E un munte terasat, un templu aztec de terenuri de tenis. Brad și cu mine jucăm pe terasa din mijloc timp de jumătate de oră. Când terminăm, îmi strâng geanta de tenis, pe îndelete, ca de obicei. E greu să te reorganizezi după un zbor transatlantic. Aranjez cu migală, rearanjez, bag tricoul ud într-o pungă de plastic, când Brad începe să mă bată pe umăr.

— Vine, moșule, vine.

Privesc în sus ca un setter irlandez. Dacă aș avea coadă, aș da din ea. E la treizeci de metri, îmbrăcată în pantaloni albaștri strâmți de antrenament. E prima dată când observ că merge cu vârfurile un pic spre interior, ca mine. Părul ei blond este prins într-o coadă de cal și lucește în soare. Arată, încă odată, ca o aureolă.

Mă ridic în picioare. Mă sărută pe amândoi obrajii, în stil european.

— Felicitări pentru French Open, spune. Am fost așa bucuroasă pentru tine. Mi-au dat lacrimile.

— Și mie.

Zâmbește.

— Felicitări și ție, spun. Tu ai bătătorit drumul. Ai încălzit terenul pentru mine.

— Mulțumesc.

Tăcere.

Din fericire, nu sunt spectatori sau fotografi prin preajmă, deci pare relaxată, nu se grăbește. Și eu sunt uimitor de liniștit. Brad, în schimb, scoate sunete ciudate, ca aerul când iese dintr-un balon.

— O, spun eu. Hei! Tocmai mi-am amintit. Am un cadou pentru tine. Știam că e ziua ta, așa că ți-am făcut o felicitare. La mulți ani!

Ia felicitarea, se uită la ea câteva secunde, apoi mă privește, mișcată.

— De unde știai că e ziua mea?

— Eu... știu.

— Mulțumesc, spune. Serios.

Se îndepărtează repede.

A DOUA ZI, pleacă de la terenurile de antrenament tocmai când sosesc cu Brad. De data aceasta sunt hoarde de spectatori și reporteri peste tot și ea pare dureros de timidă. Încetinește pasul, ne face discret cu mână și șoptește:

— Cum dau de tine?

— O să-i dau numărul meu lui Heinz.

— OK.

— La revedere.

— Pa.

După antrenament stau cu Brad și Perry pe lângă casa pe care am închiriat-o și ne întrebăm când va suna.

— În curând, spune Brad.

— Foarte curând, spune Perry.

Ziua trece fără niciun telefon.

Mai trece o zi.

Sufăr. Wimbledon începe luni, iar eu nu pot să dorm, nu pot să gândesc. Somniferele nu au niciun efect în fața acestui tip de anxietate.

— Ar face bine să sune, spune Brad, altfel o să pierzi în primul tur.

Sâmbătă-seara, chiar după cină, sună telefonul.

— Alo?

— Bună. Sunt Stefanie.

— Stefanie?

— Stefanie.

— Stefanie – *Graf?*

— Da.

— O! Folosești numele Stefanie?

Îmi spune că mama ei i-a spus Steffi cu mulți ani în urmă, presa a auzit și așa a rămas. Dar ea se vede ca fiind Stefanie.

— Stefanie să fie, spun eu.

În timp ce vorbesc cu ea fac curse în ciorapi prin sufragerie. Mă dau ca pe derdeluș pe podeaua de lemn. Brad mă imploră să mă opresc, să mă așez pe un scaun. E sigur că o să-mi rup un picior sau o să mă lovesc la genunchi. O iau la pas într-o plimbare ușoară prin cameră. Zâmbește și îi spune lui Perry:

— O să avem un turneu bun. O să fie un Wimbledon *bun.*

— Ssst, îi spun.

Apoi mă încui într-o cameră mai ferită.

— Ascultă, îi spun Stefaniei, la Key Biscayne ai spus că nu vrei să existe neînțelegeri. Nici eu nu vreau neînțelegeri. Deci trebuie să-ți zic, trebuie să o spun înainte să mergem mai departe, că sunt de părere că ești *foarte frumoasă.* Te respect, te admir și mi-aș dori din tot sufletul să te cunosc mai bine. Asta urmăresc. E singurul meu scop. Ca să știi. Spune-mi că se poate. Spune-mi că putem să ieșim la cină.

— Nu.

— Te rog.

— Nu se poate – nu aici.

— Nu aici. Bun. Putem merge în altă parte?

— Nu. Am prieten.

Mă gândesc: prietenul. Tot el. Am citit despre el. Pilot de curse. Același prieten cu care e de șase ani. Caut ceva deștept de spus, un mod de a-i spune să ia în considerație *posibilitatea* de a fi cu mine. Tăcerea devine stânjenitoare, momentul trece și tot ce găsesc de spus este:

— Șase ani e vreme lungă.

— Da, spune ea. Da, este.

— Dacă nu mergi înainte, mergi înapoi. Am trecut prin asta.

Nu spune nimic. Dar simt ceva din felul în care nu spune nimic. Am atins o coardă sensibilă.

Spun mai departe:

— Nu poate fi exact ceea ce cauți. Vreau să spun, nu vreau să fac presupuneri, dar...

Îmi țin respirația. Nu mă contrazice.

Spun:

— Nu vreau să par lipsit de respect sau să-mi iau libertatea de a spune orice, dar, poți, te rog, ai putea doar, nu știu, să ajungi să mă *cunoști?*

— Nu.

— Cafea?

— Nu pot să ies în public cu tine. N-ar fi corect.

— Ce zici de scrisori? Pot să-ți scriu?

Râde.

— Pot să-ți trimit chestii? Pot să te *fac* să mă cunoști înainte să te hotărăști dacă *vrei* să mă cunoști?

— Nu.

— Nici măcar scrisori?

— Îmi citește cineva corespondența.

— Înțeleg.

Mă lovesc peste frunte. Gândește, Andre, *gândește.*

Spun:

— În regulă, fii atentă, ce zici de asta? Ai următorul turneu la San Francisco. O să fiu acolo să mă antrenez cu Brad. Ai spus că îți place la nebunie San Francisco. Hai să ne întâlnim la San Francisco.

— Asta e... posibil.

— Asta e... *posibil?*

O aștept să dezvolte. Nu o face.

— Deci pot să te sun sau vrei doar tu să mă suni?

— Sună-mă după turneul ăsta, spune. Hai să jucăm amândoi și sună-mă când termini turneul.

Îmi dă numărul ei de mobil. Îl scriu pe un șervețel de hârtie pe care îl sărut și îl bag în geanta de tenis.

AJUNG ÎN SEMIFINALE ȘI JOC CU RAFTER. Îl bat în două seturi. Nu trebuie să mă gândesc cine mă așteaptă în finală. E Pete. Ca de fiecare dată, Pete. Mă târăsc spre casă, cu gândul la duș, mâncare, somn. Sună telefonul – sunt sigur că e Stefanie, care vrea să-mi ureze succes împotriva lui Pete și să confirme întâlnirea noastră de la San Francisco.

Dar e Brooke. E la Londra și vrea să treacă să mă vadă.

Când închid telefonul și mă întorc, Perry e la câțiva centimetri de fața mea.

— Andre, te rog spune-mi că i-ai zis nu. Te rog spune-mi că n-o lași pe femeia aia să vină aici.

Vine. De dimineață.

— Înainte să joci finala de la Wimbledon?

— O să fie în regulă.

SOSEȘTE LA ZECE, cu o pălărie imensă cu boruri largi care atârnă și flori de plastic. Îi prezint repede casa. O comparăm cu casele pe care le închiriam împreună în trecut. O întreb dacă vrea ceva de băut.

— Ai ceai?

— Sigur.

Îl aud pe Brad tușind în camera de alături. Știu ce înseamnă tusea asta. E dimineața finalei. Un sportiv nu trebuie niciodată să iasă din rutină în dimineața unei finale. Am băut cafea în fiecare dimineață a turneului. Ar trebui să beau cafea și acum.

Dar vreau să fiu o gazdă bună. Fac un ibric de ceai și îl bem la o masă de sub geamul din bucătărie. Vorbim fără să spunem nimic. O întreb dacă are ceva special să-mi spună. Îi e dor de mine, spune. Voia să-mi spună asta.

Vede un teanc de reviste pe colțul mesei, exemplare dintr-un *Sports Illustrated* recent. Sunt pe copertă. Titlul este *Deodată Andre.** (Deodată încep să urăsc cuvântul ăsta, *deodată.*) Mi le-au trimis oficialii turneului, îi spun. Vor să le semnez pentru spectatori, oficiali de la Wimbledon și membrii ai personalului.

Brooke ia una dintre reviste și se holbează la fotografia mea. Mă uit la ea cum se holbează. Mă gândesc la ziua de acum treisprezece ani, când stăteam cu Perry în dormitorul lui, sub sute de coperte *Sports Illustrated* și visam la Brooke. Acum iat-o, eu sunt pe coperta *Sports Illustrated,* Perry este

* În original *Suddenly Andre.* Vezi nota anterioară (n.t.).

fostul producător al serialului ei televizat și abia dacă schimbăm o vorbă.

Citește titlul cu voce tare.

— Deodată Andre.

Îl citește din nou.

— Deodată Andre?

Mă privește.

— O, Andre.

— Ce e?

— O, Andre. Îmi pare *așa* de rău.

— De ce?

— A sosit marele tău moment și ei îl leagă de mine.

STEFANIE E ȘI EA ÎN FINALĂ. Pierde în fața lui Lindsay Davenport. A jucat și la dublu mixt, cu McEnroe și au ajuns în semifinale, dar s-a retras din cauza unei întinderi la tendon. Sunt în vestiar, mă echipez pentru meciul cu Pete și McEnroe spune unui grup de jucători că Stefanie l-a lăsat baltă.

— Vă vine să credeți, *cățeaua!* Îmi cere să joace cu mine la dublu mixt, și eu sunt de acord și apoi când suntem în semifinală se retrage?

Brad îmi pune o mână pe umăr.

— Calm, campionule.

Încep tare în fața lui Pete. Mintea mea e împrăștiată – cum și-a permis Mac să spună chestiile alea despre Stefanie? Care e treaba cu pălăria pe care o purta Brooke? – dar fac cumva și joc un tenis solid, ritmat. E 3 egal în primul set și Pete servește la 0-40. Trei mingi de break. Îl văd pe Brad cum zâmbește, îi dă un ghiont lui Perry, strigă: *Hai! Hai odată!* Mă gândesc la Borg, ultimul care a câștigat French Open și Wimbledon unul după altul, lucru care acum îmi e la îndemână.

Mi-l imaginez pe Borg telefonându-mi din nou ca să mă felicite. „Andre? Andre, sunt eu. Björn. Te invidiez."

Pete mă trezește din visare. Serviciu imposibil de returnat. Serviciu imposibil de returnat. Confuzie. As. Ghem, Sampras.

Mă uit șocat la Pete. Nimeni din cei care trăiesc sau au murit nu a servit vreodată așa. Nimeni din istoria jocului nu ar fi putut returna acele servicii.

Mă scoate fără să câștig vreun set, mă termină cu doi ași, două semne mândre de exclamare la sfârșitul unei prestații fără greșeală. E primul meci din paisprezece pe care îl pierd la un șlem, o serie de victorii aproape fără precedent în cariera mea. Dar istoria va reține că e al șaselea Wimbledon din cariera lui Pete și al doisprezecelea turneu de Mare Șlem în total, înscriind numele lui pentru vecie între oameni – cum trebuie să facă istoria. Mai târziu, Pete îmi spune că nu m-a văzut niciodată lovind mingea atât de tare și atât de curat ca în acele prime șase ghemuri, iar asta l-a făcut să-și îmbunătățească jocul, să dea celui de-al doilea serviciu o viteză mai mare cu treizeci de kilometri pe oră.

În vestiar, trebuie să fac controlul standard împotriva drogurilor. Îmi doresc din tot sufletul să fac pipi, să alerg acasă și să o sun pe Stefanie, dar nu pot, pentru că am vezica cât o balenă. Durează o veșnicie. În cele din urmă, vezica se înțelege cu inima.

Îmi arunc geanta în holul de la intrare și mă aplec după telefon ca după o minge în drop. Cu degetele tremurânde, formez numărul. Direct în căsuța vocală. Las un mesaj. „Bună. Sunt Andre. S-a terminat turneul. Am pierdut cu Pete. Îmi pare rău de înfrângerea ta cu Davenport. Sună-mă când poți."

Stau. Aștept. Trece o zi. Nu sună. Încă o zi. Nu sună.

Țin telefonul în mână și îi spun:

— Sună.

O mai sun eu o dată, las alt mesaj. Nimic.

Zbor înapoi pe Coasta de Vest. Când mă dau jos din avion, îmi verific mesajele. Nimic.

Zbor la New York pentru un eveniment caritabil. Îmi verific căsuța vocală la fiecare cincisprezece minute. Nimic.

Mă întâlnesc cu J. P. la New York. Ne plimbăm prin oraș. P. J. Clarke's și Campagnola. Aplauze puternice

când intrăm. Îl văd pe prietenul meu, Bo Dietl, polițistul transformat în personalitate de televiziune. Stă la o masă lungă cu gașca lui: Mike Rusul, Shelly Croitorul, Al Roșii, Joey Oale și Tigăi. Insistă să ne alăturăm lor.

J. P. îl întreabă pe Joey Oale și Tigăi cum și-a dobândit porecla.

— Îmi place la nebunie să gătesc!

Mai târziu izbucnim cu toții în râs când lui Joey îi sună telefonul mobil. Îl deschide și strigă, *Pots!**

Bo spune că dă o petrecere în Hamptons în acest sfârșit de săptămână. Insistă să venim și eu cu J. P. Oale gătește, spune el. Spune-i mâncarea ta preferată, oricare ar fi, și o s-o facă. Mă face să mă gândesc la serile de joi de demult de acasă de la Gil.

Îi spun lui Bo că vom fi cu siguranță acolo.

LUMEA DE LA BO e ca o combinație între personajele din *Băieți buni* și cele din *Forrest Gump.* Stăm în jurul piscinei, fumăm trabucuri, bem tequila. Din când în când, scot numărul Stefaniei din buzunar și îl studiez. La un moment dat, intru în casa lui Bo și o sun de pe telefonul lui fix, în caz că îmi respinge apelurile. Direct în căsuța vocală.

Frustrat, neliniștit, beau trei sau patru margarita în plus, apoi îmi pun portofelul și telefonul mobil pe un scaun și plonjez cu capul înainte în piscină, îmbrăcat. Toată lumea mă urmează. După o oră îmi verific din nou mesageria vocală. Aveți un mesaj nou.

Dintr-un motiv sau altul, mobilul nu a sunat.

— Bună, spune ea. Îmi pare rău că nu te-am mai sunat. M-am îmbolnăvit foarte tare. Mi-a cedat corpul după Wimbledon. A trebuit să mă retrag de la San Francisco și să vin acasă în Germania. Dar mă simt mai bine acum. Sună-mă când poți.

Nu-mi lasă numărul ei, bineînțeles, pentru că mi l-a dat deja.

---

* Pots – oale (n.t.).

Îmi pipăi buzunarele. Unde am pus numărul ăla?

Îmi stă inima în loc. Îmi amintes că l-am scris pe un șervețel de hârtie care era la mine în buzunar când am sărit în piscină. Bag mâna cu mare grijă în buzunar și scot șervețelul. Arată ca machiajul lui Tammy Faye Bakker.

Îmi amintesc că am sunat-o pe Stefanie odată de pe telefonul fix al lui Bo. Îl iau de braț și îi spun că orice ar fi, indiferent ce favoruri trebuie să ceară, indiferent pe cine trebuie să mituiască sau să amenințe sau să omoare, trebuie să facă rost de lista apelurilor de la telefonul fix, cu toate numerele apelate azi. Și trebuie să o facă pe loc.

— S-a făcut, spune Bo.

Vorbește cu un tip care-l știe pe un tip care are un prieten care are un văr care lucrează pentru compania telefonică. O oră mai târziu avem lista. Lista de telefoane date din casă arată ca agenda telefonică din Pittsburgh. Bo strigă la gașca lui:

— O să încep să vă urmăresc, corciturilor! Nu e de mirare că nenorocita mea de notă telefonică e așa de mare!

Dar iată numărul. Mi-l notez în șase locuri diferite, inclusiv pe mână. O sun pe Stefanie și răspunde la al treilea apel. Îi spun prin ce am trecut ca să dau de ea. Râde.

Jucăm amândoi în curând lângă Los Angeles.

— Putem să ne întâlnim acolo? Eventual?

— După turneul tău, spune. Da.

ZBOR LA LOS ANGELES ȘI JOC BINE. Îl întâlnesc pe Pete în finală, pierd, 7-6, 7-6, și nu-mi pasă. Ies alergând de pe teren și sunt cel mai fericit om din lume.

Fac duș, mă bărbieresc, mă îmbrac. Îmi iau geanta de tenis și mă îndrept spre ușă... și dau de Brooke.

A auzit că sunt în oraș și s-a hotărât să treacă să mă vadă jucând. Mă privește din cap până-n picioare.

— Uau, spune. Ești gătit. Ai o întâlnire importantă?

— Păi, da.

— O! Cu cine?

Nu răspund.

— Gil, spune ea, cu cine are întâlnire?

— Brooke, cred că ar trebui să-l întrebi pe Andre.

Se uită la mine. Oftez.

— Ies cu Stefanie Graf.

— Stefanie?

— Steffi.

Știu că amândoi ne gândim la fotografia de pe ușa frigiderului. Spun:

— Te rog nu spune nimănui, Brooke. E o persoană privată și nu-i place să i se acorde atenție.

— Nu spun nimănui.

— Mulțumesc.

— Arăți bine.

— Serios?

— Îhî.

— Mulțumesc.

Îmi iau geanta de tenis. Mă conduce la tunelul de sub stadion, unde își parchează jucătorii mașinile.

— Bună, Lily, spune, punând mâna pe sigla albă strălucitoare a Cadillacului. Capota e deja jos. Îmi arunc geanta pe scaunul din spate.

— Distracție plăcută, spune Brooke. Mă sărută pe obraz.

Mă îndepărtez încet, uitându-mă la Brooke în oglinda retrovizoare. Încă odată plec de la ea cu Lily. Dar știu că va fi ultima oară și că nu vom mai vorbi niciodată.

PE DRUM SPRE SAN DIEGO, unde joacă Stefanie, îi telefonez lui J. P., care îmi ține un discurs mobilizator.

— Nu te strădui prea tare, spune. Nu încerca să fii perfect. Fii tu însuți.

Mă gândesc că știu cum să urmez acest sfat pe un teren de tenis, dar la o întâlnire sunt pierdut.

— Andre, spune el, unii oameni sunt termometre, unii sunt termostate. Tu ești un termostat. Nu înregistrezi temperatura dintr-o cameră, o schimbi. Deci fii încrezător,

fii tu însuți, ia lucrurile în mână. Arată-i cine ești în esență.

— Cred că pot să fac asta. Să o ridic cu capul în sus sau în jos?

— În sus. Fetelor le pasă de părul lor.

— Ca nouă tuturor. Dar nu e mai mișto cu capul în jos?

— Părul ei, Andre, părul.

Rămân la capul în jos. Prefer să fiu mișto decât cavaler.

STEFANIE A ÎNCHIRIAT O LOCUINȚĂ într-un complex mare. Găsesc complexul, dar nu reușesc să găsesc locuința, deci îi telefonez pentru indicații.

— În ce mașină ești?

— Într-un Cadillac cât un vapor de croazieră de carnaval.

— Aaa. Da. Te văd.

Mă uit în sus. Stă pe un deal verde și înalt și face cu mâna.

Strigă:

— Stai acolo!

Aleargă în josul dealului și se preface că sare în mașină.

— Stai, spun. Vreau să-ți dau ceva. Pot să vin sus un minut?

— O. Hmm.

— Doar un minut.

Ezitând, urcă din nou dealul. Ocolesc cu mașina și parchez lângă ușa din față a apartamentului ei.

Îi arăt darul, o cutie de lumânări elegante pe care i-am cumpărat-o din Los Angeles. Pare să-i placă.

— OK, spune. Ești gata?

— Speram să bem ceva înainte.

— Să bem? Ce?

— Nu știu. Vin?

Spune că nu are vin.

— Am putea comanda la room service.

Oftează. Îmi dă un meniu de vinuri și îmi spune să aleg o sticlă.

Când tipul de la room service bate la ușă, mă roagă să aștept în bucătărie. Spune că nu vrea să fim văzuți împreună. Se simte stingherită de întâlnirea noastră. Vinovată. Își imaginează cum tipul de la room service se duce și le povestește tuturor colegilor lui. Are prieten, îmi amintește.

— Dar doar...

— N-am timp să-ți explic, spune. Mă împinge în bucătărie.

Îl aud pe bietul tip de la room service, un pic îndrăgostit de Stefanie, la fel de emoționat ca ea, din cu totul alte motive. Ea încearcă să-l grăbească, el se încurcă cu sticla de vin și, bineînțeles, o scapă. Un Château Beychevelle din 1989.

Când pleacă tipul, o ajut pe Stefanie să strângă cioburile.

Spun:

— Cred că am început bine, nu?

AM REZERVAT O MASĂ lângă geam la Georges pe Cove, cu privire la ocean. Comandăm amândoi pui și legume pe piure. Stefanie mănâncă mai repede decât mine și nu se atinge de vin. Îmi dau seama că nu e o gurmandă, nu e genul de fată care mănâncă trei feluri și zăbovește la cafea. Și se foiește, pentru că un cunoscut al ei e în spatele nostru.

Vorbim despre fundația mea. E fascinată când îi povestesc despre școala cu organizare autonomă pe care o construiesc: are și ea o fundație care oferă consiliere psihologică copiilor traumatizați de război și violență în locuri ca Africa de Sud și Kosovo.

Bineînțeles, vine vorba și despre Brad. Îi spun despre calitățile lui fantastice ca antrenor și despre priceperea lui ciudată la oameni. Râdem când vorbim despre cât s-a străduit ca întâlnirea din seara asta să aibă loc. Nu-i spun nimic despre profeția lui. N-o întreb de prietenul ei. O întreb ce-i place să facă în timpul liber. Spune că adoră oceanul.

— Vrei să mergem la plajă mâine?
— Credeam că trebuie să ajungi în Canada.
— Aș putea lua un zbor de noapte mâine-seară.
Se gândește.
— Bine.
După cină o duc la complex. Mă sărută de două ori pe obraji, ceea ce începe să pară o mișcare de autoapărare din karate. Aleargă înăuntru.
Când plec de la ea, îi telefonez lui Brad. E deja în Canada și acolo e cu câteva ore mai târziu. L-am trezit. Dar sare în picioare când îi spun că întâlnirea a mers bine.
— Hai, spune adormit, înăbușind un căscat. Hai odată!

ÎNTINDE UN PROSOP PE NISIP și își scoate pantalonii. Dedesubt are un costum de baie alb dintr-o bucată. Merge în apă până la genunchi. Stă cu o mână în șold și cu cealaltă își apără ochii de soare, privind către orizont.
Mă întreabă:
— Vii?
— Nu știu.
Sunt în pantaloni scurți albi de tenis. Nu m-am gândit să-mi aduc costum de baie, pentru că sunt un copil al deșertului. Nu mă descurc în apă. Dar acum aș înota până în China dacă e nevoie. Doar în pantalonii scurți de tenis merg până la locul unde stă Stefanie. Râde de costumul meu de înot și se preface șocată că nu am nimic dedesubt. Îi spun că așa i-am purtat de la French Open încoace și că așa o să rămână mereu de acum încolo.
Pentru prima dată vorbim despre tenis. Când îi spun că îl urăsc, se întoarce către mine cu o privire care spune:
— Bineînțeles. Nu-l urăște toată lumea?
Vorbesc despre Gil. O întreb despre condiția ei fizică. Îmi spune că se pregătește cu echipa olimpică de atletism a Germaniei.
— Care e cea mai bună distanță a ta?
— Opt sute de metri.

— Oau! Nu-i de glumă. În cât timp o parcurgi?
Zâmbește timid.
— Nu vrei să-mi spui?
Niciun răspuns.
— Haide. Cât de rapidă ești?
Arată către plajă, spre un balon roșu din depărtare.
— Vezi punctul ăla roșu de acolo?
— Da.
— Nu mă prinzi până la el.
— Serios?
— Serios.

Zâmbește. A pornit. Alerg din răsputeri după ea. Am impresia că am alergat după ea toată viața, iar acum chiar *alerg* după ea. La început e tot ce pot face ca să țin pasul, dar spre linia de sosire micșorez distanța. Ajunge la balonul roșu cu două lungimi înaintea mea. Se întoarce și hohotele ei de râs ajung la mine ca niște panglici duse de cânt.

Niciodată n-am fost mai bucuros să pierd.

24

SUNT ÎN CANADA, ea e la New York. Sunt în Vegas, ea e la Los Angeles. Păstrăm legătura prin telefon. Într-o seară, îmi cere o listă a preferințelor. Cartea. Muzica. Mâncarea. Filmul.

— Probabil n-ai auzit în viața ta de filmul meu preferat.

— Zi-mi, spune ea.

— A apărut acum câțiva ani. Se numește *Tărâmul umbrelor*. E despre C. S. Lewis, scriitorul.

Aud un sunet de parcă ar fi scăpat receptorul.

— Imposibil, spune. Pur și simplu nu e *posibil*. Ăsta e filmul *meu* preferat.

— E despre implicare, despre a te deschide către iubire.

— Da, spune ea. Da, așa e, știu.

— Suntem ca niște blocuri de piatră... loviturile daltei Lui care ne dor atât de tare sunt ceea ce ne face perfecți.

— Da. Da. Perfecți.

LA MONTREAL, în semifinala cu Kafelnikov, nu reușesc să câștig niciun punct. E număru doi mondial și îmi trage o mamă de bătaie care-i face pe oamenii de la standuri să-și pună mâna la ochi. Îmi spun: „Nu am nimic de spus în deznodământul acestui meci. Nu am drept de veto în privința a ce mi se întâmplă azi. Nu sunt doar

înfrânt, sunt *înfrânt fără drept de replică*". Dar sunt bine. În vestiar îl văd pe antrenorul lui Kaflenikov, Larry, sprijinit de perete, zâmbind.

— Larry, a fost cea mai bolnavă demonstrație de tenis pe care am văzut-o vreodată. O să-ți fac o promisiune. Spune-i băiatului tău că are de luat vreo două bătăi de la mine.

Mai târziu primesc un telefon de la Stefanie. E la LAX.

O întreb:

— Cum îți merge la turneul tău?

— M-am accidentat.

— Auch! Îmi pare rău.

— Da. Asta e. Am terminat-o.

— Încotro te duci?

— Înapoi în Germania. Am... am niște treburi de rezolvat.

Știu ce înseamnă asta. O să stea de vorbă cu prietenul ei, o să-i spună despre mine, o să se despartă. Simt un zâmbet tâmp pe față.

Când se întoarce din Germania, spune, o să se întâlnească cu mine la New York. Putem să petrecem timp împreună înainte de US Open 1999. Spune că va trebui să organizeze o conferință de presă.

— O conferință de presă? Pentru ce?

— Pentru retragerea mea.

— Te... *te retragi?*

— Tocmai ți-am spus. Am terminat-o.

— Când ai spus că ai *terminat-o,* am crezut că vrei să spui că ai terminat-o cu turneul ăsta! N-am știut că vrei să spui că... ai terminat-o.

Mă simt mai sărac cu gândul la un tenis fără Stefanie Graf, cea mai bună jucătoare a tuturor timpurilor. O întreb cum se simte la gândul că nu va mai ridica niciodată racheta într-o competiție. E genul de întrebare pe care reporterii mi-o pun în fiecare zi, dar nu pot să mă abțin. Vreau să știu. O întreb cu un amestec de curiozitate și invidie.

Îmi spune că se simte bine. E mai mult decât pregătită să o termine.

Mă întreb dacă eu sunt pregătit. Meditez la propria mea mortalitate în tenis. Dar după o săptămână sunt la Washington D. C. și joc cu Kafelnikov în finală. Îl bat, 7-6, 6-1 și apoi îi arunc o privire lui Larry, antrenorul lui. O promisiune e o promisiune.

Îmi dau seama că n-am terminat-o. Mai am promisiuni de respectat.

SUNT LA UN PAS de a deveni din nou numărul unu. De data aceasta nu e ținta tatălui meu, sau a lui Perry, sau a lui Brad și îmi reamintesc mie însumi că nu e nici a mea. Ar fi drăguț, asta e tot. Ar încununa revenirea. Ar fi o piatră de hotar memorabilă în călătorie. Urc în fugă pe o latură a lui Gil Hill, cobor pe cealaltă. Mă antrenez pentru prima poziție, îi spun lui Gil. Și pentru US Open. Și, într-un fel ciudat, pentru Stefanie.

— Abia aștept să o cunoști, îi spun.

Vine la New York și o duc la casa de țară din secolul al nouăsprezecelea a unui prieten. Are 1 500 de acri și mai multe șeminee mari din piatră. În toate camerele putem să stăm și să ne uităm la flăcări și să vorbim. Îi spun că sunt un licurici. Și eu, spune ea. Frunzele tocmai încep să-și schimbe culoarea și fiecare fereastră e cadrul unei imagini de carte poștală cu păduri roșii-aurii și munți. Nu e nimeni primprejur, la kilometri distanță.

Ne petrecem timpul plimbându-ne, făcând excursii, mergând cu mașina în orașele din împrejurimi, hoinărind prin magazine de antichități. Seara stăm întinși pe canapea și ne uităm la filmul original cu *Pantera roz*. După o jumătate de oră râdem amândoi atât de tare de Peter Sellers că trebuie să oprim caseta ca să putem răsufla.

Pleacă după trei zile. Trebuie să meargă în vacanță cu familia ei. O implor să se întoarcă la ultimul sfârșit de săptămână al US Open. Să fie acolo pentru mine. În boxa mea. Mă întreb dacă nu o să-mi aducă ghinion faptul că presupun de acum că o să joc în ultimul sfârșit de săptămână, dar nu-mi pasă.

Spune că o să încerce.

Ajung în semifinale. Sunt programat să joc cu Kafelnikov. Stefanie telefonează și îmi spune că va veni. Dar nu va sta în boxa mea. Nu e pregătită pentru asta.

— Bine, atunci lasă-mă să-ți fac rost de un loc.

— Îmi găsesc singură loc, spune. Nu-ți face griji pentru mine. Mă descurc pe acolo.

Râd.

— Presupun că da.

Stă în tribuna de sus, cu o șapcă de baseball trasă mult pe ochi. Evident, camerele CBS o detectează în mulțime și McEnroe, care comentează, spune că oficialilor US Open ar trebui să le fie rușine că nu i-au dat un loc mai bun lui Steffi Graf. Îl bat din nou pe Kafelnikov. Transmite-i salutări lui Larry.

În finală joc cu Martin. Credeam că va fi Pete. Spun în public că îl voiam pe Pete, dar s-a retras din turneu din cauza unei probleme la spate. Deci e Martin, care a fost acolo, de partea cealaltă a fileului, în atâtea momente cruciale. La Wimbledon, în 1994, când încă mă mai luptam să-mi însușesc învățăturile lui Brad, am pierdut în fața lui Martin în cinci seturi strânse. La US Open, în același an, Lupica a prezis că Martin o să mă calce în picioare în semifinale și l-am crezut, dar tot am reușit să-l bat pe Martin și să câștig turneul. La Stuttgart, în 1997, înfrângerea mea îngrozitoare din primul tur cu Martin l-a făcut pe Brad să pună punct. Acum Martin va fi testul maturității mele regăsite, care va arăta dacă schimbarea mea e trecătoare sau de substanță.

Câștig pe serviciul lui de la primul ghem. Publicul mă susține din plin. Totuși Martin nu cedează, nu se pierde cu firea. Mă face să lucrez pentru primul set, apoi revine mai puternic într-al doilea și îl câștigă la un tiebreak strâns. Apoi câștigă al treilea set – un tiebreak și mai strâns. Conduce cu 2-1 la seturi, un avantaj decisiv la acest turneu. Nimeni nu recuperează un asemenea handicap în finala de aici. Nu s-a întâmplat niciodată în ultimii douăzeci și șase de ani. Văd în ochii lui Martin că simte acest lucru și că așteaptă să scot la iveală

vechile fisuri din armura mea mentală. Așteaptă să mă prăbușesc, să redevin același Andre nervos, emotiv, cu care a jucat atât de des în ultimii ani. Dar nu mă îndoi și nu cedez. Câștig al patrulea set, 6-3, iar în al cincilea set, cu un Martin care pare epuizat, sunt în plină formă. Câștig setul, 6-2 și, când ies de pe teren, știu că sunt vindecat, că m-am întors, foarte bucuros că Stefanie a fost aici ca să vadă acest lucru. Am făcut doar cinci greșeli neprovocate în ultimele două seturi. Nu am pierdut niciun singur serviciu, primul meci de cinci seturi din cariera mea în care nu am pierdut pe serviciul meu, iar acest lucru s-a întâmplat când am câștigat al cincilea meu șlem. Când mă întorc la Vegas, vreau să pun cinci sute pe numărul cinci la o masă de ruletă.

În sala de presă un reporter mă întreabă de ce cred că publicul de la New York a ținut cu mine, m-a ovaționat așa de tare.

Aș vrea să știu. Dar fac o presupunere:

— M-au văzut cum am crescut.

Sigur că spectatorii din toată lumea m-au văzut crescând, dar la New York au avut așteptări mai mari, ceea ce mi-a accelerat și mi-a confirmat maturizarea.

E prima dată când am simțit sau am îndrăznit să spun cu voce tare că sunt un om matur.

STEFANIE ZBOARĂ CU MINE LA VEGAS. Facem toate lucrurile tipice pentru Vegas. Jucăm, vedem un spectacol, mergem la un meci de box cu Brad și Kimmie. Oscar De la Hoya împotriva lui Félix Trinidad – prima noastră întâlnire oficială. Petrecerea noastră de ieșire în public. A doua zi o fotografie cu noi ținându-ne de mână, sărutându-ne lângă ring, apare în ziare.

— Nu mai e cale de întoarcere acum, îi spun.

Se uită, apoi, încet și cu recunoștință, zâmbește.

Petrece sfârșitul de săptămână la mine acasă. Sfârșitul de săptămână se transformă într-o săptămână. Apoi într-o lună. J. P. îmi telefonează într-o zi și mă întreabă cum merg lucrurile.

N-au mers niciodată mai bine.
— Când te vezi din nou cu Stefanie?
— E tot aici.
— Adică?
Îmi acopăr gura cu mâna și șoptesc:
— Suntem încă la a Treia Întâlnire. Nu a plecat.
— Păi... ce?
Presupun că, în cele din urmă, o să plece, o să se întoarcă în Germania ca să-și ia lucrurile, dar nu vorbim despre asta și nu vreau să aduc vorba. Nu vreau să fac nimic care să tulbure lucrurile.
La fel cum nu trebuie să trezești un somnambul.
Dar, în curând, vine vremea ca *eu* să mă întorc în Germania. Să joc la Stuttgart. Vrea să vină cu mine – e chiar de acord să stea în boxa mea – și sunt încântat s-o am alături. În fond, Stuttgart e un oraș important pentru amândoi. Acolo a devenit ea profesionistă, iar eu am redevenit profesionist. Cu toate acestea, nu vorbim despre tenis în timpul zborului. Vorbim despre copii. Spun că-mi doresc copii – cu ea. Un lucru cam îndrăzneț, dar nu pot să mă abțin. Mă ia de mână, cu lacrimi în ochi, și se uită pe geam.
În ultima noastră dimineață la Stuttgart, Stefanie trebuie să se trezească devreme, are un zbor la prima oră. Mă sărută pe frunte de rămas-bun. Îmi trag perna peste cap și mă culc la loc. Când mă trezesc după o oră și merg la baie, văd, în trusa mea de bărbierit deschisă anticoncepționalele Stefaniei. Ca și cum ar vrea să zică: „Nu mai am nevoie de ele".

NU NUMAI CĂ AJUNG NUMĂRUL UNU, termin anul 1999 pe locul unu, prima dată când închei anul în fruntea clasamentului. Îi întrerup lui Pete seria de cinci ani încheiați pe locul unu. Apoi câștig Paris Open și devin primul jucător din toate timpurile care câștigă Paris Open și French Open în același an. Dar la ATP World Tour pierd în fața lui Pete. A douăzeci și opta oară când ne întâlnim. Conduce cu 17-11. În finalele de Mare Șlem, conduce cu

3-1. Nu prea e o rivalitate, scriu ziariștii sportivi, de vreme ce, de obicei, Pete câștigă. Nu pot să-i contrazic și nu pot să mă mai supăr din cauza lui Pete.

Fac singurul lucru pe care îl pot face. Merg acasă la Gil și fac mușchi. Alerg de susul în josul Gil Hill până văd stele verzi. Alerg dimineața, alerg seara. Alerg în Ajunul Crăciunului, iar Gil mă cronometrează. Spune că gâfâi atât de tare când ajung în vârful dealului, încât mă aude de la bază. Alerg până când mă sprijin de tufele de mărăcini și vomit. În cele din urmă, vine după mine pe vârf și îmi spune să mă opresc. Stăm și ne uităm la luminile de Crăciun din depărtare, apoi căutăm stele căzătoare.

— Sunt mândru de tine, spune el. Că ești aici. În seara asta. În Ajun de Crăciun. Asta spune ceva.

Îi mulțumesc pentru că e aici *cu* mine. Pentru că a renunțat la Ajunul Crăciunului.

— Probabil că ai prefera să fii oriunde altundeva.

— *Aici* îmi doresc cel mai mult să fiu.

La începutul lui Australian Open 2000 îl bat pe Mario Puerta în două seturi și el laudă în public concentrarea mea. O simt, mă pregătesc să mă ciocnesc de Pete din nou și, evident, ne confruntăm în semifinale. Am pierdut patru din ultimele cinci meciuri pe care le-am jucat cu el, iar azi e la fel de bun ca întotdeauna. Îmi trântește treizeci și doi de ași, mai mulți decât altădată. Dar eu am făcut Ajunul Crăciunului cu Gil. La două mingi de a pierde meciul, am o revenire furioasă. Câștig meciul și devin primul jucător de la Laver încoace care ajunge în patru finale de Mare Șlem la rând.

În finală joc din nou cu Kafelnikov. Îmi ia timp să mă încălzesc. Sunt încă moale după încăierarea cu Pete. Pierd primul set, dar îmi găsesc ritmul, stilul, și îl bat în patru. Al șaselea șlem al meu. La conferința de presă de după meci le mulțumesc lui Brad și lui Gil că m-au învățat că e suficient dacă-mi dau toată silința. Un spectator strigă numele lui Stefanie, mă întreabă care e treaba.

— Vezi-ți de treabă, spun în glumă. Chiar mi-ar plăcea să povestesc lumii. Și o voi face. În curând.

Gil le spune celor de la *New York Times:* „Cred sincer că nu-l vom mai vedea niciodată pe Andre renunțând la luptă".

Brad spune în *Washington Post:* „Are un scor de 27-1 la meciuri în ultimele patru turnee de Mare Șlem. Doar Rod Laver, Don Budge și Steffi Graf au avut vreodată unul mai bun".

Nici Brad nu realizează până la capăt cât de flatat sunt să fiu menționat într-o asemenea companie.

25

STEFANIE ÎMI SPUNE că tatăl ei vine la Vegas în vizită. (Părinții ei sunt divorțați demult și mama ei, Heidi, stă deja la cincisprezece minute de noi.) Deci a sosit momentul inevitabil. Tații noștri se vor întâlni. Perspectiva ne neliniștește pe amândoi.

Peter Graf e suav, sofisticat, citit. Îi place să facă glume, multe glume, dintre care nu înțeleg niciuna, pentru că engleza lui e aproximativă. Vreau să-l plac și văd că și el vrea să-l plac, dar sunt stingher în prezența lui pentru că îmi este cunoscută istoria. E un Mike Agassi german. Fost fotbalist, fanatic al tenisului, a pus-o pe Stefanie să joace când încă era în scutece. Însă, spre deosebire de tatăl meu, Peter a continuat să se ocupe de cariera și finanțele ei și a stat doi ani în închisoare pentru evaziune fiscală. Subiectul nu e discutat niciodată, dar uneori pare să fie *Elefantul* german din încăpere.

Trebuia să mă fi așteptat: primul lucru pe care Peter vrea să-l vadă când ajunge în Nevada nu e Hoover Dam sau Strip, ci mașina de mingi a tatălui meu. A auzit totul despre ea și acum vrea să o studieze îndeaproape. Îl duc cu mașina acasă la tatăl meu și pe drum face conversație prietenește. Dar nu înțeleg mare lucru. E germană? Nu, e un hibrid de germană și engleză și tenis. Mă întreabă

Open: o autobiografie

despre jocul tatălui meu. Cât de des joacă tatăl meu? Cât de bine? Încearcă să-l evalueze pe tatăl meu înainte să ajungem.

Tatăl meu nu se descurcă prea bine cu oamenii care nu vorbesc perfect engleza și nu se descurcă bine cu străinii, deci știu avem două probleme când intrăm pe ușa din față a părinților mei. Sunt însă ușurat să văd că sportul e un limbaj universal, că acești doi bărbați, amândoi fani, amândoi foști sportivi, știu cum să-și folosească trupul pentru a comunica, prin semne și gesturi și mormăieli. Tatăl meu e flatat. Ne scoate pe terenul lui din spatele casei și aduce dragonul. Pornește motorul, ridică piedestalul. Vorbește fără întrerupere, îi ține o conferință lui Peter, strigă ca să se audă peste dragon – fără să-și dea seama în naivitatea lui că Peter nu pricepe o iotă.

— Du-te și stai acolo, îmi spune tatăl meu.

Îmi dă o rachetă, arată spre partea celaltă a terenului, îndreaptă mașinăria către capul meu.

— Fă o demonstrație, îmi spune.

Am retrospective înspăimântătoare, violente, și doar gândul la tequila care mă așteaptă acasă mă ține în stare de funcționare.

Peter se poziționează în spatele meu și mă privește în timp ce lovesc mingile.

— Aaaa, spune. *Ja.* Bine.

Tatăl meu ambalează mașinăria. Apasă pe butoane până când mingile vin aproape câte două. Tatăl meu trebuie să fi adăugat un dispozitiv nou la dragon. Nu-mi amintesc ca mingile să fi venit vreodată atât de repede. Nu am timp să duc racheta în spate și să lovesc a doua minge. Peter mă ceartă că ratez. Ia racheta de la mine, mă dă la o parte.

— *Asta,* spune el, e lovitura de care ai fi avut nevoie. N-ai avut niciodată lovitura asta.

Îmi arată celebra Lovitură Tăiată Stefanie, pe care susține că Stefanie a învățat-o de la el. Ai nevoie de o rachetă mai liniștită. Așa.

Tatăl meu pălește. În primul rând, Peter nu ascultă prelegerea tatălui meu. În al doilea rând, Peter se bagă peste cel mai bun elev al tatălui meu. Tatăl meu vine de dincolo de fileu strigând:

— Lovitura aia tăiată e vrăjeală! Dacă Stefanie ar fi avut lovitura *asta,* ar fi fost și mai bună.

Apoi arată reverul cu două mâini pe care l-am învățat de la el.

— Cu această lovitură, spune tatăl meu, Stefanie ar fi câștigat treizeci și două de șlemuri!

Cei doi oameni nu se înțeleg, însă reușesc să încingă o ceartă. Mă întorc cu spatele, mă concentrez la mingile pe care le lovesc. Din când în când, îl aud pe Peter pomenindu-i pe rivalii mei, Pete și Rafter, și pe tatăl meu răspunzându-i cu adversarele Stefaniei, Monica Seles și Lindsay Davenport. Apoi, tatăl meu aduce vorba de box. Folosește o analogie din box și Peter protestează zgomotos.

— Și eu am fost boxer, spune Peter – și te-aș fi pus la podea.

Poți să-i spui multe tatălui meu. Dar nu asta. Niciodată asta. Mă fac mic, pentru că știu ce urmează. Ajung chiar când tatăl lui Stefanie, în vârstă de șaizeci și trei de ani, își scoate tricoul și îi spune tatălui meu de șaizeci și nouă de ani:

— Uită-te la mine. *Uite* cât de *în formă* sunt. Sunt mai înalt decât tine. Pot să te țin la distanță cu loviturile mele.

Tatăl meu zice:

— Așa crezi? Hai! Tu și cu mine.

Peter spune obscenități în germană, tatăl meu spune obscenități în asiriană și amândoi ridică pumnii. Își dau târcoale, fentează, sar și croșetează cu pumnii, și chiar înainte ca unul dintre ei să lanseze un pumn, intervin, îi despart.

Tatăl meu urlă:

— Labagiul ăsta mănâncă căcat!

— Posibil, bătrâne, dar... te rog.

Gâfâie, sunt asudați. Ochii tatălui meu sunt dilatați. Pieptul gol al lui Peter e plin de broboane de transpirație. Însă îmi dau seama că nu o să-i las să se ciocnească, deci merg în colțuri neutre. Opresc dragonul și ieșim cu toții de pe teren.

Acasă Stefanie mă sărută și mă întreabă cum a fost.

— Îți zic mai târziu, îi spun și mă întind după tequila.

Niciodată o margarita n-a fost mai bună.

DUPĂ CE JOC BINE ÎN CUPA DAVIS, pierd repede la Scottsdale, un turneu care de obicei e al meu. Joc slab la Atlanta și fac o întindere la tendon. Pierd în turul trei la Roma și realizez, cu inima grea, că nu pot continua așa. Nu pot juca la toate turneele. Mă apropii de treizeci de ani și trebuie să-mi aleg mai atent bătăliile.

Acum unul din două interviuri este despre sfârșit. Le spun reporterilor că ce e mai bun urmează și ei zâmbesc, fac cu ochiul, ca și cum ar spera că glumesc. N-am fost niciodată mai serios.

Când vine vremea să-mi apăr titlul la French Open 2000, merg la Roland Garros așteptându-mă să simt valuri de nostalgie. Dar totul e diferit – locul a fost renovat. Au mai pus scaune. Au refăcut vestiarele. Nu-mi place. Deloc. Voiam ca Roland Garros să rămână întotdeauna la fel. Vreau ca totul să rămână la fel. Speram să intru pe terenul central în fiecare an și să invoc anul 1999 – când viața s-a schimbat. La conferința de presă de după victoria mea în fața lui Medvedev, le-am spus reporterilor că acum aș putea să mă las de tenis fără regrete. Dar după un an, îmi dau seama că nu aveam dreptate. Voi avea mereu un regret – că nu pot să mă întorc și să retrăiesc la nesfârșit French Open 1999.

În turul doi, îl am adversar pe Kucera. Mereu are pata pusă pe mine. Simpla mea vedere îl umple cu o doză de adrenalină. Chiar când îl văd în vestiar înainte de meci, arată de parcă tocmai și-ar aminti de cum m-a bătut la US Open 1998. Joacă superb, mă aleargă pe tot terenul

și, deși țin pasul, fac bătături pe tot piciorul drept. Merg șchiopătând la marginea terenului și cer o pauză de accidentare. Un preparator îmi învelește din nou piciorul cu bandaje, dar adevărata bătătură e pe creier. Nu mai câștig niciun ghem de la acel punct.

Privesc către boxa mea. Stefanie are capul plecat. Nu m-a văzut niciodată pierzând așa.

Mai târziu, îi spun că nu înțeleg de ce uneori mă pierd – încă. Îmi dă sfaturi din propria experiență.

— Nu mai gândi, spune. Ce simți contează. *Sentimentul.*

Sunt lucruri pe care le-am mai auzit. Sună ca o versiune mai dulce, mai blândă a tatălui meu. Dar rostite de Stefanie, cuvintele au ecou mai profund.

Vorbim zile întregi despre gândire versus sentiment. Spune că e una să nu gândești, dar apoi nu poți hotărî să simți. Nu poți *încerca* să simți. Trebuie să te lași în voia simțirii.

Alte dăți, Stefanie știe că nu e nimic de spus. Mă atinge pe obraz, dă din cap și îmi dau seama că înțelege – că a trecut prin asta – și îmi e suficient. Este exact ce îmi trebuie.

Mergem la Wimbledon 2000. Îmi face o mare plăcere să o văd pe Stefanie explorând Londra. În sfârșit, spune, poate să vadă cu adevărat acest oraș superb, pentru că nu-l privește printr-un văl de presiune și accidentări. Jucătorii de tenis călătoresc la fel de mult ca ceilalți sportivi, dar stresul și rigorile jocului ne împiedică să vedem. Acum Stefanie vede totul. Se plimbă peste tot, studiază toate magazinele și parcurile. Aterizează într-un celebru restaurant de clătite pe care a vrut întotdeauna să-l încerce. Au 150 de feluri de clătite și gustă aproape din fiecare sortiment fără să trebuiască să-și facă griji că se va mișca greu pe teren.

Ca de obicei, nu văd nimic din Londra în afară de tabloul meu. Cu ochelarii de cal pe ochi mă lupt până în semifinală. Joc cu Rafter. Are o carieră frumoasă. De două ori câștigător US Open. Fost număr unu. Acum se spune

că încearcă să-și revină după o operație la umăr, deși servește ași în stânga și în dreapta. Când nu-mi trimite ași, dansează în spatele serviciului și nu lasă nimic să treacă de el. Încerc să-l lobez. Trimit lovituri care par imposibil de returnat când pleacă din racheta mea, dar mereu ajunge la timp. Jucăm trei ore și jumătate, tenis de mare calitate, și totul se rezumă la al șaselea ghem al celui de-al cincilea set. Încerc să dau mai multă vigoare unui al doilea serviciu și fac dublă greșeală.

Minge de break.

Servesc, el returnează în forță, eu o trimit în fileu.

Nu pot să fac la rândul meu break. Îi reușesc 75 la sută din primele servicii și cu ele își face loc până în finală. Și-a câștigat dreptul de a juca cu Pete pentru titlu. Aș fi vrut să joc cu Pete și Stefanie să privească, dar n-a fost să fie. Acum un an l-am bătut aici pe Rafter, când a simțit primele dureri la umăr. Acum s-a întors aici și m-a bătut în semifinală, cu umărul complet vindecat. Îmi place Rafter și îmi place simetria. N-am ce zice rău despre acest scenariu.

Stefanie și cu mine zburăm acasă. Am nevoie de odihnă. Apoi veștile proaste încep să curgă. Sora mea Tami a fost diagnosticată cu cancer la sân. După câteva zile, mamei mele i s-a pus același diagnostic. Renunț la locul din echipa olimpică pentru Sydney. Vreau să petrec cât mai mult timp cu familia mea. Trebuie să mă opresc anul acesta, cel puțin până în ianuarie.

Mama mea nici nu vrea să audă.

— Du-te, îmi spune. Joacă. Fă-ți treaba.

Încerc. Merg la D. C., dar joc cum o fac mereu când nu pot să mă concentrez. Împotriva lui Corretja rup trei rachete de nervi și pierd în două seturi fără suflu.

La US Open 2000, sunt favoritul numărul unu. Favorit la câștigarea turneului. În seara dinaintea turneului, stau cu Gil la Lowell Hotel și nu mă simt favorizat, ci futut. Ar trebui să fie o perioadă fericită. Aș putea să câștig, aș putea să șochez lumea. Și nu-mi pasă.

— Gil, de ce să merg mai departe?

— Poate n-ar trebui.

— De ce mă simt – *așa* – ca în trecut – din nou?

E o întrebare retorică. Kacey e complet recuperată, în plină formă, vorbește despre colegiu, dar Gil nu uită niciodată cum e să ai o persoană iubită în spital. Știe ce vreau să spun fără să o spun: „De ce oamenii pe care îi iubim trebuie să sufere? De ce viața nu poate fi perfectă? De ce, în fiecare zi, undeva în lume, cineva trebuie să piardă?"

— Nu poți juca, spune Gil, dacă nu te simți inspirat. Asta e firea ta. Asta a fost dintotdeauna firea ta, de când aveai nouăsprezece ani. Dar nu te simți inspirat dacă oamenii din jurul tău nu sunt bine. Te iubesc pentru asta.

— Dacă nu joc, îi las pe oameni baltă. Dacă joc, îmi las baltă familia.

Dă din cap.

— De ce tenisul și viața par mereu opuse?

Nu spune nimic.

— Am reușit, nu-i așa? Vreau să spun, am alergat în cursă – corect? Suntem la sfârșitul rahatului ăstuia, nu?

Nu pot să-ți răspund la asta, spune el. Știu doar că mai ai multe de dat și că eu mai am multe de dat. Dacă plecăm, bine. Dar ne-a mai rămas ceva și cred că ți-ai promis ție însuți că vei duce jocul până la linia de sosire.

În prima zi de antrenament, în timp ce joc cu Brad, nu reușesc în ruptul capului să servesc. Ies de pe teren și Brad știe că nu trebuie să mă întrebe nimic. Mă întorc la hotel, mă întind pe pat și mă uit la tavan două ore, conștient că nu voi sta mult la New York.

În primul tur, joc cu un student de la Stanford, Alex Kim, care e bolnav de frică. Îmi pare rău pentru el, dar îl scot în două seturi. În turul doi îl întâlnesc pe Clément. E o zi fierbinte și amândoi suntem transpirați bine înainte de prima minge. Încep bine, câștig pe serviciul lui, o țin tot așa până la 3-1. Totul e bine. Apoi, dintr-odată, joc pentru prima oară în viață tenis. În fața unor tribune arhipline, mă dezintegrez.

Din nou ziariștii sportivi îmi cântă prohodul. Se apropie sfârșitul pentru Agassi. Gil încearcă să le explice prin ce trec. Spune:

— Andre funcționează în funcție de inima lui, de emoții, de convingeri și de cei dragi. Când lucrurile nu merg bine, o puteți vedea în comportamentul lui.

Pe drum spre stadionul Arthur Ashe, o fată spune:

— Îmi pare rău că ai pierdut.

— O, drăguță, să nu-ți pară prea rău.

Zâmbește.

DAU FUGA ACASĂ LA VEGAS ca să-mi petrec timpul cu mama. Dar ea e netulburată, absorbită de cărțile și puzzle-urile ei și ne face pe noi ceilalți de rușine cu calmul ei imperturbabil. Îmi dau seama că am subestimat-o de-a lungul anilor. Am crezut că tăcerea ei era slăbiciune, resemnare. Văd că este ce a făcut-o tatăl meu, ca noi toți, și totuși, în adâncul ei este mult mai mult decât atât.

Văd și că, în acest moment periculos al vieții ei, are nevoie de un pic de încredere. Totdeauna am socotit de la sine înțeles că mama *își dorea* să fie mereu la îndemână, să se piardă în peisaj. Dar acum își dorește să fie observată, apreciată. Vrea ca eu să știu că e mai puternică decât aș fi bănuit. Își face tratamentul, fără să se plângă, și dacă se mândrește cu acest lucru, dacă vrea ca eu să fiu mândru, vrea și să știu că sunt făcut din același aluat. A supraviețuit celor la care a supus-o tatăl meu, ca și mine. Va trece și peste asta, și eu la fel.

Tami, care face tratament la Seattle, se simte de asemenea mai bine. A fost operată și, înainte de a începe chimioterapia, vine la Vegas să-și petreacă timpul cu familia. Îmi spune că se teme foarte tare de căderea părului. Îi spun că nu văd de ce. Unul dintre cele mai bune lucruri care mi s-au întâmplat a fost să-mi pierd părul. Râde.

Spune că poate ar fi o idee bună să scape de păr înainte să i-l ia cancerul. Un act de sfidare, o preluare a controlului.

— Îmi place cum sună, spun. Te ajut.

Organizăm o petrecere la mine acasă și, înainte să vină lumea, ne închidem în baie. Cu doar doi martori, Philly și Stefanie, facem o ceremonie formală de ras în cap. Tami vrea ca eu să fac onorurile. Îmi dă mașina de ras electrică. Programez lama la 000, la maximum, și o întreb dacă vrea să-i fac creastă înainte.

— Ar putea fi ultima ta șansă să vezi cum îți stă.

— Nu, spune ea. Să fie direct zero.

O rad repede și scurt. Zâmbește ca Elvis în ziua când a plecat în armată. În timp ce părul îi cade în valuri pe jos, îi spun că totul va fi extraordinar. Ești liberă acum, Tami. În plus, îi spun, cel puțin părul *tău* o să crească la loc. La mine și la Philly – s-a dus, iubito. Râde și iar râde, și mă simt bine când o fac să râdă pe sora mea, când fiecare zi face tot posibilul să o facă să plângă.

ÎN NOIEMBRIE 2000, FAMILIA mea se simte destul de bine și sunt pregătit să mă antrenez din nou. În ianuarie, zburăm în Australia. Mă simt bine când aterizăm. Iubesc locul ăsta. Cred că am fost aborigen într-o altă viață. Mă simt mereu acasă aici. Mă bucur de fiecare dată când intru pe Rod Laver Arena, îmi place să joc sub numele lui Rod Laver.

Fac pariu cu Brad că o să câștig toată treaba. O simt. Și când o voi face, el va trebui să sară în râul Yarra – un afluent fetid, poluat, care se târăște prin Melbourne. Îmi fac loc până în semifinale și îl întâlnesc din nou pe Rafter. Jucăm trei ore de tenis dezlănțuit, plin de nenumărate schimburi de mingi din categoria eu-gem-tu-gemi. Conduce la seturi cu doi la unu. Apoi se stinge. Căldura australiană. Suntem amândoi leoarcă de sudoare, dar el are crampe. Câștig următoarele două seturi.

În finală, îl întâlnesc pe Clément, un meci plin de resentiment, la patru luni după ce m-a scos de la US Open. Părăsesc rar linia de fund. Fac doar câteva greșeli, iar pe cele pe care le fac le las repede în urmă. În timp ce

Clément mormăie în franceză, eu simt o liniște senină. Fiul mamei mele. Îl bat fără să pierd niciun set.

E al șaptelea meu șlem, ceea ce mă face al zecelea din toate timpurile. Sunt la același număr cu McEnroe, Wilander și alții – cu unul mai mult decât Becker și Edberg. Wilander și cu mine suntem singurii din era open-urilor care am câștigat de trei ori Australian Open. Deocamdată însă nu mă interesează decât să-l văd pe Brad sărind în Yarra, apoi să mă întorc acasă la Stefanie.

PETRECEM PRIMA PARTE A LUI 2001 cuibăriți la Locuința pentru Burlaci II, pe care o transformăm dintr-o locuință pentru burlaci într-un cămin adevărat. Cumpărăm mobilă care ne place amândurora. Dăm mici petreceri cu cină. Vorbim până noaptea târziu despre viitor. Ea îmi cumpără o tablă de bucătărie pe care să ne scriem unul celuilalt ce avem de făcut, dar eu o transform într-o tablă pentru aprecieri. Atârn tabla pe peretele bucătăriei și îi promit Stefaniei că în fiecare seară voi scrie ceva despre dragostea mea pentru ea – iar în seara următoare voi șterge tabla și voi scrie ceva nou. Cumpăr și o ladă de Beychevelle din 1989 și promitem să bem împreună o sticlă în fiecare an, la aniversarea primei noastre întâlniri.

La Indian Wells ajung în finală și joc cu Pete. Îl bat și, în vestiar, după meci, îmi spune că se însoară cu Bridgette Wilson, actrița cu care se întâlnea.

— Încă sunt alergic la actrițe, îi spun.

Râde, dar nu glumesc.

Îmi spune că a întâlnit-o în timpul turnării unui film – *Dragostea pute.*

Râd, dar nu glumește.

Sunt multe lucruri pe care aș vrea să i le spun lui Pete, despre căsătorie, despre actrițe, dar nu pot. Nu avem acest tip de relație. Sunt multe lucruri despre care aș voi să-l întreb – despre cum rămâne concentrat, dacă regretă sau nu că a dedicat atât de mult din viața lui tenisului. Personalitățile noastre diferite, rivalitatea noastră

permanentă fac imposibile asemenea intimități. Îmi dau seama că, în ciuda efectului pe care l-am avut unul asupra celuilalt, în ciuda cvasi-prieteniei noastre, suntem doi străini și e posibil să rămânem așa pentru totdeauna. Îi urez tot binele și o fac cu sinceritate. Pentru mine, a fi cu femeia potrivită e adevărata fericire. După tot timpul de care am avut nevoie pentru a-mi face așa-zisa echipă, singurul lucru pe care mi-l doresc acum e să simt că sunt un membru valoros al echipei Stefaniei. Sper că și el simte același lucru pentru logodnica lui. Sper că locul pe care îl ocupă în inima ei e pentru el la fel de important ca locul lui în istorie. Aș vrea să i-o pot spune.

La o oră după turneu, Stefanie și cu mine dăm o lecție de tenis. Wayne Gretzky ne-a cumpărat la o licitație caritabilă și vrea să-i învățăm pe copiii lui. Ne distrăm cu micuții. Apoi, la căderea întunericului, mergem încet spre Los Angeles. Pe drum vorbim despre cât de drăguți au fost copiii. Mă gândesc la copiii Costner.

Stefanie privește pe geam, apoi către mine. Spune:

— Cred că mi-a întârziat.

— Ce anume?

— Mi-a întârziat.

— O! Adică – *o!*

Ne oprim la mai multe farmacii, cumpărăm toate testele de sarcină posibile, apoi ne băgăm în hotelul Bel-Air. Stefanie merge la baie, iar când iese nu pot citi nimic de pe fața ei. Îmi întinde banda.

— Albastră.

— Ce înseamnă albastru?

— Cred că înseamnă că... știi tu.

— E băiat?

— Cred că înseamnă că sunt însărcinată.

Mai face testul odată. Și încă odată. De fiecare dată albastru.

Ne-am dorit amândoi acest lucru și e încântată, dar și speriată. Atâtea schimbări. Ce o să se întâmple cu corpul ei? Mai avem doar câteva ore până când eu trebuie să iau un avion de noapte spre Miami și ea să zboare în

Germania. Luăm cina în oraș, la Matsuhisa. Stăm la barul de sushi, ne ținem de mână și ne spunem unul celuilalt că va fi fantastic. Nu-mi dau seama decât târziu că e același restaurant unde s-a destrămat treaba cu Brooke. La fel ca în tenis. Terenul pe care ai suferit cea mai sângeroasă înfrângere poate deveni scena celui mai dulce triumf.

După ce terminăm de mâncat, și de plâns, și de sărbătorit, spun:

— Cred că ar trebui să ne căsătorim.

Face ochii mari. Așa cred.

O să fie fără tam-tam, hotărâm. Fără biserică. Fără tort. Fără rochie. O s-o facem într-o zi liberă, într-o pauză din sezonul de tenis.

ÎI DAU UN INTERVIU DE O ORĂ lui Charlie Rose, genialul realizator TV, și mint de-nghează apele.

Nu îmi propun să mint, dar fiecare întrebare pe care o pune Rose pare să implice și un răspuns, un răspuns pe care e pregătit și nerăbdător să-l audă.

— Ți-a plăcut tenisul de când erai mic?

— Da.

— Iubeai jocul.

— Dormeam cu racheta.

— Privind înapoi la ce a făcut tatăl tău pentru tine, îți spui acum: „Mă bucur că mi-a arătat acele prime lucruri care m-au călit?"

— Sunt categoric bucuros că joc tenis. Sunt bucuros că tatăl meu m-a îndrumat spre tenis.

Parcă sunt hipnotizat sau spălat pe creier, ceea ce nu e nou. Spun aceleași lucruri pe care le-am mai spus, aceleași lucruri rostite la nenumărate conferințe de presă și interviuri și conversații la petreceri. Sunt oare minciuni dacă am ajuns să le cred parțial? Sunt minciuni dacă, prin simplă repetiție, au căpătat un lustru de adevăr?

De data aceasta însă, minciunile sună diferit și au un alt efect. Plutesc în aer, îmi lasă un gust amar. La sfârșitul interviului simt o ușoară greață. Nu atât vinovăție, cât regret. Sentimentul unei oportunități

ratate. Mă întreb ce s-ar fi întâmplat, ce ar fi făcut sau ce ar fi spus Rose, cum ne-am fi simțit în această oră, dacă m-aș fi pus la mintea lui și la a mea. Adevărul e, Charlie, că urăsc tenisul.

Greața stăruie câteva zile. Devine și mai acută când interviul e difuzat. Îmi promit mie însumi că, într-o zi, îl voi privi pe un realizator de talia lui Rose drept în ochi și îi voi spune adevărul gol-goluț.

LA FRENCH OPEN 2001, în boxa mea e o persoană invizibilă. Stefanie e în luna a patra și prezența copilului nostru nenăscut mă face să am picioare de adolescent. Ajung în șaisprezecimi și joc cu Squillari, cu care am o istorie lungă. Când intrăm pe teren, parcă am avea o istorie mai lungă decât Franța cu Anglia. Când îl văd pe Squillari, mă întorc direct în 1999 – unul dintre cele mai grele meciuri ale carierei mele. Unul dintre punctele de cotitură. Dacă m-ar fi bătut atunci, cu doi ani în urmă, nu știu dacă aș mai fi aici. Nu știu dacă Stefanie ar mai fi aici – și, astfel, nici copilul nostru nenăscut nu ar fi aici.

Inspirat de aceste gânduri, sunt sută la sută prezent. Pe măsură ce trece timpul, sunt mai proaspăt și mai concentrat. Concentrarea mea e imposibil de frânt. Un spectator agitat strigă ceva obscen despre mine. Râd. Cad rău, îmi sucesc și îmi julesc genunchiul. Nu-mi pasă. Nimic nu mă poate tulbura – și Squillari mai puțin decât orice. Încet-încet uit de el. Sunt singur pe teren, mai mult decât de obicei.

În sferturi, joc cu Sébastien Grosjean din Franța. Câștig la pas primul set, cu un singur ghem pierdut, apoi Grosjean găsește un rezervor ascuns de încredere în victorie. Acum suntem la fel de încrezători, dar el joacă mai bine. Câștigă pe serviciul meu și face 2-0, apoi face un nou break și câștigă al doilea set la fel de ușor cum l-am câștigat eu pe primul.

În setul al treilea face din prima break, câștigând ghemul cu un lob frumos. Apoi își câștigă serviciul, apoi pe al meu. S-a zis cu mine.

În al patrulea set, am șanse să câștig pe serviciul lui, dar nu profit de ele. Trimit un rever slab, sub nivelul meu și, când văd cum iese mingea, știu că mi s-a terminat timpul. El servește de meci, eu mă țin tare, apoi trimit un forehand în fileu. Minge de meci. Mă scoate cu un as.

După meci, reporterii mă întreabă dacă mi-am pierdut concentrarea din cauza sosirii președintelui Bill Clinton. Dintre toate motivele pentru pierderea unui meci pe care le-am auzit și le-am invocat, acesta este atât de jalnic încât nici mie nu mi-ar fi putut trece prin cap. Nici măcar n-am știut că era și Clinton acolo, le spun. Mă gândeam la alte lucruri. La alți spectatori invizibili.

O DUC PE STEFANIE LA SALA LUI GIL, sub pretextul unei ședințe de pregătire. Radiază, pentru că știe de ce suntem de fapt aici.

Gil o întreabă pe Stefanie dacă se simte bine, dacă vrea ceva de băut, dacă vrea să stea jos. Îi arată un ciclu de exerciții, iar ea se urcă pe o șa. Studiază raftul construit pe perete de Gil pentru trofeele mele de la șlemuri, inclusiv cele pe care le-am înlocuit în urma accesului de furie post-*Friends*.

Mă joc cu o sfoară pentru exerciții, apoi spun:

— Deci, ăăă, Gil, fii atent. Am ales un nume pentru fiul nostru.

— O. Ce nume?

— Jaden.

— Îmi place, spune Gil zâmbind, dând din cap. Da. Îmi place.

— Și... credem că am găsit și un al doilea nume perfect.

— Care?

— Gil.

Se holbează.

Spun:

— Jaden Gil Agassi. Dacă ajunge să fie pe jumătate ca tine, va avea un succes fenomenal, iar dacă eu reușesc să

fiu jumătate din tatăl care ai fost tu pentru mine, mi-am depășit propriile standarde.

Stefanie plânge. Eu am ochii plini de lacrimi. Gil stă la trei metri, în fața aparatului de extensii pentru picioare. Are creionul clasic după ureche, ochelarii pe vârful nasului, agenda da Vinci deschisă. Ajunge la mine în trei pași și mă strânge în brațe. Îi simt pandantivul pe obraz. Tatăl, Fiul, Sfântul Duh.

SUNT APROAPE SĂ-L BAT PE RAFTER la Wimbledon 2001. În al cincilea set, servesc pentru meci, iar la două mingi de victorie trimit un forehand nereușit în fileu. La următoarea minge ratez un rever ușor. S-a întors. Acum el crede că e aproape să mă bată.

Strig:

— *Pizda mă-sii.*

O arbitră de linie îi dă prompt raportul arbitrului de centru.

Primesc un avertisment pentru limbaj obscen.

Acum nu mă mai pot gândi decât la arbitra de scenă băgăcioasă. Pierd setul, 8-6, și meciul. E dezamăgitor și lipsit de importanță în același timp.

Pe lângă sănătatea Stefaniei și familia noastră în devenire, gândurile îmi zboară mereu la școala mea, care urmează să se deschidă în această toamnă, cu două sute de elevi, clasele 3-5 – deși avem planuri să ne extindem rapid, de la grădiniță până în clasa a douăsprezecea. În doi ani o să facem școala medie. În alți doi ani, liceul.

Îmi plac conceptele, proiectul, dar sunt în special mândru de angajamentul nostru de a pune bani în spatele ideilor noastre. O grămadă de bani. Perry și cu mine am fost îngroziți când am aflat că Nevada plătește aproape cel mai puțin dintre toate statele pe învățământ – 6 800 de dolari pe elev, față de media națională de aproape 8 600 de dolari. Deci, la școala mea, ne-am angajat să acoperim diferența și apoi să mai adăugăm. Printr-o combinație din finanțare publică și donatori particulari, vom investi la greu în copii și

astfel vom dovedi că în învățământ, ca și în toate celelalte lucruri, cât plătești un lucru, atâta face.

Îi vom ține de asemenea pe copiii noștri mai multe ore pe zi la școală – opt în loc de media de șase a Nevadei. Dacă am învățat un lucru în viață, acela este că timpul plus exercițiul egal reușita. Mai departe, vom insista ca părinții să se implice îndeaproape în școală. Cel puțin unui părinte al fiecărui copil i se va cere să petreacă douăsprezece ore pe lună ca asistent în clasă sau supraveghetor în excursiile cu școala. Vrem ca părinții să se simtă ca niște acționari. Vrem să fie în întregime implicați și responsabili pentru a-și duce copiii la facultate.

De multe ori, când mă simt obosit sau trist, merg cu mașina până în cartier și mă uit cum ia formă școala. Dintre toate contradicțiile mele, aceasta e cea mai uimitoare și cea mai amuzantă – un băiat care disprețuia școala și se temea de ea devine un bărbat care se inspiră și se umple de energie la vederea construirii propriei lui școli.

Însă nu pot fi aici în ziua deschiderii. Joc la US Open 2001. Joc *pentru* școală, de aceea joc cât de bine pot. Trec de primele patru tururi și îl întâlnesc pe Pete în sferturi. Din momentul în care ieșim din tunel, știm că aceasta va fi cea mai încinsă bătălie a noastră de până acum. Pur și simplu știm. E a treizeci și doua oară când jucăm, el conduce cu 17-14 și fiecare dintre noi are un rânjet neobișnuit pe față. Aici și acum, meciul ăsta va decide în privința rivalității. Câștigătorul ia tot.

Se presupune că Pete e la o turație scăzută. N-a mai câștigat un șlem de paisprezece luni. A fost agitat și a vorbit în public despre retragere. Dar toate acestea sunt nesemnificative, pentru că joacă împotriva mea. Totuși, câștig primul set la tiebreak și acum simt că am șanse bune. Am un palmares de 49-1 la acest turneu când câștig primul set.

Cineva să-i reamintească lui Pete statisticile. Câștigă al doilea set la tiebreak.

Pierd și al treilea set la tiebreak. Fac câteva greșeli prostești. Oboseala. Câștigă al treilea set.

În al patrulea set avem câteva schimburi de mingi memorabile. Iar ajungem la tiebreak. Jucăm de trei ore și niciunul dintre noi nu a câștigat încă pe serviciul celuilalt. E trecut de miezul nopții. Spectatorii – peste 23 000 – se ridică în picioare. Nu ne lasă să începem al patrulea tiebreak. Bat din picioare și din palme și au propriul lor tiebreak. Înainte să continuăm, vor să ne mulțumească.

Sunt emoționat. Văd că Pete e emoționat. Dar nu pot să mă gândesc la spectatori. Nu pot să-mi permit să mă gândesc la altceva decât la cum să ajung în sanctuarul unui al cincilea set.

Pete știe că sunt ușor avantajat dacă jucăm cinci seturi. Știe că trebuie să facă un tiebreak perfect ca să împiedice un al cincilea set. Și îl face. O seară de tenis perfect se termină cu forehandul meu în fileu.

Pete strigă.

Îmi simt la propriu pulsul cum scade. Nu mă simt rău. Încerc să mă simt rău, dar nu pot. Mă întreb dacă am început să mă obișnuiesc să pierd în fața lui Pete în marile meciuri sau dacă pur și simplu am început să fiu mulțumit de cariera și viața mea. Oricum ar fi, îi pun mâna pe umăr lui Pete și îi urez toate cele bune și, deși nu pare a fi un rămas-bun, pare a fi repetiția pentru un rămas-bun care nu poate fi departe.

ÎN OCTOMBRIE 2001, cu trei zile înainte ca Stefaniei să-i vină termenul să nască, le invităm la noi pe mamele noastre și pe un judecător din Nevada.

Îmi place la nebunie să le privesc pe Stefanie și pe mama mea. Cele două femei timide din viața mea. Stefanie aduce adesea câteva noi puzzle-uri. Și o ador pe mama Stefaniei, Heidi. Arată ca Stefanie, deci m-a câștigat de când a spus *Guten Tag*. Stefanie și cu mine, în picioarele goale și în blugi, stăm în curte în fața judecătorului. Ca verighete, folosim bucăți de rafie veche

pe care Stefanie le-a găsit într-un sertar – același material pe care l-am folosit ca să-i împodobesc prima felicitare de ziua ei. Niciunul dintre noi nu observă coincidența decât mai târziu.

Tatăl meu insistă că nu e câtuși de puțin ofensat că nu a primit invitație. Nu vrea invitație. Ultimul lucru pe care și-l dorește e să meargă la o nuntă. (A plecat la mijlocul primei mele nunți.) Nu-i pasă când și cum o iau pe Stefanie de soție, spune, atâta timp cât o iau. E cea mai bună jucătoare de tenis a tuturor timpurilor, spune el. Cum să nu-mi placă?

Judecătorul își spune polilogia juridică și Stefanie și cu mine tocmai ne pregătim să spunem da, când apare o echipă de peisagiști. Ies din curte și îi rog să-și oprească mașinile de tuns iarba și de strâns frunzele cinci minute, cât să ne putem căsători. Își cer scuze. Unul pune degetul la buze.

— Prin puterea cu care am fost investit, spune judecătorul, și în sfârșit, în cele din urmă, cu două mame și trei peisagiști privind, Steffi Graf devine Stefanie Agassi.

26

UN TIMP AL NAȘTERII ȘI RENAȘTERII. La câteva săptămâni după deschiderea școlii mele, sosește fiul meu. În sala de nașteri, când doctorul mi-l dă pe Jaden Gil, mă simt amețit. Îl iubesc atât de mult, încât îmi plesnește inima ca un fruct prea copt. Abia aștept să-l cunosc, și totuși, și totuși. Mă întreb de asemenea: „Cine e intrusul acesta minunat? Stefanie și cu mine suntem pregătiți pentru un străin în casă? Sunt un străin pentru mine însumi – cum voi fi pentru fiul meu? Mă va plăcea?"

Îl aducem pe Jaden acasă și eu stau ore în șir și mă uit la el. Îl întreb cine e, de unde a venit, ce va fi. Mă întreb cum voi putea fi pentru el tot ce mi-a trebuit mie și n-am avut. Vreau să mă retrag, pe loc, să-mi petrec tot timpul cu el. Dar acum, mai mult decât oricând, trebuie să joc. Pentru el, pentru viitorul lui și pentru ceilalți copii ai mei de la școala mea.

Primul meu meci ca tată e o victorie împotriva lui Rafter la turneul Tennis Masters Series de la Sydney. Le spun reporterilor după meci că mă îndoiesc că voi mai putea face asta atât de mult timp încât fiul meu să ajungă să mă vadă jucând, dar că este cu siguranță un vis frumos.

Apoi mă retrag de la Australian Open 2002. Mi se umflă încheietura și nu pot juca. Brad e frustrat. Nici nu mă

Sărbătorind succesul împotriva lui Pete la Indian Wells împreună cu Brad fără să știu că va fi una dintre ultimele noastre victorii împreună.

Credit foto: Mike Nelson/AFP/Getty Images

așteptam la altceva. Dar de data aceasta îi e greu să treacă peste frustrare. De data aceasta e altfel.

După câteva zile îmi spune că trebuie să vorbim. Ne întâlnim la o cafea și îmi spune ce are pe suflet.

— A fost foarte frumos împreună, Andre, dar mai departe nu putem merge. Ne plafonăm. Creativ. Mi-am epuizat toate șmecheriile, moșule.

— Dar...

— Au fost opt ani, am mai putea continua câțiva, dar ai treizeci și doi de ani. Ai o familie nouă, interese noi. Poate n-ar fi o idee rea să găsești o voce nouă pe drum. Pe cineva care să te motiveze din nou.

Se oprește. Mă privește, apoi se uită în altă parte. Punct, spune. Suntem atât de apropiați încât cea mai mare temere a mea e să nu ajungem să ne certăm în preajma sfârșitului și să rămânem certați.

Mă gândesc:

— Așa ceva n-o să se întâmple niciodată, dar e mai bine să fii precaut decât să regreți.

Ne îmbrățișăm.

Când iese pe ușă simt acea melancolie pe care o simți duminică seara după un sfârșit de săptămână idilic. Știu că și Brad o simte. Poate că nu așa trebuia să ne încheiem călătoria, dar e cel mai bun mod cu putință.

ÎNCHID OCHII și încerc să mă văd cu cineva nou. Prima figură pe care o văd e a lui Darren Cahill. Tocmai a încheiat o perioadă strălucită ca antrenor al lui Lleyton Hewitt, care e numărul unu și are unele dintre cele mai bune lovituri din istoria tenisului, și mare parte a meritelor îi aparține lui Darren. De asemenea, am dat recent de Darren la Sydney și am avut o discuție lungă despre cum e să fii tată. S-a făcut atunci o conexiune. Darren, și el tată de curând, mi-a recomandat o carte despre cum să-i faci să doarmă pe sugari. Jura pe cartea asta și spunea că fiul lui e cunoscut în circuit ca bebelușul care doarme ca un bețiv.

Mereu mi-a plăcut Darren. Îmi place stilul lui relaxat. Accentul lui australian mi se pare liniștitor. Aproape că mă adoarme pe *mine*. Am citit cartea pe care mi-a recomandat-o și am sunat-o pe Stefanie din Australia ca să-i citesc câteva pasaje. A funcționat. Acum îi telefonez lui și îi spun că m-am despărțit de Brad. Îl întreb dacă îl interesează postul.

Îmi spune că e măgulit, dar e pe punctul să semneze cu Safin. Totuși, o să se gândească și o să revină.

Nicio problemă, spun. Nu te grăbi.

Îl sun din nou după o jumătate de oră. Îl întreb:

— La ce naiba să te mai gândești? Nu poți să-l antrenezi pe Safin. E un cal nărăvaș. *Trebuie* să lucrezi cu mine. Așa simt. Îți garantez, Darren, că mai am de jucat. Nu sunt terminat. Sunt *concentrat* – am doar nevoie de cineva care să mă ajute să-mi păstrez concentrarea.

— În regulă, spune el râzând. În regulă, prietene.

Nu pomenește un cuvânt de bani.

STEFANIE ȘI JADEN VIN CU MINE la Key Biscayne. Suntem în aprilie 2002, la câteva zile de a treizeci și doua zi de naștere a mea, iar turneul e plin de jucători cu jumătate din anii mei, tineri rebeli ca Andy Roddick, *noul* salvator al tenisului american, biet nenorocit. Este de asemenea aici un nou copil-minune în vogă din Elveția, Roger Federer.

Mi-ar plăcea să câștig acest turneu pentru soția mea și fiul meu de șase luni, dar nu mă îngrijorează că voi pierde, nu-mi pasă dacă pierd, *datorită* lor. În fiecare seară, la câteva minute după ce mă întorc acasă de la terenuri, în timp ce-l legăn pe Jaden și o țin în brațe pe Stefanie, nici nu-mi mai amintesc dacă am câștigat sau am pierdut. Tenisul se topește la fel de repede ca lumina zilei. Aproape că îmi imaginez că bătăturile de pe mâna cu care joc dispar, că nervii inflamați din spate se răcoresc și se calmează. Sunt întâi tată, apoi jucător de tenis, iar această evoluție are loc fără să-mi dau seama.

Într-o dimineață, Stefanie iese să ia de mâncare și să facă un pic de mișcare. Are curajul să mă lase singur cu Jaden. Prima dată solo.

— O să vă descurcați? întreabă.

— Bineînțeles.

Îl pun pe Jaden pe polița din baie, îl sprijin de oglindă și îl las să se joace cu periuța mea de dinți în timp ce mă pregătesc. Îi place să sugă periuța de dinți privindu-mă cum mă rad în cap cu aparatul electric.

Îl întreb:

— Ce părere ai despre tăticul tău chel?

Zâmbește.

— Știi, fiule, cândva am fost și eu ca tine: păr lung revărsat peste tot. Nu păcălești pe nimeni cu șuvița aia peste chelie.

Zâmbește mai mult, fără să aibă habar de ce spun, bineînțeles.

Îi măsor părul cu degetele.

— Ca să-ți zic drept, arăți cam neîngrijit aici, prietene. N-ar strica să te aranjez un pic.

Pun altă combinație de lame la aparatul de ras, lamele pentru îndreptarea părului. Însă când trec aparatul peste căpșorul lui Jaden, lasă în urmă o dungă strălucitoare de piele în mijloc, albă ca o linie de teren.

Am greșit combinația.

Stefanie o să mă ucidă. Trebuie să-i egalizez părul băiatului înainte să ajungă ea acasă. Dar în încercarea mea disperată de a-i îndrepta părul, îl tund mai scurt. Până să-mi dau seama ce se întâmplă, fiul meu e mai chel decât mine. Arată ca un Mini-Eu.

Când Stefanie intră pe ușă se oprește deodată și se holbează cu ochii cât cepele.

— Ce... ? Andre, spune ea, ce Dumnezeu se întâmplă cu tine? Te las singur patruzeci și cinci de minute și tu *razi copilul?*

Apoi are o ieșire teatrală în germană.

Îi spun că a fost un accident. Combinația greșită. O implor să mă ierte.

— Știu, spun, că pare că am făcut-o intenționat. Știu că mereu glumesc și spun că vreau *să-i rad pe toți.* Dar sincer, Stefanie, a fost o greșeală.

Încerc să-i amintesc zicala băbească ce spune că dacă razi un copil în cap părul îi va crește la loc mai repede și mai des, dar ea ridică mâna și începe să râdă. Se îndoaie de râs. Acum Jaden râde la mami care râde. Acum toți chicotim, îl frecăm pe Jaden pe cap, apoi pe mine, spunem în glumă că singura care a mai rămas e Stefanie și că ar face mai bine să doarmă iepurește. Râd așa de tare că nu mai pot vorbi, iar după câteva zile, în finala de la Key Biscayne, îl bat pe Federer. E o victorie bună. El e la fel de tare ca oricine din circuit. A venit la acest turneu cu douăzeci și trei de victorii pe anul ăsta până acum.

Este a cincizeci și una victorie a mea la un turneu, a șapte suta în total. Și cu toate acestea sunt sigur că îmi voi aminti de acest turneu mai puțin pentru că l-am bătut pe Federer și mai mult pentru repriza zdravănă de râs. Mă întreb dacă râsul a avut vreo legătură cu

victoria. E mai ușor să fii liber și relaxat, să fii tu însuți, după ce râzi cu cei pe care îi iubești. Combinația corectă.

MĂ ÎNȚELEG BINE cu Darren la începutul lui 2002. Vorbim aceeași limbă, vedem lumea la fel. Apoi el îmi cimentează credința, încrederea neclintită, îndrăznind să umble la corzile rachetei mele – și să le îmbunătățească.

Mereu am jucat cu ProBlend, corzi jumătate din Kevlar, jumătate din nailon. Poți să prinzi un pește-spadă de patruzeci și cinci de kilograme cu ProBlend. Nu se rupe niciodată, nu iartă niciodată, dar nici nu face niciodată mingea să se învârtă. E ca și cum ai lovi-o cu capacul unui coș de gunoi. Lumea spune că jocul se schimbă, că jucătorii devin mai puternici și rachetele mai mari, dar cea mai dramatică schimbare din ultimii ani e legată de corzi. Apariția unor noi corzi din poliester, care creează un efect devastator, a transformat jucători comuni în jucători mari și jucători mari în legende.

Totuși, mereu am fost reticent la schimbări. Acum Darren mă presează să încerc. Suntem în Italia, la Italian Open. Tocmai am jucat cu Thomas Kiefer din Germania în primul tur. L-am bătut, 6-3, 6-2, și îi spun lui Darren că ar fi trebuit să pierd. Am jucat jalnic. Nu am încredere pe mizeria asta, îi spun. Jocul pe zgură a trecut pe lângă mine.

— Ia încearcă noile corzi, prietene.

Mă încrunt. Sunt sceptic. Am încercat odată să-mi schimb racheta. N-a fost prea drăguț.

Pune corzile pe una dintre rachetele mele și spune din nou:

— Încearcă doar.

Într-o ședință de pregătire, nu ratez nicio minge timp de două ore. Apoi nu mai ratez nicio minge în tot restul turneului. Nu am câștigat niciodată Italian Open, dar acum îl câștig, datorită lui Darren și corzilor lui miraculoase.

◇ ◇ ◇

DEODATĂ AȘTEPT CU NERĂBDARE French Open 2002. Sunt emoționat, gata de luptă și prudent de optimist. Vin după o victorie, Jaden doarme ceva mai mult și am o nouă armă. În turul al patrulea sunt condus cu două seturi și un break de un jucător care a beneficiat de wild card, un francez pe nume Paul-Henri Mathieu. Are douăzeci de ani, dar nu e mai în formă decât mine. Nu există ceas în tenis, fiule. Pot să stau aici toată ziua.

Începe să plouă. Stau în vestiar și mi-l amintesc pe Brad țipând la mine în 1999. Îi aud tirada, cuvânt cu cuvânt. Când ne întoarcem pe teren, zâmbesc. Am 40-0, iar Mathieu face break. Nu-mi pasă. Pur și simplu câștig și eu pe serviciul lui. În setul al cincilea ajunge la 3-1. Din nou refuz să pierd.

Dacă ar fi fost oricine altcineva în afară de Agassi, le spune Mathieu reporterilor după meci, aș fi câștigat.

Următorul pe care îl întâlnesc e Juan Carlos Ferrero din Spania. Iar plouă; de data aceasta cer ca meciul să fie întrerupt peste noapte. Ferrero conduce și nu vrea să ne oprim. Se bosumflă când oficialii sunt de acord cu cererea mea și suspendă meciul. A doua zi, își varsă supărarea pe mine. Am o mică șansă în setul al treilea, dar o distruge repede. Câștigă setul și văd încrederea ieșind din el ca un abur când mă elimină.

Mă simt împăcat în timp ce ies cu Darren de pe teren. Îmi place cum am jucat. Am făcut greșeli, au fost găuri în jocul meu, dar știu că vom lucra și le vom petici. Mă doare spatele, dar mai ales pentru că m-am aplecat ca să-l ajut pe Jaden să meargă. O durere minunată.

După câteva săptămâni, mergem la Wimbledon 2002 și îmi pierd noua atitudine excelentă, pentru că mă lasă noile corzi. Pe iarbă noul meu efect augmentat face mingea să se ridice ca un balon cu heliu. În al doilea tur joc cu Paradorn Srichaphan din Thailanda. E bun, dar nici chiar așa bun. Strivește toate mingile mele. E clasat

al șaizeci și șaselea și mă gândesc că e imposibil să mă bată și apoi câștigă pe serviciul meu în primul set.

Încerc să repar lucrurile. Nimic nu funcționează. Mingea mea e o prăjitură cu cremă și Srichaphan o înfulecă. Nu am văzut niciodată ochii unui adversar atât de mari când îmi fixează forehandul. Se întoarce pe călcâie și singurul meu gând conștient, coerent, este: „Aș vrea să mă pot întoarce pe călcâie și să fiu răsplătit. Cum aș putea să le spun tuturor de pe acest stadion că ăsta nu sunt eu, că nu e vina mea?“ Corzile sunt de vină. În setul al doilea fac modificări, ripostez, joc bine, dar Srichaphan este extrem de încrezător. Crede că asta e ziua lui și, când crezi că e ziua ta, de obicei așa este. Trimite o lovitură violentă care atinge în mod miraculos o bucată a liniei de fund, apoi câștigă un tiebreak și ajunge să conducă cu două seturi. În al treilea set mă predau pașnic.

Slabă consolare că, în aceeași zi, Pete pierde.

Darren și cu mine petrecem următoarele două zile experimentând diferite combinații de corzi. Îi spun că nu pot continua cu noul lui poliester și, totuși, m-a făcut s-o termin cu vechile corzi. Dacă trebuie să mă întorc la ProBlend, spun, n-o să mai joc tenis.

E supărat. După ce m-a antrenat timp de șase luni, a făcut o mică modificare la corzile mele și e posibil să-mi fi grăbit din greșeală retragerea. Promite că va face tot ce-i stă în putere pentru a găsi o combinație de corzi care să funcționeze.

— Găsește ceva, îi spun, care să mă facă să mă întorc pe călcâie și să fiu răsplătit. Ca Srichaphan. Fă-mă ca pe Srichaphan.

— S-a făcut, prietene.

Lucrează zi și noapte și găsește o combinație care-i place. Mergem la Los Angeles și e perfecțiunea întruchipată. Câștig Cupa Mercedes-Benz.

Mergem la Cincinnati și joc bine, însă nu destul de bine ca să câștig. Apoi, la D. C., îl bat pe Enqvist, care a fost mereu un adversar dificil pentru mine. Apoi joc cu

alt puști despre care se presupune că e noua revelație – James Blake, de douăzeci și doi de ani. Joacă un tenis frumos, elegant, iar eu nu sunt la nivelul lui, nu azi. Pur și simplu e mai tânăr, mai rapid, un sportiv mai bun. Și se gândește de asemenea suficient de mult la trecutul meu, la realizările mele, ca să joace cât de bine poate. Îmi place că vine la luptă cu toate armele. E măgulitor, chiar dacă înseamnă că nu am nicio șansă. Nu pot da vina pe corzi pentru înfrângere.

Merg la US Open 2002 fără să știu exact ce să aștept de la mine. Trec ușor de primele tururi și în sferturi joc cu Max Mirnyi, un bielorus din Minsk. I se spune Fiara, și e un eufemism. Are doi metri și serviciul lui e unul dintre cele mai înfricoșătoare cu care am avut de-a face. Are o coadă galbenă de foc, ca o cometă, când se unduiește deasupra fileului și se năpustește peste tine. Nu am niciun răspuns pentru acest tip de serviciu. Câștigă primul set cu o ușurință de fiară.

În setul al doilea însă, Mirnyi face câteva greșeli neprovocate și mă stimulează un pic, îmi dă un mic impuls. Încep să-i văd un pic mai bine primul serviciu. Jucăm tenis de înaltă calitate până la sfârșit și când ultimul lui forehand zboară departe, nu-mi vine să cred. Sunt în semifinale.

Pentru eforturile mele, câștig o întâlnire cu Hewitt, favoritul numărul unu, câștigătorul din acest an de la Wimbledon. Mai mult, e fostul elev al lui Darren. Faptul că Darren l-a antrenat ani de zile pe Hewitt aduce un plus de intensitate și presiune. Darren vrea să-l bat pe Hewitt; eu vreau să-l bat pe Hewitt pentru Darren. Dar în primul set ajung repede să fiu condus, 0-3. Am în cap toate informațiile despre Hewitt, date de la Darren și din experiența trecută, dar durează o vreme până sortez toate datele și-l citesc. Când fac acest lucru, totul se schimbă rapid. Revin în trombă și câștig primul set, 6-4. Văd cum flacăra de veghe din ochii lui Hewitt se stinge. Câștig al doilea set. El luptă, îl câștigă pe al treilea. În al patrulea set, dintr-odată, e incapabil să reușească vreun

prim serviciu, iar eu i-l strivesc pe al doilea. Iisuse, sunt în finală.

Ceea ce înseamnă Pete. Ca de fiecare dată, Pete. Am jucat de treizeci și trei de ori de-a lungul carierelor noastre, de patru ori în finale de Mare Șlem. El conduce la scorul general, cu 19-14, și cu 3-1 în finalele de șlem. Spune că eu scot tot ce are mai bun din el, dar cred că el a scos tot ce e mai rău din mine. În seara dinaintea finalei nu pot să nu mă gândesc la toate dățile când credeam că o să-l bat pe Pete, știam că o să-l bat pe Pete, aveam nevoie să-l bat pe Pete și pierdeam. Și succesele lui în fața mea au început chiar aici, la New York, când m-a lăsat cu gura căscată în trei seturi. Atunci eram favorit, cum sunt și acum.

Beau din apa fermecată a lui Gil înainte să mă culc și îmi spun că de data asta va fi altfel. Pete n-a mai câștigat un șlem de doi ani. Se apropie de sfârșit. Eu sunt la un nou început.

Mă bag sub pături și îmi amintesc de o întâmplare din Palm Springs, acum câțiva ani. Brad și cu mine mâncam la un restaurant italian, Mama Gina's, și l-am văzut pe Pete mâncând cu prietenii lui de cealaltă parte a sălii de mese. S-a oprit să ne salute înainte să iasă.

— Succes mâine.

— Și ție.

Apoi ne-am uitat la el pe fereastra restaurantului cum își aștepta mașina. Nu spuneam nimic, fiecare dintre noi gândindu-se la cum ne schimbase viețile. În timp ce Pete pleca l-am întrebat pe Brad ce bacșiș crede că i-a dat băiatului de serviciu.

Brad a mugit. Cel mult cinci parai.

— Fugi de-aici, i-am spus. Tipul are milioane. A câștigat patruzeci de milioane doar din premii. Trebuie să fi dat măcar una de zece.

— Pariu?

— Pariu.

Am mâncat repede și am dat fuga afară. Fii atent, i-am spus băiatului, spune adevărul:

— Cât ți-a dat domnul Sampras bacșiș?

Băiatul a plecat ochii. Nu voia să spună. Cântărea lucrurile, se întreba dacă nu e la camera ascunsă.

I-am spus puștiului că pusesem pariu deci insistăm să ne spună. În cele din urmă, a șoptit:

— Chiar vreți să știți?

— Zi.

— Mi-a dat un dolar.

Brad și-a dus mâna la inimă.

— Dar asta nu e tot, a spus puștiul. Mi-a dat un dolar... și mi-a spus să i-l dau puștiului care i-a adus mașina.

N-am putea fi mai diferiți, Pete și cu mine, și când adorm în seara dinaintea a ceea ce ar putea fi finala noastră *finală,* făgăduiesc că lumea va vedea diferențele dintre noi mâine.

ÎNCEPEM CU ÎNTÂRZIERE, din cauza unui joc al lui New York Jets care ajunge în prelungiri și întârzie transmisia TV, iar acest lucru mă avantajează. Sunt în formă bună și îmi place că vom fi pe teren până la miezul nopții. Dar imediat ajung să fiu condus cu două seturi. Încă o tăvăleală de la Pete – nu-mi vine să *cred* că se întâmplă.

Apoi observ că Pete arată epuizat. Și bătrân. Câștig lejer setul al treilea și tot stadionul simte cum avântul trece de partea mea. Spectatorii înnebunesc. Nu-i interesează cine câștigă, vor doar să vadă un Agassi-Sampras în cinci seturi. Când începe al patrulea set știu în adâncul inimii mele, așa cum știu mereu cu Pete, că, dacă pot duce toată treaba până în setul al cincilea, o să câștig. Sunt mai proaspăt. Joc mai bine. Suntem cei mai bătrâni jucători care se întâlnesc într-o finală de US Open de mai bine de treizeci de ani încoace, dar mă simt ca unul dintre adolescenții care au dat clasă în ultima vreme în circuit. Mă simt parte a noii generații.

La 3-4, Pete servește și eu am două mingi de break. În cazul în care câștig ghemul ăsta, servesc pentru set. Deci ăsta e, ghemul meciului. Se închide, câștigă prima minge, iar la a doua minge de break trimit un retur zdravăn în

O conversație cu Pete Sampras după finala de la U.S. Open, 2002.

Credit foto: Gary M. Prior/Getty Images

dreptul pantofilor lui. Cred că mingea a trecut de mult de el – sărbătoresc deja – dar reușește cumva să se întoarcă, o găsește și trimite un demivoleu care cade și se stinge de partea mea a fileului. Egalitate.

Sunt consternat. Pete câștigă ghemul, apoi face break.

Acum servește pentru meci, iar când Pete servește pentru meci, e un ucigaș cu sânge rece. Totul se întâmplă foarte repede.

As. Confuzie. Voleu cu reverul, imposibil de ajuns.

Aplauze. Strângere de mână la fileu.

Pete îmi zâmbește prietenos, mă bate pe spate, dar expresia de pe fața lui e inconfundabilă. Am mai văzut-o.

„Ia un dolar, puștiule. Adu-mi și mie mașina."

27

DESCHID ÎNCET OCHII. Sunt pe jos, lângă pat. Mă ridic în șezut ca să-i spun bună dimineața Stefaniei, apoi îmi dau seama că ea e la Vegas, iar eu sunt la Sankt Petersburg. Nu, stai – Sankt Petersburg a fost săptămâna trecută.

Sunt la Paris.

Nu, Paris a fost după Sankt Petersburg.

Sunt la Shanghai. Da, asta e, China.

Merg la fereastră, trag perdelele. Un orizont desenat de un drogat. Un orizont care arată ca un Vegas SF. Fiecare clădire este altfel, într-un mod nebunesc, și toate se înalță pe un cer albastru și dur. Nu contează unde sunt propriu-zis, pentru că părți din mine sunt încă în Rusia și în Franța și în zecile de locuri unde am jucat. Și cea mai mare parte din mine, ca întotdeauna, e acasă cu Stefanie și Jaden.

Oriunde aș fi însă, terenul de tenis e același, la fel și țelul – vreau să fiu numărul unu la sfârșitul lui 2002. Dacă reușesc să încropesc o victorie aici la Shanghai, o victorie mică, voi fi cel mai bătrân număr unu la sfârșitul unui an din istoria tenisului masculin, voi bate recordul lui Connors.

El e un golan – tu ești o legendă!

Vreau acest lucru, îmi spun. Nu am nevoie de el, dar îl vreau.

Comand cafea de la room service, apoi mă așez la birou și scriu în jurnal. Nu prea e genul meu să țin un jurnal, dar am început de curând unul și a devenit repede obișnuință. Simt nevoia să scriu. Sunt obsedat să las în urmă ceva scris, în parte pentru că am dezvoltat o obsesie chinuitoare că nu voi fi prin preajmă destul de mult încât Jaden să mă cunoască. Trăiesc prin avioane și, cum lumea devine tot mai periculoasă, mai imprevizibilă mi-e teamă că n-o să ajung să-i spun lui Jaden tot ce am văzut și am învățat. Așa că în fiecare seară, oriunde aș fi, îi scriu câteva rânduri. Gânduri obișnuite, impresii, lecții învățate. Acum, înainte de a merge la Stadionul Shanghai, scriu:

> Salut, prietene! Tu ești la Vegas cu mama și eu sunt în Shanghai și mi-e dor de voi. Am șansa să termin pe locul unu după acest turneu. Dar jur că mă gândesc doar la întoarcerea acasă la tine. Pun o presiune mare asupra mea cu tenisul. Dar în mod ciudat mă simt împins să merg mai departe. Mi-a trebuit ceva timp ca să-mi dau seama de asta. M-am luptat atâta timp împotriva acestui lucru. Acum muncesc cât de mult pot și las restul să vină de la sine. Tot nu mă simt extraordinar în cea mai mare parte a timpului, dar trag de mine, de dragul binelui. Binele jocului, binele viitorului tău, binele celor mulți de la școala mea. Prețuiește-i totdeauna pe ceilalți, Jaden. Îți dă atâta pace să te îngrijești de oameni. Te iubesc și sunt mereu alături de tine.

Închid jurnalul, ies din cameră și iau bătaie de la Jiri Novak din Republica Cehă. Umilitor. Mai rău, nu pot să plec din țară și să mă duc acasă. Trebuie să mai stau o zi ca să joc un fel de meci de consolare.

Înapoi la hotel, sufocat de emoții, îi scriu iar lui Jaden:

Tocmai am pierdut meciul și mă simt îngrozitor. Nu vreau să mă duc iar să joc mâine. În așa măsură încât îmi doresc să mă fi accidentat. Imaginează-ți, să nu vrei să faci ceva atât de mult încât să-ți dorești o accidentare. Jaden, dacă te simți vreodată copleșit de ceva ca mine în seara asta, lasă capul în jos și lucrează mai departe, mai încearcă. Privește lucrul în ce are el mai rău și înțelege că nu e chiar așa de rău. Asta va fi șansa ta să dobândești împăcarea. Am vrut să abandonez, să plec și să vin acasă să te văd. E greu să rămân și să joc, e ușor să vin acasă și să stau cu tine. De aceea rămân.

LA SFÂRȘITUL ANULUI, după cum era de așteptat, Hewitt e numărul unu. Îi spun lui Gil că trebuie să o luăm de la capăt. Creionează un nou regim pentru mine mai bătrân. Scoate idei din carnețelele da Vinci și, timp de săptămâni întregi, lucrăm doar la partea de jos a corpului degradată. Zi-lumină stă deasupra mea în timp ce lucrez la picioare și strigă:

— *Tunete și fulgere! Ne așteaptă Australia!*

— Picioarele slabe poruncesc, spune Gil. Picioarele puternice ascultă.

Când ne îmbarcăm în Ambien Express, de la Vegas la Melbourne, mă simt de parcă aș putea să alerg sau să înot până acolo. Sunt favorit numărul doi la Australian Open 2003 și intru în competiție răcnind, feroce. Ajung în semifinale și îl bat pe Ferreira în nouăzeci de minute. În șase meciuri n-am pierdut decât un set.

În finală, îl înfrunt pe Rainer Schuettler din Germania. Câștig trei seturi la rând, pierd doar cinci ghemuri și realizez cea mai dezechilibrată victorie din toate timpurile de la Australian Open. Al optulea meu Mare Șlem și cea mai bună performanță pe care o reușesc. O necăjesc pe Stefanie spunându-i că e ca unul dintre meciurile ei, cea mai apropiată experiență a tipului ei de dominare.

Când îmi este înmânat trofeul le spun spectatorilor:

— Nicio zi nu ne este garantată și cu siguranță zilele ca aceasta sunt foarte rare.

Mai târziu, cineva spune că ce am spus a sunat de parcă aș fi avut o experiență vecină cu moartea.

Mai degrabă o experiență vecină cu viața. Așa vorbește cineva care aproape că n-a trăit.

Sunt cel mai bătrân jucător care câștigă un șlem de treizeci și unu de ani încoace și reporterii nu mă lasă să mă bucur în voie. Din nou și din nou, înainte să plec din Australia, reporterii mă întreabă dacă am planuri de retragere. Le spun că nu-mi planific nici sfârșiturile, nici începuturile. Sunt ultimul din generația mea, spun ei. Ultimul mohican al anilor optzeci. Chang anunță că se retrage. Courier s-a retras deja de trei ani. Oamenii mă privesc ca pe un tataie ciudat, pentru că Stefanie e din nou însărcinată și este bine cunoscut faptul că ne învârtim în jurul Vegasului într-o dubiță. Însă eu mă simt veșnic.

În mod ironic, lipsa mea de flexibilitate pare a-mi prelungi cariera. Îmi ajută trăinicia. De vreme ce nu mă pot întoarce bine, țin mereu racheta aproape de corp, am grijă ca mingea să fie mereu în fața mea. Astfel, nu pun stres și presiune inutile pe corpul meu.

— Într-o asemenea formă, spune Gil, trupul tău ar mai putea rezista încă trei ani.

DUPĂ UN SCURT RESPIRO LA VEGAS, zburăm la Key Biscayne. Am câștigat acest turneu doi ani la rând, de cinci ori în total, și nimic nu mă poate opri. Ajung în finală și îl bat pe Moyá, vechiul meu dușman de la French Open, care e pe poziția a cincea. Două seturi. A șasea mea victorie aici, cu care bat recordul Stefaniei. Iarăși o tachinez spunându-i că în sfârșit am făcut ceva mai bine decât ea. Este însă atât de bătăioasă încât știu că nu trebuie să o tachinez prea mult.

LA CAMPIONATUL MASCULIN PE ZGURĂ DIN STATELE UNITE din Houston, trebuie doar să ajung în finală și voi fi din nou pe prima poziție. Ceea ce și fac. Îl

bat pe Jürgen Melzer, 6-4, 6-1, și ies cu Darren și cu Gil să sărbătorim. Beau câteva pahare de votcă cu suc de merișoare. Nu-mi pasă că mâine joc finala împotriva lui Rodick – sunt deja numărul unu.

Și, de aceea, îl bat. O combinație perfectă de interes și nepăsare, cea mai bună pregătire.

Cu câteva zile înainte de a împlini treizeci și trei de ani, sunt cel mai bătrân jucător clasat vreodată pe primul loc. Zbor la Roma simțindu-mă ca Ponce de Léon și cobor din avion cu o durere geriatrică la umăr. În primul tur, joc foarte slab, dar nu zăbovesc asupra acestui lucru, mi-l scot din minte. La French Open 2003 umărul tot mă doare, dar fac antrenamente dure. Darren spune că sunt o forță.

În turul doi sunt pe terenul Suzanne Lenglen, un teren plin de amintiri neplăcute. Înfrângerea în fața lui Woodruff din 1996. Înfrângerea în fața lui Safin din 1998. Joc cu un puști din Croația, Mario Ancic. Pierd în primele două seturi și mă târăsc în al treilea. Are nouăsprezece ani, doi metri, un maestru al serviciului și al voleului care nu se teme de mine. Terenul Lenglen ar trebui să fie mai dens, mai lent, dar astăzi mingea se mișcă repede. Mi-e neobișnuit de greu să o controlez. Însă mă adun și câștig următoarele două seturi. În al cincilea, epuizat, cu umărul care nu mă mai ține, am de patru ori minge de meci și pierd de fiecare dată. De trei ori fac duble greșeli. Îl bat pe puști în cele din urmă, dar doar pentru că se teme un pic mai tare de înfrângere decât mine.

Sunt în sferturi împotriva lui Guillermo Coria din Argentina, alt tânăr. Spune în public că sunt idolul lui. Ascultați, le spun reporterilor, aș prefera să nu fiu idolul lui și să joc cu el pe suprafață dură decât să fiu idolul lui și să joc cu el pe zgură. Cât urăsc mizeria asta. Pierd patru din primele cinci ghemuri. Apoi câștig setul. Cât îmi place mizeria asta.

Însă Coria nu e deloc emoționat. În setul al doilea, preia conducerea cu 5-1. Nu ratează nimic. E rapid și devine mai rapid. Eu am fost vreodată atât de rapid?

Două dintre cele mai importante persoane din viața mea, Gil și Stefanie, la Australian Open, 2003.

Credit foto: Nicolas Lutiau/Presse Sports

La scurt timp după ce am câștigat Australian Open în 2003.

Credit foto: Nicolas Lutiau/Presse Sports

Încerc să-l derutez, alerg la fileu – fără rezultat. Pur și simplu, e mai bun decât mine azi. Mă scoate din turneu și de pe prima poziție.

În Anglia, la un turneu de încălzire dinainte de Wimbledon, îl bat pe Peter Luczak din Australia. Este meciul numărul o mie din cariera mea. Când cineva îmi spune acest lucru, simt o nevoie stringentă să mă așez. Beau un pahar de vin cu Stefanie și mă gândesc la toate cele o mie de meciuri.

— Mi-l amintesc pe fiecare dintre ele, îi spun.

— Bineînțeles, spune ea.

De ziua lui Stefanie, o duc să o vadă pe Annie Lennox la Londra. Este una dintre preferatele Stefaniei, dar în seara aceasta e muza mea. În seara aceasta îmi cântă, îmi vorbește direct mie. Ba chiar îmi propun să-i spun lui Gil că va trebui să punem ceva Lennox pe *Dureri de stomac 2*. Aș putea să o ascult înainte de fiecare meci.

> Acesta-i drumul pe care nicicând nu voi merge
> Acestea sunt însă visele ce le voi visa...

SUNT PRINTRE FAVORIȚI la Wimbledon 2003. Cum? Niciun tată n-a câștigat la Wimbledon din anii 1980. Tații nu câștigă șlemuri. În turul al treilea, joc cu Younes El Aynaoui din Maroc. Și el e proaspăt tată. Le spun în glumă reporterilor că abia aștept să joc cu cineva care doarme la fel de puțin ca mine.

În indicațiile dinaintea meciului, Darren îmi spune:

— După ce-l rupi pe tipul ăsta pe rever, la începutul meciului, când îl vezi că trimite lovituri tăiate, asigură-te că le iei din aer. Așa o să-i atragi atenția că nu-i merge cu lovituri sigure dintr-o poziție defensivă. Așa o să-i transmiți repede mesajul și o să-l faci să greșească mai târziu în timpul meciului.

Bun sfat. Ajung repede la conducere, doi la unu la seturi, dar El Aynaoui nu se dă bătut. Bagă mare în setul al patrulea, are trei mingi de set. Nu vreau să ajungem

la cinci. Refuz să ajungem la cinci. Ultimele puncte ale setului al patrulea sunt crâncene și fac tot ce mi s-a cerut, tot ce m-a sfătuit Darren. Când se termină, după ce am câștigat setul și meciul, sunt terminat. Am o zi liberă, dar știu că nu e nici pe departe de ajuns.

În turul al patrulea joc cu Mark Philippoussis, un puști australian cu o grămadă de talent și reputația că și-l irosește. Serviciul lui e tare, scandalos de tare, și niciodată mai tare decât astăzi. Ajunge până la 225 de kilometri pe oră. Trimite patruzeci și șase de ași. Și totuși, meciul merge unde știm amândoi că merge, spre al cincilea set. La 3-4, pe serviciul lui, ajung cumva să am minge de break. Greșește primul serviciu. Simt gustul victoriei. Lansează un al doilea serviciu de 220 de kilometri, chiar în mijloc. O viteză nesănătoasă, dar exact acolo mă așteptam să trimită mingea. Întind racheta, îi retrimit mingea și el nu poate decât să se uite. Mai are puțin și-și rupe gâtul. Și, cu toate acestea, mingea aterizează la câțiva centimetri în spatele liniei de fund. Aut.

Dacă ar fi fost în teren, aș fi făcut break, aș fi avut impulsul de partea mea și aș fi servit pentru meci. Dar n-a fost să fie. Acum, convins că poate să câștige, Philippoussis e mai încrezător și câștigă pe serviciul meu. Totul s-a dus într-o clipă. Acum un minut aproape serveam pentru meci, peste încă un minut el ridică mâinile în aer. Tenisul.

În vestiar, îmi simt corpul altfel. Iarba a ajuns un chin și un meci de cinci seturi pe iarbă mă distruge fizic. În plus, terenurile de la Wimbledon au mai multă aderență anul acesta, ceea ce înseamnă schimburi mai lungi de mingi, mai multă mișcare, mai multe fandări și flexiuni. Spatele meu devine deodată o problemă. N-a fost niciodată în regulă, dar acum mă doare în mod activ, deranjant. Durerea pornește de pe spate, merge până la fund, îmi ocolește genunchii, apoi se reia la fluierul piciorului și la gleznă. Sunt recunoscător că nu l-am bătut pe Philippoussis, că n-am mers mai departe în turneu, pentru că ar fi trebuit să abandonez în meciul următor.

◇ ◇ ◇

ODATĂ CU US OPEN 2003, Pete își anunță retragerea. Se oprește de câteva ori ca să-și revină în timpul conferinței de presă. Sunt la rândul meu foarte afectat. Rivalitatea noastră a fost unul dintre cele mai importante lucruri ale carierei mele. Înfrângerile în fața lui Pete mi-au provocat o durere imensă, dar pe termen lung m-au făcut și mai adaptabil. Dacă l-aș fi bătut mai des pe Pete, sau dacă ar fi făcut parte din altă generație, aș fi avut performanțe mai bune și probabil aș fi fost socotit un jucător mai bun, dar aș fi mai puțin decât sunt.

Ore în șir după conferința de presă a lui Pete simt o singurătate sfâșietoare. Am rămas ultimul. Sunt ultimul american câștigător de Mare Șlem încă în activitate. Le spun reporterilor:

— Într-un fel, te aștepți să părăsești balul împreună cu cei cu care ai venit.

Apoi îmi dau seama că analogia e greșită, pentru că nu eu părăsesc balul – ci ei. Eu încă mai dansez.

Ajung în sferturi. Joc cu Coria, care m-a scos de la French Open. Abia aștept să-mi iau revanșa, să joc odată, dar meciul se amână mai multe zile la rând din cauza ploii. Sechestrat în hotel, n-am altceva de făcut decât să aștept și să citesc. Privesc cum stropii de ploaie cad pe fereastră, cenușii ca părul meu tuns scurt. Fiecare strop e ca o clipă care piere pentru totdeauna.

Gil mă obligă să beau Gil Water și să mă odihnesc. Spune că va fi bine, dar știe. Timpul se scurge. În sfârșit, norii se risipesc și suntem pe teren și Coria nu e același tip de la Paris. Are o accidentare la picior, de care mă folosesc. Îl alerg, fără milă, îl fac praf și câștig primele două seturi.

În setul al treilea, am patru mingi de meci – și le pierd pe toate. Privesc către boxă și îl văd pe Gil agitat. În toată cariera mea, nu a mers niciodată la toaletă în timpul unui meci. Niciodată. Nici măcar o singură dată. Spune că nu vrea să riște să mă uit la boxă și să nu-l văd acolo și să intru în panică. Merită mai mult de atât. Mă concentrez

din nou. Ochesc la stânga, apoi la dreapta și câștig meciul pe serviciul meu.

Nu am timp să mă odihnesc. Din cauza ploii, programul turneului s-a contractat. Trebuie să joc semifinala a doua zi, împotriva lui Ferrero, care tocmai a câștigat French Open. Are atâta încredere în el, încât îi iese prin pori. E cu o sută de ani mai tânăr decât mine, iar asta se vede. Mă scoate în patru seturi.

Mă înclin către cele patru colțuri, trimit bezele către spectatori și cred că ei știu că le-am dat totul. Îi văd pe Jaden și pe Stefanie așteptându-mă în fața vestiarului, Stefanie însărcinată în luna a opta cu al doilea copil al nostru, și dezamăgirea înfrângerii dispare ca o picătură de ploaie.

FIICA NOASTRĂ SE NAȘTE PE DATA DE 3 OCTOMBRIE 2003, o altă străină frumoasă. Îi spunem Jaz Elle – și, la fel ca în cazul fiului nostru, jurăm în secret că nu va juca tenis. (Nici măcar nu avem teren de tenis în curtea din spate.) Dar mai e un lucru pe care Jaz Agassi nu-l face – nu doarme. Îl face pe fratele ei să pară un narcoleptic. Așa că, atunci când plec la Australian Open 2004, arăt ca un vampir. În schimb, toți ceilalți jucători arată de parcă ar avea douăsprezece ore pentru lenevit. Toți au ochii strălucitori – și sunt plini de mușchi. Par mai voinici decât în anii trecuți, de parcă fiecare ar avea un Gil al lui.

Picioarele mele sunt proaspete până în semifinală, unde dau de Safin, care joacă precum un câine turbat. A pierdut aproape tot anul trecut cu o accidentare la încheietură. Acum, complet vindecat și odihnit, e de neoprit. Umăr la umăr, înainte și înapoi, schimburile noastre de mingi durează o veșnicie. Fiecare dintre noi refuză să rateze, să facă greșeli neprovocate, iar după patru ore vrem amândoi la fel de mult victoria. Diferența o face serviciul lui Safin. Câștigă al cincilea set și mă întreb dacă Australia a fost cântecul meu de lebădă.

Acesta e sfârșitul? Am auzit întrebarea asta aproape zilnic în ultimele luni, în ultimii ani, dar este prima dată când cel care o pune sunt eu.

ODIHNA E PRIETENUL TĂU, spune Gil. Ai nevoie de mai multă odihnă între turnee și trebuie să-ți alegi cu și mai multă atenție bătăliile. Roma și Hamburg? Pas. Cupa Davis? Îmi pare rău, nu poți. Trebuie să te păstrezi pentru cele mari, și următorul mare e French Open.

Rezultatul e că, la Paris, mă simt cu câțiva ani mai tânăr. Darren se uită la tabloul meu și proiectează un drum clar până în semifinale.

În primul tur, joc cu Jérôme Haehnel, de douăzeci și trei de ani, din Alsacia, numărul 271 mondial, care nici măcar nu are antrenor. Nicio problemă, spune Darren.

Problemă mare. Iau bătaie clar. Fiecare rever se oprește în fileu. Țip la mine, Ești *mai bun!* Nu s-a terminat încă! Nu lăsa să se termine așa! Gil, în primul rând, pufnește printre buze.

Nu e doar vârsta și nu e doar zgura. Nu lovesc mingea curat. Sunt obosit, dar ieșit din formă din cauza pauzei.

Ziarele spun că e cea mai dură înfrângere a carierei mele. Haehnel le spune reporterilor că prietenii lui i-au dat curaj înainte de meci asigurându-l că va câștiga, pentru că pierdusem recent în fața unui jucător ca el. Întrebat ce vrea să spună printr-un jucător ca el, spune:

— Prost.

— Suntem pe ultima sută de metri, le spune Gil reporterilor – tot ce vreau e să nu trecem linia de sosire șchiopătând.

În iunie, renunț la Wimbledon. Am pierdut patru meciuri la rând – cea mai slabă serie a mea din 1997 – și îmi simt oasele de parcă ar fi de porțelan. Gil mă pune să stau jos și îmi spune că nu știe cât mă mai poate privi continuând în felul acesta. Trebuie să mă gândesc bine, de dragul amândurora, la sfârșit.

Îi spun că o să mă gândesc la retragerea mea, dar înainte trebuie să mă gândesc la a Stefaniei. A fost

primită în International Tennis Hall of Fame, bineînțeles: a câștigat mai multe turnee de Mare Șlem decât oricine altcineva din istoria tenisului în afară de Margaret Court. Vrea ca eu să rostesc cuvântul de la ceremonia de primire. Zburăm la Newport, Rhode Island. O zi mare. Prima dată când i-am lăsat pe copii cu altcineva peste noapte și prima dată când o văd pe Stefanie cu adevărat nervoasă, încordată. Îi e groază de ceremonie. Nu-și dorește toată atenția. Își face griji că o să spună ce nu trebuie sau că o să uite să mulțumească cuiva. Tremură.

Nici eu nu sunt tocmai relaxat. De săptămâni întregi sunt obsedat de discursul meu. E prima dată când vorbesc în public despre Stefanie și e ca și cum toată lumea ar citi ceva scris pe Panoul de Aprecieri din bucătărie. J. P. mă ajută să prelucrez diversele proiecte de discurs. Sunt foarte pregătit, iar când mă îndrept spre podium, gâfâi. Apoi, din momentul în care încep să vorbesc, mă liniștesc, pentru că e subiectul meu preferat și mă consider expert. Fiecare bărbat ar trebui să aibă ocazia să-și prezinte soția la ceremonia de primire în Hall of Fame.

Mă uit la mulțime, la spectatori, la figurile foștilor campioni, și vreau să le vorbesc tuturor despre Stefanie. Vreau să știe și ei ce știu eu. O compar cu artizanii și meșteșugarii care au construit marile catedrale medievale: nu au fost perfecționiști doar când au construit acoperișul sau tavanul sau alte părți invizibile ale catedralelor. Au fost perfecționiști la fiecare fisură și la fiecare colț nevăzut – și așa e Stefanie. Însă este și o catedrală, un monument al perfecțiunii. Timp de cinci minute îi ridic în slăvi etica de lucru, demnitatea, moștenirea, forța, grația. În încheiere, rostesc cel mai adevărat lucru pe care l-am spus vreodată despre ea.

— Doamnelor și domnilor, v-o prezint pe cea mai extraordinară persoană pe care am cunoscut-o vreodată.

28

TOATĂ LUMEA DIN JURUL MEU VORBEȘTE PERMANENT DESPRE RETRAGERE. Retragerea Stefaniei, retragerea lui Pete, a mea. Eu între timp nu fac altceva decât să joc și să aștept următorul turneu de Mare Șlem. La Cincinnati, spre mirarea tuturor, îl bat pe Roddick în semifinale, ceea ce mă propulsează în prima mea finală ATP din noiembrie încoace. Apoi îl bat pe Hewitt, devenind cel mai bătrân câștigător al unui eveniment ATP de la Connors încoace.

Luna următoare, la US Open 2004, le spun ziariștilor că sunt de părere că am o șansă la câștigarea turneului. Zâmbesc de parcă aș fi nebun.

Stefanie și cu mine închiriem o casă în afara orașului, la Westchester. E mai spațioasă decât un hotel și nu trebuie să mergem cu căruciorul pe străzile aglomerate din Manhattan. Și cel mai bun lucru, casa are o cameră de joacă la subsol, care este dormitorul meu în seara dinaintea meciului. Pot să mă mut din pat pe jos când mă trezește spatele fără să o deranjez pe Stefanie. De vreme ce tații nu câștigă șlemuri, îi place Stefaniei să spună, poți să mergi la subsol și să te simți singur cât ai nevoie.

Văd cum viața mea o solicită. Sunt un soț cu gândurile în altă parte, un tată obosit. Ea trebuie să ducă mai

mult greutățile cu copiii. Totuși, nu se plânge niciodată. Înțelege. Misiunea ei, pasiunea ei de fiecare zi, este să creeze o atmosferă în care să mă pot gândi doar la tenis. Își amintește cât de important era acest lucru când juca. De exemplu, când mergem cu mașina la stadion, Stefanie știe exact ce cântece Elmo puse la casetofon îi liniștesc pe Jaden și Jaz, astfel încât Darren și cu mine să putem discuta despre strategie. De asemenea, e la fel ca Gil în privința mâncării: nu uită niciodată că momentul în care mănânci e la fel de important ca ce mănânci. După un meci, când merg spre casă cu Darren și Gil, știu că, atunci când vom intra pe ușă, pe o tavă va fi lasagna caldă, cu brânza încă fierbinte.

Știu și că Jaden, Jaz și copiii lui Darren vor fi hrăniți, spălați și băgați în pat pentru somnul de noapte.

Datorită Stefaniei, ajung până în sferturi unde îl întâlnesc pe favoritul numărul unu, Federer. Nu e omul pe care l-am bătut la Key Biscayne. Se transformă în fața ochilor mei într-unul dintre marii jucători ai tuturor timpurilor. Ajunge în chip metodic la conducere, doi la unu la seturi și nu pot decât să stau și să-i admir aptitudinile extraordinare, calmul magnific. E cel mai regal jucător pe care l-am văzut vreodată. Însă înainte să apuce să mă termine, jocul e oprit din cauza ploii.

Pe drumul înapoi spre Westchester, mă uit pe geam și îmi spun: „Nu te gândi la ziua de mâine. De asemenea, nu te gândi nici la cină, pentru că meciul a fost întrerupt și mă întorc acasă cu câteva ore mai devreme decât plănuit". Dar bineînțeles că Stefanie are o sursă la serviciul meteo. Cineva i-a dat de șase în privința furtunii pe când se apropia dinspre Albany, iar ea a sărit în mașină și a dat fuga acasă și a pregătit totul. Acum, când intrăm pe ușă, ne pupă pe toți și ne dă farfuriile într-o singură mișcare, fluidă ca serviciul ei. Îmi vine să chem un judecător acasă și să ne reînnoim jurămintele.

A DOUA ZI, bate un vânt șuierător. Rafale de șaizeci și cinci de kilometri pe oră. Mă lupt cu vântul și cu forța de

uragan a lui Federer și egalez la seturi: doi la doi. Federer își privește picioarele, așa recepționează șocul.

Apoi se adaptează mai bine decât mine. Am impresia că se poate adapta la orice, din zbor. Scoate un al cincilea set dur, iar eu le spun tuturor care vor să mă asculte că e pe cale să devină cel mai bun din toate timpurile.

Până să se potolească vântul, se iscă din nou vorbe despre retragere. Ziariștii vor să știe de ce merg mai departe. Le explic că din asta trăiesc. Am de întreținut o familie și o școală. Mulți oameni beneficiază de pe urma fiecărei mingi pe care o lovesc. (La o lună după US Open, Stefanie și cu mine găzduim al nouălea Mare Șlem pentru Copii anual, care aduce șase milioane de dolari. Cu totul am strâns 40 de milioane de dolari pentru fundația mea.)

— În plus, le spun ziariștilor, simt că mai pot să joc. Nu știu cât, dar o vreme. Încă mai cred că pot să câștig.

Iar se holbează.

Poate sunt nedumeriți pentru că nu le spun toată povestea, nu le explic motivația mea. Nu pot, de vreme ce abia încep să fiu conștient de ea. Joc și joc în continuare pentru că *aleg* să joc. Chiar dacă nu asta e viața ta ideală, poți oricând să o alegi. Indiferent cum ar fi viața ta, dacă o alegi se schimbă totul.

LA AUSTRALIAN OPEN 2005, îl bat pe Taylor Dent în trei seturi și mă calific în turul al patrulea, iar în fața vestiarului mă opresc în fața unui comentator TV foarte chipeș – Courier. E ciudat să-l văd în noul rol. Eu tot ca pe un mare campion îl privesc. Și cu toate acestea, îl prinde televiziunea. Se descurcă bine și pare fericit. Am un mare respect pentru el și sper că și el simte la fel pentru mine. Certurile noastre par mult lăsate în urmă și copilărești.

Îmi vâră microfonul sub nas și întreabă:

— Pe când un meci între Jaden Agassi și fiul lui Pete?

Mă uit spre cameră și spun:

— Cea mai mare speranță a mea legată de fiul meu e să se concentreze pe ceva.

Apoi adaug:

— Sper că va alege tenisul, pentru că îmi place atât de mult.

Minciuna, vechea minciună. Dar acum este cu atât mai rușinoasă, cu cât este legată de fiul meu. Minciuna amenință să devină moștenirea mea. Stefanie și cu mine suntem mai hotărâți decât oricând că nu vrem viața asta nebună pentru Jaden sau Jaz, deci de ce am spus-o? Ca de obicei, presupun că asta voiau să audă oamenii. De asemenea, încurajat de victorie, am simțit că tenisul e un sport frumos, de pe urma căruia am câștigat multe, și am vrut să-i fac cinste. Și poate, în fața unui campion pe care îl respect, m-am simțit vinovat că îl urăsc. Minciuna a fost poate felul meu de a-mi ascunde vinovăția sau de a mă căi.

ÎN ULTIMELE LUNI, Gil a adăugat duritate pregătirii mele. M-a făcut să mănânc ca un războinic spartan, iar noul regim m-a adus într-o formă frumoasă.

De asemenea, am făcut o injecție cu cortizon, a treia în ultimul an. Patru este doza maximă recomandată pentru un an. Există riscuri, spun doctorii. Pur și simplu, nu știm care sunt consecințele pe termen lung ale cortizonului pentru coloană și ficat. Dar nu-mi pasă. Atâta timp cât spatele e în ordine.

Și este. Ajung în sferturi, unde îl întâlnesc din nou pe Federer. Nu pot să câștig niciun set. Mă dă afară, ca un profesor pe un elev căpos. Dintre toți tinerii care preiau controlul asupra jocului, el e cel care mă face mai mult decât oricare altul să-mi simt vârsta. Când mă uit la el, cu agilitatea lui suavă, cu iscusința loviturilor și cu agilitatea lui ca a unei pume, îmi amintesc că sunt în tenis din vremea rachetelor de lemn. Cumnatul meu, în fond, a fost Pancho Gonzalez, campion în timpul raidului aerian asupra Berlinului, rival al lui Fred Perry, iar Federer s-a născut în anul în care l-am cunoscut pe *prietenul* meu Perry.

◇ ◇ ◇

ÎMPLINESC TREIZECI ŞI CINCI DE ANI chiar înainte de Roma. Stefanie şi copiii vin cu mine în Italia. Vreau să ies cu Stefanie, să văd Coloseumul, Panteonul, dar nu pot. Când am venit aici, copil fiind, tânăr, eram prea devorat de dureri lăuntrice şi de timiditate ca să ies din hotel. Acum, deşi mi-ar plăcea foarte mult să admir priveliştile, nu mă lasă spatele. Doctorii spun că o plimbare lungă pe trotuar poate face ca efectul cortizonului să dureze o lună în loc de trei.

Câştig primele patru meciuri. Apoi pierd în faţa lui Coria. Dezgustat de mine însumi, mă simt vinovat că sunt aplaudat în picioare. Din nou reporterii mă presează cu întrebări despre retragere.

Le spun:

— Mă gândesc la ea cam de paisprezece ori pe an, căci cam la atâtea turnee joc în fiecare an.

Cu alte cuvinte:

— De atâtea ori sunt obligat să particip la conferinţele astea de presă.

În primul tur de la French Open 2005, joc cu Jarkko Nieminen din Finlanda. Stabilesc un record doar intrând pe teren. Al cincizeci şi optulea Mare Şlem. Cu unul mai mult decât Chang, Connors, Lendl, Ferreira. Mai mult decât oricine în era open-ului. Însă spatele meu nu e în dispoziţie aniversară. Efectul cortizonului a trecut. Serviciul e dureros, să stau în picioare e dureros. Să respir înseamnă muncă grea. Mă gândesc să mă duc la fileu şi să abandonez. Dar aici e Roland Garros. Nu pot să plec de pe acest teren, nu de pe *acesta*. Vor trebui să mă scoată de pe teren pe rachetă.

Iau opt pastile de Advil. Opt. În timpul pauzei, îmi pun un prosop pe faţă în timp ce muşc alt prosop ca să înăbuş durerea. În setul al treilea Gil ştie că ceva e în neregulă. După ce lovesc mingea, nu alerg înapoi spre centrul terenului. E de neconceput, ca şi cum el ar face o pauză de toaletă în timpul unuia dintre meciurile mele. După

aceea, când merg cu Gil la un restaurant, sunt îndoit ca un crevete uriaș. Îmi spune:

— Nu putem să-ți solicităm corpul la nesfârșit.

Renunțăm la Wimbledon, încercând să ne pregătim pentru vara cu terenuri dure. Așa trebuie, dar pare că e un joc de noroc. Acum îmi dedic tot timpul și toată munca pentru mai puține turnee, ceea ce înseamnă că marja de eroare va fi mai mică, presiunea mai mare. Înfrângerile vor durea mai tare.

Gil se îngroapă în carnețelele lui da Vinci. E mândru că nu m-am accidentat niciodată în sala lui de forță, iar acum văd că, odată ce corpul meu îmbătrânește, e încordat. E la limită.

— Sunt anumite exerciții pe care pur și simplu nu mai poți să le faci, spune. Pe altele va trebui să le faci dublu.

Stăm ore în șir în sala de forță, discutând despre inima mea.

— De aici până la linia de sosire, spune Gil, inima ta e totul.

PENTRU CĂ AM RENUNȚAT LA WIMBLEDON, ziarele și revistele tipăresc o nouă serie de ferpare. *La vârsta la care cei mai mulți jucători de tenis...*

Le dau naibii ziarele și revistele.

La sfârșitul verii, joc la Cupa Mercedes-Benz și o câștig. Jaden este de acum destul de mare ca să mă vadă jucând și în timpul ceremoniei de premiere vine alergând pe teren, crezând că trofeul e al lui. Ceea ce e adevărat.

Merg la Montreal și mă lupt cu unghiile și cu dinții până în finala împotriva unui puști spaniol despre care vorbește toată lumea. Rafael Nadal. Nu pot să-l bat. Nu pot să-l citesc. N-am văzut niciodată pe nimeni să se miște așa pe un teren de tenis.

La US Open 2005 sunt o știre, o ciudățenie, un individ de treizeci și cinci de ani care joacă la un turneu de Mare Șlem. E al douăzecilea an la rând la acest turneu – mulți dintre jucătorii de anul acesta nici n-au douăzeci de ani. Îmi amintesc cum am jucat cu Connors și l-am scos de

la al douăzecilea lui US Open. Nu sunt genul care să se întrebe: „Când au trecut anii?" Știu exact când au trecut. Simt fiecare set jucat în coloană.

Joc cu Răzvan Sabău din România în primul tur. Am făcut a patra și ultima injecție cu cortizon de anul acesta, deci am spatele amorțit. Pot să trimit loviturile mele clasice, care îi creează probleme lui Sabău. Când loviturile tale de bază pun pe cineva în încurcătură, chiar când sunt sub lovitura care îți iese de fiecare dată, știi că ziua o să fie bună. E ca și cum pumnul tău ar lăsa urme pe maxilarul altuia, deși încă n-ai dat cea mai bună lovitură. Îl bat în șaizeci și nouă de minute.

Ziariștii vorbesc despre un masacru. Mă întreabă dacă mă simt rău că l-am bătut.

Spun:

— N-aș vrea să lipsesc pe nimeni de experiența educativă a înfrângerii.

Ei râd.

Eu vorbesc serios.

În turul doi, joc cu Ivo Karlovic din Croația. E înregistrat cu o înălțime de 1,85 m, dar cred că stătea într-un șanț când l-au măsurat. E un totem, o cabină telefonică, ceea ce dă serviciului său o traiectorie nebunească. Când servește Karlovic, terenul devine tehnic de două ori mai mare. Fileul e mai jos cu treizeci de centimetri. N-am jucat niciodată cu cineva atât de mare. Nu știu cum să mă pregătesc pentru un oponent de dimensiunile lui.

În vestiar, mă duc la Karlovic și mă prezint. E drăguț, cu o figură proaspătă, cu o scânteiere în ochi pentru că joacă la US Open. Îl rog să-și ridice cât poate de mult brațul cu care servește, apoi îl chem pe Darren. Ne întindem gâturile, privim în sus, încercăm să vedem vârfurile degetelor lui Karlovic. Nu putem.

— Acum, îi spun lui Darren, încearcă să-ți imaginezi o rachetă în mâna asta. Și acum imaginează-ți că sare. Și *acum* – imaginează-ți unde va fi fața rachetei și imaginează-ți cum zboară mingea din racheta aia. E ca și cum ar servi dintr-un dirijabil.

Darren râde. Karlovic râde. Spune:

— Aș da alonja mea pentru returul tău.

Din fericire, știu că înălțimea lui Karlovic va fi și un impediment pentru el în anumite momente ale meciului. Mingile joase îi vor pune probleme. Fandările nu vor fi ușoare. De asemenea, Darren spune că mișcarea lui Karlovic e dezordonată. Îmi amintesc să nu-mi irosesc energia făcându-mi griji în legătură cu numărul de ași pe care îi va servi. Trebuie doar să aștept acea ocazie sau acele două ocazii când va greși primul serviciu și să lupt pe al doilea. Aceste momente vor decide meciul. Și deși Karlovic știe la rândul său acest lucru, trebuie să-l fac să devină mai conștient de el. Trebuie să-l fac să-l simtă, punând presiune în momentul celui de-al doilea serviciu, ceea ce înseamnă să nu greșesc niciodată.

Îl bat fără să pierd vreun set.

În turul trei joc cu Tomas Berdych, un jucător de jucător. M-am mai întâlnit cu el, acum aproape doi ani, la Australian Open, în turul al doilea. Darren m-a avertizat:

— O să joci cu un puști de optsprezece ani care are un joc consistent și ar fi bine să fii pe fază. Lovește cu furie mingea pe ambele părți, serviciul lui e o bombă și în câțiva ani va fi în primii zece.

Darren nu a exagerat. Berdych a fost unul dintre cei mai buni jucători de tenis pe care i-am întâlnit în tot anul. L-am bătut în Australia, 6-0, 6-2, 6-4, și m-am simțit norocos. M-am gândit: „Bine că e trei din cinci".

Acum, în mod surprinzător, Berdych nu a progresat prea mult. Mai are de lucrat la luarea deciziilor. E ca mine înainte să-l întâlnesc pe Brad: crede că trebuie să câștige fiecare punct. Nu știe ce înseamnă să-l lași pe celălalt să piardă. După ce îl bat, când îi strâng mâna, vreau să-i spun să se liniștească, unii oameni au nevoie de mai mult timp decât alții pentru a învăța. Dar nu pot. Nu e treaba mea.

Apoi joc cu Xavier Malisse din Belgia. Se mișcă admirabil, iar brațul lui e ca o praștie. Are un forehand solid și un serviciu de clasă, dar nu e constant. Reverul

e, de asemenea, mediocru: pare că ar trebui să fie excelent, pentru că îi e foarte ușor să-l folosească, dar îl interesează mai mult cum arată decât execuția propriu-zisă. Pur și simplu nu poate să trimită un rever pe linie, iar dacă nu poți face asta, n-ai cum să mă bați. Controlez prea bine terenul. Dacă nu poți să trimiți un lung de linie cu reverul, o să dictez fiecare minge. Un adversar trebuie să mă facă să mă mișc, să mă întindă de pe locul pe care stau, să mă pună în situația de a negocia cu el, altfel va trebui să joace în condițiile impuse de mine. Și condițiile mele sunt dure. Mai ales pe măsură ce îmbătrânesc.

În seara dinaintea meciului, beau un pahar cu Courier la hotel. Mă avertizează că Malisse joacă bine.

— Se poate, spun, dar chiar abia aștept. N-o să mă auzi prea des spunând asta, dar de data asta o să fie distracție.

Meciul *este* distractiv, ca un teatru de păpuși. Mă simt de parcă aș avea în mână o sfoară, și de fiecare dată când trag de ea, Malisse sare. Sunt uimit, încă o dată, de legătura dintre doi jucători de tenis pe teren. Fileul, despre care se presupune că te desparte, de fapt te leagă ca o pânză de păianjen. După două ore traumatizante ești convins că stai închis într-o cușcă alături de adversarul tău. Ai putea să juri că sudoarea lui sare pe tine, că respirația lui îți aburește ochii.

Conduc cu două seturi la zero, domin. Malisse nu are încredere în el însuși. Nu crede că are ce căuta aici. Dar la începutul celui de-al treilea set, Malisse se satură în sfârșit să fie tras de colo-colo. Așa e viața. Se înfurie, joacă cu patimă și, în curând, ajunge să facă lucruri care îl surprind până și pe el. Trimite lung de linie cu reverul, îndârjit, constant. Mă uit la el cu o expresie care spune: „Te-aș crede dacă ai continua să o faci".

Continuă să o facă.

Văd ușurare pe fața lui și în limbajul trupului. Tot nu crede că o să câștige, dar crede că o să facă o figură frumoasă, iar asta îi e de ajuns. Câștigă al treilea set la

tiebreak. Acum sunt vânăt de furie. Am lucruri mai bune de făcut decât să mai stau cu tine aici o oră. Pentru asta, o să te fac să te doară.

Dar Malisse nu mai acceptă ordine de la mine. Un set, un set micuț, i-a schimbat în întregime atitudinea, i-a redat încrederea. Nu se mai teme. A vrut doar să facă o figură frumoasă și a reușit, așa că acum joacă pe banii casei. În setul al patrulea, facem schimb de roluri și el dictează ritmul. Câștigă setul și duce meciul mai departe.

Însă în al cincilea set e epuizat, în timp ce eu abia încep să scot fonduri depuse demult la Banca lui Gil. Mai sunt acolo. Când vine la fileu, zâmbește, mă tratează cu un mare respect. Sunt bătrân, iar el m-a făcut mai bătrân, dar știe că l-am făcut să funcționeze, că l-am obligat să sape adânc și să afle lucruri noi despre el.

În vestiar, Courier vine la mine și mă bate pe umăr. Spune:

— Ți-ai făcut damblaua. Mi-ai spus că o să te distrezi – și s-a văzut că te-ai distrat.

Distracție. Dacă m-am distrat, de ce mă simt de parcă m-ar fi lovit un camion?

AȘ STA O LUNĂ ÎN CADA CU APĂ FIERBINTE, dar se apropie următorul meci și adversarul meu are un joc de posedat. Blake. M-a făcut data trecută când ne-am întâlnit, la D. C., devenind și rămânând agresiv. Toată lumea spune că de atunci a progresat constant.

Singura mea speranță e să nu joace agresiv de data asta. Mai ales că e mai răcoare. Pe vreme răcoroasă, terenul de la New York e mai lent, ceea ce îl avantajează pe un tip ca Blake, care e al naibii de rapid. Pe un teren lent Blake poate obține orice, iar tu nu poți și astfel te poate face să presezi. Simți nevoia să faci mai mult decât faci de obicei și de aici încolo totul o ia razna.

Din momentul în care intrăm pe teren, cel mai negru coșmar al meu se adeverește. Blake e Domnul Agresiv, stă în interiorul terenului la al doilea serviciu al meu, trimite mingi rapide de pe ambele părți, mă face să mă simt

presat din primul minut. Mă sufocă în primul set, 6-3. În setul al doilea, îmi mai servește o porție: 6-3.

La începutul setului al treilea meciul începe să semene cu cel cu Malisse. Numai că eu sunt Malisse. Nu pot să-l bat pe tipul ăsta, știu că nu pot, așa că aș putea la fel de bine să încerc să fac o figură frumoasă. Eliberat de gândul victoriei, joc deodată mai bine. Nu mai gândesc, încep să simt. Loviturile mele sunt mai rapide cu o jumătate de secundă, deciziile mele izvorăsc mai degrabă din instinct decât din logică. Îl văd pe Blake cum face un pas înapoi și înregistrează schimbarea. *Ce s-a întâmplat?* M-a bătut de mi-a sunat apa în cap de șapte ori la rând, iar la sfârșitul celei de-a opta nimeresc o lovitură parșivă, cu care îl zgudui precum clopoțelul care sună. Acum merge în colțul lui și nu-i vine să creadă că acest adversar împiedicat, demoralizat, mai are viață în el.

Blake are o armată de suporteri la New York și sunt toți aici în această seară. Nike, care nu mă mai sponsorizează, le dă fanilor lui tricouri și îi îndeamnă să-l încurajeze. Când încep să joc mai bine decât Blake în setul al treilea, nu mai strigă. Când câștig setul, sunt reduși la tăcere.

În al patrulea set, Blake intră în panică, nu mai e agresiv. Îl văd cum gândește, aproape îl *aud* cum gândește: „Fir-ar să fie, nu-mi mai iese nimic".

Câștig al patrulea set.

Acum că Blake a văzut avantajele faptului de a nu gândi, se hotărăște să încerce și el. În timpul celui de-al cincilea set, își deconectează mintea. În sfârșit, după aproape trei ore, ne întâlnim de la egal la egal. Amândoi ardem, iar el arde mult mai bine decât mine. În al zecelea ghem are ocazia să câștige meciul pe serviciul lui.

Apoi începe din nou să gândească. Creierul advers. El presează, eu trimit trei retururi de mare clasă, fac break, iar mulțimea se răzgândește. Strigă: „*An*-dre, *An*-dre".

Servesc. Câștig serviciul.

În timpul pauzei, stadionul pare un concert rock. Îmi țiuie urechile. Tâmplele îmi pulsează. Zgomotul e atât de mare încât îmi înfășor capul într-un prosop.

Servește. Își câștigă serviciul. Ajungem la tiebreak.

I-am auzit pe unii mai vechi spunând că al cincilea set nu are nicio legătură cu tenisul. Așa e. Al cincilea set înseamnă emoții și condiție fizică. Ușor, îmi părăsesc corpul. Mi-a părut bine să te cunosc, corpule. Am avut câteva experiențe extracorporale de-a lungul carierei, dar aceasta e una sănătoasă. Am încredere în aptitudinile mele și mă dau la o parte din fața lor. Mă scot pe mine însumi din ecuație. La minge de meci, 6-5, trimit un serviciu solid. El trimite înapoi către forehandul meu. Trimit o minge de calitate către reverul lui. Se învârte în jurul ei și, o știu – *greșeală.* Dacă se învârte în jurul mingii mele bune, înseamnă că e presat. Nu gândește clar. Iese din poziție, lasă mingea să-l joace. Nu-și dă ocazia să dea cea mai bună lovitură posibilă. Astfel știu că se va întâmpla una din două. Va fi captivul mingii mele și o va lovi fără forță. Sau va fi forțat să greșească.

Oricum ar fi, știu destul de bine unde va veni mingea. Mă uit la locul unde va ateriza cu siguranță. Blake se răsucește, își ferește pieptul și lovește mingea la nimereală. Aterizează la trei metri de locul unde o așteptam. Punct.

M-am înșelat cu totul.

Fac singurul lucru pe care îl pot face. Mă întorc la locul meu. Aștept următorul punct.

La șase egal avem un schimb de mingi criminal, rever la rever, iar eu sunt un car de nervi. Într-un schimb de zece mingi lovite cu reverul, știi că în orice moment unul dintre jucători va mări miza și totdeauna ești sigur că va fi adversarul. Aștept. Și aștept. Dar cu fiecare lovitură, Blake nu ridică miza. Așa că trebuie să o fac eu. Mă prefac că lovesc mingea normal și în loc de asta trimit un drop cu reverul. Am făcut-o.

Uneori, în timpul unui meci, vrei să dai o traiectorie solidă, utilă mingii, dar ai atâta adrenalină în sânge încât o trimiți prea departe. I se întâmplă des lui Blake, nu cu traiectoria, ci cu viteza. Aleargă mai repede decât are intenția. Simte atâta presiune, încât sprintează spre o

minge și ajunge mai repede decât voia. Asta i se întâmplă acum. Sprintează către dropul meu cu reverul și ține racheta în așa fel încât va trebui să se aplece, dar în loc de asta ajunge acolo atât de repede, încât nu trebuie să se aplece. Ceea ce înseamnă că e la minge și are o priză greșită. În loc să strivească mingea, cum ar trebui, e obligat de priză să o împingă. Apoi vine la fileu, iar eu trimit un lung de linie cu reverul. Trece la limită de el.

Acum servește la 6-7. Am din nou minge de meci. Greșește primul serviciu. Am o nanosecundă ca să mă hotărăsc cum va fi al doilea. Agresiv? Prudent? Hotărăsc că va merge pe mâna prudenței. Va trimite mingea spre reverul meu. Deci cât de agresiv vreau eu să fiu? Unde vreau să stau? Să iau o decizie irevocabilă, stând într-un loc unde pot ucide mingea dacă am dreptate, dar unde n-o voi putea ajunge dacă greșesc? Sau să limitez riscurile, să stau pe centru, unde voi putea lovi destul de bine cele mai multe servicii, fără însă a putea da o lovitură perfectă?

Dacă e să fie o decizie finală în acest meci, o decizie finală în seara celor 100 000 de decizii, vreau ca această decizie finală să fie a mea. Mă angajez irevocabil. Servește, așa cum mă așteptam, către reverul meu. Vine exact unde mă așteptam să vină, ca un balon de săpun. Simt cum mi se ridică tot părul de pe corp. Simt cum se ridică publicul. Îmi spun: „Minge de calitate, rupe-o, rupe-o, *rupe-o, muistule*". Când mingea pleacă din racheta mea, urmăresc fiecare centimetru al zborului ei. Văd cum umbra mingii se unește cu mingea însăși. Devin încet una, iar eu spun cu voce tare:

— Minge, te rog, găsește o gaură.

Găsește.

Când Blake mă îmbrățișează la fileu, știm că am făcut ceva speical. Dar eu o știu mai bine, pentru că am jucat cu opt sute de meciuri mai mult decât el. Și acest meci se deosebește de celelalte. Nu am fost niciodată mai conștient intelectual, nu am simțit niciodată nevoia de a fi mai conștient intelectual și simt o anumită mândrie

intelectuală în fața produsului finit. Vreau să-mi pun semnătura pe el.

După ce îmi taie bandajele de pe picioare, după conferința de presă, Gil și Perry, și Darren, și Philly, și cu mine mergem la PJ Clarke's să mâncăm și să bem ceva. Când ajung la hotel e ora patru dimineața. Stefanie doarme. Când vin se ridică în pat și zâmbește.

— Ești nebun, spune.

Râd.

— A fost incredibil, spune ea. Ai *făcut chestii* acolo.

— Așa e, iubito. Am făcut chestii.

Stau întins pe podea lângă pat, încerc să adorm, dar rejoc mereu meciul în minte.

Aud vocea ei în întuneric, undeva deasupra mea, ca un înger.

— Cum te simți?

— A fost un mod destul de mișto de a petrece seara.

ÎN SEMIFINALE, urmează să joc cu Robby Ginepri, un puști lăudat din Georgia. CBS vrea ca eu să joc al doilea meci. Cad în genunchi în fața directorului turneului. Îi spun:

— Dacă am destul noroc să trec de meciul ăsta, va trebui să revin mâine. Vă rog nu-l forțați pe un bărbat de treizeci și cinci de ani să ajungă acasă mai târziu decât adversarul lui de douăzeci și doi de ani din finală.

Îmi reprogramează meciul, care devine prima semifinală.

După două meciuri de cinci seturi la rând, nimeni nu-mi dă nicio șansă în fața lui Ginepri. E rapid, solid pe ambele părți, joacă cel mai bun tenis al lui – și e tânăr. Și chiar înainte de a avea de-a face cu Ginepri, știu că primul lucru pe care va trebui să-l fac e să-mi croiesc drum prin zidul propriei mele oboseli. Ultimele trei seturi împotriva lui Blake au fost cel mai bun tenis al meu, și cel mai istovitor. Îmi spun mie însumi să mă duc în fața lui Ginepri și să-mi fabric propria adrenalină, să pretind că sunt condus cu două seturi, să încerc să regăsesc acea

stare fără gânduri pe care am descoperit-o împotriva lui Blake.

Funcționează. Simulând presiunea, câștig primul set. Acum scopul meu e să-mi păstrez suficientă energie pentru finala de mâine. Încep să joc un tenis prudent, să mă gândesc la următorul meu adversar, și bineînțeles astfel îi dau libertate lui Ginepri, care începe să-și asume riscuri. Câștigă al doilea set.

Îmi scot din minte orice gând despre finală. Îi acord lui Ginepri toată atenția mea. A rămas fără aer după ce a consumat atâta energie ca să ducă meciul mai departe și câștig al treilea set.

Dar el îl câștigă pe al patrulea.

Trebuie să îl încep cu furie pe al cincilea. Trebuie și să devin conștient că nu pot câștiga toate punctele. Nu pot să alerg după orice, să mă arunc după orice bagatelă. Nu pot să apăs pedala până la capăt împotriva unui copil căruia nici nu i-au dat bine dinții. El ar vrea să stea aici toată noaptea, dar eu mai am patruzeci și cinci de minute de energie, patruzeci și cinci de minute în care corpul meu mai poate funcționa. Sau poate doar treizeci și cinci.

Câștig setul. E imposibil, dar sunt în finala US Open la treizeci și cinci de ani. Darren, Gil și Stefanie mă scot din vestiar și mă trag în triaj. Darren îmi ia rachetele și le duce la Roman, racordorul. Gil îmi dă Gil Water. Stefanie mă ajută să ajung la mașină. Dăm fuga la Four Seasons ca să-i vedem pe Federer și Hewitt luptându-se pentru privilegiul de a juca împotriva bătrânului olog din Vegas.

E cel mai relaxant lucru pe care îl poți face înaintea unei finale – să te uiți la cealaltă semifinală. Îți spui: „Oricum m-aș simți acum, e mai bine decât cum se simt tipii ăștia". Apoi Federer câștigă, bineînțeles. Mă sprijin de canapea și nu mă mai gândesc decât la el și știu că, oriunde o fi, el nu se mai gândește decât la mine. De acum până mâine după amiază, trebuie să fac totul un pic mai bine decât el, inclusiv să dorm.

Dar am copii. Înainte dormeam până la unsprezece și jumătate în ziua meciului. Acum nu pot să dorm peste

șapte și jumătate. Stefanie nu-i lasă pe copii să facă gălăgie, dar ceva din corpul meu știe că s-au trezit, că vor să-și vadă tatăl. Mai mult, tatăl lor vrea să-i vadă.

După micul dejun, îi sărut de rămas-bun. Pe drum spre stadion, alături de Gil, sunt tăcut. Știu că n-am nicio șansă. Sunt foarte bătrân, am jucat trei meciuri de câte cinci seturi la rând. Să fim realiști. Singura mea șansă e să aibă trei sau patru seturi. Dacă e un meci rapid, unde condiția fizică nu are importanță, aș putea avea noroc.

Când intră pe teren, Federer arată precum Cary Grant. Aproape că mă întreb dacă o să joace în frac. E mereu relaxat, eu sunt mereu stresat, chiar când servesc și am 40-15. E și periculos din atâtea unghiuri ale terenului, încât nu ai unde să te ascunzi. Nu mă descurc bine când nu am unde să mă ascund. Federer câștigă primul set. Îmi ies din minți, fac tot ce-mi stă în putere ca să-i tulbur echilibrul. Câștig pe serviciul lui în setul al doilea. Câștig încă o dată și setul e al meu.

Mă gândesc: „Domnul Grant *s-ar putea* să aibă o problemă azi".

În setul al treilea, fac break și ajung la 4-2. Servesc cu un vânt ușor în spate, iar Federer lovește mingile cu furie. Aproape fac 5-2 și, pentru o clipă suspendată, și el, și eu ne gândim că aici tocmai se petrece un lucru remarcabil. Privirile ni se întâlnesc. Trăim împreună momentul. Apoi, la 30-0, trimit un serviciu către reverul lui, el se întoarce, izbește mingea. Aceasta face un sunet bolnăvicios când pleacă din racheta lui, ca una dintre greșelile mele intenționate de când eram copil. Dar această lovitură greșită, bolnavă și urâtă, trece cumva peste fileu și aterizează în teren. Punct. Face break și ne întoarcem fiecare la serviciul lui.

În tiebreak, se duce într-un loc pe care nu-l recunosc. Găsește o armă pe care alți jucători pur și simplu nu o au. Câștigă cu 7-1.

Acum rahatul o ia la vale și nu se mai oprește. Bătăturile mele urlă. Spatele închide prăvălia pe timpul nopții. Hotărârile mele sunt pripite. Mi se amintește cât

de subțire e linia despărțitoare pe un teren de tenis, cât de mică e distanța între excelență și mediocritate, celebritate și anonimat, fericire și disperare. Jucam un meci strâns. Eram absolut egali. Acum, din cauza unui tiebreak la care mi-a căzut fața de admirație, a izbucnit haosul.

Când mă îndrept spre fileu, sunt convins că am pierdut în fața unuia mai bun, Everestul viitoarei generații. Mi-e milă de tinerii jucători care se vor confrunta cu el. Îmi pare rău de cel care va trebui să joace rolul lui Agassi în lupta cu Samprasul lui. Chiar dacă nu pomenesc numele lui Pete, la el mă gândesc când le spun ziariștilor:

— E foarte simplu. Cei mai mulți oameni au slăbiciuni. Federer nu are niciuna.

29

RENUNȚ LA AUSTRALIAN OPEN 2006, apoi renunț la tot sezonul pe zgură. Urăsc să fac asta, dar trebuie să mă păstrez pentru Wimbledon 2006, despre care hotărăsc în tăcere, singur, că va fi ultimul. Mă păstrez pentru Wimbledon. N-aș fi crezut niciodată că o să spun așa ceva. N-aș fi visat că o despărțire corectă, respectuoasă de Wimbledon va fi atât de importantă.

Dar Wimbledon a devenit pământ sfânt pentru mine. Aici a strălucit soția mea. Aici am bănuit pentru prima dată că aș putea câștiga și aici mi-am dovedit-o mie și lumii. La Wimbledon am învățat să mă înclin, să-mi plec genunchiul, să fac ce nu voiam să fac, să mă îmbrac cum nu voiam să mă îmbrac și să supraviețuiesc. În plus, indiferent ce aș simți pentru tenis, jocul este casa mea. Mi-am urât casa când eram copil, apoi am plecat și mi-am dat seama repede că mi-e dor de casă. În ultimele momente ale carierei mele, sunt mereu pedepsit de această amintire.

Îi spun lui Darren că acesta va fi ultimul Wimbledon pentru mine și că următorul US Open va fi ultimul meu turneu din carieră. Anunțăm acest lucru chiar când începe Wimbledonul. Imediat după aceea, sunt consternat de cum mă privesc colegii mei. Nu mă mai tratează ca pe un rival,

ca pe o amenințare. M-am pensionat. Sunt neimportant. Cade un zid.

Ziariștii întreabă:

— De ce acum? De ce ai ales să te retragi acum?

Le spun că nu am ales. Pur și simplu, nu mai pot să joc. Aceasta e linia de sosire pe care o căutam, linia de sosire cu atracția irezistibilă. Nu mai pot să joc, opusul lui nu mai vreau să joc. Din păcate, am căutat momentul când nu voi mai avea de ales.

Bud Collins, venerabilul comentator și istoric al tenisului, coautorul autobiografiei lui Laver, îmi rezumă cariera spunând că am devenit din golan model. Mă strâmb. Din punctul meu de vedere, Bud a sacrificat adevărul pe altarul aliterației. Nu am fost niciodată un golan, la fel cum acum nu sunt un model.

De asemenea, mulți ziariști sportivi speculează pe marginea transformării mele și vorba aceasta mă doare. Cred că nu prind ideea. Transformarea este schimbarea dintr-un lucru în altul, dar eu am început de la nimic. Nu m-am transformat, m-am format. Când am apărut în tenis, eram ca cei mai mulți puști: nu știam cine sunt și mă revoltam împotriva celor mai bătrâni care-mi spuneau ce să fac. Cred că oamenii mai bătrâni fac mereu această greșeală cu cei mai tineri, îi tratează ca pe niște produse finite, când ei de fapt sunt doar în mijlocul procesului. E ca și cum ai judeca un meci înainte să se termine, iar eu am venit din urmă prea des și am avut prea mulți adversari care au revenit în trombă împotriva mea ca să cred că e o idee bună.

Ceea ce văd oamenii acum, bun sau rău, e prima mea formare, prima mea întrupare. Nu mi-am schimbat imaginea, am descoperit-o. Nu mi-am schimbat gândirea. Mi-am deschis-o. J. P. mă ajută cu ideea asta, mă ajută să mi-o explic mie însumi. Spune că oamenii s-au lăsat înșelați de schimbările înfățișării mele, de hainele și de părul meu, și au crezut că știu cine sunt. Oamenii văd căutarea mea ca pe o exprimare a sinelui. Spune că, pentru un om cu atâtea identități volatile, e șocant și simbolic că inițialele mele sunt A. K. A.

Din păcate, la începutul verii lui 2006, în ciuda eforturilor lui J. P. și ale celorlalți, nu pot încă să le explic acest lucru ziariștilor. Chiar dacă aș putea, sala presei de la All England's Club nu e locul potrivit.

Nu pot să-i explic nici Stefaniei, dar nu e nevoie. Ea știe tot. În zilele și orele dinainte de Wimbledon, se uită în ochii mei și mă bate ușor pe obraz. Vorbește cu mine despre cariera mea. Vorbește despre a ei. Îmi spune despre ultimul ei Wimbledon. Nu știa că va fi ultimul. Spune că e mai bine așa, să știi, să ieși cum vrei tu.

Cu un colier făcut de Jaden pentru mine la gât – un lanț cu *Daddy Rocks* scris cu litere de tipar – joc cu Boris Pashanski din Serbia în primul tur. Când intru pe teren, aplauzele sunt puternice și prelungi. La primul serviciu nu văd terenul, pentru că am ochii în lacrimi. Deși mă simt de parcă aș juca în armură, cu un spate care nu se relaxează, rezist, îndur. Câștig.

În turul doi, îl bat pe Andreas Seppi din Italia fără să pierd niciun set. Joc bine, ceea ce îmi dă speranțe pentru turul al treilea, împotriva lui Nadal. E o brută, un ciudat, o forță a naturii, cel mai puternic și grațios jucător pe care l-am văzut vreodată. Dar simt – efectele înșelătoare ale victoriei – că aș putea să-l fac. Îmi spun că am șanse. Pierd primul set, 7-6, dar îmi fac speranțe pentru că a fost la limită.

Apoi mă anihilează. Meciul durează șaptezeci de minute. Șansele mele doar cincizeci și cinci. Apoi încep să-mi simt spatele. Spre sfârșitul meciului, când Nadal servește, nu mai pot sta locului. Trebuie să mă mișc, să dau din picioare, să pun sângele în mișcare. Înțepeneala e atât de dură, durerea atât de mare, încât returul mă interesează prea puțin. Mă gândesc doar cum să rămân în picioare.

După meci, într-un moment foarte ironic, oficialii de la Wimbledon încalcă tradiția și fac un interviu pe teren cu Nadal și cu mine. De obicei nu fac interviuri pe teren. Îi spun lui Gil:

— Mai devreme sau mai târziu, știam că am să fac Wimbledonul să-și încalce tradiția.

Gil nu râde. El nu râde niciodată cât o luptă e încă în desfășurare.

— Aproape s-a terminat, îi spun.

Merg la Washington D. C. și am un meci cu un jucător care trebuie să joace meciuri de calificare, un italian pe nume Andrea Stoppini. Mă bate de parcă eu ar trebui să joc în calificări și îmi este rușine. Credeam că am nevoie de o încălzire pentru US Open, dar încălzirea asta m-a cam răvășit. Le spun reporterilor că sfârșitul e pentru mine mai greu decât mă așteptam. Le-o spun cum pot mai bine:

— Multora dintre voi, sunt sigur, nu le place ce fac. Dar imaginați-vă că cineva v-ar spune acum că articolul vostru despre mine va fi ultimul. După aceea, nu veți mai putea scrie niciun cuvânt toată viața. Cum v-ați simți?

TOATĂ LUMEA MERGE LA NEW YORK. Toată echipa. Stefanie, copiii, părinții mei, Perry, Gil, Darren, Philly. Invadăm Four Seasons și colonizăm Campagnola. Copiii zâmbesc la auzul aplauzelor ce izbucnesc când intrăm. În urechile mele, aplauzele sunt altfel de data aceasta. Sună altfel. Au un subtext. Știu că nu este vorba despre mine, e despre noi toți care încheiem un lucru special împreună.

Frankie ne așază la masa de pe colț. Se agită mult în jurul Stefaniei și al copiilor. Îl văd cum îi servește lui Jaden toate mâncărurile mele preferate și îl văd pe Jaden cum se bucură. Văd că și lui Jaz îi place mâncarea, deși insistă ca fiecare antreu să fie servit separat. Nu trebuie să se atingă între ele. O variațiune a imperativului brioșei cu coacăze. O privesc pe Stefanie cum privește copiii zâmbind și mă gândesc la noi patru, patru personalități distincte. Patru suprafețe diferite. Și totuși un set care se potrivește. Complet. În ajunul ultimului meu turneu, trăiesc acel sens pe care îl căutăm cu toții, acel lucru pe care ajungem să-l știm doar de câteva ori în viață, anume că temele vieților noastre sunt legate între ele, că sămânța sfârșitului a fost acolo de la început și invers.

În primul tur, joc cu Andrei Pavel din România. Mă ia spatele la mijlocul meciului, dar, în ciuda faptului că stau

drept și țeapăn, reușesc să scot o victorie. Îl rog pe Darren să aranjeze o injecție cu cortizon pentru a doua zi. Chiar cu injecția, nu știu dacă o să pot juca următorul meci.

Cu siguranță n-o să pot câștiga. Nu împotriva lui Marcos Baghdatis. E locul opt mondial. E un puști mare și puternic din Cipru, în mijlocul unui an excelent. A ajuns în finală la Australian Open și în semifinale la Wimbledon.

Și apoi, cumva, îl bat. După aceea abia mă târăsc până la tunel și la vestiar înainte ca spatele să-mi cedeze. Darren și Gil mă iau ca pe un sac de cartofi și mă pun pe masa de exerciții, în timp ce oamenii lui Baghdatis îl ridică pe masa de lângă mine. Are dureri mari. Stefanie vine și mă sărută. Gil mă obligă să beau ceva. Un preparator spune că doctorii sunt pe drum. Dă drumul la televizorul de deasupra mesei și toată lumea pleacă, lăsându-ne în încăpere doar pe mine și pe Baghdatis, amândoi zvârcolindu-ne și gemând de durere.

Emisiunile televizate arată momentele importante din meciul nostru. SportsCenter.

Cu coada ochiului, detectez o mișcare ușoară. Mă întorc și-l văd pe Baghdatis cum întinde mâna. Chipul lui spune: „Noi *am făcut* asta". Mă întind, îi iau mâna și rămânem așa, ținându-ne de mână, în timp ce la televizor se derulează scene din lupta noastră sălbatică.

Retrăim meciul, iar apoi eu îmi retrăiesc viața.

În sfârșit, sosesc doctorii. Lor și preparatorilor le ia jumătate de oră ca să ne pună pe Baghdatis și pe mine pe picioare. Baghdatis iese primul din vestiar, ușor, sprijinindu-se de antrenorul lui. Apoi Gil și Darren mă conduc până în parcare, ispitindu-mă să fac câțiva pași cu gândul la un cheeseburger și un martini la P. J. Clarke's. E două dimineața.

— Hristoase, spune Darren când ajungem în parcare. Mașina e chiar aici, prietene.

Aruncăm o privire la mașina singuratică din parcarea goală. E la câteva sute de metri. Îi spun că mă descurc.

— Nu, în niciun caz, spune el. Stai aici și o aduc eu.

O ia la fugă.

Îi spun lui Gil că nu pot să stau în picioare. Trebuie să mă întind cât așteptăm. Îmi pune geanta pe jos, iar eu mă așez, apoi mă culc, cu geanta pe post de pernă.

Mă uit în sus la Gil. Nu-i văd decât zâmbetul și umerii. Mă uit dincolo de umerii lui la stele. Atâtea stele. Mă uit la stâlpii de iluminat care înconjoară stadionul. Par stele mai mari, mai apropiate.

Deodată, o explozie. Un sunet de parcă s-ar fi deschis o cutie imensă de mingi de tenis. Un stâlp se stinge. Apoi altul și altul.

Închid ochii. S-a terminat.

Nu. La naiba, nu. N-o să se termine cu adevărat niciodată.

ȘCHIOPĂTEZ PRIN HOLUL DE LA Four Seasons în dimineața următoare, când, din umbră, iese un bărbat. Mă ia de braț.

— Renunță, spune.

— Ce?

E tatăl meu – sau o umbră a tatălui meu. E palid. Arată de parcă n-ar mai fi dormit de câteva săptămâni.

— Tată? Despre ce vorbești?

— Renunță. Du-te acasă. Ai reușit. S-a terminat.

Spune că se roagă să mă retrag. Spune că abia așteaptă să termin, ca să nu trebuiască să mă mai vadă suferind. Nu va mai trebui să stea cu inima în gât în timpul meciurilor mele. Nu va mai trebui să stea treaz până la două dimineața ca să prindă un meci din partea cealaltă a lumii și să descopere un nou copil-minune cu care s-ar putea să trebuiască să joc în curând. S-a săturat de toată mizeria. Sună de parcă... e posibil?

Da, o văd în ochii lui.

Cunosc această privire.

Urăște tenisul.

Spune:

— Nu-ți mai face asta! După noaptea trecută, nu mai ai nimic de dovedit. Nu pot să te văd așa. E prea dureros.

Împreună cu Stefanie, Jaden și Jaz în toamna anului 2006.

Credit foto: John C. Russell/Team Russell

Marcos Baghdatis mă felicită după turul doi de la U.S. Open în 2006.

Credit foto: Don Emmert/AFP/Getty Images

Terenul Central, Wimbledon, 2000.

Credit foto: Michael Cole

Mă întind și îl ating pe umăr. Îmi pare rău, tată. Nu pot să renunț. Nu poate să se termine cu mine renunțând.

CU TREIZECI DE MINUTE ÎNAINTE DE MECI mi se face o injecție antiinflamatoare, dar e diferită de cortizon. Mai puțin eficientă. Împotriva adversarului meu din turul trei, Benjamin Becker, abia mă țin pe picioare.

Mă uit la tabela de scor. Mă întreb mereu: „Cum se poate ca ultimul meu adversar să fie un tip pe nume B. Becker?" I-am spus lui Darren mai devreme anul acesta că mi-ar plăcea să închei fie în fața cuiva care îmi place și pe care îl respect, fie în fața cuiva pe care nu-l cunosc.

Am parte de a doua variantă.

Becker mă scoate în patru seturi. Simt panglica de la linia de sosire cum se lovește de pieptul meu.

Oficialii de la US Open mă lasă să le spun câteva cuvinte spectatorilor din tribune și de acasă înainte să merg la vestiare. Știu exact ce vreau să spun.

Știu de ani întregi. Dar tot îmi ia ceva timp să-mi dreg vocea.

Tabela de scor spune că am pierdut astăzi, dar ceea ce nu spune tabela de scor e ce am găsit. În ultimii douăzeci și unu de ani am găsit loialitate: m-ați susținut pe teren și în viață. Am găsit inspirație: mi-ați dat voința să reușesc, uneori chiar în cele mai grele momente. Și am găsit generozitate: mi-ați dat umerii voștri să mă sprijin pe ei, să-mi ating visele – vise pe care nu le-aș fi atins niciodată fără voi. În ultimii douăzeci și unu de ani, v-am găsit pe voi *și vă voi avea pe voi și amintirea voastră alături toată viața.*

E cel mai frumos compliment pe care putem să li-l fac. I-am comparat cu Gil.

În vestiar e o tăcere de mormânt. Am observat de-a lungul anilor că toate vestiarele sunt la fel când pierzi. Intri pe ușă – care sare în lături, pentru că ai împins-o mai tare decât trebuia – și, mereu, toți se împrăștie din fața televizorului, unde se uitau cum ți-ai luat-o. Mereu se prefac că nu se uitau, că nu vorbeau despre tine. De data aceasta însă, rămân strânși în jurul televizorului.

Nimeni nu se mișcă. Nimeni nu se preface. Apoi, încet, toți vin spre mine. Bat din palme și fluieră, împreună cu preparatorii și oficialii și cu James, omul de pază.

Doar un bărbat rămâne deoparte, refuzând să aplaude. Îl văd cu coada ochiului. Se sprijină de un perete îndepărtat, cu o privire goală pe față și brațele strânse în jurul corpului.

Connors.

Acum îl antrenează pe Roddick. Săracul Andy.

Mă face să râd. Nu pot decât să admir că Jimmy Connors e cine este, în continuare, că nu se schimbă niciodată. Toți ar trebui să fim la fel de consecvenți cu noi înșine.

Le spun jucătorilor:

— O să auziți multe aplauze în viața voastră, prieteni, dar niciunele nu vor fi mai importante decât acestea – de la colegii voștri. Sper ca fiecare dintre voi să le audă la sfârșit.

Vă mulțumesc tuturor. Rămas-bun. Și aveți grijă unii de ceilalți.

Începutul

PLOAIA S-A PORNIT ȘI S-A OPRIT TOATĂ ZIUA.

Stefanie cercetează cerul și întreabă:

— Ce crezi?

— Hai, spun eu, hai să încercăm. Eu vreau dacă tu vrei.

Voință. Se încruntă. Ea vrea oricând, dar nu știe dacă vrea și gamba ei, la care a avut probleme de când s-a retras. Se uită în jos. Gambă nenorocită. Are un joc de caritate la Tokio săptămâna viitoare. Joacă pentru a strânge bani pentru o grădiniță pe care a deschis-o în Eritreea, și chiar dacă e doar un spectacol, vrea să joace bine. Simte vechea presiune. Și nu poate să nu se întrebe cât mai știe să joace.

Și eu îmi pun aceeași întrebare despre mine. A trecut un an de când am ieșit ultima dată de pe teren, la US Open. E toamna lui 2007.

Așa că am plănuit toată săptămâna să ieșim pe teren, să jucăm amândoi, dar acum că a sosit ziua, e singura zi ploioasă a anului în Vegas.

Nu putem face focul în ploaie.

Stefanie se uită din nou la cerul înnorat. Apoi la ceas. Zi aglomerată, spune. Trebuie să-l ia pe Jaden de la școală. Nu avem decât această fereastră mică.

◇ ◇ ◇

DACĂ NU SE OPREŞTE PLOAIA, dacă nu jucăm, poate mă duc la școala mea, pentru că acolo merg de fiecare dată când am timp. Nu-mi vine să cred cum a crescut: un complex de învățământ de 2 500 de metri pătrați cu 500 de elevi și o listă de așteptare de 800.

Campusul de 40 de milioane de dolari e dotat cu tot ce și-ar putea dori un copil. Un studio de producție TV cu tehnologie de ultimă oră. O sală de calculatoare cu zeci de PC-uri de-a lungul pereților și o canapea mare, albă și pufoasă. O sală de gimnastică de top cu aparate la nivelul celor din cele mai exclusiviste cluburi din Vegas. Sală de forță, sală de lectură și băi la fel de moderne și curate ca la cele mai bune hoteluri din oraș. Și cel mai bun lucru, locul e încă proaspăt vopsit și curat, lucește la fel ca în prima zi. Elevii, părinții, cartierul, toți respectă școala, pentru că e a tuturor. Zona nu și-a revenit cu totul de când am apărut noi. De curând, în timp ce făceam o vizită, de partea cealaltă a străzii cineva a fost împușcat. Și totuși, în opt ani de zile, niciun geam nu a fost spart, niciun perete nu a fost mâzgălit cu graffiti.

Oriunde ai privi, vezi mici semne, detalii subtile care arată că această școală e altfel, că este un loc al excelenței, din toate punctele de vedere. Pe geamul din față este un cuvânt scris mare, mottoul neoficial al școlii: CREZI. Fiecare clasă este inundată de lumină naturală blândă. Indirectă, din sud, pornită din luminatoare și venind prin reflectoare ultramoderne, e o strălucire difuză ideală pentru lectură și concentrare. Profesorii nu trebuie să folosească întrerupătorul, ceea ce înseamnă economie de energie și bani, dar îi și scutește pe studenți de durerile de cap și de starea de plictiseală cauzate de neoanele standard, pe care mi le amintesc atât de bine.

Terenul este proiectat precum campusul unui colegiu, cu spații intime și zone comune atrăgătoare. Pereții sunt din piatră – cuarțit vișiniu-mat și roz-gălbui din carierele locale – și aleile sunt mărginite de pruni delicați, care duc

la un minunat stejar veșnic verde, un Copac al Speranței simbolic pe care l-am plantat încă dinainte de a pune fundația. Să începem cu începutul, și-au spus arhitecții noștri, deci au plantat Copacul Speranței, apoi le-au cerut constructorilor să-i asigure umezeala și lumina cât construiesc în jurul lui școala.

Terenul pe care se află școala e îngust, doar opt acri, dar lipsa de spațiu s-a potrivit cu schema generală a arhitecților. Au vrut ca fluxul din campus să simbolizeze o călătorie scurtă și întortocheată. Ca viața. Oriunde s-ar afla studenții, pot să privească spre locul unde s-au aflat, sau să se întoarcă și să se uite încotro se îndreaptă. Copiii de grădiniță și școlarii din ciclul primar pot să privească înaltele clădiri ale liceului – deși nu aud vocile copiilor mai mari. Nu vrem să-i speriem. Liceenii pot să privească la școala primară pe care au absolvit-o – deși nu aud țipetele subțiri de la locul de joacă. Nu vrem să-i deranjăm.

Arhitecții, doi tipi din zonă pe nume Mike Del Gatto și Rob Gurdison, s-au implicat din plin în proiectul acesta. Luni de zile au studiat istoria cartierului, s-au uitat la școlile autonome din toată țara, au experimentat idei. Apoi au stat treji noapte după noapte și au căutat idei în jurul unei mese de ping-pong din subsolul lui Mike. Au construit primul model al școlii din carton și placaj pe acea masă de ping-pong, fără să sesizeze coincidența sau ironia.

A fost ideea lor ca aceste clădiri să învețe, să spună povești. Le-am spus poveștile pe care voiam să le spună mai departe. În mijlocul școlii am vrut să avem fotografii enorme ale lui Martin Luther King Jr., Mahatma Ghandi și, bineînțeles, Mandela, alături de cuvintele lor dătătoare de inspirație scrise pe suporturi de sticlă sub portrete. Cum cei mai mulți elevi ai noștri sunt africani americani le-am cerut lui Mike și Rob să facă un mozaic pe unul dintre pereți, reprezentând Carul Mare, iar pe dreapta să fie o bucată de sticlă marmorată care să reprezinte Steaua Polară. Carul Mare și Steaua Polară au fost faruri pentru sclavii fugari, arătându-le drumul spre libertate.

Mica mea contribuție la aspectul estetic al școlii: în zona comună a clădirii liceului am vrut să fie un Steinway negru strălucitor. Când am adus pianul, toți elevii s-au strâns în jurul lui, iar eu i-am uimit cântând *Lean on Me*. Ce mi-a plăcut la nebunie a fost că elevii nu știau cine sunt. Iar când le-au spus-o profesorii, nu au fost prea impresionați.

Am visat o școală cu cât mai puțină rutină aridă, un loc care să încurajeze surpriza. Un loc unde surpriza era norma. Și așa a fost. Oricând ceva mișto se poate întâmpla la Agassi Prep. Președintele Bill Clinton ar putea să apară și să predea o oră de istorie. Shaquille O'Neal ar putea să-l înlocuiască pe profesorul de sport. Pe holuri, ai putea să dai de Lance Armstrong sau de Muhammad Ali, cu o insignă de vizitator, simulând că boxează cu un boboc. I-ai putea vedea oricând pe Janet Jackson sau Elton John la ușa unei clase sau pe membrii Earth, Wind and Fire ascultând. Mai multe surprize: când deschidem gimnaziul, NBA All-Star Game urmează să aibă loc la Vegas. O să-i invităm pe All-Stars din primii doi ani să joace tradiționalul lor meci spontan pe podeaua noastră – primul meci de la Agassi Prep. Puștilor le va plăcea la nebunie.

Profesorii noștri sunt cei mai buni, pur și simplu. Scopul pe care l-am urmărit când i-am angajat a fost să găsim oameni inteligenți, pasionați, cu har, dispuși să spună lucrurile verde în față, să se implice. Cerem un singur lucru de la toți profesorii: să fie convinși că toți elevii pot să învețe. Pare o idee foarte clară, de la sine înțeleasă, dar în zilele noastre nu este așa.

Desigur, deoarece ziua și anul sunt mai lungi la Agassi Prep decât la alte școli, angajații noștri câștigă probabil mai puțin decât alții. Dar au mai multe resurse la îndemână, deci se bucură de o mai mare libertate pentru a excela și a schimba viețile copiilor.

Ni s-a părut important ca elevii să poarte uniforme. Tricou sport și pantaloni lungi sau scurți sau fuste kaki, în culorile oficiale ale școlii – roșu de Burgundia

și albastru-închis. Știm că astfel există mai puține tensiuni și știm că pe termen lung părinții pot astfel să economisească bani. De fiecare dată când intru pe ușa școlii, sunt frapat de ironie: am devenit susținătorul unei politici care prevede o uniformă. Abia aștept ca un oficial de la Wimbledon să vină la Vegas și să dorească să ne viziteze. Ard de nerăbdare să îi văd fața când o să îi spun despre codul vestimentar strict al școlii mele.

Mai avem un cod care este probabil trăsătura școlii mele care îmi place cel mai mult. Codul Respectului care începe în fiecare zi. De fiecare dată când sunt pe acolo, îmi bag capul la întâmplare în vreo clasă și le cer copiilor să se ridice în picioare și să spună cu mine.

Esența unei bune discipline e respectul.
Respectul autorității și respectul față de ceilalți.
Respectul pentru tine însuți și respectul pentru lege.
Este o atitudine care începe acasă,
Este întărită de școală
Și se aplică în toată viața.

Le promit, că dacă învață pe de rost acest cod simplu, dacă îl țin aproape de inimile lor, vor ajunge foarte departe.

Plimbându-mă pe coridoare, aruncând câte o privire în sălile de clasă, văd cum copiii apreciază acest loc. O aud în vocile lor, o observ în atitudinea lor. Am auzit poveștile lor de la profesori și de la membrii personalului și știu că această școală le îmbogățește viața din multe puncte de vedere. Le cerem și să scrie eseuri personale, pe care le facem publice la strângerea anuală de fonduri. Nu toate eseurile sunt despre dificultăți și probleme. Departe de acest lucru. Dar pe acestea le țin eu minte. Ca cel cu fata care trăiește singură cu mama ei bolnăvicioasă, care nu mai poate munci de ani de zile din cauza unei boli incurabile de plămâni. Locuiesc într-un apartament invadat de gândaci dintr-un cartier unde găștile fac legea, deci școala e refugiul fetei. Notele ei, spune cu o mândrie

înduioșătoare, sunt excelente, *pentru că am socotit că, dacă mă descurc bine la școală, nimeni nu o să mă întrebe ce se întâmplă la mine acasă și nu va trebui să-mi spun povestea. Acum, la șaptesprezece ani, deși am fost obligată să privesc cum starea mamei mele se agravează, să trăiesc cu gașca The Bloods și cu gândacii, să muncesc ca să-mi întrețin familia, sunt legată de colegiu.*

O altă elevă mai mare scrie despre relația dureroasă cu tatăl ei, care și-a petrecut o mare parte a copilăriei ei în închisoare. De curând, când a ieșit, s-a dus să-l vadă și l-a găsit îngrozitor de slab, trăind cu o femeie răvășită *într-o rulotă stricată care mirosea a canal și a metamfetamină.* Disperată să nu repete greșelile părinților, fata se străduiește să reușească la Agassi Prep. *N-o să mă dau bătută cum au făcut alții. Depinde de mine să-mi schimb viitorul și nu voi renunța niciodată.*

Nu demult, plimbându-mă prin liceu, mi-a atras atenția un băiat. Avea cincisprezece ani, era timid, cu ochi adânci și obraji bucălați. M-a întrebat dacă poate vorbi cu mine între patru ochi.

— Bineînțeles, i-am spus.

Ne-am retras într-o nișă lângă holul principal.

Nu știa unde să înceapă. I-am spus să înceapă cu începutul.

— Viața mea s-a schimbat acum un an, mi-a spus. Tatăl meu a murit. A fost omorât. Știți, asasinat.

— Îmi pare foarte rău.

— După aceea, m-am pierdut. Nu știam ce să fac.

Ochii i s-au umplut de lacrimi.

— Apoi am venit la această școală, a spus. Și mi-a dat o direcție. Mi-a dat speranță. Mi-a dat *o viață.* Așa că v-am urmărit, domnule Agassi, și când ați trecut pe aici, a trebuit să mă prezint și să vă spun – știți dumneavoastră. Mulțumesc.

L-am îmbrățișat. I-am spus că eu trebuie să-i mulțumesc.

ÎN CLASELE MAI MARI se pune accentul mai ales pe colegiu. Copiilor li se tot repetă că Agassi Prep e doar o etapă. Nu vă culcați pe o ureche, le spunem. Colegiul este ținta principală. Dacă se întâmplă să uite, sunt peste tot lucruri care să le amintească acest lucru. Peste tot sunt sigle ale unor colegii. Una dintre aleile principale se numește Strada Colegiului. Un pod suspendat metalic între cele două clădiri principale nu a fost și nu va fi folosit niciodată până când primii elevi nu-și vor primi diplomele și nu vor pleca spre colegiu în 2009. Trecând peste acel pod, absolvenții vor intra într-o încăpere secretă, își vor scrie numele într-un registru și vor lăsa însemnări pentru următoarea clasă, și pentru cea de după ea, și pentru toate clasele terminale care vor urma. Deja mă văd vorbind în fața acelei clase terminale. Deja lucrez la asta cu J. P. și Gil, obsedat de discursul meu.

Subiectul meu va fi, cred, contradicția. Un prieten îmi sugerează să pornesc de la Walt Whitman.

Mă contrazic? Foarte bine, atunci mă contrazic.

Nu am știut niciodată că acesta e un punct de vedere valid. Acum mă ghidez după el. Acum a devenit Steaua mea Polară. Și asta le voi spune elevilor. Viața e un meci de tenis între opusuri. Victoria și înfrângerea, dragostea și ura, deschis și închis. E bine să afli acest lucru din timp. Apoi să recunoști contradicțiile flagrante din tine și, dacă nu poți să le îmbrățișezi sau să le împaci, măcar să le accepți și să mergi mai departe. Singurul lucru pe care nu-l poți face e să le ignori.

Ce alt mesaj le-aș putea transmite? La ce alt mesaj se pot aștepta de la cineva care a abandonat în clasa a noua și a cărui realizare cu care se mândrește cel mai mult e școala lui?

— A STAT PLOAIA, spune Stefanie.

— Hai, spun eu. Să mergem!

Își pune o rochie de tenis. Eu îmbrac niște pantaloni scurți. Mergem la terenul public din capătul străzii. În micul magazin de specialitate, adolescenta din spatele

În vizită cu un grup de elevi la Andre Agassi College Preparatory Academy.

Credit foto: Denise Truscello

tejghelei citește o revistă de cancanuri. Se uită la noi și aproape îi cade guma din gură.

— Bună, spun eu.

— Salut.

— E deschis?

— Da.

— Putem să închiriem un teren pentru o oră?
— Ăă. Da.
— Cât costă?
— Paisprezece dolari.
OK.
Îi dau banii.
Spune:
— Puteți să luați terenul central.
Coborâm într-un amfiteatru în miniatură, unde se află un teren albastru de tenis înconjurat de tribune metalice. Ne punem genţile pe jos, una lângă alta, apoi ne întindem şi gemem, şi ne necăjim cu vremea care a trecut de când am făcut acest lucru ultima dată.
Scotocesc în geantă după manşete, pansamente, elastic.
Stefanie spune:
— Ce teren vrei?
— Pe ăsta.
— Ştiam eu.
Trimite un forehand moale. Scârţâi ca Omul de Tinichea aruncându-mă spre minge, apoi o trimit înapoi. Avem un schimb de mingi cuminte, de probă şi deodată Stefanie trimite cu reverul un lung de linie ca un tren de marfă. Îi arunc o privire. Aşa deci, nu?
Trimite o Lovitură Tăiată Stefanie către reverul meu. Mă las pe picioare şi izbesc mingea cât de tare pot. Strig la ea:
— Lovitura asta ne-a plătit o grămadă de facturi, iubito!
Zâmbeşte şi îşi dă la o parte o şuviță din ochi.
Umerii ni se relaxează, muşchii se încălzesc. Ritmul creşte. Lovesc mingea curat, cu forţă, şi soţia mea la fel. Trecem de la schimburi de mingi întâmplătoare la puncte strânse. Trimite un forehand nenorocit. Eu dau un rever violent – în fileu.
Primul rever în diagonală ratat de ani de zile. Mă holbez la minge, sprijinindu-mă de fileu. Pentru o clipă, mă deranjează. Îi spun că mă deranjează. Simt cum mă enervez.

Apoi râd și Stefanie râde, și o luăm de la capăt.

Cu fiecare minge se vede că e mai fericită. Gamba ei e în regulă. Se gândește că o să fie bine la Tokio. Acum că nu-și mai face griji cu accidentarea, chiar putem să jucăm, pe bune. Ne simțim atât de bine, încât nu observăm când începe ploaia. Când sosește și primul spectator, nu-l observăm nici pe el.

Unul câte unul, sosesc mai mulți. Din spatele tribunelor apar fețe, o persoană îi telefonează alteia care telefonează altor două pentru a le spune că suntem aici, pe un teren public și jucăm doar pentru orgoliul nostru. Ca Rocky Balboa și Apollo Creed după ce s-au stins luminile și sala s-a închis.

Plouă mai tare. Dar nu ne oprim. Mergem până la capăt. Oamenii care apar acum au aparate foto. Apar blițurile. Par foarte strălucitoare, reflectate și amplificate de picăturile de ploaie. Mie nu-mi pasă, iar Stefanie nu observă. Nu vedem decât mingea, fileul, unul pe celălalt.

Un schimb lung de mingi. Zece lovituri. Cincisprezece. Se termină când eu greșesc. Terenul e plin de mingi. Iau trei, pun una în buzunar.

Îi strig Stefaniei:

— Hai să revenim amândoi! Ce zici?

Nu răspunde.

— Tu și cu mine, spun eu. Facem anunțul săptămâna asta!

Tot nu răspunde. Concentrarea ei, ca de obicei, mă face de rușine. La fel cum nu face nicio mișcare inutilă pe teren, nu irosește nici cuvintele. J. P. observă că cei trei oameni care m-au influențat cel mai mult în viață – tatăl meu, Gil, Stefanie – nu sunt vorbitori nativi de engleză. Și cu toți trei, cel mai puternic mod de a comunica ar putea fi fizic.

Se concentrează la fiecare lovitură. Fiecare lovitură e importantă. Nu obosește niciodată, nu greșește niciodată. E o bucurie să o privești, dar și un privilegiu. Oamenii mă întreabă cum e și nu găsesc niciodată cuvântul potrivit, dar acest cuvânt e aproape. Un privilegiu.

Greşesc din nou. Îmi aruncă o privire, aşteaptă.

Servesc. Ea trimite mingea înapoi, apoi face acel semn à la Stefanie, ca şi cum ar lovi un ţânţar, care înseamnă că a terminat. E vremea să-l ia pe Jaden.

Iese de pe teren.

— Nu încă, îi spun.

— Ce?

Se opreşte, se uită la mine. Apoi începe să râdă.

— OK, spune, îndreptându-se din nou spre linia de fund. N-are sens, dar ăsta sunt eu, iar ea înţelege. Avem lucruri de făcut, lucruri minunate. Abia aşteaptă să se apuce de ele, şi eu la fel. Dar în acelaşi timp nu pot să mă abţin.

Vreau doar să mai joc un pic.

Mulțumiri

ACEASTĂ CARTE nu ar fi existat fără prietenul meu J. R. Moehringer.

Chiar înainte să ne întâlnim, J. R. a fost primul care m-a făcut să mă gândesc să-mi aștern povestea pe hârtie. În timpul ultimului meu US Open, în 2006, mi-am petrecut tot timpul liber citind memoriile cutremurătoare ale lui J. R., *The Tender Bar.* Cartea mi-a mers la suflet. Ba chiar mi-a plăcut atât de mult încât mi-am porționat-o, m-am limitat să citesc un număr prestabilit de pagini în fiecare seară. La început, *The Tender Bar* a fost o distracție esențială de la emoțiile dificile ale finalului meu de carieră, însă încetul cu încetul a început să sporească anxietatea generală, pentru că mi-era teamă că voi termina cartea înainte să-mi închei cariera.

Imediat după meciul meu din primul tur, i-am telefonat lui J. R. și m-am prezentat. I-am spus cât de mult îi apreciez cartea și l-am invitat la cină la Vegas. Am avut un început excelent, așa cum bănuiam, iar acea primă cină a adus cu sine multe altele. În cele din urmă l-am întrebat pe J. R. dacă ar vrea să lucreze cu mine, să mă ajute să-mi aștern propriile memorii și să le dau o formă. I-am cerut să-mi arate propria mea viață prin prisma unui câștigător al premiului Pulitzer. Spre surprinderea mea, a fost de acord.

J. R. s-a mutat în Las Vegas și ne-am apucat imediat de treabă. Avem același stil de muncă, aceeași abordare a marilor țeluri de tipul totul-sau-nimic. Ne-am întâlnit zilnic și am dezvoltat o rutină strictă – după ce înghițeam câteva burritos, vorbeam ore în șir în reportofonul lui J. R. Niciun subiect nu era lăsat deoparte, deci întâlnirile noastre erau uneori amuzante, uneori dureroase. Nu am discutat cronologic sau pe categorii de subiecte; pur și simplu am lăsat vorba să curgă, uneori confirmată de tonele de decupaje puse la dispoziția noastră de excelentul, tânărul și, în curând, celebrul nostru cercetător Ben Cohen.

După o lună, J. R. și cu mine aveam deja o ladă de casete – viața mea, cu bune și rele. Curajosul Kim Wells a transformat apoi aceste casete într-o transcriere, pe care J. R. a transformat-o cumva într-o poveste. Jonathan Segal, înțeleptul și minunatul nostru editor de la Knopf și Sonny Mehta, acest Rod Laver al editării, ne-au ajutat pe J. R. și pe mine să cizelăm acel prim proiect, ajungând la al doilea și la al treilea, care a fost apoi verificat la sânge pentru acuratețea datelor de Eric Mercado, a doua întrupare a lui Sherlock Holmes. Niciodată n-am citit și recitit atât de mult, dezbătând și discutând cuvinte și pasaje, date și cifre. E cel mai apropiat lucru de învățatul la examene pe care l-am făcut și pe care vreau să-l fac.

I-am cerut lui J. R. de multe ori să-și pună numele pe această carte. El însă a simțit că un singur nume avea ce căuta pe copertă. Deși mândru de munca făcută împreună, a spus că nu și-ar putea pune numele pe viața altcuiva. „Sunt poveștile tale, a spus el, oamenii tăi, luptele tale." E genul de generozitate pe care l-am văzut prima dată în memoriile lui. N-am putut să-l contrazic. Încăpățânarea e altă însușire comună a noastră. Dar am insistat să folosesc acest spațiu pentru a descrie importanța rolului lui J. R. și a-i mulțumi public.

Vreau să amintesc și echipa devotată a primilor cititori cărora J. R. și cu mine le-am dat copii și extrase din manuscris. Fiecare a contribuit într-un mod însemnat. Cele mai calde mulțumiri lui Phillip și Marti Agassi,

Sloan și Roger Barnett, Ivan Blumberg, Darren Cahill, Wendy Netkin Cohen, Brad Gilbert, David Gilmour, Chris și Varanda Handy, Bill Husted, McGraw Milhaven, Steve Miller, Dorothy Moehringer, John și Joni Parenti, Gil Reyes, Jaimee Rose, Gun Ruder, John Russell, Brooke Shields, Wendi Stewart Goodson și Barbrei Streisand.

Mulțumiri speciale lui Ron Boreta pentru că e statornic ca o stâncă, pentru că m-a citit la fel de bine cum a citit această carte, pentru că mi-a dat sfaturi neprețuite în legătură cu orice, de la psihologie la strategie și pentru că m-a ajutat să-mi regândesc și revizuiesc definiția veche a cuvintelor *cel mai bun prieten*.

Mai presus de toate, vreau să le mulțumesc Stefaniei, lui Jaden și lui Jaz Agassi. Obligați să stea nenumărate zile fără mine, obligați să mă împartă timp de doi ani cu această carte, nu s-au plâns niciodată, doar m-au încurajat, ceea ce m-a ajutat să termin. Dragostea și sprijinul statornic ale Stefaniei mi-au fost permanentă sursă de inspirație, iar zâmbetele zilnice ale lui Jaden și ale lui Jaz s-au transformat în energie cu viteza cu care hrana se transformă în glucoză.

Într-o zi, când lucram la a doua variantă, Jaden chemase un tovarăș de joacă la noi acasă. Pe bufetul de la bucătărie erau înghesuite foi de manuscris, iar prietenul lui Jaden a întrebat:

— Ce-i cu astea?

— E *cartea* Tăticului meu, a spus Jaden cu o voce pe care nu l-am mai auzit folosind-o decât pentru Moș Crăciun și Guitar Hero.

Sper ca el și sora lui să fie la fel de mândri de această carte și peste zece ani, și peste treizeci, și peste șaizeci. A fost scrisă pentru ei, dar și către ei. Sper că-i va ajuta să evite unele dintre capcanele în care eu am căzut. Mai mult, sper că va fi una dintre numeroasele cărți în care vor găsi mângâiere, îndrumare, plăcere. Eu am descoperit târziu magia cărților. Dintre multele greșeli pe care vreau ca ei să le evite, aceasta este undeva în fruntea listei.